Honter János

Brassói nyomdász. Vitás, hogy Hess András nyomdája után Brassóban nagy Nagyszebenben létesült-e a második magyarországi nyomda.

Székely Artúr: Hochmeister Márton 1767–1967; Magyar Grafika, 1967. 6. sz. 73. l.

Honter János

irid

Ambrata 62. l

Hunter Janos

l.

Balogh Erdélyi ren

I. 136, 207 l

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT.

Hontens Jacob

Cas'l

Batthyaneum

I. 131 l.
132 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök
a

8. sorsz. Műhelyi min

Honterus János

a 7 ametszésben a 1532-ben Bazelben Froben János és Petri Henrik nyomdáiban képezte magát. Münster Sebestyén Kosmographiájában írja 1543-ban írja, hogy egy évtizedel ezelőtt volt itt egy brassói, Honterus nevű, aki a 7 ametszésben a maga idejében nálunk mindenkit felülmelt.

Bielz Graphik 8.1.

28

Honterus János

Csáki Richárd:

Honterus János német irátai forráskritikai és nyelvészeti szempontból.
Bpest, 1912. 45 l.
Pfeifer Ferdinand.

Ismertetve

Századok 1913. 306. l.

Honter János

1532

Contosi jegyz.

Honter

C.

Czakó. 9. l és 34 l

Honter János

l.

Diviparmtöst

244. h

'oshisawa.

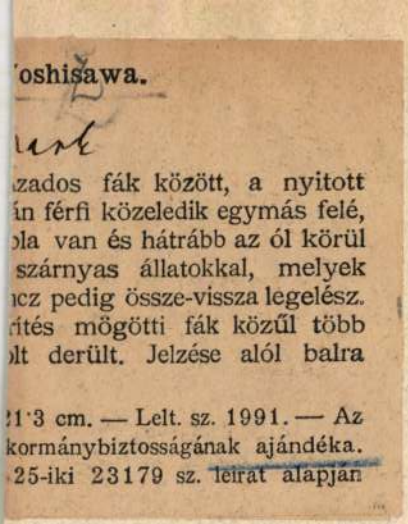

zados fák között, a nyitott
in férfi közeledik egymás felé,
)la van és hátrább az ól körül
szárnyas állatokkal, melyek
ncz pedig össze-vissza legelész.
ítés mögötti fák közűl több
)lt derült. Jelzése alól balra

21·3 cm. — Lelt. sz. 1991. — Az
kormánybiztosságának ajándéka.
25-iki 23179 sz. leirat alapján

250 (1771)
661 (582).

250

Honterus János

irod. esetleg laid.

Drescher Pál: A nép magyar könyv. 1473-1938. Officina képes-könyv. Bp. 1938.

11, 12. l.

A S

Hunter Janos

Laid

Fabritius K. Erdélynek Hunter Janos által Egyi-tett térképe. Budapest. 1878. Értekezések a tört. tudom. Körébol VII. K.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ...

tésénél ...

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ..., 191...

...

tanu.

...

tanu.

Honter Janus

Ind

Fabritius, Karl: Honterus auf der Rückreise in die Heimat 1533. Archiv des Ver. f. sieb Landesk. XI. 445. l.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Hunter János

Legrégibbnek tartom (1530 és 1545)
között vésett ábrázat Erdély országnak.

Fejér György. J. Vadassi Jankovics
Miklós Gyűjteményéről. Tud.
Gyűjt. 1817. XI. 32. l.

Deines nigvan-e.

Ha nincs, pótol-
hatom!

Honter János

erd

Fitz József:

A könyv sorsa Erdélyben. Erdély 1940. 182. l.

GOZANDÓ

7. ~~[illegible]~~

Nagy Lajos: Szakvinkumi orgona.

Henszlmann: Kalocsa

Henszlmann: M. óheresztény

Henszlmann: Zöcsének

Henszlmann: Nagyvárad

Henszlmann: Grosswardein

Hevesy: Bréviair

590 Hevesy: Miniaturistes

Hintze: Kopfreliquier

Hittrich: Aszód

Hlatky: Körmöcbánya

Hoffmann: Középkori könyvkult.

Hoffmann: Corvin

Hoffmann: Bibliofilek

Hoffmann: Nürnberg

Hoffmann: Pozsony.

Hofman: Slovensku

600 Honéczy: Árpád sírja

Horváth: Boldogasszony.

Horváth: Siena

Horváth: Una veduta

Horváth: [illegible]

Joh. Hüchsmann: Johannes
Honter, der Reformator Sieben-
bürgens und ~~[illegible]~~
des sächsischen Volkes. Wien
1896 8°. 124 S.
und Korrespondenzblatt 1896. 122

Horváth János

irodalmához.

Frankl Vilmos. Melanchthon és magyarországi barátai. Budapest. 1874. évf. 173. l.

Honter János

írod

v

Gerevich Tibor – Genthon

Istrán: A magyar tör-
ténelem képeskönyve.
Bpest, 1935. XXXI. l.

Flonterus

Aérképrajzoló

Glaser Karlsruhe

6 l.

gunk volt tetszik „
december 19.-én 858/1918. nám alatt
a Magyar Miniszterium elé terjentett je-
lentésündben kiterjenkedtünk a
tartozás fejében biztosítgunknál
letétbe helyezett életbiztosítási
kötvényre is és azt javasoltuk,
hogy a Hollandi élet biztosító társaság
által folyósítandó öznegy Mikes özve-
gyének engedtessék át.

~~Miniszter~~ A biztosító társaság
azon a címen, hogy a nevezett katon
polgálat teljesítése közben halt
meg, a biztosítás 20.000 korona
öznegye helyett csakis a befizetett díjak
esparmadát, 100 korona 22 fillér
öznegyet folyósította, mely öznegy biztos-
ságunk által a közalapítványi
ügyigazgatóság ~~alt~~ útján felvéte-
tett, mivel azonban az ~~öznegy~~ áten
gedésre felhatalmazva nem volt
az öznegyünk ki nem fizettetett.

Folyó hó 18.-án az öznegy élő

Honter János

lásd

Grafikai kezik.

1903. 7 szám.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta.

Honter Janis

Irod

Gyulai Farkas. Honter sajtója a Lomtarban. Brassói Lapok. 1903. 113. szám.

Irod

M. Konyvszemle
1903. 192. l

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

délyezem:

.....

ök vagy helyettesének
aláírása.

'a. — Endrényi Imre, Szeged.

Kontér János

Terképen

Harsányi István – A sáros pataki ref. főiskola régi Terképei. Muz. és Könyvt. ért. 1910. 219. l.

220. l.

ez okv. megnezendő

A szegedi m. kir. állami f

Érte

.....

.....

.....

.....*tantárgyakbó*

Magaviselete .....

Szeged, 191..... *év* .....

Látta az atya vagy helyettese:

Hunter Laura

rod

Herfurth Franz Etwas über Johannes Hunterus Korrespblatt 1887. 71 l

Honter János

írod.

magyar szorgalom és mesterségek
szöstenéti rajzolatje. Honnuvén
1833. 165. l

Honterus Janos

l.

Kampis Antal

Erdély iparmuvé-
szetéről.
Bp. 1936. 30 l.

893. *Pálffy Károly hg.*

Derékon alólig, kissé
szembe nézve van ábrázolv
bársonynyal bevont szék ka
hátratette. Szürke parókája
döke és szeme barna, arcza l
lehajtott, körülcsavart nya
látszik. Öltözete: prémes a
nadrág. Derekát szolgálati
lóg. A gombok és a zsinórz

Vászon, méretei 45 : 36 cm
Kende Sándortól 40 K-án (58
szeptember 26-án. — Elszámo
(708–900). — Az elszámolást
15-iki 5691 szvsz. határozat (1

Kifüggesztésére vonatkozó
retlen festő: Pálffy Károly hg., j

Honter János

1

Kertész nyomtatott

32 l.

Kat. Hieron Fer.
Prot. Mámerti
Új-g. Móc vt.

Holdtöltte

CSÜTÖRTÖK

12

Kat. Pongrác vt.
Prot. Pongrác
Új-g. Epifán

Izr. Khamisi böjt

PÉNTEK

13

Kat. Róbert pk.
Prot. Szervác
Új-g. Glicéria vt.

SZOMBAT

14

Kat. Bonifác vt.
Prot. Bonifác
Új-g. Izidor vt.

Izr. S. Emor

Honter János

lásd

Kertésznyomtatott

104, 105 —

106. l.

ITTENBACH, FRANZ (német festő, 1813—1879)

Trónoló Madonna

Papír, akvarell.

Körösy László: Esztergom. Esztergom, 1887. 240. l. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20. 4. l. — Gerevich: A prímási képtár külföld mesterei. Vasárnapi Újság, 1916., 825. l (Képe 827. l.) — Gerevich PA, 249. é 256. l.

Szent asszonyok Krisztus sírjánál

Papír, ceruza.

Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887. 240. l.

KAULBACH, WILHELM (német festő, 1805—1878)

Férfialak

Papír, ceruza.

Férfialak

Papír, ceruza.

Férfialak

Papír, ceruza.

Apostol

Papír, ceruza.

Férfi profil

Papír, ceruza.

Honter János

Klein, Karl Kurt:

Der Humanist und Reformator Johannes Honter. Schriften der Deutschen Akademie Heft 22. 1935. Hermannstadt – München

292 l.

ismertetve:

Neue Heimatblätter 1935. I. Jahrg. Heft 1. 75 l

Hunter János

Irod.

(2) Netoliczka, Oscar:
Beiträge zur Geschichte
des Johannes Hunters
u. seiner Schriften.
Kronstadt, 1930.

Irod.

(1) Klimes Péter: Bécs és a
magyar humanizmus.
Bpest, 1934. 72, 82, l.

Ostrahurka IX.172

Dainerio, 13-14.1. /1501/
Dürer Albert, 7.1.

Éder Ferenc, 17.1.

Faragó Ödön, 13 és 18.1.

Giroldi, 13.1. /1426/

Görög Demeter, 17.1. /1791.Európa első "mutató táblája" készíti el, 1802-11."M.Atlas" 60 térkép./

Griselini, 16.1. /1780.temesi bánság 9 térképét,tört.és term.leírással./

Hátsek Ignác, 18.1. /térképrajzoló/ 19.század

Hell Miksa, 16.1. /1771.Norsz.első tört.térképét/

Hevenessy Gábor jezsuita atya, 16.1. / 40 táblából álló"Parvus Atlas Hungariae", 17.század/

Homolka József, 18.1. /több 100 térkép, 19.sz.végén/

Honter János, 14.1. /1532.Erdély térképét készíti,a m.térképirás atyja"

Kogutowicz Lajos: A m.térképészet multja,jelene és jövője. Bp.1929.

Vajdahunyad.

A vajdahunyadi várfenntartási átalány-
.I/1.-1915.III/31.-ig terjedő időr~~ő~~ [~~szer-~~
~~tott és~~ folyó évi márczius hó 28-án 1.sz.
emutatott elszámolására vonatkozólag ~~az~~
~~biakat~~ van szerencsém ~~Nagyságoddal közölni~~
~~A számviteli törvényre való hivatkozás-~~
~~felkérem~~ Nagyságodat felkérni, hogy a fenntartási
ány ~~elszámolását a~~ Kamláját jövőben félévenkint,
~~enkor~~ junius, illetőleg deczember hó végé-
lezárni és bizottságunkhoz bemutatni szi-
edjék. A jelen 1914. évi számadás ~~vizsgá-~~ ra nézve
~~során pedig az összesen 1214 korona 20~~
~~ér átalány terhére a bemutatott okmányok~~
~~nt 1118 korona 10 fillér elszámolása fo-~~
~~tó csak el, miután a leszámolás~~ 3,4,10,
kérjük Nagodat, hogy a

Honterus Janus

l.

Korrespondenzblatt.

1878. 85 – 87. l.

u. o. 105. l.

1. – 42. ll., 1 térkép

Budapest
Franklin-Társulat
1883

Hunter Tavos

und

Korrespondenzblatt

1879. 82. l. à 103. l.

~~Korrespond~~

Honterus János

l.

Korrespondenzblatt.

1881. 42-43. l.

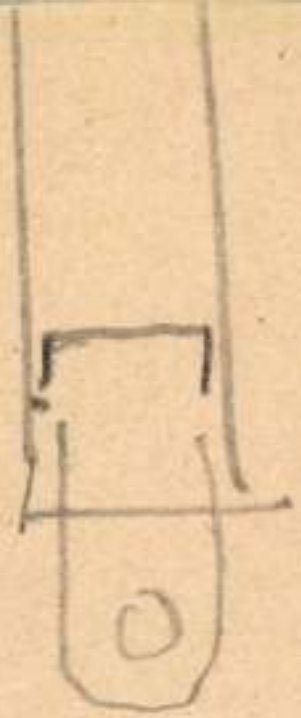

Hunter James

Laisd oder

Korrespondenzblatt

1883. 6. 4.

— Katalog 330 —

1.–222. ll., 1.–23. képes
tábla

Leipzig
Hiersemann
1906.

Honterus Janos

l.

Korrespblatt

1884. 35. 1

1.–69. M.

Wien
K. Gerold's Sohn
1874

Hunter Lacio

irsd

M.: Hunterus, Davidis und Blandrata auf dem Index. Korrespondenzblatt 1884. VII. 105. l

Honter János

brassai nyomdász

XVI. n.

l.

Korrespondenzblatt

1886. 39. l. 41. l.

Hontz Laus

rod

H. N. Der Stamm-
baum des Johannes
Hontzus, herrührend
vom Apotheker Johannes
Hontzus. Kronstadt

1888. 129 l.

Houten

von

T. Houtens als

Lehrer. Korrespblatt

1889. 8 Jahr.

Konto

red
Z

Korrespblatt

1899. 12 l.

Honter János

vód

Kós Károly: Erdély.

Kulturtörténeti vázlat,
Kolozsvár 1934. 68. l.

Honter János

l.

Könyvkiáll. cmlék

137. l

kkor természetes, hogy az 5000 pen-
ük. Légy szives tehát kiszámitani,
e még, vagy pedig azt már a 42-es-
s azt is megmondani Lux Ömléltósá-
kell fizetnünk, akkor a kifizetés
örténhetik meg, mert a kultuszmi-
későn folyósitja az összegeket.
endes honapvégi lejöveteleket
igy nagy örömünkre egy hét mulva
etünk. Addig is kedves Gyula Bátyám
eretetét és őszinte tiszteletét:

Mihalik
Sári

Honter János

1898. lepl. le emlék-
trobrát Brassóban

Krück I. 570. l.

Honterus, Johann, Reformator Brassó's, geb. 1498 in Brassó, gest. 23. Jan. 1549, kam 1533 als Magister aus Deutschland in seine Vaterstadt Brassó zurück, wo er eine Druckerei — vermutlich die erste Buchdruckerei in Erdély — er[illegible]te; das erste Werk dieser Druckerei war H.'s: *Compendii Grammatices Latinae* (1535). Seiner regen Propaganda für die Reformation verdankt die 1543 gegründete evangel. Kirchengemeinde von Brassó ihre Entstehung, deren erster Seelsorger er auch wurde. Als solcher legte er die Grundlage der Brassóer Hochschule und einer öffentl. Bibliothek. Von seinen zahlreichen, im Dienste der Reformation geschriebenen Werken sind bekannter: *Reformatio Ecclesiae Coronensis ac Totius Barcensis Provinciae* (1543), *Apollogia Reformationis* (1544) und eine Agende für Seelsorger.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

IRODALOM.

Joannes Honterus.

Brassó város hat napon át ünnepelte Joannes Honterusnak, a humanistának, a reformátornak emlékezetét, születése négyszázadik évfordulóján. Az ünnepség amolyan, nálunk nem is ritka nemzetiségi tüntetésnek indult; a zöld-szász párt Honterus egész örökségét le akarta foglalni politikai tőkének. Azonban már Shakespeare mondta hogy: *minden jó, ha jó a vége;* tehát ne is beszéljünk arról, hogy mit akartak a szászok. A tervezett politikai és faji demonstráczió a valóságban a humanistához méltó ünnepséggé alakult, a megbotránykozás helyet adott a kegyeletnek. A brassói fekete templom parkjában a Cenk alján, Magyarország délkeleti szögletében áll a Honterus szobra és hirdeti, hogy a humanisztika, a reformáczió a nehézkes XVI. században milyen rohamosan, milyen messzi keletre hatolt el.

Honterus János Brassóban született; nemes, hasznos, áldásos életét Brassóban morzsolta le. Ifjusága arra a korra esik, amelyben szellemünk egy nagy forradalmon ment át, amit Olaszországban *renaissance*-nak, német földön *reformáczió*-nak hivtak. A XVI. század zaklatott viharos aera, amely sorompóba állitja a nyers ösztönöket, az erőszakos, czélratörő szenvedélyeket ép ugy, mint a kutató, kételkedő, fürkésző elmét. Annak a kornak a főjellemvonása az, hogy vakmerően ujitó, mindent gyökeresen felforgató a külső dolgokban és a szellemi állapotokban egyaránt. Nemcsak a politikai és geographiai határok változnak meg Európa mappáján; de még inkább a társadalom képe, a szellem világa. Az a szellemi áramlat, amely Itália klasszikus földjén született, ott serdült föl: a renaissance fölszedelőzködött szigethazájából, hogy hóditson a kontinensen a nem latin-faju és ajku népek között is. Hóditó utjában aztán maga is megváltozott czéljában és eszközeiben egyaránt. Szülőhazájában addig nem látott, multunkban páratlanul álló müvészéletet, remekmunkákat. vérben és szellemben, izlésben és erkölcsökben csodálatosan fényes kimerithetetlenül gazdag pogányvilágot teremtett. A germánok földjén nem annyira az izlést finomitotta meg, mint inkább a lelkiismeretet zavarta föl a szendergés puha párnáiról, aggodalmakat, kételkedést plántálván el benne. A renaissance és a reformáczió ugyan abból a közös forrásból fakadt, egymáshoz nem hasonló, egymáshoz nem rokon két fajban; amaz délen, ez éjszakon. A német humanisták az ántik világ romhalmazából nemcsak a görög és latin auktorokat ássák ki, hanem a bibliát is. Reuchlinnak, Erázmusnak pendantjai az olasz humanisták: Bembo, Poggio, Ficino a tudás, a tanulás odaadó szerepében; de nem alakulnak át mintáik módjára modern pogányokká, nem hivják uj életre Athén és Róma ántik erkölcseit. Ami Itáliát pogánynyá tette, az a német földön a lelkiismeretet riasztotta föl abból a mély szendergésből, amibe a XIII. század óta jutott. Az erő mind a két helyen ugyanaz, az eredmény pedig másmás, nem csupán a két nép faji különbözősége miatt, de egyéb okokból is. A renaissance német földön az izlést nem finomitotta meg ugyanannyira, nem szült olyan gazdag müvész életet, mint Itáliában; de az erkölcsöket jobban megrontotta, a szabadosság szemmel láthatóbb módon, rakonczátlanabbul pusztitott.

A reformáczió voltaképpen csak más, a fajhoz simuló, a germán szellemből született formája a renaissancenak. Itáliában a fantázia vezette az embereket, Germániában a lelkiismeret. Ebből az egyetlen különbségből kimagyarázható a két renaissance egymástól annyira elütő habitusa és lélektana. Reuchlin és Erázmus izlésben és szellemben még olaszok; Luther és Melanchton már nem. Melanchton ugyan hajlamból talentumának természetes ösztönéből a Reuchlin és Erázmus nyomdokain indult, de külső körülmények, fizikai kényszeritő viszonyok átterelték a Luther harczias táborába. A gondviselés ezzel éppen jó helyre, odaállitotta, a hol reá, az ő békés, nyugalmas meditáló, mindent mérséklő szellemére a legnagyobb szükség volt. Ha Luther, amint Melanchton mondja, a német reformáczió hosszu, viharos háborujának Achilese; ugy ő, a Luthernél fiatalabb ember, a tanitvány, annak Nesztora. Amig Luther a viadalban a harczi kürtöt futta, amig váltig csatára tüzelt: addig Melanchton a csata legádázabb napjaiban is a békéről álmodozott, a békének puhitgatta a talajt. A wittenbergi egyetem kathedrája, elmélyedése az ántik irodalomban és a bibliában, gyönge teste és egészsége, mindennemü erőszak iránt ellenséges véralkatai, mély és igaz emberszeretete kiválóan alkalmassá tették arra, hogy ő foglalja irásba a reformációt az *augsburgi*-nak nevezett hitvallás formájában. Nem merőben frázis, amivel első biografusa, a kortárs Camerárius jellemzi, hogy »mindeneknek javára született.« Csaknem egyedül álló tipus a reformátorok nagy, változatos galleriájában. Inkább humanista, mint theologus; keresztyénebb, semhogy merev, határozott pártember lehetett volna.

A brassai varga fiának, Grass Jánosnak, Luther és Melanchton döntötték el élete sorsát. Szülőföldjéről mint Grass János távozott, hogy Bécsben, Krakkóban a papi pályára készüljön; és tizennyolcz év mulva mint Honterus került vissza, hogy Erdélyben elhintse a Luther tudományának magvait, hogy Erdélyben felállitsa az első nyomdát. Talentumban, izlésben, véralkatban mintái közül közelebb állott Melanchtonhoz, mint Lutherhez. Könyveket irt görög és latin nyelven, tanitott a brassói iskolában és vasárnaponkint prédikált házának udvarán. Ujitása nem tünt föl; nem tiltakozott ellene a brassói pap Jeremiás Jakab, mignem hiveit elhóditotta. Megalakul a brassai lutheránus egyház; a *Reformatio Ecclesiae Coronensis*-szel szervezi az erdélyi lutheránizmust és dolgába nem szól bele senki. Sőt inkább igen jó barátságban él Verántius gyulafehérvári prépositt, aki ekkor még világias hajlamu fiatal pap. A humanista tudomány olyan erős kapocs, hogy nem választja el az embereket egymástól még akkor sem, amidőn a lelkiismeret, vagy az érdek válaszfalat emel közéjök. Honterust egész reformátor pályáján csupán annyi zaklatás éri, hogy György barát megczitálja az erdélyi ország gyülésre, — kissé post festa, amikor a Barczaságon már mindenki lutheránus. Nem jelenik meg a czitálásra, védelmül elküldi *Apologia Reformátionis* czimü munkáját, amelylyel aztán minden rendben van.

A forradalomnak, a reformácziónak ebben a viszonylag békés, csöndes korszakában élt és halt meg Honterus János még fiatalon, alig ötvenegy éves korában. Verántius Antal, a prépost, aki egy negyedszázaddal később esztergomi érsek, meggyászolja a herezis apostolát, a *tudós* és *kitünő* férfiut, aki »méltó arra, hogy mindnyájan megsirassuk.« Az irót és humanistát siratta meg, aki egész könyvtárnyi munkát irt, dogmatikai, földrajzi, gramatikai és jogi tartalommal. Amint a tudósok között nem volt válaszfal a faj és az egyház, amelyhez tartozott, ugy nem volt czéhrendszer a tudományban sem. Az iró kivétel nélkül mind polihisztor, ért mindenhez, ir mindenről.

És szerencséje Honterusnak, hogy a reformáczió az első, viszonylag békés korszakában élt, amikor a humánista müveltség még mindennél erősebb kapocs volt az emberek között, különben olyan pontra jut, mint Melanchton: individuálitása szakadatlan harczba kerül a kor

Uj Idők 1898. 559-60. l.

természetével. Melanchton szive a békéért, nyugalomért, az általános boldogságért dobogott; ideálja volt a muzsákkal, a tudomány isten asszonyával űzött csöndes társalgás; a jámbor, istennek tetsző foglalatosság; a keresztyénhez méltó, szeretetben gazdag, erkölcsökben tiszta és feddhetetlen élet: a valóság pedig ennek mindenben a visszája. Az irtó háboru szakadatlan, az ember hivatásos foglalkozása az öldöklés, rablás, állati szenvedélyeinek mértéken tul való jóltartása. És nemcsak a két mereven szemközt álló tábor: a katholikus és a protestáns pusztitja egymást; de még inkább a protestantizmus körén belül támadó töméntelen szekta. Ezek a mostoha testvérek ádázabb harczot viselnek egymás, — mint a közös ellenség ellen. És nemcsak a csatamezőn folyik a harcz, de a tanácskozásban is. Az akkor divatos vallás-viták, az egyházi és a professzor kathedrák csak más formái a közönséges hadjáratnak. Mindenütt rombolás épités helyett; mindenütt gyülölség isten nevében a szeretet helyett. A két táborra oszló keresztyénség untalanul tanácsba ül össze, nem hogy megértse egymást, de hogy egymástól mindjobban, összeforraszthatatlanul eltávolodjék. A harcz tüze megolvasztja és eltépi a humanizmusnak addig törhetetlen kapcsát, a tudósok többé nem testvérek, de ellenségek, Honterus nem érte meg ezt az időt. Elhódította a Jeremiás Jakab nyáját és ez csak dicsérni tudta. Elszakadt attól az egyháztól, amelyben Verántius fejedelmi méltóságra jut és Verántius azt irja halálakor: méltó, hogy mindnyájan megsirassuk!

Junius.

»**Taraseon reconnaissant**«. Ha van szobor, amelynek fáj minden tagja, ugy a tarasconi Daudet-szobor az. Mert a tarasconiak megcsinálták a boldogult édes mesélővel a század legfinomabb malicziáját. Halhatatlan kicsufolójuknak szobrot állitottak Tarascon kellő közepén, s ráirták, hogy »A Daudet, Tarascon reconnaissant«. Az igazat megvallva, nem hiszem, hogy Tarascon hálás volna Daudet iránt. A mester csunyául kicsufolta Tartarinben ezt a helyet, ugy, hogy malicziát kell a *hálás* szóban látni. Azt hiszem, ez olyan, mint amikor végigöntenek tintával egy mosolygó karrarai márvány-Ámort, s az piszkosan, nevetségesen is tovább mosolyog, mert ugy van faragva. Az ércz-Daudet nyugodt lesz, és olvasható lesz rajta a beléje vésett viczcz. Tarascon visszaadja Daudetnak a bántást, de oly módon, amelyben benne van az *esprit gaulois* évszázadokon át leszürődött, tisztult, nemesedett finomsága. Lám, ha Tarascon véletlenül Magyarországon van, a dolog nem igy folyik le. Ez esetben legelőször is a polgármester párbajra hivta volna ki Daudet-t. A lapok megrótták volna, hogy kozmopolita, a saját hazáját csufolja, s ha valaha szerencsétlenségére elvetődik vala Tarasconba, éjjel valami koporsóban kell a pályaudvarra menekülnie, hogy agyon ne verjék. Pardon, ehhez már az kell, hogy a regény megjelent légyen. De nem is jelenhetett volna meg. Látom a jelenetet. Daudet megjelenik egy pesti lap szerkesztőjénél:

— Elolvasta a regényemet, szerkesztő ur?

— Igen. Pompás, kitünő . . .

— Nos, és mikor jelenik meg?

— Soha. Kérem, nem lehet. Nagyon sok előfizetőnk van Tarasconban . . .

És körülbelül ezen a ponton élesedik ki a különbség köztünk és a francziák közt.

Gróf Zrinyi Miklós. Befejező részeként a már 1895-ben megjelent »Gróf Zrinyi Miklós«-nak, most adta ki a *Magyar Történeti Életrajzok* a második kötetet erről a nevezetes históriai és irodalmi alakról. Az életrajz dr. Széchy Károly tollából került ki: tehát értékes, komoly tanulmány, amelyet könnyen és élvezettel olvas el az is, aki történelmi könyvben se elégszik meg az adatok száraz és untató masszájával. A kötet a Magyar Történeti Életrajzok XIV. évfolyamának első füzete.

KÖZGAZDASÁG.

A »Nemzeti« balesetbiztositó részvénytársaság igazgatósága elhatározta, hogy egy ujabb üzletágat vesz fel működési körébe, még pedig a »*Népbiztositást.*« Ezen üzletágban a kisebb összegü (1500 koronáig terjedő) *életbiztositás* müveltetik, *minden orvosi vizsgálat nélkül* és a dijfizetés *heteukint* eszközölhető. Ezen osztály vezetésére Kain Elek mint aligazgató és Bartha Lajos mint vezértitkár hivattak meg.

Az »Anker« élet- és járadékbiztositó-társaság (magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI., Deák-tér »Anker udvar«) 1898. julius havában benyujtatott a társaságnál 837 ajánlat 1,817.316 frt biztositott összegre és kiállittatott 818 kötvény 1,753.602 frt összegre. — A befolyt dijak összege 480.500 frt, — kr. a kifizetett károké 93.167 frt — kr. — A 7 havi időszak alatt benyujtatott 6637 ajánlat 15,142.486 frt — krra és kiállittatott 6172 kötvény 13,776.523 frt — krról. Dijakért bevételett 4,331.547 frt. Károkért kifizettetett 652.557 frt. — A haláleseti biztositásoknál *A* osztalékterv szerint a nyeremény-osztalék az elmult évben az évi dij 25%-át tette ki. A vegyes- és takarékpénztári biztositásnál *B* osztalékterv szerint az összes befizetett dijak 3%-a fizettetett ki nyeremény-osztalék gyanánt. A társaság vagyona 1898. december 31-én 62 millió forint. Biztositási állomány 240 millió forint. Eddigi kifizetések összege 101 millió forint.

Hány ezer embernek rossz a foga! S miért? Mert nem fordit elég gondot azok tisztántartására pedig hány féle betegség keletkezik a rossz és odvas fogak következtében. Hogy sok bajnak elejét vegyünk, használjunk a fogak tisztitásához a bécsi hirneves »Anton J. Czerny« czég legujabb találmányát e téren »Osan,« mely felülmulja az eddig ismert fogtisztitószereket. Rendkivül antiseptikus, conserváló s a mellett kellemes a használat alkalmával, tehát mindent egyesit ami a fogakat épségben és tisztán tartja. A meggyőződéshez egyszeri kisérlet elegendő.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: **KISS JÓZSEF.**

Főmunkatárs: **KÓBOR TAMÁS.**

Helyettes szerkesztő: **MAKAI EMIL.**

Selyem damaszt 75 kr.-tól

14 frt 65 kr.-ig méterenként, — valamint fekete, fehér és szines **Henneberg-selyem** 45 kr.-tól 14 frt 65 kr.-ig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szin- és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** *postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállitva,* — **mintákat pedig postafordultával** küldenek: 5

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udv. szállitó) Zürichben.

— Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Szt.-Lukácsfürdő

téli és nyári

gyógyhely.

Rheuma, köszvény, neuralgiák, ischisa stb. ellen. **Nagy kénes iszapfürdő,** touche-massage, kő-, kád- és gőzfürdők, uszodák. **Lakás és teljes ellátás hetenként 27 frt közepes ár.** Prospektust küld

az igazgatóság Budapesten.

PÖSTYÉN FÜRDÖ

Világhirü kénes-iszapfürdők.

1898. megnyittatik: a Ferencz József fürdőház, a Tisztviselőlak.

Modern berendezések az ujkor minden hygieniai vivmányainak alkalmazásával.

Fölvilágositást nyujt: ***a fürdőigazgatóság.***

Magyar körkép-társaság palotájában

Városliget, Andrássy-ut végén

A Hódoló diszfelvonulás

Óriási körkép.

Festette: EISENHUT FERENCZ.

Látható reggel 9-től este 8-ig.

Belépő-dij 50 kr. Gyermek- és katonajegy őrmestertől lefelé 30 kr.

Budapest, 1898. Nyomatott az »Athenaeum« irodalmi és nyomdai r. társ. betüivel.

maradt, s utolsó sorja 1824-
ben halt meg.

Kosmografiai és kartographiai
munkái, a mesek között
Magyarország első térképe is meg-
jelent, az akkori esztergomi
érseknek, a híres humanistan
Varanesics Antalnak elismé-
réset is kivivták.

Hálás szülővárosa 1898 ban
halálának 400. szakados évfor-
dulóján ~~szobrot~~ Brassó egyik
teren szobrot emelt neki.
A szobor Harro Magnussen
nemet szobrász műve.

Kupcsay Felicián Honterus
János szobra Brassóban. Vas.
Ujs 1898. 613 l. Lepékkel

Honter János, fametszö-
nyomdász és
Szül. Brassóban 1498-ban, megh.
n. ott. 1549. jun. 23-án. Ta-
nulmanyait szülő városában elvégez-
vén, 1515-1520 között Bécsbe
ment s a szabad művészetek
mestere lett. Mér ekkor irodal-
milag is működött s Krakko-
ban több műve jelent meg. Bécs-
ből Baselbe meg s egyebek között
itt adja ki hiressé vált Erdélyi
térképének második kiadását.
1533-ban visszatért Brassóba
s egy nyomda felállításán fára-
dozott. Az elő munkálatok mintegy
két évet vettek igénybe, s a fel-
szerelésben szükséges fametszete-
ket Honter sajátkezűleg készi-
tette: végre ~~[illegible]~~ 1533-ban a nyomda
[illegible] működését. Honter
10 év alatt mintegy 15 tudo-
mányos munkáját nyomtatta ki benne.
~~A reformatio~~ ~~[illegible]~~ 1542-
ben a Brassóban ~~[illegible]~~ hitujítási mozgalmak élére állott, még pedig
oly sikerrel, hogy 1544-ben már
ugyszólvan az egész várost meg-
hoditotte a reformationak.
Likereiben nagy rezzé volt ~~hit~~
~~[illegible]~~ katéjának, a melyet ~~[illegible]~~ nagy szem-
ben terjesztett Brassó s a Bár-
czaság lakói között. 1544-ben
a brassós reformatusok papjuk-
ká választják, s az iskolákra
~~[illegible]~~ való felügyeletet is reá
bizzák. Honter ez időben ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ egy uj iskolását és könyvtárt is
alapit, mely utóbbi az 1689-
ik tűzvész alkalmával
~~[illegible]~~ Két gyermeke

Honter János

l.

Szentkúty Pál

Régi harai nyomdák
minta könyvei
Bp. 1940. 25 l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
316/914.

L A T

pron. 2094/III.1913. szám. Alispán
ber hó 6.-án kelt 18043 számu meg-
széleskuti harangtorony javitási
oni épitész özvegyének adtam át
t, folyó évi junius hó 30.-adika be-
rem a müemlékek országos bizottságá-
kiutalása végett bejelenteni. - A vo-
visszatartottam. Sopron, 1914.évi
ke: Kardos József s.k. kir. müszaki

A másolat hiteléül:

Honter Janós

irod

Szilágyi, A. Werke von Honterus. Korrespblatt 1880. 8. l.

Honter Jaún

med

Teutsch, Dr. G. D.

Ueber Honterus und Kronstadt zu seiner Zeit.

Archiv des Vereines für siebenb. Landeskunde.

1876. 13. H. 93–154. l.

.....szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

1/2 százalék szakértői dij

A beadv

Melléklet

Egyúttal

Előirat s:

Utóirat s

Másolta:

Honter János

erod

Dr. G. D. Teutsch. Honterns' Karte von Siebenbürgen. Korrespondensblatt 1878. 85. 87. l. 105

és lásd

Hon 1876. 107. számot vagy talán 1878 at.

az 1876 évi tört. Kiállításról.

Hunter Janos

ired

Fr. Teutsch. Hunterus und Luthers Testament. Korresplblatt. 1880. 82. l.

Hunter Janós

IROD.

Fr. T(eutsch): Die Landkarte von Ungarn von 1528. Korrespondenzblatt 1881. 42-43 l

Honter Janós

IROD.

Dr. G. D. Teutsch Ein neues Werk von Honterus. Korrespondenzblatt 1881. 12. Jahrg.

Honter Janós

und

G. D. Teutsch. Ein Schreiben von Honterus — angeblich — an Sebastian Münster. Korrespondenzblatt.

1883. 61 — 67 l.

Honter Janos

cred

Fr. Teutsch, Honterus in Keisd. Korrespondenzblatt 1885, VIII. 26 l.

Honter Janos

und

Teutsch, dr. G. D. Ueber Honterus und Kronstadt zu seiner Zeit. Archiv des Ver. f. siebenb. Landesk. XIII. B. 93–154.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

lyezem:

.....

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Monte

rod

Fr. Toutsch. Montanus

in Wien. Korrespblatt.

1895. 27.

1

Honter

irod.

Thallóczy Lajos. I. Apafi Mihály udvara. Szaradok. 1878. 530. l.

Honterus János

l.

Tolnai Régi magyar
főurak
53, 57, 67. l.

Vasárnap **13** Ipoly, Kassz.	Utolsó negyed 4 óra 49 pk.	**Protestáns** Ipoly **Görög** Maxim **Izraelita** Ab 21
Hétfő **14** Özséb vt.		**Protestáns** Özséb **Görög** Marcell **Izraelita** Ab 22
Kedd **15** Nagyboldog-A.		**Protestáns** Mária **Görög** Nagyb. A. **Izraelita** Ab 23
Szerda **16**		**Protestáns** Ábrahám **Görög**

Honterus Janus

Krod

Tontsch, H.: Die Honteruspresse in 400 Jahren. Kronstadt, 1933.

Kepekkel

Honter János

Erőd

Tóth Ervin:
Európai grafika
Bp. 1943-75.0

Diocletianus VII. 71.

Houtes János (1540–1545.)
veste Erdély térbrépét

~~Horváth Pokrovics~~

Tud. Gyűj.
1817. VI. K. 32–33 l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

:v ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

an

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Honter Jacob

ivod

Türk, M. Ueber Johannes Hontens. Korrespondenzblatt. 1879. 36 – 38. l.

Hunter János

Höchsmann János
Johannes Hun-
terus. 1896.

Wolf Teobald.
Johannes Hunterus.
1894.

DOSZKÁR JÁNOS és FERENC

B. U. É. K.

IRODA: IV. VERESS PÁLNÉ-U. 40.
TELEFON: 117-04
IPARTELEP: IX. MÁRTON-U 3/b
TELEFON: JÓZSEF 853.

Hontes Lacios

Laid

Roth I. 470–472.

Honter János

wód

Reinerth, Karl:
Johannes Honter.
Kirchliche Blätter
1938. 44–45. sz.

allamtitkár.

áborus segély, - a 87.693/1903.
sterdij, - a 19.342/1913. sz.
és havi 400 K drágasági pótlék kifi-
szüntesse be s e helyett folyó évi
romezerhétszáz K nyugdijat elöleges
időponttól évi /720/ Hétszázhusz
tári negyedéri részletekben neve-
tére nézve hatóságilag igazolt nyug-
ntmegjelölt alnaplójában kiadásképen

hiteléül:

Kovács

nő.

Johannes Hunter

281, 288,
411, 645,
657, 661.

Honterus János

wód
z

Seraphin, Friedrich
Wilhelm = Kronstadt
zur Zeit des Honterus.

Kronstadt
1898.

Honterus János

lásd

Siklósy László

Verancsics Antal
mint műpártoló.
Budapesti Szemle
1918. jennes

Klosterfrau

l.

Steinhofer I.

16. l.

~~Hoffgreff~~ Maria
Houterus Janos
~~Heltai Gaspar~~

nyomdász

Szabó K:a

Lásd 16. G.-i m. nyomdászat-
ról, kül. H. G. kozi
nyomdászatt 1870.

Vas Ugy

23 ①
~~242~~ d ap.
~~243~~

ha ugyan kell-
itt egy hosszu cikk
van róla

Honterus János

térképrajzoló:

Erdély térképe, melyet Honterus készi-
tett és Verancsics-ének tartott
fön, egy példányba, mert a többi
megsemmisíttetett mint hiányos
a szerző által.

J. A. Magyar nem- és történeti ~~kiáll.~~
~~t~~ emlékett kiállítása. Izvánadok
1876. 507. l.

római VI 219

Győri Aranka

Nemzeti Halom

1914 máj

Landorból
kibeszta

Hunter János

irodalmához

Irodalmi kiver. Szaradók
1876. évf. 593. l.

Rippicher Miklós II. 152

Honter Janis

lásd okv

Szaradok

1880. 607 l.

Honter János
irod.

Szendrei. Erdély mükincsei.
Magyar mükincsek. Bpest.
1901. III. K. 76. l

Honter János

l

Novák 500

76, 77, 82, 114,
115. l

Großh. Badisches
General-Landesarchiv.

Nr. 24.

Mit Bezug auf
das Schreiben vom
27. Oktober 1914
1 Anlage.

Unser
schen Atelier be
noch im Felde.
Herr Hofphotogra
öffentlichung d

Honterus Janos

und

Netoliczka, O.: Johannes Honterus ausgewählte Schriften. Wien-Hermannstadt, 1898. — Képhel

Honterus Janos

wod

Netoliczka, O.:
Beiträge zur Geschichte
des Johannes Honterus
und seiner Schriften.
Kronstadt 1930. 12 és
kv. U.

Horter János

l.

Novák II

46–57, 57, 60.

61, 131. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Honter Janos

l.

Novák. III.

41, 42. l

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Honter János

l. 56. l

Novák IV. 64. l

90. l

Luigi Bracchi: *Bagnante.*

Hunter Jains

l.

M. Bibl. Heml.

1924. 7 l.

	30.	[illegible]
19.		Kovács János magánszámlájá
		Magyar Béla magánszámlájá
	30.	Kivétükért
	30.	Készpénzkészlet

Honter (Hunter) Janós

fametsió

ird

Magyar Sparinveret.

1906. 51-l.

Hunter Sains

Środ

Magyar Kozíszemle

1898. 315. 1.

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

yezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

Honter Jametszö

Magyar Könyvszemle 1901. 233 lap. (csakó)

Honter János

fametszetű archépe
Eszkorú fametszet a
brassói ág. ev. gimn.
könyvtárában.

Repr.
Magyarművelődtört
III. 121/52. l. – 635. l.
658

repr.
Veress Endre: Izabella
kiralyné i. . . művébenis
M. Tört. Eletrajzok.

T. EUROPA RT.

Az Önök terjesztésében lévő kiadványokból részemre az alanti példányszámot kérem küldeni:

Collisban ~~vagy Postán~~ (nem kívánt rész törlendő!)

Magyar Nemzet		Film, Szinház, Irodalom	Független Magyaror.	Képes Sport	Rejtv. Ujság	Sztár			
köznap	vasárnap								
		3	12			2			

Kelt .....

KLEIN JÓZSEF
Mezőkeresztes

.....
aláírás.

Honterus

A Magyar Könyvszemle

1940. 4 14. l–

hystoriam ac externas differas. Vale." (= Furietus; op. cit., pp. 149—151.)

ff. 102/a'—102/b'. „**Gaspar Pergomensis** *ad pretorem Pataviensem in eivs adventv pro stvdii vniversitate. Etsi maxime oportebat. Pretor optime stante adhuc et columi hac nostra uniuersitate* x *longiorem famam aut maiorem gloriam all(aturus?)*"

ff. 102/b'—102/d. *(Cla)„rissimi militis ivrivmque* (doctoris?, consulti?) ... **le de Cleregatis**" (= Chieregatis) „*Vincentini ... m sanctissimo in Christo ... (Ni)colao V.-o .... (lau)des tvas proseqvar* x *(Ni)„colae pastor habebis. Vale et uiu ... sancte et indiuidue trinitatis.*"

ff. 102/d—103 „**Oratio cvivsdam** *in adventv pretoris. (E)xpavescit animvs vene tremunt* x *carissimus erit.*"

Következik azoknak a lapoknak a szövege, melyeket a 228. számú kódexbe nem sikerült elhelyezni:

Teljes szövegű lapok:

régi számozás: „*3*". **Oratio incerti auctoris** in laudem Venetiarum ad Venetos. „//// *et eum quidem angustum non tabu-*

Flotterus János

l

Magyar Könyvszemle

1941 390. l.

dásból s Apianus „Typus Orbis Universalis" czímmel 1520 ban megjelent térkepe utan Eerpült.

Mârki Foldv

~~Ao~~ 294. l.

Romulus VI. 273

Honter János

az első harai kartographus, ki a fokhálozatot következetesen alkalmazta. Erdélyről kiszetett elég nagarányú térképet 1532. Bázelben nyomatta ki. Leggondosabban a szászok földjét ábrázolta. Kosmographiájához, mely 1534. egyszerre két s utobb még több kiadást ért, több más térképet is csatolt. Az egyik azért ügen nevezetes, mert már 1534-van og America neovel ellatott világlapja, a mi hiányzik az összes többi kiaforalz

Honter János

Márki Sándor

Volf Th.: Johannes Honterus.

Szászadok 1895. 172. l.

Könyvism.

Honter János

Márki Sándor:

Höchsmann János:

Johannes Honter.

Századok. 1897. 67. l.

Könyvism.

m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

11

10/1941. szám.

A Müemlékek Országos Bizottsága tek. Elnökségének

Budapest.

IX. Hőgyes Endre-utca 10.sz.

Hivatalból.
szolgálati ügyben.

Honterus-féle Könyvnyomtató mű-
hely Brassóban III. 184

Hunter János IV. 219, 220.

Hunter VII. 268.

Horváth János

Művészet 1902, 76, 77

Honter János

brassói tudos, fametsző és nyomdász.
1534–1549.
L. Jankovich Miklós. A Biblia magyar fordítójának öt példái. Pest. 1834. 8r. 30l

Nagy Iván. Magyarországi képzőművészek a legrégibb idiktől 1850ig. Századok 1874. évf 86. l.

Buda visszafoglalására vonatkozó iratok
gyűjteménye VII. 32.

Honter János, nyomdász

- nyomdászjegye a brassói papír-malom egyik minőségének vízjegye.

117. l.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II. k. Bp. 1967.

Honter János, nyomdász
– működése első évtizedében főleg iskolakönyvek. Humanista irányzat.
2 énekeskönyv is Geistliche Lieder 1543.
Odae cum harmoniis 1548.
Luther német katekizmusa,
Cosmographiája verses latin kivonatban

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

118.l.

Hauler János, nyomdász

A Hauler-nyomda védjegye: Brassó címere.

Repr. 119.l.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

Honter János, nyomdász

- tudományos könyvét a reformáci-
óról Luther és Melanchton nyilat-
kozataival Wittenbergben is ki-
adták (1543.) Melanchton elő-
szavával.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás
és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

119.l.

Honter János, nyomdász

Az erdélyi kormány megidézte az 1543-as tordai országgyűlésre. A brassói tanács nem engedte el, helyette leelésztársa, Glatz Mátyás jelent meg.

119. l.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

Honter János, nyomdász

- reformációról szóló könyve új, bővített kiadása 1547. Német nyelven is megjelentette: Kirchenordnung allen Deutschen in Siebenbürgen

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

119.l.

Honter János, nyomdász

- két magánjogi munkája:
1539-ben Sententiae ex libris
Pandectarum iuris civilis decerptae.
Részben piros nyomású címlapját Magyarország címerével és abba illesztve a Szapolyai-családéval díszítette. Iniciálék is.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

119.l.

Honter János, nyomdász

– másik magánjogi műve: Compendium iuris civilis in usum civitatum...

1544.

Utolsó levelére Brassó címere került.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II. k. Bp. 1967.

120.c.

Hontes János, nyomdász

- prédikációiból egyet sem adott ki, magyar nyelven se nem írt, se nem nyomtatott.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

120. l.

Honter János, nyomdász

- tőle származott a brassói papír-malom alapításának ötlete, s ő indította meg a malom felállítását a tanácstagok körében a kölcsönöket. 1546 márciusában kezdte működni

117.l.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

Honter János, nyomdász

Brassó tanácsa művelődéspolitikai megbízásokat adott Honternek, s az iskolaügy átszervezésére kidolgozott javaslatában Melanchton hatását érezzük.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

114.l.

Honter János, nyomdász.

- Brassó első nyilvános könyvtárának megalapítója. A tanám 350 forintért könyveket vásárolt.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

114. l.

Honter János, nyomdász

– a brassói nyomda alapítója. Pesti Gáspár szerint 1535 óta működett. Első fennmaradt magyarországi nyomtatványai 1539-ből.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

115 l.

Honter János, nyomdász

- Brassóban katolikus lelkész, majd 1544-ben az általa javasolt reformáció első plébánosa.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

114.l.

Honter János, nyomdász

– Pápai Páriz szerint felszerelését Bázelből hozta magával. Volt kurzívája, dőlt betűsorozata, antiquája, fraktúrja, görög típusa.
Fametszetes iniciáléi Henricpetrinél ismétlődnek.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

115. l.

Honter János, nyomdász

– egy saját, metszett különlegessége a mesterjegye, mely Brassó város koronázott gyökér alakú címerét ábrázolja. Ennek cikornyás pajzsa Frobeniusét utánozza. E pajzs, a mesterjegy, a címlapok keretei az első magyarországi könyvdíszek.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

115. l.

Honter János, nyomdász

– nyomtatványai külsejükben reneszánsz stílusúak.

Valamennyi kiadványához az Aldus-féle kisméretű alakot választotta.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

116. l.

Honter János, nyomdász

- sajtóját bemutatták azon a kiállítá-
son, melyet 1898-ban születése 400.
évfordulójára, valamint szobrának
felállítása és szülőházának emléktáb-
lával való megjelölése megünneplése-
ve rendeztek. Magyar Grafika 1957.
évi utolsó számában kép.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás
és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

116. l.

Hontert János, nyomdász

- 37 könyve jelent meg 14 évi nyomdászmunkálkodása alatt (1535-48)
Példányokban 27 maradt fenn.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

116-117. l.

Honter János, nyomdász

- egyesítette magában az író és nyomdász ill. kiadó hivatását.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II. k. Sp. 1967.

16 f.

Honter, nyomdász

– a Reformatio ecclesiarum Saxonicarum miatt felelősségrevonták kabella és Martinuzzi előtt Tordán, ill. helyette a brassói városbíró jelent meg, mert a brassói tanács nem engedte el Hontert.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története. II. k. Bp. 1967.

32. l.

Honter, nyomdái

- 1-1 művecskéjét szapolyai Jánosnak mint erdélyi fejedelemnek és Izabella királynénak ajánlotta.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története. II.k. Bp. 1967.

34. l.

Honter, nyomdász

– ötz dívott Magyarországon a cím-
lapimpresszum, amelyben a címlap
alján megnevezik a nyomtatás helyét,
évét és nyomdászát. Egyébként
1570-es királyi rendelet.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás
és könyvkereskedelem története. II.k. Bp.1967.

38.l.

Honter, nyomdász

- betűi lényegtelen eltéréselekkel hasonlítanak Herzsicpetri baseli kurzívájához: matricáit Svájcból hozta

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története. II.k. Bp.1967.

41. l.

Honter, nyomdász

– görög szöregeket is nyomtatott

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II, k. Bp. 1967.

44. l.

Hontev nyomdász

– Felszereléséhez tartoztak azok a fémvonalak is, melyekből címkapkereteket állítottak össze. Honter megelégedett egyszerű vonalkeretekkel.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.196?.

50.l.

Hoffer János, nyomdász

- 10 évi bécsi tanulás után 1525-ben magisteri címmel megy át a krakkói egyetemre.

104.l.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

Hontér János, nyomdász

-1530-tól kezdve 11 kiadás latin munkáiból. Túlnyomórészt Scharffenbergnél nyomatott (Krakkó)

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

92.l.

Hontler János, nyomdász

– krakkói diák volt 1530-ban

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

91.C.

Hontert János, nyomdász

- első ismert művei Krakkóban jelentek meg. Matthias Scharffenberg nyomtatta őket, nem magyar nyelvűek.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

112 - 113. l.

Honter János, nyomdász

- neve 1530. márc. 1-én a krakkói egyetem hallgatóinak névsorában kiáltják: „a szabad művészetek mestere Bécsből".

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

112. l.

Honter János, nyomdász

– az anyakönyvek szerint 1522-től 1526-ig Bécsben tanult Johannes Holer Coronensis. 1522-ben a szabad művészetek baccalaureusa (=érettségizett) 1525-ben letette az egyetemi záróvizsgát, s elnyerte a „magister artium" címet. (Holler = bodzata; Honter erdélyi szász tájszó)

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

112.l.

Honter János, nyomdász

1515. ápr. 27-én a bécsi egyetemen bizonyos Johannes Coriarii de Coronát anyakönyvezettek. Coriarius = tímár. Apja tímár volt.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

112.l.

Honter János, nyomdász

Brassó 1898-ban, működése állítólag 400 éves fordulójára, szobrot emelt neki.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967. 112.l.

Houter János, nyomdász

Brassóban nemzeti tekintetben a város legkiemelkedőbb embere a plébános. Humanista író és kiadó, tudós polihisztor, a csillagászat, földrajz, klasszika filológia, térképrajzolás, jog- és hittudomány matrónája, prédikátor, reformátor, iskolafelügyelő, sőt a város első nyomdásza is. Honter János.

112.l.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

Honter János, nyomdász

- Erasmus szemelvény-gyűjteményét volt ktakkói egyetemi hallgatótársa, Pesti Gáspár intézi a brassói tanulóifjúsághoz, s ebben 1541-ben tanúsítja, hogy „Honterus saját költségén rendezte be nyomdáját".

111.e.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

Honter János, nyomdász

- a brassói kiadványok nyomdásza 1539-től 1547-ig. 25 kiadás.

111. l.

Pitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

Kouter János, nyomdász

- kosmographiája kisdiákok számára készített későbbi verses kivonatát saját 16 képével illusztrálta.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II. k. Bp. 1967.

114. l.

Honter János, nyomdász

-1542-ben Verancsics püspökhöz írt levelében arról büszkélkedik, hogy különféle térképeit személyesen készítette.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

114.l.

Houter János, nyomdász

- erdélyi tevékenysége monográfiájából azt következtethetjük, hogy nemcsak ő. rajzolta, hanem maga metszette is.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

114.l.

Honter János, nyomdási

Krakkó után munkáinak következő megjelenési helye Bázel. Ott az első munkája 1532-ben Erdély fametszetes, nagy plakát alakú térképe, melyet szeben vázos tanácsának ajánlott.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem, története II.k. Bp.1967.

113. l.

Honter János, nyomdász

Erdély 1532-ben készült jamet-szetes térképe, Honter monogram-jával. repr.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

113. l.

Honter János, nyomdász

- térképe Erdélyről egyike annak legrégibb térképeknek, melyek már a fokhálózatot alkalmazák.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

114.l.

Honter János, nyomdász

Petrus Albanus bázeli orvos barátjának nevezi. Brassói nyomtatványaiban a Bázel nagy tipográfusának, Frobeniusnak aldusi stílusváltozatát utánozza, Hennicpetri matricáiból öntette brassói betűit.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II. k. Bp. 1967.

114. l.

Honter, nyomdász

-Agendájában 1547-ben közli az első annan ismert cenzúrarendeletet.

Fitz József:A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

85.l.

Honter, nyomdász

- a magyarországi fametszés első ismert emlékei az ő brassói nyomtatványaiban maradtak fenn. Metszetein szembetűnő Baselnek, tanulóhelyének Frobenius-stílusa, feltételezhetjük, hogy a kiadványaiban látható 67 különféle, de ugyanarra a kézre valló díszt ő maga faragta.

Fitz József: A magyar nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története
II.kl. Bp.1967.

62. l.

Houter, nyomdász

- 27 részint saját, részint a maga átdolgozású vagy kommentáros latin alkotását bocsátotta ki, többet ismeretlen.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp.1967.

80.l.

Honter, nyomdász

-kezdeményezésére létesítette Brassó a papírmalmot, mely 1546-ban kezdte meg működését. Vízjegye Brassó város címere, ugyanaz mint Honter mesterjegye.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

78.l.

Honter, nyomdász

- 2 latin és 2 görög Aristotelest nyomatott, Cicerotól a leveleket és a Rhetoricát.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.K. Bp.1967.

81.l.

Honter János, tipográfus

– Magyarország első tipográfusa a mohácsi vész után. lutheristaként tért kara Brassóba; ettől soha nem tért el.

Fitz József: A magyarországi nyomdáscat, könyvkiadás és könyvkereskedés. Története II. k. Bp. 1967. 22. l.

Honter János, nyomdája

- Brassó címerét mesterjegyül használta.

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkereskedelem története II.k. Bp. 1967.

199.l.

Honter, nyomdász

– brassói kiadványaiban tűnik csak fel Mo-n Aldus Manutius kisalakú, kéregbélés kötésű, olcsó klasszikus kiadásainak hatása 1535-ben. Baseli, frobeniusi minta.

Fitz J.: A magyar nyomdászat, könyvkiadás és könyvkeresk. tört. 1. k. Bp. 1959.

39 l.

Honter János, tipográfus

– erdélyi szász, 16. sz-i

Fitz József: A magyarországi nyomdászat, könyvkiadás és könyvkeresk. története
II. k. Bp. 1967. 25. l.

mok

Honter

nyomdász

Hontertől Heltai haláláig 1534–1574 ig a nyomdaszat 2. korszaka. „Az első általános jeleggel biró nyomdák felállítása" u. m. Honterféle Brasson 1534. Cij Szigeten Abadie 1539. Heltai 1550 Kolozsvaron. „A napi szükséglet korsa"

Lubik Zoltán: A magyar nyomdaszat korszakai Grafikai Szemle 1897 évf 2 z 24 l.

MDK

Honter, fametszö

a XVI.sz.-ban /egyike elsö fa,etszöinknek/
Baselben és Wittenbergbe látogatott tanulmányozás céljából.

Tóth Ervin: A régi magyar fa-metszö müvészet története.
Debreceni Szemle. 1940 317-324.l. 1940.

MDK

Honter János
nyomdája

nyomtatványa 1542 ből. Metszet
(ábra)

Faragó: Egy Kőrkaszni Diszmunka.

Grafikai Szemle 1902 évf II. 185

MDK

Honter János

prot. pap nyomdász
1498–1549

1534ben nyomdát állít Brassóban. Kellékeit betük stb. Bazelben zerzi be. Német, latin, görög nyelvű könyveket nyomtat. A tires brassoi könyvtár megalapítója. Azelső papirosmalmot állítja fel Erdélyben.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói.
Grafikai Szemle 1893 z 6 z 100 l.

MOK

Honter János

nyomdász, reformátor

1534-ben állította fel az első maradandóbb nyomdáit Brassóban. Betűi csinosak, a báseli Frobenius nyomdáéival azonosak, famet-szetei szépek, a kiadott könyvek nyomtatvá-nyok kibállanak."

Major István: A könyvnyomtatás történetéről
Grafikai Szemle, 1896 évf 2 f. 23 l.

MDK

Honter János

nyomdász

és utoda Wagner Balint tal 36 könyv
iratott és nyomtatott 1535–56 években.
A legelső Honter Compedium Gramma-
ticus c. 1535 kiadáit ma már csak ennéből
ismerjük

Erdélyi isk. könyvek bibliografiája
Grafikai Szemle 1894 évf. 1 7 l.

Honter János nyomdász /grafikus?/
Erdély térképének készitője

Századok 1898. 665 o.

Vegyesek

Vereyeek

Sréza dok 1898. 665 o.

Honter János (:1530 körül:) rézmetsző

Tud. gyűjt.
1817. XI. köt. 31-32.
Jankovich-gyűjt.

Houter János

Nyomdán munkát kiállítottak 1873-ban

Székely Artur: Emlékezés egy jelentős évfordulóra

Magyar Grafika 1965 4. m. 314. l.

rdőiv

ok művészetéről:

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

MDK

Honter János, fametszö

és a brassói nyomda /1535-töl 155o/ vezetöje maga is jól forgatja a vésöt.
Cosmografiája fametszetü képei miatt kedvelt.
Nagy müvészettel rajzol és metsz , renaissance-keretes cimlapokat,fejléceket és könyvdiszeket.
1542-ben közreadja Rudimenta Cosmograficaját.
Képei világhirüek.A brassói könyvtár alapjait veti meg. /1698-ban porráégett, mint elötte nyomdája és benne a faducok./

Tóth Ervin: A régi magyar fametszö müvészet története.
Debreceni Szemle. 1o4o. 247-324.old.

MDK

Honter János

brassai tipográfus

Haláltánc. /ifj.Holbein Hans fametszet-sorozata/
Grafikai Szemle 1938. febr. 15. 34. l. Képekkel.

MDK

Honter János ref. lelkész

1534. Brassóban nyomdát állitott fel.

Haraszti József: Honter János, Abádi Benedek és Heltaiék. Magyar Nyomdászat, 1922. 9.sz. 136-38.l.

MDK

Honter János /1532/

Pérely 7o.l.

MDK

Honter János nyomdász

1535. Brassóban nyomdát állit

Szabó K: A XVI. sz.i m. nyomdászatról. Vas. Ujs. 187o. 23o-31. l.

Honter Johannes

nyomtatta Bogner Peter: „Tröstliche Gebett" etc. című művét Brassóban 1594-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

6240

Honter Johannes

nyomtatta „Geistliche Lieder und Psalmen"
című művet Brassóban 1588-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473–1600.
Budapest, 1971

5331

Hunter Johann

nyomtatta „Drei schöne geistliche Lieder"
címü művet 1579-1594 között Brassóban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc etc.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

516 f

Honter Johannes

nyomtatta Bogner Peter: „Tröstliche Gebete etc." si mű művét Brassóban 1586-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc etc.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600.
Budapest, 1971

5171

Hontek Johannes

nyomdász nyomatta. „Odae cum harmoniis etc." című művét Brassóban 1562-ben.

Borsa Gedeon, Hegyay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600. Budapest, 1971

212 l

Honter Johannes

nyomdák nyomatta Luther Martin + Melanchton Philip - Bugenhagen J.: „Approbatio etc." cimu" müvet Brassóban 1563-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok stb. 1473-1600. Budapest 1971

2251

Honter Johannes

nyomdász nyomatta Ruland Martin: „Syl-
ola complectens etc." című művét Brassóban
1563-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

2311

Hontes Johannes

nyomdában nyomatta „Compendii grammatices etc." című művét Brassóban 1567-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc közl.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600. Budapest, 1971

251

Hunter Johannes

nyomdász nyomatta Theognis: Θεογνιδος"
című művét Brassóban 1567-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

2251

Honter Johannes

nyomtász nyomatta Wagner Valentin: „Compendii grammatices etc." című művet Brassóban 1569-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600.

Budapest, 1971

2841

Honter Johannes

nyomdász nyomatta „Rudimenta cosmographica etc" című műsét Brassóban 1557-1558 között.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

3751

Honter Johannes

nyomdász nyomatta Decani Johann.: „Ode gratulatoria etc. "ejmii" művét Brassóban 1580-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600. Budapest, 1971

430 l

Honter Johannes

nyomdász nyomatta Hebler Matthias: „Brevis confessio etc" cimű művét Brassóban 1563-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

2231

Honter Johannes

nyomdák nyomatta Augustinus Aurelius: „Sententiae ex omnibus etc" című művet 1539-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

96-1

Honter Johannes

nyomdász nyomatta Catonis disticha moralia etc." cimü" művét Brassóban 1539-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

961

Honter Johannes

nyomdász nyomatta „Hermogenes cími"
művet Brassóban 1539-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

971

Hunter Johannes

nyomdász nyomatta „Compendii grammatices libri etc" ci mű művét Brassóban 1539-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. - Budapest, 1971

981

Hunter Johannes

nyomdász nyomatta „Sententiae ex libris etc."
című művet Brassóban 1539-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb: Régi
nyomtatványok Magyarországon 1473-1600. –
Budapest, 1971

991

Honter Johannes

nyomdász nyomtatta „Συνοψεως cjmű művet
Brassóban 1539-ben.

Borsa Gedeon, Herray Ferenc stb.: Régi ma-
gyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

1001

Honter Johannes

nyomdák nyomatta Publilius Syrus: „Mimi Publioni" cimű művét Brassóban 1539-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb: Regi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

1011

Honter Johannes

nyomdát nyomatta Seneca Lucius Annaeus:
„Lucii Annei Senecae etc." című művét 1539-
ben.

Borsa Gedeon, Klaniczay Ferenc etc.: Régi
magyar nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971 101 l

Hunter Johannes

---

nyomdán nyomatta Nilus: Neilov "ci-
mü" művét Brassóban 1539-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb. Régi
magyarországi nyomtatványok 1473-1600. -
Budapest, 1971

103p

Honter Johannes

nyomdász nyomatta „Plutarchus" című
művet Brassóban 1540-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

1041

Honter Johannes

nyomdász nyomatta Erasmus Desiderius: „Epitome adagiorum etc" című művét Brassóban 1541-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

1051

Honter Johannes

nyomdász nyomatta „Rudimenta cosmographica etc." című művét Brassóban 1541-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

1061

Hontfek Johannes

nyomdász nyomtatta Petrus de Rosenheim: „Disticha Nova" etc. című művét Brassóban 1541-ben.

Borsa Gedeon, Hegyay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600, Budapest, 1971 1071

Honter Johannes

nyomatta Plató: Πλατωνος "címü
-müvét Brassóban 1541-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

1078

Honter Johannes

nyomdász nyomatta Cebes: „Πίναξ" stb.
című művét Brassóban 1542-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

1111

Hontek Johannes

nyomdász nyomatta „Rudimenta cosmographica etc." című művét Brassóban 1542.-ben.

Borsa Gedeon, Herepey Ferenc közb.: Régi magyarországi nyomtatványok (1473–1600) Budapest, 1971 1110

Honter Johannes

nyomdász nyomatta Hesiodus: "Πόιοδον" kezdetű" snűvet Brassóban 1543-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc szk.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600.

Budapest, 1971

1138

Honter Johannes

nyomdász nyomatta „Reformatio ecclesiae etc." című művét Brassóban 1543

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600. Budapest, 1971

1141

Honter Johannes

Nyomdász nyomatta Moldner Andreas: „Geistliche Lieder etc" jimű művét Brassóban 1543-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

115 l

Honter Johannes

Nyomdász nyomatta „Compendium iuris civilis etc" cimű művét Brassóban 1543-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

1161

Honter Johannes

nyomdász nyomatta „Sententiae ex libris etc" című művét Brassóban 1544-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971.

1161

Sonder Johannes

nyomdász nyomatta Wagner Valentín:
Κατηχησις "című könyvét Brassóban
1544-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc etc: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473-1600
Budapest, 1971 1171

Honter Johannes

nyomdász nyomatta Terentius Afer, Publius: Comoediae sex" etc. című művét Brassóban 1545-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc etc: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600.
Budapest, 1971

1201

Hontler Johannes

nyomdász nyomatta Theognis: „Θεογνίδος"
című műve Brassóban 1545-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc közl.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473–1600.
Budapest, 1971

121 l

Honter Johannes

nyomdász nyomatta Agenda für die Seelsorger etc "ci mü" művét Brassóban 1547-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

1241

Honter Johannes

nyomdász nyomatta „Kirchenordnung aller etc." című müvet Brassóban 1547-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

1251

Hunter Johannes

nyomdász nyomatta „Reformatio ecclesia-
rum etc" című művet Debrecenben 1547-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc etc: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473–1600.
Budapest, 1971

1258

Honter Johannes

nyomdák nyomatta Honter J. „Rudimenta cosmographica etc." című művet Brassóban 1548-49.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

1291

Honter Johannes

nyomdász nyomatta „Odae cum harmoniis etc." című művét Brassóban 1548-ban

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600. Budapest, 1971

1291

Sombek Johannes

nyomdász nyomatta Luther Martin: „Der kleine Catechismus etc" című művét Brassóban 1548-ban.

Borsa Gedeon, Hegyvary Ferenc közl.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

1301

Honter Johannes

nyomdák nyomatta Melanchton Philipp: „Libellus graecae stb." című művét Brassó-ban 1548 /?/-ban.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc stb.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473-1600. Budapest, 1971

1311

Hunter Johannes

nyomdász nyomatta „Augustinus Aurelius: Divi Aurelii etc." cimű művet Brassóban 1539-ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc etc.: Régi magyarországi nyomtatványok 1473–1600.
Budapest, 1971

951

Honter Johannes

nyomdász nyomatta Aristoteles: Επι-
τομη etc." című" nüvét Brassóban 1539-
ben.

Borsa Gedeon, Hervay Ferenc etc.: Régi
magyarországi nyomtatványok 1473-1600.
Budapest, 1971

951

MDK

Honterus János

nyomdatulajdonos

Gulyáskönyvtár 50, 238, 291 l.

MDK

Honterni János

Gulyás Pál: A könyv sorsa Magyarországon a legrégibb időktől napjainkig. Magyar Könyvszemle, 1923, 58 laptól 58 l.

HONTEKUS, tipografus

Brassói nyomdaja Pesti Gabor szerint 1535-ben kezdte meg működését. Fennmaradt első nyomtatványai 1539-ből valók. Ezt Sylvester ,a távoli erdélyi nyomdákat nem ismerte. 104.old.

URBAN LÁSZLÓ: Hol és mikor létesült az első határi magyar nyelvű nyomda ? 96.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 1968. 1.szám. Szombathely

M. D. K.

Honterus János fametsző, nyomdász.

Címlapkeretek.

Brassó.

Soltész Zoltánné: A XVI. századi kolozsvári könyvdíszek. Művért. 1957. VI. é. f. 2–3. sz. 141. l.

MDK

Honthors

festő

Tojásáruló nő

A Jáz-húzemu szerzeménye

Blénessy János: A Jáz-húzemu ismertetése, Jászberény 39.0
1933

MDK

Honterus

1535-1594. alapitotta brassói mühelyét

A könyvnyomtatás Magyarországon. Magyar Iparmüvészet. 1930. 80. 1.

MDK

HONTERUS nyomdász

cimlapkereteivel készitett brassói nyomtatványok reprodukciója.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszités a XVI. században. I. tábla.

Akadémiai kiadó, Budapest 1961.

MDK

HONTERUS nyomdász

Magyarország és a Zápolya család egyesitett cimereinek reprodukciói.

Soltész Zoltánné: A magyarországi könyvdiszités a XVI.században. II.tábla.

Akadémiai kiadó Budapest 1961.

M.D.K

Honterus János
Sérképész

Első sérképészünk köze tartozik

Dr. Eszláry Károly: Arkózi gazgatás területi reformjai
— : Városi szemle, 1947 – 95 lap

M.D.K.

Johannes Honterus, rézmetsző

Erdély térképét készitette Brassóban. Dominicus Custos ezt alapul vette térképénél Erdély felszabaditása idején. 234.o.

Gizella Cenner Wilhelmb: Der augsburger Kupferstecher Dominicus Custos und Ungarn. 227.o.

Folia Archaeologica. XVIII. 1966/67. Bpest. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

M.D.K.

Honterus János tudós szobra Brassóban.
A szobor készitője:Harro Magnussen. Aszoborról
kép a Vasárnapi Ujságban.

Kupcsay Feliczián: Honterus János szobra
Brassóban.

Vasárnapi Ujsag 1898 45.évf.36.sz. 613.o.

M.D.K.

Hontarus János lelkész

Fa- és rézmetsző "Cosmographia"c.művének térképeit maga metszette.Az erdélyi ref.egyházakról szoló művét gyönyörű reneszánsz keret disziti, ez is saját fametszete.

Cikk: Prédikálószékek,sajtók és papirmalmok.

Magyar Grafika 1928 14.1.

MDK

Honterus János

könyvnyomtató

Az első brassói nyomdász (1535) egyik termékének a „Sententiae" ennek lapja 1539-ből.

Ábra.

Fitz József: Honterus János az első brassói nyomdász

Magyar Grafika 1957 tsö cóf 9-10 sz 382 l

MDK

HONTERUS JÁNOS

Brassóban nyomdát alakitott a XVI.sz.-ban.

Soltész Zoltánné: A magyar könyvdiszitès a XVI.században.

Budapest 1961. Akadémiai kiadó p.29.

MDK.

1

Honterus János

nyomdász Theologus

1498–1549

Luttert hallgatta Wittenbergben. Krakós egyetemen nyelvfaul adelő. 1533 ban Brassóban nyomdát állít. Ugyis fametgő. Fő munkája: Rudimenta Cosmographia 1541 ben, 1542 ben Honter által metzett térképpel. E mű Nimelorz: ban és Svartz ban 20. kiadásért.

Faragó: Honterus János.

Graphikai Szemle 1898 évf. 7 z. 112–113 l.

MDK

Honterus János 3

nyomdász, theologus

Magyarország első térképére. Erdély térképe Hontertől 1532-ből. A térképet Bazelben állította elő fametzetben. 61·5 cm. széles és 41·3 cm. magas, középen két egymástól vagaztott lapból áll.

Farago: Honterus János.

Graphikai Szemle 1898 évf 7 z 113 l.

2 mdk

Honterus János

nyomdász tudos reformátor

latin nyelvű 8 rétű 16 lapra terjedő kisebbik munkának e. „Reformatio ecclesiae" stb. a 28 lapra terjedő nagyobbik e. „Reformatio ecclesiarum sanonicarum in Transylvania" Ez két egybekötött munka. Az előbbi a brassói és barcasági, az utóbbi az összes erdélyi szász prot. egyl. zabályzatait tartalmazza. Az első impressuma 1543 a másik 1547 ből. A cimlap renaissance stilü.

Acs Mics Fritinger: Régi könyvnyomtatók stb.

Grafikai Szemle 1895 évf. Sz. 80 l.

MDK

1

Honterus János

nyomdász, tudos, reformátor

1498-ban született Brassoban, hol apja Timár volt.
1534-ben állítja fel Brassoban az első megfelelő
nyomdát. 44 munkája közül (latin görög német yelvű)
11-et nyomtat Brassoban. Luther Márton dicsé
retét is kiérdemelte. Műhelyéből kikerült latin
Acs Melály és Firlinger Károly: Régi könyvnyomtatót és azok
műveiről.

Grafikai Szemle 1895 évf. 5 z. 80 l.

Honterus János

1.

Megemlékezik róla a Műszaki Élet csemény naptára abból az alkalomból, hogy 420 évvel ezelőtt, 1549. I. 23-án hunyt el.

1498-ban született. Születésének 400. évfordulója alkalmából Brassóban szobrot állítottak fel.

Magyar Grafika, 1969. 2. sz. 5. l.

Hontorus Fámos

A nyomdászatot Baselben tanulta Frhannes Frobenius-nál. Hess A. budai nyomdaalapítása után Hontorus volt a második nyomdaalapítónk.

Magyar Grafika, 1969. 2. sz. 5. l.

HONTERUS, Johann (János)

Kovács András

CSILLAGKÉPEK ÉS ÉPÜLETPLASZTIKA. ADALÉKOK A KOLOZSVÁRI RENESZÁNSZ ÉPÜLETPLASZTIKA TÖRTÉNETÉHEZ

1. Kolozsvárott, 1971-ben szép, reneszánsz gyámkövet találtak, másodlagos beépítésben, az Egyetem utca 6-os számú ház üzlethelyiségének átalakításakor.[1] A kőfaragványt Románia Nemzeti Történeti Múzeumának kőtárába helyezték el.[2] (18. kép)

A kiugró fedőlemezes, négyszögletes kőhasáb keskeny oldalán, kissé a szemlélő felé hajló, szimmetrikusan ívelt oldalú, domborművel díszített címerpajzs áll. A pajzs középtengelyében balra lépő és tekintő, szakállas arcú férfialak látható, jobb kezében kaszával, baljában csupasz kisgyerekkel, aki mintha a szorításból szabadulni akarna, erősen kihajlik a kompozíció tengelyéből, egyik kezét védekezőn emelve a feje fölé, a másikat pedig, mintegy lendületet véve, előrenyújtja.

A kompozíció témáját a pajzs üres felületein elosztott latin felirat határozza meg:

SATVR / NVS
AVREI / S(a)ECVLEI (!)
PRIN / CEPS

Betűformáival a 16. század második felének kolozsvári feliratain találkozunk. Szembetűnő az *ae* kettőshangzó ligatúrás jelölése s a *saeculum* hibás birtokos esete, amely vagy áthallásból származik, vagy a helytelen *-e* végződés fölé már a javítás szándékával vésték a helyes *-i* végződést.

2. A kompozíció tehát, a felirat szerint, az olümposzi istenek atyját, Saturnust (Kronoszt) ábrázolja s – közvetve – Vergilius *Aeneis*ének egy helyére utal:

> *Primus ab aetherio venit Saturnus Olympo Arma Jovis fugiens* et regnis exsul ademptis Is genus indocile ac dispersum montibus altis Composuit legesque dedit Latiumque vocari Maluit, his quoniam latuisset tutas in oris.
> *Aurea quae perhibent illo sub rege fuere Saecula*; sic placida populos in pace regebat: Deterior donec paulatim ac decolor aetas, Et belli rabies et amor successit habendi.
> (VIII. 319-325.)

Az augustusi principátus aranykorának költője, aki közismerten nagy hatással volt a humanizmus irodalmára, így adja elő az olümposzi palotaforradalom mítoszát Latium és Róma legendás őstörténetéhez kapcsolva azt. A mítosz szerint Saturnus-Kronoszt, az istenek második fejedelmét és testvéreit, a titánokat Saturnus gyermekei a legkisebb, Zeusz-Jupiter vezérletével űzték el az Olümposzról. A száműzött istenség Janus, latiumi király oldalán uralkodva annak népét földművelésre tanította. Öreg emberként ábrázolták az ókorban, kezében varjúcsőr alakú nyesőkéssel vagy sarlóval, a béke és a békés munka megszemélyesítőjeként. A karjában kapálódzó kisgyerek ugyancsak mítikus utalás, de képszerű megjelenítése már középkori eredetű: megjósolt bukásától való féltében, Saturnus lenyelte gyerekeit, Hesztiát, Démétért, Hérát, Hádészt és Poszeidónt.

3. A középkori műveltség Saturnusnak ezt az alakját ismeri, jóllehet az érdeklődés már nem a római panthéon köztiszteletben álló istenségének, hanem Saturnus bolygónak szól,[3] amelynek megszemélyesítője az ókori istenség attribútumait vette át. Ez a „csillagdémon"[4] befolyásolja – vallották – kedvezően vagy kedvezőtlenül, égi helyzetétől függően a bekövet-

kező eseményeket s képi ábrázolásával nemcsak a középkori asztrológia kézikönyveiben, hanem a legkülönfélébb képzőművészeti alkotásokon is találkozunk.

A kolozsvári dombormű megfogalmazásában a meztelen testfelületek nagyvonalú kezelése, a ruharedők sematikus és viszonylagos éles vezetése, a térbeli ábrázolás olyan naivitásai, mint az előrelépő láb elé kanyarodó kaszahegy utalnak arra, hogy az alakos plasztikában nem túl jártas készítője igen kis méretű mintáról nagyíthatta fel a kompozíciót. Noha mindeddig nem tudtuk meghatározni a forrását, hasonló jellegű ábrázolások forrásvidékét és azok kolozsvári recepcióját mégis körvonalazhatjuk.

Abból kell kiindulnunk, hogy az előképül szolgáló metszet a 16. század első és harmadik negyede között – amikor a Saturnus fejét borító, sapkához hasonló berett divatban volt – valamelyik német nyomdászközpontban keletkezhetett, mert a korszak olasz művészetében elképzelhetetlen lett volna Saturnus „földhözragadt" viselete. A korszak német grafikájában a szembetűnően divatos, ún. enciklopédikus, a sarkalatos erényeket és -bűnöket, a múzsákat, a tudományokat, az antikvitás illetve a humanizmus és reformáció nagyjait bemutató sorozatok mellett ott találjuk a bolygók megszemélyesítését ábrázoló, hét-hét metszetből álló ciklusokat is. Bartsch katalógusában a bennünket közelebbről érdeklő területről tucatnyi ilyen sorozatot számolhatunk össze, köztük olyan alkotókét, mint Heinrich Aldegrever (1502-1558), Jakob Bink (1490/1504-1560 k.), Hans Sebald Beham (1500-1550), Johann Ladenspelder (1511- ?) vagy Virgil Solis (1514-1562); az utóbbi egymaga öt teljes sorozatot tett közzé.[5] E névsorból az is kitűnik, hogy a téma virágkora a század második és harmadik negyedére esik. Az említett munkában szereplő sorozatok közül különösen az hívja fel magára a figyelmet, amelyet az 1550-ben elhunyt Hans Sebald Beham monogramjával Theodor de Bry (1528-1598) tett közzé.[6] A kisméretű lapokon ábrázolt alakok felhőn állnak – írja Bartsch – az attribútumaikként szereplő állatövi jegyek között. E szűkszavú leírás elégtelen ugyan az ikonográfiai kapcsolat feltételezéséhez, annál többet mond róla a metszet felirata, amely – az átnézett anyagban egyedül – szóról-szóra egyezik a kolozsvári gyámkő feliratával. A feliratok összecsengésén alapuló megfeleltetést természetesen csak a két kompozíció összehasonlítása támaszthatja majd alá.

A viszonylag olcsó és könnyen szállítható könyvek járultak leginkább hozzá a hasonló kompozíciók elterjedéséhez. Példaként ifjabb Heltai Gáspár Kolozsvárott 1590-ben kiadott és 1592-ben újranyomott *Cisió*ja kínálkozik (19. kép),[7] melynek gazdag, egyebek között planéta-sorozatot is tartalmazó illusztrációs anyaga egy 1568-ban megjelent frankfurti kalendárium metszeteiből eredeztethető.[8] E nyomtatványok megjelenése a téma közkedveltségét is bizonyítja, immár nemcsak azoknak a tehetősebbeknek a körében, akik kereskedelmi összeköttetéseik vagy tanulmányútjaik révén amúgy is hozzájuthattak hasonló külföldi nyomtatványokhoz, hanem sokkal szélesebb, elméletileg a kolozsvári nyomda hatókörében élő olvasnitudó közönség körében is.

Gyámkövünk keltezésében jelentőséggel bír az a tény, hogy a Heltai-féle *Cisió* Saturnus metszete és dombormüvünk között nem mutatható ki hasonlóság.

A planétás téma kolozsvári recepcióját olyan alkotások is elősegíthették, mint Peter Flötner (1495-1546) Saturnust ábrázoló, ugyancsak bolygó-sorozat részeként alkotott plakettje, amely plasztikai gazdagságával, jól szerkesztett térkompozíciójával és elragadó mesélőkedvével tűnik ki.[9] Flötner plakettjeit ötvösök, ónművesek és fazekasok használták fel. Így vette át őket a zwickaui kőművesek céhkannájának a készítője, Paul Weise is 1562-ben.[10] A zwickaui templom szenteltvíztartóját egy ismeretlen bronzműves planéták, múzsák, valamint a sarkalatos erények és -bűnök allegóriáival díszítette.[11] Nicolaus Horcheimer

nürnbergi ónműves tálján ugyancsak bolygóistenségek alakját láthatjuk.[12] Egy céhtársa 1575 táján Hans Sebald Beham sorozatából merített ihletet domborművei megformálásához.[13]

A felvidéki bányavárosok valamelyikében készült a besztercebányai múzeum bolygóábrázolásokkal díszített kupája, amelyen Saturnus alakját is felfedezhetjük.[14]

A medgyesi lutheránus templom 1589-ből származó kupáját négy planéta, köztük Saturnus alakjával díszítette a szebeni Daniel Bulkescher. Kompozíciói nyilván grafikai előképekből erednek, s az átvétel egyfelől a mester technikai jártasságát, másfelől kompozíciós és rajzbeli bizonytalankodásait tükrözi.[15]

Azt, hogy ilyen alkotások Kolozsvárra is eljuthattak, az osztoztató bírák Jakó Zsigmond által feldolgozott jegyzőkönyvei bizonyítják: a Barát (Münich) Sebestyén hagyatékában 1596-ban összeírt *„eoregh serlegh pohár, harom planeta raytha"* kiemelkedő alkotás kellett hogy legyen, ha az osztoztatók, nemesfém értékén túl, megcsodálták a díszítését is.[16]

4. Az épület, amelyben ilyen faragványokkal díszített belsőt alakítottak ki, a város legrangosabbjai közé kellett hogy tartozzék. Ezt a „planétás szobát" két vagy három pár fiókkal tagolt dongaboltozatnak kellett fednie, mely hat illetve nyolc gyámkőre támaszkodott. Az első esetben a hét bolygóábrázolás egyike zárókövet díszíthetett; az utóbbiban a sorozatot a tulajdonos családjegyét vagy címerét viselő faragvánnyal egészítették ki.

Szerencsés véletlen, hogy a kolozsvári reneszánsz egyetlen, teljes épségben fennmaradt épületbelsője, a Wolphard—Kakas-ház zodiákusterme gazdagon illusztrálja az ilyen együttesek iránti igényt a kolozsvári polgárság körében, támpontot kínálva egy hasonlóan elrendezett, de bolygókkal díszített belső elméleti rekonstrukciójához és keltezéséhez.

A Wolphard—Kakas-ház építéstörténete máig sem teljesen tisztázott. Az épületre vonatkozó hely- és művészettörténeti dolgozatok alapján nagyjából így körvonalazhatjuk a 16. századi építkezések sorrendjét:[17] Wolphard Adorján (1491-1544), kolozsvári plébános és erdélyi püspöki vikárius kezdte el az épület reneszánsz szellemű átalakítását 1534 és 1544 között;[18] építkezéseit rokona (unokaöccse?), Wolphard István (? - 1585/1586), a város főbírája folytatta 1576 és 1584 között;[19] a ház utolsó, 16. századi alakítója Kakas István fejedelmi titkár volt, aki Wolphard István özvegyét, Barát Zsófiát vette feleségül és 1590-től építkezett ott.[20]

A Szabadság tér 31. számú épület mai homlokzata már nem árulja el, hogy udvari traktusán a kolozsvári reneszánsz leggazdagabban díszített polgárházának a maradványai állnak. Az történt ugyanis, hogy 1894-ben a ház akkori tulajdonosa elhatározta a lebontását, s csak a közvélemény nyomására járult hozzá a legendákkal övezett épület udvari szárnyának a megtartásához. Így bontották le a Wolphard Adorján építkezéséből származó homlokzati szárny helyiségeit, a hozzájuk kapcsolódó és Wolphard István építkezéseiből származó szobákkal együtt. Az udvari szárny földszintjén megmaradt egy Wolphard István által építtetett helyiség, folytatásában a zodiákus terem s egy kisebb helyiség, melynek az ajtaja az udvarra nyílik (20. kép). A bontásból származó faragványok az Erdélyi Múzeum gyűjteményébe kerültek.[21]

Az épület történetével kapcsolatos kérdések éppen az utolsó két építkezési szakasz elválasztása körül sűrűsödnek, s ezeket a zodiákus teremre vetítve úgy összegezhetjük, hogy az állatöv csillagképeivel díszített reprezentatív helyiséget teljes egészében Kakas István építtette-e vagy ő csak befejezte a Wolphard István halála (1585/1586) után abbamaradt építkezést? A kérdés ilyen felvetésére egyrészt a helyiségek díszítményeinek tematikai vizsgálata, másrészt a tragikusan korán elhunyt Dankanits Ádámnak egy megjegyzése késztetett.

XVI. századi olvasmányok c. tanulmányában azt állította ugyanis, hogy *„a kolozsvári Wolphard István – egykori bécsi és wittenbergi diák – csillagászati érdeklődését viszont nemcsak könyvei és a kortársak tanúsítják, hanem kolozsvári házának az állatöv jegyeivel díszített, úgynevezett zodiákus-terme is.*[22] Ez a kijelentés így nem igazolható, mert a helyiség boltozatán álló Kakas-címeres zárókő kézzelfogható bizonysága annak, hogy a boltozatot csak 1590 után készítették el, az egykori padovai diák Kakas István természettudományos és közelebbről csillagászati érdeklődését pedig maga a szerző tanúsítja a Kopernikusszal vitázó Caspar Peucer *Elementa* c. könyvének Kakas István bejegyzését őrző példányáról szólván.[23]

A megmaradt földszinti helyiségek homlokzatának nyolc tengelyét a a a b c b c D csoportosításban ékesítik reneszánsz ablak- és ajtókeretek (21. kép). Az ablakok közül jól elkülöníthető a Wolphard István címerével, illetve névbetűivel díszített első csoport (a); a következő két típust (b, c) jellegzetes szemöldökpárkánya és az első csoport triglifes frízétől eltérő, gyámokkal díszített képszéke kapcsolja egymáshoz, rokonítva őket a Kakas István címerével illetve monogramjával díszített két ajtókerettel, melyeknek egyike eredeti helyén áll, a másik pedig a lebontott rész egyik Wolphard István által építtetett és Kakas István korában befejezett helyiségéből került a mai helyére.[24]

Feltételezhetjük tehát, hogy a középső három tengely ablakai két különböző, de a Kakas-építkezéshez kapcsolódó típushoz tartoznak.

A téglalap alaprajzú termet négy-négy gyámkő által tartott, három pár fiókkal tagolt dongaboltozat fedi, a fiókok tengelyében három zárókővel:

Kos (III–IV.)		Skorpió (X-XI.)
	Bak (XII–I.)	
Bika (IV-V.)		Hunyadi-címer (?)
	Kakas-címer	
Ikrek (V-VI.)		Szűz-Mérleg (VIII-X.)
	Halak (II-III.)	
Rák (VI-VII.)		Oroszlán (VII-VIII.)

Azonnal szembetűnik, hogy a sorozat (22-32. kép) nem teljes: a 12 állatövi jegy közül hiányzik a Nyilas (XI-XII. hónap, 33. kép) és a Vizöntő (I-II. hónap, 34. kép), amelyeknek egyszerűen nincs helye, mert felborítanák az egész sorozat szimmetriáját, de nem díszíthették a kandallót sem, mert – Pákei Lajos 1894-es felmérése szerint – kémény és kandalló csak az utolsó helyiségben volt. A hiányzó gyámkövek három, hasonló felépítésű és stílusú darabbal együtt az épület lebontott részéből a kolozsvári múzeum kőtárába kerültek. Noha egykori helyüket meghatározni nem tudjuk, az bizonyos, hogy a zodiákus teremből *nem* származnak.

A Szűz és Mérleg csillagkép összeolvasztása nem feltűnő a 16. századi ábrázolásokon, a Mérleget – talán ikonográfiai átfedés következtében (Sz. Mihály arkangyal) – a hosszú ruhát viselő, szárnyas Szűz lábánál helyezték el. Ezzel szemben látszólag értelmetlenül bővíti a sorozatot a Hunyadiak gyűrűs hollót ábrázoló címere, amely ráadásul – címertanilag hibásan – balra néz. Noha a nagy király szülővárosában, száz évvel a halála után emléke olyan emberekben élt, akiknek a nagyapja még láthatta őt, s Mátyás emlékezete – bizonyítja Heltai Gáspár *Chronicája* –[25] része volt a kolozsváriság tudatának is, címerének az elhelyezése ebben a sorozatban indokolatlan lett volna.

18. Saturnus. Muzeul de Istorie Naţională. Bukarest.

19. Saturnus. Fametszet. Ifj. Heltai Gáspár: Cisio. 1592.

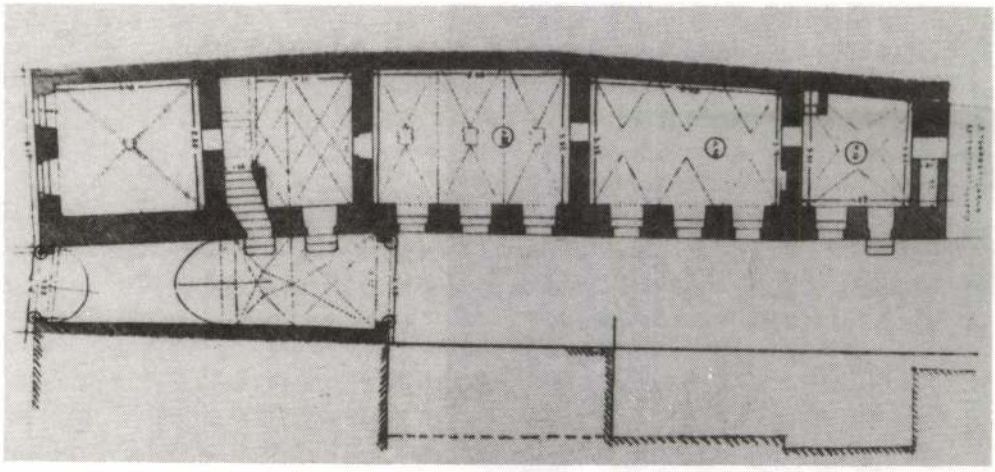

20. A Wolphard-Kakas-ház földszinti alaprajza. Pákei Lajos felvétele. 1894.

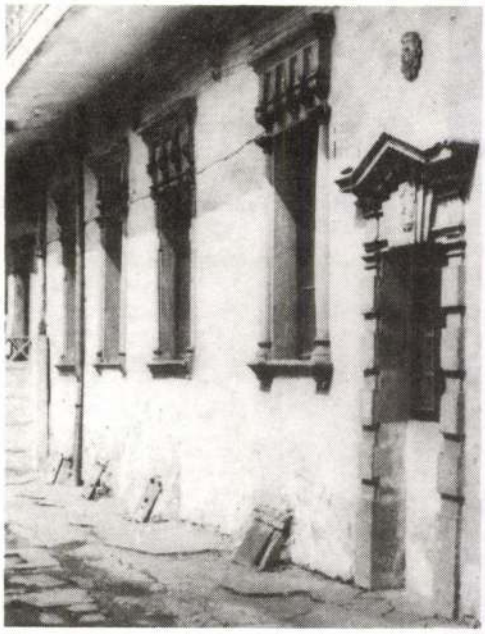

21. A Wolphard-Kakas-ház homlokzatának részlete. 1990.

22. Kos csillagkép. Gyámkő. Wolphard-Kakas-ház.

23. Bika csillagkép. Gyámkő. Wolphard-Kakas-ház.

24. Ikrek csillagkép. Gyámkő. Wolphard-Kakas-ház.

25. Rák csillagkép. Gyámkő. Wolphard-Kakas-ház.

26. Oroszlán csillagkép. Gyámkő. Wolphard-Kakas-ház.

27. Szűz-Mérleg csillagkép. Gyámkő. Wolphard-Kakas-ház.

28. Corvus-Holló csillagkép. Gyámkő. Wolphard-Kakas-ház.

29. Skorpió csillagkép. Gyámkő. Wolphard-Kakas-ház.

30. Bak csillagkép. Zárókő. Wolphard-Kakas-ház.

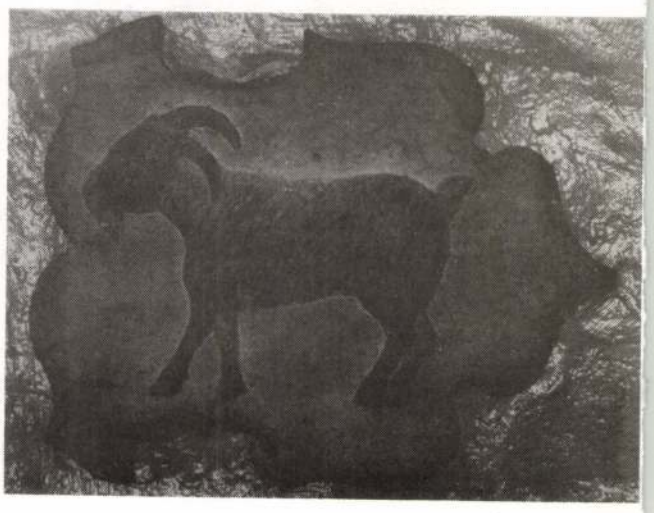

31. Kakas István címere. Zárókő. Wolphard-Kakas-ház.

32. Halak csillagkép. Zárókő. Wolphard-Kakas-ház.

33. Nyilas csillagkép. Gyámkő. Történeti Múzeum. Kolozsvár.

34. Vízöntő csillagkép. Gyámkő. Történeti Múzeum. Kolozsvár.

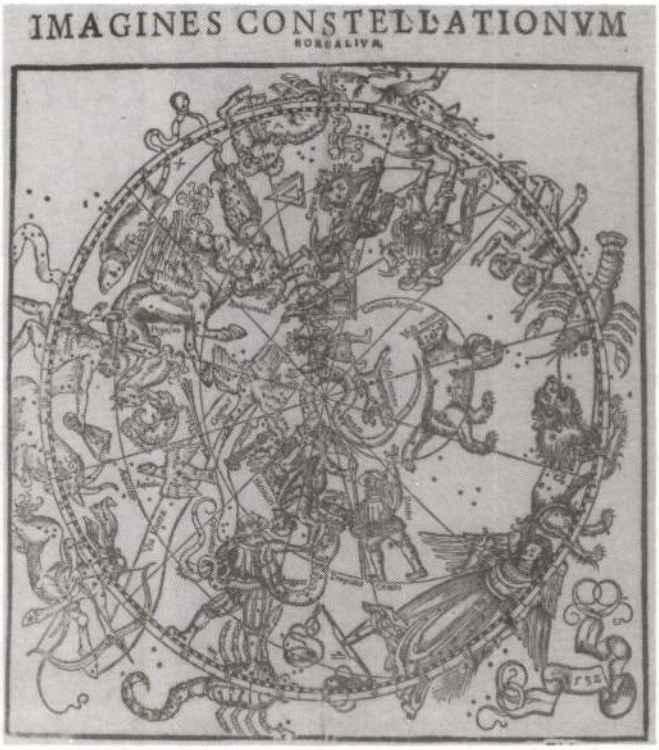

35. Imagines constellationum Borealium. Johannes Honterus fametszete. 1532.

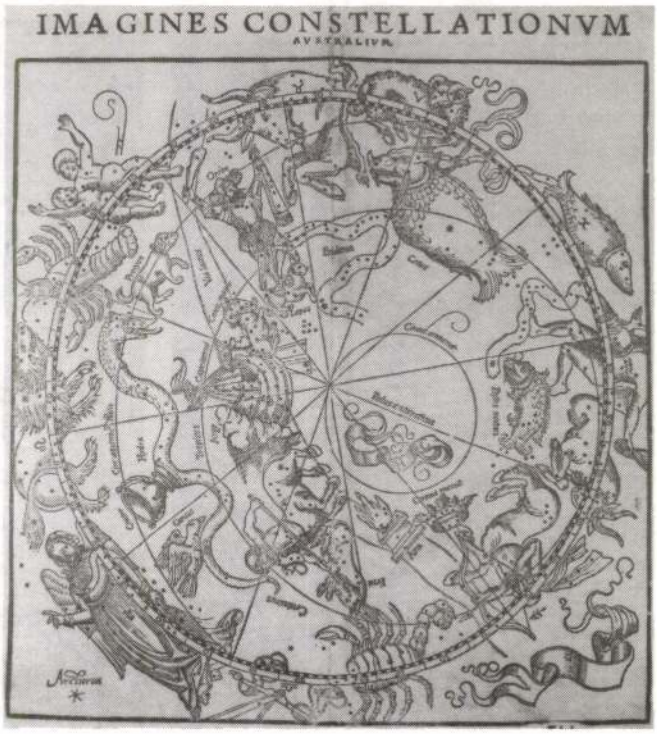

36. Imagines constellationum Australium. Johannes Honterus fametszete.1532.

A megmagyarázhatatlannak tűnő jelenség fölött a házzal foglalkozó szakmunkák szerzői átsiklottak; Balogh Jolán ezt a gyámkövet, a többiekével azonos anyaga, felépítése és faragásmódja ellenére modern utánzatnak minősítette.[26]

5. Az együttes vizsgálata tehát két következetlenséget vet fel: először is, noha elkészültek, az 1590 után véglegesített kompozícióban nem használtak fel két domborművet a 12 állatövi jegyet ábrázoló sorozatból; másodszor pedig megfigyelhettük, hogy a sorozatot készakarva kiegészítették – ott, ahol erre a Szűz és a Mérleg csillagkép összevonásával lehetőség nyílt – a Hunyadiak címerével.

Az utóbbira a választ a faragványok ikonográfiai előzményeinek a vizsgálata adja meg. Az első reneszánsz csillagtérképet, mely feltünteti a fontosabb csillagképeket is,a 16. század elején készítette Nürnbergben Konrad Heinfogel. Rajzait 1515 táján Albrecht Dürer fogalmazta újra. Mindkét kompozíció kívülről, mintegy a világűr felől nézve ábrázolta az északi és déli égboltot, így a csillagképek egy részét a nézőnek hátat fordítva mutatták be. 1532-ben készült Bázelben az a fametszetes csillagtérkép, amely Aratosz hellenisztikus költő és természettudós tankölteményének, a *Phaenomenán*ak az illusztrációjaként 1534-ben jelent meg először, másodszor pedig Klaudiosz Ptolemaiosz *Műve*inek 1541-ben, ugyancsak Bázelben, Henricus Petrinél megjelent kiadásában használták fel (35-36. kép). Az ívméretű fametszetet a déli égbolt térképén, a sarkkörön belül előtűnő I.H.C. monogrammal jelezte szerzője, nem más, mint a nagy brassai humanista J(ohannes) H(onterus) C(oronensis). Az előbb említett csillagtérképekkel szemben, ő a Föld felől nézve – belülről – ábrázolta a két földgömböt.[27] A Wolphard–Kakas-ház faragványaihoz Honterus metszetei szolgáltatták az előképet.

Megfigyelhetjük, hogy a nyilvánvalóan azonos körvonalak mellett, a Rák, a Skorpió, a Szűz és a Mérleg csillagképek éppen a csillagtérképen – az égi egyenlítőn – elfoglalt helyük miatt kerültek különös, a plasztikai kompozíció elveinek ellentmondó helyzetbe a gyámkövek domborművein. A déli égbolt tanulmányozása végezetül arra is magyarázatot ad, hogy miképpen kerülhetett az együttesbe a Hunyadiak címere. Ugyanazon szög alatt, amely alatt a földi megfigyelő a Szűz és a Mérleg csillagképet észlelheti, a déli éggömbön a *Corvus* – Holló csillakép látható. A Holló – csak Honterus metszetén, aki közvetlenül fába metszette a maga változatát – címertanilag ugyancsak balra néz (36. kép). Természetesen, Honterus csillagkép-hollójának nincs gyűrű a csőrében; kolozsvári lokálpatriótához méltóan s magát a választást is indokolva, a gyámkövek szerzőjének-megrendelőjének akaratából egészült ki így a kompozíció, a csillagképek közé emelve a város nagy szülöttének a címerét.

A kőfaragó vagy kőfagarók jól kihasználták az előkép plasztikai információit; a puttóalakok a Nyilas, Vízöntő és az Ikrek esetében teljesen kiemelkednek a rovátkolással fellazított háttérből; féldomborműben ábrázolták a Rákot, az Oroszlánt, a Kost és a Szűzet. Kevésbé plasztikus a többi gyámkő, az előbbiekétől eltérő, gyengébb tehetségű alkotójuk többnyire csak a körvonalak kiemelésére szorítkozott. Több kőfaragó közreműködésére utal az is, hogy a gyámkövek levéldíszének megoldásában, a motívum mértani beosztását tekintve 3-4 változatot, plasztikai megformálását tekintve pedig legalább két változatot figyelhetünk meg. A pajzsok körvonalai a Wolphard István építkezéseiből származó faragványok azonos részleteivel valamint az egykori Püspöki-ház 1570 után keletkezett részletformáival rokoníthatók, de nem hasonlítanak a Kakas István jelvényeit viselő faragványokhoz, beleértve a zodiákus terem címeres zárókövét is. A Kakas-címer előképe valószínűleg a tulajdonos nemeslevele lehetett, amelyet – szárnyas sisakdíszéből ítélve – királyi kancellária bocsáthatott ki. A dombormű egyébként rangos faragótechnikája nem rokonítható sem a szárnyak, sem pedig a foszlányok megoldásában a gyámkövek hasonló részleteivel.

6. Az előadottakat figyelembe véve, a zodiákus terem építésében két mozzanatot különböztetünk meg: a helyiséget eredetileg a tizenkét állatövi jegy ábrázolásával kívánták díszíteni s ebbe az elképzelésbe illeszkedett a Holló csillagkép helyi öntudatot sugárzó változata. Ez a díszítő program a helyiség boltozatát a csillagos égbolttal azonosította, s az lett volna a szerepe, hogy kiemelje a tulajdonos címerét.[28] Ennek a felfogásnak a maradéktalan megvalósításáról mondtak le a második mozzanatban, amikor a feleslegessé vált két gyámkövet az épület egy másik, 1894-ben lebontott helyiségébe falazták be. Amennyiben az eredeti elképzelésben is a mai zodiákus terem méreteiben gondolkoztak, akkor a gyámkövek teljes sorozatának csak úgy lett volna helye, ha a terem keskeny oldalain is fiókpárokkal tagolják a boltozatot. Ebben az esetben a hossztengely két végpontjában elhelyezett gyámkövek törés nélkül illeszkedtek volna a sorozat kalenderisztikus rendjébe. Ilyen, bonyolultabb szerkezetű dongaboltozat fedi a fogarasi kastély és a dévai Magna Curia korabeli helyiségeit.

A faragványok, stílusjegyeiket tekintve Wolphard István építkezéseihez állanak közelebb és elkülönülni látszanak a Kakas-féle építkezések plasztikai részleteitől.

Wolphard István, aki egykor a wittenbergi egyetem hallgatója volt, azé az egyetemé, amelyet a 16. század harmadik negyedében a csillagokba vetett hitéről is ismert Philipp Melanchton szelleme uralt,[29] kétségkívül ismerte Honterus csillagtérképét. Asztrológia iránti érdeklődését bizonyítja az őt „*peritus mathematicus*"-nak nevező Szamosközi István,[30] de az a kőlapra faragott napóra is, amely ma az épület emeleti folyosójának a falában látható. Annak ellenére, hogy ezt a faragványt sem évszám, sem jelvény nem keltezi, keretelésének törékeny féloszlopai a 70-es és 80-as években gyakoriak s így Kolozsvár tudós főbírájának az építkezéseivel lehetnek egykorúak.

Elképzelésünk szerint, Wolphardnak az 1585/86-os pestisjárvány idején bekövetkezett halálakor[31] készen állhattak a zodiákus terem falai, gyám- és zárókövei. Utóda, Kakas István, az egykori bécsi, páduai és bolognai diák, akinek könyvtárában szintén sorakoztak csillagászati munkák, valószínűleg valamilyen külső, szellemi beállítottságától és műveltségétől független ok miatt mondott le az eredeti elképzelés megvalósításáról, elkészíttette a még hiányzó ablakkereteket, a boltozat címerét pedig a magáéval helyettesíttette.[32]

7. A két kolozsvári belső, a zodiákus terem meg a rekonstruálható „planétás terem" következésképpen a 16. század utolsó előtti évtizedében keletkezett. Az általunk javasolt új keltezésnek annyiban van jelentősége, hogy időben is elkülöníti a kolozsvári kőfaragásnak egy erősen figurális irányzatát a Kakas építkezésekre jellemző szigorúbb, tektonikus áramlatától. A szóban forgó faragványok ugyanakkor a grafikai előképek jelentős szerepére hívják fel a figyelmet a helyi formák alakulásában.

A gondolkodásmód szintjén az előadottak kiemelik azt a rendkívüli érdeklődést, amellyel a kor embere a csillagoknak az egyén és a közösség sorsára gyakorolt befolyása iránt viseltetett. Szamosközi István előbb említett tanúsága szerint Wolphard István megjósolta volt az 1580. évi üstökös megjelenéséből Báthori Kristóf halálát s a Báthori-ház pusztulását, ami – teszi hozzá a jeles történetíró – kevéssel utóbb be is következett.[33] A kor kétarcúságára jellemzően Szamosközi Wolphardot „*mathematicus*"-nak nevezi annak asztrológusi teljesítményéről szólván. Valóban, a kor asztrológusai, ma sem lebecsülhető mértani és trigonometriai ismeretek birtokában halmozták fel azt a hatalmas ismeretanyagot, amelyből az újkor csillagászati eredményei kinőttek. „Faust korában vagyunk" – mondhatjuk Aby Warburggal – „amikor a varázslási eljárások és a kozmológiai matematika között élő modern tudós azon igyekezett, hogy a józan megfontolásnak önmaga és a tárgy közötti gondolati terét kiküzdje".[34]

Wolphard Istvánnak az első kolozsvári egyetem könyvtárában őrzött könyvei közé nyugodt lelkiismerettel sorolhatjuk Ptolemaiosz *Almagest*jének bázeli kiadását is, talán éppen azt a példányt, amelyet 1552-ben egy jeles unitárius értelmiségi, Kopernikusz nagy művének első ismert erdélyi olvasója, Krasznai Ferenc mondhatott a magáénak.[35]

Mátyás király emlékezetének a zodiákus terem díszítésében is megnyilvánuló kultusza arra indít, hogy közvetlen kapcsolatot tételezzünk fel Heltai Gáspár *Chronica*jának 1575-ös megjelenése és a kozmográfiai témák kolozsvári divatja között. A *Chronica* – Antonio Bonfini *Decades*ének átdolgozott magyar fordítása – a nagy király építkezéseiről szólva két hasonlóan díszített belsőt ír le a budai királyi palotában.[36] Nem elképzelhetetlen, hogy Wolphard István németországi tapasztalatai mellett ilyen olvasmányélmény is munkálhatott a zodiákus terem megvalósításában.

Végezetül jelkép értékűnek tűnik számunkra Johannes Honterus és Wolphard István könyvek-egyengette szellemi kapcsolata; szimbóluma lehetne ennek a középkori erdélyi városi fejlődés csúcspontját jelentő korszaknak.

JEGYZETEK

1. A faragványt Ştefan Matei, a Kolozsvári Történeti Múzeum osztályvezetője találta. Köszönettel tartozom rajta kívül dr. Nicolae Sabău tudományos kutatónak, aki a faragványra felhívta a figyelmemet.
2. Nr. inv. 69.958. Méretei: 23 x 21 x 42 cm.
3. Lexikon der Christlichen Ikonographie. III. Rom-Freiburg-Basel-Wien, 1971. 443-444.
4. WARBURG, A.: Heidnisch-antike Weissagung im Wort und Bild zu Luthers Zeiten. Heidelberg, 1920, új kiadása: Gesammelte Schriften. II. Leipzig-Berlin, 1932. 647-656, magyar fordítása: Pogány-antik jóslás Luther korából. Budapest, 1986. 22-31; 40.
5. BARTSCH, A.: Le Peintre-Graveur. VIII. 214-215; VIII. 151.; VIII. 91.; IX. 31.; IX. 129-134., 135.
6. Uo. VIII. 128.; Thieme – Becker: Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler. V. Leipzig, 1911. 162-163.
7. Régi magyarországi nyomtatványok (RMNy) I. Budapest, 1971. 643., 684. sz.
8. BEHRENDSEN, O.: Darstellungen von Planetengottheiten an und in deutschen Bauten: Studien zur deutschen Kunstgeschichte, 236. Strassburg, 1926. T. XV. vö. SOLTÉSZ Z.: A magyarországi könyvdíszítés a XVI. században. Budapest, 1961. 70-71.
9. LANGE, K.: Peter Flötner. h. n., 1897. 123. skk.
10. BERLING, K.: Altes Zinn. Leipzig, 1920. 109-110.
11. Uo. 110.
12. HINTZE, E.: Nürnberger Zinn. Leipzig, 1921. 13.
13. Uo. 14.
14. TORANOVÁ, E.: Goldschmiedekunst in der Slowakei. Bratislava, 1975. 39-41. k.
15. ROTH, V.: Kunstdenkmäler aus den sächsischen Kirchen Siebenbürgens. I. Goldschmiedearbeiten. t. I. Hermannstadt, 1922. nr. 583/225. I; t. 2. T. 199/84, 180/4.; KLUSCH, H.: Siebenbürgische Goldschmiedekunst. Bukarest, 1988. 58., 91.; Abb. 105-108.
16. JAKÓ Zs.: Az otthon és művészete a XVI-XVII. századi Kolozsváron: Emlékkönyv Kelemen Lajos születésének nyolcvanadik évfordulójára. Bukarest-Kolozsvár, 1957. 386.
17. SZÁDECZKY L.: A kolozsvári Báthory ház legendája. Erdélyi Múzeum, 1897. 17-32; GERECZE P.: A műemlékek helyrajzi jegyzéke és irodalma: Magyarország műemlékei. I. Budapest, 1906. 436.; FERENCZI S.: A kolozsvári Wolphard ház. Pásztortűz, 8/1922. 101-102.; SÁNDOR I.: Kolozsvár címeres emlékei. Genealógiai Füzetek. 11/1913. 56-61.; BALOGH J.: A renaissance építészet és szobrászat Erdélyben. Magyar Művészet. 10/1934. 144-145.; Uő.: Kolozsvár műemlékei. Budapest, 1935. 20., 21., 23.; Jakó Zs. 366-367.; GOLDENBERG, S.: Clujul în secolul al XVI-lea. Bucureşti, 1958. 104-107.; IONESCU, Gr.: Istoria arhitecturii în România. I. Bucureşti, 1963. 424., 425.; SEBESTYÉN, GH. –SEBESTYÉN, V.: Arhitectura renaşterii în Transilvania. Bucureşti, 1963. 87-88., 90-92.; Muzeul de Istorie din Cluj. (szerk. H. Daicoviciu). Bucureşti, 1967. 48-49.; PASCU, Şt.–MARICA, V.: Clujul medieval. Bucureşti, 1969. 71-73; Istoria aertelor plastice în România. I. Bucureşti, 1968. 117.; Istoria Clujului (szerk. Şt. Pascu). Cluj, 1974. 160-163.; KELEMEN Lç: Kolozsvár építészeti és művészeti emlékei a XIX. század közepéig: Művészettörténeti tanulmányok. II. Bukarest, 1982. 130-132.; 358.; BALOGH J.: Kolozsvári kőfaragó műhelyek. XVI. század. Budapest, 1985.; SEBESTYÉN, Gh.: O pagină din istoria arhitecturii României. Renaşterea. Bucureşti, 1987. 17., 20.
18. JAKÓ K.: Az első kolozsvári egyetemi könyvtár történetéből. Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények. 31/1987. 103-105.; BALOGH J.: Az erdélyi renaissance. I. Kolozsvár, 1943. 203-204.; Uő.: Kolozsvári kőfaragó műhelyek. 153-154.
19. Jakó K. i. m. 107.; Jakó Zs. i. m. 376/18. jzet; Balogh i. m. 154., 156. Az építkezés kronológiai határait az évszámos feliratok és a levéltári adatok alapján határoztuk meg.
20. Jakó K. i. m. 108; Balogh i. m. 154., 155.

21. Szádeczky i. m.; Kelemen i. m.
22. Bukarest, 1974. 79.
23. Uo. 77.
24. Balogh J.: Pákei Lajos rajzai Kolozsvár műemlékeiről. Kolozsvár, 1944. 9., X/1. T.
25. Chronica az magyaroknac dolgairol . . . Colosvarot, 1575: RMNy I. 360. sz. Szemléletesen igazolja ezt az a naív büszkeség, amely Heltai szavaiból kicseng, Mátyás szülőházáról és városáról szólván: „Mert nem minden bokorban terem olyan felséges és híres-neves fejedelem." vö. Heltai Gáspár és Bornemisza Péter Művei, szerk. Nemeskürthy István. Budapest, 1980. 449-450.
26. Balogh J.: Kolozsvári kőfaragó műhelyek, 155.
27. A kérdés könyvészetét valamint Honterus metszetének az előképeivel való alapos összehasonlítását l. MESCHENDÖRFER, H.: Honters astronomische Karten nach Dürerschen Vorbildern: Beiträge zur siebenbürgischen Kunstgeschichte und Denkmalpflege (Hrsg. Christoph Machat). München, 1983. 78–88., Abb. 41–46.
28. BATTISTI, E.: Antirenaşterea. Bucureşti, 1982. II. 28. K. ilyen értelemben reprodukálja, természetesen nagyon is eltérő környezetből a caprarolai Farnese-kastély Sala del Mappamondojának 1574-ben készült mennyezetfestményeit.
29. Warburg i. m.
30. Szamosközi István Történeti maradványai (kiadja Szilágyi Sándor). IV.: MHHS, XXXI. Budapest, 1880. 12-13. az 1580-ban megjelent üstökössel kapcsolatosan jegyezte fel, hogy „Vulffard István kolosvari peritus mathematicus mindjárást megmondotta volt, hogy dissipationem Batoriae familiae significat, atque etiam mortem Christophori Bátori principis, quod eventus paulo post docuit; ...".
31. Jakó K. i. m. 107.
32. A programváltozás okát csak találgathatjuk. A bonyolultabb szerkezetű boltozatról való lemondás némileg összecsengeni látszik azokkal a vádakkal, amelyekkel a kolozsvári kőműves céhet illették, amikor – a 80-as évek végén – a boltozásban elkövetett hibák és az így bekövetkezett szerencsétlenségek miatt, visszavonták céhlevelüket. Vö. Goldenberg i. m. 113.; Sebestyén i. m. 64. Ezeket a vádakat alátámasztani látszanak a Balogh i. m. 261. (Fogaras, 1594) és 295. (Gyulafehérvár, 1594) adatai Báthory Boldizsár építkezéseivel kapcsolatban.
33. vö. 30. jzet.
34. i. m. 57.
35. Kolozsvár, Akadémiai Könyvtár, C-56495-56496. sz.: PTOLEMAEI, Claudii: ... Omnia ... opera, Basileae, apud Henricum Petri, 1541. A kötet supralibrosát Dankanits Ádám oldotta fel, i. m. 78-79. 1604-ben már a kolozsvári jezsuita kollégium tulajdonában volt, akárcsak Wolphard István könyvei. Feltevésünket semmilyen Wolphard Istvánra utaló bejegyzés nem támasztja alá.
36. Heltai i. m. 465., 466.

András Kovács: **Sternbilder und Bauplastik. Beitrage zur Geschichte der Renaissance-Bauplastik in Klausenburg**

Die Figur des Planets Saturn schmückt die in Klausenburg (ung. Kolozsvár) gefundene Konsole, deren Analyse ermöglicht, die Mode dieser Darstellungen im wichtigsten künstlerischen Zentrum des Siebenbürgen im 16. Jahrhundert zu ermessen. Die Schnitzbilderserie, die durch deutsche graphische Vorbilder inspiriert wurde, kann ein bürgerliches Interieur geschmückt haben. Ihre theoretische Rekonstruktion und Datierung werden durch das Dekorationsprogramm des zodiakalen Saales im Wolphard-Kakas-Haus in Klausenburg erleichtert. Die Quelle dieser Schnitzereien mag die zwei Holzschnitte von Johannes Honterus gewesen sein, die im Jahre 1532 in Basel von Dürers Schnitte angeregt entstanden waren. Aus der Analyse des Programms ergibt sich die Schlußfolgerung, daß die Dekorationskonzeption und die Schnitzereien an die Bautätigkeit des Klausenburger Erbrichter István Wolphard (gest. 1585/1586) zu binden sind. Dieser ausgezeichnete Intellektueller kann als ehemaliger Student der Universität zu Wittenberg die Schnitte von Honterus gekannt haben. Seine Bücher und auch die Zeitgenossen sagen über sein Interesse für die Astrologie aus. Das Sternbild Corvus-Rabe wurde auf seine Anregung in einer dem Wappen von Matthias Hunyadi (Corvin), dem großen Sohn der Stadt, ähnlichen Form dargestellt.

Als Wolphard starb, war das Gewölbe des Saales noch nicht fertig. Die Arbeiten ließ sein Nachfolger, István Kakas, nach 1590 zu Ende führen. Im Zentrum der dekorativen Komposition ließ er das eigene Wappen anbringen und verzichtete auf das kompliziertere Gewölbe mit der vollständingen Schnitzereiserie.Deshalb wurde ihm das ganze Programm durch die Fachliteratur zugeschrieben.

HONTI LÁSZLÓ

Endrődön született 1946-ban a Honti család első gyermekeként. Iskoláit Endrődön, Gyomán majd a szegedi Tanárképző Főiskola rajz–matematika szakán végezte. A kunszentmiklósi általános iskola felső tagozatán tanít és az alapfokú művészeti iskola vezetője. Rendszeresen kiállító művész.

HONTI RITA

Honti László lánya, született Kunszentmiklóson 1976-ban. A szegedi Tömörkény István Művészeti Szakközépiskolában keramikus végzettséget szerzett. A szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán rajz–földrajz szakon diplomázott. A kunszentmiklósi általános iskolában tanít.

CSEMNICZKY DÁVID

(Balassagyarmat, 1979.) A szegedi Tömörkény István Művészeti Szakközépiskolában grafikus szakon végzett. Jelenleg rajzszakos főiskolai hallgató.

Gyomai Kner Nyomda Rt.

HONTI ÁMTAL

MEGHÍVÓ

Kedves leendő vendégeim!

Remélem e meghívó hatására megtisztelik jelenlétükkel a könyvbemutatóval egybekötött kiállításomat, illetve a „generációs" bemutatkozásunkat. A tárlaton fiam és két unokám is szerepel egy-két alkotásával mintegy örökösként víve tovább álmaimat.

Midőn a Városi Képtár felkért e kiállításra, indoklásul felhozva a II. Gyomaendrődi Őszi Tárlaton kapott életműdíjat és a frissen megjelent könyvet munkásságomról – elgondolkoztam...

79. évembe lépvén nyilván eljött a számvetés ideje. Ezért eddigi életem folyását legszívesebben 3 részre osztanám:

1. Tárgyformáló és környezetformáló iparművészkénti munkásságom.
2. Festő: mert a festészet életem legintimebb, legbelsőbb ügye.
3. A művészetszervező hivatás, melynek legfontosabb eredménye a műhelygaléria létrehozása 20 évvel ezelőtt.

A galéria működéséről készült fotókat – melyek most e kiállítás részei is – nézegetve szomorúan tapasztalom, hogy az azokon lévő látogatóink közül, sajnos már sokan eltávoztak közülünk. Legyen hát e fotóbemutató tisztelgés előttük és emlékezzünk rájuk kegyelettel. Ezt teszem én is a könyvemben megjelent fotóikkal – mint öreg falusi Don Quijote, hogy majdan, ha jön Charon ladikja, nyugodtan elszámolhassak életemmel, és szívesen fogadjanak odaát.

Honti Antal

A Vidovszky Béla Helytörténeti Gyűjtemény
– Városi Képtár –

Tisztelettel meghívja Önt és családját

A HONTI CSALÁD

kiállításának és könyvbemutatójának
2000. május 2-án 16 órakor
tartandó megnyitására

A kiállításon

HONTI ANTAL
HONTI LÁSZLÓ
HONTI RITA
CSEMNICZKY DÁVID

művei tekinthetők meg.

A kiállítást rendezte és megnyitja:

BANNER ZOLTÁN
művészettörténész

HONTERUS Jans

ZACH, Krista

[rec]

Engelmann, Gerhard: Johannes Honter als Geograph. Köln - Wien: Böhlau, 1982

Südostdeutsches Archiv Bd. XXVI/XXVII (1983/1984) (1984) 211-212.

Az osztrák kutatók által ugyancsak a mesternek t
körmöcbányai jogkönyv (1426) díszítésére gondolv
küldték volna illuminálni. Michael illuminátor figu
vonásai a megmaradt emlékek tanúsága szerint a m

EGY MÜNCHENI IMAKÖNYV

A *münchen*i Bayerische Staatsbibliothekban (C.I
melyben a hónapok kalendáriuma is helyet kapott. A
részlet olvasható. Az első Szent István ünnepe más
egy Szent István ünnepén olvasott könyörgés, r
magyarországi missalékban általánosan megtalálha
szent király: István, Imre és László együttes ábr
mélységet érzékeltető keretben. A 10 cm magas mi
három király pázsitos réten, csaknem félkör alakban
a század közepi és még későbbi táblaképek merev
nemcsak a szent királyok szokásos, attribútum ált
elsősorban az ország címerét hangsúlyozva, szimbol
a tőle jobbra látható Szent Lászlótól csak öreg kora
magyar címeres zászlót tartja, balját kardján nyug
keresztes zászlóval társul hozzá, baljában kettős k
Imre hercegi kalapban, karddal és liliommal, ügyes
két frontálisan ábrázolt öregebb koronás királyhoz
fokozza, hogy a körülötte üresen maradt oldalt sem
kódexfestészetünkben a szövegtől és az iniciálé köt

HONTERUS Janos

FODOR Ferenc: A magyar térképirás.
Bp. 1952-1954. 1-3. kötet

26. p. 22-30. p.

HONTERUS, Johannes

KOVÁCS András: Csillagképek és épületplasztika : Adalékok a kolozsvári reneszánsz épületplasztika történetéhez. = Ars Bungarica, XIX.évf.2.sz. 1991 157 - 164.p. ill.G.

31.

Kolozsvár, Szabadság tér 2. Wolphard-Kakas ház
- zodiákus terem
- planétás terem

Müvésznév mut.: Honterus, Johannes Coronensis

Celsissimus Sac: Rom: Imp:
Princeps PAVLVS ESTORAS
de Galantha, perpetuus Comes in
Frakno, Reg: Hung: Palatinus; Iu-
dex Curiæ Aul: Vel: Eques, Comit:
Sopronienſis, Peſt, Pilis & Soldt. ſu-
prem. Comes, Sac: Cæs: Reg: Maiest:
Intimus Actualis Conſiliarius, Ca-
merarius, Partiū Reg: Hung: Cis Da-
nub: Confin: Antemon: Supremus
Generalis; et per dictum
Reg: Hung: Locumtenens.

Honti (Hunt verér)

vára

l.

Bar Bjestbalp

184. l

3411. Pekka

Sz. Lajeinlathiban 18

A kőbányában.

Az ábrázolt bányában r
hatan, két hármascsoportot ké
rudak segélyével gerendákon
kődarabot faragnak. Ez utól
fogja és másika a kalapács
sapka, különféle színű ing, m
nadrág és csizma. Jelzése alól ba

Vászon, méretei 175·5 : 12
tett az 1907 január 24-iki 7738
(160–907). — Kifizettetett 19
tatott 1907 márczius 16-án (42
hagyta az 1910 május 11-iki
(942—910).

III

Bikel
1907

Honti Antal, grafikus

Egyéni grafikus. Megemlítve
Papp Sigmond hagyatékában
kapcsolatban.

Tandi Lajos: Az óceán közelében 131-139.

Új Auróra, Békéscsaba, 1978. ápr. 78/1

Honti Antal

a gyomai gimnázium igazgatósága és tantestülete segítségével képzőművészeti kiállításokat rendeznek. Elsőnek Honti Antal és galádja mutatkozott be az iskola kiállítás sorozatában.

Beck Zoltán: Tárlatsorozat kezdődik a gyomai gimnáziumban.

Békés m. Népújság, 1974. febr. 13.

MDK

Honti

yj: A nagybányaiak. A Hét, 1899. 12-13 l.

MDK

Honti Antal

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1968 jan.

Honti Hutal, grafikus MDK

A gyomai grafikusművén

ezermester: maga tervezte s

építette fel házát, kénitette el

bútorait stb.

— : Hír 8

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1966. aug. 10.

Houtri Antal

Új Kerdő: Egy különös művész érdekes otthonában. (Houtri Antal) – Békés Megyei Népújság, 1967. márc. 24.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

82. l.

Houtí Antal

Bojár Lajos: Művész és dekoratőr. (Houtí Antal grafikus) – Szövetkezet, 1967. júl. 2.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

83. l.

1 Honti Antal

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Honti Antal

NOV 25.

Gyomai festő alkotásaiból szervez kiállítást Budapesten az MTI Fotó KISZ-szervezete

Az utóbbi időben a sajtó, valamint a rádió és a televízió több alkalommal is foglalkozott a Gyomán élő Honti Antal festő és grafikus munkásságával. A TIT békéscsabai művészeti klubjának decemberi összejövetelén pedig a helybeli képzőművészeknek, kritikusoknak s a klub más látogatóinak mutatja be újabb műveit.

A napokban a következő szövegű meghívás érkezett címére: — A televízióból, a rádióból, valamint a sajtóból értesültünk különlegesen modern művészetéről, ezért szeretnénk meghívni Önt Budapestre, hogy itt az MTI KISZ-szervezete segítségével műveiből kiállítást rendezzen. Anyagának különösen azt a részét szeretnénk látni, mely korszerűsége

10.21

het, mutassa be azokat a fémplasztikával kombinált képeit is, melyek ellenzői és helyeslői körében sok vitára adtak alkalmat. Szebellédi Géza, az MTI Fotó alapszervi KISZ-titkára.

A művész munkái iránt Csehszlovákiában is érdeklődnek. Ottani tárlat lehetősége is felmerült ennek során.

—ir—

a MÉH Vállalat, Sallai u. 6. sz. alatt gépek, motorok, műszerek, műhelyberendezések stb.

BECSLÉSÉT,

illetve

LEBONYOLÍTÁSÁT VÉGZI.

100533

A DÁV Békéscsabai Üzletigazgatóságának főraktára

2 főraktári kiadót

A DÉVAVÁNYAI GÉPJAVÍ

MEGVÉTELRE
JÓVÁÍRÁSSAL

1 db Horizont
és 1 db Radiá

TELEFON: DÉV

ÜGYINTÉZŐ: K

pályázatot

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG
1967 SZEP 24.

1021

Honti Antal

Honti Antal

Lovak

1

letö

ge
gy

Jele
szep
OT
u. 63.
Továbbképzés biztosítva. 2480

lgozókat
vesz fel

ANKOTAI ÁLLAMI
GAZDASÁG.

saládi lakás van.
ezés a gazdaság újvárosi
kerület vezetőjénél. Vasútállo-
más: Szentes, orosházi vasút-
vonalon. „Újváros" megállótól
300 méter. 105732

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1970 MAR 2 11

Honti Antal

1021

Sikerrel zárult Honti Antal kiállítása

Az Endrődi ÁFÉSZ jubileumi ünnepségsorozatának egyik eseményeként rendezték meg az endrődi „Hídfő" vendéglőben Honti Antal festőművész kamarakiállítását. A tárlatot Ezüst György békéscsabai festőművész nyitotta meg, bevezetőjében részletesen is elemezve egy-egy alkotást.

A nyolc napig nyitva tartó kiállítás sok látogatót vonzott, a vendégkönyv tanúsága szerint a legnagyobb sikert Honti Szerelem, Elmúlás és Naplemente című alkotásai aratták.

B

A cukorrépa betakarításának időszakáig húsz pótkocsi-ürítő szerkezetet helyeznek üzembe az országban. Megyénkben két gép fogadását és munkába állítását szervezi a sarkadi, illetve a Mezőhegyesi Cukorgyár. A Szovjetunióból importált pótkocsi-billentőkből egy-egyet már tavaly is üzemeltetett a két cukorgyár. Igénybevételükkel 30—35 mázsa

engedményt biztosít s ugyanezt a gyár nem kapja meg. Ezzel máris helyben vagyunk.

Ebben az egész BUM-akcióban pontosan ez a bum a poén. Nehezen érthető meg, hogy a cukoripar nak nincs beruházási lehetősége a nagyobb átvételi helyeken pótkocsi-ürítő gépek üzembe állítására, viszont módja

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1021

1967. március 24.

Egy különös művész érdekes otthonában

Alkotás közben...

Szűkebb hazájában, itt, Békés megyében még nem figyeltek fel munkásságára. E sorok írója is oly módon fedezte fel, hogy látta a képernyőn őt és néhány alkotását, s gondolta, ha már a televízió nem sajnálta a 160 kilométeres utat Gyomáig, még illendőbb megtenni Csabától odáig a negyvenet. Ilyen előzmény után kerültem Honti Antal Vorosilov úti „bagolyvárába", melynek érdekessége egyrészt, hogy családjával közösen építgették, másrészt, hogy ami belül lakberendezés és szobadísz, azt mindmind főiskolás fiával barkácsolta. Bizarr formájú asztali lámpácskák, virágtartók, ülőalkalmatosságok. Saját készítésű kerámiák s a falakon, a földszinttől az emeleti műteremig festmények, fémplasztikák, fémdomborítással kombinált festmények. — Gyilkosok: Klu-Klux-Klan alakok s fölöttük egy néger lábszárai lógnak a képbe. Döbbenetes. Felkorbácsoló hatású. — Akvárium: halak, moszatok színjátéka. Ez is színes fémplasztika vagy ahogy ő nevezi, képarchitektúra. A háttér rendszerint festett, mint például Város című képe esetében az égbolt és a tetők tv-antennái. Kucsmás parasztfejek, hasonló technikával. De a szobákat járva, találni a falakon olajjal, akvarellel, szénnel, egyéb festőanyaggal és eszközzel készült alkotásokat is.

— Negyvenhat éves vagyok — kapcsolja végre önmagát is a beszélgetésbe. Már gyermekkoromban sokat rajzolgattam, de volt egy rajztanárom, aki, miközben az én rajzlapjaimmal voltak tele az iskolai kiállítások, állandóan buktatott. Ez a kettős értékelés hosszan tartó gátlást okozott. Rajzoltam, festettem, mert belső igény, jóleső kényszer volt, de a nyilvánosságtól tartózkodtam. Már túljutottam 25. évemen, amikor néhány munkámra felfigyeltek egyszerre ketten is: Meilinger Dezső miskolci és Homokai József budapesti festőművészek. Az utóbbi mint iparrajziskolai tanár, szakmailag is erősen segített. Mindegyikük biztatott, hogy tegyem túl magam gátlásaimon, alkossak bátran... Közben valamiből élni is kellett.. A felszabadulás után vállalatok, üzemek, szövetkezetek részére készítettem ünnepi dekorációkat, politikai plakátokat. Mint grafikus, 1953-ban kerültem a földművesszövetkezetek megyei központjának csabai műtermébe. Ma is ugyanezt csinálom, de már Endrődön, az jóval közelebb van. Ó! Csak egyszer adódna olyan fél esztendő vagy akárcsak három hónap s, amikor csak festhetnék és festhetnék, semmi más!...

— Eddig három önálló kiállításom volt, többek közt Gyomán is, azonkívül számtalan kollektív tárlaton vettem részt. Felfedeztek-e vagy csak úgy magamtól sodródom?... Alkotókedvem olyan stádiumban van, amikor kíváncsi az ember, hogy mivé szélesítheti tudását. A fémplasztikában rengeteg ötletem van, jó lenne valóra váltani.

— Hogyan „fedezte fel" ezt a fémplasztikát?

— Nem hirtelen ötlettől vezetve, nem hobbyként. Húsz évvel ezelőtt kartonpapírból dombormívű figurákat készítettem. Nagyon tetszettek a már említett két biztatómnak, a két festőművésznek. Most, hogy divat lett az ilyesmi, bizonyítani kívánt... önmagam előtt, hogy bennem ez nem futó hatás, alkalmi képesség, hanem annak a régi próbálkozásnak a továbbfejlesztése. A kép fémből készített „alkatrészeit" eloxálom, színezem, innen az érdekes hatás. Tudomásom szerint mások még nemigen csinálják...

— Hogyan és mikor is volt az a bizonyos látogatás?

— A rádióra gondol?

— Hát az is volt?

— Múlt év szeptemberében jártak itt. Interjút készítettek. Művészi hitvallásom felől faggattak. Főként a fémplasztikáim érdekelték őket. A televíziótól ugyancsak a múlt esztendőben, éppen alkotmányunk ünnepén kopogtattak be. — Honnan tudtak létezésemről, ki tudja? Valami olyasfélét mondtak, hogy egy, a Balaton mellett élő magángyűjtőnél pillantották meg egyik képemet. Hatására felkerestek.. Jólesett mindhárom látogatás.

— Hogyhogy három?

— Hát most a Népújságé is. Az ember úgy érzi; valami olyat tud, amire még fel is figyelnek egyszer. Ez önbizalmat ad, hogy mégis érdemes.

Új Rez...

TSZ-EK, ÁLLAMI GAZDASÁGOK, VÁLLALATOK

A népgazdaság, a lakosság és a tsz-ek érdekeinek szellemében tartotta közgyűlését a MÉK

Visszapillantás a korábbi eredményekre, tapasztalatokra, a jelen és a jövő tennivalóinak meghatározása jellemezte a Szövetkezetek Megyei Értékesítő Központja igazgatóságának beszámolóját és a hozzászólásokat is a vezetőségválasztó közgyűlésen. No meg az is, hogy kölcsönös igényeket támasztottak, s megbírálták egymás munkáját. Boros Gergely elvtárs, a MESZÖV igazgatóságának elnöke szerint szenvedélyesebb, szókimondóbb is lehetett volna a vita, de így is elérte célját. Járomi Lajos elvtárs, a SZÖVÉRT igazgatója elmondotta, hogy a korábbi években

sok oldalról elhangzott sok jogos bírálat hatására rengeteget javult a MÉK és a szövetkezetek közötti kapcsolat.

Most már mind kevesebb hibával, zsörtölődéssel, egyre több és jobb minőségű zöldséget és gyümölcsöt vásárolnak fel Békés megyében és az ország más vidékén is. Az eddigi hibák fő forrását az adta, hogy a felvásárlást kofakereskedelemből kellett megyei és országos méretűvé kialakítani. S ez kevésnek bizonyult, az ...te raktárakra, hűtőterekre,

lyett az ellátást fölösen biztosító mennyiséget, vagyis 1058 vagonnal vásárolt fel tavaly a MÉK.

A legnagyobb gondot a vöröshagymatermelés okozza, éppen ezért ez nagyon előtérbe került a közgyűlés beszámolójában és a hozzászólásokban is. Tavaly a tervezett 2650 vagon helyett csak 1908 vagonnal tudott felvásárolni a MÉK. Ennek okát jellemzően magyarázta felszólalásában a közgyűlésen a tótkomlósi Haladás Tsz-ből részt vevő Acsai Pál. Elmondotta, hogy azért csökkentették a hagyma vetésterületét ők is, mert termesztése lényegében még a 100 évvel ezelőtt kialakult kisüzemi módszerekkel és technikai felszerelésekkel folyik. A nagybánhegyesi Zalka Tsz-ből jelenlevő Laukó Pál is azt fejtegette, hogy

kézi igényessége miatt náluk a 160 mázsa holdankénti termés ellenére is ráfizetéses a hagyma.

Csirik Imre, a füzesgyarmati Vörös Csillag Tsz elnöke is arról beszélt, hogy a növényvédelem és a technológia nagyon elmaradt a hagyma iránt megmutatkozó belső és külföldi igénytől. Ők tavaly átlag 130 mázsa termést takarítottak be 200 holdról, de holdankénti csak 100 mázsát tudtak kiválogatni értékesítésre. Bozó József, az újkígyósi Aranykalász Tsz főagronómusa azt fejtegette, hogy a zöldségtermelés biztonságát jelentő növényvédelem és technológia megteremtése nemcsak termelőszövetkezeti, hanem felvásárlási és népgazdasági érdek is. Ezt mindenki tudja. Azt is, hogy külföldön vannak megfelelő hatószerek a hagymabetegségek ellen, csak éppen nem vásárolnak belőle. A művelő- és a betakarító gépekkel is ez a helyzet. Erre az igényre nem mindenkit megnyugtató, de mégis reményt fakasztó választ adott a SZÖVÉRT igazgatója. Bejelentette, hogy

már megkezdték hazánkban az étkezési és a dughagymabetakarító gépek gyártását és az idén kettőt-kettőt kap belőle megyénk is.

A többnyire csak az exportra, a gépesítésre terelődött figyelmet Nagy Mihály, a békéscsabai Május 1 Tsz elnöke ráirányította a lakosság ellátására is. Helyeselte, hogy a MÉK korszerű, hűtő- és tranzittérrel ellátott raktárat épített Békéscsabán. Szerinte azonban a beruházásokra szánt összegekből most már többet kellene fordítani a zöldségesboltok hűtőberendezésére, s az egyenletesebb áruterítést biztosító járművek beszerzésére.

A lakosság áruellátásával a beszámoló is behatóan foglalkozott s válaszában Török Imre, a MÉK igazgatóságának elnöke is. Arra kérte a szövetkezeteket, hogy igyekezzenek kiszélesíteni azt a kezdeményezést, amely nemcsak a nagy tömegű áru, hanem a kis tételek üzletbe való szállítására irányul saját fuvareszközzel. A MÉK tavaly 417 ezer forintot fizetett ki fuvarköltség címén, az idén akár többet is szívesen fizet a jobb áruterítés érdekében. Elmondotta Török elvtárs azt is, hogy

a régi üzletek toldozgatása, foltozgatása helyett a korszerű újak kialakítására törekszenek, amelyekbe hűtőberendezés is kerül.

Békéscsabán már van ilyen üzlet és készül másik is a helyi földművesszövetkezet közreműködésével.

Az élénk, sok mindenre kiterjedő vita után a közgyűlés ismét Török Imrét bízta meg a MÉK irányításával. Az igazgatóságba többek között beválasztották Bordás Mihályt, a csabai Lenin Tsz főagronómusát, Csirik Imrét, a füzesgyarmati Vörös Csillag Tsz elnökét, Lipták Andrást, a mezőkovácsházi Új Alkomány Tsz elnökét, Szabó Lászlót, a megyei tanács felvásárlási osztályának elnökét. Az igazgatóság új és régi tagjai, a MÉK rátermett és tapasztalt szakemberei, dolgozói minden bizonnyal sikerrel birkóznak meg az ez évre tervezett nagy mennyiségű zöldség és gyümölcs megtermeltetésével és felvásárlásával is.

K. I.

Megyei lapok főszerkesztőinek tanácskozása Székesfehérvárott

Március 21-én és 22-én Székesfehérvárott tanácskoztak a megyei lapok főszerkesztői. A tanácskozás első napján Kálazi József vezérőrnagy elvtárs fogadta a főszerkesztőket, akik meghallgatták dr. Munk Károly alezredes elvtárs előadását a honvédelmi nevelőmunka időszerű kérdéseiről. A főszerkesztők a nap folyamán a néphadsereg egyik alakulatánál technikai bemutatón vettek részt,

...ás, a raktárak jobb

Honterus János

fára metszette Szászország térképet 1532-ben Bazelben. Fametszeteket készített Rudimenta Cosmographica c. művéhez, amely 1542-ben Brassóban jelent meg. E mű 2. ~~kliseje~~ faduca a brassói Honter-iskola könyvtárában van. Több műve remaissance stilü cimlapokkal van diszitve. Igy a Divi Aurelii Augustini Hipponensis episcopi haereseon catalogus c. is 1539-ből stb.

Bielz Graphik. 8. l

Honterus Janos

Epitome adagiorum graecorum et latinorum, 1541

Rudimenta Cosmographica, 1542

Kirchenordnung aller Deutschen in Siebenbürgen, 1547

Agenda 1547 stb.

c. Kiadrányainak ainlapjai fametszetek reneszánsz stilben fentitöl -

Bielz Graphik

8. l.

Honterus János

Cosmographiájában
(1542) van Románia
legrégibb térképe

Bielz Gyula

E. L.

Honter János

Erdély térképe

1566

(Ez Zsámboky Jánostól javitott kiadás, az 1522-ik bázeli kiadásaitán.)

Repr.

Magyművelődtört

III k. 12 l. 658 c

A térkép tájékozodás és arányok tekintetében kezdetleges, de részletekben gazdag és sok helynevet tartalmaz, a magyar helynevek erőszakolt fordításával

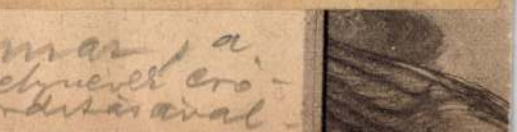

és Firmin BEAUVARLET : Esther.

Honter János
(Honterus)
reformátor, brassói lelkész, könyvnyomdász
Formschneider, Hul.
Brassó 1498, mindődott
Krakkó, Bazel, Brassó,
megh. u.o. 1549. jan. 23

Bielz Graphik
8, 28. l. Képekkel.

Repr.

A Föld térképe,
Jametszet 1542

Epitome adagiorum
c. mu. cimlapja
1541. Jametszet

Utiszámla

43

zágos Bizottsága

ány { száma: 53.115/1943.III. 19
kelte: 4.21. 1943
beérkezése: 4.10. 1943

tek száma:

elintézett szám:

száma:

száma:

asta:

Honter János

l.

Kogumagyetérkép

14. l -

Érkezett 1905 júl. 24.

680/1905 sz. (Bpest. 1905 júl. 24.)

Fejérpataky László özv. báró Brannecker Armandné ajándékából a bártfai múzeum részére 3 db. ezüstpénzt küld be. (1.) Köszönet Brannecker bárónénak. 2.) Mihaliknak VII. 25.)

Honterus Janus

1498 – 1549

Irod

Om VII. 376. C

Családi neven

Grass Janus

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Honter Jánus

XVI. st

wód

Ezredevéskiáll

XV. cs. 18 l.

Rákosszentmihály, 1933 III. 11.

Szíves megkeresésére értesítem, hogy az Önök által tavaly szállott „Lampart“ zománcozott szalonfürdőkád mindenben teljesen gfelel, *örömünk van benne, ismerőseink is mindig megbámulják n gyönyörű, modern darabot.*

Teljes tisztelettel

GAULINSZKY ANDOR
okl. mérnök irodája
RÁKOSSZENTMIHÁLY
Mária-u. 39/b.

Honter Janós

pod

L. T. Honterus' Karte von Siebenbürgen. Korrespondenzblatt. 1878. 105 l.

Honter Janós

irodalmahor
esetleg lásd

134 l.

J. Honteri Rudimenta Cosmographica. Coronae 1542. Honter által metszett térképekkel.

Honterus

Lodalmanach.

Dr. Teutsch: Über Honterus und Kronstadt zu seiner Zeit. Brassó. 1876.

Szerkesztőség!

Nem lévén itt a 317. lap, nem tudom György

[illegible]

Honterus János

Jametsző Brassó

lásd

Gulyáskönyvny

50 cs kv. M.

enen Platz der ungarischen bildenden

der Kultur, die Schöpfungen der bil-
vergangenen Kriege so viel gelitten,
ıen wäre, dass man den unmotivierten
Grunde verweist die ungarländische
ıvamina, die den Kunstschätzen der
gt wurden und sie wendet sich mit
ähnlicher Bestimmung in der Über-
indem sie im Namen der Menschheit
in ihrem eigenen Wirkungskreise ihr
Atrozitäten in der Zukunft.
htspunkte des internationalen Rechtes
t, um wie vieles eher ist jener Fall
le vernichtet oder verstümmelt wird.
ner in der öffentlichen Meinung eines
ıng, dass das Bilderstürmen eine zu

zu fordern, dass entweder im Wege
n Organisationen und internationalen
ung, als auch der Genugtuung, alles
er Kulturgüter und der künstlerischen
rischen Zerstörungen gegenüber not-
um die wirksame Unterstützung der

für Kunstdenkmäler" :

ung :

Honterus János

fametsző is

volt.

l.

Gulyás könyvy

241 l.

Hol találtam:.....

192 .....

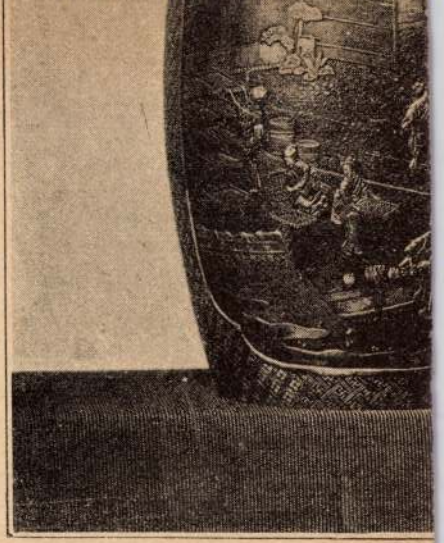

Dömöczkölt díszű japáni váza önté

árúk sokasága, mely a piaczot elárasztja, már unalmassá kezd válni. De ha a japáni művészet utunkba fog állani és elrontja alkotásain-

és
ben
A

nz váza. (J. J. Rein.)

ő e
lva,
ődja

és a gondolat és az individualitás jellemzi, ellentétben a japáni művészettel. Ez igaz lehet. De továbbá igaz az is, a miről a czikk írója

Honter János

Fenti volra Brassó-
ban H. Magnus-
sentől.

Képe repr.-

Magy Verecke
IV. 378. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Honter János

1.

Hassányi

63. l. 13. sz.

(Mur és Kot Ért

1910. 220. l.

Hunter János

Könyvnyomtató

l.

Bathyaneum

I. 131. l

704.

I

325.

704. Simon Vouet.

Sz. Párisban 1590-ben. † ugyanott 1649-ben.

Venus.

Egész alak, balra fordul és a felhőkön ül. Fejét jobbjával támasztotta meg, a melylyel bal térdére könyököl és balját a felhőkön nyugtatja. Az alvó istennő szőke hajának kibomlott fonatát a szél lobogtatja és a testét részben elfedő sárga selyem-lepelnek vége jobb karján van átvetve. Mögötte szikla emelkedik, mely mögül a háttérben diszlő fáknak csak koronája látszik.

Vászon, méretei 101 : 84·5 cm. — Mündler: I. 19.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812: III 19. *E. le Sueur:* Ein schlafendes Frauenzimmer auf Wolken und auf ihre rechte Hand gelehnt. — 1815: I. 21. *E. le Sueur:* Ein schlafendes Frauenzimmer auf Wolken und auf ihre rechte Hand gelehnt. — 1835: V. 26. *E. le Sueur:* Ein auf Wolken schlafendes Frauenzimmer auf ihre rechte Hand gelehnt. — 1844: V. 25. *E. le Sueur:* Ein auf Wolken schlafendes Frauenzimmer auf

Honter János

Cárd

Mus. és Kat. Ét.

1910. IV. évf. zig. l.

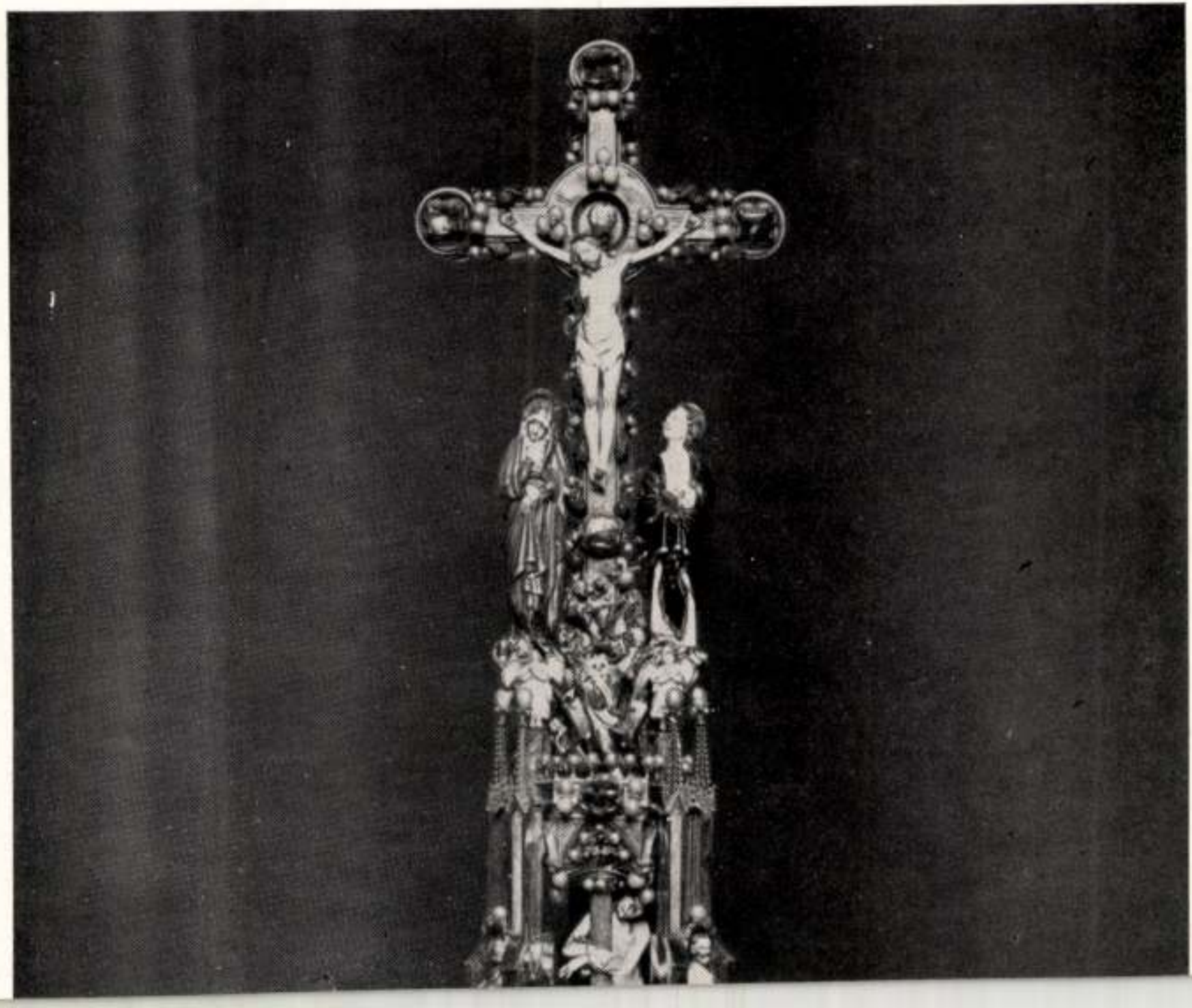

Honter Janos
archépe
repr.
Veress Endre
Izabella Királyné
1519–1559. Mag.
Tort. Elektr.
Bp. 1901. 249. l.

B

B

Honter János

vrd Kertész Árpád:
„Száradok legendá-
jából.”

Biró Miklós:

Magyar Grafikai
Almanach. Bp.
1933. 12. C.

Tek,

„Európa" Jilm, könyv. eslapterjes

GAÁL BÉLA
—hirlaphi ományos—
HAJDUNANÁS

Budapest

V. Bathermere

Honter János

Mind ohv.

Fabritius Károly

Erdélynek Honter
János által kiszitett
térkeje 1532 ból
Értekezések a tort. tud.
körébol VII. k. VII. sz
Bp. 1878.

MOB Kat. 1764. sz

Itt a vonatkó irodalom is felsorolva.

35.738. — K. M. Egyetemi Nyomda, Budapest.

Flonta

Művészet 1902

76, 77

Honter Jacob

Lőrd

Márter Kép

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

délyezem:

.....

ök vagy helyettesének
aláírása.

nta. — Endrényi Imre, Szeged.

Honterus

Fabritius Károf Erdél-
nek Honterus által
készített térképe
1535 ből. Egy térkép-
pel Akad

Ott felh

Vonts

l.

Fransch Lex

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
SZÖVETKEZET
1967 JUL 2

Művész és dekoratőr...

A környéken egyre több szövetkezeti vendéglátó üzlet-ház és egyszerű bolt dekorációja dicséri munkáját. A rádió, a televízió, a helyi lapok cikkeikben nagy jövő előtt álló művésznek tisztelték, művésznek, a modernek között is a legérdekesebbek között emlegették. Gyomai lakása egy valóságos múzeum. Alkotásai közül legszembetűnőbbek az otthonát is díszítő fémplasztikái, vagy ahogyan ő nevezi őket, kép-architektúrái. Lényegében festmények, különleges fém borítással kombinálva. Ku-Klux-Klan alakok, fölöttük egy néger lábszárai lógnak a képbe. Felkorbácsoló hatású. A háttér majdnem minden képén rendszerint festett, s a festményt dombormű-szerűen egészítik ki a rézveretek, melyek sokszor a plasztikusabb hatás végett merészen is elállnak a kép síkjától. Kucsmás parasztfejek, idős parasztasszony a mezsgyén, balatoni móló, városrészlei tv-antenákkal, kávévivő néger lányok és még hosszan lehetne sorolni azokat a képeket, amelyeket az újságírókon kívül most már egyre gyakrabban e célból odalátogató vendégek is megcsodálnak.

Honti Antal, az Endrőd és Vidéke Általános Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet grafikusa, vagy ha úgy tetszik, dekoratőre. Művészete annál inkább is nagy sikerekre számíthat, mert újszerűsége teljesen megfelel a ma már vidéken is egyre jobban kibontakozó modern lakáskultúra igényeinek. Képei a tágasabb, egyszerű vonalú bútoroknak művészi szintű kiegészítői lehetnek. Saját otthonában ennek is példáját adta a művész, hogy nagyon hatásos alkotásaival miképpen lehet hangulatossá varázsolni a hagyományosan berendezett otthonokat is. Több szobás lakásban érdekes módon kombinálta a hagyományosat az egészen modernnel. Honti Antal egyesítette a tűzet és a vizet. Ultramodern képei környezetében ott találjuk a népművészet szinte valamennyi változatát, harmonikusan kiegészítve egymást. Népi faragványok, régi népművészeti tálak, vázák, de a korábban sajátmaga készítette kisplasztikák ügyesen elrendezve, raffinált megvilágítással kombinálva a néző lelkében harmonikus nyugalmat, egyensúlyt teremtenek.

Mint minden művész, amíg nem tudja biztosítani művészi elképzeléseinek az életteret, addig sok áldozatot kell hoznia. Honti Antal is már több mint két évtizede munkálkodik kisplasztikáin, s festményein, újabban a fémplasztikás képein. Ma már elég sok és egyre több vásárlója van, de gondja nem kevesebb. Mint mondotta, kezdettől fogva sok segítséget kapott a szövetkezeti mozgalomtól. Hálás érte és valamennyi célzatos, díszítő munkáját is igyekszik a legmagasabb művészi fokon megteremteni. Véleménye szerint a modernséget egyre inkább produkálni kell a falusi vendéglátó, eszpresszó üzletek díszítésénél is, mert közönségízlés nevelő hatása van. A falusi ember is igényli ma már a modern környezetet, s nagyon hálás egy jólsikerült dekorációért. Honti Antal sok levelet kap szövetkezeti dolgozóktól, akik kifejezik egyetértésüket újszerű törekvéseivel.

Eddig 3 önálló kiállítást rendezett, s ezen kívül számtalan kollektív tárlaton is résztvett. Több KISZ-szervezettől is kapott meghívást kisebb bemutatókra, s a jövőben élni is kíván ezekkel a meghívásokkal. Nagyon sok új gondolata, ötlete van, ami mind-mind megvalósításra vár. Lakásának padlásterében kiképzett műtermében általában éjjel dolgozik. Nappal rendes munkáját végzi az endrődi szövetkezeti egységeknél. A saját szövetkezetén kívül más szövetkezet is gyakran meghívja és ajánlatokat kér tőle presszók, szállodák, nagyobb üzletházak díszítésére.

Honti Antalt érdemes lenne meghívni olyan szövetkezeti tanfolyamokra, iskolákba, ahol a kereskedelmi alkalmazottakat, kirakatrendezőket oktatják. Tudását hasznosítani lehetne országszerte, s alkalmat kellene nyújtani számára művészi törekvéseinek szélesebb körű hirdetésére.

Bogár Lajos

A padlástérből kialakított műteremben — munka közben

Szüreti kép. Fémplasztika

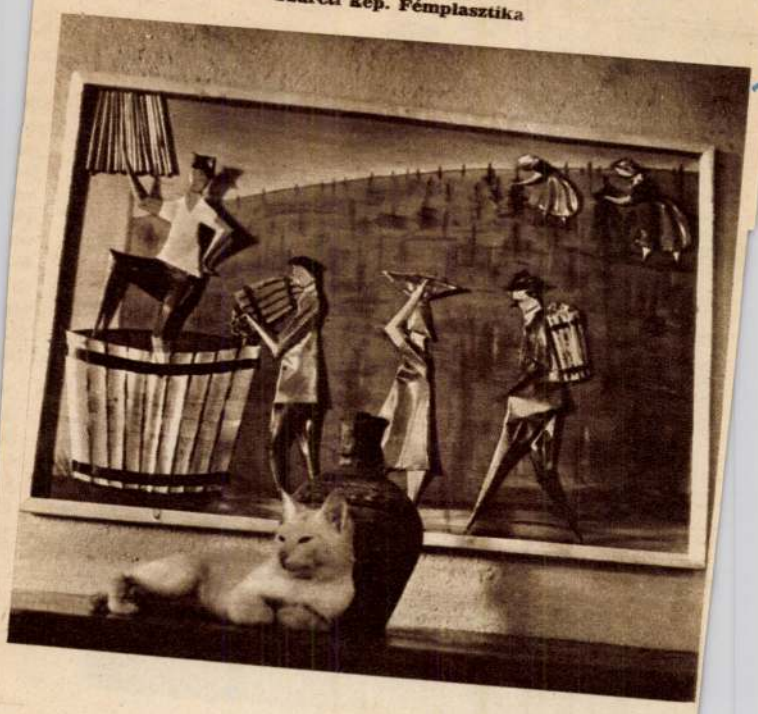

Receptek

A vitaminokban és ásványi sókban gazdag zöldfélék és gyümölcsök mindegyike más és más, az emberi szervezetnek szükséges tápanyagot tartalmaz, ezért egészséges a változatos étrend. A nyári hónapokban a sok friss zöldféle és gyümölcs mellett ez könnyen megvalósítható. Néhány kevéssé ismert zöldféle készítésének leírását adjuk.

Egresmártás sóskával. A megtisztított és megmosott egrest cukros vízben felforraljuk, majd hozzáadjuk a nagyon finomra vágott sóskát. (fél kg egreshez, 10 deka sóska) 10 percig forraljuk. Közben 2 dl tejfölbe elkeverünk 1 kávéskanál lisztet, a mártáshoz adjuk és folytonos keverés közben még egyszer felforraljuk. Tálalás előtt sóval és ízlés szerint még cukorral ízesítjük.

Tőtike. Egészséges, nagyobb szőlőleveleket leforrázunk sós vízzel. Szikkadni hagyjuk. Közben tölteléket készítünk. Darált húst, éjszakára hideg vízben áztatott rizst és 1 nyers tojást összedolgozunk, sóval, csipet borssal ízesítjük. Megtöltjük vele a leveleket, összesodorjuk és kizsírozott tűzálló tálba szorosan egymás mellé rakjuk. Adunk hozzá egy marék finomra vágott sóskát, és annyi vízzel öntjük fel, hogy egy ujjnyival több legyen a víz, mint a húsos csomagok. Fedő alatt, lassú tűznél fél óráig pároljuk. Két dl tejfölhöz adunk egy púpozott kávéskanál lisztet, simára keverjük és a tőtikére öntve egyszer felforraljuk. Készítés közben nem keverjük, csak az edényt rázogatjuk, ha szükséges.

Gombás karalábé. A meghámozott karalábét egészben, sós vízben puhára pároljuk. Tetejét levágjuk, kivájjuk a belsejét. Közben a megtisztított, felszeletelt gombát kevés zsíron 5 percig pároljuk. Felét apróra vágjuk és 4 elhabart tojással összekeverjük. Gyenge rántottát sütünk belőle és beletöltjük a karalábéba. A megmaradt gombát összekeverjük a kivájt karalábépéppel, tejfölt keverünk bele, tálra rakjuk és ráhelyezzük a karalábét. Meghintjük finomra vágott petrezselyemzölddel és

Töltött tök. Kisebb meghámozunk, hosszában té vágva, belsejét kiszedj megtöltjük. 3 zsemlét t megáztatunk és szitán jük. Adunk hozzá 2 nyer jást, 4 deka zsírt, vagy va 20 deka apróra vágott p Sózzuk, borsozzuk. A megtöltött tököt tepsibe tesszük, meghintjük reszelt sajttal, leöntjük 2 dl tejföllel és forró sütőben 25—30 percig sütjük.

Paradicsom hústöltelékkel. Egyforma nagyságú almaparadicsomot megmosunk, a belsejét kivájjuk. A kivájt részt darált hússal, 1 tejben áztatott, jól kinyomkodott zsemlével összedolgozzuk; sóval, borssal fűszerezzük és megtöltjük vele a paradicsomokat. Zsíros tejföllel leöntve tűzálló tálban megsütjük.

Vöröskáposzta-saláta. A gondosan megmosott káposztát meggyaluljuk és besózzuk. Fél óra múlva kinyomkodjuk. Adunk hozzá fele annyi súlyú reszelt almát, fél csésze aludttejet, fél citrom levét, egy kisebb fej reszelt hagymát, csipet sóval és törött borssal elkeverve. Jól összekeverjük és fogyasztás előtt 1 óráig állni hagyjuk.

200 vagon leves

A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalatnál befejezték egy új húsleveskockázó és csomagoló automata szerelését. A berendezés percenkénti 260 leveskockát készít, amiket önműködően alumíniumfóliába, majd színes kartondobozba csomagol. Üzembehelyezése révén a vállalat az idén már több mint 200 vagon szárított gulyás- és húslevest készít. Lehetőség nyílik az „előregyártott" levesek választékának bővítésére is.

Jön a gokkacukor: a Caro

A petőházi cukorgyárban Hollandiából vásárolt gépekkel „egyedi" préselésel nemcsak kocka, hanem bármilyen más formájúra alakítható a cukrot. A Caro néven forgalomba kerülő, különleges alakú petőházi gokkacukor (nem mokka) iránt máris nagy az érdeklődés. Rövidesen már három műszakban, naponta 1,2 vagon Caró-t állítanak elő.

KOPPENHÁGA: A város sétáló utcáján felállított 1300 méter hosszú asztalnál kávét és sört szolgáltak ki a város fennállásának 800. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen. A vendégek, fizetés után, magukkal vihették emlékbe a teás csészét, a sörös kancsót

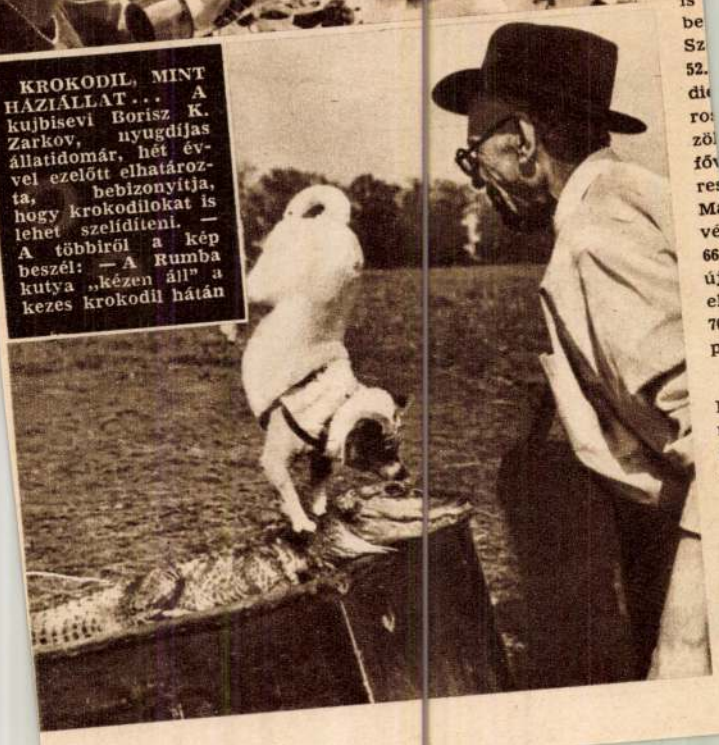

KROKODIL, MINT HÁZIÁLLAT... A kujbisevi Borisz K. Zarkov, nyugdíjas állatidomár, hét évvel ezelőtt elhatározta, bebizonyítja, hogy krokodilokat is lehet szelídíteni. — A többiről a kép beszél: — A Rumba kutya „kézen áll" a kezes krokodil hátán

nem sokat találunk e kis kötetben. Alakjaiba nem tud igazságot, életet önteni; meséit a jellemeken kivánja fölépíteni, de többnyire homokra építi. Hajhászsza a különöst, szokatlant, a mivel sokszor a képtelenség határát is átlépi, mint pl. «Báthory Erzsébet»-ben Róz lovag absurd szerepeltetésével. Az is nagy fogyatkozása, hogy a költemények egyéni styljéről, melyet a tárgy szab meg, fogalma sincs. Valamennyi elbeszélését, bármily különbözők legyenek is, ugyanazon a hangon mondja el, sőt a mi több, alakjai is nem-, kor-, rang-, műveltség-, stb. különbség nélkül, mind ugyanazon a szónoki hangon deklamálnak; a gyóntatószékben ülő pap, az éhenkórász csavargó, a honfi-fájdalommal eltelt honvéd-ezredes, mind ugyanazon a hangon beszélnek, a szerző hangján. Merkl Adolf tehetségének még sokat kell fejlődni, a mit komoly tanulmánynyal és erős önbirálattal érhet el. A kis kötet ára 1 frt 20 kr. Izelítőül bemutatunk belőle egy apróságot:

A bolondos fiú.

Kaczagott, tréfált egyre,
Fájdalmat soh'sem érzett,
Patyolat volt a kedve,
Nótával szunnyadt, ébredt
A bolondos fiú . . .

Találkozott egy lánynyal . . .
Lengő szellő a lépte,
A hangja csalogánydal . . .
Remegve, hosszan nézte
A megbűvölt fiú . . .

S attól a naptól kezdve:
Nem szól ajkán a nóta . . .
Oda van régi kedve,
Csak sírni tud azóta
A bolondos fiú . . .

Kossuth Lajos iratainak VI-ik kötete. Kossuth Ferencz most végezte be Kossuth Lajos iratai hatodik kötetének sajtó alá rendezését, melyhez az 1866-iki politikai helyzetre és diplomacziai működésekre vonatkozólag terjedelmes bevezetést irt. — A több mint hatszáz lapra terjedő kötet az Athenaeum kiadásában legközelebb megjelenik.

Mintalapok iparosok és ipariskolák számára. A kereskedelemügyi miniszterium kiadásában *Szterényi* József miniszteri osztálytanácsos elnöklése alatt lévő bizottság szerkesztésével megjelent a «*Mintalapok*» IV. évfolyamának három füzete. És pedig *Gaul* Károly tanár szerkesztésével a *faipari* füzet, melyben Weiszmann Bélától egy hálószoba összes butorzatát találjuk a hozzávaló munkarajzokkal együtt. Egyszerüség és olcsón való elkészíthetés jellemzi ezeket. Egy fényes szalon és dolgozószoba berendezése Faragó Ödön tanártól, egy magyar-stylű hálószoba egyes butorai Auerbach Fábiántól és végre egy Tattay tanártól tervezett boltkirakati ablak tervezete — szerkezeti részletekkel — egészíti ki ezt a füzetet. A következő a *vas- és fémipari füzetben* (Edvi *Illés* Aladár tanár szakszerkesztésével) Jungfer Gyula, Lepter János, Páder Nándor és Hochmann József budapesti lakatosmesterek munkái tűnnek ki. A bécsi Burg új kupolaépületének záradék-rácsait, mely Biró Antal bécsi lakatos-mester munkája, két lap ábrázolja. Ezeknél nagyobb szabású műlakatos-munka az újabb időben alig készült. Érdekes, hogy tervezőjük, Kováts építész is magyar. A füzet gazdag anyagából kiemeljük még a hamburgi muzeum 6 ajtó-kopogtatóját és a lőcsei Thurzó-ház záradék-rácsát. Ez utóbbi a renaissance-kor magyarországi műemlékei között előkelő helyet foglal el. Harmadik füzet *Györgyi* Kálmán tanár szerkesztésével a *szövő*, illetőleg a *női-ipart* illeti, mely részben szines, részben fényképi másolatokban, számos régi művészi becsű himzésmintát s több eredeti tervet közöl, Hollós Károlytól, Beniczky Margittól és Abt Sándortól. Ezeken kívül Téglás István, tordai tanfelügyelőnek, az erdélyi népies himzés-minták buzgó gyűjtőjének gyűjteményéből több érdekes szemelvényt mutat be. Kivánatos volna, ha a nőipariskolákban s egyéb női kézimunkákkal foglalkozó intézetekben ezeket a gondosan válogatott hazai mintákat használnák. — A vállalat évenkint 12 füzetben jelenik meg, s az ára ipariskoláknak 12 frt, magánosoknak 16 frt. Egyes füzetek is kaphatók 1 frt 50 krajczárjával az V. Akadémia-utcza 3. sz. a. lévő kiadóhivatalban.

Magyar képes levelező-lapok. A legújabb divatok közé tartoznak a képes levelező-lapok, kivált a tájképekkel ellátottak, mert az ilyenek illusztrálják a helyet, a honnan küldetnek. Magyarországot német tájképes levelező-lapokkal egészen elárasztották a kereskedések útján. A német feliratú levelező-lapokat a magyar posta azonban csak birság mellett kézbesíti, a minek a czímzett nem mindig örül. Most Divald Károly fényképészeti műintézete magyar feliratú képes levelező-lapokkal felel meg az általános szokásnak. Budapest legszebb helyeit, palotáit, utczáit, közintézeteit tüntetik föl a tiszta és izléses fénynyomatok. Mindenik szép kép, a képes levelező-lapok gyűjtői kedvvel tehetik el, külföldön pedig Budapest szépségeit hirdetik.

SÉTA-ÖLTÖNY.

Nemzeti Szinház. Szeptember elsején nyilik meg ismét a Nemzeti Szinház Katona «Bánk bán»-jával. Az első ujdonság *Berczik* Árpád «*Himfy dalai*» czimű 3 felvonásos vígjátéka lesz, a mely október hónap első felében kerül szinre, ezt követi Dumas «*Bünhődés*» czimű 3 felvonásos szinműve, a melyet röviddel ezelőtt elevenítettek föl a Theatre Françaisben s a melyet a Nemzeti Szinházban még soha sem adtak elő. Őszszel és télen még a következő darabok kerülnek szinre: *A czigánynő fia*, szinmű Jókai Mórtól, *Királyi házasélet*, verses vígjáték Somló Sándortól, *Radovich felesége*, szinmű Abonyi Árpádtól, *Szent Margit asszony*, Váradi Antal pályanyertes történelmi szinműve és Jókai Mór másik előadásra elfogadott verses drámája, a *Levente*. A külföldi művekből előadásra várnak: *Szent-e vagy őrült?* Echegaraytól, *Brittannicus*, Racinetől, *John Gabriel Borkmann*, Ibsentől, *Galotti Emilia*, Lessingtől, *A mostoha testvérek*, Gaston Davoratól és *Andrea* Sardoutól.

A magyar szinészet száz éves jubileuma Nagy-Váradon. Nagy-Váradon augusztus 26-ikán ünnepelték, hogy ott száz év előtt tartotta az első magyar szini előadást a kolozsvári szinjátszó társaság. Az ünnepélyt a Szigligeti-társaság rendezte. A véletlen úgy akarta, hogy Nagy-Váradon most is a kolozsvári szintársulat játszik, mint száz esztendő előtt, mert noha a város negyven év óta mindig készül állandó szinházat emelni, maig sincs meg. Az erdélyi irodalmi társaság küldöttséggel képviseltette magát az ünnepélyen. A «fekete sas» városi fogadóra is emléktáblát illesztettek ez alkalomból, mert ott volt az első magyar előadás. Az ünnep emlékére *Náményi* Lajos «Emléklapot» is szerkesztett.

MI UJSÁG?

A király szeptember 1-én este nagy katonai kisérettel utazik el Bécsből a *buziási* hadgyakorlatokra. Ő Felsége szeptember 8-ikán visszatér Schönbrunnba s 10-ikén onnan utazik a felső-magyarországi hadgyakorlatokra, Lőcsére.

A királyt *Buziáson* a főispán, az alispán és a helyi hatóságok fejei fogadják s mivel Ő Felségének ott tartózkodása kizárólag katonai jellegü lesz, legfelsőbb helyről tett rendelkezéshez képest, mindennemü tisztelgés és küldöttségek fogadása elmarad. Ennek következtében küldöttségek nem jelennek meg. Ezek az intézkedések nem vonatkoznak a *temesvári* polgárság által szeptember 4-én rendezendő szerenádra, melyet Ő Felsége megengedett, miután a polgárságnak ebbeli óhaját dr. Telbisz Károly polgármester fölkérésére báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, mint a város képviselője bejelentette.

A Honterus-ünnep Brassóban. Augusztus 21-én ünnepet ültek *Brassóban*; ekkor leplezték le *Honterus* János emlékszobrát. Honterus a XVI. században élt, lelkes hive, tanítványa volt Luthernek és a reformáczió terjesztésében nagy hévvel működött. Az első könyvnyomdát is ő állította Erdélyben. Szülőhelye, Brassó, most tehát négyszázados ünnepét ülte meg és érczszobrát is fölállította. A törekvés, hogy Honterus emlékezetét nemzetiségi tüntetéssé formálják át, a magyarságnál jó hatást nem tehetett. Szobrát is nem magyar művésznél, hanem Berlinben rendelték meg. A magyar tud. akadémiát német nyelven hivták meg az ünnepre. A buzgó törekvés tehát nem hiányzott, hogy Honterus emlékezetét a szászok mint külön

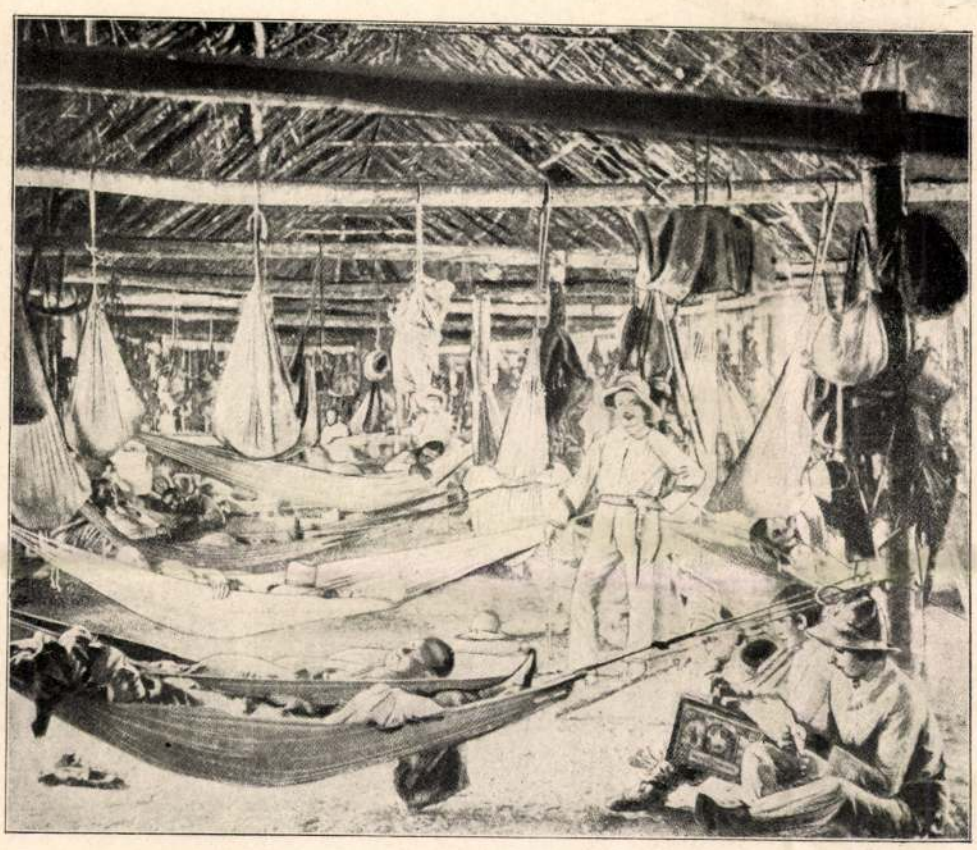

KUBAI FÖLKELŐK KÓRHÁZA.

nemzetiségi ünnepet üljék meg. Németországba is mindenfelé elküldték a meghivókat. Nem sokan érkeztek ugyan, de Brassó augusztus 21-ikén nem maradt németországi résztvevők nélkül. Ezek közt ott volt a nagyhirű tudós, dr. *Virchow* berlini egyetemi tanár is, ki jól ismeri Magyarországot és ezúttal is a lelkiismeretes tudós és higgadt itélet igazságérzetével szólt a szászokhoz.

Az ünnep augusztus 21-ikén már reggel 7 órakor kezdődött. Megjelentek: *Maurer* Mihály főispán, *Molnár* Viktor miniszteri osztálytanácsos, *Moór* Gyula főesperes a magyar ev. egyház képviseletében, *Rombauer* Emil kir. főigazgató, továbbá a legtöbb államhivatal igazgatói s néhány tisztviselője. A tud. akadémiát *Böhm* Károly kolozsvári egyetemi tanár képviselte. A brassói oláhságból senki sem volt jelen. Németországból tizenkilencz vendég érkezett. A nagy evang. templom udvara, az ünnepély szinhelye, egyenlőn volt diszítve az állam és a város szineivel. A rendező-bizottság nevében *Obert* Ferencz evang. lelkész a szászok erényeit dicsérte, majd Honterus érdemeit méltatta, végül hangoztatta, hogy a szászok mindenkor hű fiai voltak a drága magyar hazának s azok is kivánnak maradni, bár vallásuk és nemzetiségük védelmében a végsőig fognak küzdeni. Beszédében még köszönetét fejezte ki a külföldi vendégeknek. A beszéd befejeztével hullt le a lepel a szoborról, mely *Magnussen* berlini szobrász műve. A város nevében *Alesino* helyettes-polgármester vette át az emléket s fogadást tett, hogy azt szentségtörő kezektől megrongálni vagy bemocskolni nem engedik. Közben emlegette a szász fensőbbséget, melyet Honterusban lát megtestesitve. *Schnell* Károly királyi közjegyző és a szobor-bizottság elnöke a szobor történetét adta elő, s arra is alkalmat vett, hogy a szászok hazaszeretetét hirdesse. A tud. akadémia nevében *Böhm* Károly egyetemi tanár szólt nagy hatással magyarul. Honterus érdemeit tisztán a kultura szempontjából méltatta. Végül *Müller* Frigyes nagyszebeni szász püspök mondott imát, melyben a királynak és a hazának kivánt boldogságot.

A Honterus-szobor leleplezéséről tehát a túlzó szászoktól előre jósolt tüntetések elmaradtak. Kár volt, hogy jó előre mint kizárólagos szász ünnepet emlegették a felvilágosodás egyik derék bajnokának emlékezetét. A szobor-ünneppel együtt tartotta ötvenedik közgyülését a «Verein für Siebenbürgische Landeskunde» is, melyen az öreg *Virchow* német tudósnak okos beszéde a nevezetes.

Virchow előadása kezdetén az antropologia és archeologia feladatairól beszélt, majd kiemelte, hogy midőn 1876-ban a régészeti és embertani kongresszuson Budapesten megjelent, el kellett ismernie, hogy a magyarok kutatásai fölülmulták a németektől odáig elért eredményeket s hogy Pulszkynak a rézkorszakról felállított elmélete korszakot alkot a tudomány történetében. A szászoknak azt mondhatja — igy folytatta — a mit egyszer Torma Károlynak mondott: A föld övék, kutatása rájuk tartozik; s a szászoknak be kell ismerniök, hogy ebben a részben még hátra vannak. Ha ők magukat a németek elszakadt töredékeinek mondják, ő azt kérdezi, mint anthropológus és ethnográfus: egyáltalán hol vannak a németek, hol a német tipus? Nincs az magában a nagy Németországban sem; a keveredés a népek közt oly nagy, hogy az eredeti jelleget megállapítani nem lehet. A meddő nemzetiségi küzdelmek különben is csak fentartják munkájokban a népeket s nem mehet oly roszúl a szászok dolga, ha ősrégi szokásaikat, viseletüket, stb. oly impozáns módon mutathatják be, mint a Honterus-ünnepen. Nagy-Németország elég önmagának, nem keresi a rokon elemek politikai csatlakozását. A helynevek miatt se érzékenykedjenek. A magyar állam csak azt tette újabban a helynevekkel, a mit a szászok tettek, midőn itt letelepedtek. A szászok német nevet adtak a szláv, a magyarok magyar nevet adtak a szláv helyeknek.

Kitüntetés. A király dr. *Hőgyes* Endre egyetemi tanárnak, a budapesti Pasteur-intézet igazgatójának a tudományos téren szerzett érdemei elismeréseül a miniszteri tanácsosi czimet adományozta.

Emléktábla a szepesi városok székházán. Pár nap óta emléktábla diszíti *Iglón* azt az ódon épületet, mely hosszú idők óta székháza volt a *tizenhat szepesi városnak*. A tizenhat szepesi várost még Zsigmond király zálogba adta a lengyel királynak, s csak Mária Terézia váltotta vissza. A visszaváltás emlékére állitották az iglói városháza falára az emléktáblát. Augusztus 21-ikén volt az emléktábla ünnepies leleplezése a hivatalos világ és előkelő nagyszámú közönség jelenlétében. Ott voltak: gróf *Csáky* főispán, *Raisz* alispán, *Münnich* országgyülési képviselő, *Neogrády* megyei főjegyző és a izenhat szepesi város küldöttségei. A polgármester tartotta az ünnepi beszédet s beleszőtte abba a székház viszontagságos történetét is, végül pedig ráutalt arra a hűségre és szeretetre, a melylyel a háromszázhatvan évig elzálogosított tizenhat szepesi város mindig ragaszkodott a magyar hazához. A polgármester beszéde közben a lepel lehullott az emléktábláról. Délután száz terítékű ünnepi banket volt.

A finnek és Magyarország története. A *helsingforsi* finn egyetemen nyarankint népszerü előadásokat tartanak. Az ideiek között volt egy előadás-sorozat *Magyarország ujabbkori történetéről*. Ezt *Jalava* Antal tartotta, ki a Kisfaludy-társaságnak is tagja, körülbelül ezer főnyi, nagyobbrészt tanitókból és tanitónőkből álló hallgatóság előtt. Ezekről az előadásokról a legtekintélyesebb finn napilap, az «Unsi Suometar» a következőket irja:

«A tárgy, melyet Jalava előadott, már magában véve is nagy érdeklődést és rokonszenvet keltő, s minthogy az előadó rendkivüli művészettel és melegséggel beszélte el a magyar nemzetnek és legnemesebb fiainak a jogért és szabadságért vivott bátor harczait, nem csoda, hogy szavai hatalmas visszhangot keltettek a hallgatók keblében. Az előadások befejezése valóságos ünnepiességgé vált. Az előadó meghatott szavakkal mondott köszönetet az iránta tanusított rokonszenvért s egyuttal emlékeztette a hallgatóságot azokra az oly könnyen észrevehető egyezésekre, melyek a magyar nemzetnek ezeréves történetében és saját népünk viszontagságaiban mutatkoznak, valamint a belőle meríthető tanulságokra, hogy a nemzetiség fentartása, a nemzeti nyelv művelése az a mentőeszköz, mely a népeknek egyetlen biztositéka a nehéz időkben is. Végül elénekelték Kölcsey «Himnuszát» és a finn nemzeti himnuszt».

Új Reform-Zeneiskola. Krausz Gusztáv jónevű zenetanár f. é. szeptember hónapban Reform-Zeneiskolát nyit. Krausz tanár működésével eddig is mindenütt sikert ért el, s méltán ajánlható a szülők és növendékek figyelmébe. Prospektussal készségesen és bérmetve szolgál Krausz Gusztáv, IX. ker. Csarnok-tér, 5. sz. *Beirási dij:* az előkészitő oszt. zenekarra és karénekre 2 frt, a többi oszt. 5 forint. *Tandij:* az előkészitő oszt. havonként 4 frt, a többi oszt. havonként 6 frt. Ének vagy zenekar egész évre 5 forint.

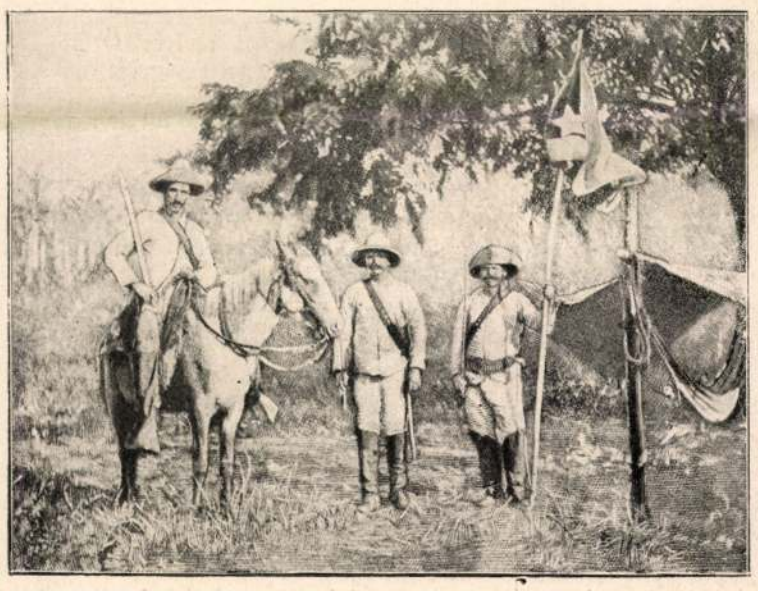

A KUBAI KÖZTÁRSASÁG HADÜGYI ÁLLAMTITKÁRA ÉS KISÉRETE.

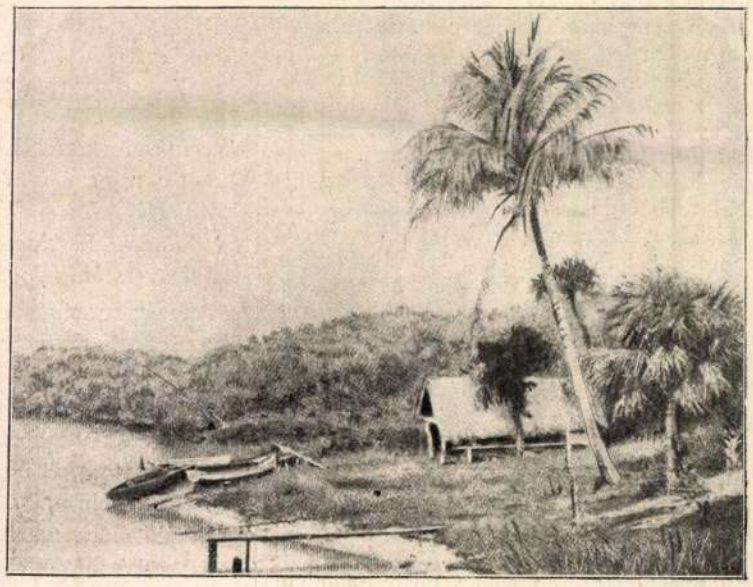

TÁJKÉP MATANZAS KÖRNYÉKÉRŐL, KUBA SZIGETÉN.

A SPANYOL-AMERIKAI HÁBORUBÓL.

247 **Hilton-Simpson** M. W. Land and peoples of the Kasai. *With numerous illustrations and 8 full page colour plates and a map.* London: Constable, 1911. 8vo. XX, 356 p. O. green cloth.

Mellékelve egy újságkivágás.

248 **Hofmannsegg.** Reise d. Grafen v. H. in einige Gegenden v. Ungarn bis an d. türckische Gränze. Görlitz: Anton, 1800. 8°. VIII, 246 S. Hled.

249 **Holub** E. A burok hazája. A Fokvárostól a masukulumbék országába. *Körülbelül 160 er. fametszettel és 2 térképpel.* 2. jog. kiad. Bp.: Ráth, 1899. 8°. 2 k., díszes vörös fbőr, bordázott háttal, sarkokkal, er. boríték-lapok belekötve.

Mellékelve a szerző arcképe.

250 — The Victoria falls. A few pages from the diary of E. H. written during his third trip into the Interior of Southern Africa. Grahamstown: 1879. small 8vo. 16 p.

251 **Hongrie. Histoire** de l'etat present du Royaume de la Hongrie. Cologne: Pierre le Jeune, 1686. 16°. 2 sztlan lev., 213 p., 5 sztlan lev.

252 — Le **Royaume** de la **Hongrie.** Cologne: Pierre le Jeune, 1686. in-32. 4 feuill. inn., 202 p., 3 feuill. inn. velin d'époque.

Remek 17. sz.-beli francia könyv Magyarországról. Igen ritka.

253 **Honter** J. Rudimentorum cosmographicorum J. H. *Coronensis* libri III. cum tabellis Geographicis elegantissimis. Tiguri: Froschoverus *1549.* Kl. 8° 30 unn. Bl. Hperg.

Mit 13 prächtigen Holzschnittkarten u. 2 astronomischen Figuren. Die äusserst interessante Weltkarte mit d. Jahreszahl 1546 enthält d. nordamerikanischen Continent mit d. Bezeichnung „Parias". Südamerika trägt d. Aufschrift „Amerika". Sehr selten. Schönes Exemplar.

254 K. **Horváth** M. Törökország fővárosa. Pest: Engel és Mandello, 1862. 8°. 232 l.

255 **Hoványi** F. Olasz ut 1850-ben. Bécs: Keck és Pierzer, 1851. kis-8°. 2 k. egyben, díszes er. piros fbőr, hátaranyozással, sarkokkal.

Egy acélmetszetű képpel és egy térképpel. Mellékelve a szerző haláláról szóló gyászjelentés.

256 **Huber** L. Az úr Jézus szülőföldjén. Zarándokutam Palesztinába 1898-ban. *Paur G. 38 rajzával.* Bp.: Szent István Társulat, 1900. 8°. 191 l.

257 **Humboldt** A. Kosmos. Entwurf einer physischen Weltbeschreibung. Stuttgart: Cotta, 1845—1862. 8°. 6 Bde. (Bd. VI. 4°. Atlas zu A. v. H's Kosmos *in 42 colorierten Tafeln.*) O. brauner Hled.

Belekötve a szerző 2 l.-os igen érdekes sajátkezüleg írt és aláírt francia nyelvű levele. — Dazugeb.: Eigenhändiger französischer Brief d. Verfassers. — With an autograph French letter of the author.

258 — Reise in d. Aequinoctial-Gegenden d. neuen Continents. Stuttgart: Cotta, 1859—1860. 8°. 4 Bde. Hled.

Einzige v. A. v. H. anerkannte Ausgabe in deutscher Sprache. Mit H's Portrait.

259 **Hunfalvy** J. Egyetemes földrajz különös tekintettel a néprajzi viszonyokra. Bp.: Athenaeum, 1884—1890. 8°. 3 k., fv.

Lantos XXI. aukciója 1936.

260 **Hunfalvy** J. A magyar birodalom természeti viszonyainak leírása. Pest: Emich, 1863—65. 8°. 3 k., díszes piros fbőr, bordázott háttal, sarkokkal.
Mellékelve a szerző haláláról szóló gyászjelentés.

260a **Hunfalvy** J.—**Rohbock** L. Magyarország és Erdély eredeti képekben. Rajz.: R. L. II. szakasz: Erdély. Darmstadt: Lange, 1864. 8°. 135 l., er. v.
54 (az összes) acélmetszetű képpel.

261 **Hunfalvy** P. Utazás a Balt-tenger vidékein. Pest: Ráth, 1871. kis-8°. 2 k., fv.

262 **Hungary.** Its people, places and politics. The visit of the eighty club in 1906. *With 60 illustrations.* London: Fisher Unwin, 1907. 8vo. 411 p. red cloth.

263 **Huszti** A. Ó és ujj Dácia az az Erdélynek régi és mostani állapotjáról való historia. Béts: 1791. 8°. 4 sztlan lev., 294 l., 17 sztlan lev., fv.

264 **Hübner** J. Kurtze Fragen aus d. neuen u. alten Geographie auf d. Friedens-Schlüsse zu Ryswyck u. Carlowitz. Lpzg.: Gleditsch, 1700. 12°. 81 unn. Bl., 1003 S., 62 unn. Bl. Perg.
Mit einer Karte.

265 **Hübner** S. Séta a világ körül. Bp.: Ráth, 1884. kis-8°. 2 k., fv.
A világhírű osztrák államférfi és miniszter érdekes útirajzai. *29 képpel.*

266 **Hübner** S. gróf. A burok hazája. — A Brit birodalmon keresztül. Függelékül a „La France" postahajó égése 1886. XII. 20-án. Bp.: Ráth, 1899. 8°. 2 k., díszes vörös fbőr, bordázott háttal, ered. kék borítékok belekötve.
38 képpel és térképpel.

267 **Izsói** A. Tul a nagy vizeken. *65 képpel, 5 térképvázlattal.* Bp.: Élet. 8°. 316 l.
1 újságkivágással.

268 **Jakszakov** V. A szibériai ólombányákból, V. J. örökös kényszermunkára ítélt orosz tanár kiadatlan levelei. Az elítélt rajzaival és autogrammjával. Bp.: Pallas, 1892. 8°. 161 l., kék fv.

269 **Jancsó** B. A román irredentista mozgalmak története. Bp.: 1920. 8°. VIII, 502 l.

270 **Jankovics** M. Sasfészkek. Bp.: Magyar Turista Egyesület, 1906. 8°. 189 l.
Képekkel.

271 **Japán.** Japánország. A felkelő nap birodalma. *Ered. japán képekkel, színes térképpel.* Bev. ell.: *Bródy* S. Bp.: Pallas, 1904. 8°. 155 l., er. v.
Mellékelve újságkivágás (Hoitsy P. cikke Swiftről).

271a **Japán fametszetek. Hiroshige** Ichirusai (1791—1858). Tájkép. Vitorlások az öbölben. Ered. színes japán fametszet. 22×33 cm.

271b — — Tájkép. Folyó. Ered. színes japán fametszet, 21×15 cm.

271c — — Tengerparti részlet. Eredeti színes japán fametszet, 21×15 cm.

271d — **Sukenobu** Nishikawa (1674—1754). Előkelő dámák. Eredeti japán fametszet, helyenként kézzel színezve. 33×26 cm.

271e — **Toyokuni** Utagawa (1792—1848). Színész portré. Ered. színes japán fametszet, 16×25 cm.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JAN 21

Déli Hírlap Miskolc

Honti Antal képzőművész

1021

Művészet az iskolában

Ezzel a címmel tárlatsorozat indult Gyomán, a Kiss Lajos Gimnáziumban és Szakközépiskolában. Első alkalommal a gyomai származású Honti család mutatkozott be. Honti Antal gyomai képzőművész, három leánya és veje közös tárlaton mintegy 80 festményt, grafikát és rézdomborművet láthatnak az érdeklődők.

rendkívül alacsony
nalú játékot hozott, s ez főként az igen sok hibával játszó Borsodi Bányász „érdeme". A DVTK azt nyújtotta, amit vártak tőle: újonc NB II-es teljesítményt.

A zárómérkőzésen a D. Közút erősen tartalékos NB I. B-s csapata csak a jobb indításoknak és *Huszár rendkívüli gólképességének* köszönheti a meglepően bát-

Ilonti Antal

Képei láthatók a gyomai kép-presszóban.

Békés-megyei Népújság 1965. jul. 11.

Honter János

XVI. 2

erdetje tekiepe

irod

Streitfeld Th. A.

Die Sastschorer Burg.

Siebenbürgische Vierteljahrsschrift.

1939. 265, 266. l.

Teutsch, Fr.: Drei sächsische Geographen des sechzehnten Jahrhunderts. Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde. 1880

623–630. l.

az 1914. év I.-VI. hóban
bevételezett valamint veg
részletezése:

1. almakeréki templ. freskok
2. petőszinyei " "
3. Stoewer irógép vételára
4. márkusfalvi kertilak helyre
5. budavári koronázó templ.
6. zsigrai templ. freskok lem
7. romai castrum ásatása
8. Czajhári f. per költségei
9. könyvek beszerzése
10. brassói fötempl. helyreáll
11. bizottsági kiadványok költség
12. két drb. vízfestmény beszerzés
13. tényképi felvételek költség

M.D.K.

Honti György

Szeged, Oskola u. lakóépület

építésvezetője

Építész: Borvendég Béla

Magyar Építőművészet 1967/3. 24-26.l.

Honti Győző, táj- és kertépítő mérnök

Tavaly, az Északmagyarországi miskolci újságban Hajdú Imre fogalmazta meg először: emlékkertet kellene létesíteni a Mohi-csatamezőn, hogy jelet rakjunk az itt elpusztultak sírjai fölé. A XIII. század hős vértől pirosult gyászterén már készülnek a kopjafák. – Az emlékkert tervének keszítését Honti Győző táj- és kertépítő ~~művész~~ mérnök vállalta el. – Az emlékkertet 1982. ápr. hónapban, tehát a csata évfordulóján szeretnék megnyitni.

168 óra

1982. március 20.

M.D.K.

Honti János

1533-ban könyvnyomtató műhelyt létesitett Brassóban, amelyben baseli munkások dolgoztak.

Régi adatok a városok multjából.

Városok Lapja 1907 1.szám. 7.old.

Honti Judit (II. éves főiskolai hallgató)
a gyomai gimnázium igazgatósága és tantestülete segítségével képzőművészeti kiállításokat rendeznek. Elsőnek Honti Judit és családja mutatkozott be az iskola kiállítás sorozatában.

Beck Zoltán: Tárlatsorozat kezdődik a gyomai gimnáziumban.
Békés m. Népújság, 1974. febr. 13.

Horti Katalin

III. Díjat nyert

Ifjúsági plakátkiállítás Szegeden
Délmagyarország Szeged 1970. május
17.

Houri Katalin

III. Díjat nyert

Ifjúsági glakátkiállítás nyílt.
Szeged Csongrád Megyei Hírlap
1970. máj. 17.

Hortli Katalin, tanár

A gyomai gimnázium igazgatósága és tantestülete segítségével képzőművészeti kiállításokat rendeznek. Először Hortli Antal és családja mutatkozott be az iskola kiállítási sorozatában.

Bede Zoltán: Tárlatvezetőt kerdő dik a gyomai gimnáziumban.
Békés m. Népújság, 1974. febr. 13.

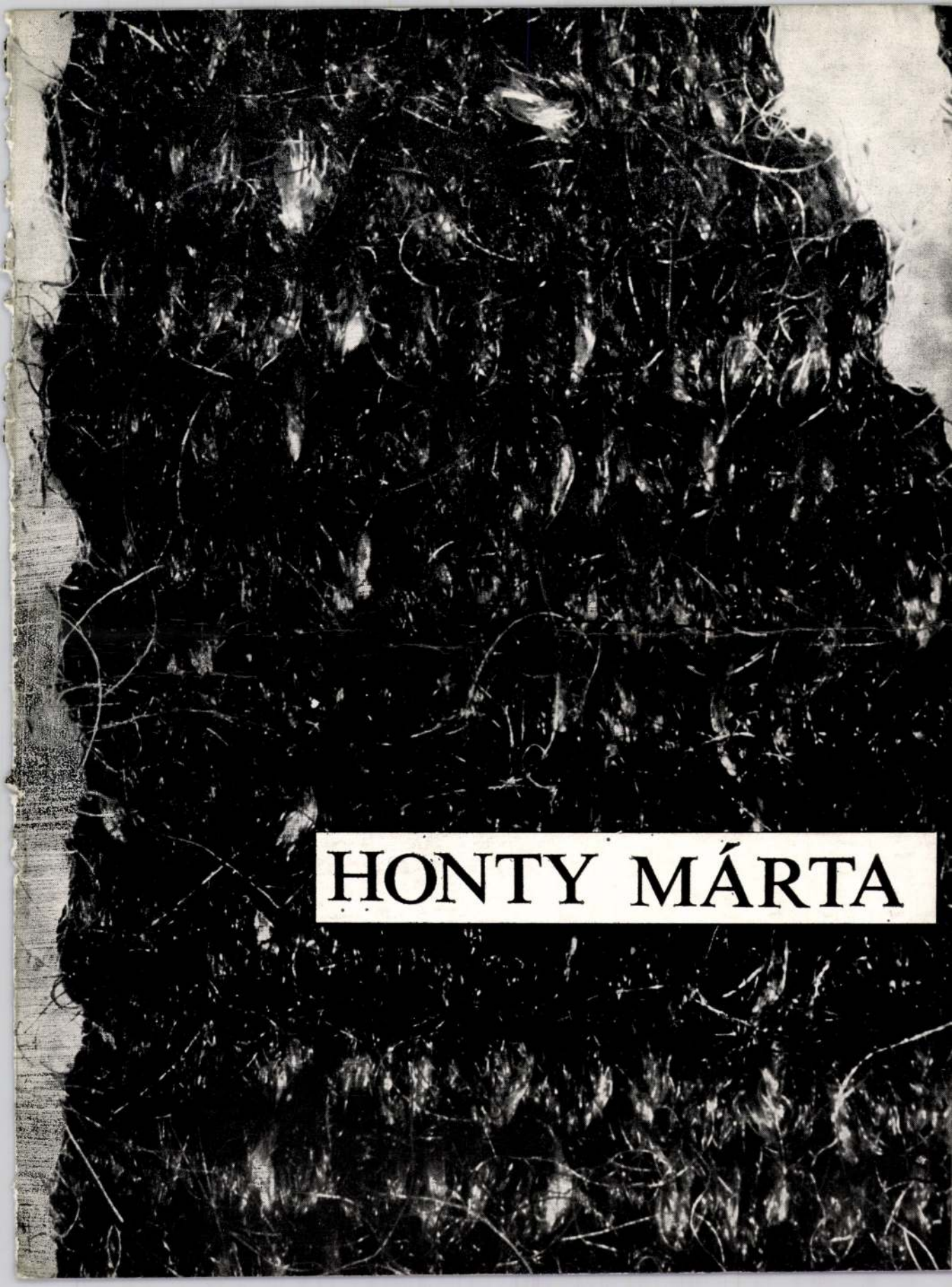
HONTY MÁRTA

HONTY MÁRTA

KIÁLLÍTÁSA

SOMOGYI KÉPTÁR

KAPOSVÁR

1978. MÁJUS 5-TŐL JÚNIUS 4-IG

SOMOGYI KÉPTÁR

Honty Márta 1940-ben született Székesfehérváron. A Magyar Iparművészeti Főiskolát 1958–63. között végezte el. Kaposvárra költözik. 1963-tól a Művészeti Alap tagja. 1967-ben Rippl-Rónai díjat kapott. 1968-ban Kaposvári Városi Tanács külön díját, 1969-ben a kaposvári SZMT külön díját kapta munkásságáért. 1970-ben kaposvári grafikai I. díj, 1971-ben Vaszary János-díj. 1974-től a Magyar Képzőművészek Szövetségének tagja.

Egyéni kiállításai:

1969. Budapest, Derkovits-terem TV-galéria.
1970. Pécs, Modern Magyar Képtár.
1974. Nagyatád, művelődési ház.
1975. Balatonlelle, művelődési ház.
1975. Kaposvár, Tervező Intézet KISZ-klub.
1976. Balatonboglár, kék és vörös kápolna.
1977. Celldömölk, kemenesaljai művelődési központ.
1977. Pécs, Ságvári Endre Művelődési Ház.

Állami megbízásból készült munkái:

1963. Hámán Kató Úttörőház, Budapest. Népek Barátsága-terem. – francia gobelin – 200x280 cm (4,4 m^2).
1966. Kapos Hotel, Kaposvár. Tv-terem. – Évszakok – francia gobelin – 200x320 cm (6,4 m^2).
1968. Somogy megyei új Tanácsi Tervező Intézet, Kaposvár – Konstelláció – francia gobelin – 200x300 cm (6 m^2).
1969. Somogy megyei MSZMP kaposvári székháza. VB-terem. – Életfa – francia gobelin – 200x300 cm (6 m^2)
1971. Csokonyavisontai könyvtár olvasó-terme. – Égigérő fa – francia gobelin – 220x240 cm (5,2 m^2).
1973. Somogy megyei Tanács terme, Kaposvár – Aranyfa – francia gobelin – (2 m^2).
1975. Somogy megyei Tanács díszterme, Kaposvár – Kakas – francia gobelin – 210x245 cm (5 m^2).
1975. Ajkai új kórház díszterme – Küzdelem – francia gobelin – 220x300 cm (6,6 m^2).
1976. Makói új MSZMP székház kis vb-terme. – Madaras életfa – francia gobelin – 170x500 cm (8,5 m^2)
1976. Nagyatádi új kórház előtér. – Hármas – tűzzománc burkolat – 320x560 cm (19,5 m^2).
1978. Vadvirág Camping Recepció, Balatonszemes. – Napos-holdas világfa I–II. – tűzzománc burkolat – 164x224 cm (7,4 m^2).

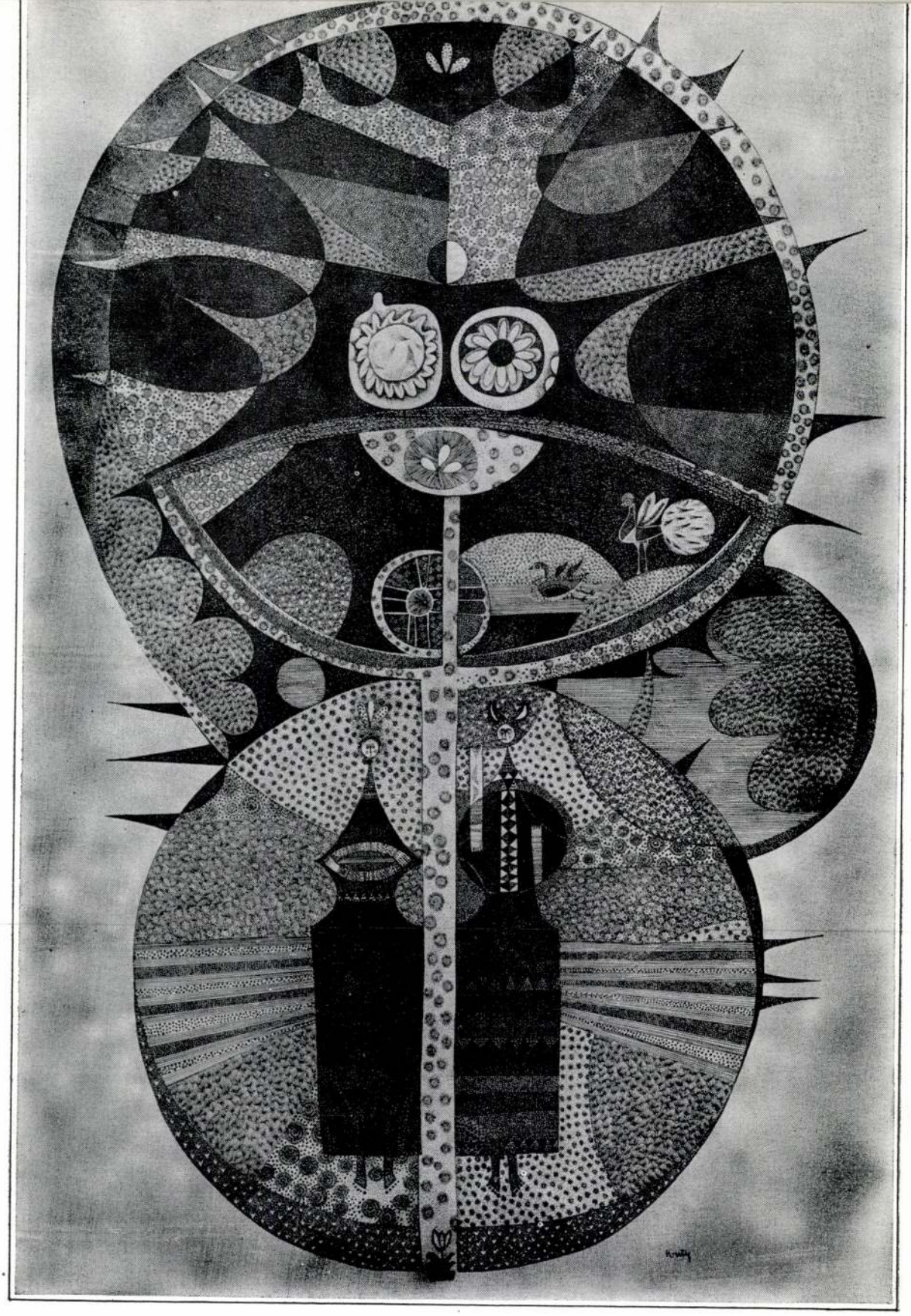

19. ARANYFA

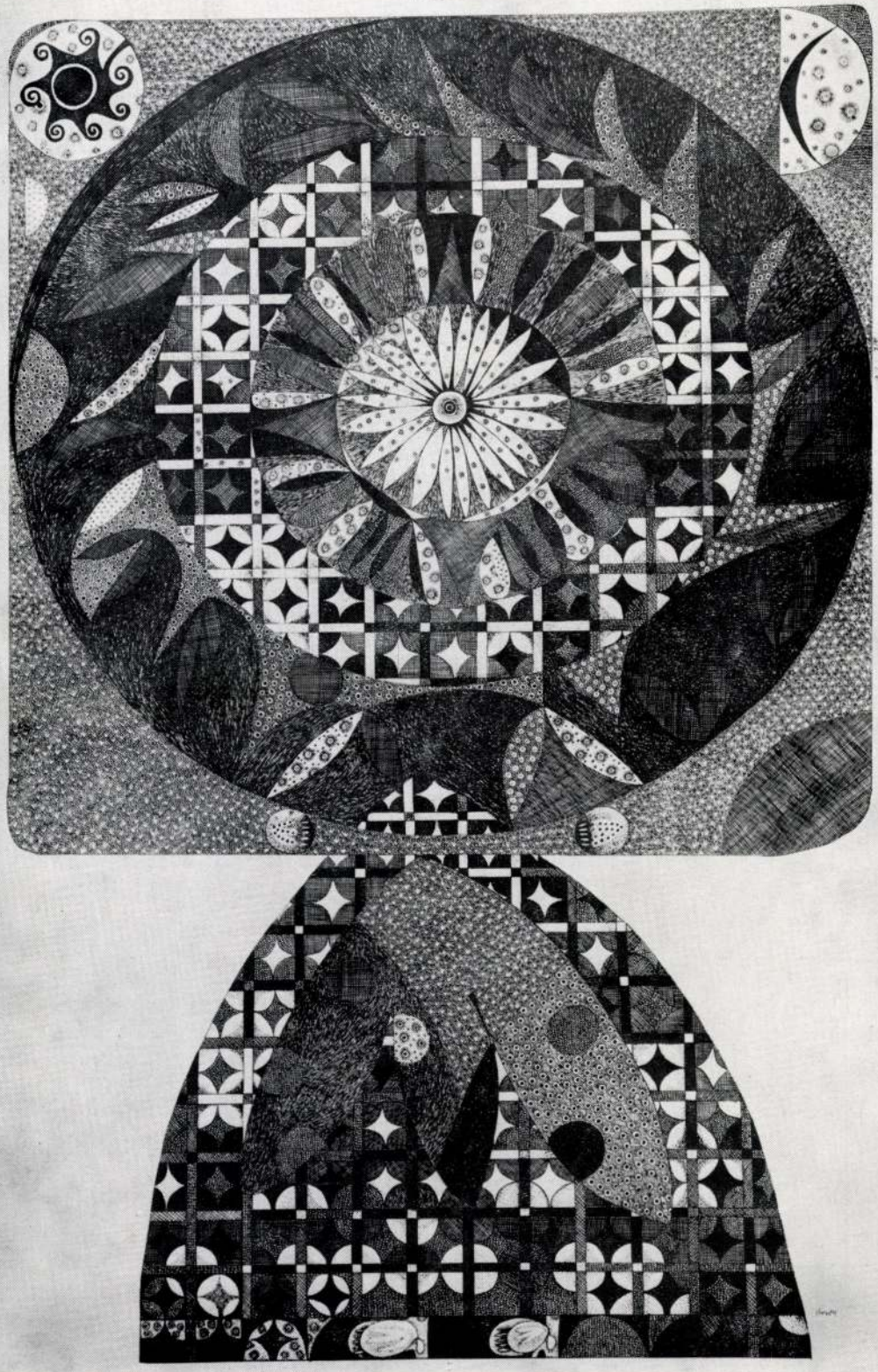

32. MEGSZEMÉLYESÍTETT NYÁR

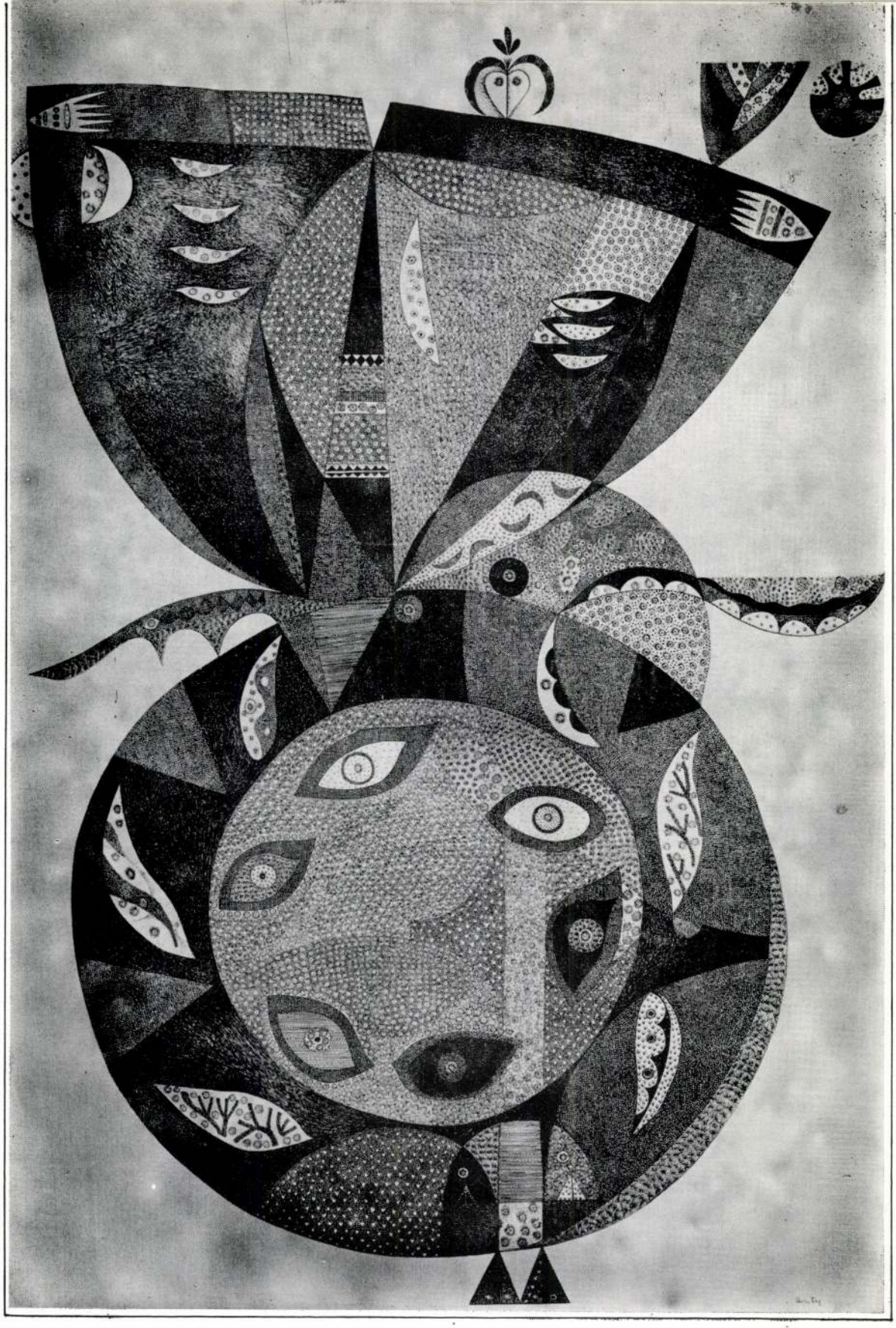

33. REGŐS

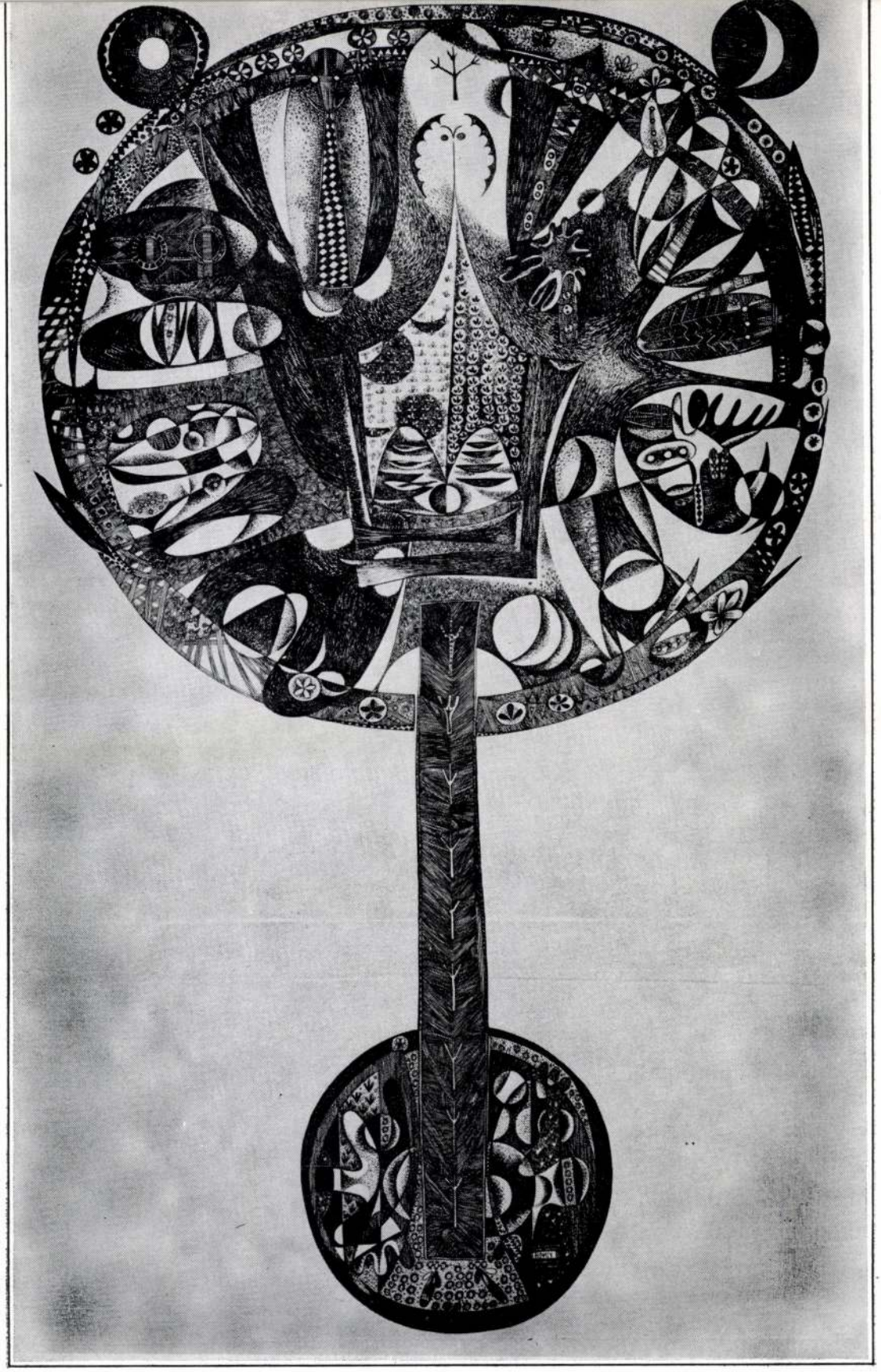

24. ÉGIGÉRŐ FA

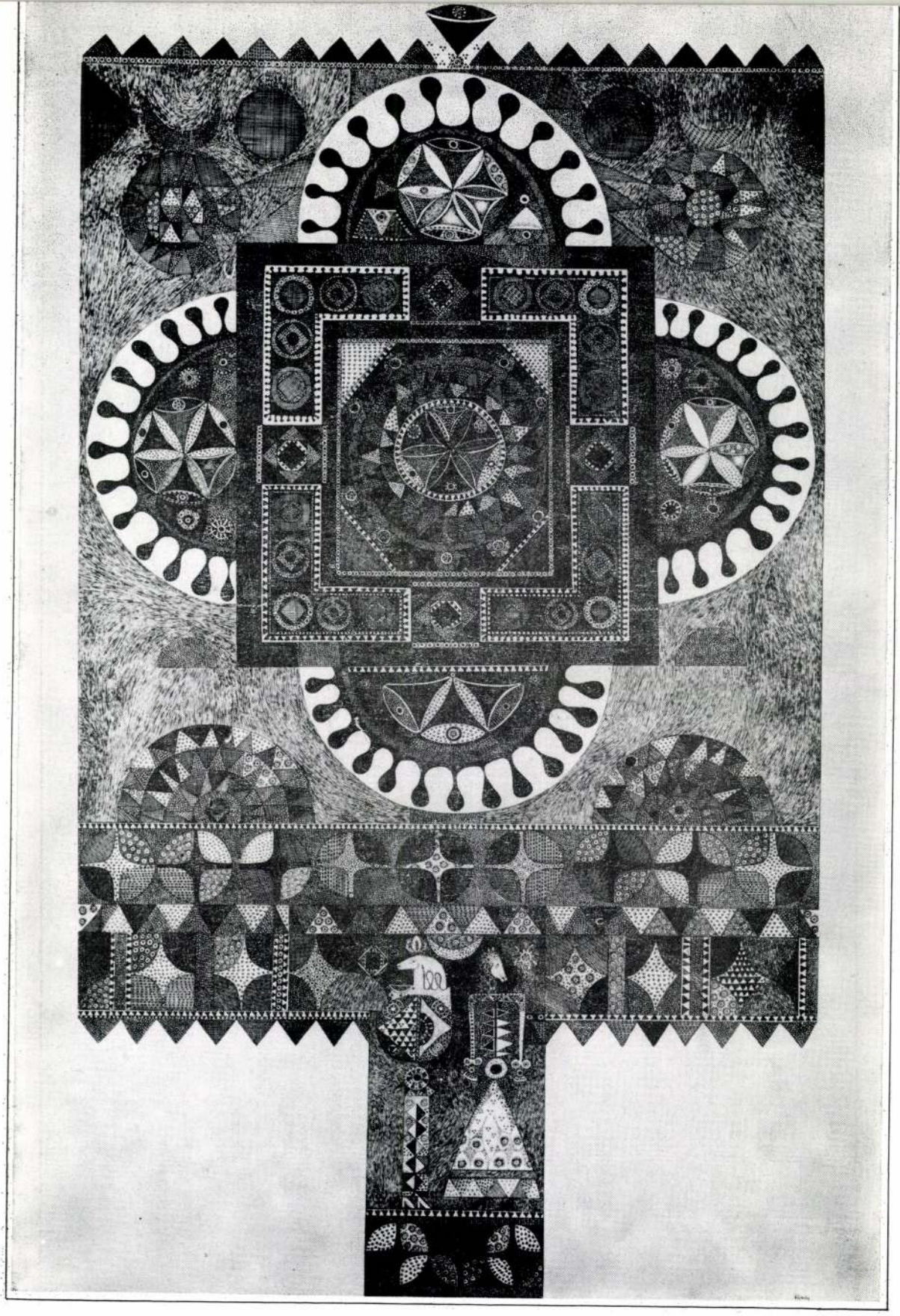

35. NÉPSZOKÁSOK I.

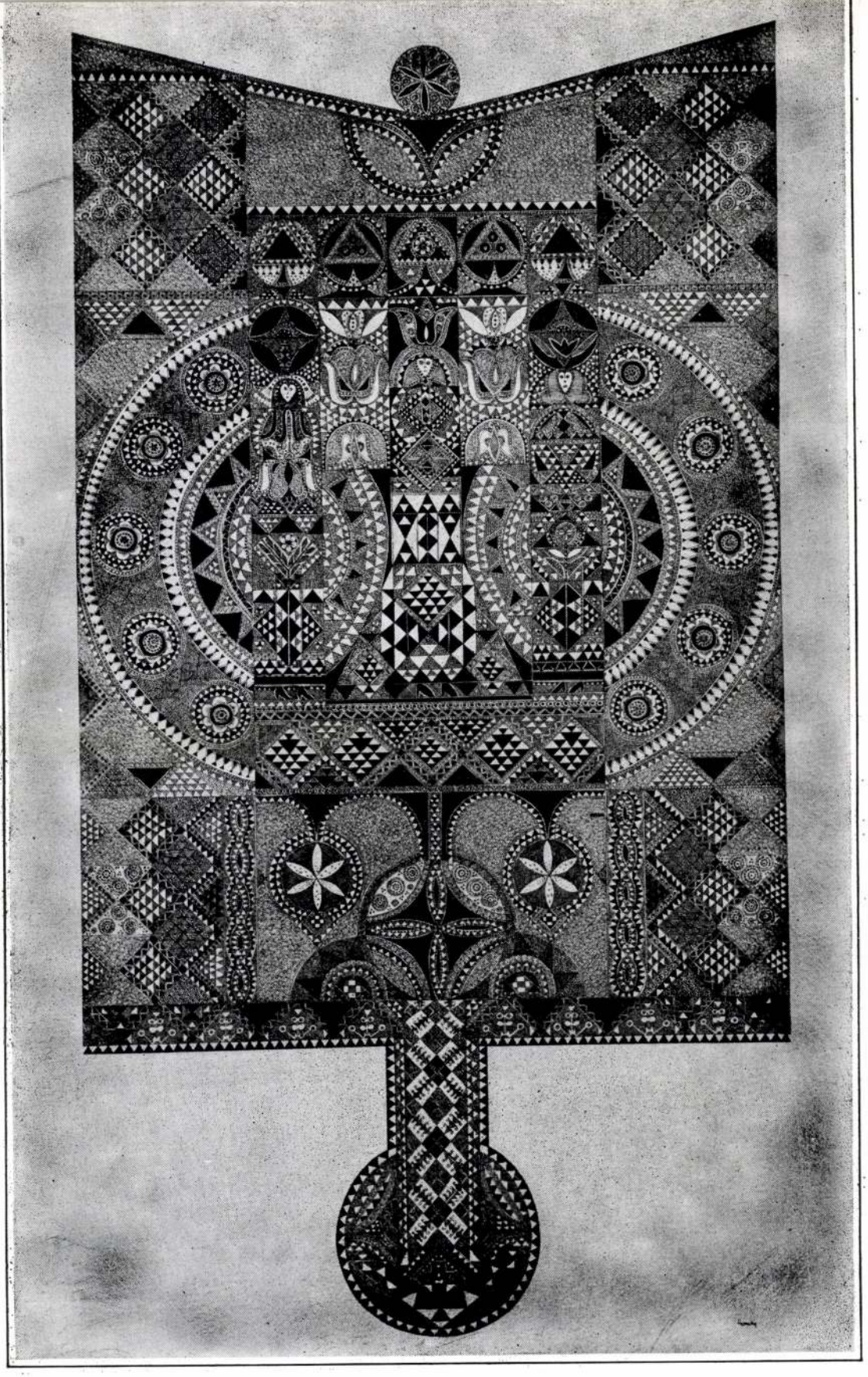

42. NÉPHAGYOMÁNY III.

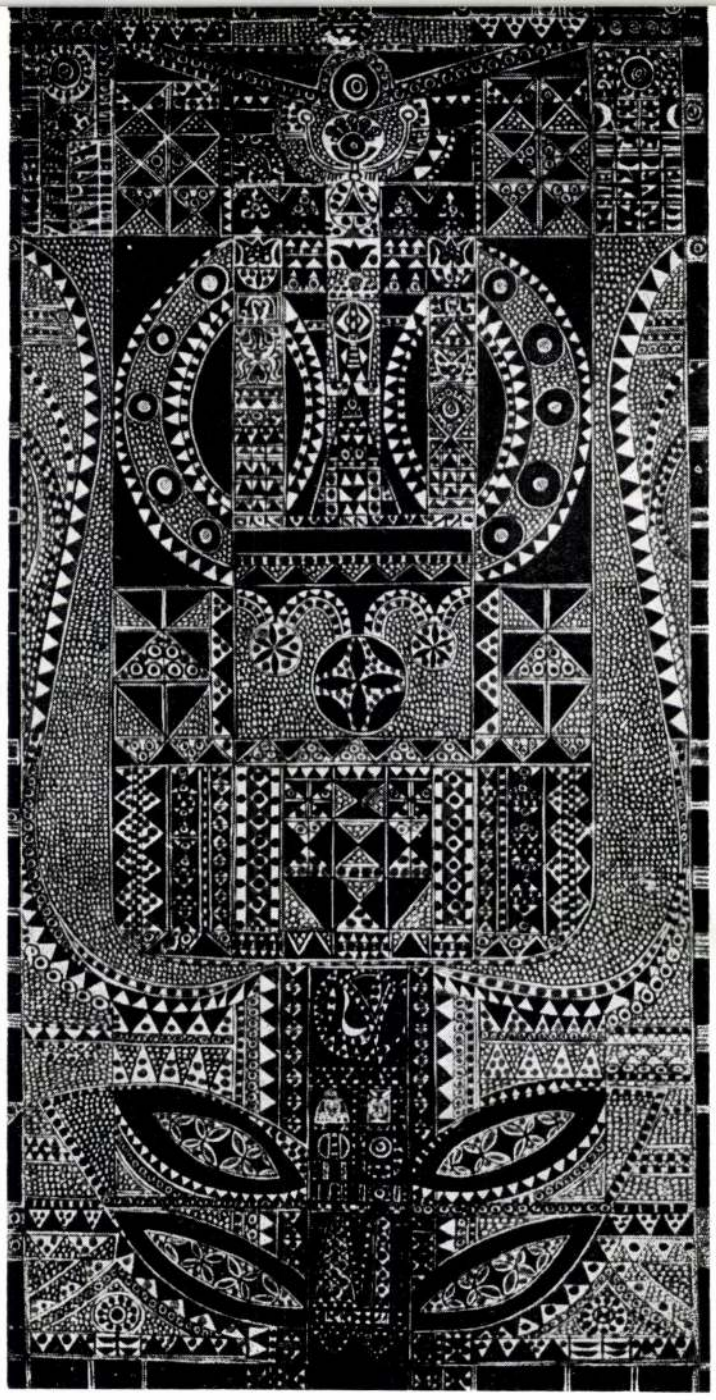

12. HİMES

7. KÜZDEL

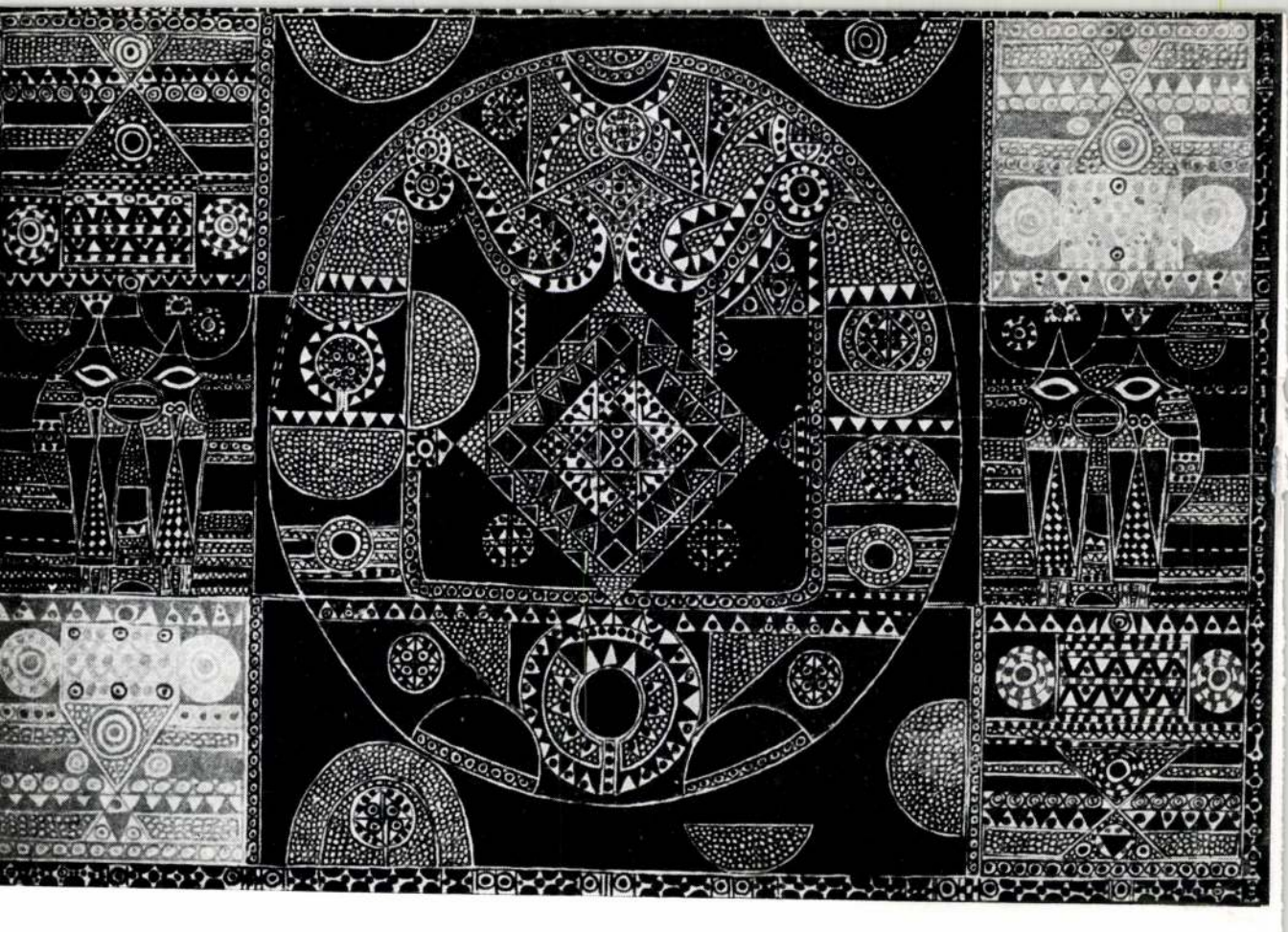

11. MÍTIKUS MADÁR

15. MADARAS ÉLETFA
16. MADARAS ÉLETFA

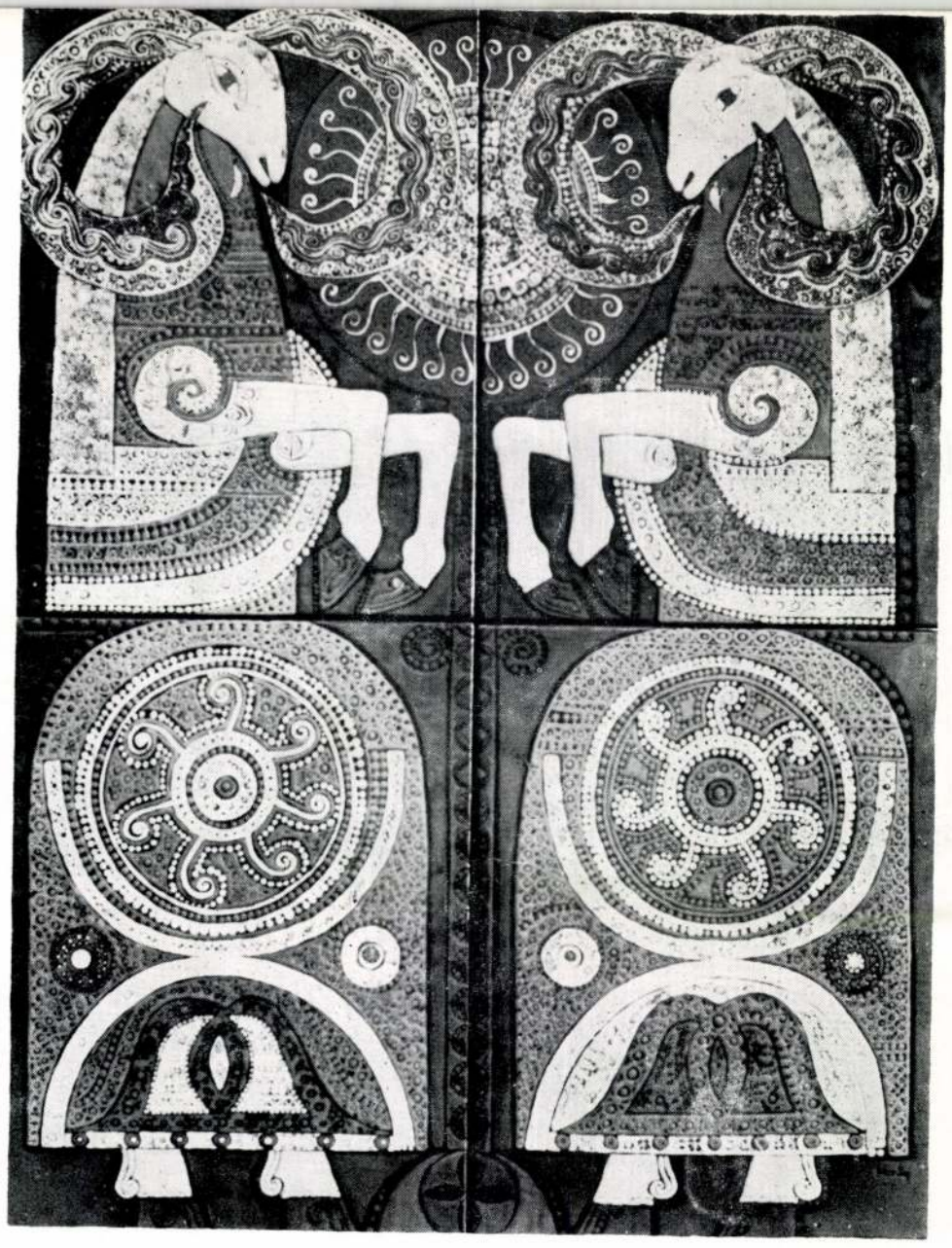

46. ÉLETFA I.

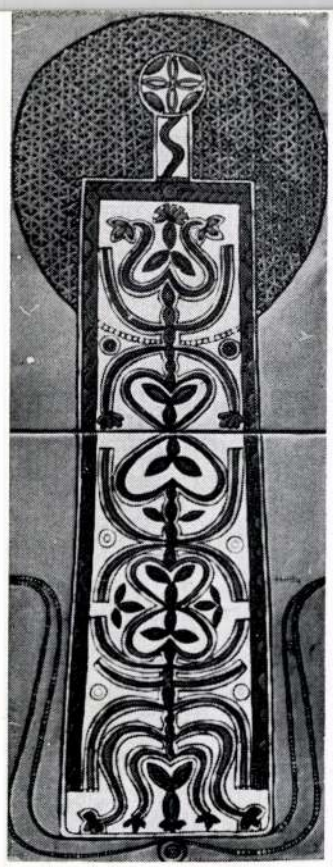

52. PÜNKÖSDÖLŐ II.
53. SZARVAS

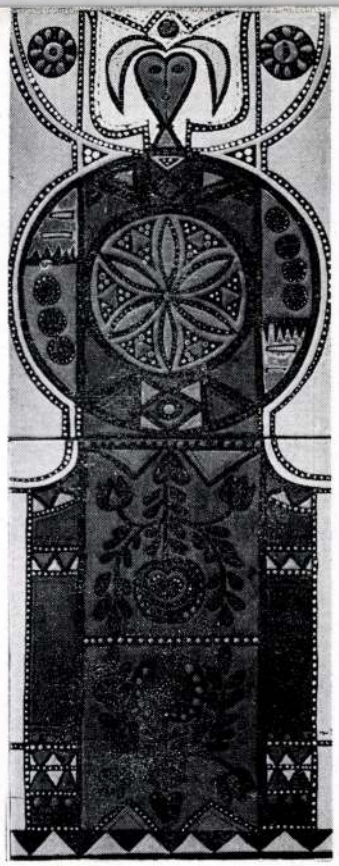

54. TÁLTOS
50. MÍTIKUS KAKAS

51. PÁRTAS
48. GIRCSOZÓ

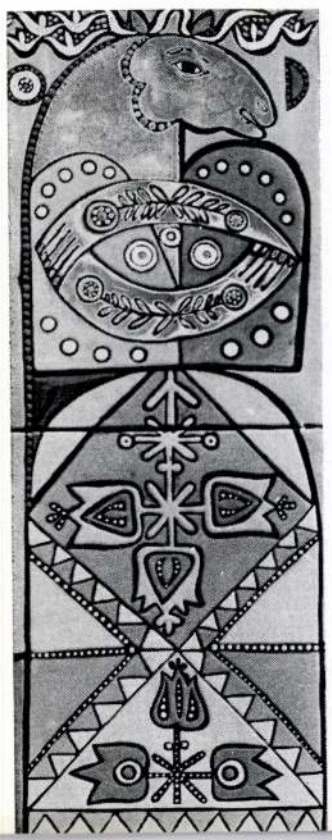

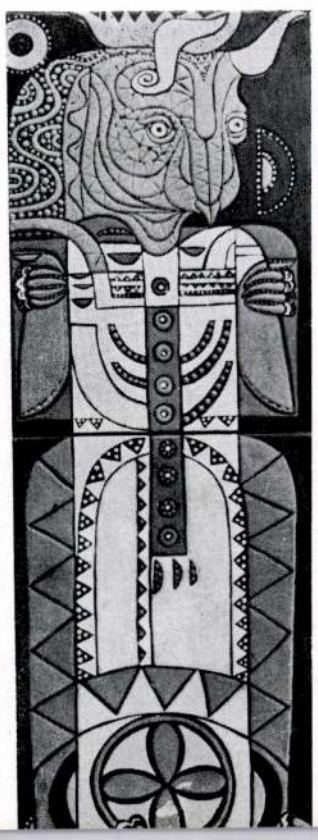

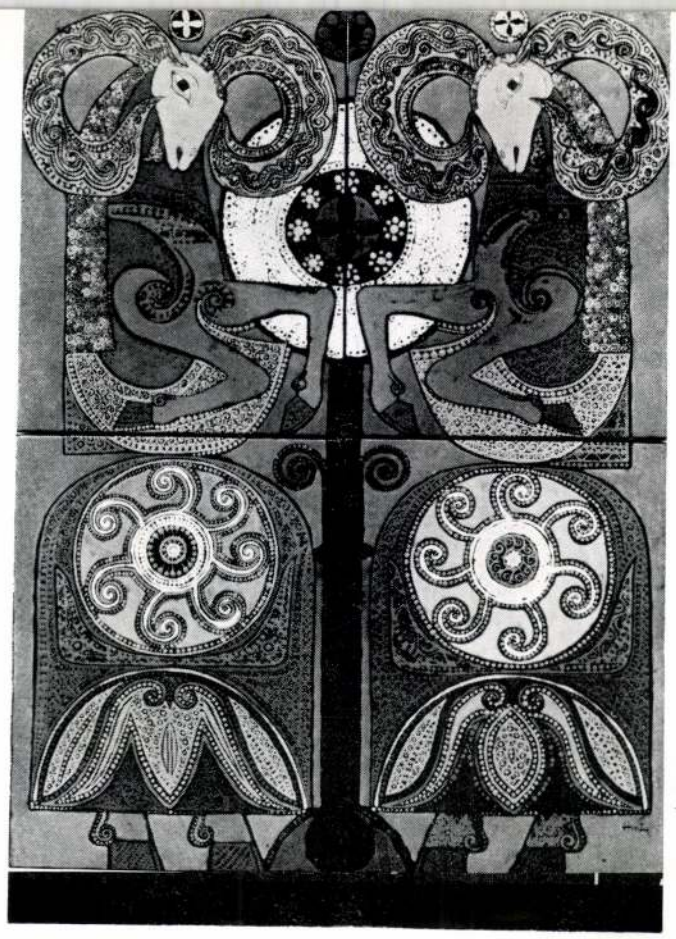

47. ÉLETFA II.
55. ÉLETFA KÉT SZARVASSAL

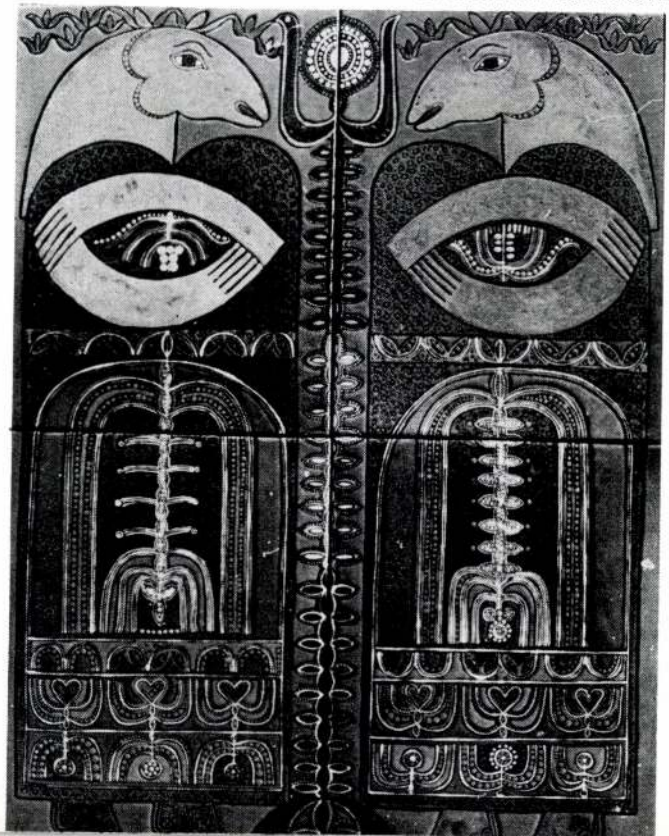

FRANCIA GOBELIN	1. Konstelláció	200x300 cm	Kivitelező:	Ungár testvérek
	2. Égigérő fa	200x240 cm	Kivitelező:	Ungár testvérek
	3. Küzdelem	220x300 cm	Kivitelező:	Ungár testvérek
	4. Pávás	125x148 cm	Kivitelező:	F. Pintér Mária
GOBELIN TERVEK:	5. Sámán – Tükör I.	94,5x63 cm	olajkréta	1969.
	6. Jelesnap	63x94 cm	,,	1969.
	7. Küzdelem	126x94,5 cm	,,	1970.
	8. Napforduló	64,3x91 cm	,,	1971.
	9. Néphagyomány II.	100x61 cm	,,	1972.
	10. Néphagyomány III.	61x91 cm	,,	1972.
	11. Mítikus madár	61x91 cm	,,	1973.
	12. Hímes	51x100 cm	,,	1973.
	13. Küzdelem	40,5x60 cm	,,	1973.
	14. Madaras	61x93 cm	,,	1973.
	15. Madaras életfa I.	34x99,5 cm	,,	1974.
	16. Madaras életfa II.	34x99,5 cm	,,	1974.
	17. Ünnep	60x161 cm	,,	1974.
	18. Pávás	56x168 cm	,,	1974.
GRAFIKÁK:	19. Aranyfa	70x50 cm	túsrajz	1967.
	20. Aranykapu	70x50 cm	,,	1967.
	21. Csillagének	70x50 cm	,,	1967.
	22. Esthajnalfa	70x50 cm	,,	1967.
	23. Ezüstfa	70x50 cm	,,	1967.
	24. Égigérőfa	70x50 cm	,,	1967.
	25. Ludvérc	70x50 cm	,,	1967.
	26. Pünkösdfa	70x50 cm	,,	1967.
	27. Termékenység	70x50 cm	,,	1967.
	28. Bűbájos	70x50 cm	,,	1967.
	29. Hívogató	70x50 cm	,,	1967.
	30. Küzdelem	70x50 cm	,,	1968.
	31. Madár	70x50 cm	,,	1968.
	32. Megszemélyesített nyár	70x50 cm	,,	1968.
	33. Regős	70x50 cm	,,	1968.
	34. Világoszlop	70x50 cm	,,	1968.
	35. Népszokások I. (Somogy megyei Tanács tulajdona)	70x50 cm	,,	1968.
	36. Népszokások I. (Somogy megyei Tanács tulajdona)	70x50 cm	,,	1970.
	37. Néphagyomány (Somogyi Képtár tulajdona)	70x50 cm	,,	1970.
	38. Népszokások III.	70x50 cm	túsrajz	1971.
	39. Népszokások V.	70x50 cm	,,	1971.
	40. Néphagyomány I.	70x50 cm	,,	1972.
	41. Néphagyomány II.	70x50 cm	,,	1972.
	42. Néphagyomány III.	40x30 cm	,,	1972.
	43. Néphagyomány IV.	40x30 cm	,,	1972.
	44. Néphagyomány V.	40x30 cm	,,	1973.
	45. Néphagyomány VI.	40x30 cm	,,	1973.
TŰZZOMÁNCOK:	46. Életfa I.	106x81 cm	tűzzománc	1976.
	47. Életfa II.	106x81 cm	,,	1976.
	48. Gircsozó	106x40,5 cm	,,	1976.
	49. Hármas (nagyatádi munka 1:5 terve)	64x125 cm	,,	1976.
	50. Mítikus Kakas	106x40,5 cm	,,	1976.
	51. Pártás	106x40,5 cm	,,	1976.
	52. Pünkösdölő II.	106x40,5 cm	,,	1976.
	53. Szarvas	106x40,5 cm	,,	1976.
	54. Táltos	106x40,5 cm	,,	1976.
	55. Életfa két szarvassal	106x81 cm	,,	1977.
	56. Évszakos	82x82 cm	,,	1978.
	57. Csillagkép I.	82x82 cm	,,	1978.
	58. Csillagkép II.	82x82 cm	,,	1978.
	59. Négy maszkos	82x82 cm	,,	1978.
	60. Napszekér	82x82 cm	,,	1978.
	61. Világfa	82x82 cm	,,	1978.
	62. Világoszlop	82x82 cm	,,	1978.

A fotókat Gözsy Gáborné és Gyertyás László készítették.
Felelős kiadó: Honfi István megyei múzeumi igazgató
Készült a Somogy megyei Nyomdaipari Vállalat kaposvári üzemében. – 78-6108 – 600 példányban.
Felelős vezető: Farkas Béla igazgató.

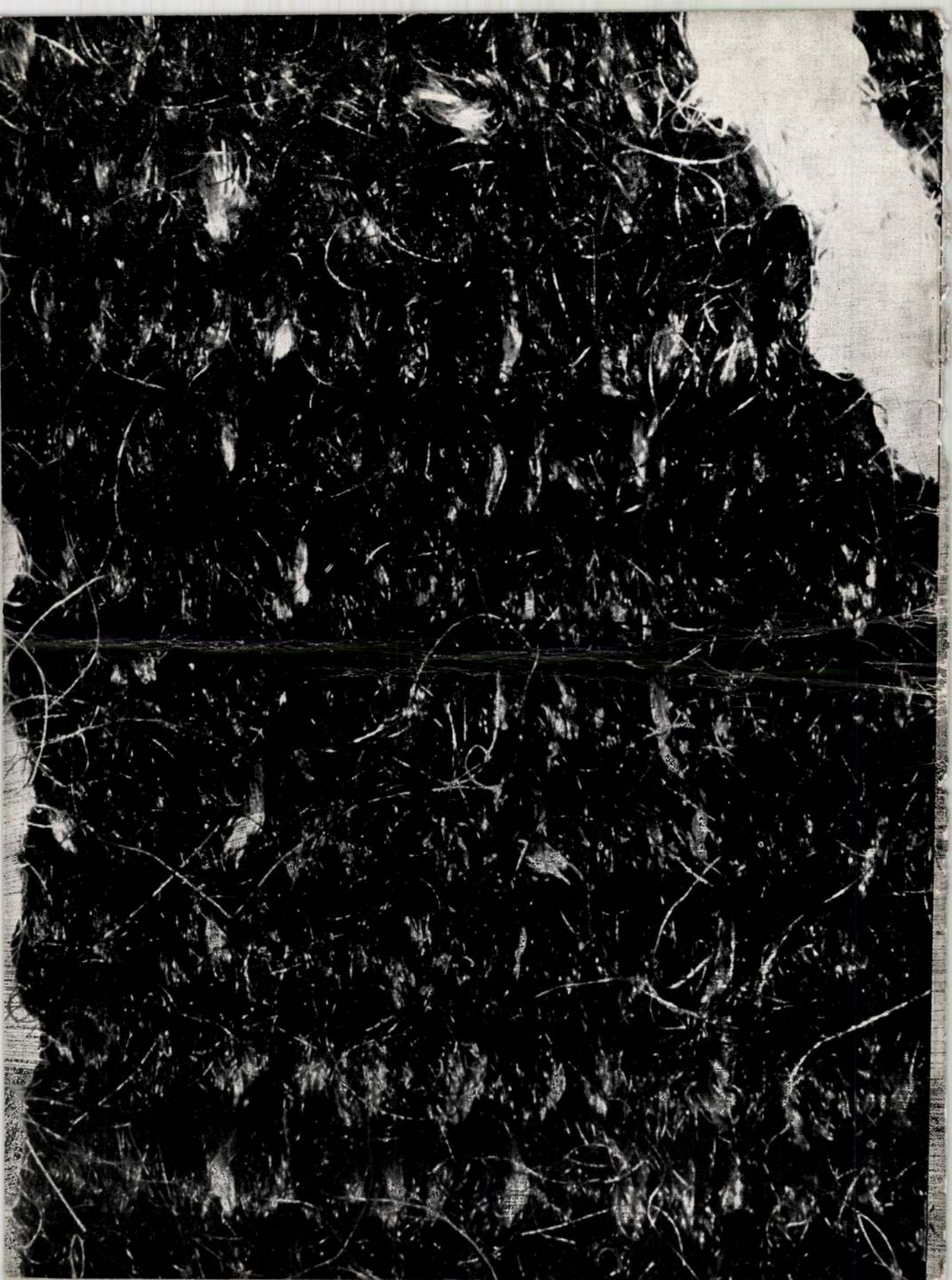

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1971 JUN 6

1021

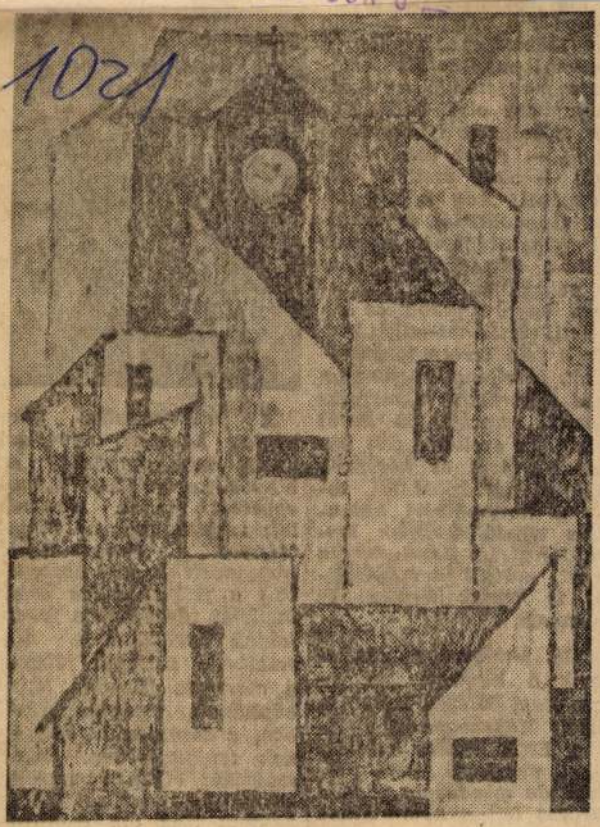

Honti László

Honti László: Város

bekerült
elmarad
szellemi
rozta m
pályáján
kor talá
egyik —
ható —
ményéve
vel. Gondolkodói és erkölcsi igényessége, a burzsoá kultúra válságának átélése és végiggondolásának szándéka egyre inkább az elméleti, esztétikai-etikai kérdések felé terelte érdeklődését. Már nagyon fiatalon kezd ismerkedni a marxizmussal, kapcsolatba kerül a magyar szellemi élet haladó köreivel és hosszabb külföldi tartózkodásai során a kor polgári humanista gondolkodóinak legjobbjaival. A fiatal esztéta nevét, műveit nemzetközileg is kezdik ismerni és elismerni.

1918. októberében csatlakozik a Nemzeti Tanácshoz, majd belép a Kommunisták Magyarországi Pártjába. Ettől kezdve haláláig sokat vitatkozó, néha tévedő, de mindvégig odaadó harcosa lett a kommunista mozgalomnak.

1919. februárjában, a KMP vezetőinek letartóz-

A felszabadulás után végleg hazatért. 1946-tól nyugalomba vonulásáig az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanára. 1949-ben lett tagja a Magyar Tudományos Akadémiának. Nagymértékben hozzájárult a felszabadulás utáni szellemi megújhodás frontjainak tisztázásához. Kiemelkedő szerepet játszott a marxista filozófia hazai bázisának megteremtésében, a marxizmus eszméinek terjesztésében. Itthon születtek olyan kimagasló, összefoglaló művei, mint például „Az ész trónfosztása", vagy az „Esztétikum sajátosságai".

Az MSZMP

Honti László

Szerepel Kelike méten az alábbi táslaton

Heltai Nándor: Szegyei téli táslat 1970

Petőfi Népe 1971 I. 1 5 old.

Ifj. Ronti László

Képei láthatók a gyomai Kép-presszóban.

Békésmegyei Népújság 1965. jul. 11.

Honti László pedagógus képzőművész

A Pedagógusok Szakszervetének Bács-Kiskun megyei Bizottsága a TK. megyei pedagógus képzőművészeti kiállítást rendezte, – melyen a művész művei szerepelnek.

Sümegi György: Pedagógus képzőművészek. Petőfi Népe, 1974. ápr. 10.

Ünnepi műsor a Gutenberg Művelődési Otthon színháztermében

A Himnusz és az egyesület elnökének **Geröly Tibornak** néhány szavas üdvözlése után **Kulcsár Márta**, az est szóvívője köszöntötte a résztvevőket:

"Megtiszteltetés, hogy *13 évemmel* Önök előtt állhatok. Jelenleg *én vagyok a legfiatalabb az egyesületben.* Még nem éltem, amikor 1973. április 5-én, éppen 27 éve megalakult a Művészetbarátok Egyesületének jogelődje a Budapesti Műgyűjtők és Műbarátok Köre. Az elmúlt évek során egyéni és kollektív kiállítások sokasága, művészeti ismeretterjesztő előadások népes hallgatósága, kiadványok, könyvek megjelenése bizonyította civil szerveződésünk életrevalóságát. Nagy családdá váltunk, ahol minden találkozásnál örülni tudunk egymásnak, kellemesen töltünk egy-egy órát, s ha a szükség úgy hozza segítünk egymásnak.

A legfontosabb cél, ami összetartja egyesületünket, hogy minél több ismeretet szerezzünk népünk kultúrájából, művészeti hagyományainkból és a kortárs művészetekből.

A mai estén az alapítókat és a máig is köztünk munkálkodókat dicsérem: **Bajári Mihálynét, Búza Barnát, dr. Jáki Ferencet, Katona Áron Sándort, Kelemen Kristófot, dr. Lászlóffy Árpádnét, Osváth Miklóst, Pálfy Gyulánét, dr. Szíj Rezsőt** és **dr. Soós Imrét.** Köszönet és elismerés huszonhét évi munkájukért.

Műsorunk első részében az egyesület két régi és rendezvényeinken rendszeresen szereplő tagját, Dévai Nagy Kamillát és Sellei Zoltánt hallják.

Dévai Nagy Kamillát a "Nyílik a rózsa" és a "Repülj páva" népdalvetélkedők indították pályáján. A rajkózenekar után a Néphadsereg Művészegyüttese következett, ahol elismert szólistaként szerepelt. Berlinben "Aranyfesztivál" díjat nyert. 1987-ben Liszt-díjjal tüntették ki. Huszonhét hónapja autóbaleset érte. A kórházban kezdett verseket írni, melyet két éve Versvigasz címmel a Művészetbarátok Egyesülete jelentetett meg. Sikerét mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy néhány nap múlva az olvasók kezébe kerülhet a kötet második kiadása. Dévai Nagy Kamilla munkásságát a Művészetbarátok Egyesülete a múlt év decemberében Béres Ferenc emlékplakettel ismerte el.

Sellei Zoltán határainkon kívül is elismert előadóművész. Mint középiskolai tanár a rendhagyó irodalmi órák szervezésével hívta föl magára a figyelmet. Már ekkor is gyakran szerepelt Dévai Nagy Kamillával. Önálló műsorai felölelik a magyar költészet gyöngyszemeit. Versmondása, prózai előadása maradandó élményt jelent hallgatóságának. Több előadókörutat tett Amerikában és Kanadában is. New York-ban nagylemeze, Torontóban kazettája készült. A Magyar Rádió munkatársa."

Zenés, verses történeti áttekintés következett a szó és a gitármuzsika segítségével, melyet nagy tapssal jutalmazott a közönség.

Dévai Nagy Kamilla

Majd egy közös produkcióra került sor. **Géczi Erika** énekes, **T. Lukács Ágnes** grafikus, festő és **Máthé József** szövegíró közös munkájára.

Három művészeti ág: a képzőművészet, az irodalom és a zene kapcsolatán alapul. Azt kívánták bemutatni, hogy miképpen hatnak egymásra a művészetek, s hogy ők milyen hatással vannak egymásra. T. Lukács Ágnes képei ihletik Máthé József dalszövegeit, verseit, melyeket Géczi Erika megzenésít. A közeljövőben könyv és hanghordozó formájában jelenik meg első albumuk. Géczi Erika neve már ismert. A Bojtorján és a Rockfort együttesben énekel. Mint kajakos élsportoló 1986-ban világbajnoki első, Montreálban, majd a 88-as Szöuli Olimpián második helyezett, emellett több világbajnoki érem tulajdonosa. Részt vett a Honfoglalás című film zenéjének előadásaiban, mely aranylemez lett. Géczi Erika, T. Lukács Ágnes és Máthé József is az egyesület tagjai.

A festőnő, az Oltár és az Árnyék az arcokon című dalok elhangzása után a Honfoglalás című filmdal részlete, majd az Ave Maria következett.

Ezután a Fótiak szereplésére került sor. A Cselényi József Hagyományőrző Csoportot **Vargáné Madarász Erzsébet** a Fóti Művelődési Ház igazgatója, a Művészetbarátok Egyesületének elnökségi tagja hozta el. **Az együttes népdalcsokrokkal lép színpadra és nagy közönségsikert arat országszerte.** Műsoruk mellett megjelenésük is meghatározó: a múlt század paraszti viseletében láttuk őket. Ez volt elődeink ünnepi öltözéke.

Horti Antal

A magyar zene éve

Az eltelt ezer év alatt kialakítottuk a magunk összetéveszthetetlenül egyéni kultúráját, amely egyszersmind elválaszthatatlan része az európai nemzetek sokszínű közösségének.

Április 28-án a Balatonalmádi Közösségi Házban **Láng Miklós** tagtársunk szervezésében **Dr. M. Tóth Antal** tanszékvezető egyetemi tanár szólaltatta meg hanglemezeit a gregoriántól Bartókig.

Történelmi barangolás keretében példákkal bizonyította, hogy nálunk is születtek az európai zenekultúrának is elválaszthatatlan részét jelentő komolyzenei alkotások. A jó hangulatú találkozón **Geröly Tibor** is jelen volt és örömmel köszöntötte a közelmúltban alakult csoport öntevékenységét.

Klub-esti hangverseny

Április 19-én – a szokásos szerdai klubösszejövetelünkön – rendhagyó hangverseny részesei voltunk. A vártnál több érdeklődőt **Kulcsár Márta** köszöntötte, majd Bach G-dúr szonátája csendült föl **M. Hajtun Zsuzsa** zongoraművész és **P. Speigl Krisztina** gordonkaművész előadásában. Ezt követően Mozart: C-moll Fantasie-je szólalt meg zongorán, majd a duó Chopin, Grieg és Saint-Saens műveit tolmácsolta.

A percekig tartó taps után Geröly Tibor köszöntötte a művészeket és **Hajtun József** sakk-nagymestert, az egyesület aktív tagját, a zongoraművész édesapját. Egyúttal tisztelettel emlékezett a közelmúltban elhunyt feleségre – édesanyára, **Hajtun Klára** grafikusművészre is.

Zsámbéki kirándulás

Március 25-én – a vártnál népesebb – csoportunk látogatott Zsámbékra. A Fényes Szellők Magyar Kollégiumi társasággal közös programunk a középkorban erődként, a XVII. század első évtizedeiben kastélyként szolgáló, ma az Apor Vilmos Katolikus **Tanítóképző Főiskolának** helyet adó patinás épületben kezdődött. Az intézmény nem csak a katolikus fiatalokat, hanem mindazokat fogadja, akik a keresztény alapelveket elfogadják. 1993 óta a nappali tagozatos hallgatók száma megduplázódott (600 fő), a levelező tagozatosokat is belszámítva az alapképzésben mintegy 1200 hallgató vesz részt.

A program a **rom-templomnál** folytatódott, ahol **Réthei Prikkel Lajos** rövid történeti ismertetőjét hallgatták az érdeklődők, majd rövid zsámbéki séta következett – néhányan a **Lámpamúzeumba** látogattak – végül hangulatos közös ebéd zárta a jó hangulatú programot.

A Honti család kiállítása

A Gyomaendrődi Vidovszky Béla Helytörténeti Gyűjtemény – Városi Képtár – május 2-től a Honti család kiállításának és könyvbemutatójának ad otthont. A 79. évét taposó **Honti Antal** iparművész, festő, művészetszervező. Ez utóbbinak legfontosabb bizonyítéka a húsz évvel korábban létrehívott műhelygaléria, mely jótékonyan befolyásolja a város kulturális életét.

A tárlat mostani rendezését egyrészt Honti Antal a II. Gyomaendrődi Őszi Tárlaton kapott **életműdíja,** másrészt munkásságáról frissen megjelent **könyve** indokolta.

A kiállításon **László** fiával és két unokájával a kerámikus-rajztanár **Ritával** és **Csemniczky Dávid** grafikussal szerepel.

A Nemzeti Galéria támogatása

Öt esztendeje kötött hosszútávú támogatási szerződést a Magyar Nemzeti Galéria és a Pannon GSM. **A több tízmillió forintból** telt nemzetközi hírű képek restaurálására, műtárgyak vásárlására legutóbb például a Bárka községből származó Szent Katalin szoborra 1998-ban, a Rippl-Rónai kiállítás és annak katalógusa is az együttműködés révén valósult meg.

Újdonság, hogy idén **művészeti ösztöndíjat** hoznak létre, melynek célja, hogy közelebb hozzák a képzőművészetet a közönséghez.

A költő bűvöletében

A Falvak Kulturájáért Alapítvány Petőfi Sándor halálának 150. évfordulója alkalmából **"A költő utóélete a költőutódok verseiben"** címen versíró pályázatot hirdettek.

Öt országból hatvanhárman 189 verset küldtek. Ezekből szerkesztett kötetet **dr. Jáki Ferenc** és **Nick Ferenc** melyet az Adriánus könyvek sorozatban jelentetett meg – belső használatra – az **Adriánus Idegenforgalmi és Kulturális Szolgáltató Bt.** (1143 Bp., Stefánia út 33.). Reményeik szerint a könyv segít a Petőfi emlékek ápolásában az irodalmi ismeretek bővítésében.

Az egyesület új tagjai

Albrecht Sándor (Veszprém), Balogh Csaba (Balatonalmádi), Barkász Gedeon (Csenger), Beeri Dávid (Nyírmihálydi), Bihari József (Szentendre), Bodor Lajos, Boros Gyula (Balatonalmádi), Bukta Józsefné (Nagyigmánd), Bula Teréz (Gyomaendrőd), Czuczor Sándor (Balatonalmádi), Cs. Horváth Judit (Debrecen), Farkasné Simon Kati, Fábián László (Balatonalmádi), F. Csapó Irén (Győrújbarát), Gróf Tibor (Balatonalmádi), Győrffy Elekné (Balatonalmádi), Habler Jenőné, Handtuch Krisztina, Harmosné Robotkay Rita, dr. Horváth Balázs (Veszprém), dr. Huszár Gábor (Balatonalmádi), Just Krisztina, dr. Kerényi László (Balatonalmádi), Kokas Endréné (Balatonalmádi), Kulcsár Márta, Dr. M. Tóth Antal (Veszprém), Nyárády János, Orosz Zoltán, Pandits Zoltán (Sükösd), Pál Béla,(Veszprém), Réthy Sándor (Dar-Ober-stein, Németország), Sári Jánosné (Balatonalmádi), Simonfy Bani Irén (Kolozsvár), Soós Egonné, Söpteiné Farkas Mariann (Balatonalmádi), Szabó Károly (Hajdúbagos), Szelényi Pál (Balatonalmádi), Szikla Margit (Balatonalmádi), Szilvási Julianna Mária, Vad Erzsébet (Baja), Veszeli Lajos (Balatonalmádi)

A Művészet és Barátai Alapítványt támogatták

10.000 forinttal: Nagy Pápai Éva (Veszprém); **6.000 forinttal:** Csapóné dr. Gombos Piroska (Berettyóújfalu); **3.000 forinttal:** Okányi Kiss Ferenc; **2.000 forinttal:** Boza Erzsébet, dr. Erőss Pál, Mertz Ferencné; **1.500 forinttal:** Fekete Ferenc; **1.000 forinttal:** Takács Tibor. **Köszönjük.**

Az Egyesületet támogatták

5000 forinttal: P. É.; **2600 forinttal:** Bolacsek László (Kazincbarcika); **2000 forinttal:** Bősze Éva (Kőszeg), Pető Kovács Júlia, Virághné Törös Borbála (Nádudvar); **1800 forinttal:** Simon M. Veronika (Székesfehérvár); **1400 forinttal:** Bényi László, Csuka Imre (Berettyóújfalu), Szabóné W. Hilda; **800 forinttal:** Ács József, Janiga Eszter (Komló), Kovácsné Halász Zsóka, Lázár Károly, Pál Béla (Veszprém), Sersovszky Zsuzsa, Szirmay Endre (Kaposvár), Török György.

Az előbbieknél kisebb összeget adott: 32 tagtársunk, akik neve anyagtorlódás miatt előző számunkból kimaradt, mint most is 16 adakozóé. Majd pótoljuk.

Honty Mária gobelinművész

A Derkovits teremben

Kiállítása nyílt

Magyar Hírlap, 1969 VIII. 8

Honty hákta gobelinművész

Kaposváron él. A Dekkovits tekemben

térjével (Bors István szobrász) közös

kiállítása nyílt

Négdal; Tükör (eml.)

Nagy Ildikó: Honty hákta és Bors

István kiállítása

Jelenkor 1970 I. sz. 42 old.

Honty Márta

Hallama Erzsébet: Bors István /szobrász/, Honty Márta /gobelintervező/. - Dunántúli Napló, 1967.máj.7.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Értt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

78. l.

Honty Márta

Kürdelem (repr.)

Jelenkor XII. évf. 1969. júl.-aug. 7-8. sz. Mümelléklet, 5.

Honty Mosta

2 Rojz Szeptódy

Falenkow 1967 X. n. 888, 903 old.

Honti hárta

Gobelinekkel

szerepel a somogyi tavaszi
tárlaton Kaposvárott

Rideg Gábor: Tavaszi tárlat

Somogyi Néplap 1969 V. 4

Honti Mária

gobelint tervezett a kaposvári
terverő intézetnek

Magyar Nemzet, 1967.IX.24. 12.o. Napló

Honthy hásta

Somogyban él. Kiállítása lesz Budapesten

H.B.: Hogyan érzik magukat a képzőművészek?

Somogy megyei Néplap 1969 II. 16

MDK

Honthy Márta

Aranykapu repr.:

Pécsi és kaposvári grafika. Hippl-Rónai Muz.

1968. jun.

MDK

Honty Márta

graf.:

Arany-fa

Termékenység

Somogy megyei képzőművészek 2o. kiáll.
Rippl Rónai Muz. 1968. ápr.

Honty Mária és Bors István
gobelinművész szobrászművész

Kiállítása július 25. én nyílik a Derkovits teremben a Képcsarnok és a TV Képzőművészeti zavata rendezésében.

– Napló –

Magyar Nemzet
1969 július 23 4. old.

Honty Mária gobelinművész

„Konstelláció"
„Életfa" c. művei említve

Magyar Nemzet
1969 július 31
4. oldal.

MDK

Honty Márta

graf.:

Ezüstfa

Esthajnalfa

Somogy megyei képzőművészek 2o. kiáll.
Rippl Rónai Muz. 1968. ápr.

MDK

Honty Márta

gobelin tervek:

Anyaság

Farsangi alakoskodók

Ludvérc

Táltos

Somogy megyei képzőművészek 2o. kiáll.

Rippl Rónai Muz. 1968. ápr.

MDK

Honthy Márta

tus:

Ha nal-fa

Egigérő fa

Ludvérc

Pécsi és kaposvári grafika.
Ripp-Rónai Muz. 1968. jun.

MDK

Honthy Márta

tus:

Pünkösdfa

Csillagének

Aranykapu

Pécsi és kaposvári grafika.
Ripp-Rónai Muz. 1968. jun.

Honty Mária

Szerepel a kaposvári grafika kiáhításon

Tuskés Tibor: Pévni és kaposvári grafika

Jelenkor, 1968 IX. n. 808 old.

Honthy Mária M.D.K.

Művei a kiállitáson

Láncz Sándor: A Dél.Dunántuli képzőművészek kiállitásáról

Somogy megyei Néplap 1965. febr. 28.

M.D.X.

Honthy Mária Iparmüv. főisk hallg. M.D.K.

A Hámán Kató uti Uttörőházba tervezte "Népek barátsága c. gobelinjét.

Padányi Anna:Művészek a szövőszéknél
Magyar Nemzet 1963. április 19. 4.l.

M.D.K.

Honthy Mária

Müve a kiállitáson

Gobelin-terv

Láncz Sándor: A Dél-dunántuli képzőművészek kiállitásáról
Somogy-megyei Néplap 1965. febr. 28.

Ilenty Márta

szerepelt a somogy megyei képzőművészek őszi tárlatán.

Somogy megyei Néplap 1965. nov. 21.

Őszi tárlat. Lauer Sándor

Honty Márta

M.D.K.

Gobelin tervét az Iparművészeti Váll szövőműhelyében kiviteleztek
/ 1 db/

Domanovszky György: A magyar gobelin-művészet husz éve

Magyar Nemzet 1965. márc. 7.

H enti N. M.D.K.

Juhász Gyula, Miklós Jutka, Ady Endre, Balász Béla, Dutka Ákos, és Emőd Tamás arcképe a Helnap-ban

/linóleummetszet/ repr.

Keresztury Dezső:A magyar irod lom képeskönyve Bp. 19
262.1.

ZIME

Honti Márta MDK

Ősz, gobelin terv

Termés, gobelin terv

Kompozició, gobelin terv

Ripp1-Rónai Muz.XVIII. Somogy m.Képzőm.Kiáll.

HONTY Mária, festő

kiállítás

kiáll. „Somogyi képzőművészek tárlata"

Schladming, 1989. július. anv. = Somogyi

Honismereti Híradó 20. 1989., 2, 63.

XX-n. 45 n./Mesterek

toronyhelyezkedik el. A második szakaszt

2) Honty Márta

Gobelinjei klasszikus szövés-technikával készülnek. Művészetének inspirálója a sámánizmus hiedelemvilága és a ~~folklór~~ magyar folklór. Központi motívuma a fa.

A rajzokon és gobelinterveken a madarak hallatlan változatosságát találjuk a galambtól és gólyától a pávaig. Másik, gyakori állat a hal, a szarvas – mind vminek a jelképe-

Nagy Ildikó: Honty Márta és Bors István kiállítása
Lelenkor, Pécs 1970 I. 42

3) Honty Márta

Kézt.

Művei: „Népdal" (gobeliatero), „Tükör."

Nagy Ilolikó: Honty M. és Borsi I. kiállítás
Tekintő, Pécs 1970. I 42. -43.

Honty Mária

Részt vett az „In memoriam Bartók" pályázaton. Igen sok művészünk használja fel népművészetünk gazdag motívumkincsét a különböző bartóki művek, különösen természetesen a népdal, népzene gyűjtő Bartók tiszteletére készült művein, így különösen a grafikusok pint Honty Mária

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat.

Alföld 1972/8 Hold.

Honty Mária

Kiállítása említve

Rennyi Terenc:
1969 a kiállítása) tudnéfa
Dunántúli Napló, Pécs 1970. f. 6. 4.

Honty Márta

„Ezüst fa" Repr.

„billag-ének" /részlet/ Repr.

Telenkov, Pécs 1970. I. 44-45.

1) Honty Mária

Kaposvári művész, férje, Boss Iván szintén. A területi és megyei tárlatok után Bp.-en, a Derkovits-teremben. TV Galériája adásra vendezték a házaspár kiállítását.

Szobrokat, rajzokat, gobelineket mutatott be a művészházaspár.

Honty Márta fő műfaja a falszőnyeg.

Nagy Ilolikó: Honty Márta és Boss István kiállítása Jelenkor, Pécs 1970. # I. 42.

Honti Mária, igazgató

Jávor Ottó: Trefort utcai „Minta". Az Elte Ságvári Endre Gyakorló iskola története.

Száz éves fomiallás...

Nem a „hagyományos" évkönyvet adták ki, hanem az iskola történetét ~~foglalták~~ foglalták össze a szerzők. Az évkönyvet szerkesztette Honti Mária igazgató, a szerkesztésben közreműködött Vörös László, lektorálta dr. Kardos József.

Budapest folyóirat, 1988., 10., 46-old.

HONTY Mária

Az 1988. évi Somogyi Őszi Tárlaton
díjazott művész.
Somogy 1988. 6.sz. borító

lékeit veszi számba. Először mutat be a hazai művészet történetében olyan egységes műalkotás-csoportot, amely a képi nyelv segitségével képes szemléltetni, hogy a török elleni harc gondolata milyen mélyen és meghatározóan élt a magyar társadalomban. Ennek során nyomon kiséri, hogy a kor hires magyar katonáinak /Dobó István, Tapolcsányi János, Draskovich János, Erdődy Tamás, Pálffy Miklós és mások/ siremlékein a reneszánsz portréfestészet hatására a vitézi sirkő tipusa miként válik a török ellenes harc hőseit leglátványosabban ünneplő művészi formává. Majd bemutatja azt is, hogy a magyar kancellária titkára, Ferenczffy Lőrinc hogyan talált rá arra a formára, amellyel a kései rudolfinus művészetet a magyar társadalom művészeti reprezentációs igényéhez kapcsolhatta. Tervezett "Historia Hungariae"-jával, benne a török háborukról és a török ellen harcoló uralkodókról elkészült

HONTHY Mária
91 10. 57

Új Művészet

Honty Mária
iparművész

Kiállítása a Tamási Galériában.

Dunatáj, IX. 1986. 4. n.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Somogy megyei Néplap
1960 AUG 4.

1021

Megszőtték a harmadikat — készül a következő terve

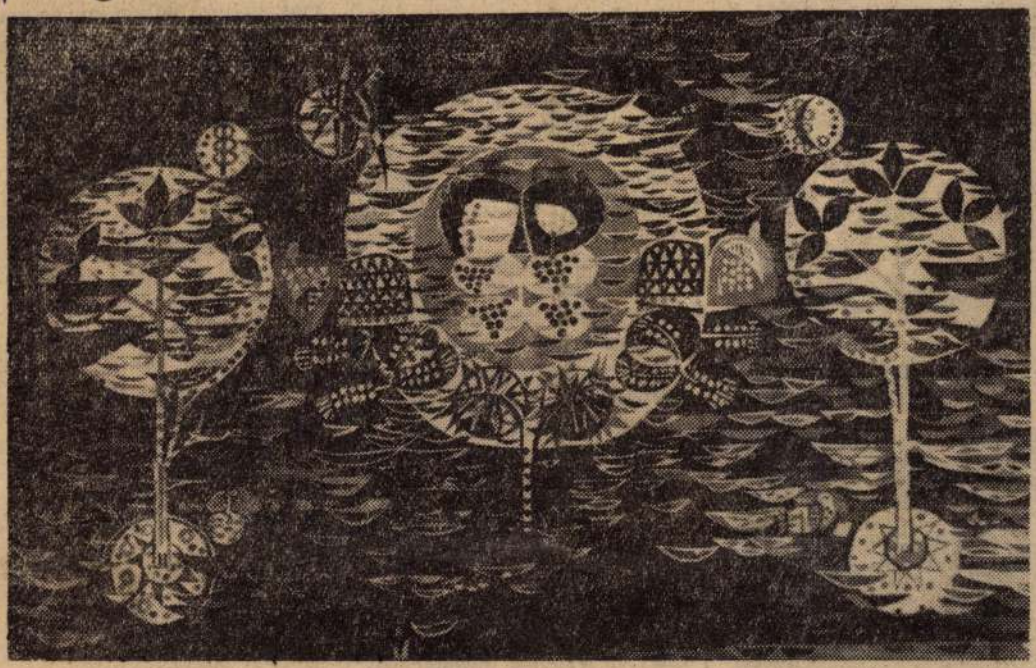

A Somogy megyei Tervező Iroda tanácstermében a napokban helyezték falra Honthy Márta új gobelinjét, amely a Konstelláció címet viseli. A fiatal művésznek ez már a harmadik megszőtt munkája. Kaposváron található az Évszakok nagyméretű gobelin is, a Hotel Kaposban. A főiskolás több év alatt készítette Honhy Márta a Népek Barátságát jelképező gobelint, amely Budapesten látható.

Honthy Márta most egy újabb megbízatást kapott, ennek tervén dolgozik jelenleg. Az új pártszékház tanácstermét fogja díszíteni a negyedik gobelinje.

ta. Egy-két fröccs a jó barátokkal, ultiparti krajcáros alapon, billiárdjátszma zsíros viccekkel fűszerezve! Nem volt ő potyás soha, és íme tízfilléresekből guberálta a fröccsrevalót, szende mosolylyal nyugtázta a potyát. Sőt otthon a pincében is Szárazvillám fejtette le a saját termésűt, és a kulcsot a kötény-madzagján hordta. Még az volt a szerencse, hogy a régi cimborák inkább sajnálták, mint megvetették a hajdani ivócimborát. Sőt az emancipálásán törték a fejüket. Még Bocaccio Dekameronját is elolvasták, hogy férfiúi rangjába visszasegíthessék, mégsem a bölcs olasz adta az ötletet, hanem Székács Simon, az ács, akivel valaha együtt faricskálta az inasiskola padjait Burlyák. S mindennek alig egy hete.

A kacagó tanácstitkár itt már olyan élethűen mesélt, hogy a történet megelevenedett előttem:

Szárazvillám buszra ült, és a szomszéd faluba ment, hogy kolléganője befesse a haját. Előtte persze végrendelkezett: Minden vendéget felírsz Fergeteghy, és az isten legyen ir-

— A székházba — vidámkodta. — Az Alkotmány ünnepi műsorhoz gyakorolunk, s ugyebár nagy a nyári hévség, elkél egy kis nyakolaj hozzá. Most vette ki a hűtőszekrényből a feleségem! Vagy nem így gondolja?

— Dehogy nem! Elvégre az alkotmány a személyes szabadság alapokmánya is, s becsülendő, ha őnagysága is tudja!

— Persze, hogy tudja, ha nem is ilyen kacskaringósan.

— Hát hogyan?

— Hát úgy, hogy amelyik kutya egyszer már átuszott a Körösön, másodjára már könnyebben átuszik rajta! — Mosolyogva a tányérsapkája ellenzőjéhez szalutált...

Konty Márta

Mivel szerejel a „Somogy megyei nagyjai" c. kérkarusorozatban

N.N: Somogy megyei nagyjai

Somogy megyei Nyelvap 1969 IV. 13

Houty Márta

1. Csillagkép	gouache	34 x 30
2. Rege	gouache	30 x 40
3. Esthajnal	fusrajz	43 x 31

Dél-dunántúli Képzőművészek
Kiállítása 1968 1969

Konty Márta

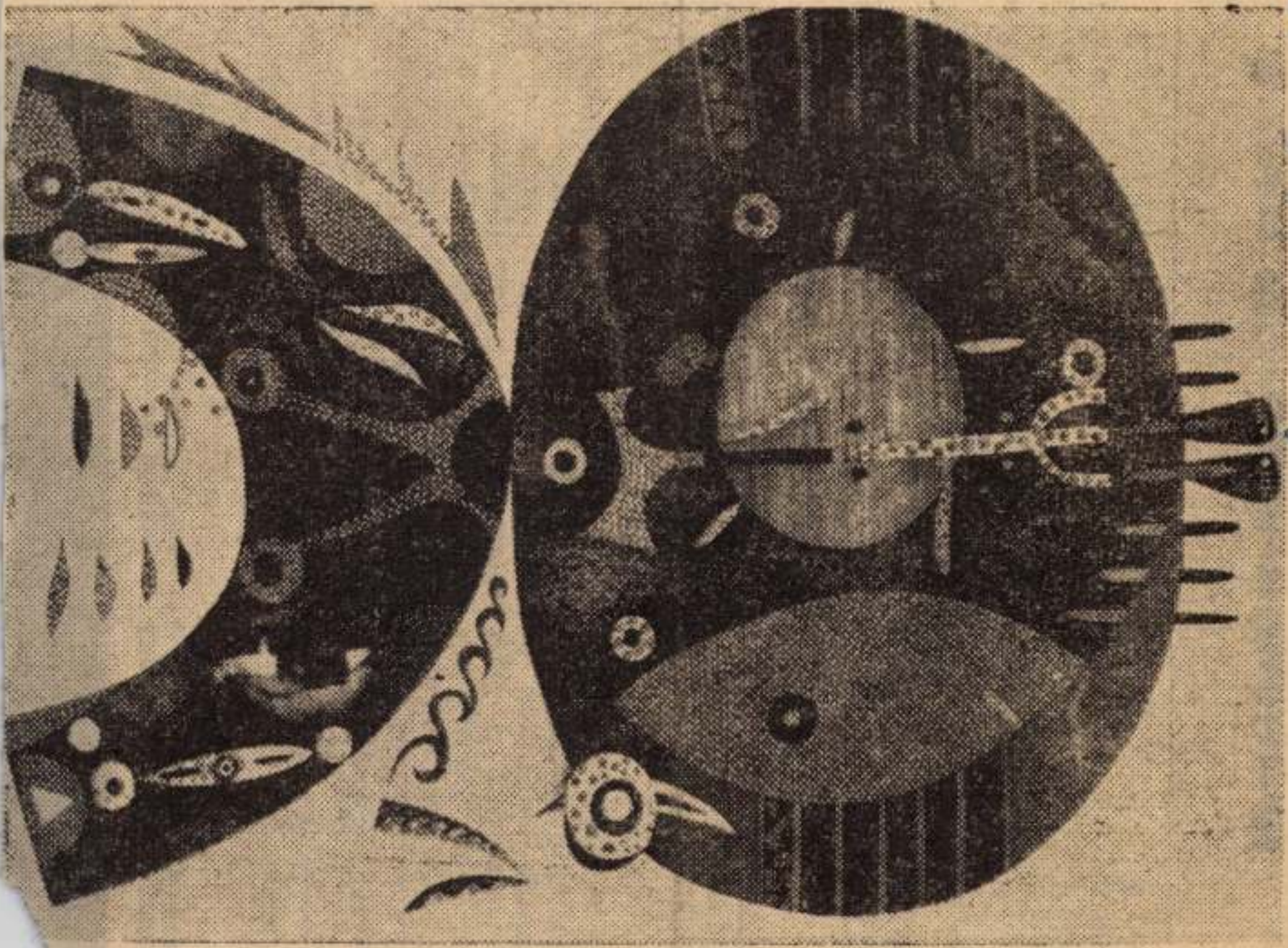

Konty Márta: Bűbájos

Somogyi Hétfő 1969 IV·13

A ragandóra készülő Táncsics játékosok. Álló sor balról jobbra: ser, Dohány, Verovszki, Farkas, Nagy, Váradi Lajos edző. Guggoló tenyei, Kovács.

Szóltunk már arról, hogy rangadó lesz a javából a Kaposváron ma sorra kerülő MÁV DAC (Győr)—Kaposvári Táncsics mérkőzés. A találkozó eredménye, legalábbis egy időre, befolyásolhatja, hogy melyik csapat vezeti a sort az NB II Nyugati csoportjában. Pillanatnyilag a MÁV DAC a listavezető, de ha Táncsics nyer, akkor helycsere történik a bajnoki táblázat élén.

Korábban azt mondtuk, hogy a két csapat már több ízben találkozott egymással, s egy időben a MÁV DAC is meg a Táncsics is az NB I B osztályban szerepelt. Hozzá kell azonban fűzni e megállapításhoz, hogy az egykori NB I B-s Táncsicsból már hírmondó sincs a mostani csapatban. A kaposvári együttes a mezőny legfiatalabbja, hisz a játékosok átlagéletkora alig húsz év. A MÁV DAC is cserélődött, de itt még vannak NB I B-t megjárt labdarúgók.

IFJÚSÁGI LABDARÚGÓ TORNA

FEJÉR—TOLNA 1:0 (0:0)

Kaposvár, 100 néző. Vezette: Végh.

Egy 11-es góllal nehezen nyert a Fejér. G.: Jelinek.

BARANYA—SOMOGY 1:1 (0:0)

Kaposvár, 400 néző. V.: Köő.

Baranya jobb volt, a végén kis híja mégis, hogy nem Somogy nyert.

G.: Zombori, ill. Horváth.

Eredmény:

1. Fejér	5 pont
2. Baranya	4 pont
3. Somogy	3 pont
4. Tolna	0 pont

A Péti Nitrogénműveknél

Honty Márta

Szerepelt a dél-dunántúli képzőművészek

szekszárdi kiállításán.

Somogy megyei Néplap 1964. dec. 4.

Honti Márta, iparművész MD4

230 x 130-as gobelin tervét
készítette el.

—: Fiatal képzőművészek ~~magyar~~ munkái 2.

Bp. 1962. júl. 16.

ESTI HIRLAP

Honty Márta M.D.A.

Az Iparművészeti Vállalat szövőműhelyében kivitelezték gobelin-tervét

Domanovszky György: S magyar gobelin-művészet husz éve
Magyar Nemzet 1965. március 7. 9.1.

Honty Márta

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1964 OKT 25.

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

bolcsebb keserűség

1021

HONTY MÁRTA: KOMPOZÍCIÓ (GOBELINTERV).

(A Rippl-Rónai Múzeum őszi tárlatának anyagából.)

...tul a traktoros.
...tul a dobódeszkán ért földet.
...bákat.
...tják egyszerre a fogadók, és
...ket.
...gdán. — Nekem nincs szeren-
...n, ma sincs, holnap se lesz...
... pénzeket simogatja, s tárcá-

...szerencséje nincs, annak esze
... Gyere. Ne csüggedj — sörrel

..., s szinte szónokolva mondja:
...m szerencse kérdése itt sem-
...mom van, éppencsak hogy...
...i vagyok? Fölkelek már haj-
... kettőkor, mert a jószág nem
...g annyi sincs, mégis ő itten
... Neki meg éppen nem udvar-

...nak udvarolni kell...
...meg. Ajtó csapódik, s három
...ktatáskákkal igyekszik keresz-
...da felé.
...k. Biztosan most jönnek kö-

...ltüntetés!
...zet mégis csak jól megy, ez az
...ogy ebben igen nagy szerepe
...yarázza Mirnák.
...ekem van nagy szerepem meg
...ki két kezével vagy az eszé-
... magyarázza Bogdán, és sorba

...scsak...

...ének azért mégiscsak kell len-
...g a láb, ő, mármint az elnök,
...endjén, Bogdán sógor! — ma-

...ekem is adhatna más beosztást
...ár. Egy szép hajnalon ott for-

... eredj be az elnökhöz. Most
..., mint máskor.
...á? Próbáltam. Nem ér semmit.
...ek, annyi szent.
...szi közgyűlés. Terjeszd a gyű-

...gyint. Zsebre dúgja két kezét, utánu
— Hova mer
nyodva.
— Mennek
Lehuppan a
csöndesen nyögd
den lehető alkal
varoljanak...
Mirnák riad
— Hát az e
De neked mi bajod van sógor?
— Nekem? Van annyi, hogy... más embert már ennyivel régen eltemettek volna...
— No de mégis! Vészes vérszegénység?
— Nahát ez mégsem olyan vészes, még tán az a jó. A feleségemnek meg magas a vérnyomása.
— Az enyém is alacsony, az asszonyé magas... hát így állunk, sógor.
— Mindkettővel lehet élni, csak okosan. Különben pedig az elnökünknek is alacsony a vérnyomása, és éppen a minap magyaráztam neki is, hogy csak feketét inni, feketét. Naponta legalább három-négy duplát, sógor, akkor nincs semmi baj.
— Valaki már mondta nekem, de... amúgy, törökösen nem szeretem, nincsen rá ándungom egyáltalán. Akartam már itt venni a szövetkezetben, de nincs. Hiába rendelnek, mire ideérne, el is fogy.
— Tényleg nem lehet, de... én bent jártam Debrecenben, és... az elnökünket akartam kitüntetése alkalmából megajándékozni, de... a család mégis csak egymást segítse inkább. A sógor a sógort, a koma a komát, vagy éppen fordítva... — Az átkötő gerendáról levesz egy aktatáskát, kicsatolja, s kivesz belőle egy új kávégépet. — Tessék. Használd egészséggel.

Bogdán feláll. Meghökkenve kérdi:
— Mi ez?
— Kávéfőző. A legújabb modell. Tulipán. Így kell üzemeltetni, nézzed! — mutogatja, babrálja. — Tessék. Aztán naponta három vagy négy kávét!
— Hiszen... De hiszen akkor — révedezik Bogdán, és a gépet szórakozottan forgatja. Valahova messze néz. — Akkor nem muszáj nekem örökkön hajnalban kelni, amíg már csak élek... Köszönöm, sógor! — s már indul is.
— De hát hová mégy? — csudálkozik amaz.
— Hogy hová? Megyek, evvel a kávéfőzővel köszöntöm az elnököt! Neki is alacsony a vérnyomása, nekem is, kvittek vagyunk! Szerbusz! — És elmegy.

Mirnák néz utána, néz, aztán kiált az állító gyerekhez:
— Vigyázz, te! — s négy golyót egymás után dob ki. A babák csörömpölnek, s az utolsó dobás után lekuporog, és bámul a guruló golyó után.

MDK.

Honthy Márta

Kiállitási kritika

Jelenkor 1967 junius.p554.

Honty Márta
Textiles

Gobelinterviet mutatta be és
egy hész szőnyeget

Tiesches Tibor: Kaposvári tárlat
Művészet, 1969. december - 47 lap

Honty hárta

Rippl Rónai díjas.
15 szőnyegterve és egy faliszőnyege

szerepel az alábbi tárlaton

N.N. hagyok képzőművészek
Szabadkán

Dunántuli Napló 1971 II. 21

Honty hásta

Kaposvárom él.
Szerepel a képzőművésznők
Szabadkán

N. N: Nők a művészetben

Somogyi Néplap 1971 III. 6

Honty Mária

„Pávák" c. mírének
reprodukciója az 5.
oldalon

Alépszava 1970 jannár 10

Honty Márta

Műve szerepel a Somogy megyei Képzőművészek Kiállításán Kaposvárott

Népszava 1970 május 22
2. old.

Houty Márta

„Madár" c. művének
reprodukciója az 5. oldalon

Népszava 1970 január 31

Honty Mária ~~[illegible]~~ gobelin művész

Kiállítása nyílt a

Derkovits teremben

Nápszava 1969 július 30

2. old.

Honty Mária

A Derkovits Teremben kiállitása volt /1969. VII. 25--VIII. 9./. A magyar népmesekincset szövi gobelinbe. - Bors István szobrászmüvész felesége, együtt állitottak ki.

Képzőművészeti Almanach 2, Corvina 197o, 52.1.

Horthy Márta

Horthy Márta festőművész és
Borsos István szobrászművész
kiállítása Siófokon az Új
Művelődési Központban nyílt
meg.

------:Köztéri naptár.
Művészet,1977.február - 48. oldal.

Honty Márta

El Kazovszkij kisplasztikái a Fészek Müvészklubban május 16.-tól,
Szilvásy Nándor "Plakátok" c. kiállitása a Mücsarnokban május 4.-ig tekinthető meg.
Hajas Tibor a Fiatal Müvészek Klubjában május 18.-ig,
Szüts Miklós grafikus a váci Vak Bottyán Muzeum kiállitótermében május 19.-ig,
Baranyó Sándor szolnoki festőmüvész a Debreceni Orvostudományi Egyetemen május 20.-ig,
Morvay László grafikus a Ferencvárosi Pincetárlaton május 24.-ig,
Balogh Gyula, Marosvári György, Szakáll Ágnes, Székelyhidi Attila a Csili Galériában május 28.-ig,
Honty Mária iparmüvész a Somogyi Képtárban junius 4.-ig mutatja be müveit.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. május 13. XXII. évf 19. sz. 8. lap.

Honthy Márta. Festőművész

Elldömölkön, a legutóbbi időben több tárlatot rendeztek: Kass János, Honthy Márta Tavaszy Valmi – és még több művész – műveit láthatták a érdeklődők. Honthy Márta gabelinjei és tűzzománcai szerepettek.

Lottósorsalás.

1977. aug. 5. 9.53 Kossuth/M – Vné. –

cxxxxXxxxtx Honti Márta, festő

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban rendezett művészeti kiállitások 1945-1974 között:

1970-ben rendezett kiállitás:Bors István és Honti Márta kiállitása, 386.old

Sarkadi E ztex: A Jan.Pann.Múz.vázlatos története a felszabadulástól napjainkig 37?. old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Honty Márta

Megbízták Honty Mártát, hogy a magyarádi kórház előcsarnoka részére, tiszamán a kompozícióját készítse el.

-------:Köztéri munkák.

Művészet, 1977. junius - 48.oldal.

HONTY MÁRTA KIÁLLÍTÁSA

Somogyi Képtár, Kaposvár

Két évvel balatonboglári kápolnatárlata után a Somogyi Képtárban nyílt gyűjteményes kiállítása Honty Mártának. Közben nem is egy jelentős munkája készült el, s ez összefoglaló jellegűvé teszi a mostani tárlatot. Több pályaszakasz és művészi technika együttes bemutatására került sor: grafikák, gobelinek, zománcképek, egymás mellett. A művek eltérő alkotásmódja, a szövés, a zománcégetés lehetőségeinek kipróbálásában egy sajátos, népművészeti ihletésű világ tükröződik.

Főként rajzai és gobelinjei igénylik a látogatótól a népi műveltség ismeretét. Somogyban különösen elevenen hagyományozódott a népi díszítőművészet és az a jelképrendszer, amelynek elemeire csak a falvak idősebb lakosai emlékeznek. Honty bőven merített ezekből. A népi játékok képei már-már példaként állanak a látogatók előtt: „pünkösdölésre", „alakoskodásra" szólítanak *(Alakoskodó, Pünkösdölő, Gyöngykoszorús lány)*. Gondolati jegyeivel az *Ezüstfa, Aranyfa, Aranykapu* kelti fel a figyelmet. Ki kell emelni még egyik közületi alkotásának vázlatát (azóta elkészült, s a nagyatádi kórház előcsarnokát díszíti); kitűnő megvalósulása a funkcióra figyelő, művészi törekvésnek.

Laczkó András

kerrel mutatta be. Személyesen is közreműködött a város legnagyobb tekintélyű írója, Frankenburg Adolf.

Tóbiás Aron

VEZETÉSTUDOMÁNY

Egy tv-műsor kapcsán nemrégiben rosszkedvű jegyzetre ragadtattam magam: a Lozanov-rendszer hazai fogadtatása váltotta ki. S íme, egy fórum, amely a bolgár tudós elméletét már azáltal is megbecsülve minősíti, hogy két írás erejéig foglalkozik vele; s végre közreadja magyar fordításban Lozanov egyik igen jelentős, összefoglaló munkáját.

A SZUGGESZTOLÓGIA ALAPJAI című tanulmány világos szóval fejti ki (s természetesen, összehasonlíthatatlanul alaposabban és meggyőzőbben, mint azokban a kurta tv-interjúkban tehette szerzője, amelyekből eleddig jószerivel kizárólagosan tájékozódhatott az érdeklődő laikus hazánkban), hogy mi voltaképpen a szuggesztió, a szuggesztológia és a szuggesztopédia — és mi nem. Hogy ez utóbbi milyen fontos, csak akkor látszik, ha ezt a minden kétséget kizáróan hiteles ismertetést összevetjük egyik-másik — valóságos cáfolattal fölérő — „dicsérettel", amelyben e nagy jövőjű elméletnek mifelénk része volt.

A dolog veleje egyébként az, hogy a kísérletek eredményei szerint mindenféle emberi képességeink sokkal-

Honty Márta,

Laczkó András: Honty Márta kiállítása.
Tükör, Budapest, 1978. jún. 25.

Márta Hont.

Balatonberény, Klubbibliothek:
Feueremail-Arbeiten von
Márta Hont.

Ausstellungen in der Provinz.

Daily News, 1928. Jul. 26.

Honty Márta

Zománc falikép

Kovács Gyula: A kifejező és a dekorativ vonal IV.
Művészet, 1978. november/ 26.oldal.

12. Honty Márta: Zománc falikép,
Nagyatád, Kórház, 1977

A stilizált virágmotívumok s a velük azonos módon stilizált férfi- és nőalakok közelebb állnak a népi stilizálás vonalvilágához, mint a dekoratív vonaléhoz.

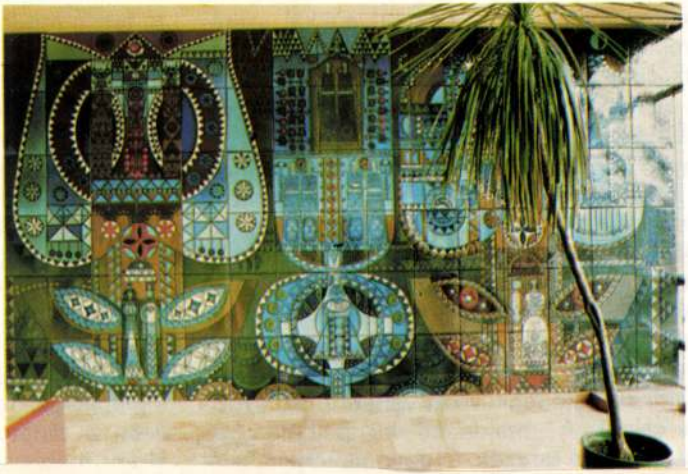

Konty Márta

Megbízást kapott a művésznő, hogy a kaposvári KSH Számítástechnikai Vállalat társalgója részére tűzzománc faliképet készítsen.

------Köztéri munkák.
MŰVÉSZET, 1979. december - 47. lap.

Hlouthy Márta festő-gobelinművész

Kiskunhalason, a képzőművészeti világhét keretében Hlouthy Márta gobelin-grafikai és tűzzománc kiállítását Benczky Zoltán nyitotta meg a Semmelweis kórházban.

H. V.: A képzőművészeti világhét megnyitója Kiskunhalason.
Petőfi Népe, 1948. szept. 14.

Honty Márta

Kiskunhalason a képzőművészeti világhét keretében, a város új kórházának tanácskozótermében rendezték meg Honty Márta grafikáiból, tűzzománcaiból és gobelinjeiből válogatott kiállítását.

Somogyi Néplap, 1978. szept. 22.

Honty Márta, festő- és grafikusművész

Hazánk felszabadulásának 35. évfordulója alkalmából pályázatot hirdetett a magyar Képző- és Iparművészeti Szövetség és az Interpressgrafik Szerkesztősége – napi- és hetilapok ünnepi számait díszítő grafikák készítésére. Az első helyezett Feledy Gyula lett, a második díjat Czinke Ferenc kapta, a harmadik pedig megosztva Honty Márta grafikája és Bánó Endre emblématerve kapta. (említve).

(kas): Díjnyertes grafikák.
Esti Hírlap, 1980. ápr. 30.

HONTY Márta, iparművek

kiállítás

kiáll. Kaposvár, Tungsram-gyár 1989 június 7.

eml. = Somogyi Hírmondó Hírlap 20. 1989. 1. 75.

Különös találkozás, ho
kus formai teljesedése közv
ból vett jelenetekhez vezet
lankadatlanul él tovább a f
az emberek itt ujból lehete
rul kómikusan ide-oda tódul
berfölötti sorsnak. Olyan m
autók száguldanak-e a nagyo
les, meredek partu medrében
által ledöntött embert állni
mászkodók vagy gyüléseken á
nokok és plakátok. A plakát
damokleszi jelentőséggel ló

HONTY Máté

Tölgyfa Galéria

Meghívó

A kaposvári Iparművészeti Szakközépiskola
és
Ipari Szakmunkásképző Intézet

igazgatósága, tanárai és tanulóifjúsága

tisztelettel meghívja Önt, családját és kedves ismerőseit

1995. június 22-én, csütörtökön

a Tölgyfa Galériába

(Budapest, Henger u. 2.)

az iskola 25 éves fennállásának jubileuma alkalmából

„NÉGY ÉV · NÉGY SZAK"

címmel rendezendő

kiállításának megnyitására

Megnyitja:

Kéri Ádám festőművész

a Képzőművészeti Főiskola
tanszékvezető tanára

A tárlat látogatható június 22-július 6. között
hétköznapokon 10-18 óráig
(szombat, vasárnap zárva)

Rendező:

dr. Pogány Gábor
művészettörténész

Kiállító szakok

alkalmazott grafika
kerámia
ruhatervező
textilrajzoló

Művésztanáraink:

Szegedi Katalin	*alkalmazott grafika*
Baktay Patrícia	*textil*
Beiczer Judit	*kerámia*
Brinkus Kata	*textil*
Dián György	*kerámia*
Dolezsán Ágnes	*fotó*
Eszteri Zsolt	*színtan, színtervezés*
Gera Katalin	*mintázás*
Honty Márta	*textil*
Jancsikity József	*sokszorosító grafika*
J. Lieber Erzsébet	*rajz, festés*
Király Mariann	*alkalmazott grafika*
László Levente	*rajz, festés*
Sáfrány Csilla	*textilnyomás*
Stampf Katalin	*ruhatervezés*
Szabados János	*festés, vizuális kompozíció*
Szűcs Blanka	*ruhatervezés*
Szűcs Edit	*ruhatervezés*
Takács Zoltán	*rajz, festés*
Tamás Károly	*alkalmazott grafika*
M. Tihanyi Zsuzsa	*kerámia*
Vecsey Csaba	*rajz, festés*
Weeber Klára	*mintázás*
W. Szabados János	*alkalmazott grafika, mintázás*

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

1972 FEB 26

Honty Márta

1021

Honty Márta: Galamb

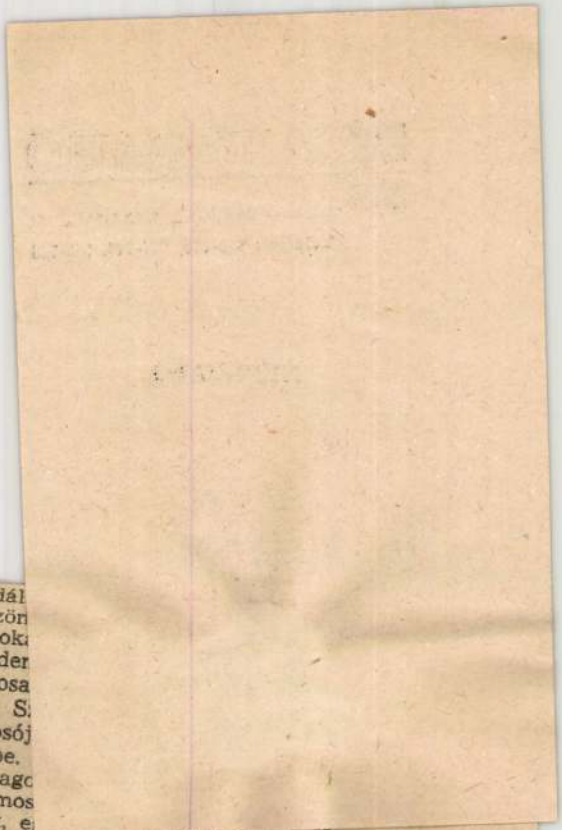

nibája van a dolognak, igaz, hogy elég döntő: nincs pénzem. Jó, akkor azt játszom, hogy szegény leányzó vagyok, aki véletlenül betévedt egy előkelő városrészbe, sóvárgó szemével és szívével, korgó gyomrával. Az utóbbi igaz is, már majd felfordulok az éhségtől, reggel nem ettem semmit. Bemegyek egy közértbe, hátha megkívánok valamit, de ne adj' isten, inkább egy kis hányingerem lett az evés gondolatára. Kikészült a gyomrom.

Vörösmarty tér: fák, verebek és autók, meg a Vigadó. Karcsú, ábrándozó próbababák a Luxus kirakatában a művirágok között, de jó lehet nekik, mi lenne, ha bemennék és megkérném az igazgatót, vegyen fel próbababának, megesküdnék, hogy jó lennék, mozdulatlan egész nap, nem köhögnék, nem sírnék, nem ásítanék, az anyagcserémmel sem lenne semmi baj, pont most készült ki a gyomrom.

— Minden rendben, kedvesem, mikor akarja kezdeni? — kérdezné az igazgató.

— Most kérem, ha lehet, most rögtön.

csodál
köszön
rályok
minde
fontosa

A S
folyosój
rembe.
csomag
épp mos
zülük, e

valamin.

A spanyolok. El Greco fogad szenvedélyességének és aszkétizmusának furcsa harmóniájában, távolba nyíló fényarcok a homályban. Cerező megkötözött Krisztusa. Mindig újra és újra megdöbbentenek kezei, ezek a halálba induló és elevennél is elevenebb kezek, melyeken egymás mellett lüktetnek az erek, a hús, a szenvedés és az irgalom: az élet. Aztán még egy Krisztus, Alonso Cano bűnbánó Magdolnának megjelenő Krisztusa, mint egy daloskedvű vándorlegény, már lép is tovább. Szegény Magdolna, mit akarsz te tőle, milyen bocsánatot, ha nem látod meg, hogy cifra palástodat ledobva, követned kéne őt az érintetlenség fái között.

Honty Márta

A népi játékok képei már-már példaként szerepelnek. Ilyenek az „Alakoskodó", „Pinkos dölő", „Gyöngy-hosszúrás lány".

Laczkó András: Honthy Márta kiállítása
Új Tükör, 1978. június 25-3 lap.

Honty Márta

Honty Márta kiállítása grafikák, gobelinek, zoman chépek szerepelnek. Egyik alkotása a nagyatádi korhár elő csarnokát díszíti.

Lacekó András: Honthy Márta kiállítása
Új Tükör, 1978 június 25-3 lap.

Honty Márta

Két erivel a balatonboglári há-
polnatárlata után a Somogyi
Képtárban kapaszárott nyílt ki-
állítása a művésznőnek.

Laczkó András: Honty Márta kiállítása.
Új Tükör, 1978. június 25 - 3 lap.

Honty Márta

Gondolati jegyeivel az Ezüstfa, Aranyfa, Aranykapu kettifel a figyelmet.

Laczkó András: Honthy Márta hiálhtása. Új Tükör, 1978. jelmus 25 - 3 lap

Honty Márta, ujarmu vész

L: Mostyn Terem

– ! Kinek ajánlja !

14.

Népszabadság, Bp. 1979. jan. 7.

Honty Márta

12. Honty Márta: Zománc falikép,
Nagyatád, Kórház, 1977

A stilizált virágmotívumok s a velük azonos módon stilizált férfi- és nőalakok közelebb állnak a népi stilizálás vonalvilágához, mint a dekoratív vonaléhoz.

Művészet 1978. 11. 29. old.

képpen a biennálék alapját is egy-egy szakosztály adja, bár a rendező szervek szerencsére nem veszik túl szigorúan a névsort.

Ennek megfelelően szerveződött a *Festészet '77* című kiállítás is. Láttuk, hogy milyen volt. Nem tudom, volt-e még tárlat, amely ilyen egyöntetű elégedetlenséget váltott volna ki a kritikusok körében. A szobrászok óvatosabbak voltak. Például sokkal szerényebben választották meg a májusi kiállításuk címét: *Magyar szobrászati kiállítás.* Ez az általános cím azt a tartalmat fedi, hogy a kiállításon magyar szobrászok vettek részt. Egyéb koncepciója nem volt a bemutatónak.

A szobrászok dicséretére legyen mondva, hogy lazítottak a céhkereteken, és meghívtak néhány olyan művészt is, aki nem a szobrászszakosztály tagja. Közülük néhányan beküldtek művet, néhányan nem, azzal az indokkal, hogy nincs új munkájuk. A résztvevők köre – elméletileg – széles volt. Majdnem mindenki részt vehetett, aki szobrot csinál. A „majdnem"-be például *Haraszty István* tartozik. Ő ugyanis – nem saját jóvoltából – egyetlen szakosztálynak sem

resztelkedő – római
hogy még mindig csa
dunk gondolkodni, m
egyre nagyobbak, a g
sebbek lesznek. Ismé
szakma tudja a szakm
mindenki meg tud cs
harminchárom. Ebből ti
re tett a rendező – nag
rádöbbennek az érdek
csinált fej – kell a főisk
kis érzelmi plusz hozzá
mához. A művésszé vál
sokkal több kell. (Még
ebből az áttekinthete
Benedek meghatóan fi
tós átmenetekkel farag

Vannak-e egyénisé
szobrászatban? Tudjul
kiállítás nem bizonyít
„névsorolvasás" nem
egyéniségek megmutat
ezen a tárlaton így h
Hogy mégis felhívom
vészre, az egy hiány pó

HONTY MÁRTA KIÁLLÍTÁSA

Rippl-Rónai Múzeum – 1997. március 17–június 15.

Múzeumi Tájékoztató 1997/1.

A Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága az időszakos kiállítási programját már régóta azzal a háromféle megfontolással állítja össze, amely egyrészt számba veszi Somogy klasszikus művészi értékeit a már nem élő művésznagyságok soraiból, másrészt válogat a kortárs művészek közül egy-egy életművet áttekintő módon megrendezendő kiállítási lehetőségek közül, s harmadjára kamarabemutatókkal szolgál helyi és országos körből származó új jelenségekről, valamely művész legfrissebb és aktuális művészi mondanivalójáról.

Honty Márta kiállítása a második szempont szerint szerepel a programban, de reá már érvényessé vált az első csoport, „klasszikus" jelzője is, mert a művészete a klasszikusan nemes, avagy nemessé érlelődött értékeink közé tartozik.

A művész alkotóereje teljében él és fáradhatatlanul dolgozik immár harmincnégy éve Kaposváron, ahol nagy tisztelet és megbecsülés övezi személyét. Megszámolatlanul sok egyéni kiállítási felkérésnek tett már eleget, ezért művei nem ismertetést, hanem újabb méltatásokat érdemelnek.

Műveinek legfőbb ismérve egy sajátos rokonság a magyar folklórral. Honty Márta forma és motívumkincse gazdagon összetett, konzekvensen stilizált, dekoratív. Nőies leleménnyel, széleskörű művészettörténeti műveltséggel gazdálkodik, messze meghaladva az iparművészet, mint alkalmazott műfaj korlátait. Szelleme évszázadokat ível át az ezer év előtti pogány magyar hitvilágtól a magyar népi díszítőművészeten át a huszadik században új öntudatra eszmélő emberig, aki újraértelmezi az őseink hagyományait. A modern művészet feladatát megértve Honty Márta is ízekre bontotta szét a képi nyelvet, hogy az tisztán, ősi erővel szólhasson. A népi hagyományainkban ő is rátalált a „tiszta forrásra", az ékes, díszítményes, dekoratív színekben pompázó képalakításra. Ám ezt a képzőművészi vívmányát azzal tetőzte, hogy a hitélet általános természetű kategória-rendszerébe keresett és talált felemelkedést.

A művész rendszerint reagál a modern korának szellemi természetű kihívásaira. Gauguin egy képének címéül megfogalmazta a legfontosabb szellemi kihívást: „Honnan jöttünk, hol vagyunk, hova megyünk?"

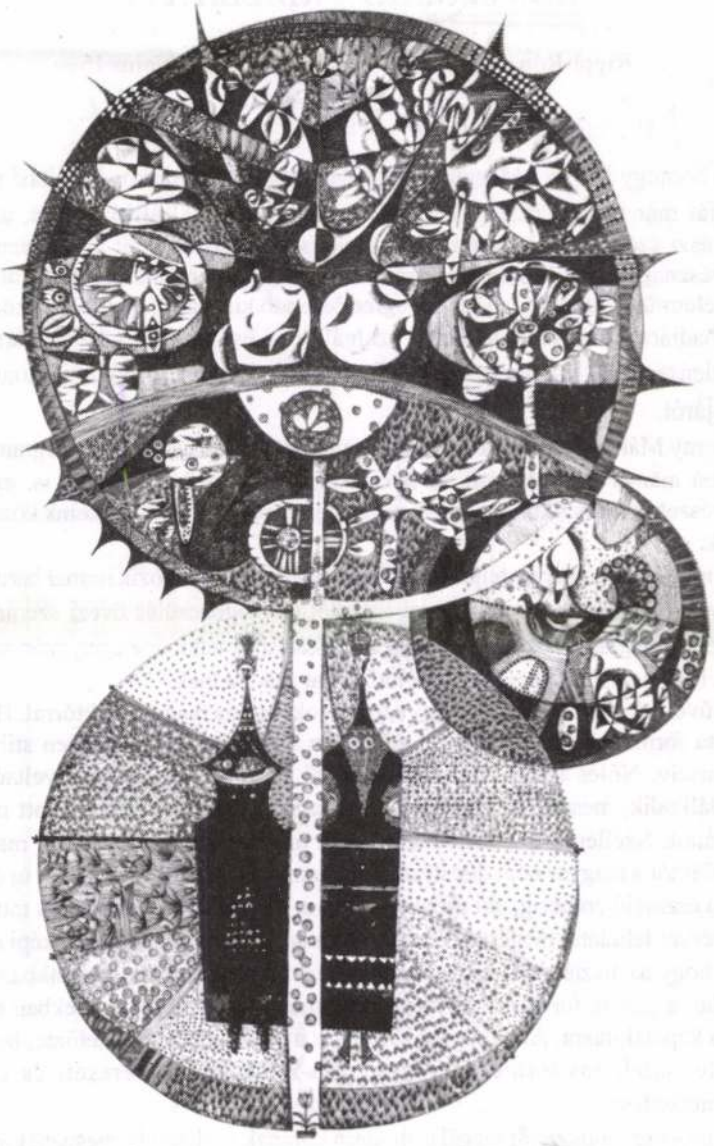

(Fotó: Gőzsy Gáborné)

SZERETET

(Honty Márta grafikája.)

Csík elszoruló szívvel figyelte őket. Harag támadt benne, ütni [illegible]retett volna értük. I[illegible]dta, hova sújtso[illegible]

aro

él egy-k

vagy! Akkor mit
náéknak? Vagy
etted, hogy hol-
ebédelnek? A ka-
nyúlok, azt egy-
eg. Most mit bá-
akinek nem ju-
öld? Szerintem,
lusta vagy, hogy
nit akarsz vacso-

talán...
van! Milyen jó,
d! Tegnapról ma-
kelkáposzta, föl-
azt kapod.

Ágh Tihamér

megalázottság meggörnyesztette. Kérdőjel-görbén ácsorgott, mintha félne, hogy elkergetik. Nem nézett senkire. Céduláját odacsúsztatta az ablakba, amelyen az ebédet adták ki.

— Jogosult lettem! — kiáltotta elcskuló hangon. — Jogosult lettem! — s megmegránduló kezével eltakarta arcát.

Így ismerte meg Csík az illatfelhőbe burkolódzó hölgyek, sétapálcás urak városán kívül a nincstelenekét is. Az ő igazi városát.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-743, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

1971 DEC 2 5

Honty Márta

1021

Karácsonyi harangok

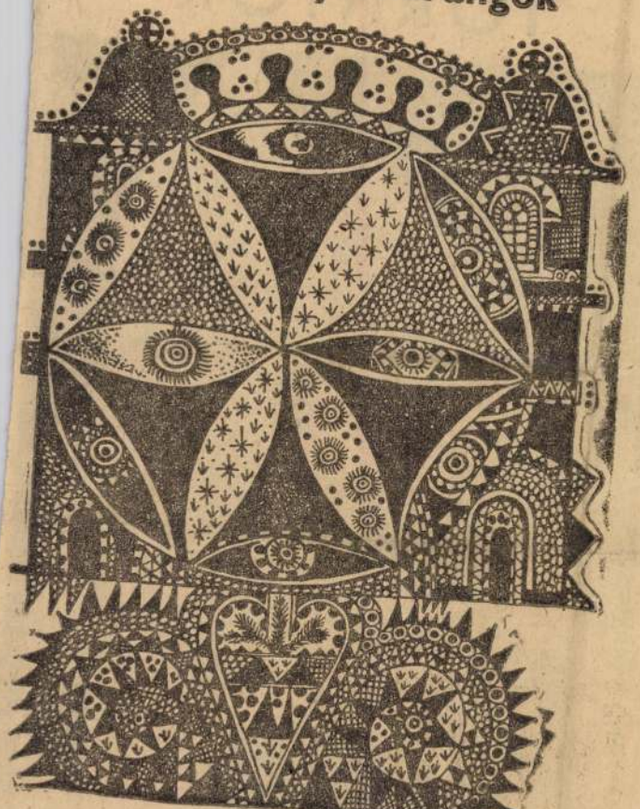

(Honty Márta grafikája.)

Magyar Nemzet
1985. III. 29

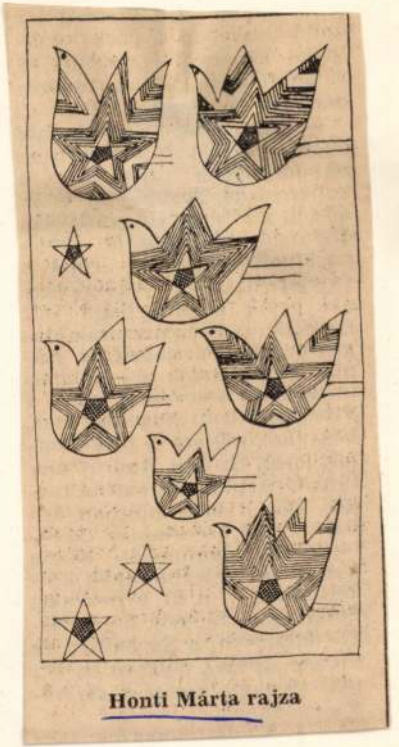

Honti Márta rajza

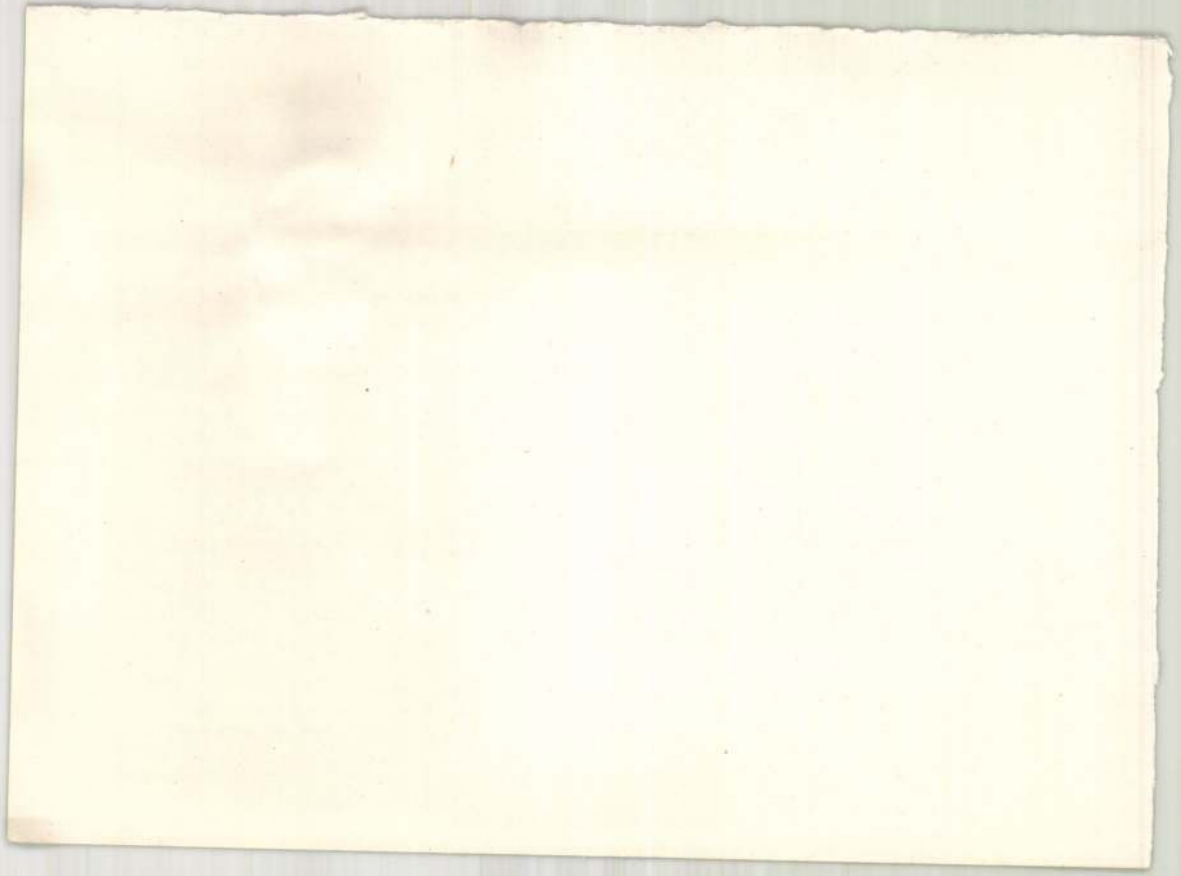

Honty Már

Bűbájos, vegyes tech., 95x63
Népdal, —"—, 63x95
Sámán tükör, —"—, 95x63

Dél-dunántúli képzőművészek kiállítása
Szekszárd — Nagykanizsa — Zalaegerszeg

Honty Mária

Sámán tükör, vegyes tech., vegy.

Dél-dunántúli népi ömlesztés kiállítása

Szekszárd – Nagykanizsa – Lalaegerszeg

Honty Márta

A harmadik kaposvári tárlaton művei szerepelnek. „Égig érő fa" c. gobelin (emlétve)
„Néphagyomány" (repr.)

Rideg Gábor: A harmadik kaposvári tavaszi tárlat

Somogyi Néplap, 1971. ápr. 11.

Honty Márta, textilművész.

A szabadkai kiállításon művei szerepelnek. Kaposváron dolgozik, a hagyományos gobelintechnikát műveli. Szörött gobelinjei közül látható a Kapos Hotel, a Somogy megyei Tanács Tervező Intézete, az MSzMP-székházakban.

P. Brestyánszky Ilona: Dél-Dunántúli Textilművészek Kiállítása Szabadkán.

Jelenkor, Pécs, 1971. (?) 5.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 NOV 14

Honty Márta

SOMOGYI NÉPLAP

— A Képzőművészeti Alap megvásárolta Honty Márta Hajnalfa, Szabados János Földrengés című grafikáját. A művek a Nemzeti Galéria anyagába kerültek.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

Honty Márta

1921

Honty Márta: Lány

zel, üres zsebbel indul neki a nagy világnak. Hát így nem megy, nem dehogy. Az ember, mikor nekilá már tele kell legyen mindkét keze olyan, mint egy málhás teve, miköz ben a bundakesztyűk, zoknik, nyak kendők, pulóverek között válogat egészen addig, míg az eladó türel mét vesztve rá nem förmed: „Az is ten áldja meg, pakoljon már le, his így nem tud válogatni rendesen! Szerény, zavarodott mosoly, motyogás („Nem szoktam én ilyen nagyobb bevásárlásokhoz, de hát most volt a nyereségrészesedés, ugye") — s hullik egyik csomagja a földre, felkapja, lehullik a másik, végre az eladó elunja, más vevőhöz fordul, s a pulóver, a kesztyű vagy bármi más most már nyugodtan becsusszanhat a szatyorba. De ilyenkor aztán mindig venni is kell valamit. „Hát akkor talán ennél maradok, ugye ön szerint is ez jó?" Az eladó megkönnyebbülten helyesel, besöpri a fiókba a kirakott holmit, s engesztelő fújással tölti ki a blokkot. De ha az ember semmit nem vesz, akkor felébresztheti a dühödt gyanakvást: „Nézzük csak, megvan-e minden, amit kiraktam ez elé az átok elé?"

Lehúzta a nadrágját, a sajátját, aztán a másikat, a mai fogást, a próbafülkében felejtette magán. Jó kis terylén nadrág volt, gondosan összehajtogatta, kibontotta az egyik csomagot, beletette. Ugyanígy áruházi csomagolásba került a szatyorban levő kesztyű, nyakkendő, zokni.

Valaki betaszította az előtér ajtaját, találomra az egyik fülkéhez rohant, s megdöngette a deszkafalat.

Még jóformán oda se ért a döngető, ő kikiáltott: — Nyugi! — s mindjárt nagyot nyögött. Kettőt. Az embernek mindenre gondolni kell. Aki csak lapul és sumákol, az utólag már hiába fogja a fejét, hogy így kellett volna, meg úgy kellett volna.

— Tűz van! Hé! — kiáltotta a kinti ember. Ő éppen abban a pillanatban rántotta meg a fogantyút, nem értette tisztán a lezúduló víz dörejétől. De azért, ha az volt: tűz van — hát nagyon olcsó fogás.

A kinti férfi még egyszer elordí-

[illegible], csak emberfejek, vállak, könyökök, széles volt a lépcső, de még szélesebb az emberfolyam. Volt aki eltorzult arccal, gyomrával szorult a korlátnak, kalapok, táskák, ernyők, csomagok hulltak le és tűntek el a fekete füstben.

Nem esett pánikba, de azért az első gondolata az volt, hogy lerohan, s ő is beveti magát a tülekedők közé. Villanásnyi gondolat volt ez azonban. Nyomban letett róla.

„Becsületes honpolgárok — gondolta. — Csak éppen leverik egymás kalapját. Csak éppen letapossák, aki már nem bírja tovább a rettenetes nyomást. Csak éppen ölik egymást."

A gyűjtőtáborban egyszer egészen váratlanul megjelent egy őrnagy és egy tolmács, ez utóbbi egy összecsukható asztalt és széket cipelt. Utat törtek maguknak — több ezren lézengtek állandóan az udvaron —, s mikor egy csöppnyi szabad térre bukkantak, a tolmács hirtelen kinyitotta és felállította az asztalt, felugrott rá, s elkiáltotta magát: „Aki igazolni tudja, hogy nem vett részt..." — Az őrnagy leült az asztalhoz, papírt teregetett maga elé, lecsavarta a töltőtolla kupakját. „Nyugalom, csak rendezetten!" — ordította a tolmács rémülten, mert mintha egy gyönge kis homokzátonyon lennének, megindult feléjük a tenger. Úgy látszik, senki nem vett részt. Százhúsz ember nyomorodott meg a tülekedésben, tizenheten a helyszínen meghaltak. Az őrnagy végeredményben senkit nem írt fel, összecsukatta az asztalt a tolmáccsal, s kimenekült a táborból, mielőtt még őt is agyonnyomták volna.

Neki, szerencsére, akkor is megvolt a magához való esze. Nem sodródott bele az „Eljutni az asztalig

Honty Márta

rajza: „Éva"
a 7. oldalon

Nápszava 1971 március 6

Honty Márta

„Fiú" cc zajta a

7. oldalon

Népszava 1971 augusztus 7

Honty Márta

„Kakas" c. Zamposíciója

a 6. oldalon

Nápszova 1971 április 10

Honty Márta iparművész

A III. kaposvári tavarzi tárlaton a zsüri munkásságát Varzany-díjjal jutalmazta.

H.B.: Megnyílt a III. kaposvári tavarzi tárlat

Somogyi Néplap, Kaposvár, 1971. ápr. (?)

Honty Márta

Ludovic (repró).

Valóság, 1969. 8. sz. 92. l.

Honty Márta

Farsangi alakoskodók (riport)

Valóság, 1969. 5. sz. 56. l.

Hontry Márta
Gráfikus

Négy gobelin tervet és négy grafikát állított ki a díjazott művész -

Rideg Gábor: Somogy megyei . . .
Művészet, 1970. március - 47 lap.

Hanky Márta

Horányi Barna: A gobelinről. Látogatás Hanky Márta műtermében. Somogyi Megyei Néplap, 1966. okt. 4.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

260. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Honty Márta
JELENKOR
1967 CKT –

1021

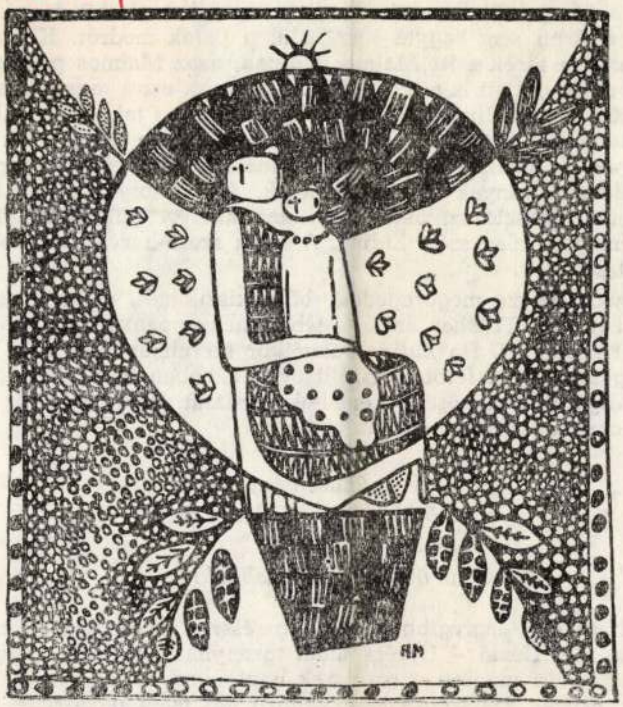

HONTY MÁRTA rajza

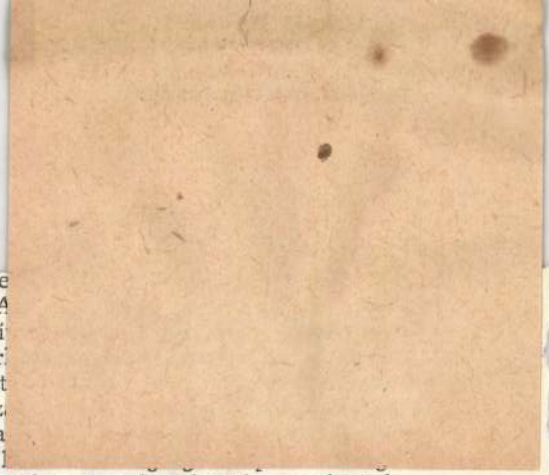

mutat. A hajdani várost zárt négyszögben körülöle
szen a mai Kulich Gyula utcai vonalán húzódtak. A
a városi szabályokon, a polgári törvényeken is ki
porok idején a Mecsekről lezúduló víz itt mély ár
források vize nyáron sem hagyta kiszáradni a pat
telepedtek, s már a török előtt Malmos Sid-nak, az
a helyet. A hódoltság alatt is a területenkívüliség, a
a vidék. A török a mai Mindenszentek templomát,
hagyta a keresztény felekezetek kezén, – a magyarok a templom körül temetkeztek –, s a török azt is elnézte, hogy a hegy oldalára apró házakat ragasszanak a Balkánról bevándorolt bosnyák és rác telepesek. Apró motyóikkal, a kemény mészkőfalakon is életet fakasztó szívósságukkal, munkaszeretetükkel ők hozták magukkal ezt a szépen hangzó szláv szót: Zidina. A szó a szerb-horvát nyelvben annyit jelent, mint „fal", „falazat."

Zidina azóta persze megöregedett, bőre kiszikkadt, megráncosodott, ősz haját kendő alá kell rejteni. Földhöz hajló testében megroppant a csont. Mozdulata, lépése tétova. Szemét pára lepi. Ha Zidina valamikor szerelmes lány volt, most megfáradt, emlékező öregasszony. A fölötte álszállt évek azonban nem vitték el egykori szépségét, hanem egy más minőségbe emelték varázsát. Hogy mondja a költő, Walt Whitman? (Kosztolányi Dezső fordításában.)

Asszonyok ülnek vagy mennek –
egyikőjük öreg, másikuk fiatal.
Szépek a fiatalok!
de az öregek még szebbek!

Zidinával, ezzel a legrégibb pécsi városrésszel is ezt tette a csontot porlasztó, falakat mállató idő. Házai – Újpécs sudár toronyházai mellett –: megrokkant öregasszonyok; utcái – a modern városrészek napfényes, széles sztrádái mellett –: egy megfáradt arc ráncai. De szépségét a változó idő máig megőrizte.

Az utcák vonalát, a háztelkek alakját nem a városházán őrzött telekkönyv rajzai alapján szabták ki. Utca ott van, amerre a hegyről aláömlő víz folyt, vagy amerre a

Honty Márta

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 APR 2 3
SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

Honty Mártáról

»Gönczöl, a híres táltos értette fák és madarak beszédét, az égbe szállt, minden este ott kocsikázik.«

Rippl-Rónai-díjjal tüntették ki Honty Márta kaposvári képzőművészt munkássága elismeréséül az I. Kaposvári Tavaszi Tárlat alkalmával. A városunkban alkotó fiatal művész munkái eddig sem voltak ismeretlenek a közönség előtt, tárlatainkon rendszeresen találkozhattunk képeivel, elsősorban gobelinterveivel.

A vers nem azért szép, mert vers, a kép nem azért szép, mert kép; a kép s a költemény mint teremtmény, mint élő gyerekember, képes arra, hogy beleszóljon értelmével és indulatával a Mindenségváltozásba, tehát emberformáló, alakító ereje is van. A művészet képes arra, hogy feltárja, miképp lehetne élni, milyenek lehetnénk, mi emberek, a borzalom is úgy hathat rajta keresztül, hogy fölébreszti bennünk a boldogságot, s megteremti a káoszból a rendet, a gyűlöletből a szeretetet, a háborúból a békét.

Honty Márta művészi alkata lírai, nem a kontrasztra épülő kifejezésmóddal hat a nézőre. Líraisága a gobelin anyag finomságával szerencsésen találkozik.

»Gönczöl, a híres táltos értette fák és madarak beszédét, az égbe szállt, minden éjjel ott kocsikázik.

(Magyar rege.)

— Gobelintervei azt árulják el, hogy mélyen foglalkozik általában a népművészettel, a mondavilággal, ezen belül a magyar népművészettel.

— A népművészetben a mindennapi életből vett tárgyak, alakok vagy jelenségek az alkotó egyéni ízlésének és tudásának megfelelően átstilizálva jelentkeznek. Ez az ábrázolásmód, a lényegre leegyszerűsített motívumvilág tisztasága — melyet az átstilizáló tehetség vagy ösztön hoz létre —, rokon a minden korban jelentkező művészeti absztrahálás fogalmával, az elvont lényeg tudatos keresésével. Az egyszerűsített formavilág a tér kitöltésében, síkba terítettségében műfaji rokonságot érzek. Ezért szeretem a magyar népművészetet, s szellemi tisztasága vonzó számomra — vallja Honty Márta.

Férjével közös műtermében egymásnak adják a kilincset a művészet szellemi patrónusai. A barátok, ismerősök rendszeresen ellátogatnak ide, s beszélgetés közben megismerkednek a legújabb művekkel, tervekkel, kísérletekkel, elképzelésekkel.

Honty Márta — műtermében

Mit érez az az ember, aki először csodálkozik rá a műterem belső képére, aztán felfedezi az egyes műveket, majd búcsú után kilép az utcára? Emlékszem az első látogatásomra; a barátot befogadó kedves fiatal művész házaspárra s arra, hogy milyen szédület fogott el kinn az utcán egy órával később. — Hol vannak?... szakadt föl bennem a kérdés, szörnyű hiányérzés fogott el. Most már tudom, a gazdagság hiányzott körülöttem. Az emberi gazdagság. Amit benn a műteremben kaptam. Azóta gyakorta keresem föl e pár négyzetméternyi helyiséget.

Úgy gondolom, mindenki ezt kapja Honty Mártától. Úgy, hogy festőszerszámot véve kezébe alkot, s elénk tárja azt, hogy milyenek lehetnénk mi, emberek.

Horányi Barna

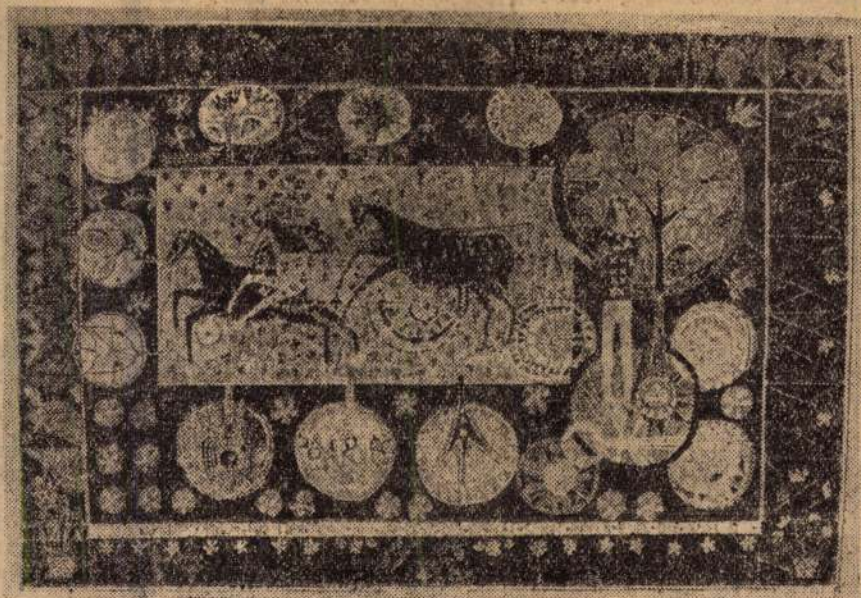

Magyar rege /gobelinterv/

figyelem!

MTSZ

nyáját

AKÖV

sította.

zállítást

mennyi-

vállalunk.

eléseket az

Szállítmá-

és

sége vesz

n, Kossuth

ám.

112-09.

(144813)

en

mogyi

apban!

mon a hirdetőben.
(62892)

VEGYES

Autók, motorkerékpárok hengereinek fúrása, dugattyúk készítése, főtengelyek görgőzése Bolla autószerelőnél. Zamárdi.

Ipari tanulókat szerződtetünk 1967—68-as tanévre, előszerződéssel, kőműves, ács, bádogos, vízszerelő, festő és villanyszerelő szakmákban. Jelentkezés: iskolai jelentkezési lappal személyesen vagy levélben. Étkezést, ösztöndíjat, munkaruhát biztosítunk. Budapesti lakás szükséges. Jelentkezés Április 4. Magasépítő Ktsz. Bp. VIII., Auróra u. 23., munkaügyi osztály.
(3206)

A Vas megyei Tanácsi Építőipari Vállalat rövid kivitelezési határidőre vállal a megye területén

közvilágítási, tsz-villamosítási

és mindennemű

felújítási munkát

Megrendelések az alábbi címre küldendők: Vas megyei Tanácsi Építőipari Vállalat, Szombathely, Vépi út 4.
(142640)

nket, hogy Somogy megye

lő, villanyszerelő, cserép-

kmákban rövid határidőre

vállalunk.

eléseket az alábbi címre

zolgáltató és Betonipari V.,

(62687)

zos hallgatói.

— **Zárnak a szakszervezeti politikai iskolák.** Az üzemek, intézmények szakszervezeti bizottságai összesen 120 politikai iskolát indítottak, s ezeknek 3500 hallgatója volt.

— HORGÁSZÁSI TILALOM. Elnéptelenedtek a balatoni halászmolók, ugyanis a halak ívási ideje alatt — május 21-ig — nem horgászhatnak, s nem futnak ki a halászhajók sem.

— A KÜLFÖLD IS ÉRDEKLŐDIK A GURULÓ »MÉZGYÁR« UTÁN. Osztrák méhészek tanulmányozták a napokban az Országos Méhészeti Szövetkezeti Központ autóbuszból átalakított guruló »mézgyárát«. A vendégek véleménye szerint ezzel megoldódott a nagyüzemi vándorméhészkedés problémája. Az osztrák szakemberek megkezdték a guruló »mézgyárak« vásárlásával kapcsolatos tárgyalásokat.

romba döntöt
pedig megror
los adatok s
hatvanan me
százan megse
nagyobb pusz
városban vol
tartják, hogy
tében a száza
a halottak száma.

Angolnahalászat

Megkezdték a balatoni angolna üzemszerű halászatát. A Siófoki Halászati Vállalat a tó északi részén, a nádassal szegélyezett sekély vízben 50 óriási varsát helyezett el. Ezekbe a 10 méter hosszú csapdákba 100 méteres, hálóból készült terelőszárnyak vezetik be a halakat. A tavalyi kísérleti fogások szép eredményei bizonyítják, hogy nem volt hiábavaló a több mint 10 millió ivadék betelepítése.

Mélységes fájdalommal tudatjuk hogy **Torma Árpád,** a kaposvá OTP nyugdíjas tisztviselője 196 április 22-én elhunyt. Temetés április 25-én, 14 órakor lesz Keleti temető halottasházából Részvétlátogatások mellőzését kér jük. Gyászolják: felesége, fia é rokonai.
(63013)

Fájdalommal tudatom, hogy szeretett férjem, **Mustos István** 78 éves korában elhunyt. Temetése 25-én, kedden 15 órakor lesz a Keleti temetőben. A gyászoló család.
(63012)

Fájdalommal tudatjuk, hogy **Ingula Imre** 88 éves korában elhunyt. Temetése 24-én, délután 4 órakor lesz a Nyugati temetőben. A gyászoló család.
(145)

Keresik Napóleon rablott kincseit

Számos történeti forrás utal arra, hogy Napóleon hadseregének maradványai 1812-ben Moszkvából visszavonulóban valahol útközben elrejtették a moszkvai templomokból és palotákból elrabolt aranyat és más kincseket. A Szovjetszkaja Beloruszija című lapban a napokban »Bonaparte orsai parancsa« címen megjelent egy cikk, amelynek szerzője úgy véli, hogy a moszkvai kincseket Beloruszia területén, Boriszov város közelében, a Moszkvától 589 kilométernyi távolságban fekvő Sztojacsij-tó rejti magában. A Sztojacsij-tó közelében fekvő falvak parasztjai körében még mindig él egy szájhagyomány, amely szerint éppen ott süllyesztették a tóba Napóleon parancsára a kincseket. A lap javasolja, hogy kezdjék meg a kutatást. De más vélemény is van. Néhány szakértő azt állítja, hogy a kincseket a visszavonuló napóleoni hadsereg a szemlei tóba dobta néhány nappal a malojaroszlavecí ütközet után. Ez a tó közelebb fekszik Moszkvához; a vjazmai kerületben van. Az 1961-ben és 1963-ban végrehajtott vegyi vizsgálat megerősítette, hogy a tó vize aranyat, ezüstöt, rezet, ónt és cinket tartalmaz, bár a tó közelében nincsenek érclelőhelyek.

— **Ifjúsági klub alakult** az ÉDOSZ Művelődési Házban. Tagjai: a cukorgyárnál, a húsipari és a baromfiipari vállalatnál dolgozó fiatalok, diákok. Első foglalkozásukon irodalmi téma szerepelt. Következő összejövetelükön Vádoljuk az operettet címmel vitát rendeznek.

— *SZERELMEM, HIROSIMA. Alain Resnais nagy sikerű filmjét mutatják be a kaposvári filmbarátok köre szerdai előadásán. Az esztétikai előadás és a film után vitát rendeznek a Latinka Művelődési Ház klubjában.*

A

tubuso
fémtis
minde
fémtár

A pasztát a tisztítan
ha ruhával azonnal
hagyjuk!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1978 MÁRTA 2

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Márta Honty

1021

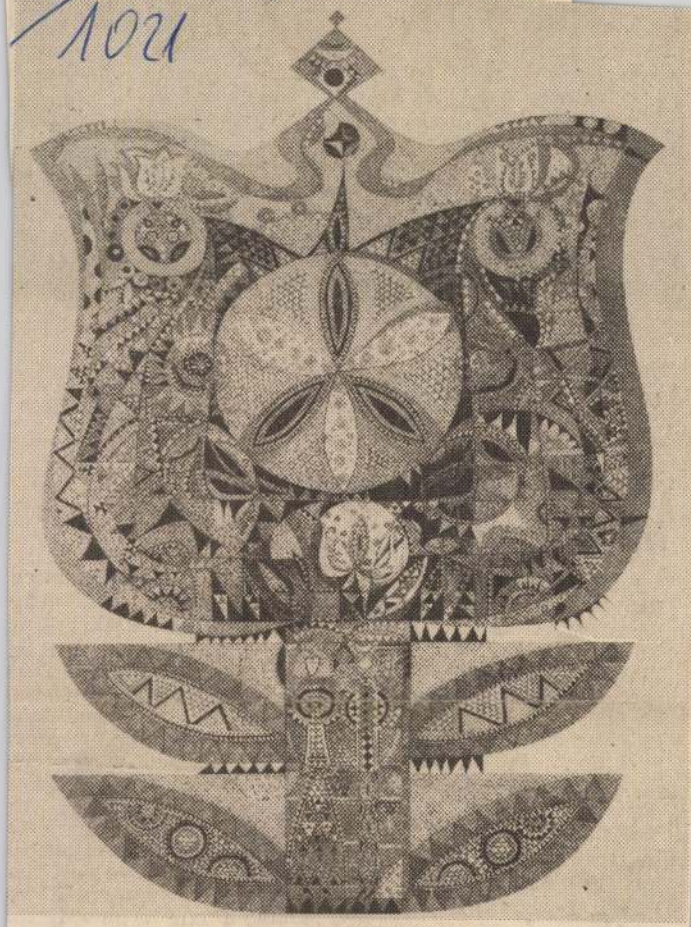

In der vorliegenden Nummer bringen wir auf Seite 10 einen Artikel über den Einfluß der Volkskunst auf die zeitgenössische Kunst. Illustrationen finden Sie dazu auf den Seiten 2, 4, 7. Bild oben: Márta Honty: Volksbrauch, Linolschnitt, 1974

Ilona Keserű: Grabsteinmotiv, Textil, 1970
Volkskunst — zeitgenössische Kunst

Nationalitätenberatung in Szekszárd

Im ganzen Land nahm die Zahl der selbständigen Kunstensembles deutscher Nationalität zu, immer mehr Einwohner deutscher Muttersprache beteiligten sich aktiv an der Allgemeinbildung. Es bedeutet eine Entwicklung in qualitativer Hinsicht, daß — gegenüber der früher fast nur auf Volkstanz ausgerichteten kulturellen Tätigkeit — jetzt im Mittelpunkt dieser die Pflege, Bewahrung und Entwicklung der Muttersprache steht. Im Komitat Tolna richtete man eine Basisbücherei der deutschen Nationalität ein, die 30 Gemeinden mit Büchern versorg In mehreren Ortschaften gi es Chöre bzw. Gesangsgrup pen, und man begann m der Einrichtung von Dor museen, in denen Gege stände der Nationalitäte kultur gesammelt werde Diese Angaben wurden a einer Beratung des Dem kratischen Verbandes d Deutschen in Ungarn Szekszárd bekanntgegebe auf der man in Vorbereitun auf den Nationalitäte kongreß die in den letzte vier Jahren geleistete Arbe auf dem Gebiet der Allg meinbildung auswerte und die bevorstehenden Au gaben besprach.

Horty Márta

Megbízták Horty Mártát, hogy Makón az MSZMP Városi Bizottsága székháza kis tanácstermének részére francia gobelint készítsen.

-----: Köztéri munkák.
Művészet, 1976. december - 48.oldal.

Honty Márta festő-gobelinművész

A balatonboglári temetődombi kápolna-tárlatok és szoborparkok megnyitásakor Kemény György kiállítását a tervezett nyitvatartási időnél 10 nappal hamarább bezárták. – A következő kiállítás Gecser Lujza iparművész, Bors István és Honty Márta művészházaspár lett volna, – de mindhárom művész elállt az itteni kiállítástól.

168 óra

1975. szept. 27. Kossuth, 16.00 | 11/M.

Honty Márta gobelin-művész

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 DEC 7

Képes Újság

GOBELIN

1021

Honty Márta kaposvári művész volt az utolsó gobelin-szakos diplomás az Iparművészeti Főiskolán. Felvételünk „Konstelláció" című hatnégyzetméteres gobelinje előtt készült róla. E művét a világ legrangosabb ilyen kiállítá-sán, a Lausanne-i biennálén mutatják majd be.

Honti Márta festő

a Kaposváron megnyílt dél-dunántúli képzőművészek III. kiállításán szerepelnek képei.

A.B.: Dél-dunántúli képzőművészek.

Somogy Megyei Néplap, 1968. dec. 3.

Honty Márta

Néphagyamány

Alföld 1972/9 borító 4 old.

Honty Márta

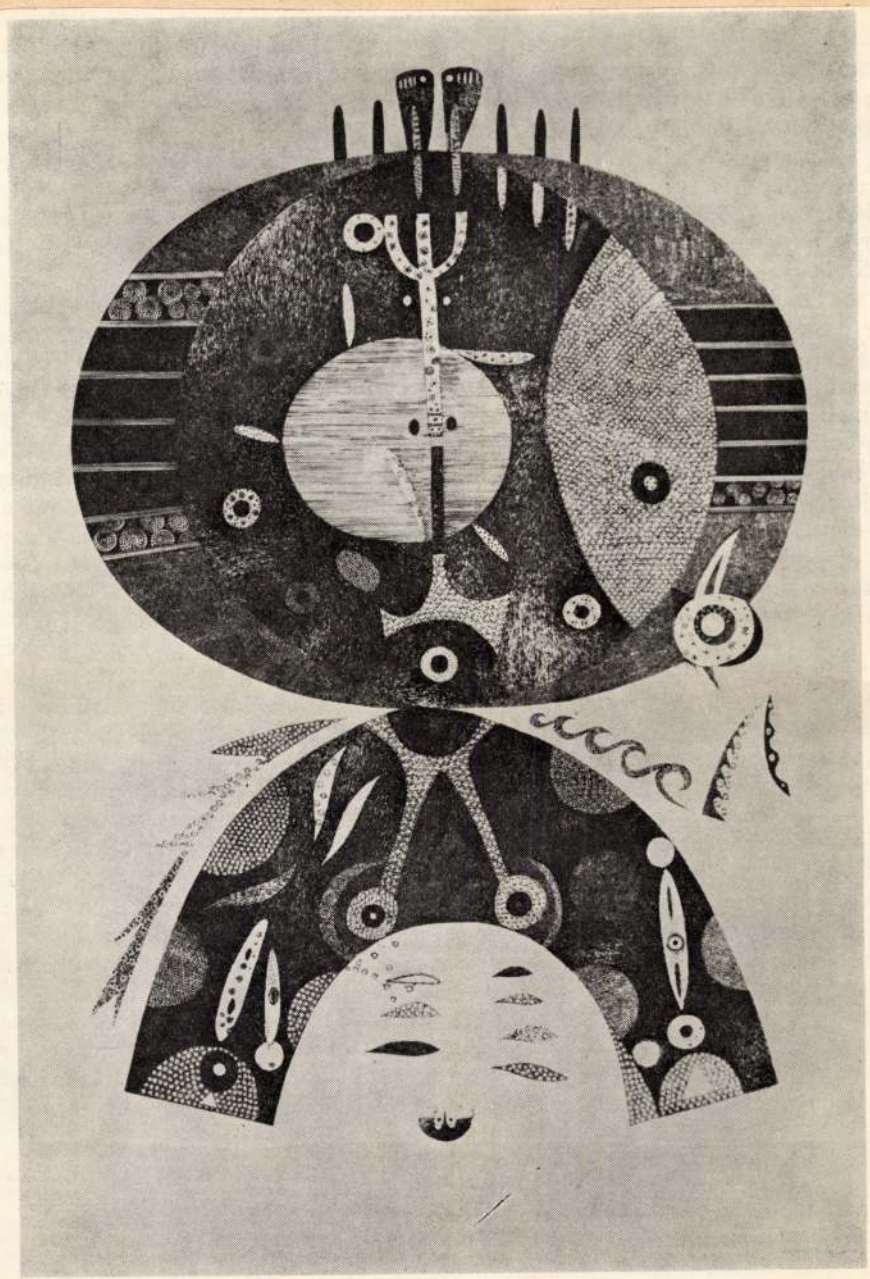

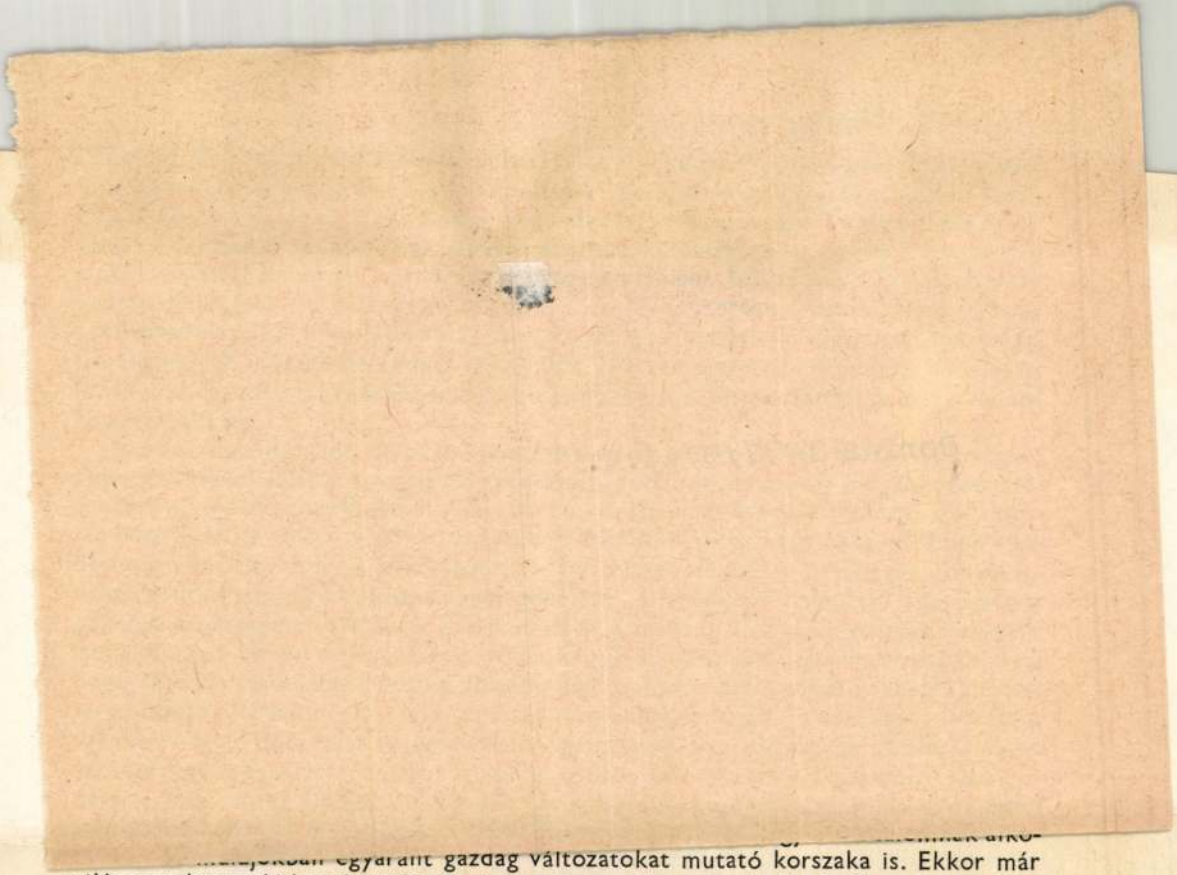

...irajokban egyaránt gazdag változatokat mutató korszaka is. Ekkor már világosan kirajzolódott kötődéseinek rendszere, bizonyossá vált értékteremtő volta, tisztázódott viszonya az egyetemes magyar irodalomhoz és megtalálta helyét is benne, mint ahogy együttélése Jugoszlávia népeinek és nemzetiségeinek szellemi életével is sajátos vonásai között a legfontosabbak egyikévé vált. Az önmeghatározás, amely oly égető szükségként merült fel történetének hajnalán, valójában az elmúlt tizenöt esztendő során játszódott le. Egy sajátos arcélű irodalom öntudatának kibontakozását szerette volna előadásunk felrajzolni főbb vonalaiban. Adósok vagyunk azonban még ennek a ,,sajátos arcélnek" közelebbi megvilágításával. Autonóm irodalmiságát is emlegethetnénk, és sorakoztathatnánk azokat a megkülönböztető jegyeket, amelyek minden más magyar irodalmi alakulattól megkülönböztethetővé teszik. Hadd hivatkozzunk azonban pusztán arra a tényre, hogy amikor a maga külön voltát hangoztatja, ugyanakkor az egyetemes magyar irodalmi múlt és jelen letéteményeseként, abba eresztve gyökereit tudja csak autonómiáját affirmálni, s minthogy szellemi állaga teljességéhez tartozik ,,jugoszláviassága" is, egyértelműen ezzel van jelen ugyanakkor

Horti Márta (Kaposvár)

a balatonboglári kápolnában volt a művek kiállítása a múlt évben, melyet több ezren tekintettek meg.

Művészeti magazin

1994. VII. 24. TV 21.30 (Kinő)

Honty Márta, grafikus

L: Fele dy Gyula

(kas): Díjnyertes grafikák 2.

Esti Hírlap, Bp. 1980. ápr. 30.

N30

Honty Márta, grafikus

194

H

v/3

J

s marad az éteren mint üvegen
a jel
az ív

Honty Mária

Fantáziadús tűzzománcait
mutatta be a találon Honty
Mária.

Tasnádi Attila: Dunántuli művészek...
Veszprém, 1976. dec. 10 - 5. oldal.

Honty Márta

a „Művészet a művészetben" c. Siófokon rendezett kiállításon szerepelnek a művész művei.

Hevényi Barna: a Művészet folyóirat kiállítása Siófokon.

Somogyi Néplap, 1946. dec. 11.

Body Irén

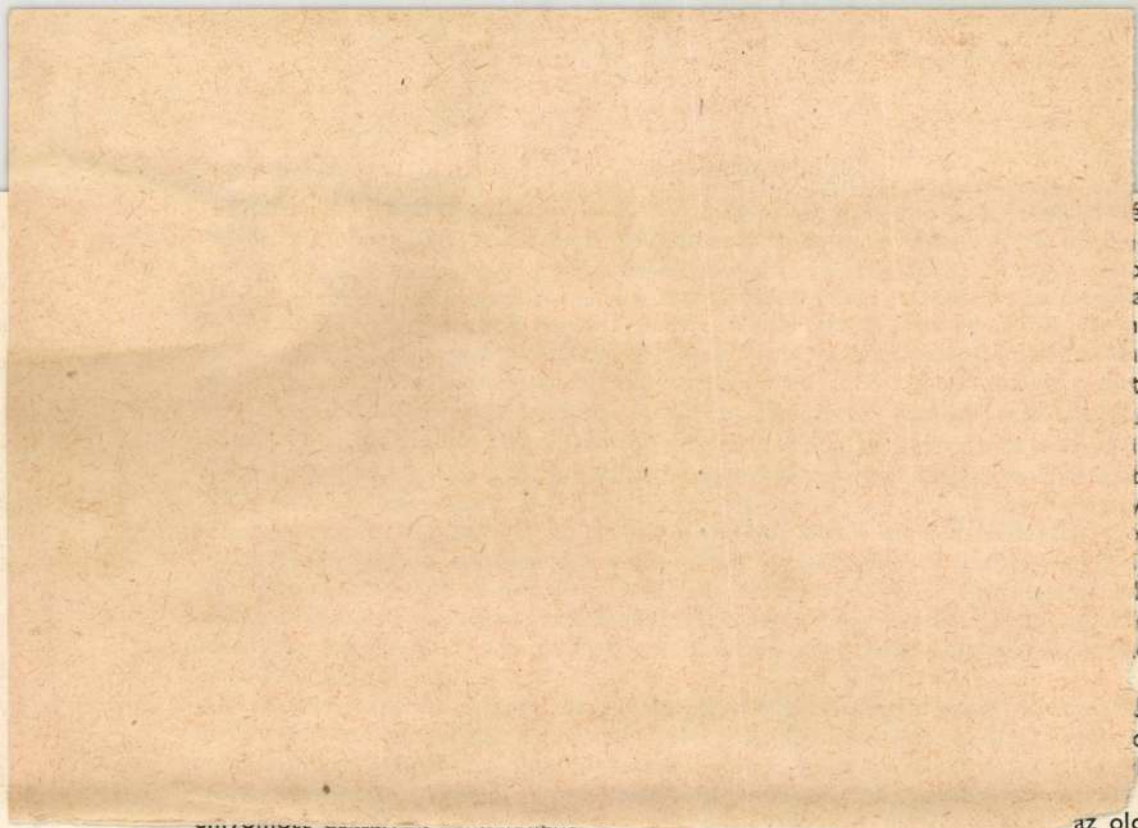

gyáripari termékek megjelenésével azonnal sorvadni kezdett. A tárgyi néprajz ugyan a XIX. század végétől kezdve nagy mennyiségben összegyűjtötte a folklór kincseit, de a tanulságot belőlük csak a szaktudomány vonta le, még ebben a században is csak gyűjtődivatként népszerűsödött. A képzőművészet nyugati mintákat követett, s az akadémizmus elmúltával ezt az orientációt csak erősítette az avantgard viharos hatása.

HONTY MÁRTA,, festő

Minden rajz azonos karakterü. Ugyanigy a termékenység motivumai, ahol az alapból buján tör fel a növényzet, az éle
A vonalak hol hajlanak, hol körbe futnak, hol háromszöget zárnak be, hol téglalapba szorúlnak. És az ember e világ képnek csak részese. De ha szerepel is, inkább csak lelevе. 30.old

Csesznák Gyöngyi: ~~Bor~~ Honty Márta és Bors István 29.old

Múzeumi Magazin, 1969. 3.sz. Bpest.

HONTY MÁRTA, festő

Kidolgozott,megalapozott világa vonul át gobelinmüvé szetébe is.Hogy mi az,ami ezt a fiatal,harmincéves nőt a sámánok hitvilágába ragadja,miért bolyong ott?Nem tud ni.Rajzai,gobelinjei nem a mésecék illusztrációi.Csak azokkal az egyszerüsitett formákkal él,amelyekkel a nép müvészet. 30.old

Csesszák Gyöngyi: ~~Mo~~ Honty Márta és Bors István 29.o.

Múzeumi Magazin, 1969. 3.sz. Bpest.

HONTY MÁRTA, festő

A tervek szabják meg a szineket. De a tervek csillagos éjszaákban, kék egekben születnek. Hidegek, kékek, kobalt és türkiz. A melegbarna és a piros csak az életfaban dalol. A magyar regét 24 m^2-ben képzeli el, 3 ló a három vezető csillag jelképe, a 4 masik csillag a szekér négy kereke. 30.old

Csesznak Gyöngyi: Honty Márta és Boro István 29.old

Múzeumi Magazin, 1959. 3.sz. Bpest.

HONTY MÁRTA, festő

Kellene beszélni az"Évszakok"-ról,a konstelláció hármas egységéről,az"Arany és ezüst fa"-ről,a Venusz szimbólumáról és még sok mindenről.De nem lehet elmondani művészetének hangulatát,látni kell,hogy érezni is lehessen. 30.old

Cseszak Gyöngyi: Honty Márta és Bors István 29.pld

Muzeuni Magazin, 1969. 3.sz. Bpest.

HONTY MÁRTA, festő

A grafika fekete-fehér küzdelme megismétlődik színekben
A jó és a rossz madár harca öss zefonódva. Jól kell figy
gyelni, hogy az alsó rossz madarat kivegye az enber, mely
ben minden rossz társul: a tüzvész, a halalmadár, az árviz
a földrengés, az elemi csapásokk , a pusztulás. 30.old

Csecsák Gyöngyi: Honty Márta és Bors István 29.pld

Múzeuni Magazin, 1969. 3.sz. Bpest.

HONTY MÁRTA, festő

Az életfa,alatta szöveg:A göncöl,a hires táltos értette a fák és madarak beszédét,az égbe szállt,minden éjjel ott kocsikázik.Itt a figura,akinek a kezében összpontosúl a szekér,aki irányit,aki egybefogja a három ló szaguldásá az ember,életnagyságban. 30.old

Cseszák Gyöngyi: Honty Márta és Bors István 29.pld

Múzeuni Magazin, 1969. 3.sz. Bpest.

HONTY MÁRTA, festő

A terveket lemezre rajzolja zsírkrétával, majd a színes kartonról átviszi pauszra vagy filmre a nagy vonalakat é és a színfoltvázlatokat színskalával. Az a szövőszékre hátulról ragasztva, hagyományos francia-gobelin-techni kával készül, álló szövőszéken. -Hosszadalmas munka.
31.old

Cseszak Gyongyi: Honty Márta és Bors István, 29.old

Múzeumi Magazin. 1969. 3.sz. Bpest.

HONTY MÁRTA, festő

Honty Márta és Bors István,két művész a tizenhárom fiatal somogyi képzőművész közül."Házaspár.A műterem falain gobelin-tervek és monumentális festmények.A polcon pedig szobrok.Bors István munkái.A műterem alatt öntöde. 29.old

Cseszák Gyöngyi:Honty Márta és Bors István 29.old

Múzeumi "agazin, 1969. 3.sz. Bpest.

HONTY HONTY MÁRTA, festő

Honty Márta é Borsos István, két somonyi művész. Házaspár. A műterem alatt öntöde. Fent dolgozik Honty Márta. Trevez, rajzol-egyik fent keresi az értelmet az égig érő világ fa, a csillagképek között, a másik mélybe száll le érte, a kohótűz mellé, ott hajlitja álmait misztikus valósággá 29.old

Cseszák Györgyi: Honty Márta és Borsos István 29.old

Múzeumi Magazin, 1969. 3.sz. Bpest.

HONTY MARTA, festő

A honfoglaló magyarok ősi hitvilága. A földben gyökerező fa, mely a hetedik vagy kilencedik égig ér. Közepén a mi földünk. Ez a sejtelmes világ képmása, hiedelemvilága elfér egy 50+70 cm. rajzon. Címe: "Tetejetlen, égbe nyuló fa. 30.old

Összsák Gyöngyi: Honty Marta és Bors István 29.old

Múzeumi magazin, 1969. 3. sz. Bpest.

Honty Mária, iparművész

Másodszor rendezték meg a Somogyi Képtárban a Dunántúli Tárlatot, melyen szerepelnek a művész művei: fantáziadús tűzzománcai.

Tasnádi Attila: Dunántúli művészek kiállítása Kaposváratt.

Népszava, 1976. dec. 10.

HONTY MARTA, festő

--

"Bübájos",cimü müve.Fő vonala elipszisbe huzott kör.a sámanok büvös dobja.A varázslás külső anyagi eszköze a dob mely a ló szerpét jatszza.A rajzon belül csengők,csörgők fémfüggők.A sáman fejviselet agancsos rajza,a sámanköpeny mágikus jellegü diszei.stb. Fekete repr. 30.old

Csengák Gyöngyi: Honty Marta és Bors István 29.old

Müvészeti magazin, 1969.3.sz.Budapest.

Honty Márta, iparművész, grafikus

L: Borsos Miklós

Láncz S: Képzőmův. Krónika 899-902.

Jelenkor, Pécs 1976. október XIX/10.

Hont Márta, [ ]

L.: Bart Lidia

— Kiállítás ... 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. jul. 12.

Honti Márta, [ ]

L.: Bart Lídia

— : Új látnivalók ---

7.

Népszabadság, Bp. 1976. júl. 13.

Honty Márta, i parmű vén

L.: Erdős János

—: A Jelenkor Krónikája 1152.

JELENKOR, Pécs, 1975. december XVIII/12

Honthy Márta festő

A Somogyi Képtárban rendezték meg a a somogyi képzőművészek őszi tárlatát, melyen szerepelnek a művész zománc-képei. – „Földágjárás" c. (említve)

Horányi Barna: Somogyi őszi tárlat.

Somogyi Néplap, 1977. okt. 9.

Honty Márta, iparmű vez

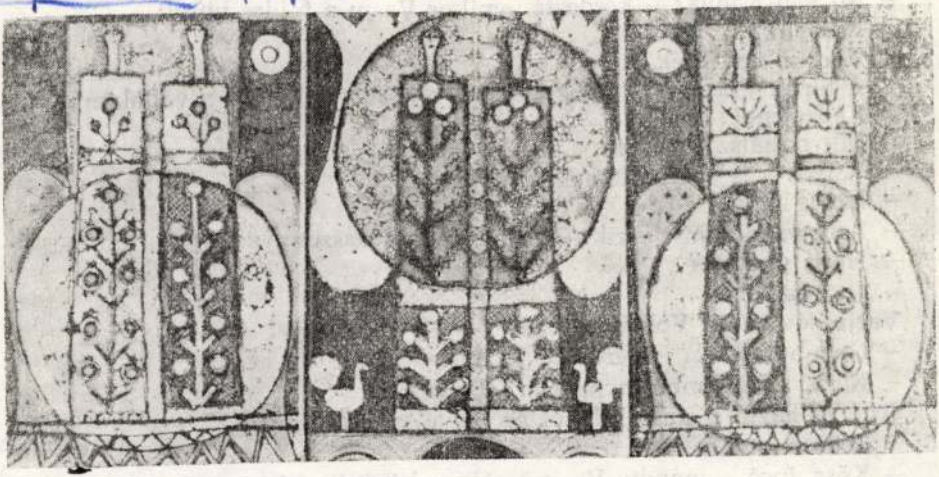

Honty Márta: tűzzománca 784.o.

JELENKOR, Pécs, 1975. september XVIII/9.

san, óvatosan befordult a placcra. A kamion mellett Jocó ácsorgott, zsebretett kézzel.

– Mi van Kánya? – kérdezte, amikor Varju a földre ugrott.

– Kisnyúl.

– Kocsira engedtek?

– A bíróság és a rendőrség közös levélben kérelmezte a vállalatnál.

– Képzelem . . .

– Mit csinálsz itt Jocó?

– Várom a segédvezetőmet.

– Hová lett?

– Bent van. Tojást eszik. Összeveszett az asszonnyal . . .

– Hová mentek?

– Jugóba . . .

Varju sóváran a Volvóra nézett.

– Nem adtad fel? – kérdezte Jocó.

– Nem . . . Az ember nem adja fel a terveit.

Jocó előhúzta a slusszkulcsot és átnyújtotta Varjunak.

– Csak óvatosan . . .

– Kösz Jocó – mondta Varju, aztán a hágcsón felmászott a Volvó vezetőülésébe. Hosszan, elégedetten nézte a műszerfalat. Lassú mozdulattal beindította a motort. Belefülelt a duruzsolásba. Bólogatott, tetszett neki. Bekapcsolta az első fokozatot és előre gurult három métert.

– Mesés szerkezet – mondta néhány perc múlva, és a slusszkulcsot Jocó markába ejtette.

– Ez motor, mi?

Honty Márta, iparművén

Két műve:

Honty Márta: két műve

1., Simoldal (1.)

2., Elülső - belső borító (2)

JELENKOR, Pécs, 1975. September

XVIII
9.

Jelenkor, 1975. Sept. XVIII/9.
Honty Márta: tűz zsinak

JELENKOR

IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT — 1975

szeptember XVIII
9. sz.
Címoldal

A TARTALOMBÓL:

CSORBA GYŐZŐ
MAKAY IDA
MÁTYÁS FERENC
TÉNAGY SÁNDOR
TOLDALAGI PÁL
VERSEI

*

BERTHA BULCSU:
A KENGURU

PÁL RITA:
KESZTYŰVARRÓNŐK

*

FULEP LAJOS
EMLÉKEZETE

TUSKÉS TIBOR:
BESZÉLGETÉS
HONTY MÁRTÁVAL

*

CZINE MIHÁLY:
CSUKA ZOLTÁNRÓL

CSUKA ZOLTÁN:
JUGOSZLÁVIAI KÖRKÉP

Honty Márta:
Tűzmadár

9

Honty Márta iparművész 1–2

TÜSKÉS TIBOR

KÉPZŐMŰVÉSZEK MŰHELYÉBEN

BESZÉLGETÉS HONTY MÁRTÁVAL

Amikor tegnap Kaposváron, a Dózsa György utcában a Honty Márta és Bors István házaspár közös műtermét és lakását kerestem, az udvaron egy fiatal hölgy éppen a hamut öntötte a kuka-edényekbe. Az udvar egy részét deszkakerítés zárja el. A bejárat mellett kézzel írott, ázott, tenyérnyi kartonpapír: „Kérem az ajtót betenni." Az ajtó nyitva volt. Amikor hátrafordultam, a kuka-edényektől az ismeretlen, kék köpenyes hölgy elindult felém. Karjait széttárta, mindegyikben egy üres vödröt tartott magasba. Arcán szemüveg, fején kendő. Olyan volt, mint egy kedves, kiterjesztett szárnyú angyal. Hideg volt, sietve keresztülszállt az udvaron.

– Bennünket keres? – kérdezte.

Tudtam, Honty Mártával találkoztam. Bevezetett a műterembe; megmosta, megtörölte, s csak aztán nyújtotta kezét.

Be kellett osztanunk a munkát: tegnap férjével beszélgettem. Márta is ott volt a műteremben, néha közbeszólt, kiment, visszajött, leült. A szobrász egy-egy fogósabbnak vélt kérdésnél feleségére nézett: – Ugye, Márti, te is így gondolod? – A feleség rágyújtott, kifújta a füstöt: – Persze, persze... – Ha Bors hosszasabban kereste a szavakat, Honty Márta válaszolt: – Tudja, az úgy volt... – A kendőt letette fejéről, középen szétválasztott, simára fésült, kontyban feltűzött haja feketén csillogott.

Este Honty Márta színházba ment. A Dosztojevszkij-regényből dramatizált Ördögök főpróbáját nézte meg. Mi Bors Istvánnal szalonnát ettünk friss rozskenyérrel, és dörgicsei bort ittunk.

Másnap kora reggel kopogok a Dózsa György utcai műterem ajtaján.

Bent mindhárman leülünk: nekem az egyetlen karosszéket kínálják, Honty Márta egy zongoraszéken, Bors egy sámlin foglal helyet.

Honty Márta figyelmesen néz rám. Hallgat. Amennyire élénk volt tegnap, ma épp annyira szófukar. Segélykérőn pislog férjére. Most ő mondja: – Ugye, Pisti, te is így gondolod? – A szobrász mélyet szív a cigarettából. Arra gondolok: van valami hasonlóság kettejük arcában. Talán a közös barna tekintet, a mosolyra összefutó ráncok, a sötét keretes szemüveg teszi. Azt mondják, ha két ember megérti egymást, arcvonásaik is idomulnak egymáshoz.

Megfogalmazom az első kérdést:

– Mit jelent ebben a műteremben a közös munka, a közös élet?

Honty Márta körülnéz, mintha először ülne itt, és tekintetével fölméri a tárgyakat:

– Vannak olyan manuális munkák, amelyekbe a másiknak be kell segíteni... Aztán kicsit szellemi közösség is a miénk. Megszóljuk egymás munkáit... Nem zavar, ha Pisti itt van, amikor dolgozom... Mindketten az iparművészetin végeztünk. Ő a szobrász, én a gobelin szakon. Teljesen

[illegible] könyvet – mondja Honty Márta, és egy testes albumot ad a kezembe. – A magyarok közül Ferenczy Noémi az egyetlen igazi név.

– Ferenczy Noémi saját maga szőtte le a terveit... – vetem közbe.

– Részben...

– És Márta?

– Segítséggel dolgozom. Ketten Pesten vannak. A nagy, ezrelékes munkáimat ők kivitelezik. Az olyan nagyméretű szőnyegeket is meg tudják csinálni, amihez a szövőszék itt nem férne el. Átadom a tervet, és munka közben följárok. Mindent nekem kell elintézni, a fonalak beszerzését, festését... Aztán van egy kislány Pécsen. Neki adtam kölcsön a szövőszékemet. Itt nem férünk el.

– Nem lehetne Kaposváron egy szövő-szakkört indítani olyanok számára, akik helyben kivitelezték a terveit?

– Képzelje el: egy szövőnő egyhavi normája fél négyzetméter, átlagsűrűség mellett. S amikorra megtanulnák a technikát, itthagynának... Van egy képzőművészeti szakköröm Taszáron, a helyőrségi klubban. De ott mást csinálunk. Szobrászattal indult, iparművészettel folytattuk. Állandóan változtatjuk a profilunkat.

– Hol van a mai magyar gobelin helye az európai művészetben?

– A gobelin nálunk ma eléggé elterjedt. Van egy nemzetközi kiállítás Svájcban, a lausanne-i textil biennálé. Ezen a magyarok is részt szoktak venni. Hajnal Gabriella meg mások... Az európai művészetben a tértextilek irányában mutatkozik a fő törekvés. Ezeket a csomózott és különféle technikával készített textíliákat ugyanúgy föl lehet akasztani a szobában, mint a lámpát. Körbe lehet járni. Én nem követem ezt az irányt. A klasszikus formákat kedvelem.

Honty Márta, iparművész 3–4

– Szombathelyre se küldött még szőnyeget? Ott vegyes anyagot állítanak ki. Tértextileket is, hagyományos dolgokat is.

– Még nem . . .

– Hol vannak a nagyobb munkái?

– Kaposváron a Kapos Szállóban, a tanácsi tervező intézetben, az MSZMP megyei székházában, Csokonyavisontán a könyvtárban. Legutolsó munkám az ajkai kórházba került. Ezek általában hat négyzetméteres darabok. Most Makóra készítek egy faliszőnyeg tervet. Ez az eddigi legnagyobb munkám. Nyolc és fél négyzetméter: egyhetvenszer öt méter.

– Foglalkoztatják a textilművészet új lehetőségei, a kapcsolat a nagyüzemi technikával?

– Csak úgynevezett francia gobelint csinálok, s csak a kéziszövéshez értek. A gyári technológiát nem ismerem. Tudomásom szerint én voltam az utolsó növendék a főiskolán, aki csak kéziszövést tanult. Akit ma fölvesznek a textil szakra, az elsősorban a gépi szövést ismeri meg. A szőnyeg, a szövet, a selyem gépi szövését. S emellett, és ha kiválasztják, tanulhatja meg a kézi szövést.

– Nem izgatják az új anyagok, az új technikák?

– Nem. Talán azért, mert a szőnyegterveimet nem magam szövöm le. Nem bütykölök a szövőszék mellett. A habitusom más . . . A rajzban élem ki az aprólékosságot . . . Nagyon szeretek rajzolni. Egy ötvenszer hetvenes grafikát egy hónapig csinálok. Látja, ott megvan az aprólékos műgond, ami a szőnyegszövéshez kell! De én ahelyett, hogy szőnék, inkább rajzolok.

Honty Márta a rajzairól készült fényképeket mutatja. A rajzok: fekete vonalrácsozatból szőtt, pókhálószerű tusrajzok.

– Ezek szerepeltek a kiállításokon – mondja.

– Ezeket meg is lehetne szőnyegben szőni? – kérdezem.

– De még mennyire! Fölnagyítva, színesben . . .

– Ugyanakkor gobelin terveit is kiállítja . . . – emlékeztetem azokra a tárlatokra, ahol munkáival találkoztam.

– Ezt rosszallva mondja? – néz rám Honty Mária. – Tudom, nem egyedülálló a véleménye, hogy egy terv nem való kiállításra. De ezek a gobelin tervek nem félmegoldások, nem skiccek, csak nem eredeti léptékben és nem eredetileg elképzelt technikával elkészített munkák. Véglegesek az elképzelés oldaláról, de tervek, mert nincs lehetőségem, hogy önmagam műgyűjtőjeként finanszírozzam a kivitelezést. Persze tudom, hogy ez kényszermegoldás . . . Látja, ezért is tértem át a tűzzománcra. Nagyon szeretem a zománcot. Először itt is megrajzolom, amit meg akarok valósítani. Sok-sok vázlatrajzot készítek. De itt a tervet nem állítom ki. Itt nincs különbség a terv és a megvalósulás között. Itt ki van küszöbölve a kettő közti távolság. A terv és a kész zománckép méretben színben azonos. A zománc, mint kivitelezett technika, számomra elérhető, megvásárolható. Itt elképzeléseimnek, főleg a kisebb méretben, nincs árnyoldala. Itt nem mondható, hogy amit csinálok, nem a végleges anyagban elképzelt „terv" . . . Az eljárás a következő: Vaslemezből kis, tenyérnyi, tepsi alakú formákat hajlíttatok. Ez vasipari munka. Kézzel hajtogatják le a tepsi négy oldalát. Ebből adódik a néhány milliméter eltérés a formák között. Ha acélsablonnal, nagynyomású préssel csinálnák, akkor ezt ki lehetne küszöbölni. Közönséges, víz hígítású ipari zománccal dolgozom. Amivel a fürdőkádakat meg az edényeket vonják be. A kilenc alapszínből több mint száz színvariációt tudtam eddig kikeverni.

8. III 9.

„Művészetének fő ihletője a folklór, a népi monda- és mesevilág, a népművészet motívumkincse" – írja róla a Művészeti Kislexikon.

– Hogyan is állunk ezzel a népi ihletéssel? – fordulok Honty Mártához.

– Most bizonyára azt kellene mondanom, hogy már kora gyermekkoromban falun... Hogy a dajkám népdalokat dúdolt esténkint... Hogy a fonóban meg a kukoricafosztáskor... Hát nem. Én városi gyerek vagyok, Székesfehérváron születtem. Múzeumokban meg könyvekből ismertem meg a népművészetet. S csak a főiskola után kezdtem csinálni ezeket a dolgokat... Az is tévedés, hogy nálam a népművészet motívumkincse jelenik meg. Úgy érzem, hogy én soha nem a tárgyi néprajz oldaláról indulok el, hanem a szellemi néprajz világából. A népmesékből, a népszokásokból, a gyerekdalokból. Nálam az égigérőfa, a táltosló, a síp-dob-nádihegedű, a sámándob emléke jelenik meg. Az aranyfa, az ezüstfa, a nap, hold, esthajnalcsillag. Az aranyerdő, ezüsterdő, rézerdő... Nem a pásztorfaragások motívumait, a tárgyi néprajz elemeit veszem át. Persze az volt a könnyebb megoldás: azt írni, hogy Honty Márta sokat tanult a pásztorfaragástól. Gyakorlatilag persze nem sokat tévedett, aki ezt mondta, hisz a tárgyi néprajz, a tükrösök és a népmesék egy tőről fakadtak. Csak nem volt teljesen precíz a fogalmazás. Bizonyára a táltos, a sámán alakja is megvolt a tárgyi világban, de ezek az emlékek elvesztek. Azt akarom, hogy amit csinálok ne népművészeti, hanem magyar legyen. Magyar művészetet szeretnék csinálni. És egyénit. Itt van például a szimmetria kérdése. A tárgyi néprajz díszítőelemei, például a szőttesek mintái csaknem mindig szimmetrikusak. De ha jól megnézi az én munkáimat, például ezt a Makóra készülő gobelin tervet, látnia kell, hogy nem szimmetrikus szerkezetű. Itt van a zsüri jegyzőkönyve, nagyon érdekes, ők is megállapították: a szőnyeg csak hatásában szimmetrikus. Valójában aszimmetrikus. A rajz természetes kiegyensúlyozottsága adja a szimmetria-érzést.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 FEB 15.
SOMOGYI NÉPLAP

Honty Márta
1021

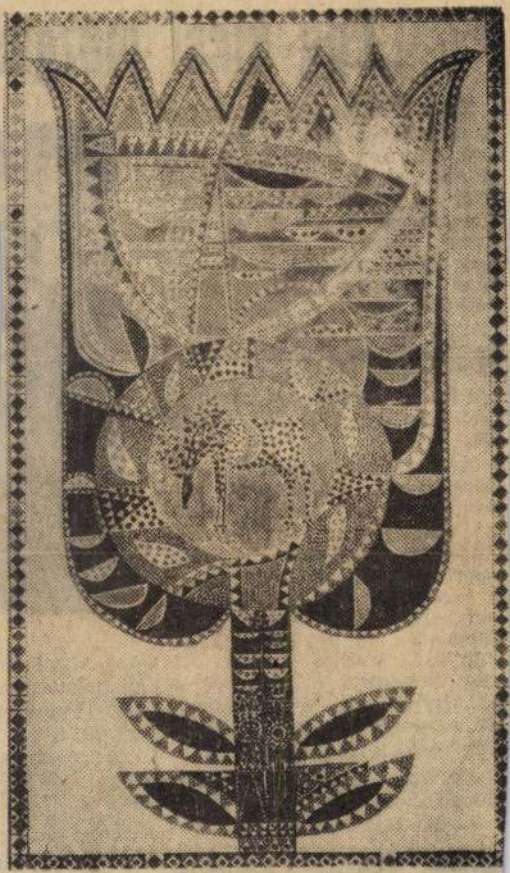

Életfa. Honty Márta grafikája.

a szokottnál kevesebbet mozog, azonnal gyanakodni kezdünk, vajon nem beteg-e. Már a legapróbbak is sokat ugrabugrálnak — fáradhatatlanul. Ennek a mozgásigénynek ébren tartása és levezetése óvodáink egyik feladata. Miként folyik a kicsik testnevelése, hogyan fejlődik mozgáskultúrájuk? Ezt kutatva látogattunk el Kaposváron a Vörös Hadsereg úti Szabadság napközi otthonos óvodába.

A nagy-csoportosok épp testnevelési foglalkozást tartottak. *Csajági Istvánné* óvónő vezetésével vidám, »mezbe öltözött« gyerekek játszottak, sportoltak. Ezen a délelőttön a »nyakig érő« karikák és egy négy fokú, keltes létra jelentette az akadályt. Karikán való átbújás, átlépés, létrán keresztül mászás — ez az ügyességet, a bátorságot, az egyensúlyérzéket és a ruganyosságot is fejlesztette.

Zsoldos Lászlóné vezető óvónő kalauzolt bennünket.

— A testnevelési feladatok megoldásához kiválogatott a ség. Valamer nál az a cél, mot megmoz gyon kell üg mekek fejlett dotta.

A picik na szerepel a re két alkalomm nevelési fogl

Honty Města, [illegible]

H. M.: [illegible]

Münzelle Inhalt:

JELENKOR, Pécs, 1975. [illegible]

XVIII
9.

Honty Márta, ipar művén

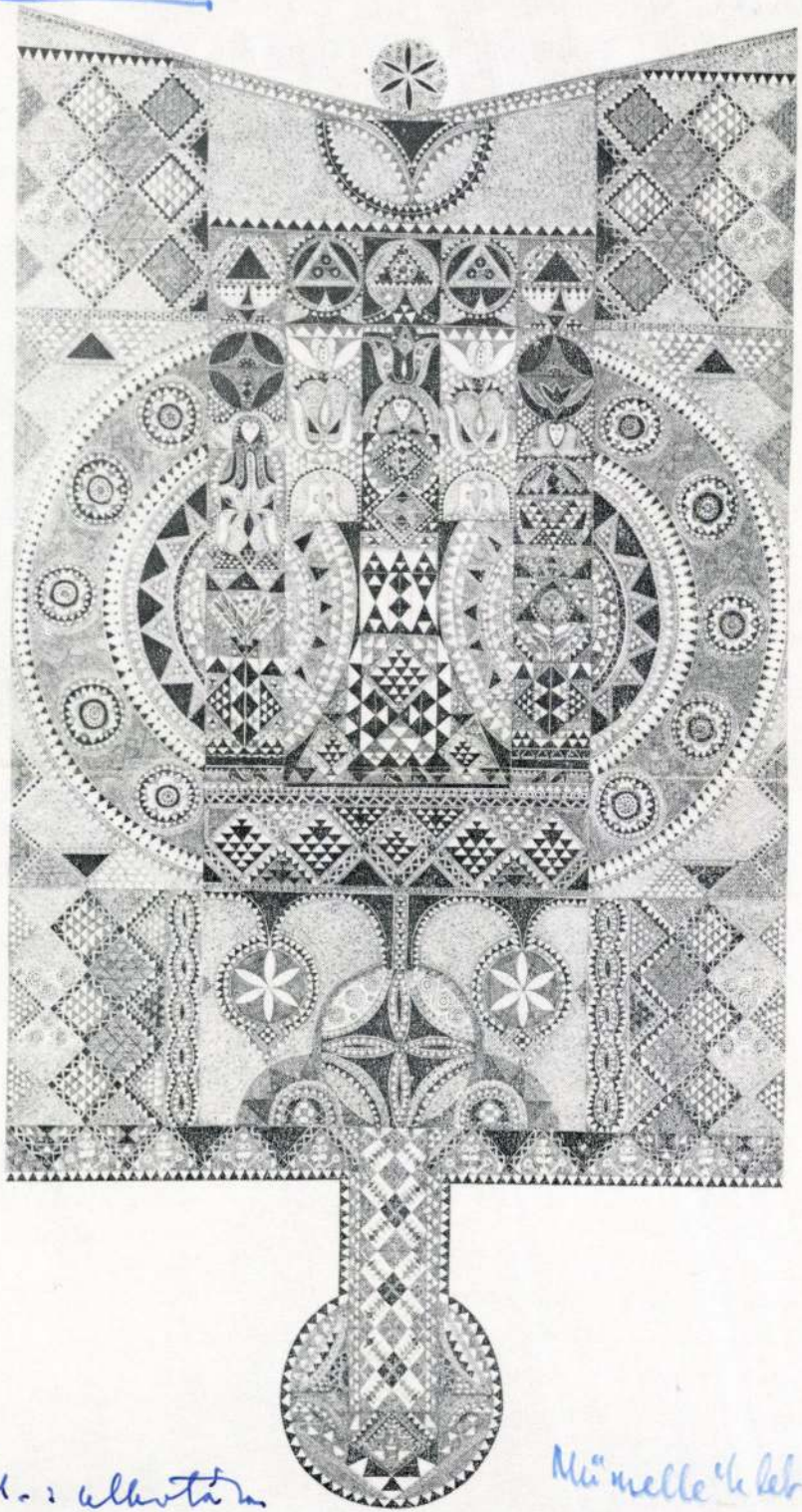

H. M.: alkotása

Műmelléklet = 3

JELENKOR, Pécs, 1975. september

XVIII
9.

Honty Mária, iparművek

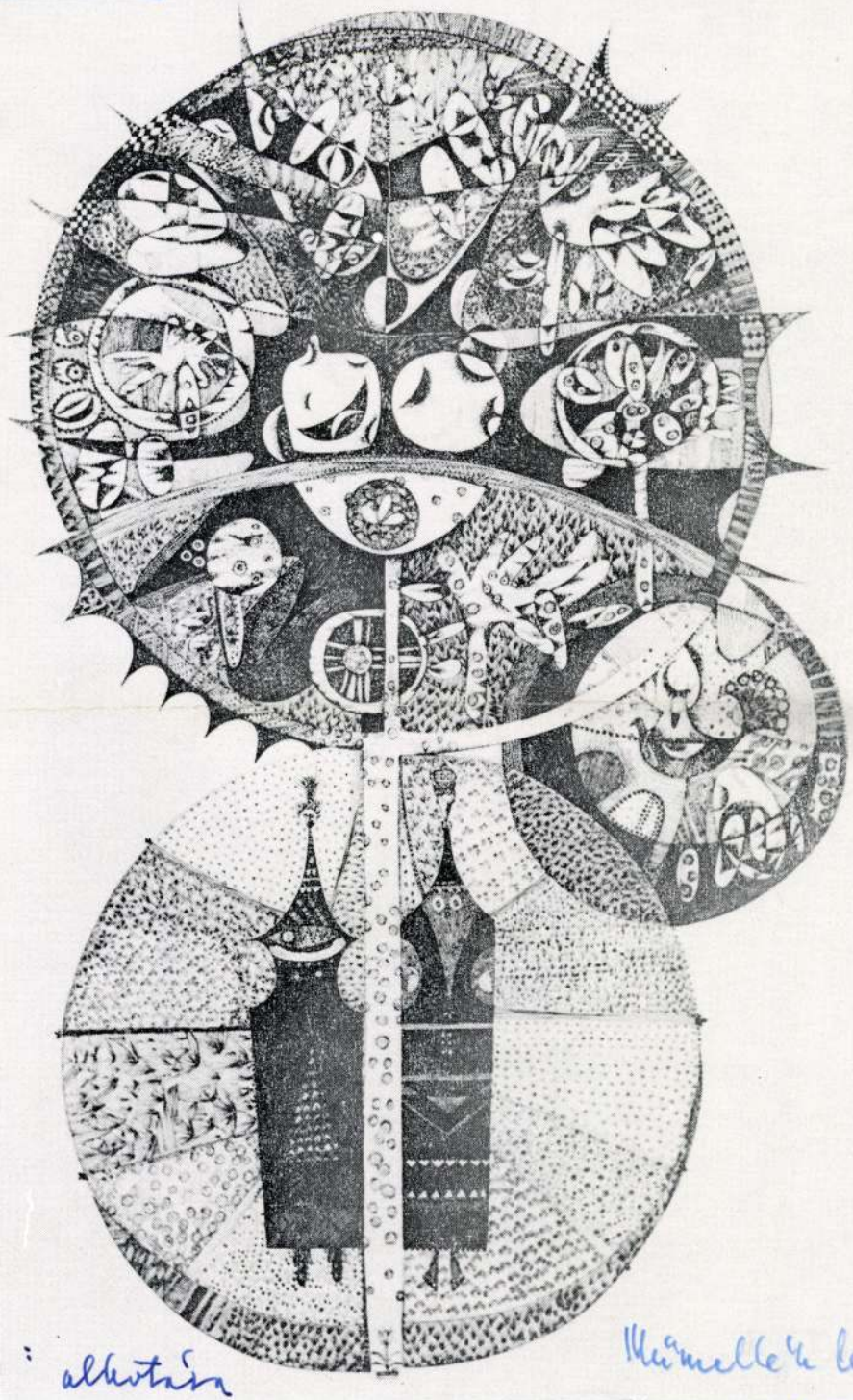

H. M. : alkotása

Mümellék let:

JELENKOR, Pécs, 197 5. november

XVIII
9.

Honty Márta, ipar művén

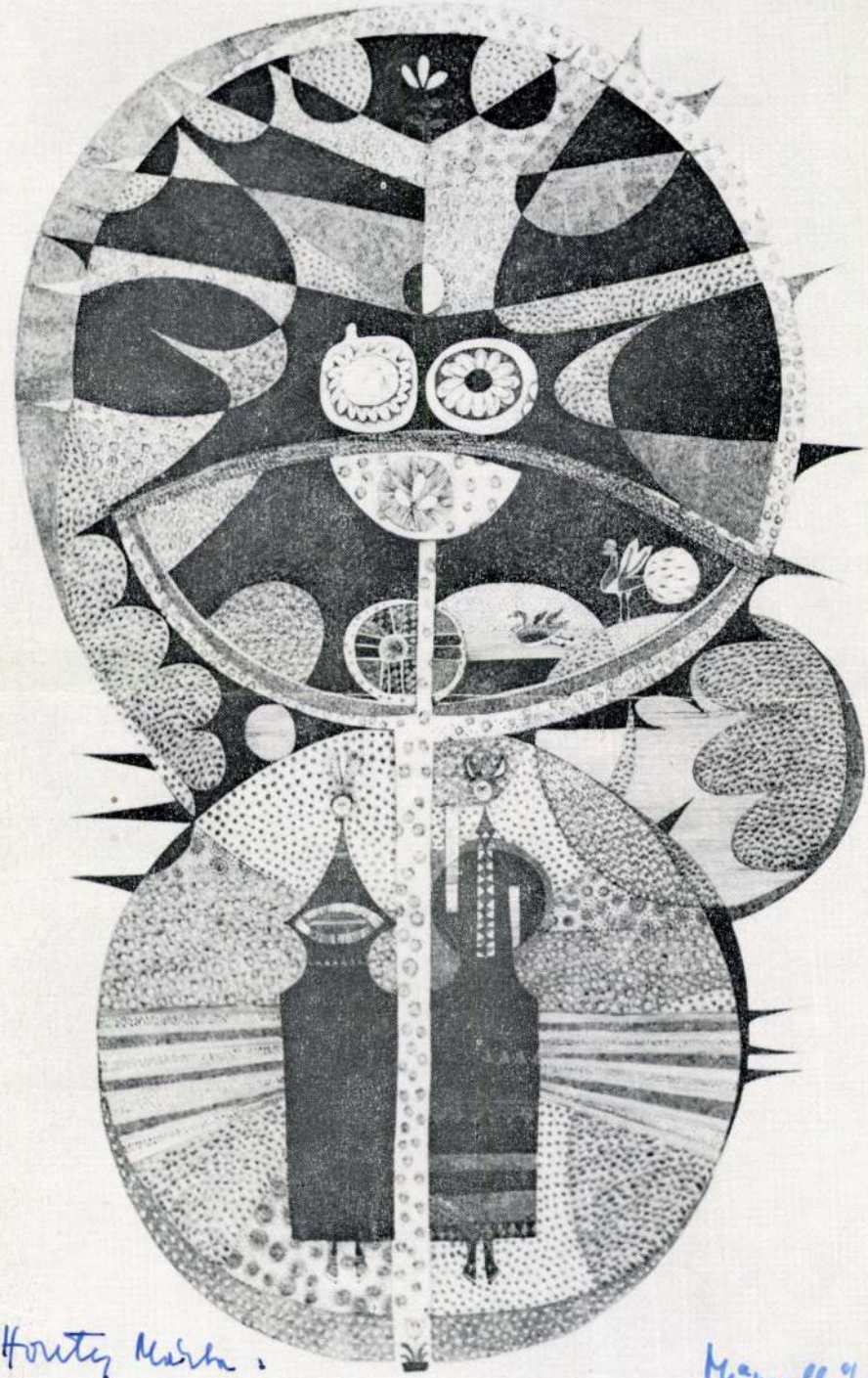

Honty Márta: műve

Műnullélet: 1.

JELENKOR, Pécs, 197 5. september

XVIII/9.

– Makett cséplőgépről és a Lánchídról

adarak Kaposfőn

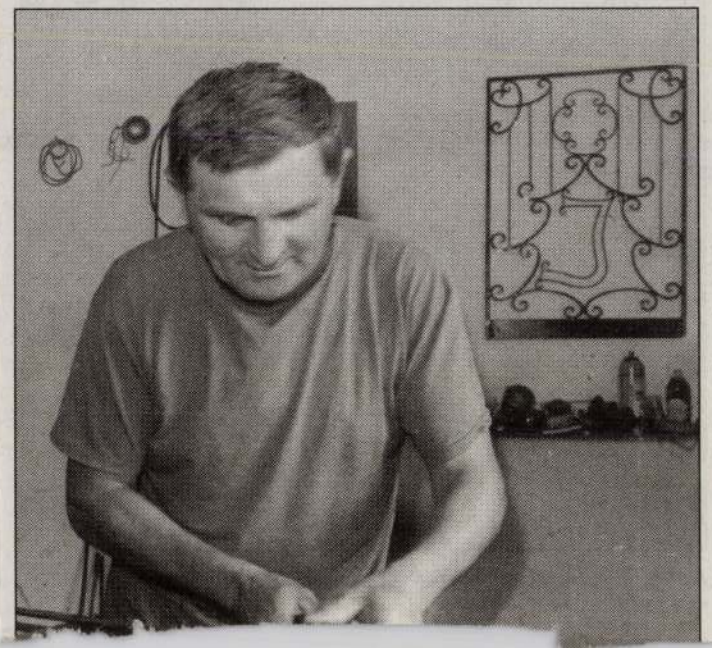

Munkahelyeket keres a somodori szervezet

Egy éve alakult meg a somodori cigányszervezet, amelynek jelenleg tizenhét tagja van. A Bogdán Sándor elnökletével működő szervezet szociális ügyekkel is foglalkozik. A munkahelyteremtést tartják legfőbb feladatuknak. Már tárgyaltak egy hévízi vállalkozóval; szívesen foglalkoznának gyógynövénygyűjtéssel, illetve gyümölcsaszalással.

Kézművesnapokra készül Mezőcsokonya

idén is megrendezik a kézművesnapokat Mezőcsokonyán. Gyöngyösiné Szabó Judit iskolaigazgatótól megtudtuk: tavaly is nagy sikere volt a hagyományos kismesterségeknek, ezért hétfőn és kedden az iskola udvarát újra benépesítik az ismert somogyi kézművesek.

Kutyakiállítást rendeztek Kiskorpádon

Az ország különböző pontjai ról több mint nyolcvan kutyát hoztak el gazdáik Kiskorpádra, ahol az elmúlt hétvégén rendeztek ebkiállítást. A szervezők azt szeretnék, ha minden évben a kiskorpádi Wasserturm kempingpark adna otthont a bemutatónak.

Szentbalázsi falunap horgászversennyel

Nyílt horgászversenyt hirdetett a helyi egyesület – ezzel kezdődik szombaton Szentbalázson a falunap színes eseménysora. Több mint ötven résztvevő: felnőttek, ifjúságiak, indulnak a

Ha csődbiztosok állnak a kórházak élére

Néha „csodákra" is képesek

A privatizációs szervezet az elmúlt években több száz diplomás csődmenedzsert képzett ki, szakemberhiány tehát biztosan nem akadályozza, hogy a nehéz gazdasági helyzetbe került kórházak kimásszanak a bajból.

Több kórház tulajdonosa is jelezte az elmúlt napokban az Országos Egészségbiztosítási Pénztárnál, hogy csődbiztost kíván kinevezni eladósodott intézménye élére. De vajon mit tehet egy ilyen speciálisan felkészült szakember? *Kopcsó Ferenc*, az ÁPV Rt humánpolitikai ügyvezető igazgatóhelyettese elmondta: a csődmenedzser dolga a felborult pénzügyi egyensúly helyreállítása, legyen az ipari üzem, vagy kórház. Első lépésként általában feltérképezik a helyzetet, számba veszik a szükséges és mobilizálható erőforrásokat. Közben természetesen folyamatosan tárgyalnak, „egyeznek" a hitelezőkkel, a bankokkal, az adóhatósággal, a társadalombiztosítással. A takarékossági intézkedések mellett gazdasági cégeknél profilváltás, új piacok keresése is szóba jöhet. Ez a lehetőség nem feltétlenül áll távol a kórházaktól sem, hiszen jó néhány egészségügyi intézmény folytat a gyógyítással összefüggő vállalkozást. A csődmenedzser néha még „csodákra" is képes, és egy kórház első számú vezetőjeként, az egészségügyi szakemberek segítségével sok millió forintot megtakaríthat a korábbi vezetési hibák kiküszöbölésével. **N. Zs.**

Módosított Munka törvénykönyve, nagyobb s

A felmondás, végkielégí

Több jelentős ponton módosult a közelmúltban a Munka törvénykönyve. A változtatások lényege: növekedett az alkalmazottak munkaügyi biztonsága, erősödött a szakszervezetek konzultációs-ellenőrző szerepe.

A fontosabb változásokról *dr. Horváth István*, ismert munkajogász lapunknak elmondta: új előírások szabályozzák a csoportos létszámleépítéseket.

– A törvény szerint a 20–100 főt foglalkoztató cégek esetében 10 személy, a 100–300 fővel működő vállalatoknál a létszám 10 százaléka az a határ, amikor csoportos létszámleépítés esetén konzultálni kell az érdekvédelmi szervezetekkel. 300-nál népesebb vállalatoknál legkevesebb 30 fő egyidejű elbocsátása esetén kell kikérni az üzemi tanács, vagy a szakszervezetek véleményét.

A jogszabály a konzultációk időpontját is meghatározza. A döntésről először az érintetteket kell értesíteni, majd ezt követően egy héttel, de legalább 15 nappal a határozat előtt meg kell tárgyalni az ügyet az érdekvédelmi szervezetekkel is. A leépítés pontos ütemezését nyilvánosságra kell hozni.

Szigorítottak a felmentési illetve felmondási tilalom rendjén. Eszerint a 15–30 napos betegszabadság után visszatérők

kek nagyító alatt

lte a tavasszal tartott
jtermékekre vonatkozó vizs-
álatát. Ez alkalommal a sajtok
s túrók egy csoportjának mik-
obiológiai problémáit kiemel-
en kezelték.

Az összefoglaló jelentésből
iderül, hogy negyvenhárom
intából harminchét nem felelt
eg a mikrobiológiai követel-
ményeknek. Nagy ingadozást
tapasztaltak a felügyelők a
hasznosanyag-tartalom vizsgá-
lata során. A gyártástechnológi-
ai hibák rendkívül magas
aránya miatt a felügyelőség ja-
vasolja a megyei állategészség-
ügyi és élelmiszerellenőrző-ál-
lomások felügyeletét ellátó
Földművelésügyi Miniszté-
riumnak, hogy rendeljen el a
gyártóknál fokozott ellenőrzést.

ntögethetnek a most csökkenő részvényárak

y a börze fekete napjáról

**ctőzsdét, mert az efféle tőzs-
azdasági összeomlás kísérő-
nban ezzel éppen ellentétes
ex pillanatnyi mélyrepülése
a pánikra.**

A majdnem 500 pontos visz-
szaesés egyébként csak a mi fia-
tal hazai tőzsdénk életében szo-
katlan: az utolsó másfél-két év-
ben mindössze néhány tíz-, vagy
százpontos csökkenés fordult
elő, s többnyire a részvények ár-

ent, a részvényárak 6 százalék-
l zuhantak. Gazdasági

Bábolna döntésre vár

Privatizációval újra a világ élvonalába?

Előreláthatóan még ebben a hónapban megszületik a kormány döntése a Bábolna Rt privatizációjáról. A szebb napokat látott patinás cég jelenleg 96 százalékban állami tulajdonban van.

Papócsi László, a társaság vezérigazgatója elmondta munkatársunknak: ha a magánosítás zöld utat kap a kabinettől, számításaik szerint körülbelül 50-60 millió dollár áramolna a céghez. Már azt is kikalkulálták, hogy ennek az összegnek nagyobb részét, mintegy 60 százalékát fejlesztésekre, negyven százalékát pedig forgóeszköz-állományuk feltöltésére használnák fel.

Az 1992 óta részvénytársasági formában működő cég egyébként sikeres gazdálkodást folytat: az elmúlt öt évben megháromszorozta forgalmát. Árbevételük tavaly elérte a 46 milliárd forintot, s terveik szerint ezt az összeget az idén 4 milliárddal megtoldják.

Jelenleg olyan növénytermesztési és állattenyésztési rendszerek kialakításán dolgoznak, amelyek a genetikai alapok megteremtésétől az értékesítésig minden folyamatot egy kézben fognak össze.

Azt remélik, mondja Papócsi, hogy a magánosítás révén Bábolna ismét nemzetközileg versenyképes nagyvállalattá válik. **(Ujvári)**

HONTY MÁRTA iparművész

Kaposvár Rózsadombján születnek a motívumok

Megszövi a napot és az éjt

Honty Márta nyáron sem pihen. Még tanított az iparművészetiben, már akkor elkészítette két, egyenként egy négyzetméteres gobelinjének tervét. Az iparművész a napot és az éjt szövi meg.

— A januári megyenapra készülök, s a két munka munka hat hónapig leköt — mondta Honty Márta, akinek jelenleg egy nagyatádi kiállításon láthatók művei. — A francia gobelin a legaprólékosabb, legnehezebb technika, de én élvezettel, s gyakran alkalmazom.

Az egyik mű a Napról szól, ragyogó sárgákkal, s ez már elkészült, a másik pedig az éjszakáról, a kékek árnyalataival. Honty Márta nemrég rokonaihoz ment vendégségbe, de öt napon át gombolyította maga festette fonalait. Kaposvár „Rózsadombján", a Balázs János utcai műterem galériájának szövőszékén születik az éjszaka. Naponta 10-14 órát dolgozik az iparművész, aki a népi motívumkincset és az ősi jelképrendszert őrző tűzzománcairól, grafikáiról is ismert.

— Nyáron inkább gobelint szövök, a tűzzománcot ugyanis ki kell égetni. A kemencém a férjem műtermében van, s ha ott égetnék, 8-10 fokkal melegebb lenne a műteremben.

Míg a szövőszéknél ül, nemcsak az Éjt szövi, hanem álmait is. Tűzzománc- és grafikaterveken töpreng, s örül: diákjai egyre ügyesebbek, merészebbek, és fantáziájuk is szabadabban szárnyal. **(Lőrincz)**

Honty Márta tervei között FOTÓ: KOVÁCS TIBOR

Honty Márta, iparművén

L. Gorka G.

[H.M. tüzzománc a a 822. oldalon.
[V.ö. Tüskés T.: cikke 813-818. old. on.]

Bodri J.: Műveneti 819-822

JELENKOR, Pécs, 1975. neptember XVIII/9.

09

Honty Márta, ipar művei

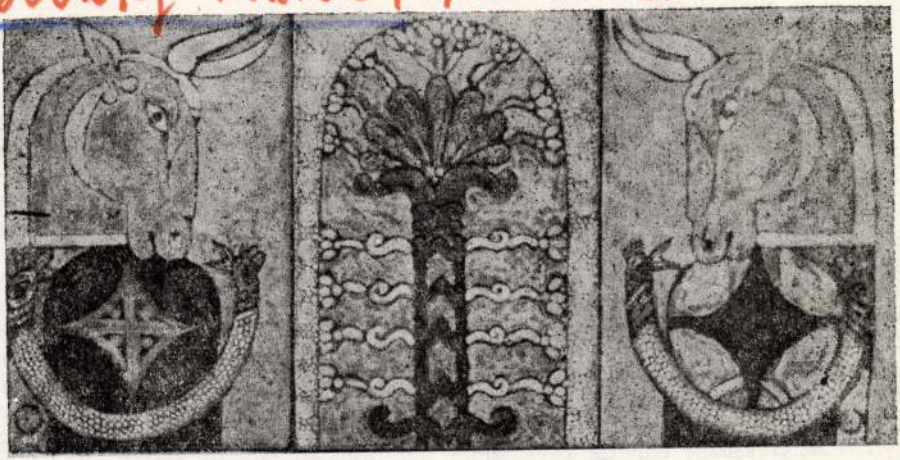

Honty Márta: alkotása

845.old

XVIII

JELENKOR, Pécs, 1975. september 9.

kötetét az újvidéki Szerb Matica adta ki, Fehér Kálmán verseit pedig a Bratstvo–Jedinstvo (Testvériség–Egység) vállalat. Szeretnénk, ha ez a példamutatás más országokba is elvilágítana.

*

A moholi (gunarasi) születésű *Brasnyó István* mire eszmélkedett, már a szocializmusban újjászületett Jugoszláviában nézhetett körül és az újvidéki egyetem bölcsészkarán végzett. Az újabb jugoszláviai magyar költészet akkor már nem csupán a háború után divatos szocrealizmuson volt túl, hanem jószerével az újabb szürrealizmus lázait is kiheverte. S most, hogy újabb kötetét (*Kialudt tűz.* – Forum kiadása, Újvidék, 1974) kezünkbe vesszük, meg sem lepődünk, hogy ezeknek a szabad verseknek, vagy prózaverseknek fogantatója az a „couleur local", amelyet még Szenteleky Kornél ajánlott a húszas évek avantgarde láza után a vajdasági magyar íróknak, s amelyről az utóbbi másfél évtizedben is oly sok okoskodás hangzott el az ottani magyar folyóiratok hasábjain pro és kontra. (Akik a „helyi színt" támadták, elfeledkeztek arról, hogy a Nobel-díjas Ivo Andrić regényei is a boszniai helyi színekből merítették azt a sajátos erőt, amely őt a világirodalomba emelte s hogy a magyar irodalomban is az olyannyira élő és modern Tamási Áron is Székelyföld helyi színeit építette bele szinte lefordíthatatlanul nagy lírai prózájába.) Brasnyó már első verseskötetében, az 1966-ban megjelent *Vadvizek*-ben lázasan kereste a maga, akkor még ellentmondásos kifejezési formáját, s ha még ebben a kötetében sem érkezett el odáig, hogy egyenetlenségeit legyűrje, mégis megállapíthatjuk, hogy a komolyan felfejlődő jugoszláviai magyar irodalomban figyelemreméltó helyet vívott ki magának. Tárgyát pedig kétségtelenül gyermekkorából meríti, abból a bácskai, Tisza menti tájból, amelynek színei és ízei annyira sajátosak, a

...arta, ipari művén

Két műve:

Honty Márta két műve

Hátró-belső-borító: 3.

Hátró-kulső-bolító: 4.

JELENKOR, Pécs, 1975. September XVIII/9.

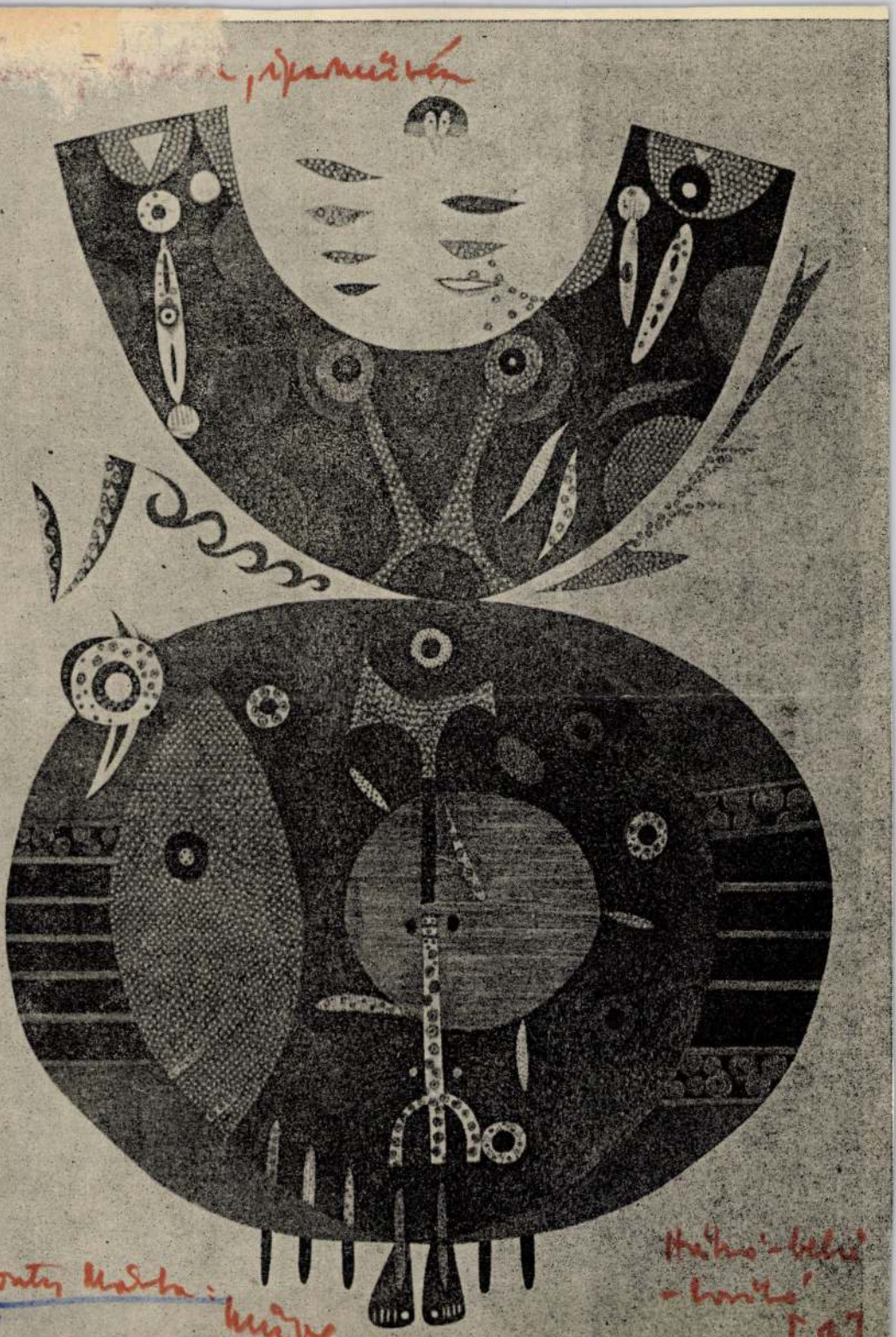

JELENKOR. Pécs. 1975. 5. szám.

6,— Ft

Honty Márta, ipari művész

SZÁMUNK SZERZŐI:

BENKŐ ATTILA
BERTHA BULCSU
BODRI FERENC
CZÉRE BÉLA
CZINE MIHÁLY
CSÁNYI LÁSZLÓ
CSORBA GYŐZŐ
CSUKA ZOLTÁN
DEME MÁRIA
DERCSÉNYI DEZSŐ
HAJNÓCZI GYULA
KERÉK IMRE
KOLOZSVÁRI PAPP LÁSZLÓ
LICHTMANN TAMÁS
MAKAY IDA
MAROSI ERNŐ
MÁTYÁS FERENC
MELIORISZ BÉLA
NAGY IMRE
PARTI NAGY LAJOS
PÁL RITA
TÉNAGY SÁNDOR
TOLDALAGI PÁL
TUSKÉS TIBOR
ZENTAI MÁRIA

KÉPEK:

HONTY MÁRTA

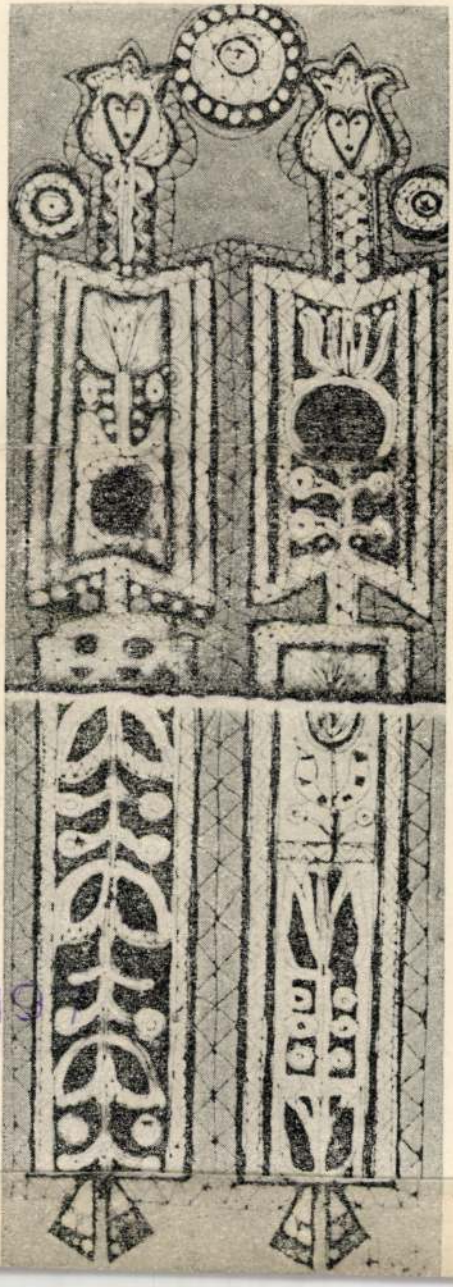

JELENKOR, Pécs, 19

1975.

Horváth Márta

„Termékenység"

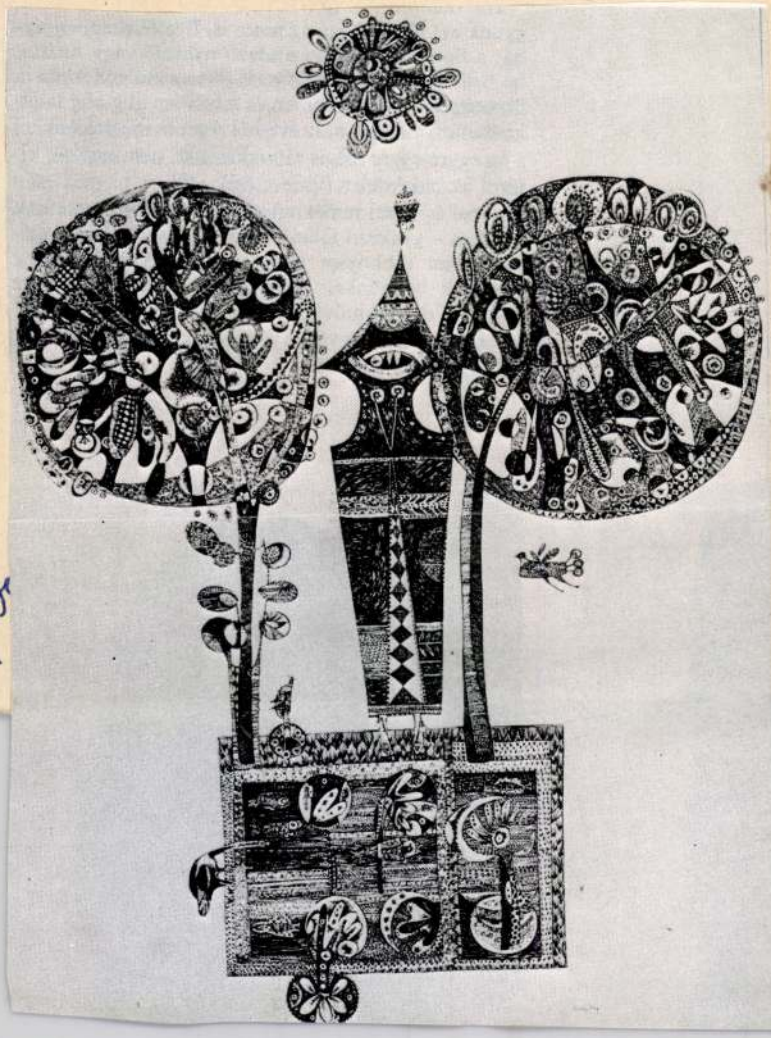

Pap Gábor: Hagyo
Művészet, 1975.

M
75/10

1027

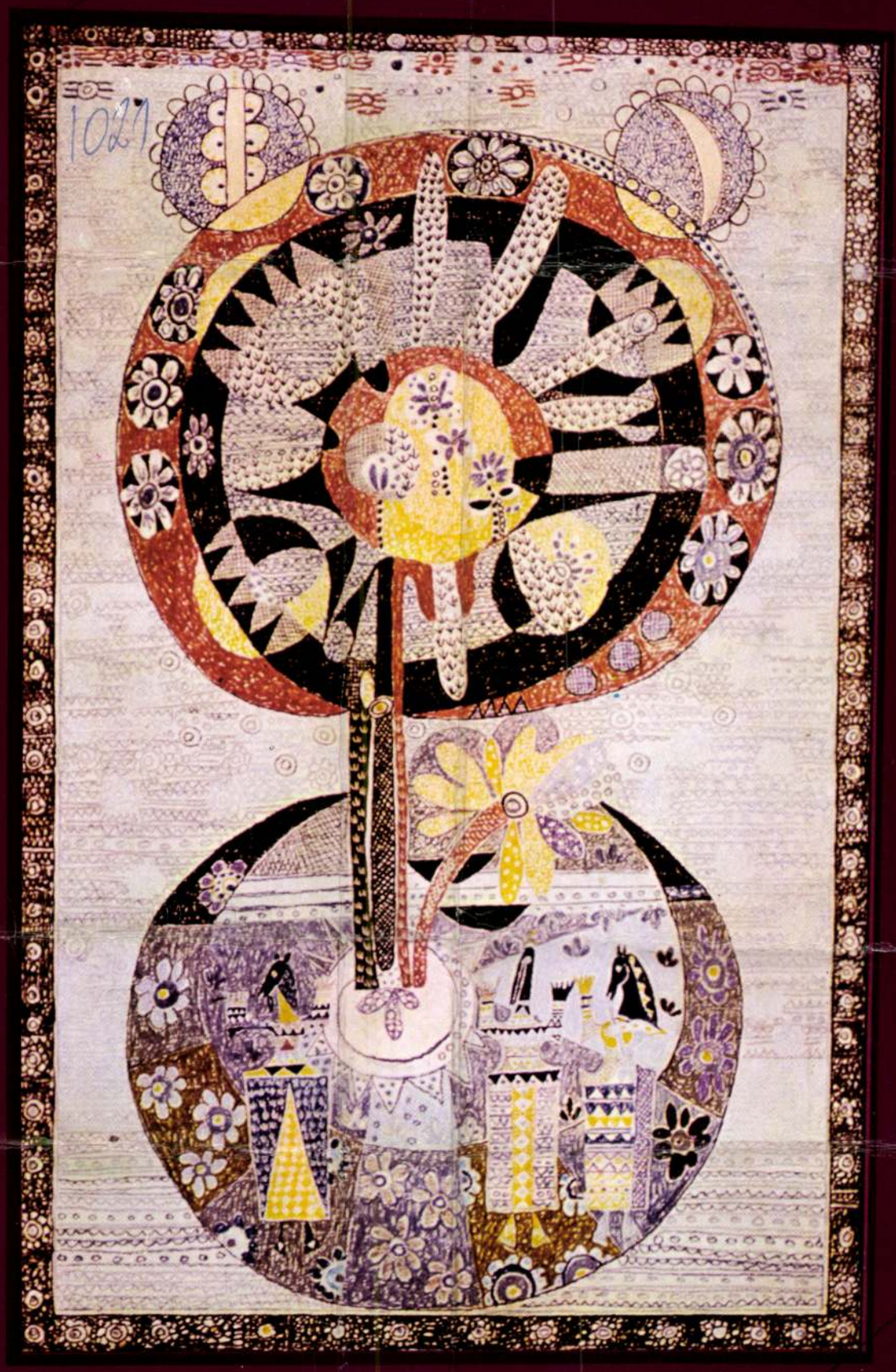

Somogy képzőművészeti életéből

Új grafikai eljárások

Szovjet körkép a magyar képzőművészetről

Művészet

XVI. É
10. SZ
1975. OKTÓBER

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK FOLYÓIRATA

Somogy

Honfi István: Somogy képzőművészeti helyzetéről, feladatairól 1
Somogy megyei képzőművészek kislexikona 2
Nagy Ildikó: Pieták, Dózsa-keresztek, Státuszszimbólumok (Bors István munkásságáról) 4
Kovács Gyula: Négy festő Somogyban 7
Pap Gábor: Hagyomány és korszerűség, Kaposvár, 1975 11

Nézzük meg együtt
a somogyvári bazilika faragványait (Bakay Kornél) 14

Knézy Judit: Ember- és állatábrázolás a dél-dunántúli pásztorművészetben 16
Szémann Béla: Egy legenda vége a Kék kápolnában 18
Intersymposion, 1975 – Nagyatád 20
Kanyar József: Kaposvár közművelődése a századfordulón 22
Szabó Júlia: Kaposvár és a XX. századi magyar képzőművészet (1902–1927) 24

Műhely

Nagy Tibor: A faművesség mindenes mestere, Németh Kálmán 26
Samu Géza: (Curriculum vitae – Panyik István és Sellei Sarolta fotóetűdje –
Erdős György: Herkentyűk, avagy lehet-e Samu Gézáról filmet csinálni) 28
Kocsis Imre: Új grafikai eljárások 30
Díszlettervezők műhelyében – Csik István: Kézdi Lóránt 34

Mű és közönsége

Frank János: A tárlatot rendezi valaki (2) 36
Fekete Judit: Főiskolás tárlatvezetők 38

Kiállítás

Néray Katalin: Modern művészet Irakban 39

Kitekintés

Szovjet körkép a magyar művészetről (Összeállította: Szilágyi Péter) 40
A mai magyar avantgard idegen szemmel (Összeállította: Sinkovits Péter) 41

Könyvekről

Vámossy Ferenc: Korunk építészete (Németh Lajos) 43
Műemlékek és védelmük Somogyban (Menyhárt László) 44

Kiállítási naptár 45

A borítón Honty Márta: Farsangi alakoskodás (fotó Gyertyás)
A borító hátoldalán Szabados János: A béke napjai (fotó Roboz)

A szerkesztésért felelős RIDEG GÁBOR

Szerkesztőség:
1146 Budapest XIV., Ziczy Géza utca 8.
Telefon: 225-035

Kiadja a Lapkiadó Vállalat
Budapest VII., Lenin körút 9–11.
Levélcím: 1906 Pf 223. Telefon 221-285
Felelős kiadó: Siklósi Norbert

75.2551/2. Zrínyi Nyomda, Budapest
Felelős vezető:
Bolgár Imre vezérigazgató

Terjeszti a Magyar Posta.
Előfizethető bármely postahivatalnál,
a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlap Irodánál
(1900 Budapest V., József nádor tér 1.)
közvetlenül vagy postautalványon,
valamint átutalással a KHI 215-9616
pénzforgalmi jelzőszámra.
Lapunk példányonkénti eladási ára:
12,– Ft
Előfizetési ára fél évre 72,– Ft
Külföldön terjeszti a „Kultúra"
Könyv- és Hírlap Külkereskedelmi
Vállalat,
H–1389 Budapest, Postafiók 149.
INDEX 25602

Kéziratokat, rajzokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

Honty Márta

1975 AUG 31

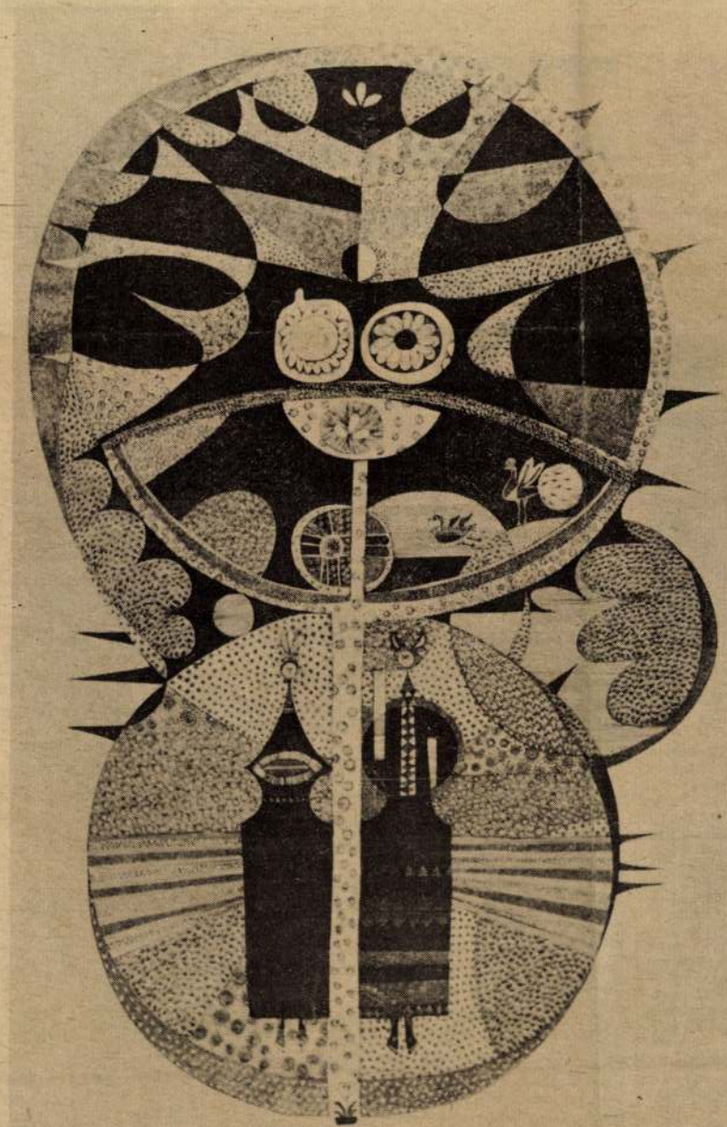

Honty Márta: ARANYFA.

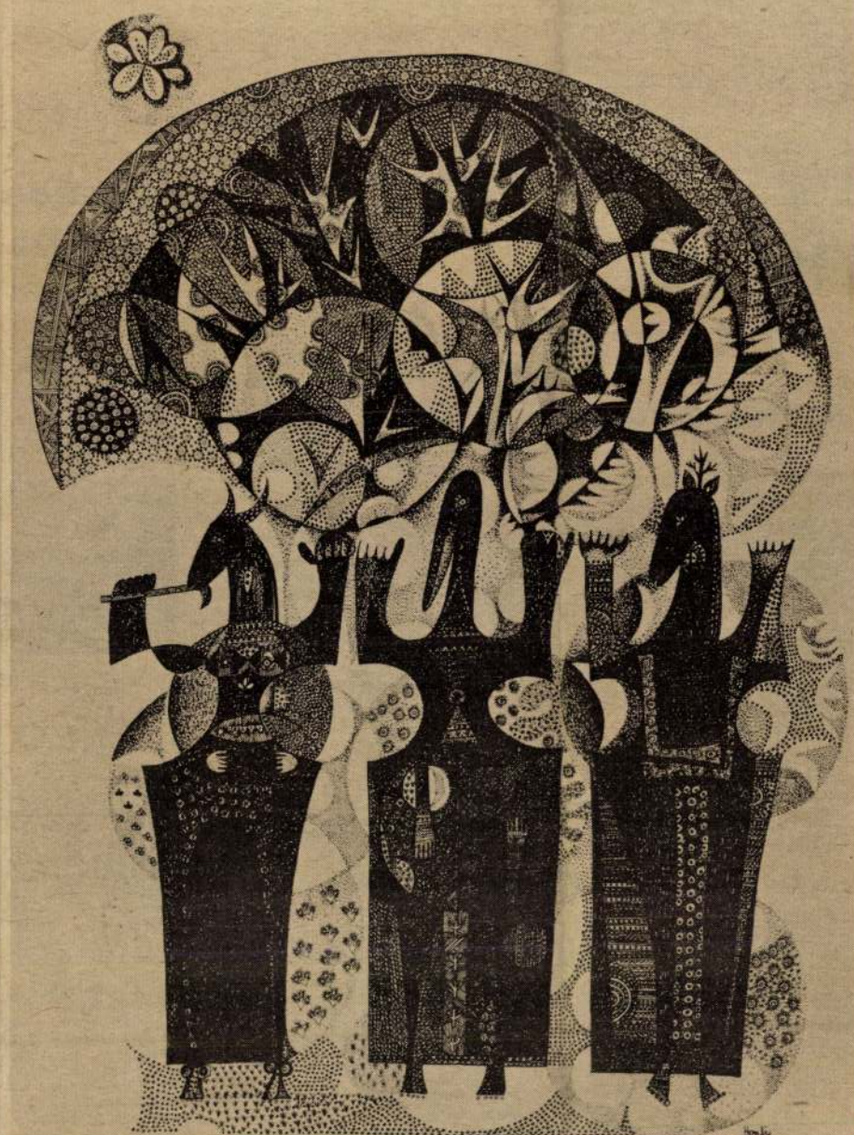

Honty Márta: ALAKOSKODOK. (Fotó: Nádor Katalin)

24 ÓRA A NAGYVILÁGBAN

...ában

...ő Morules ...a szólított fel

...k hozták a döntést

szerint 17 órakor teszi le a hivatali esküt.

Limában és szerte az országban teljes a nyugalom, a feszültségnek semmi jele.

*

Limában nyilvánosságra hozták a perui fegyveres erők egyesített parancsnokságának közleményét. A dokumentum hangsúlyozza, hogy az ország fegyveres erői a rendőri erőkkel közösen hozták a döntést Francisco Morales Bermudez tábornok kinevezéséről a Perui Köztársaság elnökévé.

Juan Velasco Alvarado tábornok, az ország volt elnöke „a nemzethez intézett üzenetében" kijelentette: „Nem vesszek részt többet a forradalmi folyamat irányításában, amit 1968. október 3-a óta végeztem. Mindezt azzal a megelégedett érzéssel teszem, hogy teljesítettem kötelességemet, és abban a tudatban, hogy sikerült megteremteni az új Peru alapjait."

Velasco Alvarado felszólította az ország népét, hogy legyen mindig egységes és tá-

Üdvözlő táviratok

A Líbiai Arab Köztársaság nemzeti ünnepe, a forradalom 6. évfordulója alkalmából Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban üdvözölte Muammar Kadhafi elnököt, Lázár György, a Minisztertanács elnöke pedig Abduszalam Dzsalloud miniszterelnököt.

*

Malaysia nemzeti ünnepe alkalmából Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban üdvözölte Abdul Malim Mu 'Azzam-ot, Malaysia államfőjét, Lázár György, a Minisztertanács elnöke pedig Abdul Razak miniszterelnököt.

◆

Koszigin —Kekkonen találkozó

Alekszej Koszigin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke szombaton Szvetogorszk körzetébe utazott, ahol találkozik Urho Kekkonen finn köztársasági elnökkel.

Koszigin és Kekkonen részt vesz majd azon az ünnepségen, amelyet egy celluloze és papíripari kombinát első részlegének üzembehelyezése és második részlege alapkövének lerakása alkalmából rendeznek. Az ezzel kapcsolatos mun-

Azevedo életrajza

KS. D. NAPLÓ, TELEFOTÓ

José Baptista Pinheiro de Azevedo 1917. június 5-én született az angolai Luanda közelében fekvő Remédios-ban. Tizenhét éves korában került a haditengerészeti iskolára. Végigjárta a haditengerész-tiszti ranglétrát, majd 1946—1967 között kapitányként több nagy hadihajón szolgált. 1955—1963 között oktatóként tevékenykedett a haditengerészeti iskolán, 1968—71-ig pedig Portugália londoni nagykövetségén a haditengerészeti attasé helyettese volt. 1972—74 között tengerészgyalogos egységek élén állt az afrikai gyarmatokon. Működéséért többször kitüntették. Azevedo egyike volt a portugál fasiszta diktatúra megdöntésében (1974. április 25.) legkiemelkedőbb szerepet játszott haladó katonatiszteknek. Tengerészgyalogosai részt vettek a fasiszta titkosrendőrség (PIDE) főhadiszállásának felszámolásában és Caetano miniszterelnök foglyul ejtésében. 1974. április 30-án került a haditengerészet főparancsnoki tisztségébe. Tagja volt a nemzet megmentése tanácsának és az államtanácsnak, majd 1975. március 14-től — a két szerv megszűnése után — az MFA legfelső forradalmi tanácsának. Ideiglenesen több-

PORTUGÁLIA

Személyi változások a kormány élén

Soares taktikázó válasza a PKP felhívására

Costa Gomes portugál köztársasági elnök pénteken a késő esti órákban bejelentette, hogy Vasco Goncalves tábornokot – kormányfői tisztségéből felmentve – a fegyveres erők vezérkarának főnökévé nevezte ki, a miniszterelnöki teendők ellátásával pedig Pinheiro de Azevedo tengernagyot, a haditengerészet főparancsnokát bízta meg. A fegyveres erők vezérkari főnöke eddig maga az államfő volt: Gomes ezentúl csak köztársasági elnök lesz, és megszűnik „legfelső hadúri" funkciója.

Az elnöki közleményben az is szerepel, hogy szeptember 5-ére összehívják a fegyveres erők mozgalmának (MFA) közgyülését. (Ez a 240 tagú testület az MFA egyik leghaladóbb összetételű hatalmi szerve. A jobboldal mindenáron meg akarja akadályozni összehívását, mert úgy véli, hogy nem várhat tőle semmi jót.)

A döntés kedvez a portugál forradalmi folyamatnak. Azevedo tengernagy élvezi a teljes bizalmamat – jelentette ki a Seculo munkatársának Vasco Goncalves tábornok.

„Vasco Goncalves kinevezése a fegyveres erők legfelső parancsnokává megfelel annak a bizalomnak, amelyet a nép táplál iránta, annak az óhajnak, hogy a hadsereg a forradalom

a miniszterelnöki posztról, szombaton reggel közleményben reagált Goncalvesnek a vezérkari főnökké történt kinevezésére. Mint várható volt, a kilenc tiszt éles hangon a kinevezés ellen foglalt állást és „illegálisnak" minősítette a forradalmi tanács pénteki ülését, amelyen a személycserékről szóló döntés megszületett.

●

Az Expresso című jobboldali hetilapban szombaton reggel közzétették Mario Soaresnek, a szocialista párt főtitkárának a válaszát a kommunistáknak arra a kezdeményezésére, hogy széleskörű politikai tárgyalásokon keressenek megoldást a válságra.

Soares – miután „puccsistának" nevezi a Portugál Kommunista Pártot – olyan „egység- és nemzeti megmentéskormány" megalakítását követeli, amelynek élén az MFA „független, pártatlan" személyisége áll. A PSZP véleménye szerint a válság megoldásához szükséges egy olyan „közös politikai terv", amelyet a „portugál realitások és az ország helyzetét meghatározó geopolitikai szempontok" szerint dolgoznak ki. Ezt a tervet el kellene fogadnia a PSZP-nek, a PKP-nak és a jobboldali de-

Honty Márta
gobelintervező

Néphagyomány
"Aranyfa"
"Égigérőfa"
} repro

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 FEB 23

Somogyi Néplap

Honty Márta

— Képzőművészeti kiállítást rendeznek Jugoszláviában dél-szlavóniai képzőművészek részvételével a nemzetközi nőnap alkalmából. A kiállításon Honty Márta és Weeber Klára műveit is bemutatják.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Jelenkor

1975 9

1021 Honty Márta

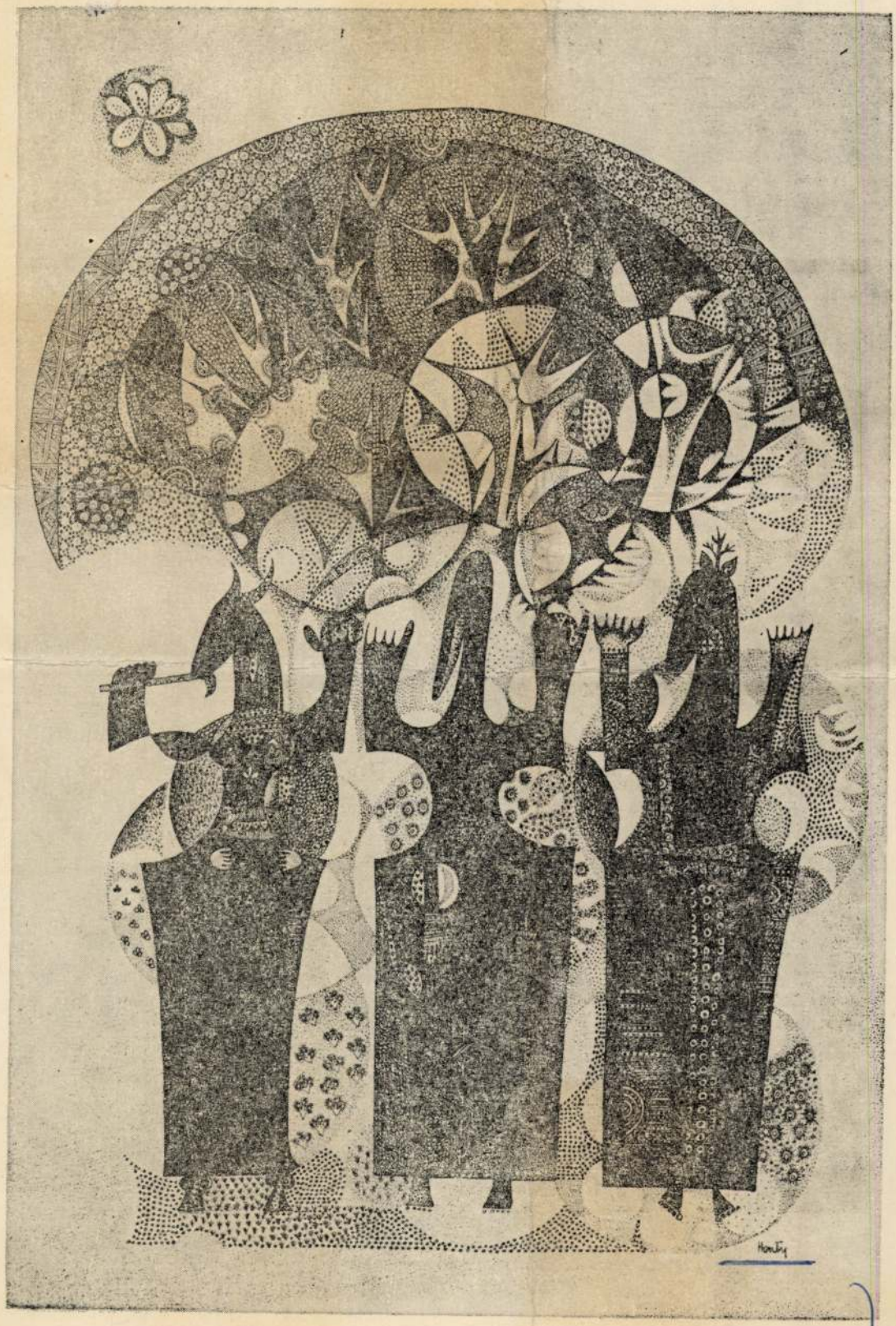

JELENKOR

IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT — 1975

A TARTALOMBÓL:

CSORBA GYŐZŐ
MAKAY IDA
MÁTYÁS FERENC
TÉNAGY SÁNDOR
TOLDALAGI PÁL
VERSEI
*
BERTHA BULCSU:
A KENGURU
PÁL RITA:
KESZTYŰVARRÓNŐK
*
FÜLEP LAJOS
EMLÉKEZETE
TUSKÉS TIBOR:
BESZÉLGETÉS
HONTY MÁRTÁVAL
*
CZINE MIHÁLY:
CSUKA ZOLTÁNRÓL
CSUKA ZOLTÁN:
JUGOSZLÁVIAI KÖRKÉP

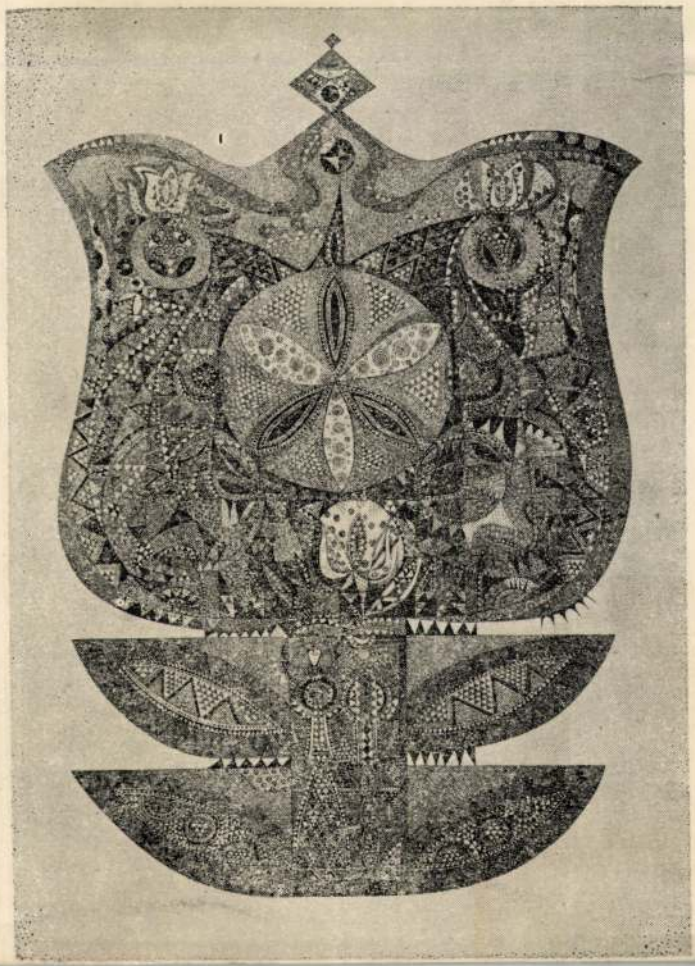

9

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 JUL 15
NÉPSZAVA

Honty Márta

1021

Honty Márta: Cigányasszony

nogy melyik az igazi szocialista szí
ház, amelyik elsősorban az írć
vagy amelyik a rendezőre épít, an
lyik a színdarab tolmácsolását, va
amelyik a rendező szuverenitását h
ivezi előterbe, amelyik a klasszik
drámát hagyományosan adja e
vagy amelyik direkt módon vált
tatva viszi színre?! Mindegyik tá
a maga igazát fújta, kötötte az el
a karóhoz.

A színházi vita az idén, napjain
ban is folytatódott, csak nem a
pok hasábjain, a kritikusok, ren
zők polémiáiban, hanem a szín
don estéről estére, s ez a szerenc
folytatás, mert célja nem egyik vá
másik színházi irányzat monop
helyzetének kivívása, hanem a k
lönféle rendezői módszerek, elkép
lések békés egymás mellett él
színben, stílusban, dramaturgiába
Káros minden olyan törekvés, me
nyíltan vagy burkoltan ezt a vált
zatos, színes színházi összképet szü
kíteni, egyoldalúbbá tenni szerett
a választékot csökkenteni, gazda
ságától megfosztani, akár műsor
ban, akár jellegében. A különfé
színházi irányzatok versenyét ne
szabad abbahagyni — ez a biztos
téka színházi életünk fejlődésén

* A tragikusan elhunyt színházi dr
maturg lapunknak küldött utolsó írása.

HONTY MÁRTA

Tüskés Tibor: Műteremben
Pécs. Jelenkor. 1978.

Amikor tegnap Kaposváron, a Dózsa György utcában a Honty Márta és Bors István házaspár közös műtermét és lakását kerestem, az udvaron egy fiatal hölgy éppen a hamut öntötte a kuka-edényekbe. Az udvar egy részét deszkakerítés zárja el. A bejárat mellett kézzel írott, ázott, tenyérnyi kartonpapír: „Kérem az ajtót betenni." Az ajtó nyitva volt. Amikor hátrafordultam, a kuka-edényektől az ismeretlen, kék köpenyes hölgy elindult felém. Karjait széttárta, mindegyikben egy üres vödröt tartott a magasba. Arcán szemüveg, fején kendő. Olyan volt, mint egy kedves, kiterjesztett szárnyú angyal. Hideg volt, sietve keresztülszállt az udvaron.

– Bennünket keres? – kérdezte.

Tudtam, Honty Mártával találkoztam. Bevezetett a műterembe; megmosta, megtörölte, s csak aztán nyújtotta kezét.

Be kellett osztanunk a munkát: tegnap férjével beszélgettem. Márta is ott volt a műteremben, néha közbeszólt, kiment, visszajött, leült. A szobrász egy-egy fogósabbnak vélt kérdésnél feleségére nézett: – Ugye, Márti, te is így gondolod? – A feleség rágyújtott, kifújta a füstöt: – Persze, persze . . . – Ha Bors hosszasabban kereste a szavakat, Honty Márta válaszolt: – Tudja, az úgy volt . . . – A kendőt letette fejéről, középen szétválasztott, simára fésült, kontyban feltűzött haja feketén csillogott.

Este Honty Márta színházba ment. A Dosztojevszkij-regényből dramatizált *Ördögök* főpróbáját nézte meg. Mi Bors Istvánnal szalonnát ettünk friss rozskenyérrel, és dörgicsei bort ittunk.

Másnap kora reggel kopogok a Dózsa György utcai műterem ajtaján.

Bent mindhárman leülünk: nekem az egyetlen karosszéket kínálják, Honty Márta egy zongoraszéken, Bors egy sámlin foglal helyet.

Honty Márta figyelmesen néz rám. Hallgat. Amennyire élénk volt tegnap, ma épp annyira szófukar. Segélykérőn pislog férjére. Most ő mondja: – Ugye, Pisti, te is így gondolod? – A szobrász mélyet szív a cigarettából. Arra gondolok: van valami hasonlóság kettejük arcában. Talán a közös barna tekintet, a mosolyra össze-

– Milyen hatása volt a közvetítésnek?

– Semmilyen hatása nem volt . . . Az ég világon semmi . . .

– Népszerűség, publicitás, vagy más efféle?

– Semmitől nem irtózom úgy, mint attól a szótól, művész. Fiktív előjognak tartom, amit persze egyesek alaposan kiélveznek. De ez nem jó dolog . . .

– Minek neveznéd hát magadat?

– Egy olyan embernek, aki megkísérel jószándékkal ügyködni a szakmájában . . . Ez egy szakma . . . Szakma . . . Nincs benne semmi . . .

futó ráncok, a sötét keretes szemüveg teszi. Azt mondják, ha két ember megérti egymást, arcvonásaik is idomulnak egymáshoz.

Megfogalmazom az első kérdést:

– Mit jelent ebben a műteremben a közös munka, a közös élet?

Honty Márta körülnéz, mintha először ülne itt, és tekintetével fölméri a tárgyakat:

– Vannak olyan manuális munkák, amelyekbe a másiknak be kell segíteni... Aztán kicsit szellemi közösség is a miénk. Megszóljuk egymás munkáit... Nem zavar, ha Pisti itt van, amikor dolgozom... Mindketten az iparművészetin végeztünk. Ő a szobrász, én a gobelin szakon. Teljesen mást csinálunk. A nyelvezetünk is különböző... Eddig módunkban volt, hogy közösen állítsunk ki. Ez jó. Közös tárlatunk volt Pécsen, Nagyatádon és Budapesten.

Hontytól is megkérdezem, amit tegnap a férjétől:

– Volt valamilyen hatása a Derkovits-termi kiállításnak?

– Semmi.

– Mégis, milyennek őrizte meg a tévé-közvetítés emlékét?

– Fárasztó eseménynek.

Más oldalról próbálkozom:

– A főiskolán a gobelin szakon végzett. Gobelin terveket készít, emellett rajzol és zománcégetéssel foglalkozik...

– Sőt festéssel is próbálkoztam – mutat Honty Márta a falra, ahol egy Csontváryra emlékeztető kép függ. – Ez az én *Panaszfal*am... – mondja nevetve. Majd összeráncolja homlokát: – Mindig az elképzeléseimből indulok ki. Az meghatározza a kép műfaját...

– Maradjunk a gobelinnél...

– Az évfolyamon egymagam voltam tanítvány, és volt hat tanárom. A gobelin történetével mégis inkább magánszorgalomból ismerkedtem meg. Somogyban nem volt semmi hagyománya. Itt nem foglalkozott senki falkárpittal. Csak Rippl-Rónainak voltak azok a szecessziós ügyei... Engem az eleje, a kezdetek, a cluny-i gobelinek, meg a huszadik századi érdekel. A tizennyolcadik-tizenkilencedik században elkanyarodott ez a művészet. Egy francia festő, Jean Lurçat vetette meg a modern gobelin alapjait. Már meghalt. Ő írta és állította össze a gobelin történetéről ezt a gyönyörű könyvet – mondja Honty Márta, és egy testes albumot ad a kezembe. – A magyarok közül Ferenczy Noémi az egyetlen igazi név.

– Ferenczy Noémi saját maga szőtte le terveit... – vetem közbe.

– Részben...

– És Márta?

– Segítséggel dolgozom. Ketten Pesten vannak. A nagy, ezrelékes munkáimat ők kivitelezik. Az olyan nagyméretű szőnyegeket is meg tudják csinálni, amihez a szövőszék itt nem férne el. Átadom a tervet, és munka közben följárok. Mindent nekem kell elintézni, a fonalak beszerzését, festését ... Aztán van egy kislány Pécsen. Neki adtam kölcsön a szövőszékemet. Itt nem férünk el.

– Nem lehetne Kaposváron egy szövő-szakkört indítani olyanok számára, akik helyben kiviteleznék a terveit?

– Képzelje el: egy szövőnő egyhavi normája fél négyzetméter, átlagsűrűség mellett. S amikorra megtanulnák a technikát, itthagynának ... Van egy képzőművészeti szakköröm Taszáron, a helyőrségi klubban. De ott mást csinálunk. Szobrászattal indult, iparművészettel folytattuk. Állandóan változtatjuk a profilunkat.

– Hol van a mai magyar gobelin helye az európai művészetben?

– A gobelin nálunk ma eléggé elterjedt. Van egy nemzetközi kiállítás Svájcban, a lausanne-i textil biennálé. Ezen a magyarok is részt szoktak venni. Hajnal Gabriella meg mások ... Az európai művészetben a tértextilek irányában mutatkozik a fő törekvés. Ezeket a csomózott és különféle technikával készített textíliákat ugyanúgy föl lehet akasztani a szobában, mint a lámpát. Körbe lehet járni. Én nem követem ezt az irányt. A klasszikus formákat kedvelem.

– Szombathelyre se küldött még szőnyeget? Ott vegyes anyagot állítanak ki. Tértextileket is, hagyományos dolgokat is.

– Még nem ...

– Hol vannak a nagyobb munkái?

– Kaposváron a Kapos Szállóban, a tanácsi tervező intézetben, az MSZMP megyei székházában, Csokonyavisontán a könyvtárban. Legutolsó munkám az ajkai kórházba került. Ezek általában hat négyzetméteres darabok. Most Makóra készítek egy faliszőnyeg tervet. Ez az eddigi legnagyobb munkám. Nyolc és fél négyzetméter: egyhetvenszer öt méter.

– Foglalkoztatják a textilművészet új lehetőségei, a kapcsolat a nagyüzemi technikával?

– Csak úgynevezett francia gobelint csinálok, s csak a kéziszövéshez értek. A gyári technológiát nem ismerem. Tudomásom szerint én voltam az utolsó növendék a főiskolán, aki csak kéziszövést tanult. Akit ma fölvesznek a textil szakra, az elsősorban a gépi szövést ismeri meg. A szőnyeg, a szövet, a selyem gépi szövését. S emellett, és ha kiválasztják, tanulhatja meg a kézi szövést.

– Nem izgatják az új anyagok, az új technikák?

– Nem. Talán azért, mert a szőnyegterveimet nem magam szövöm le. Nem bütykölök a szövőszék mellett. A habitusom más ... A rajzban élem ki az aprólé-

kosságot . . . Nagyon szeretek rajzolni. Egy ötvenszer hetvenes grafikát egy hónapig csinálok. Látja, ott megvan az aprólékos műgond, ami a szőnyegszövéshez kell! De én ahelyett, hogy szőnék, inkább rajzolok.

Honty Márta a rajzairól készült fényképeket mutatja. A rajzok: fekete vonalrácsozatból szőtt, pókhálószerű tusrajzok.

– Ezek szerepeltek a kiállításokon – mondja.

– Ezeket meg is lehetne szőnyegben szőni? – kérdezem.

– De még mennyire! Fölnagyítva, színesben . . .

– Ugyanakkor gobelin terveit is kiállítja . . . – emlékeztetem azokra a tárlatokra, ahol munkáival találkoztam.

– Ezt rosszalva mondja? – néz rám Honty Márta. – Tudom, nem egyedülálló a véleménye, hogy egy terv nem való kiállításra. De ezek a gobelin tervek nem félmegoldások, nem skiccek, csak nem eredeti léptékben és nem eredetileg elképzelt technikával elkészített munkák. Véglegesek az elképzelés oldaláról, de tervek, mert nincs lehetőségem, hogy önmagam műgyűjtőjeként finanszírozzam a kivitelezést. Persze tudom, hogy ez kényszermegoldás . . . Látja, ezért is tértem át a tűzzománcra. Nagyon szeretem a zománcot. Először itt is megrajzolom, amit meg akarok valósítani. Sok-sok vázlatrajzot készítek. De itt a tervet nem állítom ki. Itt nincs különbség a terv és a megvalósulás között. Itt ki van küszöbölve a kettő közti távolság. A terv és a kész zománckép méretben, színben azonos. A zománc, mint kivitelezett technika, számomra elérhető, megvásárolható. Itt elképzeléseimnek, főleg a kisebb méretben, nincs árnyoldala. Itt nem mondható, hogy amit csinálok, nem a végleges anyagban elképzelt „terv" . . . Az eljárás a következő: Vaslemezből kis, tenyérnyi, tepsi alakú formákat hajlíttatok. Ez vasipari munka. Kézzel hajtogatják le a tepsi négy oldalát. Ebből adódik a néhány milliméter eltérés a formák között. Ha acélsablonnal, nagynyomású préssel csinálnák, akkor ezt ki lehetne küszöbölni. Közönséges, víz hígítású ipari zománccal dolgozom. Amivel a fürdőkádakat meg az edényeket vonják be. A kilenc alapszínből több mint száz színvariációt tudtam eddig kikeverni. Egy éve foglalkozom zománcképpel. Nem biztos, hogy éppen ezeknél a színeknél maradok meg . . . Először a tepsi külső felületére ecsettel fölviszem az alapozást, aztán a többi színt. Majd rézkarctűvel vonalakat, mintákat karcolok a festékbe. Ezután következik az égetés. A kemencét mi csináltattuk. – Honty Márta a magas vaslábakon álló villanykemencére mutat. A zöld színű kemence nem nagyobb, mint egy régi katonaláda. – 860 °C-on történik az égetés. Akkor vérvörös a belseje. – Honty kinyitja a kemence ajtaját. – Pisti éget. Egyszerre egy lemezt lehet betenni. A lemez három perc alatt ég ki. Az égetés adja meg a végleges színhatást. A kész kép a régi rekeszzománcokra emlékeztet. Nagyon szeretem ezeket

a dolgaimat. Egy lemez akkora, mint egy postai boríték. Az elemekből különböző nagyságú képeket lehet komponálni. Az eddigi legnagyobb képem kilenc elemből áll. Farámába, keretbe foglalva falra akaszthatók. De lehetne ennél nagyobb felületeket is összeállítani. Majd kikísérletezem. Zománcképeimből eddig Nagyatádon volt kiállítás. Hatvan darabot mutattam be. Sokan vásároltak. Egyszerű emberek. A zománcképnek nagy előnye van. Letörölhető, lemosható, időálló . . . Sokan csinálják az országban. Kátai Misi, Tury Mária, Pécsen Lantos Ferenc. Hívtak már a makói művésztelepre. Oda el is mennék, de zománcgyárban nem tudnék dolgozni.

Honty munkáinak, akár gobelint tervez, akár tussal rajzol, akár zománcképet készít, van valami közös vonása. Ezt már a kritika is észrevette. „Művészetének fő ihletője a folklór, a népi monda- és hiedelemvilág, a népművészet motívumkincse" – írja róla a *Művészeti Kislexikon.*

– Hogyan is állunk ezzel a népi ihletéssel? – fordulok Honty Mártához.

– Most bizonyára azt kellene mondanom, hogy már kora gyermekkoromban falun . . . Hogy a dajkám népdalokat dúdolt esténkint . . . Hogy a fonóban meg a kukoricafosztáskor . . . Hát nem. Én városi gyerek vagyok, Székesfehérváron születtem. Múzeumokban meg könyvekből ismertem meg a népművészetet. S csak a főiskola után kezdtem csinálni ezeket a dolgokat . . . Az is tévedés, hogy nálam a népművészet motívumkincse jelenik meg. Úgy érzem, hogy én soha nem a tárgyi néprajz oldaláról indulok el, hanem a szellemi néprajz világából. A népmesékből, a népszokásokból, a gyerekdalokból. Nálam az égigérőfa, a táltosló, a síp-dob-nádihegedű, a sámándob emléke jelenik meg. Az aranyfa, az ezüstfa, a nap, hold, esthajnalcsillag. Az aranyerdő, ezüsterdő, rézerdő . . . Nem a pásztorfaragások motívumait, a tárgyi néprajz elemeit veszem át. Persze az volt a könnyebb megoldás: azt írni, hogy Honty Márta sokat tanult a pásztorfaragástól. Gyakorlatilag persze nem sokat tévedett, aki ezt mondta, hisz a tárgyi néprajz, a tükrösök és a népmesék egy tőről fakadtak. Csak nem volt teljesen precíz a fogalmazás. Bizonyára a táltos, a sámán alakja is megvolt a tárgyi világban, de ezek az emlékek elvesztek. Azt akarom, hogy amit csinálok ne népművészeti, hanem magyar legyen. Magyar művészetet szeretnék csinálni. És egyénit. Itt van például a szimmetria kérdése. A tárgyi néprajz díszítőelemei, például a szőttesek mintái csaknem mindig szimmetrikusak. De ha jól megnézi az én munkáimat, például ezt a Makóra készülő gobelin tervet, látnia kell, hogy nem szimmetrikus szerkezetű. Itt van a zsüri jegyzőkönyve, nagyon érdekes, ők is megállapították: a szőnyeg csak hatásában szimmetrikus. Valójában aszimmetrikus. A rajz természetes kiegyensúlyozottsága adja a szimmetria-érzést.

– Végeredményben mégis egy ősi motívumkincsből építkezik. A huszadik század hogyan van jelen a műveiben?

– Nem a honfoglalás korában éltem, hanem ma élek – mosolyog Honty Márta. – Nézzük meg közelebbről munkáim valamelyik elemét, például az életfát. Ez egy nagyon ősrégi motívum, valóban. Nemcsak a magyarságnál, a keleti népek kultúrájában is megtalálható. Számos sziklarajzon előfordul az égitesteket, a napot és a holdat vállain tartó fa. A hiedelem szerint a hősnek oda kell felmásznia a sámánlétrán. De én nem ezt a jelenetet rajzolom meg, hanem a lényeget. Ami ma is időszerű. Hogy az élet nagy érték. Hogy az életet óvni, védeni kell. Hogy az élet több, mint a pusztulás . . . Vagy itt van a táltos, a sámán motívuma. Az ősi hiedelem szerint a táltos mindig a jó és a rossz erők küzdelméből született. Ez napjainkban is aktuális. A küzdelem motívuma, a jó és a rossz harca minden dolgunk mélyén ott van. A bűbájos szó jót és rosszat egyszerre jelent.

– Mi a véleménye a népművészet iránt napjainkban föltámadt érdeklődésről?

– Részint jó, részint rossz ez a divat. Jó, mert így bizonyos tárgyak, reméljük, megőrződnek. A divat fölkelti a figyelmet, s az érdeklődés, ha sznobizmusból is, valami ízlést hordoz. Rossz, ha üzletet csinálnak belőle.

Bors István közbeszól:

– Engedj meg egy mondatot, amit én ehhez a népművészeti ügyhöz szeretnék hozzáfűzni. Ez az egész ma egy nagy divat. Ha a népművészet gyökereit nézzük, azok egészen a görögökig, Mezopotámiáig visszanyúlnak. A népművészet egyidős az emberrel. Hasonlítsd össze a pásztorfaragásokat és az egyiptomi reliefeket! Az alakoknak ugyanaz a frontális ábrázolása! Akik ma ezeket a népművészeti dolgokat csinálják, csak a motívumokat veszik át. Borzalmas, ha egy mai tárgyon ott van a betyár. Rá van akasztva, mint fogasra a kabát. A húsvéti hímestojásnak addig volt értelme, amíg szertartás volt a föstés. Ma csak idegenforgalomra lehet csinálni. Csak külsőség. Viszik nyugatra . . .

– Milyen a kaposvári művészek között a kapcsolat? – fordulok Honty Mártához. Amikor tegnap Bors Istvánnal erről beszélgettünk, Honty már nem volt itthon. A feleség először a férjére néz kérdőn.

– Mondd, Mártikám, csak mondd . . . – biztatja Bors.

– Nagyon kellemes, nagyon emberi. Nagyon jó gárda van együtt. Szerencsénk volt: egyszerre elég sok, nagyjában azonos korú fiatal került ide.

– És a közönség?

– Beltenyészet . . . Nagyon rossz, hogy mindig ugyanazok mennek el a kiállításokra. Szűk, válogatott közönség. Az értelmiség . . .

– Mondd el Márti a papucsot! – rikkantja Bors István.

– Képzelje, bevezették a papucsot – mondta Honty Márta. – A Somogyi Képtárba csak cipőre húzott posztópapucsban lehet bemenni... Egyszer ott vagyok a képtárban, és jön egy fiú. Olyan ipari tanuló formája volt. Amikor belép, rászól a pénztáros: „Húzzon papucsot!" A fiú leült, és levetette a cipőjét. Lyukas volt a zoknija. Észrevette, hogy nézem. Vérvörös lett az arca. Valószínű, most volt életében először ilyen helyen. De az is biztos, hogy utoljára. Az ilyesmivel örökre el lehet idegeníteni az embert a művészettől... Takarítónő nincs, de papucsot köttetnek! Amikor megnyitó van, akkor persze nem kell a papucs! Még ha ott egy védett mozaikpadló lenne! De csak egy kommersz parketta van. Valamikor bank volt a helyiségben. Akkor rá lehetett menni. Pénzt beváltani lehetett cipőben, papucs nélkül, de képet nézni nem. Ez nem a Wawel! Legyen ott egy lábtörlő, s örüljenek, ha az emberek bemennek az utcáról.

– A kapcsolat a hivatalokkal, a tanáccsal?

– Alkalmatlan vagyok hivatali ügyek intézésére... Hozzám mindig kedvesek. Ha el akarnak intézni valamit, eljönnek hozzám, elmondják... Most jut eszembe, az előbb nem mondtam: a megyei tanács is csináltatott velem egy két négyzetméteres gobelint. A tanácsteremben van...

– Most milyen kiállításra készül?

– Egy jugoszláviai nőnapi kiállításra. Utoljára 71-ben voltak ott magyarok. Most négyünket hívták meg. Barakonyi Klára Pécsről grafikákat hoz, a nagykanizsai Kustár Zsuzsa festett selyem faliképekkel szerepel. Kaposvárról ketten megyünk, Weeber Klári szobrokkal, én pedig tűzzománccal.

– Mondta, hogy este főpróbán volt. Talán a színháznak is dolgozik?

– Nem... A főpróbákra mindig el szoktam menni... A színháznak most kitűnő szakemberei, díszlettervezői vannak... Bár az ilyen munkáktól sem idegenkednék. Sok mindent vállaltam már. Még képeslevelezőlapot is terveztem. A zsüri elég sokat átvett. De megvalósulásra egy se került. Maradtak a rosszabbnál rosszabb képek.

– Mondjon egy nagy kívánságot!

– Egy kiállítás Kaposváron a cluny-i gobelinekből. Tudja, azokból az egyszarvúakból. Mindjárt megmutatom Lurçat könyvében, mire gondolok... Ezeket a gobelineket a tizenhatodik században csinálták a franciák. Az unicornis a középkori világi ikonográfiában az ártatlanság jelképe volt. Egy unicornist ábrázoló festmény, úgy tudom, az esztergomi Keresztény Múzeumban is látható...

– De önmagának kívánjon valamit!

– Egy ilyen kiállítás az én számomra is jó lenne... Az emberek megtanulnák,

mi a gobelin . . . Reggel bemondja a rádió, hogy a Parlament gobelin termében, és senki nem tudja, mi az . . . De hogy magamnak is kívánjak valamit: egy kiállítást egy kedves, jól megvilágított, tágas helyiségben. Akár falun, akár városban. Hogy minél többen megláthassák, mit csinálok. A kiállításnak ez a célja. Különben itt is fogadhatok embereket.

– Tíz éve él Kaposváron. Egy évtized a művészi pályán viszonylag nem nagy idő. Van már leszűrhető tapasztalata ennek a tíz évnek?

– Az, hogy ki milyen ember, az itt dől el. De hogy ki milyen művész, az nem . . .

ALTORJAI ISTVÁN

Még alig indult el ez az interjú-sorozat a *Jelenkor*-ban, amikor az egyik pesti lap rövid ismertetést közölt róla. A következő nap megcsörrent asztalomon a telefon:

– Itt Altorjai István beszél. Olvasom, hogy műtermeket látogat . . . Hát miféle öreg festőkkel beszélget maga? Mikor gondol arra, hogy velünk, fiatalokkal is foglalkozzék? Baranya első és egyetlen Derkovits-ösztöndíjasa vagyok . . .

Altorjai István akkor harmincegy éves volt. Arthur Rimbaud, Petőfi Sándor és József Attila alkotó éveinek számát tekintve talán már nem is egészen fiatal. Bernard Shaw-hoz, Pablo Picassóhoz vagy Kisfaludi Strobl Zsigmondhoz képest viszont éppen csak a pályára lépő.

A telefonhívás után természetesen azonnal fölkerestem, megnéztem munkáit, „megtapogattuk egymás izmát", s most, két évvel később a műtermi beszélgetésre is sor került.

Pécsen, a Szalai András utcában, a színes pirogránittal burkolt, csíkos „pizsama-házak" egyikében lakik. Lift visz a tizedik emeletre, onnét még egy emeletet gyalog kell megmászni. A liftház, a kémények, a szellőzőnyílások, az ismeretlen rendeltetésű kábelek, fali dobozok, a titkot rejtő vasajtók világa ez. A falon ecsettel mázolt fekete felirat: „Tilos itt csövezni!!! A rendőrség elviszi."

Kérdőn nézek a festőre.

– Én írtam – mondja. – A feleségem meg a lányom biztonságáért. Egyedül lakunk ezen a szinten. Gyakran kell Pestre utaznom. Nem szeretem, ha itt alszik valaki . . .

– Előfordult már?

– Több alkalommal . . . Egy öregember. Szerelmespárok. Két buzi. Meg amiről nem tudok . . . Amióta kiírtam, elmaradtak.

A némi jóindulattal tizenegyedik emeletnek nevezhető legfelső szinten, egyetlen, eredetileg műterem céljára épített helyiségben lakik Altorjai harmadmagával. A meglevő térben kellett előszobát, konyhát (főzőfülkét), lakószobát, mellékhelyi-

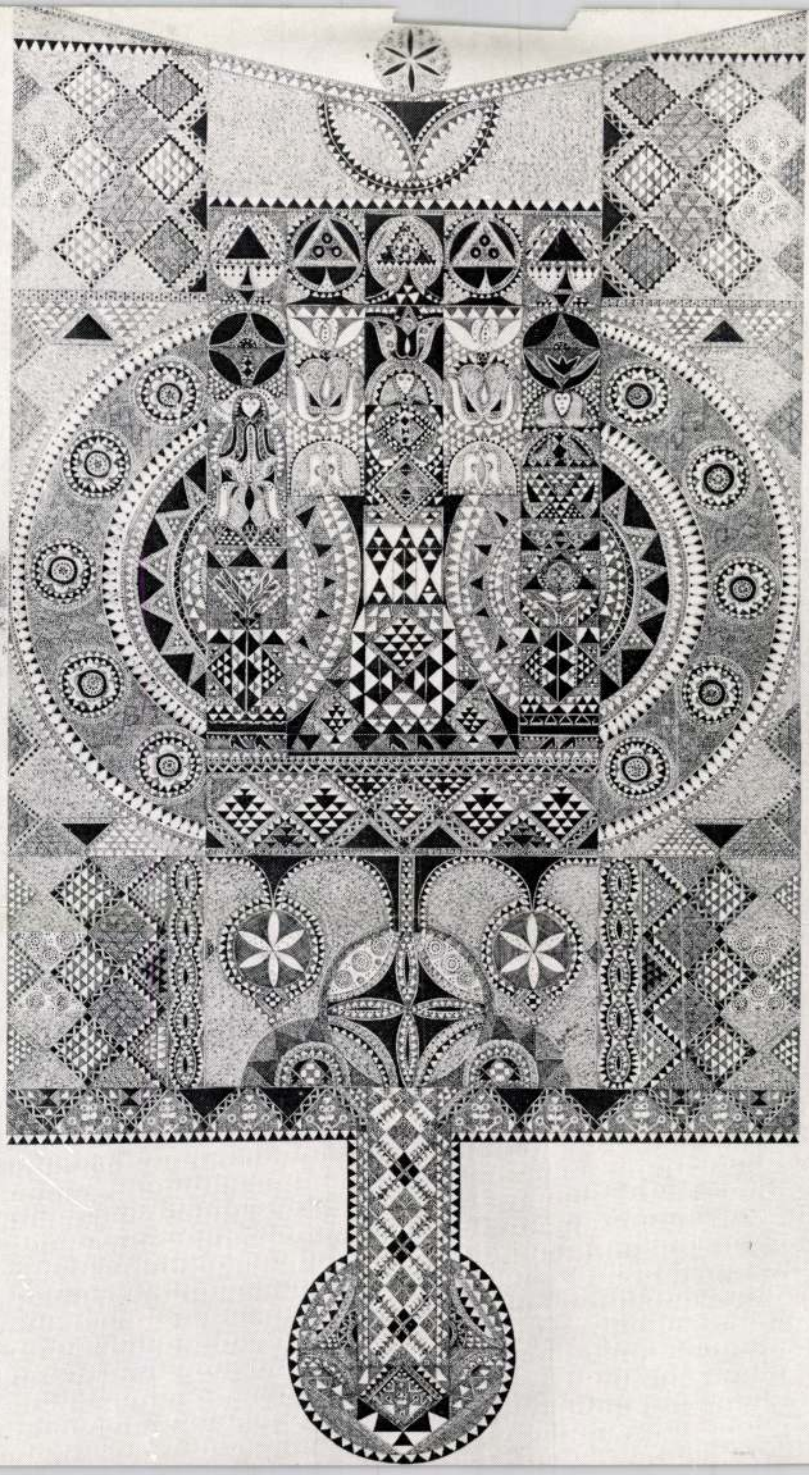

Honty Márta
Néphagyomány
1970
Grafika
70×50 cm

Jelenkor
1975
9
Honty Márta
1021 %

6,— Ft

SZÁMUNK SZERZŐI:

BENKŐ ATTILA
BERTHA BULCSU
BODRI FERENC
CZÉRE BÉLA
CZINE MIHÁLY
CSÁNYI LÁSZLÓ
CSORBA GYŐZŐ
CSUKA ZOLTÁN
DEME MÁRIA
DERCSÉNYI DEZSŐ
HAJNÓCZI GYULA
KERÉK IMRE
KOLOZSVÁRI PAPP LÁSZLÓ
LICHTMANN TAMÁS
MAKAY IDA
MAROSI ERNŐ
MÁTYÁS FERENC
MELIORISZ BÉLA
NAGY IMRE
PARTI NAGY LAJOS
PÁL RITA
TÉNAGY SÁNDOR
TOLDALAGI PÁL
TUSKÉS TIBOR
ZENTAI MÁRIA

KÉPEK:

HONTY MÁRTA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726
1975 JAN 12
Délmagyarország (Szeged)

Honty Márta
1021

7

Honty Márta — Ludvérc

'unk na
manistá

le-
én,
ló-
zik
ató
ert
ke-
ink
év-
ves
átí-
a az
ke-
it a
ici-
ted-
vész
rsa-
rifé-
eltse
tak,
iért.
neg-
az
lyát,
rgo-
ó vi-
tele-
szá-
. Az
kel-
az in-
kö-
ame-

gálatában állottak. Így hát az egyedi eszmén és módon vallott humanista feladatok ellátását Schweitzer szinte csak feleségével megosztva látta el.

Az emberért aggódó és humánus elkötelezettséget sugárzó, főként kultúrfilozófiai és teológiai munkáinak tiszteletdíjait is teljes összegében az őserdei kórház felszereltségének és körülményeinek javítására fordította. *A Nagy Doktor* —, ahogy őt már a húszas és harmincas években nevezték Afrikaszerte — csakhamar felismerte a fehér fajvédelem minden káros velejáróját, aminek egyenes következményeként a fasizmus összes gonoszsága és pusztító örjöngése ellen felépett. A második világháború után kibontakozó békemozgalom töretlen és következetes harcosa volt, és az atomháborútól féltő emberiséget minden életrezdülésével védte, óvta a világ legkülönbözőbb szakmai és politikai fórumain.

Az emberiségért és a bé-

retett n
ezer szí
nagyobb
gyászán
haladó l
nagyobb
ta őt, hi
zer egyi
nagyobb
beri ma
nak hu
gával sz
az embe
mindenk
nem is
Bach elő

Ugyan
említések
állapítan
dalmi b
sánál ne
problémá
reit nem
ni, de a
világból"
túl tudta
pát végi
rúk bekö
nekült o
baráti kö
és több s
gyítása n
harcra is
tani, hog

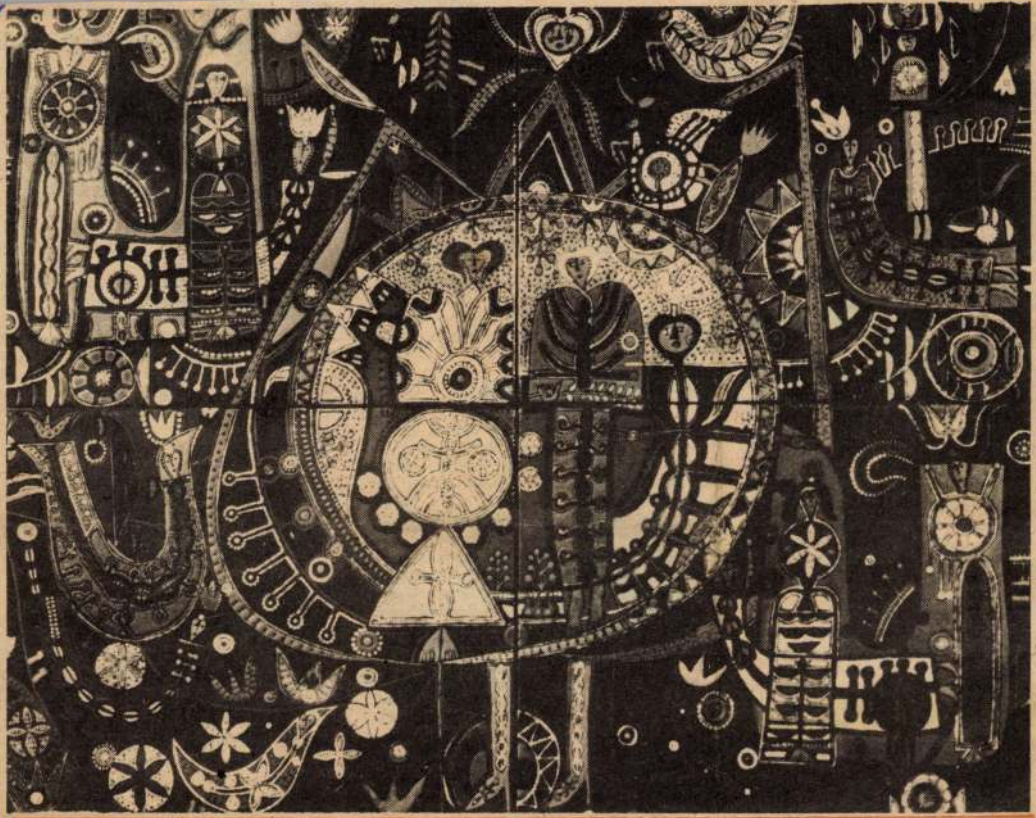

Honty Márta: A fából faragott királyfi

HONTY MÁRTA

A RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ MŰSORÁBÓL

OSSUTH RADIÓ

6.00: Előttünk a vasárnap. 7.23: Ko-
gtató. 8.10: Öt kontinens hét nap-
. 8.26: Operettrészletek. 9.08: Az
RT gyermekkórusa énekel. 9.29: Kin-
eket hoztál. Verses összeállítás a
mzetközi nőnapra. 10.08: Szívhiba.
ádiójáték. 10.43: Máté Éva népda-
kat énekel. Béres János népi ka-
araegyüt
pi kokté
nk. 12.1
űsor foly
ajor Nag
lyi dal
ólexikon.
ekműveib
ágba. 1
.54: Cse
efejező)
s Zoltán
peramův
nyvtár h
ó zenel
ít kedv
la feld
20: Ler
zletek.

TŐFI

.00: Né
nek. 7.0
ja. 7.3
jonál. 8.
bácsi levelesládája. 9.00: A Rádió
barészínházának márciusi bemuta-
. 10.33: Színházi Magazin. 12.00:
ebédhez szól a nóta. 12.57: Je-
tés az FTC—Rába ETO bajnoki
darúgó-mérkőzésről. 12.59: A ho-
kországi királyfi. Mesejáték. 14.05:
diánszky János műsora. 14.33: Tás-
ádió. 15.30: Gondozásra szorul-

MH SAJTŐFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
H
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1981 MÁR 8

nak. 16.00: Híres előadók albuma. —
16.40: Slágerek mindenkinek. 17.25:
Mit
velők-
Film-
épda-
zenés
szerb-
ra. —
német
: Ho-
Maria
6: Új
Újság.
ab. —
mara-
agyar
ope-
etközi
Új-
mu-
próza
óban.
19.03:
Legszebb stúdiófelvételeinkből. 19.39:
Rádiószínház. 20.31: Közvetítés a
Genfi Nagyszínházból. Verdi: Otello.
Négyfelvonásos opera. 22.52: Versek.
23.01: Zenei Panoráma.

PÉCSI KÖRZETI STÚDIÓ

8.30: Hírek, tudósítások. Lapszemle
— Tamás Ervin jegyzete. — Vasár-
napi magazin. Szerkesztő: Majoros
István. 18.00: Fele sport — fele mu-
zsika. Beszámoló a nap sportesemé-
nyeiről. Szerkesztő: Kovács Imre. —
18.30: Szerb-horvát műsor: Kul-
turális panoráma: Nőnapi köszöntő.
— Vendégünk volt . . . Beszélgetés
Predrag Zivkovic Tozovac népdalénekessel. — Népi kincsek nyomában.
— Kívánságműsor. 19.15: Német
műsor. Nők napján. — A bonyhádi
németek története. Dr. Szilágyi Mi-
hály írása. — Zenés kívánságok.
20.00: „Gruss und Kuss" Radio Bu-
dapest zenés riport-, üzenet- és ki-
vánságműsora külföldi és hazai né-
metek számára. A műsort szerkeszti
és vezeti: Hambuch Géza és Hart-
mann Helga. 21.00: Műsorzárás.

MAGYAR TELEVÍZIÓ

8.05: Tévétorna — sz. 8.10: Min-
den iskolája. Fizika — ism. 8.45: Tör-
ténelem — ism. 9.15: Óvodások film-
műsora. Kisfilm-összeállítás. 1. Vi-
gyázat! Harapós kutya! Lengyel rajz-
film — sz. 2. Walter, a lusta egér.
Lengyel rajzfilm — sz. 9.35: Tau bá-
csi. Magyarul beszélő csehszlovák
filmsorozat. 10. rész: Tau bácsi a cir-
kuszban — sz. 10.15: Hírek. 10.20:
Kolumbusz a Hável folyón. Magyarul
beszélő NDK játékfilm — sz. 11.40:
Alekszej Alekszin: Bátyám és a kla-
rinét. Zenés vígjáték két részben. A
Budapesti Gyermekszínház előadása,
felvételről — ism. 14.25: Primáspó-

Houthy Márta, grafikus

szerepelt a XV. szegedi Nyári Tárlaton

Tandi hajos: Kiállítások 88-90

TISZATÁJ, Szeged. 1974. október XXVIII/10.

Honter János
1532. Erdély térképét készíti, a m. térképirás atyja.

Kogutowitz Lajos: A m.térképészet multja, jelene és jövője. Bp. 1929. 14 l.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

HONTY MÁRTA

IPARMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1983. OKTÓBER 27-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
HARKÁNY LÁSZLÓ
TANÁR

MEGTEKINTHETŐ:
1983. OKTÓBER 27–NOVEMBER 10.

KÉP CSÁR NOK

EGRY JÓZSEF TEREM
NAGYKANIZSA, DEÁK TÉR 3.

F. k.: Köteles István – 83-1497 DNy

HONTY MÁRTA
IPARMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSA 1983.
EGRY JÓZSEF TEREM
NAGYKANIZSA

1940-ben születtem Székesfehérváron. A Magyar Iparművészeti Főiskolát 1958–1963 között, Hincz Gyula növendékeként végeztem el. Kaposváron élek, 1963-tól vagyok a Művészeti Alap tagja. Azóta szerepelnek munkáim országos és kollektív kiállításokon itthon és külföldön. Megszámlálhatatlan egyéni kiállításom volt.

1967-ben Rippl–Rónai díjat,

1968-ban a Kaposvári Városi Tanács különdíját,

1969-ben a Kaposvári SZMT különdíját,

1970-ben a Pécsi és Kaposvári Grafika I. díját,

1971-ben Vaszary János díjat,

1979-ben PRO ARTE Somogy, a Somogy Megyei Tanács művészeti díját,

1980-ban Interpresszgrafik pályázat grafikai III. díját,

1982-ben Vallomások Kaposvárról, Vallomások Kodályról kiállításon nívó-díját kaptam munkásságomért.

1974-től a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének vagyok tagja.

Kisebb méretű tűzzománc faliképeim, grafikáim, gobelin-terveim intézményeket és otthonokat, nagyobb méretű falikárpitjaim (francia gobelin) és tűzzománc burkolataim közintézmények belső falait díszítik.

HONTY MÁRTA

„Művészetének fő ihletője a folklór, a népi monda – és hiedelemvilág, a népművészet motívumkincse."

Művészeti kislexikon, Akadémiai Kiadó
Budapest 1973.

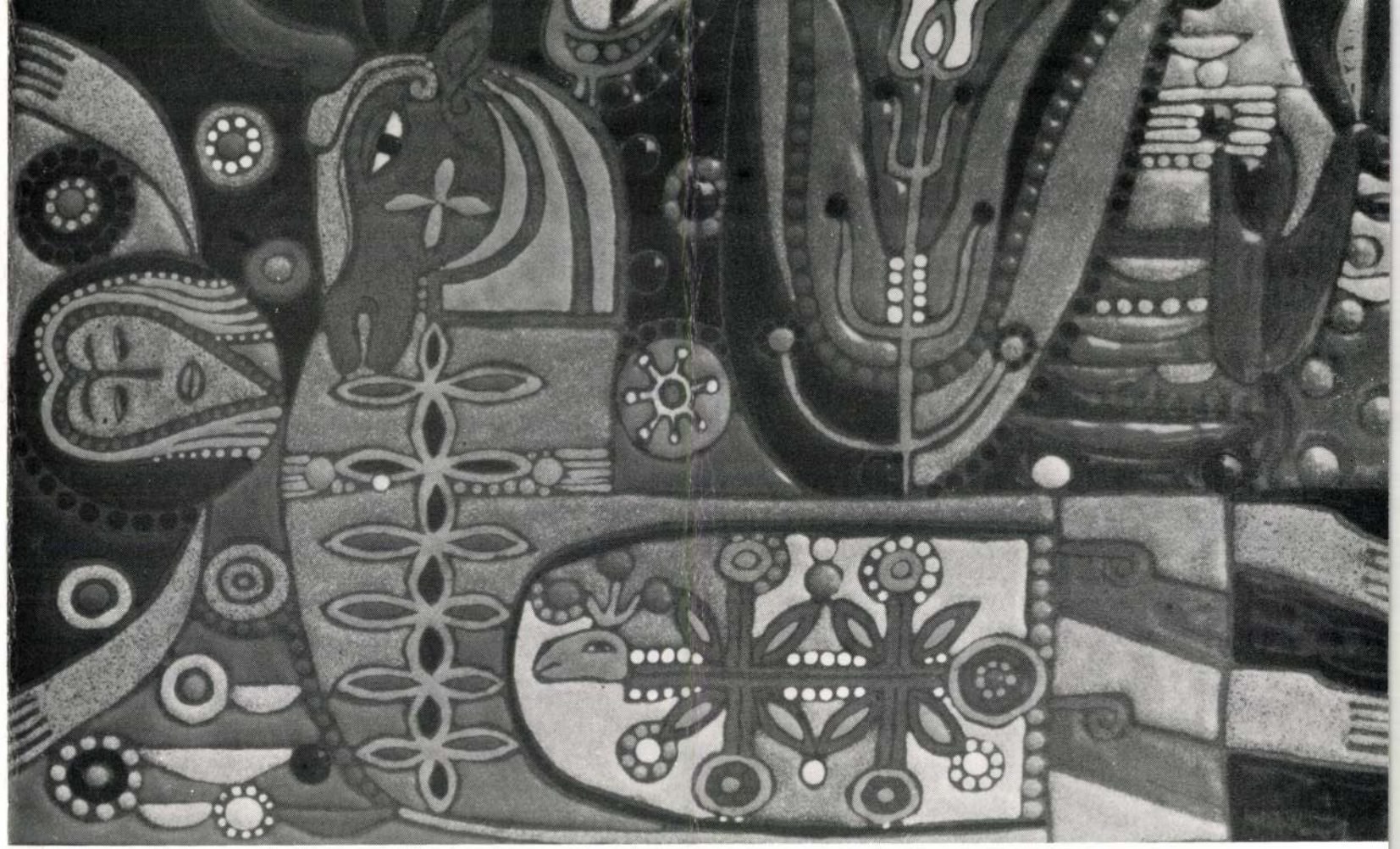

SZÜLETÉS

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 FEB 13

Békés m. Népújság

Honti László tanár

1021

Tárlatsorozat kezdődik a gyomai gimnáziumban

Kulturális életünk történetében soha nem volt még annyi művészettel kapcsolatos esemény, mint az utolsó 15—20 esztendőben. A tehetségek kibontakozásának szabad tere, az alkotások bemutatásának tág lehetősége azokat is hozzájuttatta a műélvezethez, akik valaha csak hírből hallottak művészetekről, és csodálva csodáltak egy-egy igénytelen, giccses alkotást. Ez tény, hogy így van. Kérdés azonban, hogy az átváltozás milyen mértékben történt meg, mennyire demokratizálódtak a művészetek, és a demokratikus körülmények között vajon minden a maga kijelölt, hivatásszerű útján haladt és, halad-e...

Ezek a kérdések foglalkoztatták a gyomai gimnázium igazgatóságát és tantestületét is, amikor — nevelési tapasztalataik elemzése során, rádöbbenve az esztétikai nevelés hiányosságaira és a tanulók igényességére, iskolájukban jelentős kezdeményezéssel igyekeznek segíteni a művészeti nevelést. Úgy gondolkoztak, hogy Gyomának múzeuma nincs, kiállítóterme, ahol rendszeresen fogadhatnának időszaki kiállításokat — nincs, van viszont a gimnáziumnak egy szép tágas folyosója, rendezzenek ott időről időre képzőművészeti kiállításokat. Fekete Antal igazgatónak buzgó támasza volt az elképzelés megvalósításában Honti Antal, Gyoma régi ilyen értelmű „kovásza", aki családjának kapcsolatait is felhasználva segített a program kialakításában.

Elsőnek ő és családja mutatkozott be az iskola kiállítássorozatában. A családból fia, Honti László és leánya, Honti Katalin tanárok, Honti Judit pedig II. éves főiskolai hallgató. A családhoz tartozik Tandi Lajos és Csemniczky Zoltán. Valamennyien a szegedi főiskolán végeztek, ill. tanulnak. Tanáraik szerint — és ezt kiállításokon való szereplésük igazolja — nemcsak szorgalmasak, tehetségesek is. Hogy a család melyik tagjából milyen kvalitású művész lesz, azt most még nem lehet megjósolni. Fiatalok, pályakezdők, akiket ráadásul csak művészkedő tanároknak ismernek el a hivatásos pályatársak. A kiállító családból azonban mindenképpen figyelmet érdemelnek a Tandi Lajos expresszív látomásaiból született alkotások, Csemniczky Zoltán bravúros rajzkészsége és Honti László kubisztikus-konstruktív festményei.

Az apa örömmel, jogos büszkeséggel dédelgeti valamennyi gyermekét. Az ő képei nosztalgikus, lírai vallomások a változó Gyomáról.

Hontiék kiállítása után a tervek szerint a szegedi Tömörkény gimnázium tanárai és növendékei mutatják be alkotásaikat. A sort a szegedi Pedagógiai Főiskola tanárainak és legtehetségesebb tanítványainak tárlata; a Délmagyarországi Művészcsoport bemutatkozása, a Gyoma környéki naiv festők, majd Szücs Árpád szegedi festőművész kiállítása folytatja.

A kiállítás érdekessége, hogy nemcsak az iskola növendékei, hanem kívülállók is látogathatják reggel 8-tól délután 6 óráig. Az első kiállítás több ezer látogatót vonzott — vidékről is —, és a vendégkönyvbe írt vélemények egyértelműen igazolják a kezdeményezés dicséretre és követésre méltó helyességét.

Beck Zoltán

SAJTÓFIGYELŐ

geként hazánkban pó
Zaglebie Walbrzych együtte
fogadják a lila-fehérek. A le
gyel NB I-es bajnokság ötö
helyezettje vasárnap Tarjánb
4—0 (3—0) arányú vereség
szenvedett. Ebből az eredmén
ből arra lehet következtet
hogy a vendégek közel egyen
játékerőt képviselnek — szor
bati vendéglátóikkal!
Vasárnap délután újabb t

A MEDOSZ első félévi sportprogramjáról

Más szakmákhoz hasonlóan, a közelmúltban a MEDOSZ megyei bizottsága mellett működő sportbizottság is megvitatta idei programjával kapcsolatos tennivalóit.

A békéscsabai SZMT-székházban tartott ülésen megtudtuk, hogy az elmúlt évekhez képest 1974-ben tovább bővül a szakszervezet sportrendezvényeinek száma. Már az első félévben is szélesedik a program, jelenleg azonban még a fő hangsúly az alapfokú versenyek tömegességén van. Most zajlanak az állami gazdaságokban, MEZŐGÉP-gyáregységekben és vízügyi szerveknél az asztalitenisz- és sakkbajnokságok.

Az első megyei döntőt február 24-én, Gyomán, az Mg. Szakmunkásképző Intézetben tartják: a hasonló jellegű iskolák legjobb asztaliteniszezői találkoznak — ezúttal első alkalommal. A sakkozók március 10-én, a békéscsabai szakmunkásképző intézetben mérik össze erejüket. A felnőttek is ekkor kapcsolódnak be a megyei döntő sorába: üzemi spartakiádjuk — mindkét sportágban — szintén Békéscsabán lesz. A hónap későbbi részében csapatversenyeket is rendeznek, melyek már színvonalasabbnak ígérkeznek, hisz ezeken az I. osztályú minősítésig bezárólag részt vehetnek az igazolt sportolók is. A legjobb férfi és női csapat képviseli megyénket a március 23—24-i, budapesti országos MEDOSZ-döntőn.

Új rendezvény az idén a MEZŐGÉP Kupa, melyet ugyancsak asztaliteniszben és sakk sportágban rendeznek. A háziversenyeket március 1-ig, a vállalati döntőket március 31-ig bonyolítják le. A tröszt döntőjére Budaörsön kerül sor áprilisban.

A sportbizottsági ülésen elhatározták, hogy a nyári sportágak versenyeit már kora tavasszal elkezdik. A május 26-i, szarvasi megyei szakmai döntőt itt is háziversenyek előzik meg. A nagypályás labdarúgás ugyan hiányzik a műsorból, de a megyei sportnap így is érdekesnek ígérkezik. Nem maradnak sportolási lehetőség nélkül azok sem, akik a nagypályás labdarúgást üzik legszívesebben szabad idejükben. Részt vehetnek a MEDOSZ Kupán, amely június elején kezdődik, és a nevezők körmérkőzést játszanak a serlegért.

D. F.

Megyei labdarúgó értekezlet

A Békés megyei Tanács V. B. Testnevelési és Sporthivatala mellett működő labdarúgó-szakszövetség február 14-én, csütörtökön 16.00 órakor értekezletet tart. A meghívottak a sportág időszerű kérdéseiről, a tavaszi idény beindításáról és az új bajnoki rendszer bevezetésével kapcsolatos kérdésekről hallanak tájékoztatót.

Honty Márta festő

Kaposváron, a Bartók Béla u.-ban és a Géza u.-ban 1977-ben, fejeződik be három műterem építése: Honty Márta, Leitner Sándor és Szekeres Emil fóg itt dolgozni.

H.B.: Kaposvár a képzőművészetért. Somogyi Néplap, 1975. dec. 29.

Honti Mária

A III. debreceni országos nyári tárlaton néphagyomány tusszajzai szerepettek.

Láttuk, hallottuk.

1972. VII 7. Petőfi, 21.13/11/Ri

Honty Márta, grafikus, iparművész

— HONTY MÁRTA iparművész gobelinjeit és grafikáit láthatja a Balaton-part művészetkedvelő közönsége a kedden Balatonlellén megnyílt kiállításon.

— : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. júl. 16.

Honty Ilona

Az 1973-as dunántúli tájlaton Kaposvárott, a Somogyi Képtárban rézkarc vett grafikáival.

Népszava, 1973. dec. 14. 101. évf. 292 sz. 4 p.

Honty Márta, [1976]
[Bors István]

Lásd: Bors István

Tüskés Tibor: Képzőművének..... 612-620
JELENKOR, Pécs, 1975. július XVIII. 7

Honthy Márta textilművész

A Balatonboglári Kápolnatárlatok és a szoborpark idei kiállítói sorában volt a művész.

Magyar Hírlap, 1975.

HONTI MARTA, iparművész

A Pécsi Janus Pannonius Múzeumban 1970-ben időszakos kiállítása volt Bors István szobrászművésszel együtt. Honti Kaposváron élő gobelinszövő. 373.old

----- A Baranya Megyei Múzeumok 1970.évi működése 371.old

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve, XIV-XV.évf. 1969-1970. Pécs, 1974

HONTI MARRA

Honti Márta grafikus

A Szegedi Nyári Tárlaton szerepeltek művei, a népmesék világába vezetnek lápjai.

Képes Krónika.

1974. aug. 3. TV. 18.10 | K Gyné.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Jelenkor

1975 [illegible] 9

Horváth Márta

1021

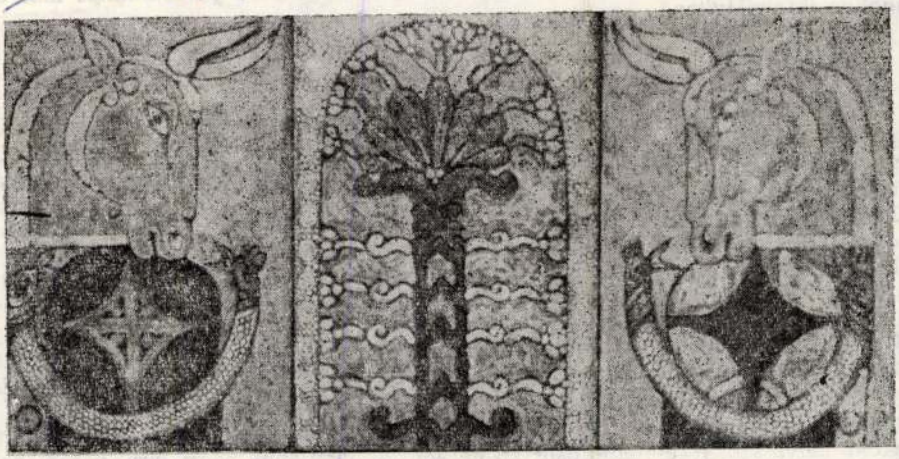

teszet tudatának és öntudatának elmélyítéséért. [illegible]
ten álló fordító harmonikus együttműködésének ered
elismerés illeti érte nem csupán a fordítót, hanem a
kötetét az újvidéki Szerb Matica adta ki, Fehér Kál
Jedinstvo (Testvériség–Egység) vállalat. Szeretnénk, ha [illegible]
országokba is elvilágítana.

*

A moholi (gunarasi) születésű *Brasnyó István* mire eszmélkedett, már a szocializmusban újjászületett Jugoszláviában nézhetett körül és az újvidéki egyetem bölcsészkarán végzett. Az újabb jugoszláviai magyar költészet akkor már nem csupán a háború után divatos szocrealizmuson volt túl, hanem jószerével az újabb szürrealizmus lázait is kiheverte. S most, hogy újabb kötetét *(Kialudt tűz.* – Forum kiadása, Újvidék, 1974) kezünkbe vesszük, meg sem lepődünk, hogy ezeknek a szabad verseknek, vagy prózaverseknek fogantatója az a „couleur local", amelyet még Szenteleky Kornél ajánlott a húszas évek avantgarde láza után a vajdasági magyar íróknak, s amelyről az utóbbi másfél évtizedben is oly sok okoskodás hangzott el az ottani magyar folyóiratok hasábjain pro és kontra. (Akik a „helyi színt" támadták, elfeledkeztek arról, hogy a Nobel-díjas Ivo Andrić regényei is a boszniai helyi színekből merítették azt a sajátos erőt, amely őt a világirodalomba emelte s hogy a magyar irodalomban is az olyannyira élő és modern Tamási Áron is Székelyföld helyi színeit építette bele szinte lefordíthatatlanul nagy lírai prózájába.) Brasnyó már első verseskötetében, az 1966-ban megjelent *Vadvizek*-ben lázasan kereste a maga, akkor még ellentmondásos kifejezési formáját, s ha még ebben a kötetében sem érkezett el odáig, hogy egyenetlenségeit legyűrje, mégis megállapíthatjuk, hogy a komolyan felfejlődő jugoszláviai magyar irodalomban figyelemreméltó helyet vívott ki magának. Tárgyát pedig kétségtelenül gyermekkorából meríti, abból a bácskai, Tisza menti tájból, amelynek színei és ízei annyira sajátosak, a

Honti Mária

Részt vett a Bács-Kiskun megyei megyei tanács
folklór pályázatán Kalmárné Horoczi Margit,
Goór Imre, Szabados János, Honti Mária,
K Végvári János, Somogyi Győző, Orosz János.

Forrás 1975/7-8/83

Bánszky: Népművészet hatása képzőművészetünkre

Honty Márta

díjat kapott a Somogyi Őszi Tárlaton, mely 1988. szept. 23-án zílt a kaposvári képtárban.

A Somogy krónikája
Somogy, 1988. 6. sz. (a hátsó borító belső oldalán)

0 x 190 cm, 4-es
E., alatta védjegy.
Ágnes, Szentgyör-
al. Helye Újdelhi
ség.

4 x 400 cm, 5-ös
+ védjegy. Szőtte
a. Tímár Katalin.
Nyugat-Dunántúli
g.

nok, 1973. 173 x
es. J.j.l. Szily.
szky Erzsébet.
Szekszárd.

):

978. 130 x 195
b.f. HL CM
it
on.

0 x 600 cm, 4-es
4. Szőtte Hidvégi

Tibor Kórház.

zsef:

4 cm x 464 cm,
IJ SZE, szőtte
lye Kiskunhalas.

sef:

ációit készítették:

-XII., XIV., XVIII.,
XXX.-XXXI., XXXIII.,
y: XIII., XV.
XXIV., XXXVIII.
in Gyula: XXVI.

18., 19., 23.-25., 29.,
tván: 3., 5., 8., 10.,
ánosné: 4., 12., 13.,
32. id.
ics Ferenc: 2.
Susits László: 17.
nyi Gyuláné: 35.

Pálosi Judit: A magyar gobelinszövés húsz éve. 1960-1980
Tevan 1994

Honty Mária

Névmutató

Adnet, Jacques 17
Attalai Gábor 28, 37
Bán István 7, 21, 46, 47
Belmonte, Leo 4, 82, 83, 85
Boucher, Francois 76
Braque, Georges 76
Calder, Alexander 76
Coypel, Charles-Antoine 12
Cságoly Klára 27
Czakó Margit 78
Domanovszky Endre 6, 7, 19, 48, 57-60, 78, 82-86
Erdélyi Eta 27, 28
Estève, Maurice 24
Ferenczy Noémi 6, 7, 25, 76, 82, 83, 85, 86
Fett Jolán 44, 45, 47, 82, 84, 85
Fóth Ernő 60, 63-65
Fürtös Ilona 44, 78, 82, 84, 85
Gadányi Jenő 7
Goubely 12
Goya, Francisco 10
Hajdu László 68, 78
Hajnal Gabriella 12, 19, 37-39, 77
Hartung, Hans 76
Hauser Beáta 77
Hidvégi Valéria 70
Hincz Gyula 7, 57, 58, 61, 66, 82, 84-86
Honty Márta 66, 67, 69, 78
Kádár György 7, 20, 21
Kecskés Ágnes 20, 39, 82, 84, 85
Kórodi György 6
Körösfői Kriesch Aladár 5, 82-83, 85
Korzim Erika 19-20, 39, 43, 46
Kun Sándorné (Luca) 78
Lakatos Artúr 6, 82, 83, 85
Le Brun, Charles 76
Maillol, Aristid 5
Máriási Iván 75
Matégot, Mathieu 27
Matisse, Henri 76
Mizser Pál 18, 69, 70
Nagy Judit 41-42, 77, 82, 84-85
Nagy Sándor 5
Németh József 70
Oláh Tamás 19
Oudry, Jean-Baptiste 76
Pápai Lívia 77
Pécsi László 18-19, 42, 45, 82, 84-85
Pekáry István 6, 82-83, 85
Péreli Zsuzsa 39-40, 77, 82, 84-85
Picasso 76
Pintér Éva 40, 42
Plesznivy Károly 6, 45-46
Polgár Rózsa 77
Prepelicza Katalin 26, 42, 78, 82, 84-85
Redő Ferenc 63-66
Rippl-Rónai József 12, 82-83, 85
Schubert Ernő 6
Solti Gizella 25-26, 77-78, 82, 84-85
Szántó Piroska 70, 75
Széchenyi Lenke 11, 26, 77, 82, 84-85
Szily Géza 68-69
Szkok Iván 68-69
Szőke Erzsébet 41, 43
Szurcsik János 59-60, 62-63, 78
Szurcsikné Sárkány Anna 78
Tassy Klára 65-67
Tury Mária 22-24
Ungár nővérek 78
Vörös Rozália 63, 65, 68, 78

Honty Márta

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1980 DEC 2 5

grafikusművész

NÉPSZAVA

1021

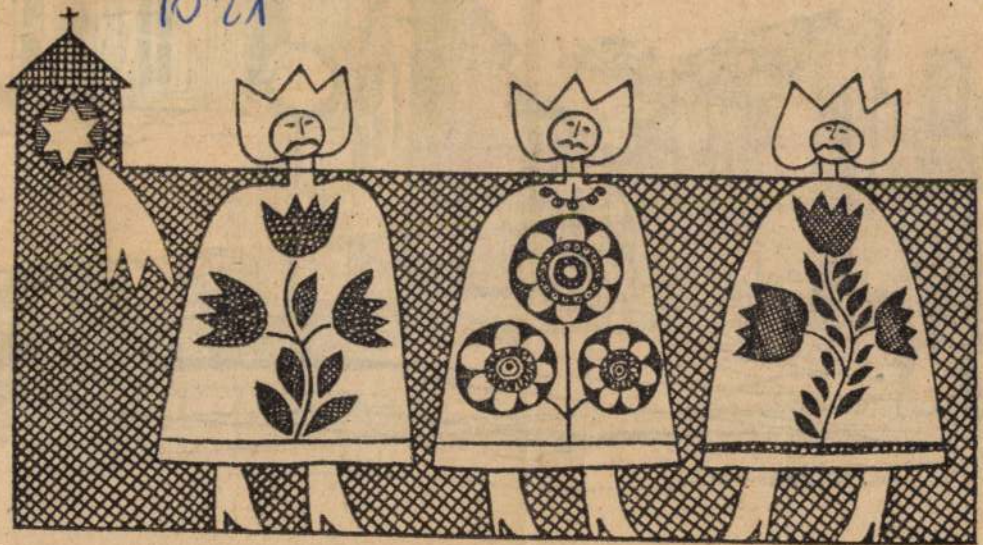

Honty Márta: Háromkirályok

Károlyi András: Szentendre

Honty Márta

Tevani Tusmüsvén

Tűzzománcai a Taposváry Vassary János Tiúllitáson.

Lengyel András
és Ne

Somogyi Néplap
1978 dec. 3

űvészet

XVI. ÉVFOLYA

10. SZÁM

1975. OKTÓBE

KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGÉNEK FOLYÓIRATA

képzőművészeti helyzetéről, feladatairól	1
őművészek kislexikona	2
ózsa-keresztek, Státuszszimbólumok (Bors István munkásságáról)	4
estő Somogyban	7
ny és korszerűség, Kaposvár, 1975	11
faragványait (Bakay Kornél)	14
s állatábrázolás a dél-dunántúli pásztorművészetben	16
genda vége a Kék kápolnában	18
– Nagyatád	20
ár közművelődése a századfordulón	22
és a XX. századi magyar képzőművészet (1902–1927)	24

A szerkesztésért fel

Szerkesztőség:
1146 Budapest XI
Telefon: 225-035

Ihonty Márta

Farsangi alakoskodás

A bontón.
Művészet, 1975. október.

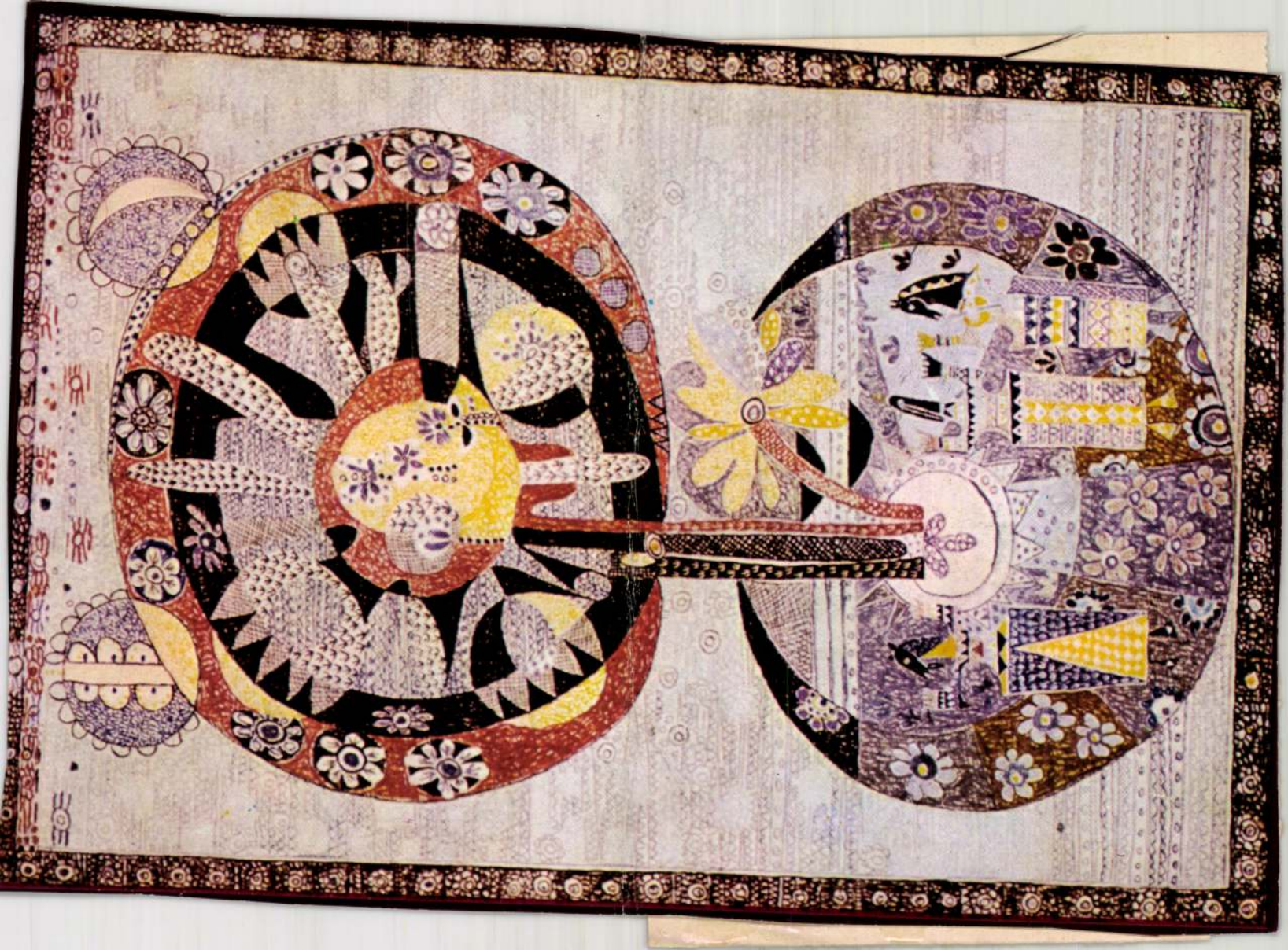

Horthy Miklós

Méltatás

Pap Gábor: Kincsek és mükincsek.....

Művészet, 1975. junius - 4 oldal

Honti Márta

Kisgaléria

Honti Márta és Bors István kiállítása

Augusztus 25.–szeptember 12.

—. kiállítási naptár
Művészet, 1975 aug. – 45 oldal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 JÚN 23
Somogyi Néplap

Honty Márta
1021

A honfoglaló magyarok már ismerték

A tűzzománc

A századunkban lezajló technikai forradalom sem homályosíthatja el, hogy a tűzzománcot, ezt az újra fölfedezett technikát már a honfoglaló magyarok is ismerték. A legősibb eljárások közé ugyan nem sorolhatjuk, de szinte csaknem egyidős a művészettel.

Honty Márta műtermében jártunk. Amióta a műteremben fölizzott a kis villanykemence, ahol az ipari zománc égetése történik, gyakori vendégként kopogtattunk az ismert kaposvári művésznél, hogy lássuk, milyen eredményre jutott. Rövid idő alatt komoly művészi sikerek születtek a műteremben. A kis villanykemencének csupán abban van szerepe, hogy Honty Márta művészi elképzeléseit »teljesítette«. Magyarán mondva: jól működött. *A siker fedezete tehát Honty Márta tehetségében rejlett.*

Aki ismeri a kaposvári iparművész eddigi munkásságát, megkérdi: a gobelin után — vagy mellett — hogyan következett a tűzzománc? Feleletet kaptunk: a gobelin csupán belső térben helyezhető el, míg a zománc bárhol. A gondolat, a művészi fantázia »sebességét« is gyorsabban — szinte egyidejűséggel — tudja követni a zománceljárás, míg a gobelin több munkafolyamat közbeiktatását igényli.

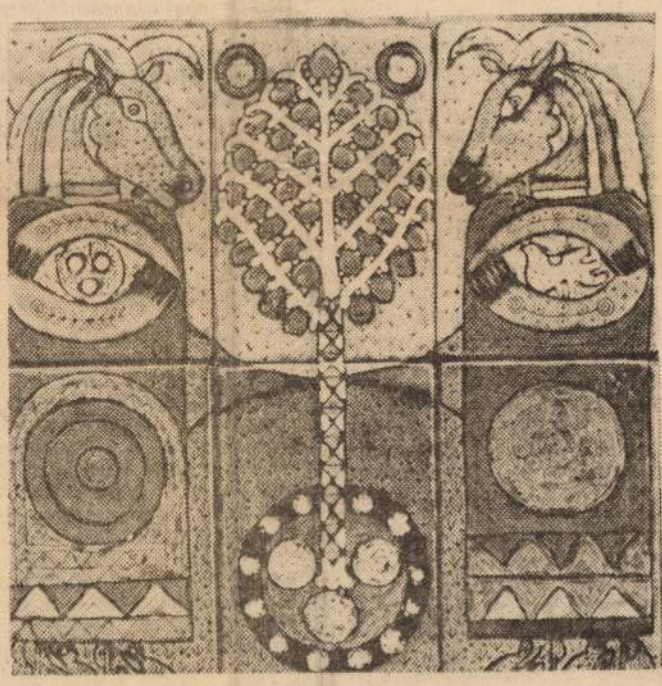

Életfa.

Említettük, hogy úgynevezett ipari zománccal dolgozik Honty Márta. Mit jelent ez? Azt, hogy tulajdonképen nagyon kevés alapszín áll rendelkezésére, s ezek keverékéből kell előállítania a »többszínűséget«. Mintegy tíz alapszínből csaknem száz színvariációt készít. A vörösen izzó kemencében mintegy nyolcszázötven Celsius fokon ég rá a festék a fémlapra.

Ahogy a gobelin esetében a szellemi néprajz az ihletője, úgy a zománc is ezt a művészi elképzelést, világot közvetíti.

Talán azt is mondhatjuk, hogy vártuk ezt a gobelinterveknél anyagszerűbb, végső alakot öltő megoldást. Hiszen Honty Márta valamennyi elképzelését nem szövethette meg, a gobelin az egyik legdrágább technika. A tervek szinte »csökönyösen« jelezték, hogy Honty világa kialakult, s új utat törnek —csak azt nem gondoltuk, hogy ez a zománc lesz.

Életfa — ez annak a zománcképnek a címe, melyet olvasóinknak most bemutatunk a negyven alkotásból. Triptichonban gondolkodva a művész a termékenységről, a folklór, a szellemi néprajz szempontjából számításba jöhető paraszti életről vall ebben a művében is, mint annyi más alkotásában.

Az anyaság az egyik leggyakoribb témájuk a Honty-grafikáknak, alkotásoknak. Ezeket az ábrázolásokat leginkább az élő népdalhoz tudnám hasonlítani, mivel formájukban és tartalmukban is »több rétegűek«, *egyszerre ősiek és maiak.*

Honty Márta és Bors István az ősszel kiállításon mutatják be legújabb alkotásaikat a Nagyatádi Járási Művelődési Központ kiállítótermében. Honty Márta mintegy negyven zománcképet készített erre az alkalomra.

Horányi Barna

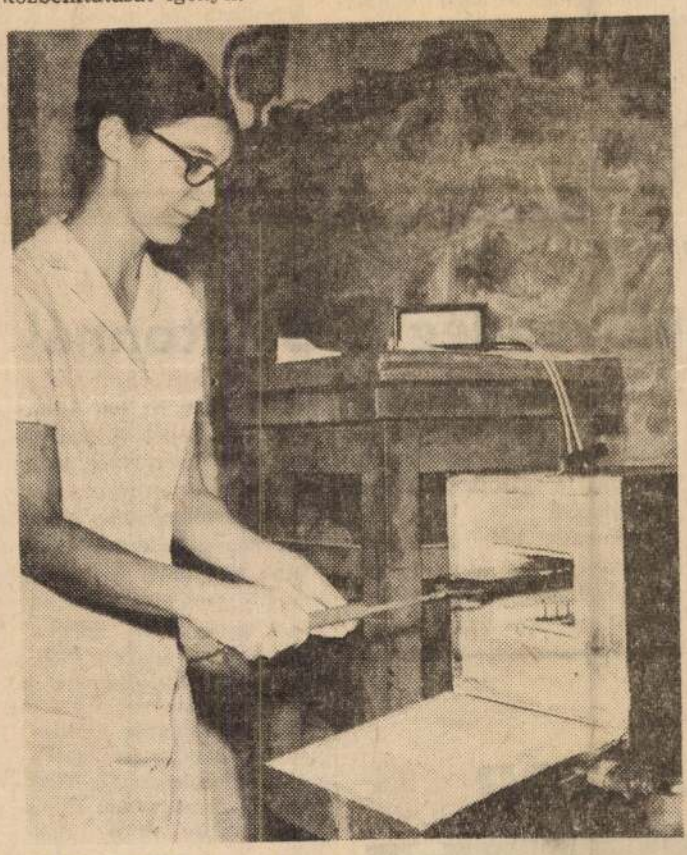

Új mű készült el.

Megkezdte munkáját az Interatomenergo

Moszkvában megkezdte működését az Interatomenergo elnevezésű nemzetközi gazdasági egyesülés. A szervezet első ülésén megvitatták az egyesülés működésének terveit. Az Interatomenergo nyolc szocialista ország erőfeszítéseit egyesíti az atomerőművekhez szükséges berendezések gyártásában és szállításában, illetve az erőművek felszereléseihez szükséges segítségnyújtásban. Tavaly decemberben Moszkvában írta alá az egyesülés megalapításáról szóló megállapodást a következő nyolc állam kormányának képviselője: Bulgária, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, az NDK, Románia és a Szovjetunió.

Az Interatomenergo a KGST keretei között folyó gazdasági tevékenység megszervezésének új formája. Abban különbözik a KGST többi egyesülésétől, hogy teljesen önálló gazdasági szervezet, amely képes egész feladatkomplexumokat megoldani az atomenergia termelésének fejlesztésével kapcsolatban, a tervezőmunkától kezdve egészen a szakemberképzésig.

Az Interatomenergo nyitva áll valamennyi belépni szándékozó ország előtt. (Ennek egyetlen feltétele, hogy elismerjék az egyesülés alapokmányát.) Szolgáltatásait igénybe vehetik azok az országok is, amelyek nem tagjai az egyesülésnek, ha szükségük van az egyesülés közreműködésére — atomerőművel: tervezésében, építésében, illetve üzembe helyezésével kapcsolatban.

MAI KOMMENTÁRUNK

Közeledik az aratás

A Minisztertanács szerdai ülésén egyik napirendként a tavaszi mezőgazdasági munkák értékelése, a nyári munkákra készülődés szerepelt. A tavaszi időszakban esedékes munkákat mezőgazdasági nagyüzemeink dolgozói időben elvégezték.

Az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek vezetői, dolgozói figyelmüket ezekben a napokban már a nyári tennivalók felé fordítják: egyre jobban közeledik az aratás.

A gabonaaratás, a betakarítás ma már nem okoz olyan munkacsúcsot, mint másfél évtizeddel ezelőtt. A gépek, a gyomirtó vegyszerek sok munkáskezet fölmentenek; mégis: a most következő időszakban csak nagy erőfeszítések árán lehet minden munkával a kellő időben végezni. S ezeknek az erőfeszítéseknek ki kell terjedniük a munka megszervezésére, a technikai feltételek biztosítására, mindenekelőtt pedig a megfelelő létszámú munkaerő előteremtésére, fölkészítésére.

Ha a gabona aratását, szállítását, tisztítását győzi is néhány ember, a többi tennivalókhoz még jócskán kell a munkáskéz.

Az aratási fölkészülésnek mindig fontos része a gépek rendbe tétele, kijavítása. S eléggé közismert: a betakarítás legfontosabb gépéből, a kombájnból az idén nagyjából annyi dolgozik gabonaföldjeinken, mint tavaly. Az aratásra még beérkező kombájnok száma országosan 1100 körül alakul. A mezőgazdasági üzemek igénye viszont ennél nagyobb, már csak azért is, mert szeretnének a lehető legkisebb szemveszteséggel és rövid idő alatt végezni. Ilyen körülmények között tehát különösen fontos, hogy a különböző szolgáltatók — az Agrotröszt és a Mezőgép-tröszt —, illetve a felvásárló Gabona-tröszt vállalatai a lehető legnagyobb gondossággal és figyelmességgel dolgozzanak.

Szervezett szorgalmas munkájuktól nagyon sok függ. A gyors átvétellel az amúgy is szükös szállítási kapacitás jobb kihasználását segíthetik. Több helyen az idén is gondot okoz a gabona tárolása, ezen azonban kellő előrelátással, találékonysággal enyhíteni lehet.

Bármilyen fontos is a gépek eszközök, anyagok rendbe tétele, előkészítése a legdöntőbb mégis az emberek magatartása, felkészültsége, közérzete. A szocialista brigádok szervezettsége, áldozatkészsége, a kongresszusi verseny szelleme gyorsabbá és sikeresebbé teheti ezt a nagyon fontos munkát. És szükség is van rá, hogy mindenki a lehető legtöbbet tegye — dolgozzon bármely munkaterületen, amely a nyári munkákhoz kapcsolódik! A példamutató munkáért mindenütt megfelelő anyagi és erkölcsi megbecsülés jár. És az is elemi követelmény, hogy az amúgy is nehéz munkakörülményeket mindenütt a lehető legjobban könnyítsék. Kellő megbecsülés, figyelmes törődés esetén szívesebben dolgozik az ember; szívesebben vállal többet, ha látja, hogy azt értékelik.

K. S

A kempingekben még van hely

50 ezer üdülővendég a Balatonnál

Szombaton a csillagászati nyár első víkendnapján, már százezer fölé emelkedett a Balaton vendégeinek száma. Több mint 50 ezer nyaralóvendég — zömében már a harmadik turnus beutaltjai — várják, hogy beköszöntsön a strandszezon. A sok ezer újonnan érkezett külföldi turista és a több tízezer hazai víkendező jól szervezett programmal látogatott el a nyaralóvidékre.

Szombaton már tömegesen futottak be az idegenforgalmi központokba Csehszlovákiából és Ausztriából. Sok vendég érkezett az NDK-ból és az NSZK-ból. A szállodákban és a motelekben már a szobák 80 százalékát kibérelték, a kempingekben azonban még nagyobb tömeg elhelyezésére van mód. A fizetővendéglátó szolgálat is bőven rendelkezik kiadó szobával.

A tó partvidékén szombaton rendkívül elevenek voltak a közutak: a borús, változékony időjárás láttán a gépjárművek ezrei lepték el a kirándulóhelyeket. Tihanyban, Badacsonyban, Hévizen, Veszprémben és a Bakony több turistaközpontjában szűknek bizonyultak

...lás — szárazon

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Jelenkor
1975 9

Honty Márta

1021

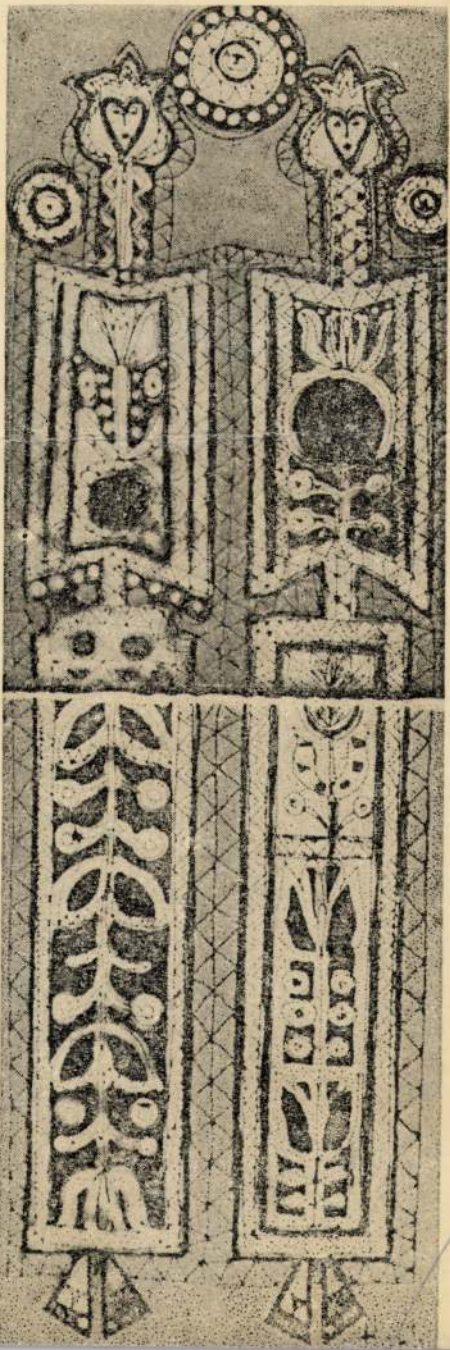

Honty Márta

Május (grafika)

Nógrád, 1975. márc. 9. 103. erf. 58 h. 9 p.

Honty Márta

A Borgháron ~~való~~ kápolna-
tárkaton való szereplésre mug-
hívtak Honty Mártát.

Szémann Béla: Egy legenda vége...
Művészet, 1975. Október - 18 oldal.

Honty Márta

A 60-as évek második felében
változás állt be művészetében kár-
péljain és tussal vagy színes kréta-
val készített gobelintervein kiala-
kított mesevilág tűrzomán mű-
vekben is átfogalmanódott.

Pap Gábor: Hagyomány és korszerüség.
Művészet, 1975. október - 11. oldal

Honty Márta

Honty Márta gobelinje az uj
kórházban Ajkán van elhelyez-
ve.

Pap Gábor: Hagyomány és korszerüség.
Müvészet,1975.október - 11.oldal

Horty Miklós

Méltatás

Pap Gábor: Hagyomány és korszerűség.
Művészet. 1975. október - 11. oldal

Honty Márta

„Életfa" gobelin terv.
(repro)

„Csillagánk" (tusrajz)
(repro)

Pap Gábor: Hagyomány és korszerüség.
Müvészet, 1975. október - 11. oldal

Hontay Márta

1967-ben Rippl-Rónai díjat kapott Hontay Márta, 1968-ban elnyerte a kaposvári Városi Tanács Művészeti Díját.

----:Somogy megye képzőművészei.
Művészet, 1975. október - 2. oldal

Slonty Márta

Slonty Márta 1969-ben Kaposváron SZMT díjat kapott. Munkáit 1970-ben a kaposvári tárlat grafikai díjával jutalmazták. 1971-ben elnyerte a Vasarely díjat.

-----:Somogy megye képzőművészei.
Művészet, 1975. október - 2. oldal

Honty Márta

1940-ben Szekesfehérvárott született Honty Márta. 1963-ban végzett az Iparművészeti Főiskola gobelin szakán.

----:Somogy megye képzőmüvészei.
Müvészet,1975.október - 2.oldal

KOVÁCS GYULA

Honty Márta és Bors István

Honty Márta (1940 Székesfehérvár), székesfehérvári előtanulmányok után, gobelin szakot végzett, az Iparművészeti Főiskola textil tanszakán, 1963-ban. Kaposvárra költözik. 1967-ben Rippl-Rónai díjat, 1968-ban Kaposvár Városi Tanács külön díját, 1969-ben Kaposvári SZMT külön díját kapta munkásságáért. 1970-ben Kaposvári grafikai I. díj, 1971 Vaszary János díj.

Szövött falkárpitjai: ,,Hámán Kató'' úttörőház Népek barátsága termét (1963 Budapest), ,,Kapos Hotel'' (1966 Kaposvár), a ,,Somogy megyei Tanács Tervező Intézet'' tanácstermét (1968 Kaposvár) és a Somogy megyei MSZMP kaposvári székházának VB-termét (1969 Kaposvár), Csokonya-Visonta könyvtár olvasó termét (1971. Kaposvár) díszítik.

Bors István (1938 Kaposvár) 1961-ben az Iparművészeti Főiskola szobrász tanszakán végzett, Borsos Miklós növendékeként. Munkásságáért 1965-ben Rippl-Rónai díjat kapott. Köztéri szobrai; Veszprémben, Balatonföldváron, Komlón, Siófokon vannak.

Közös kiállításaik:

1969. júl. 25—aug. 7. Derkovits terem TV Galéria

1970 március hó Pécs Modern Magyar Képtár

1971. március 7.—22. III.—IV. Jugoszlávia

Férj és feleség a gobelin-tervező Honty Márta és a szobrász Bors István. Kaposváron laknak, közös helyiségben dolgoznak. A helyiségbe galériát építettek s az így megosztott nagyobb alapterületű lenti részben Bors István három téri kiterjedésű formákat alakít, fent a galérián Honty Márta pedig az ő esetében síkművészetnek minősített gobelin képeket tervez, tusrajzokat készít és más grafikai munkát végez. Hogy most munkájukat egymás mellett mutatjuk be, azt nemcsak házastársi kapcsolatuk indokolja, hanem mert mindegyikőjük saját választott műfaja kötöttségének megfelelve azonos intenzitású, mai jelentéstartalmú, közösségünk érdeklődésére méltó műveket készít.

Honty Márta gobelinjei, gobelintervei és tusrajzai azt az ősi népi műveltséget igénylik tőlünk, aminek élő ismeretét aligalig áshatják már ki emlékezetükből akár a legidősebb falusi emberek is. S éppen ezért, ha a kialakuló új egyetemes kultúrában való megállásunkra gondolunk, egyre kínosabbnak érezzük azt az űrt, ami a mi könyvekből tanult, szekunder műveltségünk, manipulált információkkal zsúfolt ismereteink és eleink primér valóság tudása között egyre inkább mélyül és szélesedik. Mérhetetlenül többet tudunk a valóságról, mint eleink, de jóval kevesebbet a valóságból, mint ők. Az új ismeretek iránti mohóságunkkal megtagadtunk minden régit, amiről frissen szerzett ismereteink bűvöletében, úgy véltük: nincs szükségünk rá. Figyelmen kívül hagytuk a tagadva megtartás lehetőségét.

A képzőművészetről szólván pedig nem a nyugati modern irányzatok prófétáitól kellene megtudni, hogy a képzőművészet jelekkel közöl, hanem saját népművészetünkre kellene jól visszaemlékeznünk. Ma már egyre többen érzik, hogy a modern művészetben való eligazodáshoz a szakadék másik szélén van a biztos talaj. Ezt a visszavágyakozást bizonyítja a ma dívó, szinte már társadalmi méreteket öltő néprajzi gyűjtés. Becsülete nőtt a városi ember előtt a hajdani szilkéknek, korsóknak, rokkáknak, gerebeneknek, pedig nem is használja csak nézi őket. Tetszenek mert igazak. Igazak például a népművészeti díszítések, motívumok, a szegfűk, a rózsák, a tulipánok stb., nyomát se lelni bennük (hacsak nem polgári szemlélettel rontottak már) a térigényű ábrázolásnak. Ezek a díszítésként mindig a sík két dimenziójában szereplő szegfűk, tulipánok stb. nem hazudják

magukról, hogy ők igazi virágok, hanem, hogy a virágok jelei ők. Formavilágukon kulturálódott szem értékeli, hogy a jelek mennyiben csupán virágokról, s mennyiben a szépségükről jeleznek. A kicsinyes lelkű polgár „művészi igényével is" a tárgyak teljes birtoklására törekszik, a szegfű ábrázolásától a szegfű minden egyes szirmát számonkéri, s boldogsága akkor teljes, ha még a harmatcsepp is rajta van. Az ilyen igényű birtoklásra ott vannak a tárgyak maguk, az ilyen mértékű világszemlélet nem érdemel, de nem is talál sehol semmiben művészetet. A népművészeti ábrázolások, stilizálások

Madár

akárkik lesznek az igazi szegények, akiknek nincs lelkük tisztelniök a „ruzsa" szépségét. A népművészet felülemelkedik az osztályhelyzeteken, s az élet igazságával mér.

Ezt a népi kulturáltságot igénylik tőlünk Honty Márta gobelinjei, gobelintervei és tusrajzai. Elsőként is a Somogy megyei MSZMP kaposvári székháza tanácstermében levő Életfa című 2x3 m-es méretű, francia szövéstechnikával készített falkárpitja. Ez a gobelinkép, ez az Életfa mindenkit elgyönyörködtet dekoratív ékességeivel. Az európai textilművészet ismerői pedig még Lurçat-hatásokat is fedezhetnek fel benne. Vagyis, hogy a mű maga európai igényű is. Ám az alapsíkot nagyon is hangsúlyozó vízszintesek között megjelenő kis körök s a rájuk merőleges sugarak népművészetünkből ismerős módon ragyogtatják az Életfát környező csillagokat. S maga az Életfa sem csak férfi szimbólum, a világkörökön és életkörökön átható kozmikus és biológiai áramlásokat, a világ anyagi transzcendenciáit jelképezik. S ugyanilyen transzcendens vonatkozásaiban jelenik meg e képen a földi szerelem is, amit az Életfa szembenézve jobb oldalán levő napszemű kis jérce, bal oldalán holdszemű kis kakas szimbolizál, mind-

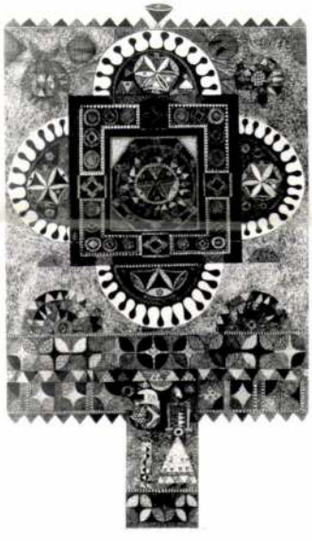

Szép szokások

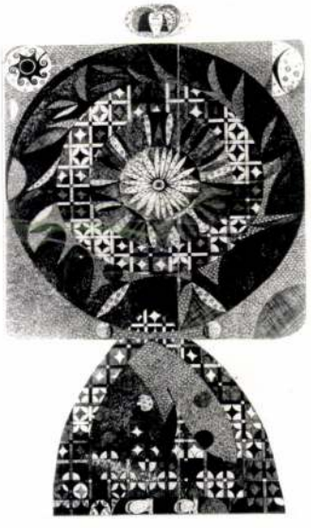

Megszemélyesített nyár

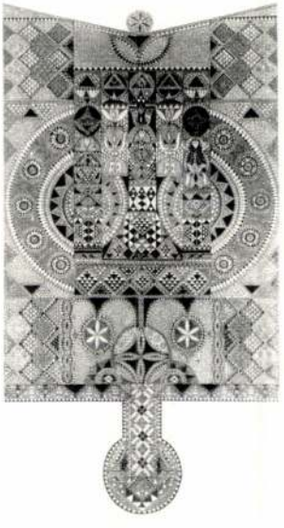

Néphagyomány

a jelenségek szépségéről jeleznek, arról, amit a vonal jelbeszédjével közölni lehet. S aztán igazából már nem is a tárgyakról, jelenségekről közöl az igazi népművészeti díszítés. A legtöbb motívumnak csak távoli emléke a tárgy, amit jelez, csupán nevével utal rá: madaras, folyóvizes, kiskutyás, leveles, forgó rózsás stb., hanem maguknak a vonalaknak a ritmusáról, hajlékonyságáról, a színfoltok harmóniájáról, olyan elvont szépségekről, amikhez az emelkedettebb lelkiség is bátran társíthatja képzeteit. Valahogyan olyan módon, mint ahogyan a Szegeden lejegyzett népdalból sejthetjük:

Nem az ám a ruzsa,
Ki ja kertbe nyilik
Hanem az a ruzsa
Kik egymást szeretik.

Nyilván a szegedi népdal ismeretlen szerzője is tudta, hogy az igaz szerelmesek sem lehetnek mindig „ruzsák", gyakran szétválasztja őket szegénységgazdagság, hogy a való életet konok törvények és józan gazdagok igazgatják. De az is kitetszik ebből a kis dalból, hogy mégis csak azok a gazdagok

Aranyfa

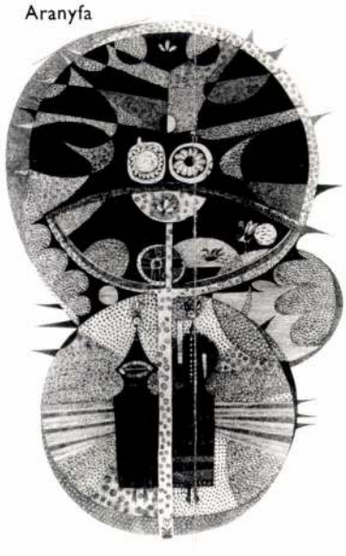

kettőjük feje felett csillag ragyog. A hierarchia pontossága okából megjegyzem, hogy a szembe nézve jobb oldal, magán a képen bal oldal.

Csokonya-Visonta-i könyvtár olvasó termében kapott helyet Honty Márta „Égigérő fa" című 220 × 240 cm-es méretű gobelinképe. Ez a mű is francia szövéstechnikával készült, s ezt is mint Honty Márta minden anyagba került tervét, az Ungár testvérek szőtték. A bármilyen pontos terv, műhelyrajz alapján végzett kivitelezés sem lehet pusztán rutinmunka.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 MAR 22

SOMOGYI NÉPLAP

Honty Márta

1971

Munkások, művészek találkozása

Honty Márta képei az ÉDOSZ-ban

Négy színes gobelintervet és nyolc grafikát láthat a néző azon a kamarakiállításon, mely nyitánya egy sorozatnak — a Kaposváron élő képzőművészek bemutatkozásának —, s amelynek első vendége: *Honty Márta.*

A helyi lehetőséget figyelembe véve válogatta ki munkásságának szűk keresztmetszetét az alkotó. Az élelmiszeripari vállalatok dolgozóinak és a művészeknek ez a találkozása a »kamaraméret« ellenére is teljes, közreműködési szempontból pedig ízlésnevelő, ami a célja is a kiállítássorozatnak.

Az első bemutatkozás magára vonja a figyelmet. Hiszen a somogyi képzőművészeti élet egyik legkiemelkedőbb tehetségű alkotója lépett a nyilvánosság elé az ÉDOSZ-ban. Honty Márta gobelintervei tulajdonképpen színes táblaképek, melyek önálló életet élnek, még akkor is, ha tudjuk, hogy azok elképzelés szerint más anyagban, méretben nyernék el elsődleges formájukat.

A *Népdal*, a *Napforduló*, az *Anyaság* és a *Jelesnap* gobelintervek azonos képi világa művészi megjelenítése érthetővé válik a néző előtt. Honty Márta gobelintervei és a velük rokonvonásokat mutató grafikák sajátos, egyéni népmesevilágból születnek. A *Bűbájos*, a *Regős* (képeinek címe) ott bújnak a magyar népmesékben. Ez nem jelenti azt, hogy Honty Márta lemásolja a népművészetet, mert nem is erre ad lehetőséget a művészi formavilága, képteremtő tehetsége.

Korszerű formában úgy jelennek meg ezek a »hősök«, mint az irodalomban, »*átírtan*«, gondoljunk Móra Kincskereső kisködmön című művére: »Csak én egyszer nyomára jöjjek azoknak a kincseknek, amiknek a bűbájos Küsmödi a tudója.«

Honty Márta kiállítását április 4-ig tekinthetik meg az ÉDOSZ-ban az érdeklődők.

H. B.

: végzett fiúkat

AKMÁRA.

n Kaposváron,

Szakmunkáskép

:SZ

déglátó központi

etőt

ácsot keres fölvételre

gó, Széchenyi tér 18. alatt,

őnél.

érítünk.

ítvány szükséges.

(7092)

feleségem
esek egy
megbízhat
len, falu
aki felesé-
ozását vál-
ást biztosí-
let a bala-
ruházati
(7075)

s, nyugdí-
50—60 évig,
k kevés há-
rt. Rendes,
tiszta ke-
életet ked-
leit várom.
t: »Család-
intjük« jel-
0. számra a
kérek.
(405361)

HÁZASSÁG

40 éves, középmagas, barna, önhibáján kívül elvált asszony egy kisfiúval, megismerkedne korban hozzáillő, komoly férfival. Fényképes levelet a kiadóba kér »Rossz egyedül« jeligére. (7043)

35 éves elvált, saját bútorozott lakással rendelkező fiatalember megismerkedne 26—30 évesig, lehetőleg falusi lánnyal vagy elvált, illetve öz-

DOLGOZÓKAT

A Somogy—Zala megyei Tégla- és Cserépipari Vállalat, Kaposvár, Arany u. téglagyára női és férfi munkaerőt vesz föl. Jelentkezés az üzem irodájában. (405526)

Két takarítónőt keresünk azonnali belépésre, 6 órai munkaidőre. Jelentkezés: új irodaház, Kaposvár, Május 1. u. 37—39., portán. (405544)

Az Iharosberényi Községi Tanács B. költségvetési és adóügyi ismeretekben jártas gazdasági csoportvezetőt keres fölvételre. Feltétel: középfokú pénzügyi (adó, vagy kv.) szakvizsga, vagy tanácsakadémiai végzettség. Illetmény: 116/1960. MüM, ill. 108/1967. MüM sz. rendelet alapján megegyezés szerint. Jelentkezés: önéletrajzzal, eddigi munkahely megnevezésével. (11904)

A nagyberki áfész batéi 4. sz. több személyes boltjába szakképzett boltvezetőt keres (házaspár előnyben). Átlagforgalom: 290

Honty Márta

„Öcsi" (repr.)

Néprzava, 1942. júl. 1.

Honty Mária grafikus
Részt vett az „In memoriam Bartók"
pályázaton.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos
Ifjúsági Tárlat.

Alföld 1973/8 6 old.

Honty Mária, festő

Kiállít. (Madaras, Tél-tavasz
kündelme c. művei.)

Sz. A.: Dunántúli festők tárlata
Kaposvárott

7.

Népszabadság, Bp. 1973. dec. 4.

Honty Márta

1. Népszokások tus 70×50
2. Pünkösdolta —"— —"—

XIV. Szegedi Nyári Tárlat
1973. júl. 22. – szept. 16.

Honty Márta

Sámán tükör, vegyes tech. – repr.

Dél-Amántúli Képzőművészek
Kiállítása, 1970 – 71.

Honty Márta, textilművész

Kaposvári. Szövött gobelinjei körül több díszít kaposvári körületi létesítményeket. Gobelinjein és textiljellegű grafikáin magyar népmesei elemeket alakít át modern hangvételűvé. Megemlített művei: Égigérő fa, Ikon madonna.

P. Brestyánszky Ilona: Dél-Dunántúli textilművészek kiállítása Szabadkán 438-439.

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/5.

Hontz Mária

Búbájos	vegyestech.	95×63
Népdal	—"—	63×95
Sámántükör	—"—	95×63

Dél-dunántúli képzőművészeti kiállítás
1970-71.

Honty Márta

„Lány" c. rajza a

7. oldalon

Népszava 1971 november 27

Honty Márta, grafikus

Két rajz:

Repr.

Honty Márta: rajzai

Borító: 2. s 3. o.

[Belső-]

JELENKOR, Pécs, 1971. május XIV/5

Honty Márta, [ ]

Kaposvári művén. Szerepel haladkán a Szobrok és gobelinek c. kiállitáson.

—: A Jelenkor krónikája 383.

JELENKOR, Pécs, 1971. április XIV/4

Honthy Márta

Égholt (grafika)

Népszava, 1974. márc. 30. 102 ér. 75 sz. 5 p.

Honty Márta

Asszonyok (grafika)

Népszava, 1974. máj. 26. 102 áf. 121 sz. 8 p.

Honty Márta

Tavasz (grafika)

Népszava, 1974. jún. 2. 102 cóf. 127 sz. 8 p.

Horti Mária

Népszokások II. tus 62×43

6. Balatoni Nyári Tárlat

Honty Márta

„Galamb" c. rajza a 9. oldalon

Nápszava 1972 junius 11

Hoczy Mária

„Öcsi" a zajzárat zeprója

a 7. oldalon

Nápszava 1972 julius 1

Hlouby Mária

Grafikái szerepelnek a
III. Debreceni Nyári Tárlaton a
„Táblakép 72" pályázat anyagában.

Népszava 1972 július 4 2.old.

Honty Mária

„Cigányanzony" a rajza
a 7. oldalon

Nógrezava 1972 július 14
2. old.

Houty Mašta

„Felén gyász" c. rajza a
f. oldalon

Népszava 1972 július 8

Honti Márta

Népszokások II. Ans 62×43 cm

6. Balatoni Nyári Tárlat
Balatoni Múzeum, Keszthely, 1972.

1)

Honty Márta, képzőművész

Székesfehérvári születésű. az Iparművészeti Főiskolán gobelin szakon végzett. A főiskolás évek alatt megnyert egy pályázatot, ez a gobelin a fővárosi Hámán Kató úttörőház Népek Barátsága termébe került. További munkái: faliszőnyeg a Kapos Szállóban, a Somogy m. i Tervező Intézet tanácstermében, az MSZMP m. i Bizottsága székházának vb-termében. (említve)

Hallama Erzsébet: Látogatás Bors Istvánnál és Honty Mártánál. Jelenkor, Pécs, 1972. jún.

Honty Márta
gobelinterveró

„Szép szokások"
„Madár"
„Megszemélyesített nyár"
„Bűbájos"

repro

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
gobelinszőző

Honty Mártának férjével Bors István-
nal közös kiállítása volt 1969 jul 25
aug 7. a Derkovits teremben és TV galé-
riában stb

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MÜVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
gobelinszövő

Honty Mártának férjével Bors István-
nal közös kiállítása volt 1970-ben
márciusban a pécsi Modern Magyar
Képtárban.

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
gobelinszövő

Honty Mártának Bors Istvánnal közös kiállítása volt 1971 május 7-22 között Szegeden.

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta

Csillagevés, tus
Lúdvérce (monde), tus

XV. Szegedi Nyári Tárlat

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1971. MÁJ 26

Népszava

Honty Márta

1021

Honty Márta: Asszonyok

képzelésük megvalósításához, elsősorban *a gazdaságpolitika területén.* Minthogy feltételeiket a keresztény pártok nem fogadták el, *ellenzékbe vonultak.*

A jövő mutatja majd meg, hogy képes-e hosszabb távon *kisebbségi pozícióból kormányozni* a Tindemans-kabinet.

Mindenesetre a belgiumi események iránti nemzetközi

képekben lehet. Ez volt ezúttal a célunk.

Thurzó Tibor

Hanthy Márta

Szolnok, repr.

XV. Szegedi Nyári Tárlat

Honty Márta grafikus

Tizénnegy somogyi művész-tárlata nyílt meg a bjelovari városi múzeumban, melyen. művei szerepelnek. Nagy virágokra, tulipánokra tetoválja a kalligrafikus népi díszítőművészet ábráit.

Lábadi Károly: Somogyi képzőművészek.

Magyar Szó, 1974. febr. 21.

Honty Márta, képzőművész. 2). Folytatás.
Egy öt négyzetméteres gobelinje Csokonyavisontára
került a klubkönyvtárba. (emlétve).
Kaposváron él és dolgozik

Gobelin (repr.)

Hallama Erzsébet: Látogatás Bors Istvánnál és Honty
Mártánál.

Jelenkor, Pécs, 1972. jún.

Honty Márta
textilkerámia

Honty Márta 1963-ban Kaposvárra költözött. 1967-ben elnyerte a Rippl Rónai díjat és 1968-ban Kaposvár Városi Tanács Millon díjat.

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
gobelinszövő

Honty Márta Székesfehérvárom
született 1940-ben. Székesfehér-
vári előtanulmányok után
a gobelin szakot végzite az Ipar-
művészeti Főiskolán

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
Sextelterverő

Honty Márta 1969-ben a Kaposvári SzMT külön díjat kapta munkássá-gáért. 1970-ben Kaposvári grafikai I. díjat, 1971-ben Vaszary János díjat ha-pott.

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
textelterverő

Honty Márta szövött falikárpitjai díszítik a „Hámán Kató" utlóró-ban Vepek baiatsága terminet. Ez a mű 1963-ból való.

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MÜVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
textilterverő

Honty Márta sörött falikárpitja
díszíti a kaposvári „Kapos Hotel"-t,
a „Somogy megyei Tanács Terverő Gu-
téret" tanácsterinet

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
textiltervező

Honty Márta falikárpítja díszeti a
Somogy megyei MSzMP kapasiáre
székházának VB-terinet és Csokonya-
Vizonta könyvtár olvasó terinet

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
gobelinterező

Honty Márta gobelinjei, gobelin-
terei és tusrajzai az ősi népi
műveltséget igeinyik. A népmüvé-
szet felülemelkedik az ősztalyhelyre-
tekben és az élet igazságaival mér.

Honty Márta
gobelinterverő

Honty Márta „Életfa" című 2x3 m-es méretű francia szövésteck-nikával készült falikárpetja az MSZMP. kaposvári székhán tanács-termét díszíti.

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
gobelinterverő

Honty Márta Csokonya-Visonta-i
hörnyotár számára készített „Égig
érő fa" gobelinje, francia szövésteck-
nikával készült és 220×240 cm. mé-
retű.

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
gobelinterverő

Honty Márta minden anyagba
hevült tervét az Ungár testvérek
szőtték. Így a Honty Márta művekre
H.M.U. szigno hevült, az Ungár test-
vérek családi nevének kezdőbetűje
az U.

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MÜVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
gobelinterverő

Honty Márta tűszajzai is elfelejtett
világképünket idézik elénk: Regős,
Madár, Aranyra, Szép szokások, Bú-
bájos, Néphagyomány.

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
MŰVÉSZET, 1973.február - 25.oldal

Honty Márta
gobelinkövő

„Konstelláció"
„Égigérő fa"
„Élet fa"
} repro

Kovács Gyula: Honty Márta és Bors István.
Művészet, 1973. február – 25. oldal.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

'72 JUL 8.

Népszava

Honty Márta

1021

Honty Márta: „Fehér gyász"

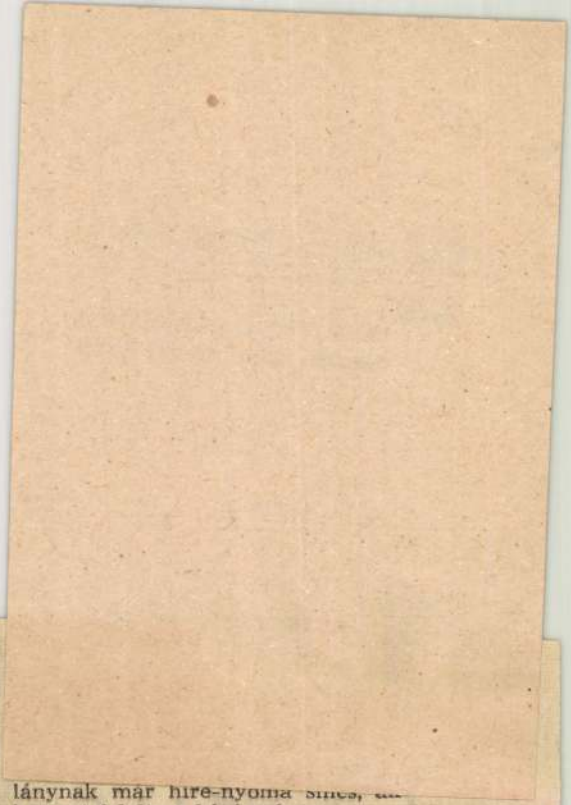

, mindenkinek megakadt a szeme
ta. Rekettyés is szívesen nézeget-
Ki tudja, hogy ilyenkor a bense-
en milyen húrok mozdultak meg?
tudja, hogy a szép nő láttán nem
dult-e bele egy-egy igazi gondo-
a valóságos életéről: a szeren-
tlen kelekótyaságáról, a kitaszí-
tságáról, a magányosságáról? Mert
igaz, akkor a féleszűeknek is akad
zta, józan percük, amikor felmé-
önnön szerencsétlenségüket, és
án ebbe zavarodnak bele. Így zu-
nnak vissza abba a feneketlen
kba, melyből újra csak nagyon
sszú idő múltán bukkannak elő a
gzetes tisztaságba. Bonyolult dolog
nem lehet tudni bizonyosat. Mint
ogyan dehogy tudta ez a Rekety-
és, hogy a pénztároslány, aki fi-

lánynak már híre-nyoma sincs, ak-
kor azt felelte a hívó szóra:

— Ugyan bizony minek mennék
én oda . . . ?

S ha pontosan megfigyelték ennek
az embernek az arcát a hírhozók,
akkor ugyanúgy égett a szeme, mint
amikor türelmesen várt a sorára. S
talán egy pillanatra egészségesen
lépkedett a gondolata is. Hogy aztán
újra belézuhanjon a bicegő végtelen-
be, az ő igazi világába.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725
1972 OKT 21

Népszava

Honty Márta

1972. október 21

1021

Honty Márta: Nővér

SZÉP SZ

KULTÚRA * TÁRSADALOMTUDOMÁNY * IRO

Gerő János

Irodalmi—művészeti kr és feladataink

1.

Az elmúlt napokban hozta nyilvánosságra a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága mellett működő Kultúrpolitikai Munkaközösség azt az állásfoglalását, amely irodalom- és művészetkritikánk néhány kérdéséről szól. A munkaközösség állásfoglalásának nyilvánosságra hozatalához hozzájárult a Politikai Bizottság is. Az állásfoglalás teljes szövegét a *Társadalmi Szemle* és a *Kritika* októberi száma közli, hogy azokkal minden érdeklődő megismerkedhessen, azt tanulmányozhassa.

A Kultúrpolitikai Munkaközösség elemzése kiemeli, hogy „a művészeti kritikának minden korszakban különös jelentősége van a kortárs művészet törekvéseinek, eredményeinek, fogyatékosságainak társadalmi tudatosításában; a közönség, a közízlés, valamint az alkotóművészek és publikáló műhelyek orientálásában; a művészetek és a közönség egymáshoz közelítésében; a kortárs művészetről alkotott közvélemény és a művészeti élet légkörének alakításában. *A kritika fontos közéleti szerepet tölt be*, mert a széles nyilvánosság előtt elemzi a szellemi élet folyamatait, s ezáltal sajátosan tükrözi, résztvevőként formálja a társadalmi életben megnyilvánuló világnézeti áramlatok harcát is."

A kultúrpolitika irányítói tehát a kritikát a szellemi élet nagyon lényeges ideológiai tényezőjének tekintik. Ez természetes, hiszen a helyes marxista kritikai tevékenység irányítja, formálja a közönség ízlését, de befolyásolja az alkotóműhelyeket is. Ezen a téren, az 1961-ben megjelent átfogó elemzés óta határozott fejlődés mutatható ki. *A marxista kritika további erősítése* azonban változatlanul egyik fontos feladata kulturális életünknek

sággal megragadni, így *egyes művészeti ágakban és a kritikában is a megtorpanás, elbizonytalanodás jelei mutatkoztak.* A fejlődés útja, problematikája megmutatkozik a kritikai élet belső, ideológiai kérdéseiben is.

A szocialista demokratizmus növekedése együtt jár az igazságra törekvő, a szocialista fejlődést segíteni akaró viták élénkülésével, más oldalon a megnövekedett lehetőségeket felhasználó nem marxista, burzsoá s kispolgári nézetek nyíltabb jelentkezésével."

Az utóbbi időben az imperialista hatalmak fellazító politikája és propagandája erősödött. Különösen az elmélet terén igyekeznek aknákat elhelyezni, robbanásokat előkészíteni. A marxista kritikusoknak szembe kell nézniük nemcsak a mi életünk és művészetünk új jelenségeivel, hanem a *túlsó oldalról jövő* ellenséges, sokszor alig felismerhető, jól leplezett ellenséges nézetekkel is.

Mindenben, az apró részletekben is persze nem érthet egyet még a marxista kritikusi gárda sem. ***Alapvető elveket illetően viszont nem lehetnek lényeges különbségek*** — mondja hangsúlyozottan az állásfoglalás, majd a vitákkal kapcsolatban kiemeli:

„Különböző irodalmi—művészeti vonzalmak és megközelítési módok kifejeződése, valamint néhány vitakérdésben ***különféle álláspontok*** kialakulása a marxizmuson belül lehetséges, sőt — mint a teljesebb tudományos, esztétikai, kritikai eredményhez vezető átmenet — legtöbbször szükséges és hasznos. Problémát jelent azonban, hogy olykor a marxista kritikán belül a különböző szemléletcsoportok bezárkóznak, elkülönülnek, megritkul az eltérő felfogások nyílt, elvi ütköztetése."

Az állásfoglalás elismerően nyilatkozik a kritika eredményeiről, de érthetően, a feladatok felvázolásánál

1021

Honty Márta: „Csodaszarvas"

int aki messzi, vészes útra kél
a dombtetőn búcsúzni meg-megál
ert tudja jól: ha gyáván me
szíve emlékezni visszaszáll
y nézek rád, így én, szerel
út porát köpenynek fölvesz
eltűnök, hogy többé már n

kóbor csuhással osztván meg a bor
de átverem a barát álnok torkát,
ha poharában

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
OKT 73
Népszava

n beszéli az orosz nyelvet,
zzuk rá magunkat. Valamicské
tudtam oroszul, amikor kim
nk, na, de hát, ha ő jobban
en neki. Leszálltunk Seremetye
bőröndjeinkkel. Ahogy lökte k
állítószalag a csomagjainkat,
rmett egy ősidőkbeli muzsikhord
bajusza a nyakáig lógott.
— Kuda bagazs? — kérdezte.
Mire a mi főhadnagyunk:
— Nye bagazs! Delegacija!
Nevettek.
— Hanem, te! — intett Szak
sta. — Akármilyen oldalról né
k, te magasan kvalifikált embe
gy. Mennyi most a fizetésed?
Konda Károly megmondta új be-
ztása szerinti jövedelmét.
— Az én vállalatomnál a dupláját
om neked. Csapj a tenyerembe,
egem, nem bánod meg. Szükségünk
n magasan kvalifikált mérnökökre.
— Én katona vagyok.
— Hülyeség. Ha a szükség úgy
zza, minden felnőtt ember katona.
e békében?
— Engem a katonaság nevelt em-
rré.
Szakál Pista ivott.
— Mid van, azt mondd meg. Van
a kétszobás lakásod. A falak ko-
ttak; össze kell húznod magad, ha
szel ki akarsz festetni. Szőnyege-
k van? Rongyok vannak, elnézést.
önyveitek vannak? Van egy tisz-
sséges civil ruhád? Öntudatból a
i világban nem lehet megélni, öre-
m.
Töltött újra.
— Attól ne félj, ha kilépsz a had-
egből, ez hátrányos helyzetbe hoz.
yáltalán. Mi nagyon jól tudjuk,
lyen képzést kapnak a hadmérnö-
k. Két kézzel kapnak utánad.
— Nem lehet kilépni — dünnyögte
nda Károly.

gimnáziumba mennek —
suttogta Ili. — Tankönyv, ruha, köpeny, kabát s mi minden még!
— Tudom — mondta Konda Károly.
— Igaza van Szakál Pistának. Egy jó szakmunkás, egy képzett paraszt megkeres annyit, mint te.
— Így is van rendjén.
Ili befordult a fal felé s csend lett. Konda Károly kiment a konyhába s ült ott magának. A hűtőszekrényből kivett egy üveg kefirt, azt kezdte kanalazni. Nem vagyunk egyformák, gondolta, én hűséges természet vagyok. Mellettem csak az maradhat, aki megérti bennem ezt az érzést. Nem szabad engedni, hogy ezt bárki kikezdje. Különben elvesztem.
Véletlen volt, hogy Szakál Pistával szomszédok lettek. Gimnáziumba együtt jártak, egy padban ültek nyolc éven át. Pista városi gyerek volt, édesapja irányította a nyíregyházi elektromos műveket. Pista lezser, felszabadult ember volt mindig, a felszabadulás után, 1945-ben úgy alakította meg édesapjával együtt a kommunista ifjúsági szövetséget, mintha ez a világ legtermészetesebb dolga lett volna, ott, akkor, a

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 JUN 11
Népszava

1021 Honty Márta

Honty Márta: Galamb

hoz tartozó klink
kemencét.

■ ELÍTÉLTÉK A DE

Pongrácz József l
múlt évben nem dolg
totta fenn magát. „Né
nében a lakással nem
hogy otthont szerez sz
csi összeköttetésére hivatkoznia, s ügyfelei máris fizettek neki. A Debreceni Járásbíróság Pongrácz Józsefet egyévi és hathónapi fegyházbüntetésre ítélte, s egyben 19 ezer forint elkobzás alá eső érték megfizetésére kötelezte. Az ítélet záradéka kimondja: feltételes szabadságra nem bocsátható.

— A Finomkerámiaipari Művek mintegy 200 millió forintos beruházással bekapcsolódik a számítástechnikai programba. A vállalat felkészül a hosszú élettartamú, korszerű félvezető kerámia és ferrit gyártására.

■ Megölte az elszabadult bika

A Heves megyei Recsk községben a Búzakalász Tsz üzemegységében szombaton éjfél után az istállóból kiszabadult egy bika. A feldühödött állat megtámadta és megölte Török András éjjeliőrt.

fúvósze-
Kilence-
kerül sor
népün-
eményre
a Tenkesalján. Az idei fesztiválra az ország legjobb fúvószenekarai közül nyolcat hívtak meg, mellettük egy lengyel bányászegyüttes és egy szov-

ÉVFORDULÓK

ZALKA MÁTÉ,
a magyar és a nemzetközi munkásmozgalom kiváló harcosa, a legendás Lukács tábornok, a spanyol köztársaságért harcoló nemzetközi brigádok szervezője és egyik parancsnoka 35 esztendeje halt hősi halált Huescánál.

JOHN FRANKLIN
angol felfedező, utazó, az amerikai sarkvidék kutatója halálának 125. évfordulója.

KARL LINDE
német mérnök, a gázok cseppfolyósítási eljárásának felfedezője 130 esztendeje született.

M. I. ULJANOVA,
a bolsevik párt legrégibb tagja, V. I. Lenin testvére és munkatársa, a Pravda szerkesztőségi kollégiumának volt titkára 35 esztendeje halt meg.

CHOLNOKY LÁSZLÓ
Kossuth-díjas kémikus, egyetemi tanár halálának 5. évfordulója.

SZENTPÉTERY JÓZSEF,
a XIX. század legjelentősebb magyar ötvösművésze 11[illegible] esztendeje halt meg.

1021

Honty Márta: Tavasz

Honty Márta
Népújság
1974.

átlag ma 3000 zloty közelében mozog. (1972 őszén még találkoztam 2800 zloty fizetésű kohásszal . . .) Az építőmunkások 5—6 ezer zlotyt is megkeresnek, sőt a kiemelt beruházásokon a 8000-es jövedelem sem ritka. Vegyük még figyelembe, amit a gdanski kikötőóriás egyik építője mondott: *„Nemcsak a pénzről van szó. Lehet, furcsán hangzik, de igaz: mi, munkások visszanyertük a magunkhoz való hitünket. Tudunk mi dolgozni eredményesen, jól is. Csak a lehetőségeket kellett ehhez megteremteni . . .”*

— Egyre magasabb jövedelemmel, s jó hangulatban terv vezhetik a mi munkásnőink i a szabad időt — mondta *Zolei Leokádia*, a POLAM kombiná *Rosa Luxemburg gyárána* szakszervezeti titkára. A kom binát egyike a Központi Bi zottság patronálta 64 üzem nek. Kísérleti jelleggel má tavaly bevezették a szaba szombatot, amiből az idén má tizenkettő jut az itt dolgozók

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-058, 337-748, 340-726

Somogyi Néplap

1974 JAN 20

Honty Márta

1021

Népmese a gobelinen

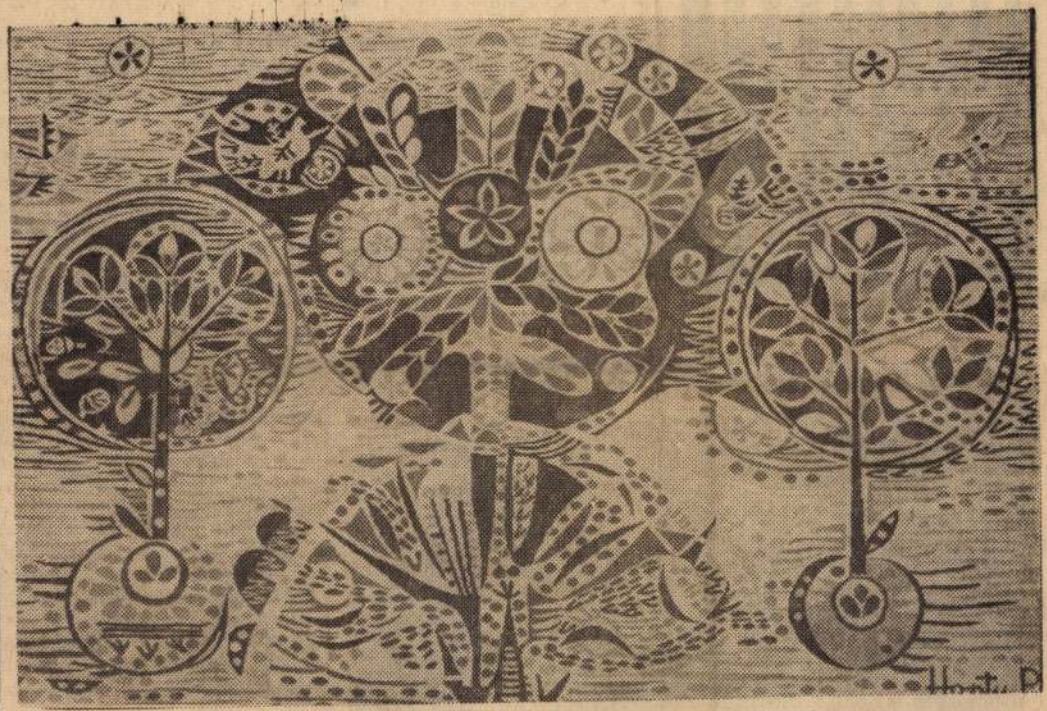

A megyei tanács épületében a vb-termet díszíti Honty Márta legújabb munkája, amelyhez a magyar népmese világából merített témát az alkotó. Az 1,20x1,80 méteres gobelin francia technikával készült. Ez a szőnyegtechnika az összes közül a legigényesebb, mivel a legbonyolultabb formák kivitelezésére is alkalmas.

SPORT

„Alapoznak a

Bizony, alapoznak, méghozzá már kora hajnalban kezdik. Lámpafény mellett, mert ilyenkor, télidőben még sötétek a reggelek. Őket azonban nem riasztja vissza sem a hó, sem a hideg; melegítőkben és kötött sapkával a fejükön előbb futnak néhány kört, aztán alig várják, hogy előkerüljön a labda, alakítanak két csapatot és máris indul a játék. Meg kell mondjam, hogy igen lelkesek. Rengeteget szaladnak, óriási nagyokat lőnek kapura; egyikük sem áll csípőre tett kézzel a pálya közepén, nem szidja társait, amiért azok elrontottak egy kínálkozó gólhelyzetet. Még nézni is öröm őket.

Nézem is őket, ha reggel történetesen korán kelek. A fiúk ugyanis éppen az ablakom alatt futkároznak, egy magas drótkerítéssel körülvett grundon. A hajnali focisták egy része szakmunkástanuló, a másik része diák; a környéken laknak és teljesen önként, önzetlenül, a legcsekélyebb ellenszolgáltatás nélkül rúgják a bőrt, mert jólesik nekik a mozgás. És ha vége a meccsnek, akkor csapzottan, jókedvűen beállítanak a házbeli közértbe, megisznak fejenként fél liter tejet, aztán nyomás haza tisztálkodni, felöltözni, s irány az iskola vagy a tanműhely.

Úgy hírlik, hogy másutt is lehet hasonlókat látni. Márminthogy melegítős fiatalemberek szaladgálnak a hóban. Azzal a különbséggel azonban, hogy a híradások szerint ők nem ilyen jókedvűek, nem is kezdenek hajnalban, és nem [illegible] közértpult előtt.

Nem szalonremik

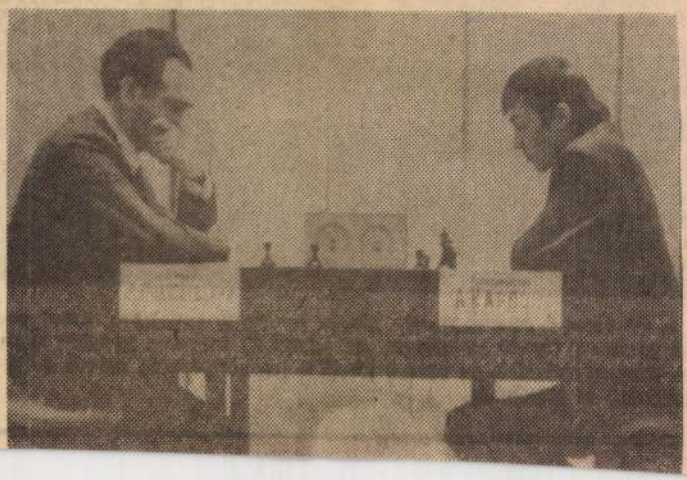

SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 AUG 28

SOMOGYI NÉPLAP

Honty Márta

Ha egyszer arra járok, föltétlenül kóstoljam meg.
— Látom, gyűrűd is van.

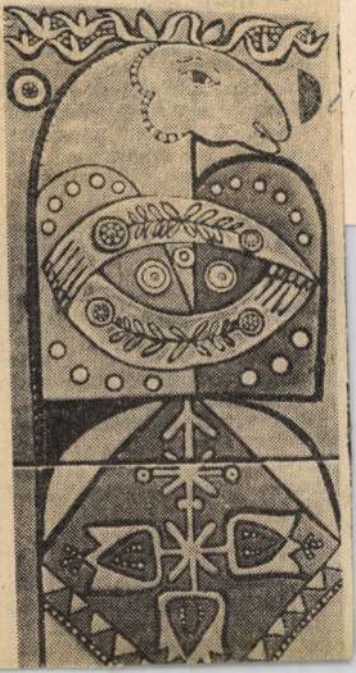

személyt, majd véget vetett saját életének a New Jersey állambeli (USA) Hackettstown közelében. A gyilkos egy vasúti pályatest közelében állt lesben, s a sínek mellett haladó embereket orvul lelőtte. Rendőrök és vérebek vették üldözőbe az orvlövészt, egy 18—22 éves fiatalembert, aki mielőtt elfogták volna, golyót röpített saját fejébe.

— **Tűz ütött ki egy** dél-afrikai aranybányában péntek este. Három fekete bőrű munkás életét vesztette, 32 bá- füstmérgezéses tüne-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

1974 MÁR 30

Honty Márta

1021

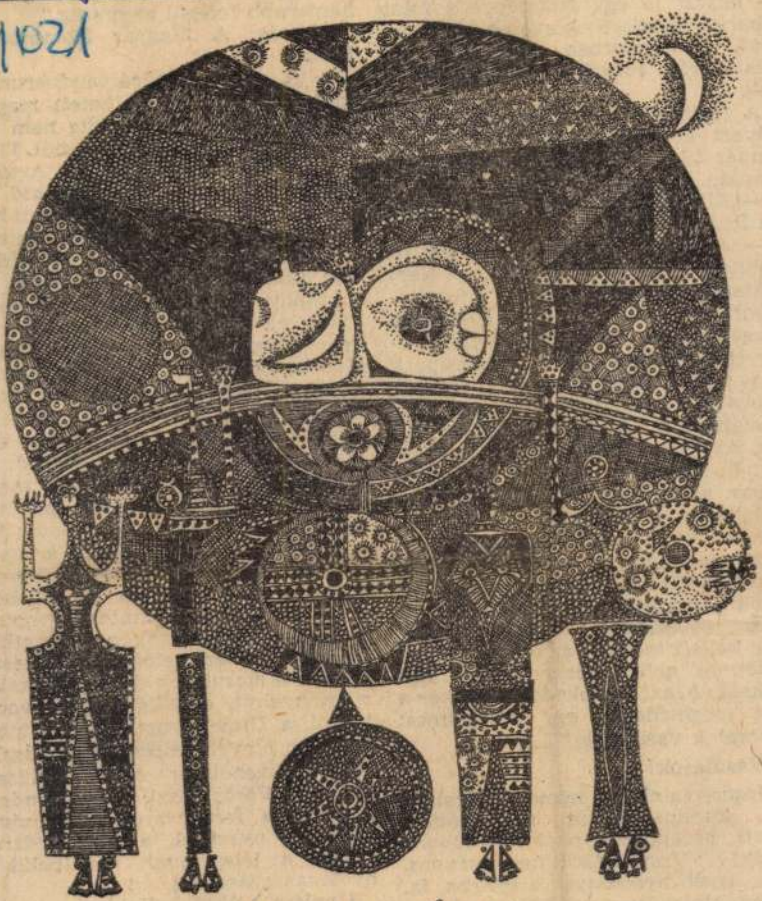

Honty Márta: Égbolt

— Nézze csak, kérem ezt a képet! — akaszt le egy festményt a falat elborító elismerő oklevelek közül. — 1945. novemberben helyeztek ide Miskolcról forgalmi szolgálattevőnek..

A festmény a ferencvárosi pályaudvart ábrázolja egy eredeti, 1945. január 19-én készült fényképfelvétel alapján. A pusztulás teljes.

— Elképzelhető volt akkor, hogy mi lesz itt a jövő?

— Amilyen romokban hevert itt minden — csóválja a fejét. — Nem tudtam elképzelni, hogy húsz-huszonöt év múlva például fővonalon gőzgépet csak hébe-hóba látunk. Pedig elég nehezen indult. A kocsipark nagy részét, mint közismert, elvitték nyugatra Ami ittmaradt, azt szétrobbantották. A felsővezetékek lógtak. Az utasok tehervonatokon utaztak. Fosztogatás, rablás is előfordult abban az időben. Fejből már nem emlékszem a számokra, de minden kocsiért valóságos hajsza folyt. Itt a „szomszédban", az ideiglenes vasúti összekötőhíd facölöpökre épült. A vonatok egy vágányon, tizenöt kilométeres sebességgel közlekedhettek. Meg kellett indítani az ország rendes életét, és ehhez vérkeringésre volt szükség. Azaz: közlekedésre. Akkor a párt meghirdetett egy mozgalmat: „Arccal a vasút felé!"...

„Vasutasok!

Mozdonyainkat a németek elrabolták, kocsiparkunkat tönkretették, vasúti berendezéseinket felrobbantották!... Vasút nélkül nem jut: vas, szén, egyéb nyersanyag a gyárba, fa, cserép, tégla, üveg az építkezésekhez, ke, traktor, kasza, cséplőgép a szán-vetőknek, élelem a város dolgo-

15—20 fokos hidegben a fékbódékban utaztak. Abban az időben egy mozdony, mondjuk elment Dombóvárra, az három-négy nap előtt nem ért vissza. Dombóvárról elment Győrbe, onnan Celldömölkre. A mozdony mögött mindig volt egy kocsi, abban pihent a váltás. A mozdonynyal mindig két vezér és két fűtő ment, hogy válthassák egymást. De azt hiszem, mindennél többet mond, hogy 1947-ben a szállítás már túlszárnyalta az 1938-as színvonalat!

Berendi Tibor úgy beszél a vasútról, mint egy megszállott. A gurítódombokról, a naponta itt átrobogó több mint háromszáz tehervonatról, a személyvonatokról, a nemzetközi áruforgalomban betöltött munkaszerepről, a vasutasok jobb munkakörülményeiről, a villamosított vonalakról, a Diesel-programról, a többszörösen elnyert vörös vándorzászlóról, a tizenötször elnyert élüzem címről, a Vörös Zászló Érdemrendről, amelyet a ferencvárosi pályaudvar 1953-ban nyert el, a törzsgárdáról, amely a létszámnak körülbelül a nyolcvan százaléka.

Unalom nélkül hallgatom.

— A családjában volt vasutas?

— Nem volt, kérem. Engem gye-

Honty Márta

„Születés" c. rajza a 9. oldalon

Népszava 1972 augusztus 19

Honty Mašta

„Nověs" c. zapsa a

8. oldalon

Nepszava 1972 oktober 21

Honty Márta

„Godavarras" c. zajtánal reprodukciója a 7. oldalon

Népszava 1972 októba 7

Hauty Mária festőművész

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

315. old.

Houty Mária

A pécsi Modern Magyar Képtárban kiállítása nyílt.

Magyar Hírlap, 1970. III. 7. 8. l.

Honty Márta, gobelin művész

Kompozíció:

Repr.

— : Megszemélyesítet nyár [Hátsó-belső-borító]

JELENKOR, Pécs, 1972., június

XV.
6.

Honty Márta, gobelin művész

Kompozíció: Repr.

— : Népszokások

[Ehülső - belső - borító.]

JELENKOR, Pécs, 1972. június

XV/6.

Honty Márta, gobelin művész

Gobelin-terv: Repr,

— : Tarasz-ünnep 493.

JELENKOR, Pécs, 1972. június XV/6

Honty Márta, gobelinművész

Gobelinterv: Repr.

–: Napforduló

507.

JELENKOR, Pécs, 1972. június XV/6.

Honty Márta, gobelin művész

Kompozíció: Repr.

—: Altató

Műmelléklet: 4.

JELENKOR, Pécs, 1972. június

XV/6.

Honty Márta, gobelin művész

Székesfehérvári miletérű. Boss István nobrász művész plesége. Kaposvárott lakunk. Ő is, mint férje az Iparművészeti főiskolát végezte el. (Gobelin szak.) Még főiskolás korában pályázatot nyert. Ez a műve a fővárosi Hámán Kató Úttörőházba került. Galiszőnyege van a Kapos Szállóban, a Somogy megyei Tervező Intézetben, az MSZMP megyei Bizottsága székházában.

Hallama Erzsébet: Látogatás Boss Istvánnál és Honty Mártánál 544-547.

JELENKOR, Pécs, 1972. június XV/6.

Houti Mária

Somogyban a felszabadulási pályázat grafikai első díját nyerte.

Magyar Hírlap, 1970. V. 11. 6. l

Honty Márta
ipaművész

„Életfa" (gobelin)
(repro)

A borító hátlapján
Művészet, 1973. december.

Honty Márta

„Galamb c. rajza a

7. oldalon

Népszava 1972 február 23.

Houty Máta

„Téra" c. rajza a

f. oldalon

Népszava 1972 április 1

Honty Márta

„Páva" c. rajza a 7. oldalon

Nápolya 1972 február 12

Horthy Márta
gobelintervező

A munkácsi MSZMP Székház tanácstermé-
ben elhelyezendő gobelin tervezésére ki-
írt pályázaton részt vett a művésznő.

N.Dvorszky Hedvig: Képzőművészeti pályázatok.
Művészet, 1974.február - 48. oldal

Honty Márta, festő-grafikus-gobelinművész

A közelmúltban nyílt meg és okt. 19.-ig látható Honty Márta, Németh János és Sóvári László közös kiállítása a zalaegerszegi Ifjúsági és Úttörő Művelődési Központban. – Honty Márta ornamentális rendszere ugyanarra az alapra épül, mint Németh Jánosé. Egyértelműen és határozottan nyúl vissza népművészetünk legősibb jelrendszeréhez, azokhoz a motívumokhoz, amik a legtávolabbi idők néhány tárgyi emlékén, verbális hagyományán lelhetők csak fel. Az itt kiállított két falitextil – nehéz technikával, szépen szőtt munkák – a dekoratív és mégis minden mesterkéltséget nélkülöző tűzzománc kollekció önmagáért beszél.

(említve)

Varga Zoltán: Ami együtt is elmondható.

Zalai Hírlap, 1980. okt. 1. 5. old.

Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Honty Márta

Szocialista Művészetért

— **HONTY MÁRTA** képzőművésznek adományozta Somogy megye tanácsa a 8000 forintos Rippl Rónai-díjat, az 5000 forintos Vaszary János-díjat pedig **Németh József** festőművész kapta az I. Kaposvári Tavaszi Tárlat megnyitóján. Külön díjat kaptak **Szabados** János, **Czinkotai** Frigyes, **Ruisz** György, **Somogyi Soma** László és **Szekeres** Emil képzőművészek.

KÉT SZÁLLÁSJÁRÓ SZI-

Magyar [illegible]
Budapest, V., Pet[illegible]sándor u. 17
Budapest, V., Pet[illegible]Sándor u. 17
Telefon: 18[illegible], 185-307

Szocialista Művészetért

Honty Márta, festő-grafikus-iparművész

Lábodon a művelődési házban folytatódott a somogyi művészek tavaly elkezdődött kiállításának sorozata, ennek keretében Honty Márta tűzzománcaival ismerkedhetnek a látogatók.

Somogyi Néplap, 1981. okt. 7.

Honthy Márta

Rideg Gábor: Egy szobrász Pannóniából
Beszélgetés Rétfalvi Sándorral

Művészet, 1983. július

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Honty Márta festő- és grafikusművész

DÉL-MAGYARORSZÁG

1980 AUG 17

1021

HONTY MÁRTA RAJZA

— Tudom, miér
laszolta fojtott ha
— Tudja?
— Tudom. Azal
az emberek a kév
Marika elsápadt.
— Azt hiszi —
sértődötten a fiú
lönben jártam vo
ját?
Az asszony a fá
meg-megrándult, s
léje lépett:
— Ne sírjon. Igazuk volt. Szegény a falu, kevés a kenyér. Én meg, láthatja, nem haragszom.
— Nem is azért sírok — törölte Marika.
— De akkor miért?
— Mert jó gyerek vagy.
Már tegezte. Hangja anyássá szépült, de szeméből másfajta tűz lobbant. Könnyei mosni kezdték arcáról a cséplés porát, maszatos lett. A fiú zsebkendőjével törölgette, s csak nézte miként piroslik át barna bőrén a lüktető vér. És egyre símogatta a fejét. A fej a fiú mellére borult, majd szája felé kúszott, akár a vadvirág. Aztán kemény, forró kis paraszttenyér fogta meg karcsú, ideges kezét.

Ikár
mono

ezért a percért
ezért a szárn
érdemes volt o
a szülői ház m
az ifjúkort
az édenről locs

közel már a N

te csak dobáli
a szirtfokról a

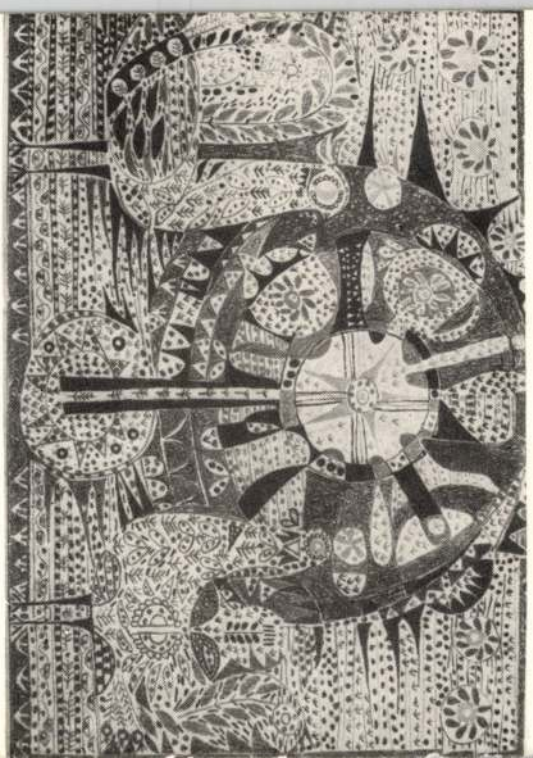

Honty Mátra

Kiállítása nyílik
1969 jul. 25-én
a Deskovics terember

Nephisó

HONTY MÁRTA 1940-BEN
SZÉKESFEHÉRVÁRON SZÜLETETT.
GOBELIN-SZAKOT VÉGZETT AZ
IPARMŰVÉSZETI FŐISKOLÁN 1963-BAN.
MUNKÁI A KAPOSVÁRI KAPOS
SZÁLLODA TÁRSALGÓJÁT, A SOMOGY
MEGYEI TANÁCS TERVEZŐ INTÉZETE
TANÁCSTERMÉT ÉS A KAPOSVÁRI
MSZMP-SZÉKHÁZ VB-TERMÉT DÍSZÍTIK.
1967-BEN KAPTA MEG
A RIPPL—RÓNAI-DÍJAT.

Honty hárta

Gobelinterveikkel

szerepel a Kaposvári Tavasz

Táslatok

Altató Szeptő/

Jelentős 1967 VI. n. 553 old.

Hontly hásta textilművész

Kaposvárom tel. kiállítása nyílt a Derkovits teremben (Bors Istvánnal közösen)

Tükör I. /szepró/

Rideg Gábor: meditációk egy kiállítás műveiről

Somogyi Néglap 1969 VII. 31

MDK

Hont~~ky~~ Márta, [festő ?]
[Honty] [iparművész ?]

Rippl-Rónai díjas, Hincz Gyula tanítványa, s felesége Bors István szobrászművésznek. A riporter egy ilmek gobelintervet látott kaposvári útján.

Fenczik Flóra: Emlékek a Róma-Legyen 2

ESTI HIRLAP Bp. 1967. máj. 15.

Horthy Márta
grafikus

M.D.L

A kiállításon bemutatta az „Évszakok" gobelin-jét, gobelin terveit, grafikáit, eimáit.

Kovács Gyula: I. Kaposvári Tavaszi Tárlat
Művészet, 1967. julius - 40 kap

MDK

Honthy Mártha
grafikus

A „Dunántúli rege", „Konstelláció"
„Égbolt", a „Magyar rege" gobelin
Servei mese eredetűek a kiállításon.
Az 1967-es Rippl-Rónai díjat nyerte
el.

Kovács Gyula: I. Kaposvári Tavassi Tárlat
Művészet, 1967. julius - 40 lap.

Honty hárta

Ünnep; Népdal; Kürdelem c. gobelinje (emb.)

szerepel az

alábbi táslaton

Mendöl Zsuzsanna: A II. kaposvári tavaszi táslat

Jelenkor 1969 8 sz. 727 old

Honty Márta

Említve

Risley Gábor: A Somogy megyei Képzőmű-
vészek XXI. kiállítása

Somogyi Néplap, Kaposvár 1970. máj
7. l. 24.

Honty hárta

Kürdelem c. műve (repró)
szerepel az alábbi tárlaton

Kovrogh Ákos: Pén és Barany művészei
a Nemzeti Galériában

Jelenkor 1969 VIII. sz. 723 old.

Handy Márta

Részvétel a Pécsi grafika c.
kiállításon

H.I. Pécsi grafika
Somogyi Néplap, Kaposvár
1970. augusztus 17.

M.D.K.

Honty Márta

"Nincs uborkaszezon" cimmel ir Perneczky Géza a Derkovits-terem kiállitásáról, melyet a müvész Bors István kaposvári müvésztársával együtt rendezett.
"A most feltünt gobelin-nemzedék méltó tagja Stilusa, nyelve is hasonló a faliszőnyegek uj mestereiéhez: virágos diszü, mesésen játékos szecessziósan figurális..."
Dicséri az aprócska vonalak milliárdjaival kirakott, frissen tépett füvek nedvdus szineit.
Képzőmüvészet c. rovat.
Elet és Irodalom, Bp. 1969. aug. 9.
XIII. évf. 32. sz. 9. lap

MDK.

Honty Márta

Kiállitási hiradás

Somogymegyei Néplap 1966 máj.11.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1989 JÚL 31
NÉPSZAVA
Budapest

1024

Két fiatal művész a Derkovits-teremben

Honty Márta

A televízió képzőművészeti rovatának immáron hagyományos műsora a TV Galéria havonként jelentkező nyilvános tárlata. E műsort kultúrpolitikai jelentőségűvé elsősorban a hallatlanul nagy publicitás avatja. Ez a tény azonban nemcsak kitűnő alkalom a képzőművészet népszerűsítésére (a legóvatosabb becslések szerint is több tízezren nézik végig az egyes adásokat), hanem nagyfokú felelősségtudatot, átgondoltságot is követel a műsor szerkesztőitől. Nem mindegy ugyanis, hogy *mit, és hogy milyen hatásfokkal népszerűsítenek ezen a „leglátogatottabb" kiállítási fórumon.* Az eddigi adásokból az a következtetés vonható le, hogy zömmel fiatal művészek, fiatalos művészettel kerültek képernyőre. A műsor szerkesztői, helyesen, bizonyos didaktikai szempontokat is figyelembe véve a fokozatosság elvének betartásával állították össze a TV Galéria eddigi programját.

Nemcsak a képzőművészetben már járatos nézőkre számítottak, hanem azokra is, akik e műsor keretében *ismerkednek a vizuális művészet mai törekvéseivel.* Ezért először azokat a művészeket mutatták be adásaikban, akiknek művészi szemlélete közelebb áll a naturális valósághoz, és minden következő adás egy kicsit az előzőekre is épül. Ezekkel az előzményekkel együtt minden bizonnyal egyetlen rendszeres TV Galéria néző számára sem válik érthetetlenné a műsor következő adásában szereplő két fiatal művész, *Honty Márta* és *Bors István* áttételesebb, a látott világot merészebben alakító művészete.

Honty Márta gobelinjeit, Bors István pedig szobrait mutatta be.

E műfaji különbözőség ellenére abban azonban egységesek, hogy mindkettőjük művészete az értékeknek (ebbe beletartoznak a hagyományok és a XX. század köznapi ismeretekké váló tudományos értékei is) és a látott valóság elemeinek újrafelfedezése, átértékelése.

Honty Márta a népművészet, a népmese világából indul ki, nem a népmesék bájos naivitása ragadja azonban meg művészi fantáziáját, hanem a pogány mágia, a népi költés szimbólumokat, képi jelrendszereket teremtő varázslata. Gobelinjeiben, grafikáiban állandóan visszatérő motívum az égig érő fa, az életfa, az ezüstfa (ezek egyben képcímek is), a valamiféle ősi rítust megtestesítő farsangi alakoskodók kentaúri, félig emberi, félig állati figurái. Ezekből az elemekből — képzőművészeti értékmérőnek nem a legszerencsésebb jelző — *költői ihletettségű képi világot teremt.* Különösen szép két anyagba leszőtt nagyméretű gobelinje.

Bors István munkáira kicsit pontatlan a szobor meghatározás, legalábbis abban az értelemben, ahogy a szobor fogalom elsősorban a figurális alakok megformáláshoz tapadva él tudatunkban. Az ő művei mindenekelőtt plasztikák, méghozzá az esetek túlnyomó többségében térplasztikák. Természetesen, ha csak valamiféle általános plasztikai nyelven akarna megfogalmazni valamiféle általános művészi mondanivalót, munkái semmitmondóak, tartalmatlanok lennének. Bors István plasztikái azonban nagyon is konkrétak. Konkrétak abban az értelemben, hogy egy földrajzilag is jól meghatározható környezetre, de abban az értelemben is, hogy mindenkor az emberre, mint kiindulási alapra utalnak. *Minden művének, még a legelvonatkoztatottabb formáknak is, az ember a legfőbb mértéke.*

A Derkovits-teremben megnyitott kiállítást július 31-én, 19.30-kor közvetíti a televízió.

Rideg Gábor

„...És i
folyj...
Emberéletről van szó 3
Szakszervezeti partnert kaptak a kerületi tanácsok 3
Nazarénusok magnóval 3
Mit mond a paragrafus? . . . 4
A mai MNK-elődöntőkről . 6
Heti moziműsor . . . 6
A lakosság szolgálatában . . . 8
A munkakönyv-kiváltásról 8

Dr. Gustáv Husák átutazóban Budapesten

Dr. Gustáv Husák, a CSKP Központi Bizottságának első titkára bulgáriai látogatásáról hazatérőben rövid időre megszakította útját Budapesten. Megbeszélést folytatott *Kádár Jánossal*, az MSZMP Központi Bizottságának első titkárával. Találkozott *Biszku Bélával*, az MSZMP Politikai Bizottsága tagjával, a KB titkárával és *Aczél Györggyel*, az MSZMP Központi Bizottságának titkárával.

Őszinte, szívélyes légkörben, elvtársi eszmecserére került sor a két párt és országaink együttműködésének továbbfejlesztéséről és más, időszerű, mindkét felet kölcsönösen érdeklő kérdésekről.

Dr. Gustáv Husák kedden az esti órákban elutazott Budapestről. Búcsúztatására a Ferihegyi repülőtéren megjelent *Kádár János, Aczél György* és *Perjési László*, az MSZMP Központi Bizottsága külügyi osztályának helyettes vezetője. Jelen volt *Ladislav Vince*, a budapesti csehszlovák nagykövetség ideiglenes ügyvivője. *(MTI)*

értekezlet

ávia kész részt venni
szervezésben

ly Brandt feltételeket szab

MDK

Honty Márta, gobelin művész

A Derkovits Teremben megnyílt Kiállítását a TV-galériája is bemutatja.

—: Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. júl. 23.

MDK

Hontay Mária gobelinművei

A Derkovits Teremben megnyílt kiállítás

– : Hírek

12

Népszabadság, Bp., 1969. júl. 26.

Honthy hásta ipakmüvész

Az SzMT különdíját kapta

az alábbi táblatan

H. B.: II. Kaposvári Tavaszi Tárlat - 1969

Somogy megyei Néplap 1969 IV. 9

Honty hársta gobelin tervező

Kiállítása nyílt a Deskovits terembe

Permeczky Géza: Nincs uborka szezon

Élet és Irodalom 1969 VIII. 9

MDK

Honty Mária, [ ]

Kiállítása júl. 25-én nyílik meg a Derkovits Teremben

—: Kulturális hírek 6.

Népszabadság, Bp. 1969. júl. 23.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SOMOGYI NÉPLAP

1969 MÁJ 1 7
1021

Honthy Márta: Regős

(A II. Tavaszi tárlat anyagából)

Varga Hajdú István f

betegség

Mint a tébolyult rohantam végig a folyosón. És ekkor feltűnt Bényei. A kór már teljesen elhatalmasodott rajtam. Szájon vágtam szegény Bényei Jancsit is, pedig a legjobb barátom. Szemrehányóan, fájdalmas tekintettel nézett rám:

— Hát ennyit ér a mi barátságunk? Te felülsz minden szóbeszédnek! Vedd tudomásul, én nem mondtam, hogy teljesen alkalmatlan vagy a beosztásodra, valami olyasmit említettem egyszer, hogy mintha mostanában egy kicsit hanyagabb lennél, de ezt annak tulajdonítottam, hogy sok a problémád. Rendbe kellene hozni az idegeidet, öregem... — mondta keserűen és otthagyott.

Furcsa betegségem híre hamar elterjedt a hivatalban. Így történt, hogy többen elszaladtak előlem. Kivéve Zoltánt.

— Idefigyelj — lépett hozzám, — látom le akarsz számolni az ellenségeiddel. Helyeslem. Ez a férfias megoldás. Ezért figyelmeztetlek, hogy ne hagyd ki Havast. Azt terjeszti rólad, hogy lopod a vállalat benzinjegyeit!

Képen töröltem, mert a betegség nem válogat. Ellenállhatatlan kényszer vitt a pofozkodásra.

— Nézd, én csak azért mondtam, hogy elhiszem, mert ki akartam ugratni a nyulat a bokorból — méltatlankodott Zoltán. — De ezután én is biztos vagyok benne, hogy Havasnak igaza van.

Ekkor egy hatalmas pasas toppant elém és szó nélkül, úgy vágott szájon, hogy három fogamtól búcsúztam el köszönés nélkül. És ebben a pillanatban rejtélyes betegségem is elmúlt. Megtöröltem a számat, és mielőtt a másodikat üthette volna, így szóltam a bősz idegenhez:

— Ön nyilván a Micike férje. Nézze uram, beszéljük meg a dolgot. Az egész úgy csak a portás és néhány intrikus aljas pletykája...

Ősz Ferenc

Honty Márta

Tizenhárom somogyi képzőművész címen, izléses kiállítású műhelyantológiát adott ki a Somogy megyei Tanács. A könyvecskéhez Takács Gyula költő írt előszót, ezt követi a 13 művész – Bagó Bertalan, Bors István, Csizár Elek, Gerő Kálmán, Honty Márta, Ruisz György, Szabados János, Szekeres Emil, Szikra János, Ungvári Károly, Weeber Klára, Völgyi Dezső és Zágon Bertalan – fotó-portréja és néhány művének reprodukciója, majd a művészekről szóló lexikális összeállítás.

Jelenkor XII. évf. 4. sz. 1969. ápr., 414. l.

Honti Mária M.D.K.

Somogy megyei müvész

Gobelin terve a kiállitáson

Három megye képzőművészeinek tárlata

Megnyitták a Rippl-Rónai Muzeum uj kiállitását

Somogy megyei Néplap 1965. febr. 16.

Hanky Márta

Pernecky Géza: I. Kaposvári Tavaszi Tárlat

Magyar Hírlap, 1967. IV. 25

MDE

Honty Márta

Gobelin-terv I., gouache .

" II. "

Kompozició, "

M. Képzőművészek Szöv. déldunántuli szervezetének kiáll. Osijek 1966.

MD.

Honty Márta

Kiállitási hir

Jelenkor 1967 máj.

MDA.

Honty Márta

Kiállitási kritika

Dinántuli Napló 1967 máj.7.

MIK

Honty Márta

Kiállitási kritika

Somogyi Néplap 1968 ápr.7.

MDK

Honty Márta

Kiállitási kritika

Dunántuli napló 1968 ápr.14.

MDK

Honty Márta

Gobelin-terv, repr.

M. Képzőművészek Szöv. Dél-dunántúli szervezetének kiáll. Osijek 1966.

+ / Onty Márta

„Égigérő" fa "Repr

Dunántúli Napló 1968 VII. 21. 7.

Hontay Márta

Részlet a kiállításon.

A Somogy megyei képzőművészek
XXI. tárlata Somogy Néplap
Kaposvár 1970. máj. 12.

Houtey Márta

1. Farsangi alakoskodók tusrajz 43×31
2. Anyaság tusrajz 42×23
3. Lidérc tusrajz 42×23

Dél-dunántúli Képzőművészek Kiállítása 1968 1969

Houty Márta

1. Világfa fametsz 42×23

Dél-dunántúli képzőművészek
kiállítása 1968 1969

Houtzy Klára

Lidérc repr. tus

Dél-dunántúli Képzőművészek

Kiállítása 1968 1969

Hanky Márta

Horányi Barna: Hanky Mártáról. (a gobelinjeiről). - Somogy Megyei Néplap. 1967. ápr. 23.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Írt. 1970. 1.sz. 68-107. l./

85. l.

Honty hásta gobelin tervező

Kiállítása nyílt a hedvigánszky terem ben

B. S.: Csütörtök a TV-ben

Magyar Hírlap 1969 VII. 31. Fold.

Honty Márta

Konstelláció; Élelfa (gobelin), és öt grafikája szerepel a Dekkovits terem ben nyílt kiáhitásán

h.p.: Bors István és Honty Márta kiáhitása a Dekkovits teremben

Magyar Nemzet 1969 VII. 31

		Korona
52.	Tanulmányfej, 1=1 rajz	25.—
53.	Ceruzavázlatok, 1=1 rajz	15.—
54.	»Az Ujság« munkatársai, 1=1 rajz	20.—
55.	» » » » »	20.—
56.	» » » » »	20.—
57.	» » » » »	20.—
58.	Szinezett ceruzarajzok, 1=1 rajz	25.—
59.	Ceruzatanulmányok, 1=1 rajz	25.—
60.	Mesekönyv=illusztrációk, 1=1 rajz	15.—
61.	» » » »	15.—
62.	Elesett bajtárs	80.—

Honti Nándor

~~Garay Ákos~~

Honti Nándor 08. kidd

Könyves Kálmán-szalon

1916. januárius

Garay Ákos képeinek jegyzéke.

		Korona
1.	Csatatér ⟨olajfestmény⟩	500.—
2.	Látogatás a táborban	50.—
3.	Kis komitácsi	50.—
4. 5.	Harctéri vázlatok, 1=1 rajz	25.—
6. 7.	Harctéri vázlatok, 1=1 rajz	25.—
8.	Huszárpatrul elfog egy orosz ágyut ⟨szines⟩	100.—
9.	Belgrád	50.—
10.	Harctéri vázlatok	20.—
11.	Márciusi hó	60.—
12.	A kárpáti betörések idejéből	60.—
13.	Isonzó partján	75.—
14.	Baka ismétli a parancsot	50.—
15.	Jön az egész ⟨vázlat⟩	60.—
16.	Alpesekben	50.—
17.	Fogtam két oroszt	60.—
18.	Limanova	⟨Nem eladó⟩
19.	Jön az egész ⟨szines⟩	250.—
20.	Az ezredorvos úr	60.—
21.	Rekvirálás	85.—
22.	Borsszem Jankó a harctéren	75.—

	Korona
23. Öreg népfölkelők	75.—
24. Kártyavetőnő	60.—
25. Masin' ger' abtajlung	50.—
26. Telefonállomás	40.—
27. Sebesültszállitás	60.—
28. Hősök (szines)	85.—
29. Tanulmányfej (szines)	50.—
30. Kardvágás	85.—
31. Tüzér	85.—
32. Harctéri vázlat	25.—
33. Gyerekhuszár	60.—
34. Vór-patrul	75.—
35. Mármarosban	85.—
36. Zemplénben	50.—
37. Agarász	60.—
38. A két huszár (szines)	60.—
39. Gorliczenél	100.—
40. Előőrsök	60.—
41. Huszár meg a kozák	120.—
42. Juhász menyecske (szines)	120.—
43. Autoverseny Magyarországon	85.—
44. Négyes	120.—
45. Matyók	85.—
46. Elrombolt falukon át (szines)	85.—
47. Debreczenben (szines)	75.—
48. Kanászbojtár	50.—
49. Vadászat (szines)	75.—
50. Harctéri vázlatok	20.—
51. » »	20.—
52. Kelemen Jakab	60.—

	Korona
22. Menetelő foglyok	80.—
23. Aggódó lakosság	100.—
24. Tábori pósta	100.—
25. Határállomáson	120.—
26. Trénkocsi a kátyuban	200.—
27. Fontos felvilágositás	80.—
28. Hősi halál	80.—
29. Hyénák	80.—
30. Barakk-kórház	80.—
31. Zaklycin főtere	80.—
32. A »Menet« zászlója	120.—
33. Szomoru hirnök	150.—
34. Az ápoló	30.—
35. Rokkant	25.—
36. Galiciai zsidó I.	25.—
37. » » II.	25.—
38. Orosz fogoly	20.—
39. Sebesült orosz fogoly	30.—
40. Orosz tiszt	20.—
41. New yorki utca	100.—
42. Ferenciek tere	100.—
43. Rue Lafayette	80.—
44. Párisi részletek	150.—
45. Central Park New Yorkban	100.—
46. Hollósy Simon	200.—
47. 48. Kenyérkereső asszonyok, 1-1 rajz	3.—
49. Ceruzarajzok, 1-1 rajz	20.—
50. Gyermekmese-rajzok, 1-1 rajz	10.—
51. Mulató Budapest, 1-1 rajz	10.—

Honti Nándor képeinek jegyzéke.

		Korona
1.	Bevonuló népfölkelők	200.—
2.	Fiatal ember arcképe	50.—
3.	Tábori pósta kocsi	150.—
4.	Beérkezett foglyok Jaroslauban	80.—
5.	Fogolytransport Radymnóban	100.—
6.	Grodeki menekülők	100.—
7.	Orvosi rendelés előtt	100.—
8.	Sebesült orosz tisztek	80.—
9.	Fényjelzés az ellenségnek	100.—
10.	Látogatás a kórházban	150.—
11.	Elzárt út	80.—
12.	Reggeli főzés	80.—
13	Szekértábor sárban	100.—
14.	Utóőrsök	80.—
15.	Ideiglenes szállás	80.—
16.	Elvonul a háziezred	150.—
17.	A hadtáp-oszlop	80.—
18.	A Rákóczi-induló	200.—
19.	A menetszázad	120.—
20.	Vissza a frontra	150.—
21.	Reggeli Apell	80.—

		Korona
53.	Homonna (olajfestmény)	500.—
54.	Huszárjárőr »	600.—
55.	Bidermeier (szines)	250.—
56.	7-es huszárok (szines)	(Nem eladó)
57.	Járőr csendőrrel	600.—
58.	Doktor és az életbiztositó (szines)	85.—
59.	Vincze bácsi	50.—
60.	Beleesett a pipa (szines)	50.—
61.	Részeg (szines)	50.—
62.	Hajduságban (szines)	60.—
63.	Huszár a söntésben	60.—
64.	Bugacsi pásztorok (olajfestmény)	480.—
65.	Itatónál	80.—
66.	Hortobágyiak (szines)	100.—
67.	A betyár	60.—
68.	Dédapó (szines)	60.—
69.	Nagyasszony	85.—
70.	Vőfélyek	75.—
71.	Éjféli mise	250.—
72.	Négyes a hóban (szines)	(Nem eladó)
73.	Bajtárs	250.—
74.	Náci kapitány	(Nem eladó)
75.	Huszárok karácsonya	80.—
76.	Öreg huszár a háboruban	200.—
77.	Kövesdi vásártér	100.—
78.	Halottak napja (szines)	200.—
79.	Muszka foglyok	85.—
80.	Levél a fiutól	50.—
81.	Juhászok	100.—
82.	Vásár	150.—

	Korona
83. Büszke huszár	40.—
84. Rajta=Rajta!	180.—
85. Hurrá!	180.—
86. Attak	250.—
87. Karácsony	60.—
88. Ergreift	60.—
89. Kozákok tüzben	100.—
90. Roham	60.—
91. Kapitány úr meg a hornista	90.—
92. Holnap indulás	80.—
93. Molináriak	60.—
94. Huszár a lányokkal	70.—
95. Kis iskola	80.—
96. Limanova	100.—
97. Erstesz glid	90.—
98. Huszárok a táborban	180.—
99. Parancs	65.—
100. Aristánc	180.—
101. Századtrombitás	100.—
102. Rövid rast	70.—
103. Beszállásolás	60.—
104. Mozgósitási hirek	60.—
105. Csernovitzban	65.—
106. Seper a huszár	120.—
107. Népek csatája	120.—
108. Vörös ördög	80.—
109. Istállóvizit	70.—
110. Orosz rombolás egy kárpáti faluban	15.—
111. É zaki harctéren train	20.—

	Korona
112. A Kárpátokban I.	20.—
113. Az utból kilökött ló	15.—
114. A Kárpátokban II.	10.—
115. Éjjeli szállás	12.—
116. Egy áruló agyonlövetése előtt	20.—
117. Az északi harctérről	20.—
118. A Kárpátokban III.	20.—
119. Egy tüzértiszt lova	20.—
120. Egy kivert orosz hadállás	40.—
121. 7=es és 14=es huszárok	50.—
122. Az ezredorvos ur munkában	60.—
123. Az özvegy ember	⟨Magántulajdon⟩

Honti hárta textilterverő

Szerepel a déldunántuli
Kép. művészek III. kiállításán Pécsen

Romváry Ferenc: A déldunántuli
Kép. műv. kiáll.

Jelenkor 1968 VI. 545 old.

Honti Nándor

"Elvonul a házi ezred" c."Menetelő foglyok" c. képein sikerült a tömegmozgást megfognia. A müvész szintén a fronton szolgál, mint a Könyves Kálmán Szalon másik kiállitója, Garay Ákos.
Honti képein a rombolás, elesett emberek, fogolytranszportok váltakoznak egymással. Szolgálati beosztásánál fogva nincs elég alkalma arra, hogy "a harc és küzdés tüzét, vérfergetegét közelről láthassa," irja m. sign.-val /Margitay E./ "Három kiállitás" c. kritikájában.
A kiállitásokon felsorolt müvészek névsorát lásd: Kosztolányi Kann Gyula nevénél.
Élet, Bp. 1916. febr. 27. VIII.évf.9.sz. 211.lap

Honti Nándor

Három kiállitást ismertet m.-sign.-val Margitay Ernő:

Garay Akos és Honti Nándor a Könyves Kálmán Szalonban,

Tichy Kálmán és Tichy Gyula a "Szent György-Céh aukciójának keretében,

Kosztolányi Kann Gyula és Mattyasovszky Miklós az Ernst Muzeumban mutatja be müveit.
A felsorolt müvészek alkotásainak értékelése -az egyes nevek szerint- külön cédulákon szerepel, hivatkozással Kosztolányi Kann Gyula nevére.

Élet, Bp. 1916. febr. 27. VIII. évf. 9. sz. 211. lap.

Zsolnay

Honti Nándor és Garay Ákos

"Háborus rajzok" cimmel Tövis ir a Könyves Kálmán szalonjaiban kerndezett kiállitásról. Honti Nándor elsőrangu rajzmüvész, kvalitásai egyenértéküek Garay Ákoséval, de egészen más alkat. Hontinak "a magyar paraszt, a ló, az állat, motivumul nem kinálkozott, talán nem is látta meg, ha elibe akadt. Párisban tanult meg látni, ott finomodott crayonja egy Raffaelli, egy Renouard, egy Chéret, egy Caran d'Ache müvészetének levegőjében" s nincs olyan magyar rajzoló, aki egy emberi fejet "egy-egy finom és artisztikus ceruza-portréban jellemzőbben, tömörebben és egyénibben tudta volna papirra varázsolni, mint a fiatal Honti.

A HÉT, Bp.1916. jan.16. XXVII.évf.3. sz. 43. lap.

Honti Nándor

Jubileumát ünnepli a Nemzeti Szalon és ebből az alkalomból kiállitást rendezett s itt bemutatja a már többször szereplő müvészek alkotásait. A Müvészet c. rovat ezeket nem nevezi meg, de kiemeli a müvész "erőteljes, egyénien bravuros, plein air" arcképcsoportját.

A HÉT, Bp. 1909. dec. 12. XX. évf.
50. sz. 833. lap.

11804.

Honti Nándor.

Hollósy Simon.

Mellig, kissé jobbra fordultan s csukott szemekkel van ábrázolva. Haja s bajusza rövid, arcza pedig leberet-vált. Felirata:

Hollósy Simon;

jelzése pedig jobbról: Honti Nándor 1898.

Czeruzarajz, méretei a papirosnak 20·5 : 14·4 cm.

Ltn. 18416.
Szakl. 5-916
142-916-1.

100 K.

MDK

Honti Nándor

III.dij

Palyanyertes plakátok. Uj Idők 1899. V. 26. sz.

M. D. N.

HONTI Nándor festő

1899-ben Nagybányán a Holcsey-
iskola növendéke

Réti Bk. 1954. 325. l.

3030. A MAGYAR BOHÉMVILÁG. Írókról, ujságírókról, színészekről, poétákról, zenészekről, fes-

pengoben

tőkről, szobrászokról. BÉR, HONTI, POGÁNY, SARKADI rajzaival. Bpest. 8r., er. bőrkts . 3.—

3031. A MAGYAR SZENT KORONA TERÜLETÉN FENNÁLLÓ K. K. EGYHÁZI JOGHATÓSÁGOK. Pest, 1869. 8r., fvkts . . . . . 1.—

3032. A MAGYAR TUDÓS TÁRSASÁG ÉVKÖNYVEI. Buda, Egyetem. 1837. 4r., 3 kötet, fvktsek. Szép széles margójú példányok! . . . . . 15.—

3033. A MALACZ ELÉGIÁJA. H. és év n. Kuplék, énekli Charlesz. Egyedül létező éneklő és zenélő bohócz. Szilágysomlyó. 8r., fvkts. 8 lap . . . —.50

3034. AMBACH EDE. A rabszolga-kereskedő, vagyis ész szív nélkül. Magyarítá RÁZEL JÓZSEF, Pest, 1864. 8r., fvkts . . . . . 1.—

3035. AMBRUS ZOLTÁN, Színházi esték, Budapest. Élet. 1914. (Fraknói Vilmos, Prohászka Ottokár, Toma István, Landauer Béla munkái) 8r., 5 kötet, eredeti vászonkötések . . . . . 4.—

3036. AMON, GUSTAV RITTER VON TREUENFEST, Geschichte des k. k. 12. Huszaren-Regiments. Wien, 1876. 8r., fve . . . . . 2.—

3037. ANAKREON, Odae. SAPPHO ET ALKAIOS, Carmina. Glasgow: Foulis. 1751. — Hozzákötve: EPIKTETOS, Enchiridion. Glasgow, 1751. 32r., maroquinbőrkts. (Görög nyelven.) Igen ritka! . 12.—

3038. GR. ANDRÁSSY GYULA, Kinek bűne a háború? Bpest, 1915. — GIESSWEIN SÁNDOR. A háború és a társadalomtudomány. Bpest, 1915. — A ZSIDÓKÉRDÉS MAGYARORSZÁGON. Bpest, 1917. — 8r., 3 kötet, fve . . . . . 1.—

3039. ANGYAL PÁL, A magyar büntetőjog tankönyve. Bpest, 1909. 8r., fvkts. (Címlap hiányzik!) . . . . . 1.—

3040. ÁNGYÁN JÁNOS. Keresztyén ember kézikönyve. Veszprém, 1808. 8r., papírkts 1.50

3041. ÁNYOS PÁL, Munkáji. Béts. Alberti. 1798. 8r., fvkts . . . . . 5.—

3042. ANSICHTEN VON SIEBENBÜRGEN. O. J. 1818. 8r., fve . . . . . 2.—

3043. I. APAFI MIHÁLY (1661—1690) erdélyi fejedelem címeres nemes levele SZILÁGY[illegible] TON részére Gyulafehérvá[illegible] kelettel. Az erdélyi [illegible] ron függ[illegible]

daimi napok hiteles krónikája. Szerk.: GELLÉRT OSZKÁR. Bpest, Légrády. 8r., fvkts . . 6.—

Kikiáltási ár pengőben

3044. APPENDICE AI DUE TOMI DELL' OPERA DELL' ABATE ANTON FILIPO GIACHI INTITOLATA SAGGIO DI RICHERCHE DI VOLTERRA. Parte prima. Siena. 1798. K. 4r., papírkts. Csonka . . . . . 1.—

3045. APPONYI ALBERT GRÓF, Emlékirataim. Ötven év. Bpest. 1922. 8r., fve . . . . . —.50

3046. —, Emlékkönyv. Bpest. 1926. 8r., fvkts . . . 1.—

3047. ARANY JÁNOS, Toldi estéje. Költői beszély. Pest, Heckenast. 1854. K. 8r., fvkts. (A szövegben könyvtárpecsét.) . . . . . 2.—

3048. —, A Szent-Iván éji álom. Irta SHAKESPEARE. Konewka Pál 24 rajzával. Bpest. Ráth. 1880. 4 r., er. vkts . . . . . 2.—

3049. —, Kisebb költeményei. Bpest. Ráth. 1883. 8r., er. vkts . . . . . 1.—

3050. —, Kisebb költeményei, Bpest. Ráth. 1883. 8r., er. fbőrkts 1.50

3051. ARANY LÁSZLÓ, Összes művei. Közrebocsátja GYULAI PÁL. Bpest, 1900—1. 8r., 5 kötet, er. zöld vktsek . . . . . 8.—

3052. ARETINO, PIETRO, A hetérák tudománya. Wien, Hellas Verlag. 1921. 126. sz. példány. 8r., er. papírkts . . . . . 6.—

3053. A RÉVAI-FRANKLIN PER. Kézirat gyanánt. Bpest, 1912. 8r., fve . . . . . 1.—

3054. A RÉVAI-FRANKLIN PER. Kézirat gyanánt. Bpest, 1912. 8r., fve 1.50

3055. ARGELATUS, PHILIPPUS BONONIENSIS, Bibliotheca scriptorum Mediolanensium, seu ... elogia ... Mediolani. 1745. Folio, 4 kötetek . . . . . 12.—

... drb. színes kőrajz 1860 körül. ... 4r., er. vászonmappában 24.—

... BÍRÁLATA. Felelete ... abadságáról írt ... 8r., fve. . . . . 3.—

... 2.50

... MAGYAR ... 1676. szept. 27-i ... aláírásával. ... szokatlan magyarosos díszítésekkel

Honti Nándor

festő

koll. kiállítása

(Garay Ákossal

együtt)

a Könyves Kálmán

Szalonjában

1916. jan.

Könyvtáramban

Dr. Weinbe

Marburger Berl

Hotel Hebs

Honti Nándor

1916. Koll. Eiáll-
a Könyves Kálmánál
mint Latona volt
rezit a Háborúban.
Háborus ~~[illegible]~~ rajzai
voltak itt Eiálettva

Sümegi polgári önképzőkör VI. 227

Honti (Herrmann)
Vándor

1898. Hollósy iskola
Nagybánya

Nagybányai kiáll. kat. 1912

Tú bromból, Kelta VI. 128.

(4801)

Honti Nándor, festő, * 1878. Breszter.
Münchenben, Nagybányán (Hollósy) és Párisban
tanult. Naturalista-impresszionista. Hosszabb
idő óta az Egyesült Államokban él.

1907. N. h.
bemutatta

Honti Nándor

9x13 láb
ek nagyméretű festmény
„Abrázat"

~~Kott.~~ Kiállítása (kriszt. a golgotán)
New Yorkban. Az ev
a prospektusban
unicsemlitve

1921

Wód

The Sixth Hour
By Nandor Honti.
On exhibition at
the Hotel Majestic
West 72nd Street at
Central Park New
York City.

Szépmüv. Múzeum
adattára

osition ?

Autorisez-vous la mise en vente des photographies des vos
dans le Palais de l'Exposition ?
Répondre par **oui** ou **non**

exposant

Honti Nándor

Párisi motívum c.
rajz a repr.
Művészet 1908. 108. l.

Szatmár Kölcsey-Kör múzeumának

Fejl. 1913-ban VIII. 179

1907
kránia
nem kerapte.

Honti Nándor

1910. jan. Koll. kiáll.
a Minvéőrházban.

Katalogus

1916 kőjves k.

~~Andrássy Norbert fölt alapítvány~~

~~VII. 174~~

Honti Nándor

a „Holnap" I. köt. köpv-
dészei 1908

Ifjúságnak, felnőtteknek lebilincselően érdekes olvasmány!

Repülőgépen a Föld körül

Regény. Irta **Serényi G.** Honti N. művészi illusztrációval.
Ára kötve **6** korona.

1910 ?

Hock János: Vigaszta-
lások könyve. 1903

Falk Is: Mozgó fénykép
c. n.

legfőbb értékét az eredetihez való hűségben kereste.

Abban a friss és erős levegőben, melyben újabb irodalmunk annyi nagy szépsége sarjadt ki, a fordítás művészete is megifjodott. E művészet fölszabadítása néhány fiatal költőnk érdeme, akik a fordítói munka kisebbségével nem törődve, idegen literaturák idegen lelkével próbálták a magyar verset megtermékenyíteni. A nyelvi különbségeket, melyeket az eredeti *meghatározott* formáiban kellett áthidalniuk, gyakran csak a legnagyobb erőfeszítések árán tudták legyőzni, de éppen erőfeszítéseik lendületében gazdagították kifejezési eszközeinket új színekkel és új tartalmakkal. Közös céljuk felé azonban különböző utakon haladtak. Voltak olyanok, akik *kész* formáinkba akarták az eredeti hangulatát átmenteni, mások, a szó ötvösei, a legegyénibb verstehnikai bravurokkal küzdötték le a nyelvi ellentéteket.

Természetes, Patthy stilusában, mely már a remekbekészült Echegaray-fordításokban teljesen egységesen forrt ki, e törekvéseknek nincs nyoma. Ennek egyik oka az, hogy Patthy legutolsó munkája, a most

Honti Nándor, festő; szül. 1878 április 25-én Budapesten. (+ 1930-as években NY)

1896-1899-ig Hollósy Simonnál Münchenben és Nagybányán, 1900-1902-ig Párisban a Julien akadémián Bouguereau, Benj. Constant, T. R. Fleury és Carriere vezetése alatt végezte tanulmányait. 1900-ban állami ösztöndíjban is részesült. Ugyancsak ez évben a Bretagneban volt tanulmányuton. 1903-1906-ig New-Jorkban és Philadelphiában élt. Művei közül kiválnak Jvette Guilbert képmása, szines rajz (Páris, 1901), Az utolsó óra (Golgota-Kép), mely New Jorkban készült s melyet 1907-ben Budapesten az Urániában állitott ki, Kossuth Ferencz arczképe (1908). 1906-ban hazajött s évekig mint Az Ujság cz. lap rajzolója mükö-

~~Bér Dezső~~

Honti Nándor

39 **Bohémvilág. A magyar.** – Irókról, ujságírókról, színészekről, poétákról, zenészekről, festőkről, szobrászokról, stb. Bér, Honti, Pogány, Sarkadi rajzaival és sok képpel. Bpest, 1908. 500 l. 12.–

Lantos tudom. antiquarium, Bp., IV. M

mücs céd

LOM.

ble des matières, – Contents.)

TER ELŐSZAVA 3

..... 5

..... 7

..... 9

..... 11

NÁCSNOK:

43. A Széchenyi-gyógyfürdő stranduszodája.
Strandbad des Hauptst. »Széchenyi«-Heilbades.
Piscina aperta del Bagno Municipale »Széchenyi«
Le bassin de natation du Bain municipal »Széch
»Széchenyi« municipal Strand-Bath.
44. Széchenyi-gyógyfürdő belső terrasza.
Strandterrasse des Hauptst. »Széchenyi«-Heilbade
Terrazza sulla piscina aperta del bagno municip
Terrasse intérieure du Bain municipal »Szécheny
Interior Terrace of the »Széchenyi« municipal H
45. Szent János-kórház tüdőbetegosztálya.
Lungenkrankenabteilung des »Szent János« Haup
I padiglioni per tubercolotici dell'Ospedale comu
Établissement de pulmoniques de l'Hôpital mun
Section for Consumtives of the »Szent János« m
46. Kereskedelmi és Ipari Kikötő.
Handels- und Industriehafen.
Porto locale.
Port local.
Local Port.
47. Orsz. m. kir. Közegészségügyi Intézet.
Kgl. Ung. Hygienisches Landesinstitut.
Istituto nazionale di igiene.
Institut national de santé publique.
National Public-Health Institute.
48. Orsz. m. kir. Közegészségügyi Intézet ápoló- és
Neuer Flügelbau des Higien. Landesinstitutes.
Nuova ala dell'Istituto nazionale di igiene.
Nouvelle aile de l'Institut national de santé pu
New Wing of the National Public Health Insti
49. Krisztina-körúti fedett vásár.
Gedeckter Marktplatz am Krisztina-Ring.
Mercato coperto nel Viale Krisztina.

HONTI *Nándor*, festő és grafikus, Budapest 1878. 1896—9. Münchenben és Nagybányán Hollósy Simonnál, 1900—2. Párizsban a Julian-akadémián Bougureau, B. Constant, T. Robert-Fleury és Corriere vezetése alatt tanult. 1903—6. New Yorkban és Philadelphiában élt, azután Budapesten telepedett le, ahol Az Ujság c. napilap rajzolója volt. Mint festő naturalista-impresszionista. 1910. kollektív kiállítása volt a Művészházban és 1916. a Könyves Kálmán rt. szalónjában. Jelenleg az amerikai Egyesült Államokban működik.

1898: magyar

E. G. I 475 l

1921 NY Majestic („a 6. óra") 9 x 13 lé

1903. N. Szal. graf. kiállán
normány megvette
Címlapok c. rajzait
1907: a 6. óra

tájlép,
portré (Hollósy S., Koss Fer.)

plakát (díjak) ipm. pály. díjak
illusztr
körajz
hum. vermekrajzok

Szépm Muz: Hollósy Simon
arch
ar. r.

Zlatnói üveggyár VIII. 45, 46,

Honti Nándor

Múlsarnok
1919. hadviselt mův. Kiáll.
318.
nem volt harcterén

Balatoni Tájkép, of

Iparművészeti Múzeum VI. 313.

Honti Nándor

floró

Grod

Ujv. M. Zs. L.

378 l.

ttságától.

The Brooklyn Times. 1906 marca. 3. — The Daily Standard Union. 1906 jun. 3. — The World. 1906 marca. 4. —

Honti Sándor

Irod
2

Thieme-Becker
XVII. 457. l.
(Lyka)

HONTI NÁNDOR

DOKUMENTUM

KÉT MŰVÉSZLEVÉL AMERIKÁBÓL. HONTI NÁNDOR ÉS SCHÖNBAUER HENRIK LEVELE BECK Ö. FÜLÖPHÖZ

(Közli: Kontha Sándor)

Az amerikai magyarság történetéről hatalmas tényanyagot felölelő, gondolatgazdag összefoglalás jelent meg a közelmúltban. Ennek bevezetésében, a forrásokról szólván megjegyzi a szerző: „Anyaggyűjtésem kiterjedt a hazaküldött levelekre is. Sajnos eddig ilyeneket a vizsgált időszakról – csak elvétve sikerült találni."[1] A megjegyzés feltétlenül biztatásként fogható fel az alábbi két levél közzétételére. Annál is inkább, mivel mind a levelek íróit, mind a címzettet tekintve különleges jelentőségűek, tartalmilag pedig messze túlmennek a privát jellegű közléseken, élesebb megvilágításba helyezve egy speciális terület, a képzőművészet helyzetét, az Egyesült Államokban élő magyar festők és szobrászok sorsát, lehetőségeit a húszas évek elején. Az 1919 utáni művész emigráció történetének feltárásában egyébként éppen itt mutatkoznak ma a legnagyobb hiányosságok. Viszonylag sokkal jobban (persze korántsem eléggé) ismerjük például a Bécs – Berlin – Párizs – Moszkva vonzásába került, több-kevesebb ideig ezen városok valamelyikében letelepült művészek életútját és tevékenységét. Érthető ez már csak azért is, mivel az ő kapcsolatuk így vagy úgy, időlegesen vagy tartósan, de többnyire fennmaradt a hazai művészeti élettel. Távolról sem elegendő, de valamivel mégiscsak több a lehetőség a rájuk vonatkozó kutatások végzésére is. Mindez – úgy gondolom – növeli e két levél jelentőségét.

A címzett mindkét esetben Beck Ö. Fülöp.[2] A szobrász sokféle módon próbált kapcsolatot teremteni a nemzetközi éremkereskedelemmel, s e levelek többek között ezt is dokumentálják. Az első levél írója *Honti Nándor,* aki négykötetes Művészeti Lexikonunk adatai szerint Budapesten született 1878-ban, meghalt New York-ban, 1935 után. Festő és grafikus volt. Előbb Münchenben, utána Nagybányán Hollósy Simonnál, majd a párizsi Julian Akadémián tanult. 1903–1906 között járt illetve dolgozott először Amerikában, onnan hazatérve Budapesten az *Ujság* című lap rajzolója volt. Véglegesen az első világháború után telepedett le az Egyesült Államokban. Itteni tevékenységéről már maga a levél számol be:

New York Nov 4.–22

Kedves Beck Ö. Fülöp;
Oct. 23 ikai levelét kaptam és mellékelve küldök néhány czimet, a nélkül, hogy tudnám, vajjon ezek érdeklődnek-e modern plaquette-ek iránt. Lehet, hogy csak régi pénzekkel kereskednek, s amint láthatja legtöbbje bélyegkereskedő. Ez utóbbiból több van itt, mint a régi éremkereskedőkből.

Nem tudtam az ismert mükereskedő czégek közül találni olyat, a ki érdeklődik plakettek iránt. Némely auctió ház mint az „Anderson-Galleries", közrebocsájtott plaketteket, de azok akkor egy magánember szőnyegeivel, butoraival és képeivel kerültek eladásra egy kis vitrine-ben, miniatürökkel együtt.

Remélem a küldött czimek között talál olyat, a melyikkel összeköttetésbe juthat.

Hogy felőlem hallott, az csak ugy érthető, hogy hozzámtartozókkal találkozott. Óvakodom haza hivatalosan (ujságokban) beszámolni az itteni munkásságomról, mivel az utóbbi két év alatt annyi minden állt hazánkfiairól a lapokban, a mely hirek nem csak, hogy tulzottak voltak, hanem kivétel nélkül minden alapot nélkülöztek. Az itteni viszonyokat ismerő előtt mulatságosak a lapokban közölt „Magyar Művész Sikere Amerikában", de mindenesetre nagy elégtétel lehet az érdekeltek részére, ha már itt el nem érnek semmit, kiélik a sikereiket az otthoni lapokban.

Itt Európai mértékkel mért sikere Halminak[3] és Pogány Willynek[4] van. Halmi, akit a felesége nagyszerüen adminisztrál, teljesen azt csinálja, a mit az itteni megbizói (nem magas) müvészi izlése megkiván. Pogány Willy ugyanigy (Sarkady managementje alatt). Minden más müvész magyar körökben éri el sikereit, amelyek korlátoltak (a magyar-amerikai negyeden belül). Minden amerikai piktor, grafikus és szobrász itt csak egy módon boldogulhat: Ha lekötik szerződésileg. Pikturára mükereskedők, illusztrációra Syndikátus. Szükségtelen megjegyeznem, hogy én mint nem idegen jöttem ide, hanem mint régi bennszülött mindjárt Syndikátus által lettem lefoglalva (a mi különben is minden piktor álma itt). Ezt olyanképpen

magyarázhatom meg, hogy ha példának hozom az otthon föllépő zenemüvészeket a kiket pl. a Harmónia, vagy Bárd[5] szerződtet, s aztán gondoskodik, hogy kellő reklámja és kellő alkalma legyen a müködésre.

Én egy eredeti nőtipust kreáltam a mi a mai amerikai lánynak az idealizált képmása (A Gibson-girl tipust a háboru megölte). Erre kötött le a Syndikátus évenként megujuló szerződéssel, s novellákat illusztrálok (száznál több lapot szolgál az Egyesült Államok területén). A Syndikátus érdeke, hogy minél nagyobb reklámot csináljon nekem, s igy az áraimat külső megbizóimnál módomban van állandóan emelni. A szerződés csak egyet köt ki, hogy hasonló czélra (novella) más lapok részére ne dolgozzam. Mindenben szabad vagyok, s portrait-festést, plakátrajzolást, s minden a mi mütermembe kerül, (a Syndikátus reklámja révén) azt csinálhatom, s a Syndikátus még csak százalékot se igényel.

Itt ugyanis a lapoknak (heti és napilapok) vannak szerződtetett rajzolói a folyó napi hirrovat kezelésére, de Irodalmi Szórakoztató rovatait Syndikátusok utján látja el.

Vasárnaponként közölnek kivülálló müvészektől és iróktól közleményeket, de azok rosszul fizetett dolgok arra való hivatkozással, hogy a reklám az illető részére megéri a közlést.

Egyebekben nem sokat tudok az itteni magyarokról. Boross Jenővel közlekedem, a ki olvas magyar lapokat (ittenieket és otthoniakat), s néha tőle értesülök egyről-másról. A minap érkezett Európából és rajongva beszél a kellemesen töltött időről, a melyet itt ötször annyi dollárral sem tudott volna megszerezni.

A sok levél közül, a melyet Pestről hirlapiróktól, művészektől kapok, az Öné volt az első, a melyben nem jöttek lehetetlen és fantasztikus kéréssel, s ezt méltánylandó, azt hiszem nem veszi rossz néven, hogy szerény kérésének teljesitésén kivül egyet-mást az itteni viszonyokról is irtam, ha ugyan ezeket már Márk révén nem ismerné.

Kérem, adja át Louisnak üdvözletemet, ha a „Fészek"-ben látja Tolnay Ákost üdvözölje melegen a részemről.

Üdvözli hive

Honti Nándor

145 West 45th – Str.

A másik levél írója Schönbauer Henrik. Indulására és korai munkásságára vonatkozóan több forrásra támaszkodhatunk, 1930 utáni tevékenységéről azonban úgyszólván semmit nem tudunk.[6]

Schönbauer 1894-ben született Kőszegen. A művészpályán való elindulásában fontos szerepe volt a nála tizenhárom esztendővel idősebb rumi Rajki Istvánnal történt megismerkedésének. Művészete később bizonyos rokonságot is mutat Rajki szobrászatával. Münchenben a Gewerbeschule-n, a Hildebrand tanítvány prof. Killer irányításával kezdte meg rendszeres tanulmányait 1913-ban, majd 1914 májusától az Akadémián folytatta Balthasar Schmitt-nél, aki egyebek között Sámuel Kornélnak és Csikász Imrének is mestere volt. A háború idején három évet katonai szolgálatban töltött. Hazatérve iratkozott be a Képzőművészeti Főiskolára, ahol Stróbl Alajos és Beck Ö. Fülöp tanítványa lett. Az ő emlékezéseiből érdemes idézni a fiatal művészre vonatkozó sorokat:

„Schönbauer H. talán két évig dolgozott a müncheni akadémián azután bevonult katonának. Fájdalmasan beszélte el nekem, hogy amióta eljött a mesteriskolára, mindig olyat követeltek tőle, amihez nem volt kedve. Abból, amit szeretett volna, semmit nem tudott létrehozni. Egy silány faunfejen babrált, amikor először láttam. Rajzaiban azonban ritka temperamentum igérkezett. Biztatásomra csakhamar megkapó kifejező erővel bujtak elő ujabb és ujabb szobor elképzelései. És ezután egymás után jöttek, sorozatosan, a rövid két-három hónapban pompásnál pompásabb és egyre érettebb szobortervek. Egy-két év után, amikor kollekciós kiállításon mutatkozott be, hozzáértők előtt komoly sikert ért el, és ha nyomorúságos évek után el nem távozik Amerikába, ma szobrászaink első sorában állna."[7]

Elek Artur 1924-es, Ars Una-beli cikkében hasonlóan magasra értékelte az ifjú szobrász teljesítményét: „Hatalmas szobrásztemperamentum", „monumentális tehetség", „nagyra nőtt és nagyra hivatott művész" – olvashatjuk róla egyebek között. Az Ujság 1930. január 17-i számában pedig így fogalmazott: „S ez a nagyszabású – meggyőződésünk szerint az eddig élt magyar szobrászi tehetségek legnagyobbika – Amerikában él és szegény Magyarországra nézve talán már elveszett."

Műveit sajnos egyelőre csak reprodukciók alapján ismerjük. Magyar közgyűjteményben jelenlegi ismereteink szerint csupán egy mű található, az 1932-es dátumú, egyoldalas önarckép plakett a Magyar Nemzeti Múzeumban. Ez a Gáty gyűjteményből került ide.

A reprodukciók alapján formálható ítélet szerint a korai művek valóban nagy reményekre jogosítottak. Rendkívüli összefogottság, hatalmas erő, magabiztos fogalmazás jellemzi a szilárd konstrukciójú portrékat

és a témájukban is az erőt hangsúlyozó figurákat. A rokonság a korai Beck Ö. Fülöp szobrokkal letagadhatatlan, az önálló egyéniség ugyanakkor félreérthetetlenül megmutatkozik bennük. Egyik-másik szobra mintha későbbi törekvések, teljesítmények kiindulópontja is lenne. Az 1920-as kalapos férfifej például meglepően emlékeztet Mészáros László kirgiziai bányászfejére. Az 1919-es Kőgörgető pedig Bokros Birman Dezső Aszfaltozóját idézi emlékezetünkbe.

Az Egyesült Államokban készült műveken fokozatos, de egyre szembetűnőbb változások figyelhetők meg. A témavilág kezdetben a korábbihoz hasonló. Csupa Herkules küzd, gyűrkőzik a lendületes, mégis jól megépített kompozíciókon. A dekorativitás azonban egyre nagyobb teret kér. Az erőteljes stilizálás egyre manírosabb megoldások irányába fordul. A mind több nőalak és anya gyermekével kompozíció mellett továbbra is kedvelt témája marad a szobrásznak a munkás- és munkaábrázolás, a lendület azonban alábbhagy. Dekoratív állóképeken láthatunk aratólányt, vízhordó fiút, ásójára támaszkodó, pihenő férfit stb. Alakjait felöltözteti. A sok korábbi Herkulesből megannyi Pinocchio lesz.

1923. január 28. – február 11. között a Belvedere-ben volt kiállítása Budapesten, Jándi Dáviddal közösen. Még ebben az esztendőben indult el Amerikába, ahonnan az alábbi levelet írta Beck Ö. Fülöphöz. (A levelet – mint az előbbit is – eredeti helyesírással, betűhíven közöljük.)

Wyomissing 1923. Dec. 17.

Kedves Mester!

Hosszu hallgatás után még csak most keresem fel soraimmal. Hallgatásom legfőbb oka, hogy szerettem volna egyik-másik rámbizott kérését elintézve Mestert tudatni.

Viharos tengeri utazás után szerencsésen megérkeztem New-Yorkba, ahonnan Waschingtonba utaztam. Itt Waschingtonban mintáztam egy jó mellszobrot csekély pénzért. Waschingtonban 6–7 hetet töltöttem el, megnéztem a művészeti Muzeumát, amely nem sokat mond. Nagyon jelentős a természettudományi, néprajzi muzeuma, ahol a régi Mexiko, Juhatán letünt kulturáját lehet látni. Müvészi élet Waschingtonban nagyon kevés van. Ami Amerikában a müvészi élet terén számba jöhet, az New-York, Philadelphia, Szt. Louis, San Francisco, New-Orleans és esetleg Los Angeles Californiában. Waschingtonból New-Yorkba mentem, ahol az általános benyomások és a hétköznapi foglalkozásom miatt a legdeprimáltabb lelki hangulatban tengődtem vagy öt hetet. Az ottmaradásomat a betegségem szakitotta meg és jelenleg Wyomissingben (4 óra gyorssal New-Yorktól) időzöm bátyámnál. New-Yorki tartózkodásom alatt három izben jártam Alex Kontánál,[8] akit harmadszori keresésemkor ott találtam az irodájában. (Exhange Place 20. sz. 1303. szoba és 13. em.) Szombat Délben volt, amikor beszéltem vele és nagyon kért, hogy fáradjak el hozzá egy pár nap mulva, mert vasárnap elutazik és rengeteg elintézni valója van. Nagyon szivélyesen, barátságosan fogadott A. Konta. Ujból felkeresnem lehetetlen volt, mert lázas beteg lettem és bátyám sürgönyére elhagytam New-Yorkot, hogy kipihenhessem magam. Azonban mihelyt alkalmam lesz ujra New-Yorkba jutni, ugy fölkeresen ujra Kontát az irodájában. Lakását nem tudom és nem tudom megtudni amennyiben a rendőrségnél nincsenek lakásbejelentő hivatalok, sem cimtudakozó.

Jártam több magyar festőnél, Pogány Vilmosnál, Halmi Arthurnál, akik azt mondották, hogy szobrokat (ma élő szobrásztól) plaketokat a mükereskedők nem igen vesznek, hanem antikokat. Egy pár mükereskedőnél kináltam megvételre Mester plaketjeit, de eredménytelenül. Leginkább antik, vagy hamisitott antikot, festményeket ujakat, és régieket lehet több mükereskedőnél látni. Az antik butor stb. hamisitása itt nagyban járja és el is adják. Az amerikai gazdagok legelsősorban szeretik vásárolni az antik dolgokat. Van olyan mükereskedő, akik a kubista egyes expressionista képeit, szobrait Párizsból, Berlinből hozatja és itt esetleg kuriózumként el tudja adni. Legnagyobb része a vásárlóknak ellene vannak a legcsekélyebb modernségnek is. Azonban kezd tért hóditani. Sokan jönnek át Párizsból, Berlinből, általában Európából müvészek. Egy héttel mielőtt eljöttem New-Yorkból jött Archipenko orosz sz. Párizsból. Szerettem volna felkeresni, de betegségem miatt elhalasztódott. Jártam egy Killényi[9] nevü magyar plaketistánál aki ismeri Mester dolgait és emlékezett, hogy Gyulai Pál plaketje itt van az egyik amerikai Muzeumban. A jelenlegi három plaketot ő az itteni közönségnek, ahol el tudná adni tul modernnek tartja és nem tudtam általa eladni a plaketokat. Igyekszem azonban máshol, esetleg bátyám ismeretsége körében eladni.

Az egész amerikai müvészélete nem jó benyomást tett rám. Ugy mind minden, ugy a müvészet is magán hordja sulyos teherként a szellemtelen kapitalizmust, a közönség ostoba véleményeit. Pénz, bőség van itt sok, de a pénzért meg kell izzadni. Annyi vagyonos pénzkirály sehol a világon nincs, mint itt, de 90 % kizárólagos üzletember, akik komoly müvészetre pénzt nem igen adnak. Legalább élő müvész munkáira. Privát képtár van sok (Morgan, Rockefeller, Carnegie, Harriman stb.) de ezek csak régi, antik mesterek munkáit gyüjtik (Rembrandt, Tintoretto, Goya, Greco, Puvis de Chavannes stb.). A hivatalos kiállitó társulat Assotiation of Art kiállitásai krbl. olyanok sok esetben gyengébben jóval, mint a Mücsarnokban Zala

és társai által rendezett tavalyi kiállításai. Modern dolgokkal lehet (természetes egy kis pénzzel) kiállításokat privát vállalatoknál rendezni, ahol zajos erkölcsi sikert érhet el valaki, de eladni nem igen ad el. Lassanlassan keresztül dereng azonban a szellemiség ezen a gép országon, de legalább jó egy pár száz és száz évvel hátrább van mint Európa. A technikai vivmányai óriási tért öltenek itt. Természetesen az eszmék jó része Európai bevándorlótól vagy Európából jönnek. New-York egyes nyilvános muzeumaiban nagyon sok szép régi és uj dolgokat lehet látni. Láttam itt Kongó néger plasztikát, ázsiai és a régi mexiko teljes művészetét.

Jelenleg bátyámnál csinálok és csináltam kisebb szobrokat melyeket bővebb ismeretségem alkalmával mégis elfogok talán tudni adni. Ugyszintén dolgozom egy pályázaton mely James Buchanan, volt Lincoln előtti elnököt ábrázolja. Szándékom az, hogy pénzhez jussak, és elmehessek Párizsba vagy Berlinbe vagy haza Budapestre. Iszonyu nehéz itt a kezdet és az itteni életet megszokni, mikor az embernek egy eléggé megállapodott nézete, fölfogása és utja van. Sok keserüségen, viszontagságon mentem keresztül, annak dacára, hogy itt bátyám és sógorom van. Amerikát megszokni sohasem tudnám, mégha a nyelv teljes ismeretsége és minden anyagi is megvolna. Technikai embernek, gyári munkásnak és egyéb embernek és a művészettel örök időkre megalkuvó embernek jó. Én azonban egy magasabb cél elérése végett jöttem át, hogy pénzhez jussak. Egészségem helyreállt és némileg megnyugodtam. Tanulom szorgalmasan az angol nyelvet, mely eléggé nehezemre esik.

Mester rám bizott kérését elfogom intézni. Odahaza bizonyára óriási drágaság lehet és nehéz életviszonyok. Kívánok Mesternek és b. családjának egy kellemes ujévet. Maradok sokszori szivélyes üdvözlettel

Schönbauer

H. Schönbauer Wyomissing Pa
P.o. Box 232. U.S. Amerika

JEGYZETEK

1. PUSKÁS J.: Kivándorló magyarok az Egyesült Államokban 1880–1940. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1982. 18.

2. Beck Ö. Fülöp gazdag írásos hagyatékát a művész leánya, Beck Judit őrzi. Két levelünk is az ő tulajdonában van.

3. Halmi Artur (1866. Budapest – 1939, New York) festő. Budapesten és Bécsben tanult. 1910 óta élt az Egyesült Államokban. Főleg női és gyermek arcképeket festett. – Lenkei Zsigmond: Ez Amerika! (Budapest, 1929) című könyvében (31.) többek között ezeket írja: „Előbb Márk Lajos volt, majd Halmi Arthur lett az amerikai societás legnevesebb és legkapósabb portraitistája, akik köztársasági elnökök feleségeit, a Gouldokat, Vanderbilteket, Schwabok családtagjait festik. Elismert és népszerű festőművészek kint Raskó Aurél, Kóber Leó, Honti Nándor, Linek Lajos, Haáz Miklós és Amerika a magáénak vallja Pogány Villyt, aki a legnagyobb színházak díszlettervezője, a Kandel fivérek stb."

4. Pogány (Vilmos) Willy (Szeged, 1882. aug. 24 – New York, 1956. máj. 7.) Budapesten a Mintarajziskolában tanult, majd Párizsban képezte tovább magát. Londonban könyveket illusztrált. 1914 óta élt New Yorkban. Egyebek között a Metropolitan díszlettervezője volt. Falképeket festett a New York-i népszínházba és a niagarai erőművek előcsarnokába. Nagy díszítőművészeti vállalatot alapított. Szállodatervei is nevezetesek.

5. Bárd Ferenc és Fia, 1893-ban alapított Zeneműkiadó cég.

6. A négykötetes Művészeti Lexikonban (Akadémiai Kiadó, 1966) nem szerepel a neve. Az Éber László és Gombosi György szerkesztette 1935-ös lexikonban azonban még számontartották. Ezt írták róla egyebek között: „Archaikusan stilizáló, masszív formákkal dolgozó, dinamikai hatásokra törekvő szobrász." Magyar nyelven az egyetlen igazán értékelő írás Elek Artur tolláből jelent meg az Ars Una I – 1923–1924-es számában (47–52., képekkel). 1927. február 28. – március 12. között a New York-i New Gallery-ben rendezett, 23 művet bemutató kiállítás kétlapos katalógusában idézetet olvashatunk ebből a cikkből, valamint (dátum nélkül) a Revue et du Beau-ból. A Galerie J. Casper cégnél, Berlinben rendezett kiállítás dátuma ismeretlen, feltehetően azonban az előbbi után került rá sor. A kiállítás meghívója rövid életrajzi összefoglalást közöl és 16 művet sorol fel. 1929-ben adták ki német nyelven Dr. Otto Brattskoven: Henry Schonbauer című könyvecskéjét. Ez a kötet nyolc oldalnyi szöveget és 24 képet tartalmaz. Kiadója J. J. Ottens-Verlag, Berlin-Frohnau. A kötetből egy példány a Magyar Nemzeti Galéria könyvtárában van, benne ez a dedikáció olvasható: „Elek Arthur Urnak Szivélyes Szeretettel Henry Schonbauer New-York City 1930 jun. 12." Ismereteink szerint a legutolsó közlés Schönbauerről a Magyar Album c. kiadvány 62. oldalán olvasható (Szerk. Incze Sándor. American Hungarian Studies Foundation, Elmhurst, Illinois, U.S.A. 1956): „Schönbauer Henrik. Kőszegen (Vas m.) 1900-ban született. 1926 óta Amerikában él, ahol a legfontosabb múzeumokban vannak szobrai."

7. Rippl Rónai József emlékezései – Beck Ö. Fülöp emlékezései, Szépirodalmi Kiadó, 1957. 329.

8. Konta, Alexander Budapesten született 1862. május 11-én. 1887-ben vándorolt ki Amerikába. New Yorkban halt meg 1933. április 27-én. (Az adatok a „Who was who in America 1897–1942" c. 1943-as kiadványban találhatók.) Lenkei Zsigmond i. m. (L. 3. sz. jegyzet) 29.: „Jelenleg a kegyelmi tanács tagja Konta Sándor, aki a legelőkelőbb bírák egyike és mint újságíró kezdte Budapesten pályáját." Kovács Ernő dr.: Utazásom Apponyi Albert gróffal Amerikában (Losoncz, 1911) című könyvének 25–26. oldalán két rövid fejezet található a következő címmel: „Konta Sándor déli ebédje", illetve „Mibe került az ebéd". A szövegből

83. Schönbauer Henrik: Kőgörgető (kő), 1919. Ismeretlen helyen

84. Schönbauer Henrik: Pihenő nő (Síremlék terv), é.n. Ismeretlen helyen

85. Schönbauer Henrik: Férfifej (bronz), 1922. Ismeretlen helyen

86. Schönbauer Henrik: Rabszolga (bronz), 1922. Ismeretlen helyen

87. Schönbauer Henrik: Aratómunkás, 1928. Ismeretlen helyen

kiderül, hogy a Manhattan-klub nagytermében rendezett ebédre hetvenen voltak meghíva, s hogy „az ebéd 2150 dollárba, tehát cca 11000 koronába került." Károlyi Mihály levelezése I. 1905–1920. Akadémiai Kiadó (Szerk. Litván György) c. kötetben ugyancsak több hivatkozás és dokumentum található. Idézet a Pesti Napló 1914. ápr. 7-i számából (83. o.): „... Egyesületek zászlókkal, zenével vonultak ki, és a kikötőben a New York-i magyarok várták Károlyit. Délben Konta Sándor, New Yorkban élő kiváló honfitársunk ebédet adott százznál több előkelő amerikai részvételével ..." A 136. számú levelet Károlyi Konta Sándornak írta (Budapest, 1915. szeptember 9.). Részlet a levélből: „... ismételten ki akarom fejezni meleg köszönetemet és hálámat kedves Konta urnak az amerikai körutam előkészítése és egész ottani tartózkodásom alatt kifejtett sok szivessége, meleg támogatása és fáradhatatlan tevékenysége és személyem iránti baráti figyelméért, mik oly nagy mértékben járultak hozzá a magunk elé kitüzött hazafias cél eddigi sikerének eléréséhez, s amik a teljes siker iránti reményünket csakis fokozhatják. ..."

9. Kilényi Gyula (Arad, 1893–1959) szobrász és éremművész. Az Iparművészeti Iskolában tanult. 1906-tól Németországban dolgozott, majd kivándorolt Buenos Aires-be. 1919-től New Yorkban élt.

Zwei Künstlerbriefe aus Amerika: Nándor Honti und Henrik Schönbauer an Fülöp Beck Ö.
(Herausgegeben von Sándor Kontha)

Nach Ende des ersten Weltkrieges suchten wegen der schwierigen wirtschaftlichen und gesellschaftlichen Umstände viele ungarische Künstler bessere Lebens- und Schaffensmöglichkeiten im Ausland, unter anderen in den Vereinigten Staaten. Die beiden hier abgedruckten Briefe wurden im Jahr 1922 ebenfalls aus den USA datiert. Der Maler Nándor Honti (1878-nach 1935) und der Bildhauer Henrik Schönbauer (Henry Schonbauer, 1894–?) richteten je einen Brief an den namhaften ungarischen Bildhauer. Fülöp Beck Ö. in Budapest. Sie berichten über ihre persönlichen Lebensumstände und über das Kunstleben in New York, über die Möglichkeiten des Fortkommens und über künstlerische Bestrebungen. Nach den bekannten Werken und Tatsachen zu urteilen wäre es eine wichtige Aufgabe der Forschung, vor allem das Schaffen Schönbauers in Amerika zu untersuchen un zu veröffentlichen.

Honti Nándor

Gödi tájkép c. festménye repr.

Művészet 1909 388. l.

Köpüs vésők Rohodról TV. 110, 117.

– – Taktakeréről TV. 116.

Horti Nándor

Ginlapok. A nemzeti Szalon
1903-iki rajzkiállításán megvette
a formány.

Művészet, 1903. 352.

XIII. ÉVF. 24. SZ. BUDAPEST, 1908 DECZEMBER 31.

SZALON UJSÁG

KÉPES FOLYÓIRAT * A PARK-CLUB HIVATALOS LAPJA * JOURNAL ILLUSTRÉ

ELŐFIZETÉSI ÁR:
EGÉSZ ÉVRE ... 40.— KORONA.
Megjelenik 24-szer évenkint.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCZA 82.
SZERKESZTŐ: Dr. NEMES ALFRÉD
LAPVEZÉR: Gróf VAY SÁNDOR

UNION POSTALE:
UN AN ... 50.— COURONNES
Parait 24 numéros par an.

Telefon : 109—62.

ÚJ ESZTENDŐ

Uj esztendő!... Kezdjük el a mult év bánatainak, szomorúságainak, csalódott reményeinek a czinikus hangján... Új esztendő! Az öreg föld, ez a lomha, kozmikus sárgombócz, hömpölygő útjában a Nap körül elérkezett ismét oda, a hol tavaly ilyenkor volt, a honnan háromszázhatvanöt nappal ezelőtt indult el újból az idők végtelensége óta futott pályájára, hogy járja tovább az irtózatos nagy, végtelenségeket végtelenségekkel összekapcsoló taposómalom ama tojásdad körét, a melynek mérése, a melynek koptatása osztályrészeül jutott az Alkotótól... Új esztendő!... Az álmos föld a másik oldalára fordult s te gyarló ember azt hiszed, hogy e fordulat után nemcsak sárlakásod, hanem magad is mást fogsz álmodni. Álmodni, — álmodni valamit, a mit életnek nevezel s a miről reményled, vágyod, hogy jobb lesz a jövőben, mint volt a multban, boldogságosztóbb, nyugalomszerzőbb, derűsebb, tartalmasabb.

Új esztendő!... Nem is új, mert nem kezdődik semmi újra, csak a januári hó, az ajándékkéregető és a leszakítós kalendáriumnak a legfelsőbb lapja... Más marad minden a régi, a szenvedés, a csalódás, az elszálló remények, a szertefoszló álmok! Csak a halántékod, az változik meg, oda ír fel jeges kezével ezüstfehér szálnak egy-egy elmult napot a nagy kalendáriumcsináló, az Idő... Új esztendő!

*

Ejh, hagyjuk el a czinizmus rideg hangját, hiszen nem igaz, tudjuk mindnyájan, érezzük mindnyájan, hogy nem igaz az, a mit az elfanyalodott agyvelő gondol, a meg-megmozduló epe el akar hitetni az emberrel s a csüggetegség a félénken néző szem perspektivájára rajzol. Nem igaz és százszor nem igaz és ezerszer nem igaz semmi abból, a mit a keserű hangulat szülte gondolatok zúgnak, hogy van Igazság, nagy, teljes, abszolut és megvitathatlan Igazság a világon, olyan Igazság, a mely az aranypor délibábos ködébe meríti bele a legsivárabb multat is, a mely megtalálja a jelenben is az élet szépségeit s a mely jövőt igér, csodálatos, boldogságos, nyugalmas, mosolygós jövőt.

És nem igaz, hogy csak a hó tér vissza, meg a kéregető ember. Nem igaz, hogy egy esztendő csak egy új leszakítós kalendáriumot jelent a falon és nem igaz, százszor, ezerszer nem igaz, hogy halántékodon az ezüsthajszál jéghideg kéznek az érintése után maradt ott. Nem igaz! Mert nem a csúfolodásnak, nem a czinizmusnak, nem a keserű szájízzel való beszédnek van igaza, hanem annak a belső, meleg, teljes zöngéjű, beethoveni harmóniájú, wagneri módon diadalmas hangnak, a mely benne zúg mindnyájunk lelkében, a melyet a nap apró keservei sem, az élet nagy csapásai sem képesek elhallgattatni igazán, a melyről csak a csüggedés, vagy a kishitűség meri mondani, hogy hallgat, nincs hangja többé...

*

Hazugság a léleknek és a szívnek a hallgatásáról szóló mese és mivel ez hazugság, azért nem fikczió, nem pusztán emberi alkotás, nem csupán konvenczió az, hogy január elsejével új év kezdődik el. Mi az év, ha csak az öreg föld feküdt is a másik oldalára, új az év, ha úgy hull is a hó, mint tavaly hullott és új az év és boldogságot igér akkor is, ha napjára kelve tükörbe nézve, egy szál holdsugárral többet látsz a halántékodon.

Mert a megújhodás nem a természet eseményeitől függ, hanem az ember gondolataitól. És gondolataink, bármily szárnyalók legyenek is, támasztópontra, segítő kézre, mozdító erőre szorulnak, hogy birják vinni magukkal az egész lelkünket, hogy új erőt, új hitet, új reményt tudjanak belecsepegtetni gyarlóan is nagyszerű emberi mivoltunkba. Ilyen pont, ilyen kéz, ilyen erő az, a mit valami természeti eredmény bekövetkeztéből merítünk s azután itt benn, valahol az emberi lét titkos kohóiban lelki élményekké alakítunk át. Mert az emberi lélek nagy, fölséges titkának egyik megközelíthető megnyilvánulása az, hogy látjuk, miképen szívja föl magába a külvilág eseményeit, a változásokat, a melyek végbe mennek körülötte és mint alakítja át belső valóságokká, új, valóban új dolgokká, a melyek azután öntudatunkon

keresztül visszasugározódva a nagyvilágba, valóban új eseményekké, valóban újonnan megélt dolgokká változnak át.

Van új esztendő... nem a kalendárium miatt, hanem a lelkünknek új gondolatokba való elmerülése miatt, van igérkező, biztos, elérhető, előre is gyönyörűségesen élvezhető boldogság mindannak a léleknek a számára. a mely bir az erővel, hogy hinni tudjon és bir a tehetséggel, hogy a szeretet tüzét táplálja, a reménység melegét ne engedje kialudni. Van új esztendő, mert van lelki megújulás.

*

A föld, nevezze az asztronómus csillagzatnak, nevezze a költő közös anyánknak, képzelje a sárhoz ragadt gondolkozás örök hazánknak, mondja a czinizmus hitvány sárgömböcznek: minden éves visszaforduló pályafutásával új életet, új kezdetet, új esztendőt jelent valóban. Mert megújítja a gondolatainkat és mert a gondolat megújhodása jelenti a lélek örök rugalmasságot, szakadatlan kezdőképességének soha el nem mulását. Új esztendőt, ünnepet, forduló napot, a melyet nem csupán megszokásból, nem pusztán a csillagforgások kedvéért ül meg az ember.

Ünnepet, a mely nem hiába igér jobbat, nem kábán kecsegtet nagyobb boldogsággal, hanem valóságot, bizonyosságot ád mind annak a léleknek, a mely a fordulóponton magába tud tekinteni, belátja multja elhibázottságait és megérzi, megérti, hogy mi a kötelessége a jövőre.

Mert a boldogság úgy is definiálható: a kötelességnek egész és csorba nélkül való teljesítése úgy magunkkal, mint az egész világgal szemben. A tökéletesen teljesített kötelesség csaknem egy a teljes földi boldogsággal...

*

A mikor Szilveszter elszakítja az ó-esztendő utolsó fonalát az új év első harangütésének hangból szőtt szálától, akkor összecsendülnek a poharak, kaczajra nyilnak a szájak, fölragyognak a szemek és boldogsággal telnek el a szivek.

És ennek higyjetek. A pohárcsengésnek, a kaczagásnak, a ragyogó szemnek, a boldogságtól túláradó szívnek. Mert ezek mondanak igazat, nem halántékodon az az újabb ősz hajszál. Csak a lelketek legyen erős, csak abban éljen a hit, csak az tudja szent bizalommal, hogy van még boldogság, akkor ne törődjetek az elomló testtel, ne ijedjetek vissza a jövő bajaitól, akkor érzitek, hogy igaz a kívánság: *boldog újesztendőt!*

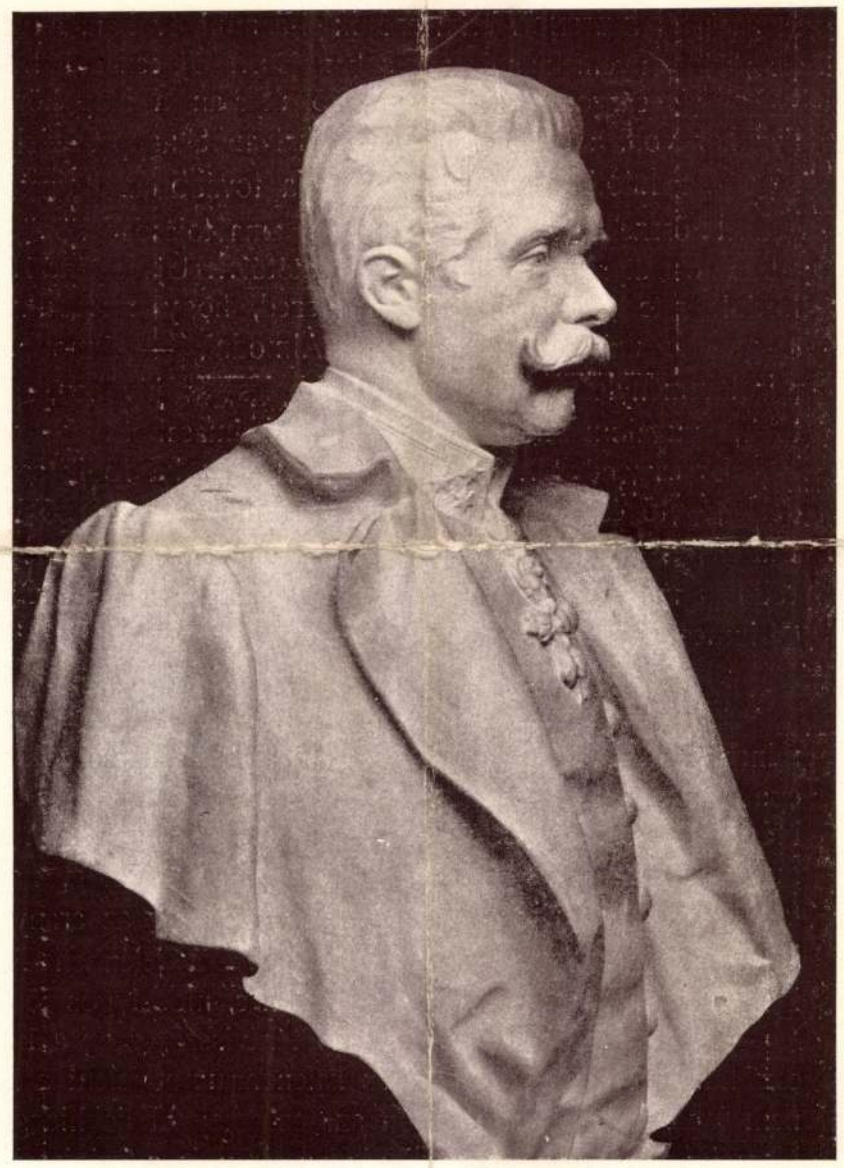

Ferencz Ferdinánd főherczeg szobormása. (Pendl Emanuel müve.)

KÉSŐI SZERELEM.

Szeretlek, de látod, ez a mi szerelmünk
Csak olyan szomorú, őszi szerelem;
Ragyog a nap is még, de melege nincs már,
Ott ül a hervadás minden levelen.

Virág is nyilik még, de illata nincsen.
A nap is csak ragyog, de nem melegit;
Ölellek, csókollak, de hiába minden,
Szivünk nem gyúl lángra, csókunk nem hevit.

S mintha mindketten éreznénk az ősznek
Csöndesen szivünkre szálló fellegét —
Könnyem hull kezére, mig ajkam csókolja
Az ő könnyben úszó szép, szelid szemét.

Nincs még okunk sirni és könnyezünk mégis,
Öntudatlanul is siratjuk magunk,
Se testünk, se lelkünk nem érez halált még,
Csak azt érezzük, hogy betegek vagyunk.

Vértesy Gyula.

UDVAR ÉS TÁRSASÁG.

Budapest, 1908 deczember 31.

A JUBILEUMI ünnepségek lezajolván agg királyunk ezek fáradalmait szűk családi körben piheni ki. Schönbrunnban tartózkodik leányánál és vejénél *Mária Valéria* főherczegnő és *Ferencz Salvator* főherczegnél, kiknek társaságában tölti el a szent estét is.

Ferencz Ferdinánd főherczeg, trónörökös e hó 12-én érkezett meg udvari különvonaton Kistelek állomásra. A fenség az éjjelt hálókocsijában töltötte. Hétfőn reggel hat órakor kimentek a fenség elé *Pallavicini* Sándor és *Alfonz* őrgrófok. A trónörökös szárnysegéde kiséretében automobilon Sövényháza felé indult, a hol a vadászatra összegyült urak és hölgyek, valamint a község lakossága nagy lelkesedéssel fogadták. Kilencz órakor megindult a vadásztársaság a vadászterületre. A vadászaton résztvettek *Dietrichstein* herczeg, *Lichtenstein* herczeg és felesége, *Potstacky* gróf és neje, *Esterházy* Móricz gróf *Rumerskirch* báró, a trónörökös adjutánsa, *Széchényi* Péter gróf és neje, *Teck* herczeg és a vendéglátó gazdák. A vadászat a pusztaszeri templomnál kezdődött és egész alkonyatig tartott. A kedvezőtlen időjárás és a sáros út miatt a királyi herczeg részben kocsin tette meg az utat, de a kocsiról is lőtt többször. Az első napi vadászat eredménye 1591 nyul, 886 fáczán, 16 fogoly, egy őz és nagyszámú egyéb szárnyas. Este a pusztaszeri kastélyban a Pallavicini-család a trónörökös tiszteletére lakomát adott, a melyen a család tagjain és a trónörökös kiséretén kívül részt vett *Novák* József jószágkormányzó és *Cicatricis* Lajos csongrádi alispán. A trónörökös kívánságára egy magyar czigány zenekart rendeltek be Szegedről a lakomához. A királyi herczeg arra kérte a czigányprimást, játsza el a Gyenge Sándor nótáját, meg azt, hogy Felkötöm a sarkantyumat... A vadászatot másnap folytatták. A vadásztársaság tagjai sorában résztvett Cicatricis csongrádi alispán is. A vadásztársaság délelőtt egynegyed tiz órakor indult el Sövényházáról a Tömörkény és Ujmajor között fekvő vadászterületre. A trónörökös délelőtt tiz órától délután négy óráig a vadászat közben csak egyetlen egyszer pihent, hogy ozsonnáját elköltse. A vadászatot Ujmajornál fejezték be, míg holnap Sándorfalva környékét járja be a fenség. *Ferencz Ferdinánd* főherczeg harmadnap délután Pusztaszerről Kistelekre hajtatott s hat órakor elutazott. Személykocsiját hozzácsatolták az akkor indult személyvonathoz. A kisteleki állomásra kikisérte *Pallavicini* Sándor őrgróf fiával, Alfonz gróffal. A trónörökös a vadászatról nagy elragadtatással beszélt. A vadászat többi vendége még a pusztaszeri kastélyban maradt.

Izabella főherczegnő, továbbá *Gabriella* és *Izabella* herczegnők Bécsből Pozsonyba érkeztek. Alice főherczegnő és Albrecht főherczeg már régebben Pozsonyban tartózkodnak. A királyi herczegi család

Honti Nándor

~~[illegible]~~ írta

Szárudol Legendái

1913. okt.

(önarck)

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Honti Nandor

festo

laid okor

Omnoj Vilaj

1907. 4 21 l

archey

Honti Nándor

Pásztor József: Négylábú bajtársaink c. könyvének, mely a Légrádi testvérek kiadásában jelent meg, képeit fenti rajzolta.

Ivod

Pesti Hírlap 1915 dec. 19

(Két ifjusági kötet).

U. 2179

ATHENAEUM

S BOLDOGSÁG FELÉ

ő osztályú húzása már

egy félmillió pengő

	300.000 ar. P
Jutalom	200.000 ar. P
és főnyere-	
mények	100.000 ar. P

k sorsjegy nyer!

talom kerül kisorsolásra közel

Ó AR. PENGŐ

NZBEN.

pénzsorsjátékban részt vegyen, lévén ez az egyetlen sági viszonyok között csak ilymódon lehet kevés pénz- **áskából az Ön szerencseszámát és még ma ren- NKÓ BANK SORSJEGYEI KÖZKEDVELTEK**

való részvételét; **fizetni ráér a húzás előtt.**

EGYSZER EGY SORSJEGYET VESZ

őnyereményét Önnek fizethetjük ki.

sztelettel

BANK R.-T.

YSORSJEGY FŐELÁRUSÍTÓ

DRÁSSY-ÚT 56

-47 TELEFON

Honti Nándor

Koll. Eiall, a Könyves Kálmánnal.

vad

Pesti Hírlap 1916 jan 9.

(Háborus képek – ke csiben.)

U. 2165

L A U F F E R T
könyvkereskedés é
IV., Váczi ucca 11. Póstafi

A l k a l m i á r u k ö

U J S Z E R Z E

B e l l e t r i

ANTHOLOGIA ITALICA. "Il Rinascimento'
ital.Sprache.Halblederbar

APULEIUS DER GOLDENE ESEL.Schöne A

BENJAMIN BALZAC. Sein wunderbares

CHESTERTON EIN PFEIL VOM HIMMEL. Ron
DER HELD VON NOTHING HILL

CLÉMENCEAU CLAUDE MONET. Betrachtung
Freundes.Mit 12 Bildern.I

DOITEAU-LEROY VINCENT VAN GOGHS LEID

DORSENNE PAUL GAUGUINS LEBENSKAMPF
buchblätter.Mit 8 Abbildu

DOSTOJEWSKI AUTOBIOGRAPHISCHE SCHRIFT

FALKE DANTE. Seine Zeit,sein Le
bildungen. 760 Seiten.Hal

FEUCHTWANGER ERFOLG. Drei Jahre Gesc
& Bänden. /In Deutschland

FLETCHER DETEKTIVROMANE. Jeder Ban
Die falsche Spur
Die Frau m.d. zwei Namen

Hónti Nándor

feto

Selenleg Amerikában él

Pesti Hirlap 1929. III. 29.

Schneezbainyai népkrt.

X. 173

Honti Nándor

grafikus

l.

Rimp. 241. l:

Horti Nándor (irodalom)

Ország-Világ. 1901 évf. 7.

~~Hongrie, Etienne de. l. Asa~~
~~gyar István.~~

Honti Nándor

1916 jan. koll. Diáll.-a Könyves Kálmán szalonjában.

Művészet 1916. 21. l.

(krónika)

INL
CNCE

Honti Sándor

1903. 352

Művészet 1904. 140

– 1907. 269 (kiáe)

– 1908. 108. kép kép

– 1909. 388

– 1910. 425

Perugino P. di Cristoforo után

29 (1002), 36 (1002),

María a gyermekkel (130 (981), 1

(981), 4230 (865), 4237 (870).

nek az eredeti méretben készült márványalakokkal és már vázlatszerüségüknél fogva sem tekinthetők azok kicsinyitett utánzatainak.

(A baalbeki német ásatások.) 1898-tól 1917-ig dolgoztak a legkiválóbb német archeológusok a kisázsiai (syriai) Baalbek, a rómaiak Heliopolisának kiásásán. A föniciaiak által alapitott telepitvényen a római császárok épitettek nagyszerü templomokat, oszlopcsarnokokat, lépcsőzeteket és egy hatalmas akropoliszt. Bizánc egész korszakát végigélték a nagyszerü épitmények, de az iszlám hamar kikezdte őket. Attól fogva mongol, török és mindenféle nomád törzsek pusztitották és rongálták a romokat. Vilmos császár nevezetes palesztinai utazása alkalmával szerezte meg az ásatásokra az engedelmet a német tudománynak. Puchstein professzor vezetésével folyt a feltárás munkája, amely nagyszerü eredményekkel járt. Ezeket az eredményeket képek és nyomtatott szöveg alakjában most teszik közzé egy nagy munkában, melynek nemrég jelent meg első kötete a «Vereinigung wissenschaftlicher Verleger» kiadásában.

(Konrad von Soest ismeretlen festménye.) A langensalzai Bonifázius-templomban egy igen régi oltárképet fedeztek föl, amely Meier doktornak, a braunschweigi muzeum igazgatójának megállapitása szerint Konrad von Soestnek a XV. század elejéről való igen értékes műve.

MŰVÉSZETI HÍREK.

(Hildebrand utolsó műve.) Csak kevesen tudják, hogy Hildebrand Adolf, élete végén egy nagyszabásu kut-épitményen dolgozott, amelynek tervével teljesen elkészült, sőt szobrászati részeit is megmintázta. Otto Andreae kölni polgár, a kölni uj iparművészeti muzeum megépittetője, 1910-ben kelt végrendeletében tekintélyes összeget hagyott egy monumentális kut létesitésére, amely Köln város egyik terét diszitse. Andreae örökösei Hildebrandhoz fordultak, ki élete alkonyán örömmel fogadta egy utolsó monumentális mű megalkotásának alkalmát. Tervéről és annak megvalósitott részeiről érdekes adatokat közöl a *Kölnische Zeitung*-ban Paul Clemen, az ismert kiváló művészettörténetiró. A kutat épitészeti hátterestől, mely 17 méter szélességü, közepén félkörü fülkévé homorodó kőfal, az iparművészeti muzeum előtt való szabálytalan alaku térre tervezte Hildebrand. A kut-épitmény szobrászati fődisze az öreg Rajna négy méteres ülő alakja. Az öreg óriás balkarját egy egyszerü kerek urnán nyugtatja, melynek nyilásából viz ömlik; rövid evezőt tartó jobb karját kissé fölemelt jobb térde mögé huzza. A háttéri fal két oldalsó rizalitja előtt óriási kőtömbökön két-két életnagyságunál nagyobb sellő ágaskodik, mind a négy nagyszerüen megmintázott és hamisitatlan hildebrandi szellemben elképzelt ruhátlan test. Legörvendetesebb, hogy a négy női alak, meg Rajna apó óriási szobra rég készen van Hildebrand műtermében. Készre kifaragottak a háttéri épitmény kőtömbjei is. Az egész terv minden részletét pontos gipszminták érzékeltetik. S ami szintén fontos körülmény: Münchenben még együtt vannak azok a művészek és iparosok — Hildebrand segitői — kik pontosan a mester szellemében tudnák a kutépitményt megépiteni. A baj csak az, hogy Andreae nagylelkü hagyatéka a felállitás és az anyag költségét megközelitően sem fedezi ma már. Ugy, hogy a kölniek attól tarthatnak, hogy a tervet, ha nem sietnek, más, áldozatra készebb város szerzi és valósitja meg. Clemen éppen azért nagyszabásu társadalmi akcióra buzditja a kölnieket, megfelelő pénzalap összeadása érdekében.

(A löweni könyvtárt angol épitész épiti fel.) Löwen belga város gyönyörü könyvtára még a világháboru legelején pusztult el abban a harcban, melyet a bevonuló német csapatok a belga franctireurökkel vivtak. A flamand épitőművészetnek ezt a világraszóló

emlékművét most Amerika jóvoltából ujra fölépitik. A terv elkészitésére Warren, angol épitőművész kapott megbizást, ugyanaz, ki a newyorki központi pályaház tervét is készitette. Az épités költségét egy millió dollárra becsülik. A columbiai egyetem rektora, ki az épitkezés céljára már 300,000 dollárt gyüjtött, fogja letenni az uj épület alapkövét, még pedig már ez év juniusában.

(Honti Nándor Krisztusképe Newyorkban.) Honti Nándor, az ismert rajzoló és festő, nehány hónap óta Amerikában tartózkodik, ahol fiatalkorának több esztendejét töltötte. Sok évvel ezelőtt, mint sokat igérő tehetségü fiatalember, ott festette meg Munkácsy ujtestamentumi tárgyu képeitől megihletett nagy kompozicióját «A hatodik óra» cimü hatalmas méretü, sok alakos vásznát. A kép azt a pillanatot ábrázolja, mikor Krisztus elgyötört testtel a Golgotha hegyére érkezvén, — a Lukács evangelista szerint hatodik órában — végignéz a gyülöletet tajtékozó tömegen. A megragadó alkotást 1907-ben a Nemzeti Szalonban is kiállitotta Honti, most pedig az amerikai közönségnek mutatja be. A kiállitás, mint a hozzánk érkezett meghivón olvassuk, március 11-én nyilt meg a Hotel Majestic nagytermében.

(A firenzei német Művészettörténelmi Intézet) (Kunsthistorische Institut), mely a háboru alatt szünetelt, legközelebb ujra megnyilik. A német birodalmi kormány belügyi költségvetése 30,000 márkát irányzott elő az 1921-ik évre az intézet fenntartási céljaira. A hiányzó 70,000 márkát az intézetet fenntartó egyesület (Verein zur Erhaltung d. Kunsthist. Inst. in Florenz) fogja magánuton előteremteni.

(Poincaré mint francia művészek választott birája.) A párisi művészek egyik egyesületében (Société des artistes français) csunya botrány támadt egy Zwiller nevü festő körül. Hazaárulással vádolták meg társai, s az egyesület elnöksége végül is törölte a tagok sorából «a nemzeti hovatartozása kérdésében való bizonytalanság miatt». Történt ez még 1919. március 24-én. Zwiller nem hagyta magát és biróság elé idézte az egyesület elnökségét azzal a követeléssel, hogy határozatának visszavonására kényszerittessék. Zwillert azért törölték a tagok közül, mert, mint 1850-ben Elszászban született ember, ki 1870-ben Franciaországot választotta hazájának (katonai szolgálatot azonban sohasem teljesitett) és kit a világháboru Mühlhausenben ért, 1914—1918 között német földön élt, ahol német voltára hivatkozva kerülte el a kiutasitást vagy az internálást. A két pörös fél az ügy elhuzódásának láttára abban állapodott meg, hogy Raymond Poincarét, a volt köztársasági elnököt kéri meg döntőbirónak. Poincaré azután Zwillernek adott igazat, mert kiderült, hogy katonai szolgálatot testi alkalmatlansága miatt nem teljesithetett, másrészt pedig a mühlhauseni hatóság és magánosok egyhangu tanusága szerint mindig francia érzelmünek mutatkozott. Poincaré döntésének értelmében a művészegyesület ujra tagjai közé iktatta az ártatlanul meghurcolt művészt. A perköltség viselésére az egyesületet kötelezte az igazságos Poincaré.

(Peter Behrens Düsseldorfban.) Behrens tanárt, a legkiválóbb német épitészek egyikét, kinek nevét a szentpétervári német követség épülete, mely nem sokkal a háboru előtt készült el, európaszerte ismertté tette, meghivást kapott Düsseldorfba, a művészeti akadémia épitészeti székére, és a meghivást elfogadta. Behrens évek hosszu sora óta Berlinben élt, mint az Allgemeine Elektrizitäts Gesellschaft nevü óriási vállalat művészeti tanácsadója. Ebben a minőségben a gyári épitészetnek egészen uj, művészien monumentális typusait alkotta meg. A német közoktatásügyi kormány már tavaly ki akarta nevezni a königsbergi művészeti akadémia igazgatójának, de azt az állást Behrens nem fogadta el. Düsseldorf ellenben a szükebb hazája, ahol Berlinbe költözése előtt hosszabb ideig élt és ahol legszebb épületeit épitette.

Művészet 1921.

Honti Nándor

festő

ivad

z

Krück I. 510. l.

~~Római oszlop II. 20~~

Érkezett 1904. május 24.

345/1904. Gy. (Nagyszeben, 1904. május 19.)

A nagyszebeni erdélyi Kárpát-egyesület elnöksége beterjeszti az 1900-1903. évi állami segélyek számadásait és a maradvány felhasználásának tervezetét. (Levirat az elnökséghez, 1904. V. 24.)

Honti (Herrmann)

Nándor

Börtsök-Réti

Nagybányai kiáll kat. 1912

76

Törökország VI. 223

Honti Nándor

koll. kiáll. a Könyves Kálmán halonjában irod

2

Az Ujság. 1916. Jan. 9. (4. a.: Két harcteri rajzoló kiállitása.)

Magy

MDK

Honti Nándor

Tivoli árnyképek plakát

-ká-: A müvészi plakát. Szabad Müvészet, 1912, I.évf. 1.sz. 17 l.

MDK

Honti Nándor festőművész

St Annei processio a Bretagnebau

e. műve (ára 120 Kor)

Reggeli Longulat Párizsban ára 100 Kor.

olajfestmények

A Nemzeti Szalon első pécsi kiállításának

Katalogusa 1901 jan.

MDK

Honti Sándor festőm.

Arckép tanulmányok. Crayon rajzok.
munkái a kiállításon.

Katalog. a Nemzeti Szalon Nemzetközi kiállításhoz
Budapest 1901.

MDK

Honti Nándor, sz. 1878.

Tájkép

Orosz hadifoglyok, szén

Ernst Muz. aukc. XVII. 1921. 17 l.

MDK.

Honti Nándor
festő

rajza után készült borítólap;
Könyvborítólap. Novellisztikus el-
beszélések. Litográfált szinnyomat.
Melléklet

÷ Mostani füzetünk borítéka s mellékletei

Grafikai Szemle 1909 évf 4 sz 83 l.

MVK

Honti Nándor és Kovács Károly
festők

közösen illusztrálták a „Nagy
fényképek c. könyvet

÷ Ujmódi könyvdiszités

Grafikai Szemle 1908 évf 2 z 3 l.

MDK

Honti Nándor
festő

akvarell jének reprodukciója mint
melléklet

– Borítékunk és mellékletünk

Grafikai Szemle 1907 évf. 11 sz 241 l.

MDK

Honti Nándor

Hock János vallási könyvében, Honti Nándor-
nak a régi fametszetek modorában készült
rajzai.

Vasárnapi Ujság, 1903. 50.évf. 836.lap

Honti Nándor

MDK

Balatoni tájkép, olf.

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Honti Nándor - Kovács Mihály, illusztr. - k.

Falk Zsigmond: Mozgófényképek. Novellák és elbeszélések. Bp. Singer.

Mocsk János. Vigasztalások könyve. Elmélkedések és hangulatok. Bp. Atheneum. 1903.

Dr. Szemlér Lőrinc gyüjteményének aukciója. Bp. 1936.
Könyvillusztrációk - Könyvillusztrációk.
Árv. Közl. 1936. 5.rk.sz. 71.l.

MDK

Honti/Hermann/Nándor,
Nikelszky müncheni kollegája

A Nemz.Szal. által rendezett első pécsi képkiállitás rendezőiről Nikelszky Géza, e cikk irój /festőm./ karrikaturát rajzolt. Fenti e rajzon látható, azaz ő is a rendezőség tagja volt.
H.N. - Gerő Odön/Viharos/ mükritikus Sógora-később a Pesti Napló gyermekmese illusztrátora. /A rajzok rimes szövegezője is egy személyben/.

Nikelszky Géza: A Nemz.Szal. 1901. első pécsi képkiáll. Burántul. 1926. jan. 31. 2.l.
"Most, h. a Pécsi Képzőművészek Társasága megalakult."
Visszaemlékezés a cikk.

MDK

Honti Nándor, graf.

a könyvdiszités mestere. Meglátszik rajta a
párisi illusztrátorok hatása.
Tetszetös rajzokat készitett Yvette Guilbert dalai-
hoz.

A N.Szal. uj tárlatából. 1903.- Vas. Ujs. 1903.
5o.évf. 2o.sz. 32o.l.

M.D.K.

Honti Nándor festőművész

A parádi arzénforrás és a Magyar lámpa- és fémárúrészvénytársaság plakátpályazatán a harmadik dijat nyerte. A fest-ről repr.

Cikk: Pályanyertes plakátok.

Uj Idők 1899.V. 39.sz.

MDK

Honti Nándor

Vázlatkönyvéből. Repr.

Művészet, 1910.évf. 425.lap

MDK

Honti Nándor /1878-/

Musica Zongoratermei. é.n., 94x62.5 OSZK

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.
1960.Műcsarnok.Kat. 25.l.

MDK

Honti Nándor, graf.

lassanként a könvdiszités is megteremti nálunk a maga mestereit.

H.meglátszik meg a párisi illusztrátorok hatása. Yvette Guilbert dalaihoz tetszetös rajzokat készitett

A Nemzeti Szalon uj tárlatából.

Vas. Ujs. 29.sz. 1903. 5e.évf. 22e.l.

Honti

Kober és Károlyi nevét emliti meg yj-sign.-val jelölt,-"A nagybányaiak" c.-beszámoló, mint Hollósy tanitványait a kiállitók között, olyanoknak, kik még beszéltetni fognak magukról. /Honti nevü képzőmüvész a Müvészeti Lexikonban nem szerepel, hacsak nem-sajtóhiba következtében-Horthy Béláról volna szó./

A HÉT, Bp. 1899. jan. 1. X. évf.
1. sz. 12-13. lap.

Honti

"Munkái érdekesek, igen csinosan, biztosan rajzol"-irja Gróh István: "A Nemzeti Szalon és az iparmüvészeti kiállitás" c. kritikájában a Hollósy iskola növendékének müveiről.

A HÉT, Bp. 1899. dec. 1o. X. évf.
5o. sz. 824-826. lap.

Honti Nándor és Garay Ákos

Garay Ákos/

A paraszt az ő/ironja alatt egyenesen monumentálissá válik. Klasszikus nyugalma, fölényes tempóssága, méltósága olyan nagyvonalu, hogy néha már szinte a szobor tömörségének és plasztikusságának benyomását keltik. Béke időben nagyszerüen tudta megrajzolni a lovat, különösen mozgás közben. A kiállitásom szereplő minden müvét kiemeli és nagyra értékeli, de annak ellenére, hogy a háborus müalkotásokhoz minden tudással rendelkezik, s bár azok "megvesztegetően szépek", mégis a háborut ábrázoló képhez több kell: együttérzés, szenvedély, lázadó indulat...a háboru ábrázolása szinte emberfölötti feladat, a tehetség nem elég hozzá.

A HÉT, Bp. 1916. jan. 16. XXVII. évf.3. sz. 43.lap.

Honti Nándor és Garay Ákos

Amerikában is járt Honti Nándor és ott is tanult. Amikor hazajött, az itthon talált sivár müvészeti viszonyok között már nem tudta azt az izléses, finom grafikát produkálni, mint odakint. "Müvészietlenebb müfajokkal kellett felcserélnie, ha kenyeret akart." Igen sajnálatos, hogy ezekkel a müvekkel sokkal nagyobb sikere volt, mint az igazi, müvészi alkotásaival.

Garay Ákossal együtt mindketten, -bár egymástól egészen eltérően-kiváló rajzmüvészek. Garay a magyar parasztot, uniformisban a magyar katonát, a lovat, az állatot megelevenniteni senki jobban nem tudja, mint ő.

A HÉT, Bp. 1916. jan. 16. XXVII. évf. 3. sz. 43.lap.

Honti Nándor

"Orosz katona" cimmel a lap hozza a kép repr.-
ját.

A HÉT, Bp. 1914. dec. 21.
XXV. évf. 51-52. sz. 735. lap.

Honti Nándor

Amerikai tanulmányutjáról haza hozott Krisztus kompoziciójára emlékezik a kritika, amely annak idején nagy feltünést keltett. Munkácsy: "Krisztus Pilátus előtt" c. remekmüve ihlette meg akkor. Most évek multán jelentkezett ujra a MÜVÉSZHÁZ-ban rendezett kiállitáson: "szinekben ujjászületve, a fénytől és levegőtől megmámorosodva" jött el, s a klaszszikus kompoziciótól/a legmodernebb, dekorativ tájképeit mutatta be.

/eljutva

A HÉT, Bp. 1910. január 16.
XXI. évf. 3. sz. 48. lap.

HONTI NÁNDOR
festő és grafikus (1878–1935 után)

Münchenben, Nagybányán és Párizsban tanult. 1906-tól az első világháború végéig élt Budapesten, ahol az Ujság c. lap illusztrátora volt.

Magyar könyvművészeti törekvések a századfordulón
MTA MKCS és Petőfi Irod.Muz.közös kiadványa Bp.1975.

Honti Nándor

"A MÜVÉSZHÁZ második kiállitása" cimmel M. sign.-val /Margitay Ernő/ **három müvész munkáját emliti meg:**
Honti Nándor /neve a kritikában kétféleképpen szerepel, egyszer Andor, másszor Nándor/

Pechán József és Körmendi Frimm Jenő.

Honti Nándor: nagyméreti Krisztus képét keményen birálja a kritika. Először az Uránia kiállitásán szerepelt.

ÉLET , Bp. 191o. jan. 16. II. évf. 3. sz. 90-91 lapokon.

Henti Nándor.

Kiállitotta müveit a Könyves Kálmán Szalon 1916-ban.

BendeJ:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

mdk

Honti Nándor

Musica c. plakátja

Melléklet

Az. O. Sz. K. Grafikai Plakátjai
Bp. 1961.

42. l

Honti **Nándor** MDK

Musica Zongoratermei,é.n.

Mücsarnok 196o.Magyar plakát-történeti kiáll.

MDK

Honti Nándor
festő

a „Reklám" emű folyóirat plakát-
ízerű művészi mellékleteit, egyszerű
technikával – zinfoltokkal oldotta
meg.

Végjesközlemények. „Reklám" a modern üzletfogleszté-
Grafikai Szemle 1908. 3 z 64o. zaklapja.

MDK

Honti Nándor

dekorativ rajzoló

Könyv dizités. Illusztrálás.
Falk Zsigmond „Mozgofénykepek" című könyvének illusztrá-
tioját Honti Nándor könnyed eredetiséggel végezte.
Két zinn dizités. A margobeli dekorátió emeli azol-
vasó hangulatát. A rajzoló értek hozzá hogy ivenkint
változó zinpárokkal a legjobb halást érje el.

Újmodi Könyvdizités.
Grafikai Szemle 1908 2. z. 31 o.

MDK

Honti Nándor, 1878--

Musica Zongoratermei

1885-1960. M. plakáttört. kiáll. Műcs. 1960.

Honti Nándor festő

"Női képmás" /olaj/

Árverési Közlöny 4.sz. 1939. december.
33.1.

MDK

Honti Nándor /1878 - /

"Musica Zongoratermei" é.n.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
Áj. 25.l.

MDK

Honti Nándor

3. dij nyertese

A gr.Károlyi Mihály féla plakátpályzat eredménye.
x Mücs. 1899. 21.sz. 326 l.

MDK

Honti Nándor

Vörösmarty-Album. Müvészet, 1904. 14o. 1.

Honti Sándor

Rückl. I. 570.

Honti, Ferdinand, Maler, geb. 25. Apr. 1878 in Budapest, begann seine Kunststudien 1896 unter Leitung Hollósy's in München und setzte selbe 1900 in Paris fort, wo er bei den Meistern Robert Fleury, Lefèbre, J. P. Laurens, Bouguereau, Carrière künstlerisch tätig war. Von 1903 bis 1906 weilte H. in New-York, wo er sein kolossales Christusbild: *Die letzte Stunde* (9×13 Fuss) fertig stellte, das ihm die einhellige Anerkennung der amerikan. Presse sicherte. In allen Fächern der Graphik bewandert, ist H. auch im Auslande als Plakatmaler, Illustrator, Kunstlithograph bekannt und geschätzt. Auf diesem Gebiete sind seine Sonntagsillustrationen des vornehmen Tageblattes *Az Ujság* in weiteren Kreisen beliebt. Sehr beliebt sind auch seine Kinderserien, mit denen er das Busch'sche Genre in Ungarn eingeführt hat. Als Portraitmaler ist er ebenfalls bekannt.

MAGYAR BANK
BUDAPEST
II.

Honti Nándor festő

Népszava XXXVIII.1910 jan.6.
4 sz. 6 lap
Grafikusok tárlata

Honti Nándor f stő

Népszava XXXVIII.évf.1910 jan.11.
8 sz. 4-5 lap.

Tárlatok.

Honti Nándor festő

Népszava XXXVIII.évf.1910 jan.6.
4 sz. 6 lap.

Grafikusok tárlata.

Honti Nándor festő.

Népszava XXXVIII.évf.1910.jan.4.
2 sz. 5 lap.

Uj kiállitás a Müvészházban.

Honti Nándor festő

Népszava XXXVIII.1910 jan.6.
4 sz. 6 lap
Grafikusok tárlata

Honti Nándor, festő

Művészet, III., 1904. 140-141.

Művészeti irodalom.

Honti Nándor festö.

Művészet.1907.269.l.

Honti Nándor

Elmés, francia cimlapjait kiemeli a Müvészet c. rovatban, a tárlatról szóló kritika "Nemzeti Szalon" cimmel.

A HÉT, Bp. 1903. május 1o. XIV. évf. 19. sz. 314. lap.

MDK

Honti Nándor

Rózsa M.: A Nemzeti Szalon uj palotája. Budapesti Napló 1907. 59. sz.

MDK

Honti Nándor, illusztrátor

A Nemz.Szal. által rendezett első pécsi képkiállítás rendezőiről Nikelszky Géza, e cikk ír /festőm./ kerrikaturát rajzolt. Fenti e rajzon látható, azaz ő is a rendezőség tagja volt.

Már előbb is járt Pécsett s az angol Studio akkori szerkesztőjét :Murray-t vitte le a Zsolnay-gyár látogatására.

Nikelszky Géza:A Nemz.Sza l. 19ol.első pécsi képkiáll. Bunántul. 1926.jan.31. 2.1.

"Most, hogy a Pécsi Képző mű órzek Társága megalakult ..." (A cikk vésnapmlékezés.)

Kiállitás.

Honti Nándor kiállitása az Uranis mike-
kereskedésben

Művészet.1907.269.1.

Honti Nándor

Az Uráníban rendezett kiállitáson szerepel "Az utolsó óra" c. nagy Krisztus-képe. Az Amerikában élő fiatal magyar müvész, ha itthon él, "bizonyosan meglátta volna, hogy müvészi, de idegszenzációnak is ezer és ezer jobb tárgy kinálkozik a festőnek, mint a golgothai tragédia." A vallás és hit erejét odakint hatalmasabbnak látta, mint "aminőnek azt ma itthon a mi szkeptikus agyunk érezi." Elismeréssel ir a kritika tehetségéről, tudását igazolja a siker.

A HÉT, Bp. 19o7. május 26. XVIII. évf. 21. sz. 360. lap.

MDK

Honti Nándor

Tanulmányfej I-II. of.

Hollósy-iskola kiáll. 1898-99. Mücs.

R. D. K.

HONTI Nándor festő

Nagybányán a Hollósy-iskola növendéke, az 1898-i kiállításon 2 munkával vesz részt.

Tanulmányai

Kivándorolt Amerikába.

Réti István: A nagybányai művésztelep
Bp. 1954. 239., 306., 314. l.

MDK

Honti Nándor

Balatoni tájkép, of.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
21 l.

Honti Nándor festő.

Mücsarnok 1898.21.sz.195-198 l.

MDK

Honti Nándor

Tanulmányfej, of.

Nagybányai festőisk. kiáll. 1898. 15. l.

MDK

Honti Nándor

Tanulmányfej, of.

Nagybányai festőisk. kiáll. 1898. ~~XXXIX~~ 13.1.

HONTY TIBOR
Új Tükör 1982. XIX. évf. 47. sz.

Egy „ismeretlen" fotós

A háború utolsó halottja Prágában

Aristide Maillol: Pomona

Vajon tudnék-e Honty Tiborról — kérdezem hangtalanul, miközben egyik albumot a másik után lapozgatom —, ha valamikor a harmincas években nem veszi feleségül apám egyik húgát? És tudnám-e nélküle, pontosabban nélkülük, hogy van egy sajátos művészet, a szoborfényképezés? Azt persze sejtettem, hogy egy háromdimenziós műremeket csak elvileg rögzíthet kétdimenziós papírlapra bárki. Akár még én is, aki a fototechnikai ismeretek minimumát sem sajátítottam el.

Hány képzőművészeti könyvet néztem, olvastam Michelangelóról és Rodinról, a gótikáról és az avantgard szobrászokról, és fel sem ötlött bennem, hogy nemcsak elsődleges, hanem „másodlagos" műalkotást is látok, sőt: ezt a „másodlagosat", a fényképet nézem először, amely nemcsak rögzíti, nemcsak elém teszi, hanem fel is tárja az eredeti, az elsődleges alkotás, a szobor titkait. Nem hasonlít egy kicsit ez — kérdezem tovább — a rendező művészetéhez, akiről csak a beavatottak tudják, hogy létezik, akinek egyéniségét, keze nyomát csak a pályatársak, a kritikusok és a bennfentes-kedők ismerik fel, a nagyközönség legfeljebb akkor, ha csapnivalóan működik?

Minderre akkor jöttem rá, amikor először üldögéltem a prágai Stromovka parkhoz közel eső ház lakásában, szobrok és kinagyított fényképek között, nyers és kidolgozott változatok ezreivel körülvéve, és hallgattam az özvegy Irina Hontyová hajnalokig tartó meséit férje életpályájáról, barátairól: a legnagyobbnak tartott cseh fotóművészről, a félkarú Sudekről; Aristide Maillolról; a nálunk kevésbé ismert modern cseh szobrászról, Gutfreundról, akit pedig ismernünk illene, mert szerte a világon a modern szobrászat egyik nagyjaként tisztelik, sőt Pesten is volt pár éve tárlata; arról, hogy Honty Tibor nemcsak a kőbe álmodott gondolatokat tette ezrek számára eleven élménnyé, hanem a kis és a nagy eseményeket, emberi történéseket rögzítette hosszú időn át átélhetővé.

A. Rodin: Keresztelő János (részlet)

Szobrásznak készült, a vésőt 1935-ben cserélte fel a fényképezőgéppel. Szobrászati és kerámiaművészeti tanulmányai adták az alapot ahhoz, hogy egyik méltatója így írhasson róla: „Honty felvételei mindenkor híven követik a szobrász intencióit; alárendelik magukat az ő mondanivalójának, de ugyanakkor továbbfejlesztik és gazdagítják a mű érzelmi kisugárzását olyan fény- és formaélmények kifejezésével, amelyeket még a figyelmes néző is csak ritkán lát meg, mert általában rejtve maradnak a plasztikai megjelenés összképében".

Honty Tibor félig magyar volt, félig szlovák — éveinek javát Prágában élte, és Rodin kertjében, Maillol, Moore műtermében, klasszikusok és kortársak szobrai között. Albumainak kísérő szövegét Európa minden nyelvén — némelyiket magyarul is — olvashatjuk; a cseh főváros felszabadulásának perceit általa ismerte meg a világsajtó; műveinek kamarakiállítását a hetvenes évek elején láthattuk Budapesten is.

Legutóbbi vaskos kötete az egyik legnagyobb cseh szobrász, Šturza műveiről, a nyáron jelent meg, majdnem egyidőben gyűjteményes kiállításának megnyitásával, amit születésének hetvenötödik évfordulóján a prágai Nemzeti Galériában rendeztek.

BICSKEI GÁBOR

ÉGI MANNA

November harmadika van, a hirdetés a mai, legnagyobb példányszámú napilapban jelent meg. Fotoriporter kolléganőmnek tetszik a dolog. Azt mondja, szaladjunk ki holnap Érdre. Előttem ugyan halványan sem dereng, mit lehet erről írni, de aztán megképzik a tisztes város a labdák pattogó záporában, mint egy szürrealista pingpongasztal, amelyben mohó játékosok kapkodják és azonmód ki is belezik az ég gömbölyű kis ajándékait...

Biztos, ami biztos, telefonálok az érdi tanácsnak: mondanának pontosabb időt, helyet. Elképedt női hang: ő ilyesmiről nem is hallott. De ha ez nem vicc, szívesen utánanéz. Várok. Tíz perc múlva a hang lihegően fáradt: sajnos, senki nem tud semmit. Talán, ha délután visszahívnám...

Délután egy titkárnő tolmácsolja az üzenetet. „A hirdetés valódi, de a labdaszórás elmarad, a rendőrség már napokkal ezelőtt betiltotta. *Legjobb tudomásunk szerint.*" Ezt a titkárnő külön hangsúlyozza, így hát eldöntjük, hogy mégis megyünk.

A ködszitálós, fázós délelőttön Érd nem látszik túl izgatottnak. Senki nem kémleli az eget, minden nyugodt, hétköznapi. Kivéve... A város legközepén, egy téren váratlanul jókora tömegre bukkanunk. Fiatalok, öregek, gyerekek: álldogálnak, toporognak, várnak. — Szóval mégiscsak hullanak a pingponglabdák! — Labdák? — húzza fel a szemöldökét egy nagy bajuszos érdi polgár. — Ja, igen, állítólag azt is dobálnak majd. De egyelőre a megnyitásra jöttünk — int szemével a tömeg feje fölött egy épület felé.

Nem is értem, eddig hogyan nem vettük észre. Hisz oly pompásan, tisztán, csillogón és érintetlenül magasodik ott középen. A város novemberhetedikére átadandó legújabb létesítménye, a Skála-hálózat vadonatúj tagja: az Érd Áfész Áruház. Három szint, temérdek üveg, előtte tágas autóparkoló. Ahogy dukál.

A parkolót s vele együtt a bejáratot egyelőre kötélkordon védi. Vad iramban érkező állami rendszámú kocsik előtt nyílik csak meg; az autókból sötét ruhás, fontos férfiak kászálódnak ki és sietnek az áruházba. Kívül néhány rendőr és egyként öltönyös vigyázza a rendet. Delet harangoznak.

— Mikor nyitják? — kérdem a nagy bajuszút.

— Úgy hallottam, fél egykor — vonja a vállát. — De ki tudja. Van, aki reggel óta itt dekkol.

A reggel óta várakozók mind nők. Egy-két fiatal is vastagra bugyolált gyerekekkel a karján, de főképp idősebbek, akik már megértek egyetmást és ismerik az életet. — Az első órákban még mindent kapni! — súgja bizalmasan egy fejkendős néni. — Mindig így van — hagyja helyben valaki mögötte. — Aztán kezdődik, hogy ez nincs, az nincs... De most állítólag szép csizmák is jöttek, bundásak, melegek. — Legfőbb ideje! — szól hátra egy fiatalasszony. — Mégiscsak disznóság egyetlen cipőbolt egy ekkora helyen; a gyereknek hetek óta keresek valamit télire...

Hideg van. A tömeg mégis egyre duzzad, valahol feldöntik a kordon egyik tartóoszlopát, a rendőrök roszszallón csóválják a fejüket. Mindjárt fél egy. Olykor két állami kocsi érkezik egyszerre. Repülőgép sehol. Nem is érdeklődünk már felőle, de azért meghallom, ahogy egy bőrkabátos férfi ámuló szemű kisfiának magyaráz: „És amikor megnyitják, tudod, jön majd egy helikopter, és ledobja az aranycsomagot." Ezeregyéjszaka a sáros beton felett.

Fél egy előtt öt perccel kolléganőmmel elszántan átléptünk a kordonon. Újságíró-igazolványunkat öten vizsgálják át. Végül határozott, mégis laza fellépésünk feledteti öltözékünk ünnepélytelenségét, és meggyőzi a kétkedőket: bennfentesek vagyunk. Az üvegajtók megnyílnak.

A legmeglepőbb az, hogy itt is tömeg van. Azért, persze, minden egészen más. Ez a tömeg például egyáltalán nem lökdösődik. Nem türelmetlenkedik, nem káromkodik, nem toporog. Itt fény van, meleg, jókedv és mosolygás —, ahogy az ünnephez illik. Szemmel láthatóan majd mindenki ismer majd mindenkit, aki még nem, azt bemutatják: X. elvtárs a megyétől, a központtól, a minisztériumtól...

Nézelődünk, gyönyörködünk. A földszint egyik oldalán a szupermarket bőségtől roskadozó gondolái, a másik oldalon az ajándékosztály: polcain celofános, masnis csomagocskák. Az emeletre vezető lépcsőn egyelőre nem lehet fölmenni; fokain, ha nem is éppen fehér ruhás szüzek: lila köpenyes eladónők kettős sorfala áll. Közöttük az igazgatónő, anyás, boldog mosollyal.

Utolsó próbálkozás: az igazgatónőt kérdem a pingponglabdák felől. — Jaj — csapja össze a kezét —, mindenki azt hiszi, hogy azt is mi csináljuk. Pedig az a PIK akciója, a Pest megyei Iparcikk-kereskedelmi Vállalaté. Ott az a hölgy — mutat a tolongásban egy fiatal, keskeny arcú nőre. — Őt kell kérdezni, ő a PIK embere.

Mire a PIK emberéhez furakodnék, fülsértően fölsivít egy mikrofon, elül a zajongás, és az ajándékosztály pultja mögött ünnepélyes arcok sorakoznak. A PIK ráér — kezdődik a megnyitó.

Hárman is beszélnek. Egy ideig próbálom lejegyezni az innen-onnan befolyt milliókat, amelyeket az állam, a szövetkezeti rendszer áldozott Érd lakosságának jobb ellátásáért; aztán föladom. A lényeg világos. Egy: a tervezett költségeken belül maradtak. Kettő: az áruház, példátlan bravúrral, huszonöt hónap alatt elkészült!

Taps, gratulációk, kitüntetések: arany, ezüst, bronz fokozatok. A tervező mérnöknő már csak dicséretet kap, dísztálat és egy borítékot, kétezerötszáz forinttal. Akad viszont, akit nyugállományba vonulása alkalmából tüntetnek ki. Másvalakit kiváló polgári védelmi munkájáért.

Váratlanul eszembe jutnak a kint ácsorgók. Közülük is az az asszony, aki a bundás, meleg, szép csizmát várja. Én ugyanis már látom az eligazító táblán: ebben az áruházban sok minden van, de se csiz cipő, se ruha.

Vége a megnyitónak. Elére a PIK emberét; kicsit zavarb Ő sem érti, mondja, miért n a repülő. Talán a rossz idő miatt... Mert rendőrségi le szó sincs, legalábbis nem róla. Lehet, hogy mindjárt jö a labdák. Ám hiába bámulu fényes ablakokon át a kinti l ba. Addig is kérem, hogy me mi ez az egész akció.

— Az a helyzet — mondja embere, miközben fölfelé igye a lépcsőn —, hogy ezt éppen miatt találtuk ki. Ellenka érti?! Egy kicsit megijedt a tunk. Egy áruház esetleg tú konkurrencia a mi hét kis b nak, éppen most, karácson Úgyhogy három héten át n bevetettünk: volt árleszállítá rencsekerék, zsákbamacska, P tó. És a megnyitás napjára a l a pingponglabdák. A reklár ötlete.

Rámeredek. — De hisz az e odakint azt hiszik, hogy ez is reklámja. PIK vagy nem PI mukra ez az ünnepség része

Meghökken. — Gondolja? volna...

De azért látom, hogy ahog dunk végig az emeleten, egyre tebb az arca. — Ez a sportos — mutat ajkbiggyesztve az eg rokba. — No hiszen! — A já tálynál mosolyogva áll meg. tudja! Ennél tán még a mi k tunkban is többféle áru va Egyedül a villamossági rés felhősödik el kissé a homlo azért búcsúzáskor megkönnyeb sóhajt. — Semmi vész! És ett tunk mi úgy megrémülve?! N haza, Pestre, megnyugtatom a kömet.

— És a repülő?

Legyint. — Majd csak jön v kor. De ha nem, most már nagy baj.

Fél kettő. A megnyitónak igyekszünk kifelé az áruházbó már feketéllik a tömeg, kíván gyok, hogy fognak beférni. K egyelőre sehogy. A nagyk számára fél háromkor lesz Az állami kocsik addig a hel velődési házba rohannak, a ber hetediki ünnepélyre. Mi kolléganőmmel, jobb híján, rendőrőrsre: mondják meg tilos vagy nem tilos Érdre pin labdákat zúdítani. — Sajnál világosítanak fel már a b nál —, ez meghaladja a mi h rünket. Pesten tessenek érde a megyei főkapitányságon. ként mi is hallottuk, hogy le ták...

Fél három múlt öt perccel, visszaérünk az áruház elé. A tartóoszlopai ledöntve, a teret tő tömeg csaknem a bejárati mult. Az üvegajtók előtt még mes félkaréjban állnak: a ka zepén valaki megint mikrofon szél, talán átvág egy szalago hátulról nem látni pontosan. H negyed három. A sokadal rendőrök vágnak utat: — Tes gyázni! Helyet! Tessék kienge elvtársakat!

Három óra tájban szabadu pokol. Sikoltozás, üvegcsörör egymásnak feszülő testek, gyerekek, hisztéria. Hangosbe bömböl: — „Türelem! Csak e után! Tisztelt vásárlók! Vise nek normálisan, különben test güket nem szavatolhatjuk!" A vásnál valamivel többet ér a r sorfal: a meg-meglódúló e olykor visszalökődik róluk...

Úristen, gondolom, csak m jöjjenek a pingponglabdák!

A labdák nem jönnek; m

Kiállítóink

Derek Michael Besant	Calgary, Alberta - Kanada
Isabel Easton	Montevideo - Uruguay
Kalló László	Székelyudvarhely - Románia
Kohsei	Saitama - Japán
Lous Stuijfzand	Hollandia
Mikhalio Krasnik	Lviv - Ukrajna
Raul Cattelani	Montevideo - Uruguay
Toshio Yoshizumi	Saitama - Japán
Valerij Demianyshyn	Lviv - Ukrajna
Vladimir Strutinszkij	Lviv - Ukrajna
Vladimir Zuev	Nizhny Tagil - Oroszország

Andrássy Antal	Kaposvár
Balogh Ervin	Budapest
Bátai Sándor	Kaposvár
Czóbel Mariann	Kaposvár
Czóbel Netti	Kaposvár
Csiszár Elek	Siófok
Fábián László	Balatonalmádi
Fülöp Magdolna	Kaposvár
Harangozó Ferenc	Mernye
Honty Márta	Kaposvár
Jáger István	Balatonalmádi

Korai Zsolt	Tatabánya
Kováts Borbála	Budapest
Kozák Attila	Diósd
László Bandy	Százhalombatta
László Zsuzsa	Százhalombatta
Litkeiné Fábián Rózsa	Budapest
Lóránt János	Mezőtúr
Mocsári Mária	Fonyód
Orosz Lajos	Marcali
Páger Bernadett	Isaszeg
Papp S. Gábor	Fonyód
Rónai Gábor	Kaposvár
Rozgonyi Réka	Budapest
Sejben Lajos	Szeged
Stefanovits Péter	Budapest
Szabó Tímea	Budapest
Szalczer István	Budapest
Sz. Bayer Erzsébet	Kaposvár
Szlaúkó László	Budapest
Szőke György	Balatonszárszó
Sz. Varga Ágnes	Pomáz
Ungvári Károly	Kaposvár
Vecsey Csaba	Budapest

PROFILMAX Nyomda, Kaposvár

SZÍN-FOLT GALÉRIA 100. KIÁLLÍTÁSA

MINIATŰR BIENNÁLÉ

A Szín-Folt Galéria és Művész Klub,
valamint a
Somogy Megyei Önkormányzat
szeretettel hívja és várja Önt,
családját, barátait a

2000. január 8-án,
szombaton 12.00 órakor

kezdődő

MINIATŰR BIENNÁLÉ HIVATÁSOS MŰVÉSZEK

című,
a Galéria 100. kiállításának megnyitójára.

Köszöntőt mond:

dr. Gyenesei István
Somogy Megye Közgyűlésének elnöke

A kiállítást megnyitja:

dr. Pogány Gábor
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető 2000. március 4-ig.

A díjakat felajánlották:

dr. Gyenesei István
Somogy Megye Közgyűlésének elnöke

Bierer János
a Szenna Pack Kft. ügyvezetője

Kimmel Ágnes
képkeretező

Különdíjak:

Szita Károly
Kaposvár Megyei Jogú Város polgármestere

Szín-Folt Galéria
és Művész Klub

A miniatűr képekhez a kereteket
biztosították:

Kimmel Ágnes	Kaposvár
Gottvald Miklós	Nagyatád
Metall Glas Rt.	Székesfehérvár
dr. Gyenesei Istvánné	Kaposvár

Pannon-Pan Rt., Kaposvár

Köszönetet mondunk támogatóinknak.

HONTY Tibor (fotó)

Fotóművészet, 1985.1.sz.

Tibor Honty, 1930-as évek

Tibor Honty : Munkanélküli, 1930-as évek

Tibor Honty : Munkásanya, 1930-as évek

Josef Kubin, 1932—36

Hora, Coriolan

Toca, Mircea: Pékán műverzsa.
= Utunk, 1985. márám 29. 7. ll

1945 u.

Honti Páris Elza

Nyaralás, olaj.
Tájkép, olaj.

Nemzeti Szalon

1928.

Tavaszi Szalon

Hadsereg.

Az 1815-ből, az 1830bó
tüzérség tagjai közül egy tisz

középütt: DIE K.K.
jobbra: No. 36.

a kép alatt: Marine-Artillerie
alól balra: F. l'Allemand.
jobbra: Gedr. bei J. Höfe
legalól középütt: Wien bei J.
Krone.

Szines kny., mér.
[redacted]
140-91

F. l'Allemand: Die
zweyer Jahrhunderte, J. Berma

Honti Paris Elsa

Fák, pastell

Nemzeti Szalon

1929. máj

Tavaszi kalon

A XV. századb

1071. *Ábrahám.*

Mellig látható, kissé jobbra f
medaillonban. Piros turbánt visel. I
szakálla ősz. Jobb kezében fölfelé
tart keresztvassal. Baljának csak a
hatók. Köntöse bő. Fölirata a keretei
Ysaac.«

Fresco, vásznan, méretei 60 : 60
Vétetett 1893 november 21-én 261·7
1894 január 5-iki 58693 sz. leirat alapj
tatott 1894 deczember 31-én. — Az elsz
junius 29-iki 3304 szvsz. határozat (1-

Honti Páris Elsa

Hegyuka

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1930

Uj dep. 69 e)

ugandt 1894 május 4-én

Nemz. Muz.

Uj lels. 720. Dep. 69 E)

nyviz-forrás ~~telepének~~ környékén (ek) ~~felvett~~
tt-ott ~~heverő~~ kövek ~~csak vázlatosan van-~~ hevernek
balról ~~[illegible]~~ L boritott hegy és jobbról
glalja el. A háttérben pedig erdő látszik.

Lerdőkkel Dep. uj 69 es. — Uj

cm. — ~~[illegible]~~. —
~~ól 1899; E. 25-én (36/99 No VI: 5).~~ A mu
jánuár
~~[illegible]~~
junius 24-én

7

Gundelfinger Gy. hg 1895 jun. 24

HONTI PÁRISS ELSA

71 Tájkép olajf. 400.--

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1931

vg.

~~3510 Lotz Károly:~~

3510. Lotz Cornélia ar

Derékig, látható jobbra fordul[illegible] zött~~en~~ hajá, szemöldöke és vágott uj nélküli fehér ruháj szoritja.

Vászon, méretei 69.8:51.

Vétetett az 1905: III. 7 (213-905)

Vét. 20578-905

Honti Pariss Elsa

55 Tájkép olajf. 400.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1932

III

750 (3556)
816 (44).

375.

1905.

brászat.

Hörülök

~~[illegible]~~ és hallgatja a balról álló
maszkodó Szobrászatot. Az előbbi kör-
g kalapácsot és vésőt tart kezeiben.
viseli, mig a másik fejét kendővel
~~lecsusztatva viseli.~~
cm. 147 : 292
iki 20578 sz. leirattal 200 K-án.

⊥, kinek ruhája magas

nek vállai meztelenek,

236

HONTI PÁRISS ELZA

59	Malomvölgy	olajf.	300.—
59a	Fürdő gyermekek	olajf.	300.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1933

04

3513 ~~Lotz Károly:~~

3513. Sándor Babus arczk

Mellig, balra fordul és arcz
Szőke haját kontyba tüzötten vis
kék. Fehér ruhája kivágott.
Vászon, méretei 58.5: 50
Vétetett az 1905: III. 7-

Vét. 20578-905

HONTI PÁRISS ELZA

82 Akttanulmány olajfestmény 200.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1934

Pécs III. 237

Honti Páriss Elza

1928. ápr. Tav. szalon (Neuv. szalon)

Nyár, olaff

Tájkép, olaff

Fajanszok, iglói IX. 62.

Honti Pariss Elza

1934 míg. (Ernst) Borpince előtt téli táj

Nemzeti Szalon

Munkácsy Céh VIII. repr. kiáll. kat. 1935, márc. 30. – ápr. 14.

tröllö, of

U. Páriss Elra

festő

Mil. Bpest. Gatyjától,
Honti Nándortól, majd Antal
Józseftől tanult
Ráid I. mall 1928
Rajz sorozat szövegyel
„Lili és Vili" Ugság germek
mellékel
1928-29
és
Bozdlagyamlex
734. h. képeskönyv

Honti Pariss Elsa

Fák, paszt.

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929, máj. 12 l.

MDK

Honti Pariss Elza

Szántóföldek

Munkácsy ~~[illegible]~~ céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc. 8 l.

MDK

Honti Pariss Elza

Julius

Munkácsy műh céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc.
8 l.

Honti Pariss Elza

Csend, olaj

AME I.kiáll. N.Szal. 1931. jun. 7 1.

MDK

Honti Pariss Elza

Julius

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V.kiáll.
1933. márc. 8 1.

MDK

Honti Pariss Elza

Szántóföldek

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V.kiáll.
1933. márc. 8 l.

Honti Pariss Elza festőművész
Vásár, pasztell
Nemzeti Szalon, 193o. ápr-

Honti P.,ip.m.

a 37.1.fejlécét rajzolta. (ill. 281.l.)

Magyar Iparmüvészet. 1899.

MDK

Honti Pariss Elza, festö

Borpince elött.
Téli táj.

Az Ernst-Muz.kiállitásai. CXLVII.- A MUNKÁCSY-CÉH
VI.sors.egybekötött repr.kiáll. Bp.1934.május. Kat.j.l

MDK

Honti Pariss Elza, festö

162c. Tavasz. Olf.

Uj Szalon. Megnyitó Kiállitás. Bp.1934.ápr. Kat.

Honti Páris Elza

Egy képével szerepel az "Alkotó Művésznők Egyesülete" első kiállitásán.

8 O.U.931.VI.7.

Honti Páriss Elza

Alkotása, a Munkácsy-Céh kiállitásán.

N.U.932.IV.8.

Donit Pérrins Blas

Alkoteks, a Bumpkoey-Ork Kabitatheon.

B.U.S32.IV.C.

Honti Páriss Elza

Tájképe a Szinyei Társ.tav.tárlatán.

Ujság,931.IV.5.

Ulpag. XII.IV.5.

Honti Páriss Elza

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

Est, 931. IV. 5.

MDK

Honti Pariss Elsa

Tájkép, of.

Tav.tárlat, N.Szal. 1934. jun. 5 l.

M.D.K.

Honti Páriss Elza

"Tavaszi Szalon" kiállitást rendezett a Szinyei-Merse Pál Társaság. A tárlaton szereplő müvészek 25%-a nőfestő, mint a lap irja: "Kis beszámoló modern hölgyekről" cimmel. Közöttük szerepel a müvész is.

Délibáb, Bp. 1928. juni. 16. II. évf. 24. sz. 64. lap

Hont. Páris Elza

festőművész

Szinyei Merse Pál Társaság VIII.Tavaszi Szalonja - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1933.III.19.

Honti Páris Elza

festőművész

Munkácsy-cén kiállítása - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Esti Kurir
1936.III.25.

Honti-Páriss Elza

Szinnyei Társaság fiatal művészeinek kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt

nete und malte beherzt eine schlanke Frauennacktheit. Elsa *Honti-Páriss* zeich-
Das Bild Eine Station auf gutem Weg.

Pesti Lloyd 934. IV. 1.

Honti Pariss Elza

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Ujság 930.IV.27.

Honti Páriss Elza

Alkotásával szerepel a Nemzeti Szalon tav.tárlatán.

P.H.934.VI.10.

Honti Páris Elza

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - a képével szerepel.

Esti Kurir
1930.XI.9.

Honti Pariss Elza

festőművész

Munkácsy - céh kiállitása - az Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Ujság
1930.XI.9.

Honti Páriss Elza

festőművésznő

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Hegy utca cimü képével.

Ujság
1930.V.11.

MDK

Honti Páriss Elsa, festöm.

Tájkép. Olf.

Nemz. Szql.-Vl.Tavaszi Szalon. 1931.ápr. Kat.

MDK

Honti Páriss Elza

Szőlő, of.

Munkácsy Céh 8. repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

Honti Páriss Elza MDK

Nyár, olf.
Tájkép, olf.

Nemzeti Szalon 1928. ápr.
Tavaszi Szalon

MDK

Honti Páriss Elza, festöm.

Szölö. Olf.

Nemz. Szal. - Munkácsy Céh VIII. repr.kiáll.-a.
1935.márc.30.-ápr.14. Kat.

Houtin Páris Ha

festőművész

Munkácsy-féh kiállítása - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1933.III.19.

Hont: Páris Ha

festőművész

Szinyei Társaság tavaszi tárlata - Nemzeti Szalónban
- képével szerepel.

Magyar Hirlap
1933.III.19.

Honti-Páriss Elza

Horváth Margit, Junger Kató, Kampis Margit, Maksay Nelly, Papp Emilia, Radnai Margit, G. Raidl Ida, br. Schossberger Klára, Szántó Vera, Weil Erzsébet, Weisz Klári, Burián Irén, Csabai-Rott Margit, Csengeri Ibolya, Hollósné Mattioni Eszter müvészeket sorolja fel, akik más müvészekkel együtt vesznek részt azon a kiállitáson, amelyet a Szinyei-Merse Társaság rendezett "Tavaszi Szalon" cimmel. /cimmel/ "Kis beszámoló modern hölgyekről" a lap kritikája számol be a tárlatról.

Délibáb, Bp, 1928. juni. 16. II. évf. 24. sz. 64-65. lap.

Honti Sándor MDK

A magyar müvészet képviselői között a Nemzeti Sazlon Kossuth utcai helyiségében 1901.febr. 16-án megnyilt internacionális tárlaton.

Mücsarnok.1901.8.sz.132.l.

Ø

Honti Tibor

keramikus

l. Forum. 1933. 76.

80. l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő és
könyvkiadó r. t.
Budapest V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Hontszentantal

M Smester: Krisztus
születése c. Eeje

Genthon István

A régi magyar festő-
ünnepszet. Vác, 1932.
100 – 103, 105, 106 l.

régy urihimzés - lepedőszél. XVII-
XVIII. század

Gerevich: PA, 258 l.

Hontvármegyei

szentségfülkék

l.

Arch. Ert.

1912. 80 l.

ben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le-
dlós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép-
vertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
hez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat-
Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
ájáért, küzdöttem a panamák ellen és segitettem
m tehát a főváros közönségétől, hogy segitsen

e és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki-
nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
repel.**

sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Vase mit Fuss, zweihenkelig,

768. VÁZA, üveg, kiköszörült sze
mit eingeschnittene Augen, a

769. TALPAS POHÁR, kék réteg
blaues Überfangglas, mit eing

770. NAGY POHÁR, oldalán emp
Bécs, 1825. — Grosses Glas,
deutschem Spruch. Wien, 182

771. KOTHGASSER-POHÁR, old
Bécs, 1830 k. — Kothgasserg
von Laxenburg. Wien, um 18

772. KOTHGASSER-POHÁR, em
lódzó galambpárral. Bécs, 182
Hund und kosendes Taubenp

773. NAGY POHÁR, köszörült hy
férfi mellkép. Cseh, 1825 k. —
dem Brustbild eines Arabers.

774. POHÁR, köszörült vörös hya
geschliffenem roten Hyalith, a

775. KÉT TALPAS POHÁR, fuvo

os fonáldisszel. Velence, XVIII. sz. — Trichtervase, edig, XVIII. Jh.

Műcsarnok, Budapest

Mintatörténet

A Műcsarnok ismét szellemes „kulcsot" talált a képzőművészet világához, amellyel belülről tudja megközelíteni a képalkotás íratlan szabályait: a minta köré szervezték tárlatukat. A minta, a motívum jelen van a művészet egész történetében, jelentősége a vizuális kultúrában talán még egyetemesebb érvényű, mint az intézmény nyári kiállításának központi témája, a perspektíva volt.

A mintás textíliák, tapéták vagy éppen fürdőszobacsempék a díszítőmotívumok szabályos ismétlésének hétköznapi példái. A minta egyetemességéről szólva hivatkozhatunk a kékfestők nyomódúcaira, a keleti szőnyegekre, de a középkori táblaképek alkotóira is, kik a legdrágább velencei brokátokéhoz hasonló motívumokat nyomtak az aranyozott krétaalapba, hogy ily módon is hangsúlyozzák a szent téma rangját és méltóságát. A díszítőmotívumok gyakran ősi szimbólumokra vezethetők vissza.

Van azonban a mintának egy másik jelentése is: előkép, példa, amelyet követni kell, akár tanulás céljából, akár, mert felülmúlhatatlannak tartunk bizonyos alkotásokat. A középkorban mintakönyveket használtak a természettanulmányok helyett is. A sokszorosító grafika szolgált a képi megoldások terjesztésére: számos oltárképet festettek kis metszet-szentképek után.

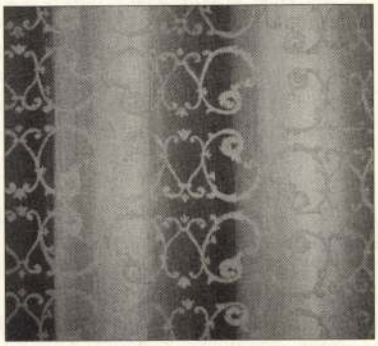

Nemes Nikolett: Római füzet I.,
olaj, vászon 70x70 cm, 1998 (részlet)

A raszter, vagyis a négyzetháló már ősidőktől szerepet játszik a minták pontos ismétlése terén. A múlt század végén a képfelbontás, majd napjainkban a digitalizáció nyitott új lehetőségeket új minták generálására.

A kiállítás a történeti jelenségek mellett napjainkból is hoz számos, nem szorosan a művészet területét érintő példát, ilyen a puzzle vagy a terepruhák kamuflázsa. Ehhez kapcsolhatók Körösényi Tamás háromdimenziós térplasztikái, amelyek sötét- és világoszöld színük miatt kaktuszokra vagy óriási levelekre emlékeztetnek, olyan formákra, amelyekkel a természet mintájára a katonai terepruhákat is álcázni szokták.

Megszoktuk, hogy az igényesen kivitelezett padozatokat mintákkal díszítik: intarziás parketta, terrazzo, mozaik. Ezért különös, amikor Faa Balázs installációként megtervezett „pattern"-nel borítja a Műcsarnok padlóját. Egyébként a „pattern-painting", az új festészet egyik 1980 táján kialakult irányzata is a dekoratív minták önálló festői motívummá emelésével keltett feltűnést. Erre a felfogásra jó példa a fiatal Nemes Nikolett művészete, de az új művészgeneráció több más képviselője is megnyilatkozik a minta fogalmának szabad alkalmazásával.

Az október 3-ig megtekinthető kiállításhoz kapcsolódóan a Műcsarnok meghirdette a textilgyártásban használatos, úgynevezett lauferek tervezését, amelyekből mintegy 30 példány érkezett be, és pályázatot is hirdetett egyszer egyméteres új minták készítésére.

(B.–A.)

Kiscelli Múzeum, Budapest

Szabadtéri kőemlékpark

Mindeddig a Kiscelli Múzeum hátsó udvarában és raktáraiban sorakoztak azok a 100–250 éves kőemlékek, domborművek, szobrok, amelyek egy részét még Schmidt Miksa bécsi bútorgyáros gyűjtötte össze. Ő vásárolta meg ugyanis 1911-ben a korábban trinitárius rendi templomot, és ajándékozta a Kiscelli Múzeum, ahova a Budapesti Történeti Múzeum újkori várostörténeti anyaga került.

Az épülettömb a második világháború harcaiban súlyosan megrongálódott; 1949-ben elkezdett újjáépítése még ma sem fejeződött be teljesen. [illegible] Schmidt-hagya-

Amikor II. József 1783. évi rendeletével fölöszlatta a trinitárius rendet és elárvereztette az egész berendezést a kegytárgyakkal együtt, a templom két tornyát is lebontatta, sőt még az oszlopfőket is, hogy itt többé istentisztelet ne tartassék. A szétszórt korinthoszi oszlopfőket Schmidt Mi[illegible]

HONTY TIBOR
FÉNYKÉPÉSZ

Magyar Fotográfiai Múzeum, Kecskemét

Pomona felfedezője

Ne kérdezzük, miért éppen Tibor Honty (1907–1968) prágai fotográfus emlékkiállítása látható a kecskeméti Magyar Fotográfiai Múzeumban, s miért nem mondjuk a Vladimír Birgus szerkesztésében Európát járó, a cseh modernista fotót bemutató kiállítás, amely nagyban segíthetné a magyar fotótörténet szellemi közegének, közép-európai összefüggésrendszerének megértését. Örüljünk annak, hogy tágabb környékünkről megismerkedhetünk egy szimpatikus fotográfussal a sok közül.

Honty bemutatásához az életrajzi adatokat a Jiří Mašín által 1986-ban Prágában kiadott kismonográfiából merítjük (ilyen még csak-csak akad a jelentősebb magyar fotográfusokról is), továbbá a cseh fotósok életrajzi lexikonából és L'udovít Hlaváč szlovák fotótörténetéből (ezek megfelelőit, sajnálatos módon, nálunk hiába keressük).

A Kelet-Szlovákiában született Tibor Honty vizuális műveltségének megalapozója a jelentős, Bauhaus-szellemű pozsonyi iparművészeti főiskola, az ŠUR (Škola Umeleckych Remesiel, 1928–1939), melynek fotós szellemiségét a modernizmust saját invenciójából építő Jaromír Funke, a népi és avantgárd szintézisére törekvő Karol Plicka, továbbá a szociofotóban jelentőset alkotó Irena Blühova (Blüh Irén) határozta meg.

Honty 1930–1933 között kerámia szakon tanult a nagy hatású mesternél, Júlia Kováčikova-Horovánál; s az 1933-as Slovensko, majd 1937-es Nové Slovensko kiállításon, továbbá ugyanekkor a párizsi világkiállításon még keramikusként szerepelt.

1933-ban Prágában telepedett le, s ezután kezdett fotózni. Egyfelől – a kor szellemiségét tükrözve – szociológiai érdeklődésre valló dokumentumfotográfiákat készített (tegyük hozzá, nem igazán jelentőseket, s a nyomor feltárásának igénye a későbbi életműben nem bukkan újra föl), másfelől azonban műtárgyfotókat szobrokról –, s ezekről már érdemes szólni.

Prágába a század elején, szinte a megszületésük idején kerülnek – Vincenc Kramář művészettörténész-műgyűjtő, illetve a Mánes Társaság buzgólkodása nyomán – első vonalbeli kortárs művek. Így juthatott hozzá a szobrász-keramikus képzettségű, erős formaérzékű fiatal Honty, hogy lefényképezze Aristide Maillol bronz Pomona-szobrát. Újjáteremtő intencióval megalkotott képciklusából néhány fotó a La Renaissance folyóiratban jelent meg 1939-ben, John Rewald kísérőszövegével, aki az agg Maillol mester elragadtatását is tolmácsolta szobra „fölfedezőjének". A lelkesültség jogos: a fotográfus egyfelől alázattal szolgálta a művet, másfelől a tónusok gondos elosztásával, a formák képpé szervezésével eredeti formaélménnyel telítette.

Tibor Honty: Pomona

A fotográfussá váló Tibor Honty későbbi munkáit is a képszerkesztés igényessége jellemzi. Nagy sorozatai hosszú időn át egymással párhuzamosan épültek: arcokról, vándorcirkuszosokról, temetőkről, szoborformákról, prágai pillanatokról és szülőföldje tájairól. Fotói melankolikus lírájáról beszél Karel Teige, a jelentős teoretikus, aki Das moderne Lichtbild in der Čechoslovakei című 1947-es, áttekintő könyvébe Hontyt is beválogatta. A távolságtartás, az árnyalt és gazdag kifejezés igénye, a kép öntörvényűsége egyaránt fontos volt Honty számára. (Ebből a szerepkörből egy alkalommal lépett csupán ki: az 1945-ben Prágába bevonuló Vörös Hadsereg lelkesült fogadtatását friss riportképeken megörökítve.)

Fotóit szemlélve újra rádöbbenhetünk: a modernizmust csak Magyarországon éltük meg újrakezdések és történelmi filmszakadások sorozataként. A negyvenes, ötvenes, hatvanas évek Csehszlovákiájában hivatásos fotográfusi pályát befutott, főként könyvkiadók számára dolgozó Tibor Honty semmit sem adott föl tanultságából és igényességéből a politikailag sötétebb időkben sem.

A kiállítás október 10-ig tekinthető meg.

BÁN ANDRÁS

Fénykép

Magyar Foto: Bt h 928/1-5 Hegedüsné

Látogatók a Honvéd-kiállításon

1951.

Meg. van

Honvéd János faragó

Kerepel az alábbi tárlaton

L. J.: Fafaragók kiállítása
Békéscsabán

Békémegyei Népujság 1969 III. 30

Honus Nep. Janus

vači rajzmester

l. 1824–28.

Tragor Vácznůvenci

80 l.

Igaz bavátséggel

Fränkel Jénő

X/16.

Ø Hanuschek

Otw.

laid

Fos 633

Mein Hanuschek ?

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztai

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

N. D. K

HONZ Jakab szobrász

Varasdon

1675. Zágráb, jezsuita templom, oltár-szobrok

Aggházy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

I 216. l.

II. 3:0. l.

MDK

Hónyi Lajos,

Müvei említésre méltók.

Mücs.-Az 1939.évi Téli Tárla t.-8 Órai Ujs. 1939.fe
l.
4.l.

M.D.K.

Hooge R.

9) Budavár ostroma 1686-ban. Részletek.

Budapest székesfőváros története múzeuma kiállítása: Buda, Óbuda, Pest 1800 előtt, Budapest, 1946. 5 lap.

Hooghe, Romain de

Buda ostromával kapcsolatban a jul. 22-iki robbanás drámai jelenete ismeretes /de topografiaja teljesen képzeletbeli./

15.o.

/dr. Kelényi B. Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 1683-1718. Bp. 1937.

Hooghe, Romain de

Rézkarc: Budavár ostroma ÉK-ről nézve.
Sign; R. de Hooge inv. et fecit 1686.

46.o. 113. szám. Repr. a mü végén.

Ugyanezen képnek változata egy illusztrált röplapon.

46.o. 111. szám.

/Dr. Kelényi B.Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 1683-1718. Bp. 1937.

HOOGHE, grafikus

A XVII. századi legkiválóbb magyar vonatkozású csata ábrázolások Hooghe és Westrehoot csataképei közül kerültek ki. Ezek fegyver-, viselettörténeti, valamint hadtörténeti jelentőségűek. 279.old. 64-65.jegyz

Boros László: Tanulmányok.-Dorffmaister Baranyában 269.old

Müv.Tört.Ért. 1974. XXIII. 4.sz. Bp.

Hooghe, Romain de MDK

Illustrált rézlap /München bei Mich. Wening Kupferstechern/
Rézkarc : Buda ostromáról.
Hoogh, Romain de /
113. sz. alatt leirt képének változata.

59.o. 164. sz.

/dr.Kelényi B.Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86 o.16 repr.
Bp. 1937.

Romain

Hooge R. de

MDK

Rézkarc: "V rovering der Sterke stad Buda of Offen
Sign.: R. de Hooge jnv. et fecit 1686.

58.o. 162. szám.

/A 113. szám alatt leirt kep változata/.

Rézkarc: Belae er- und Eroberung... Ofen...
58-59.o. 163. szám.

szintén a 113. szám változata.

/dr.Kelényi B.Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86 o.16 repr.

Bp. 1937.

Hoogh, Romain de

Rézkarc: Per l'espugnazione di Buda Sonetto.

Négyszakaszos sonett felett allegorikus kép.
Fenn a török birodalom szarkofágja.
Jobbra császári harcos és török nő.
lenn röpülő sas lábainál félhold.

75.o. 241. szám.

/dr. Kelényi B. Ottó/:Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában.1683-1718. 86 o.16 repr. Bp. 1937.

Hoogh, Romain de

Rézkarc: Divo Et Invictissimo Leopoldo I....

I. Lipot diadalmenete. Előtte harcosok Buda és a visszafoglalt városok zászlóit emelik magasban. Lent legyőzött törökök. Fent felhők közt a pápa trónon ülő alakja. Lent hosszu párkányon a győzelmek szinhelyei: Érsekujvár, Siklós, Bécs, Buda és pest, Szeged Esztergom.

77. o. 251. /// szám.

/dr. Kelényi B. Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 1683-1718. 86 o. 16 rajz. Bp. 1957.

MDK

Romeyn de Hooghe /1645-1708/

Amb. csata · 90-100 old.

képek

M.D.K.

De Hooghe, holland rézkarcoló

két rézkarcát közli a
nemrő Buda várának 1686-
ban történt visszafoglalá-
sáról.

Róna György: Romeyn de Hooghe és
a magyarországi török háborúk.

Müvészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf.1.sz.
18. old.

M.D.K.

M.D.K.

De Hooghe, holland rézharcoló

egy-egy rézharcát hőzli a szerző az 1657 évi Nagyharsányi-, illetve az 1691 évi Szalankeméni csatáról.

Rózsa György: Romeyn de Hooghe és a magyarországi török háborúk

Müvészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf.1.sz.

18. old.

H.G.K.

Művészettörténeti Értesítő, 1960. XIX. évf. 1. sz.

old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Honvéd György

BÉKÉSMEGYEI NÉPUJSÁG

1965 DEC 12.

1021

Honvéd György békéscsabai TÜZÉP-dolgozó egyetlen bicskával szoboralakokat, domborműveket bont ki az érzéketlen fadarabból. Ügyes faragványainak egyike: „A huszár".

, ha segítenének

em pihen ba
Erkel-

Korábban beszámol-
yhetes nagy sikerű
megyei turnéjáról
a gyulai Erkel-
tevékeny művészeti
etében ritka sorozat-
et a csoport: az idén
álló est keretében
áncosok, a zenekar, az
a szavalók.
műsoruknak kö-
gy szinte most sem
et tenni a meghívá-
mber 11-én délután

a gyulai Erkel Ferenc Gimnázium tantestülete és diáksága számára ad jutalomműsort az együttes; hálából, amiért a gimnázium tehetséges tanulók szerepeltetésével támogatja a csoportot.

17-én Gerendáson szerepelnek: az új kultúrház megnyitására kaptak meghívást. 19-én Kaszaperen lépnek fel, szintén kultúrházavatási ünnepség keretében.

Ebben az évben több mint valószínű, eljut az együttes az ötvenedik jubileumi előadásáig.

e m!

BA, KÉTEGYHÁZI ÚT 1921/2

ELAJÁNLJA AZ ALÁBBI ANYAGOKAT:

mély lemezszekrény	1 db	520,—	520,—	Ft
él védőrács	4 db	84,60	330,—	Ft
él védőrács	4 db	84,60	330,—	Ft
acél védőrács	2 db	325,—	650,—	Ft
ísrács	1 db	300,—	300,—	Ft
áló szögacél kerettel	1 db	250,—	250,—	Ft
tó	3 db	50,—	150,—	Ft
nyú ablak	1 db	250,—	250,—	Ft
tű ablak	1 db	450,—	450,—	Ft
cs nyitható	1 db	80,—	80,—	Ft
lak	1 db	80,—	80,—	Ft
ló	2 db	50,—	100,—	Ft
	2 db	50,—	100,—	Ft
cs	2 db	100,—	200,—	Ft
usszellőző	1 db	60,—	60,—	Ft
blak	1 db	200,—	200,—	Ft
ellőző	1 db	147,—	147,—	Ft
ellőző	1 db	147,—	147,—	Ft
s	1 db	120,—	120,—	Ft

567

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Honvéd György
BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG
1967 JUN

1021

Kubikos Honvéd György munkája

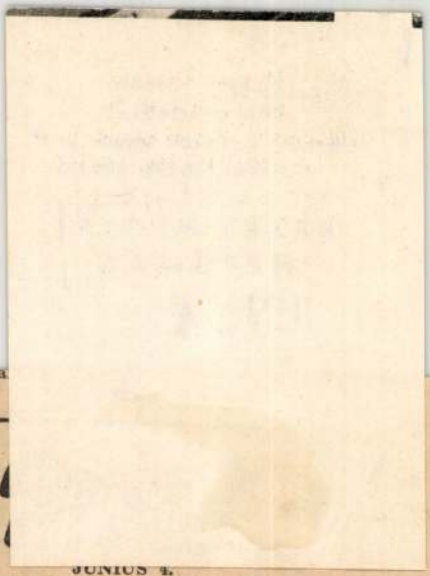

2 Esti szel. Herczeg Ja-
a. 15.00 Tánczene. 15.45
fiataloknak! 15.50 Liszt:
ia. 16.05 Farkas Gyula:
ódia. 16.16 Willi Bos-
ttese játszik. 16.33 Garai
. 16.40 Könnyű fúvósmu-
A sportriporter jelentke-
csforgalom. 18.10 Magyar
Kozmosz. 18.46 Wagner:
Háromfelvonásos opera.
gokig. Versek.

---

nkahelyre keresünk laka-
szak- és segédmunkáso-
zés: Fémmunkás Szere-
ség Bp., XIII., Lomb u.
4957

ektroműszerész szakem-
etanított munkást nitro-
alkoztatva, 4 fő villamos-
irtas betanított munkást,
tosszakmában betanított
almazunk. Bérezés telje-
ján. Jelentkezés: Békés
esipari Vállalat, munka-
Békéscsaba, Temető sor
328

negyei Tanács Építőipari
Vállalata felvételre keres
ettséggel rendelkező jog-
, egy közgazdasági tech-
5 éves gyakorlattal ren-
ipari anyagkönyvelőt, to-
os, vízvezetékszerelő, ács.
zakmunkásokat és segéd-
Jelentkezni lehet: Békés-
yházi út 1921/2. 329

Orosha

JÚNIUS 4.

Békési Bástya: Velejéig romlott. **Békéscsabai Brigád:** Fantomas visszatér. **Békéscsabai Szabadság:** Fantomas visszatér. **Békéscsabai Terv:** A fáraó I—II. **Gyomai Szabadság:** A hős, aki fél. **Gyulai Erkel:** Felettünk az ég. **Gyulai Petőfi:** 4 órakor: Egy pikoló világos, 6 és 8 órakor: Harlekin és szerelmese. **Mezőkovácsházi Vörös Október:** Lenni vagy nem lenni. **Orosházi Béke:** Fény a sötétben. **Orosházi Partizán:** Tízezer nap. **Sarkadi Petőfi:** Sellő a pecsétgyűrűn I—II. **Szarvasi Táncsics:** 4 órakor: A betörő, 6 és negyed 9-kor: Szerelem a megfelelő idegennel. **Szeghalmi Ady:** Kedves Brigitte.

JÚNIUS 5.

Békési Bástya: Tízezer nap. **Békéscsabai Brigád:** Fantomas visszatér. **Békéscsabai Szabadság:** Fantomas visszatér. **Békéscsabai Terv:** Kedves Brigitte. **Gyomai Szabadság:** Tom Jones. **Gyulai Erkel:** Fény a sötétben. **Gyulai Petőfi:** Pacsirta. **Mezőkovácsházi Vörös Október:** Veszélyben az alagút. **Orosházi Béke:** A nevük azonos. **Orosházi Partizán:** Egy pikoló világos. **Sarkadi Petőfi:** Lenni vagy nem lenni. **Szarvasi Táncsics:** Szerelem a megfelelő idegennel. **Szeghalmi Ady:** A boldog halál angyala.

Hont vári Judit, gyermekrajzoló MDK

Díjat nyert.

– :A Kor gyermeke 9
Könyvjutalom

ČSALAD és ISKOLA, Bp. 1966. jánuár XVII/1

Hontvarsányi

ág. ev. templom

1.

Ger MRE

3034. l.

3795. Pállik Béla.

Sz. Nagy-Mihályban 1845 f
julius 27-én.

3795. Kos.

a mely balrafordultan á
látható. Kétszer csigaszerű
széle éppen a szem mellett
gyapjuja dúsan ránczolt. A
zése alól balra: Pállik Bél

Vászon, mér. 81:65.
Vétetett az 1907. n
február 10-iki 9288 sz. lei
moltatott 1908. január 21-é
jus 2-án 763 szám alatt.

Tanulmány a Kosok az akol

Letétképen átadatott a s
(1446-908).

Vét 123768-907

Hontvarsányi ref.

templom

1.

Korompay

13. l.

843. *Lovas csata.*

Hegyes vidéken folyik, a lovasok harczolnak. Közűlök a szürke paripán ülő török, ki fel piros nadrágot és magasszárú fogja föl a piros kucsmás és b ellenfél dárdájának döfését. Kis innen, egy másik keresztény, és előre néz, vágtat előre, minth jaikkal védekező sebesülteket t turbános törökök rontanak a Közelében elesett lovak heve pedig, hol a piros köpeny, a dár mellett, egy kék kabátos töröl hitetlenek vágtatnak a hegyek l fel. Az égbolt felhőzött.

Vászon, méretei 70 : 119 cm. — az 1895 márczius 26-án kelt 16309 sz tárgyalások folyamán létrejött megá Enea Lanfranconi gyűjteményéből, a sz. a. jóváhagyott rendelettel sze (140–895).

Kifüggesztésére vonatkozó ad *Rugendas modora :* Lovascsata.

Romeyn de Hooghe

1645-1708 nagyméretű rézkarcai a felszabadító hadjáratról

Cennerné: A Tringi család 1966. 19.o

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

M.D.K.

de Hooghe, Romeyn, amszterdami

festő és rézkarcoló (1645-1708)
45.5×55.9 cm méretű lapon örökítette
meg Buda 1686-os ostromát, holland
nyelvű magyarázó szöveggel, külön rép-
lapon. Létezik német nyelvű réplap is,
mely négyhasábos történeti leírást
tartalmaz. Szerző még egy kisméretű
rézkarcát említi (8×10.5) I. Lipót diadalmenetét
ábrázoló lapon.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493 - 1800/.

Bp. 1963. 240-243. old. LIII. t

250. old.

Rouveyn de Hoghe

réfkovca a spalánkeméni csatáról

1691. aug. 19-én

repr

Cennerné: A Frigi család 1966. 19.o

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

33. Kamienetz vára.
Mutius: »La Sacra Lega contro la potenza Ottomana«-jából (Nápoly, 1699).

La fortezza di Kamienetz
Mutius: La Sacra Lega contro la potenza ottomana (Napoli, 1699).

34. Kassa meghódítása 1685 ben.
(Chiarello: Historia degli Avvenimenti etc. Velence, 1687).

La conquista di Kassa nel 1685.
(Chiarello: Historia degli Avvenimenti ecc., Venezia, 1687).

35. Ütközet a bécsi erdőben. Romeyn de Hooghe rajza, Peeters metszete
(Magyar Történeti Képcsarnok).
La battaglia nella foresta di Vienna. Disegno di Romeyn de Hooghe, incisione di Peeters (Galleria di Pittura Storica Ungherese).

bet törődnek a szép vonallal, a ritmikus tűvezetéssel, az elegáns formákkal, mint a drámai előadás lüktetésével. Ez a világosabb előadás s tömörebb jelenetezés uralkodik azokon az emlékérmeken is, amelyeket az uralkodók és a városok a visszafoglalás örömére vertek s amelyeknek egyik lapján rendszerint a várostrom vagy más ideális harci jelenetek láthatók. [392] Igen sikerült a Massimiliano Soldani érmén (Lotharingiai Károly tiszteletére) látható harci jelenet, a megmintázás lágyságával és a kompozíció ele-

A felszabadító hadjáratokból rajzolta az Acta Leopoldi lapjait, amelyeket Peeters metszett az Icones számára.[400] Itt látjuk a bécsi ostrom jeleneteit [401] (35. kép), valamint Erseküjvár ostromát.[402] Nevezetes Haffner Kristóf metszete Buda és Pest ostromáról, a legeredetibb s a legfestőibb ostromjelenet, amely 1686 eseményeiről készült: csupa élet és mozgalmasság. [403] Péterváradról, Belgrádról [404] és Eszékről is remek ostromképet készített [405] (36. kép).

Hooghe magyar vonatkozású csataképeinek csekély a forrás-értéke: szubjektív alkotások. Az ellentétes elemek összeállítása,

a barok szellemben gyökerező kompozíciós érzék s kiváló térérzék jellemzi. Semmi sincs benne a G. de Lairesse-féle hűvös, formális, üres klasszicizmusból. Technikája, az egyes apró alakok színes, szellemes, mozgékony beállítása franciás s akárcsak Stefano della Bella-ban — a Callot művészetének emléke cseng benne

36. Romeyn de Hooghe: Az eszéki csata (Magyar Történeti Képcsarnok).
Romeyn de Hooghe: La battaglia di Eszék (Galleria di Pittura Storica Ungherese).

vissza. Ő is mesterien karrikíroz; Hooghe az első nagy holland politikai karrikatúrista. Ez adja meg jellemző erejét; seregfelvonulásai nem lélektelen tömegábrázolások. Minden muskétás, aki a vállára vetett fegyverrel halad a vízárkokban, külön él, önmagában is egyéniség.

Ugyanezek az erényei és a hibái Westerhoot Arnold csataképeinek.[406] Westerhoot több lapot készített: Buda ostromáról kettőt,[407] egyet Esztergom ostromáról,[408] egyet Belgrádról.[409] Érsekújvári lapján az előteret hagyományos lovascsata-jelenetek

élénkítik [410] s hatásában ezt is felülmúlja az eszéki híd előterében adott jelenet [411] (37. kép).

Westerhoot, Hooghe-hoz hasonlóan, nem ragaszkodik szigorúan a történeti eseményekhez ; önkényesen alakít, amint erre már Szekfű rámutatott. Jelenetei azonban életteljesek, lendüle-

37. Arnoldo van Westerhoot: Az eszéki csata. Részlet (Magyar Történeti Képcsarnok).
Arnaldo van Westerhoot: Battaglia di Eszék. Particolare. (Galleria di Pittura Storica Ungherese).

tesek, mozgalmasak, de nem a Callot iskolájának, hanem a római barok modorának jegyében. Westerhoot Rómában élve, egészen beleélte magát a római barok világába. Éles valóságmegfigyelése ellenére nem mond le a szép formák és a harmonikus vonalak kultuszáról. Ez a realizmus közös jellemvonása a XVII. század nagy északi mestereinek, akik a barok komponálás módszereit meggyőzően egyesítik a reális formalátással. Westerhoot-ban a késő németalföldi romanisztika nagy mesterét tisztelhetjük.

* * *

vett csatakép (mint Wouwerman loporfüstös, viharos ege alatt táncoló vad szürke paripái, vagy Stefano della Bella képei) több lehetőséget nyujtott a mesternek, mint egy ostrom; ahol megkötik a művészt a helyi adottságok, a vár képe, helyszínrajza, a seregek felvonulása, sajátos viseleteik és fegyverzetük s a fővezérek képe. Ezeken a képeken a középpont az ostromlott vár, körötte a küzdő hadak, sokszor áttekinthetetlen gomolyagban;

7*

képfestészet barok-kori virágzása, és más törekvéseknek adott helyet.[443] E kör munkáitól, Huchtenburgh, Harrewijn, Hooghe tevékenységétől függetlenül még a XVIII. század legelején egy jelentős mester s családjának munkássága fontos számunkra. A Rugendas-család nevét a kuruc-labanc harcok, a Rákóczi-felkelés jeleneteinek megrajzolásával tette emlékezetessé művészetünk történetében.

Rugendas, a XVII—XVIII. század német csataképfestő

Külön kell megemlékeznünk azokról a hollandi mesterekről, akik Jenő herceg hadjáratairól a leghívebb s egyben művészileg is legjobb metszeteket készítették. De ezek már újra hollandok, köztük Romeyn de Hooghe és Westerhoot Anrold. Hooghe remek csataképet festett a pétervaradi ütközetről, az amsterdami Johannes de Ram kiadásában, karcának lehelletfinom árnyalataival ;[435] az ő egyik képét látjuk a belgrádi csata egyik színezett térrajzán

Hooghe

Antcsata 100, 101. l.

Romeyn de

cartoucheba foglalva.[436] A komponálás magasrendűségéről tesz tanubizonyságot a belgrádi ostromot ábrázoló eredeti karca, egyik legritkább lapja. A vár kapujánál a győzelmes vitézek oltalmáért esdeklik a nép ;[437] ez a lendületes, túlfűtött drámaiságú rajz messze felülmúlja az előző század sablonos metszeteit. Époly önálló szellemet és érett képalkotást képviselnek Hooghe késői lapjai, mint Westerhoot ritka lapja a belgrádi csatáról, amely a legötletesebb barok csataképek egyike.

Hooghe, Romeyn de

cŕod

6

Ambesata. 63. l

90
92
93
100
101

Injerne

1.

Hooghe, Romain de

vézin

III. János lengyel királytól nemességet nyert.

ivod

Angyal David

Késmárki Thököly Imre.
1657–1705. II. rész. Bp.
1889. 290. l.
Magy Tört. Eletrajzok

IV. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr által az Országos Ösztöndíjtanács intézőbizottságának felterjesztése alapján meghívott tanácstagok:

a) tudománypolitikusok:
I. *dr. Szily Kálmán* (1937)
II. *dr. Magyary Zoltán* (1940)

b) műépítészek:
I. *dr. Hültl Dezső* (1942)
II. *Wälder Gyula* (1939)

c) szobrászművészek:
I. *Szentgyörgyi István* (1938)
II. *Kisfaludy Stróbl Zsigmond* (1941)

d) festőművészek:
I. *Dudits Andor* (1937)
II. *Glatz Oszkár* (1940)

e) zeneművészek:
I. *Bartók Béla* (1942)
II. *Kodály Zoltán* (1939)

f) iparművész:
I. *Helbing Ferenc* (1938)

g) tudományszakok képviselői:
I. *dr. Navratil Ákos* (1942)
II. *dr. Orsós Ferenc* (1942)
III. *dr. Hajnal István* (1942)
IV. *dr. Tiefenthaler József* (1937)
V. *dr. Szent-Györgyi Albert* (1937)
VI. *dr. Yolland Artúr* (1937)
VII. *dr. Prinz Gyula* (1938)
VIII. *dr. Eckhardt Sándor* (1938)
IX. *dr. Szabó Zoltán* (1938)
X. *dr. Zambra Alajos* (1938)
XI. *dr. Glattfelder Gyula* (1939)
XII. *dr. Schmidt Henrik* (1939)

Hooghe, Romain de
vérm

l. Fekbptörök

29. tábla
43. "

izottság!

tes bizottságnak tisztelettel jelenteni
rony helyreállitásának egyenümcepélyét
meg.
oknak ez alkalommal kiosztandó
kimutatását bemutatván, tisztelettel
ttságot, a mellékelt kimutatásban
kiosztására az engedélyt megadni
irányzott 800 koronát, a torony helyreálli-
dni méltóztassék. —

Hooghe, Romeyn de

rézm.

Buda 1686. évi ostro-
ma. Festi rézk.
Illustr. röpirat

Hlubay 1948

965. n.

9/8

M.kir. vallás és közokta

1209/1941
----------sz.
Om.biz.

Felhivom Cimet az
letemmel az 1942-43 M.évre ha
hozzám beadási határidejének
tul beérkező keretmegállapitá
kintetbe venni.

Amennyiben Cim a
kérelmét a megadott határidő
hozzám a határidő lejárta elő

Hooghe, Romeynde

rezm

Eszéki hidfelgyújtása és a drávamenti harcok. Fenti rézk. 1687. Illusztr. röplap.

Hubay 1948

972. r

min. ired

eles, illetve az illető személyt

tározatáról értesiti a katonai
amely a határozatot - a nemtény-
rehajtásának napjával- " nth . . .
öveggel, /értsd: nemtényleges állo-
október hó 2.napjától 45 napig/
feljegyzi. Az állománytest a hatá-
nal végrehajtami köteles, kivéve,
Ez esetben az állománytest a honvé-
zottságához haladéktalanul jelen-

állományba helyezéskor a vissza-
lapjának V. rovatába a következő
st bejegyezni: " A m.kir. honvé-
ottsága . . . . .számu rendelettel
állományba helyezni rendelte.
. . . év . . . . . hó . . nap.

Hooge, R. de

vod

Jájczay János dr

Buda visszafoglalásá-
nak emlékei.

MAGYAR MUVESZET

1936. 337. l.
340 l.
Keppel

Hooge

A pil. 22iki robbanás
Budavárában
Fenti rajza után
készült messzet
repr.

Károlyi Árpád dr

Buda és Pest
visszavivása 1686-
ban. Bp. 1886
303, 436. l.

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Hooge, R. de

lásd

Kár Well

404. l.

2 helyen is!

STEPHANEUM NYOMDA R. T.
Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28. szám.

DR. GULÁCS PÁL

UJ FOLYAM. * XXII. KÖTET.

1914. ÉVFOLYAM.

(A Bulletin de la Revue Bibliographique Hongroise c. melléklappal.)

BUDAPEST

KIADJA A M. N. MÚZEUM ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRA.

1914.

Hoogh, Romain de

l.

Kelbpgrafák

11, 113, 162, 163.

164, 241, 251. 47.

Hoogh, Romeyn de

hollandus festő

III. János lengyel király
szolgálatában
állott

Kopera, Dr Feliks

A régi festőművészet
Lengyelországban –

MAGYAR MUVESZET

1928. 164. l.

Hooghe, R. de

Casa

Kremregi Bp 15 l.

Schulz Tanos Bálint:

Derékig, balra fo
ban, ~~van ábrázolva~~, n
veszneк körül. Köré
Kálla leber etvált. Ve
jének alja csipke. Te
ös sorban:

Ihre Excell: Der
HANN VALENTIN d
Ritter, Herr auf N
vallerie und Obris
in Ober u: Nieder

Rézmetszet, méretei

93

Brethius Kriegshelm II Th 170 l Nürnb. 1688

sereg távozott a templomból, hogy soha el ne feledje ezt az áldott találkozást.

Este Kelemen Gyula esperes és felesége látták vacsorára vendégül Dr. Ravasz László püspököt. A vacsorán részt vettek : Dr. Máthé Béláné, Dr. Janka Sándorné, Péchy László országgyűlési képviselő,

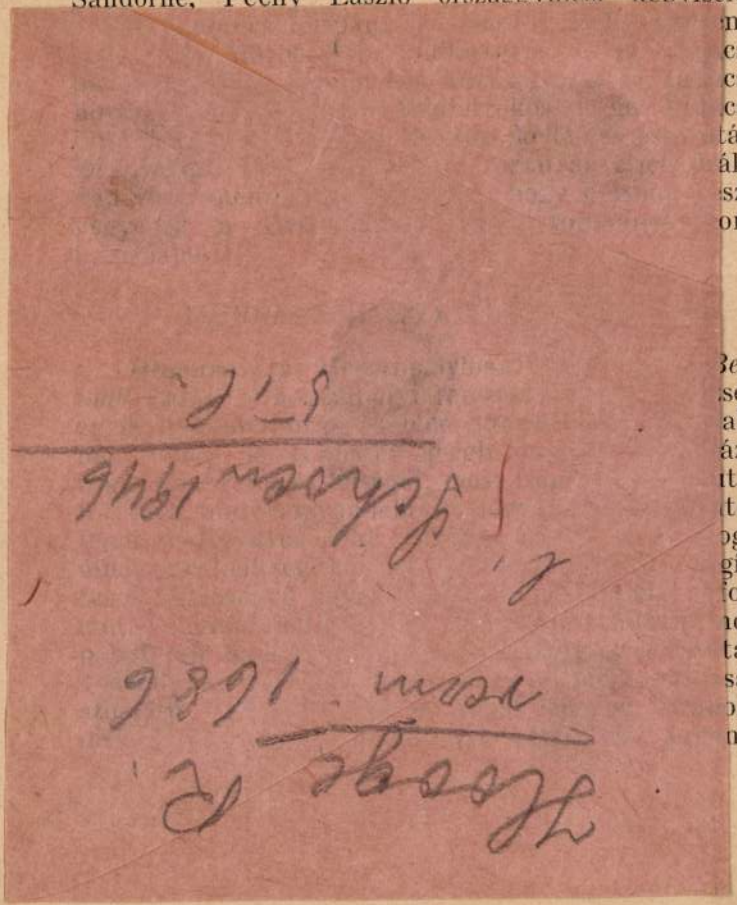

Himnuszt dalolnak éneklő szívekből
Megépült karok — büszke orgonák.

. . . . . .

— Nem ! — Nem veszett el népünknek szent joga,
Ha zúg az ének — s ha zeng az orgona !
Szívek megérzik... ajkak messze szólják

— Viharban, vészben mondják, zengik, zúgják
A Feltámadás boldog riadóját.
Gyulaháza, 1938 május.

NAGYKÁROLYI EGYHÁZMEGYE.

A mátészalkai ünnepnapok. A „Református Élet"-nek főszerkesztője, *Dr. Ravasz László* püspök, titkos tanácsos és szerkesztője, *Muraközy Gyula* budapest-kálvintéri lelkipásztor által Mátészalkára egybehívott országos értekezlete nagy sikerrel folytatódott és be is fejeződött. Az utolsó két nap megbeszélésein résztvett *Dr. Tasnády Nagy András* budapesti egyházmegyei gondnok, a NEP országos elnöke, a tiszántúli egyházkerület részéről pedig *Makláry Károly* püspök és *báró Vay László* főgondnok, államtitkár is.

Az igeszolgálatot s az előadásokat *Szabó Imre* budapesti esperes, kormányfőtanácsos, Dr. Szirmay-Kalos Pál kúriai bíró, Dr. Imre Sándor budapesti egyetemi tanár, Dr. Enyedy Andor és Uray Sándor kormányfőtanácsos, egyházkerületi lelkészfőjegyzők, Dr. Szabó Zoltán sárospataki theol. akadémiai tanár, Kovács Bálint konventi ifjúsági lelkész, Fazekas Lajosné és Sebestyén Andorné lelkésznék,

Hoogh, Romain de

lásd

Rabó Mihály cikkét

az ujpesti főgimnázium

1930. évi értesítőjében

fentiről.

65491. szám

A műemlékek Orsz. Bizottságához, véleményének mielőbi közlése végett leküldöm. –

Budapest, 1904. augusztus 3.

A minisztre meghagyásából.

Dr. Kaiß Barnány Sándor

osztálytanácsos

Hooghe, Romyn de

festo

l.

Spendvisdet

126, 148 l.

2977

L. Hartmann:

(Sz. München ben 1835. oktober 15-én

Őszi tájkép földmi

A kissé dombo
földmives beszélget
három munkásn
creszkedett L ~~[illegible]~~
két lóval. A hátte
Ködnek, ~~[illegible]~~
A őszi szántást v
felgyűrő hajtóká
szári csizma; a
lóg. fejét barna
inge rövid ujjú, k
~~[illegible]~~ figyelő kis lo
kötényt a rövid s
tott fa egyik galyán
nyát szedegetők
ga, ingvállukn
vágott, kötényö
szántóföldeken
jobbra: „Ludw.
Fa, r
Vetet
A k
v:

L és a kik mellett kosarakat
és zsákokat veszünk észre;

V: 238.

Hooge, Romain de

Verin

Buda és Pest ostroma
1686-ban. Rézm.-fen-
tről holland nyelvü
feliratlal.

Wagner: Staedt und
Geschicht-Spiegel ...
Augsburg 1687.

Majláth tó A. kiáll
252 l.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. K

190 8 évi 19718 számv. sz.

III/c, ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

Méltóságos

br. F o r

a müemlékek ors

Folyó évi szept

átiratára való hivatkozás

bizottsági előadó muraszo

vényesitve tisztelettel

Budapest, 19

Hadjárat. T.5692.

A középtérben az őrtornyon és bástyákon törökök küzdenek, jobbra pedig a hid szakadt le, minek folytán a Dunába többen beestek. Felirata

balra: t' Veroveren en ruineeren van Tabor Leopold-staden den Donauer pasbrug door de Turken.
jobbra: Prise de Tabor. Leopoldstat, et du pont sur le passage du Donau ruinees par les Turcas.

középütt: No. 3.
jobbra az úszó deszkadarabon: Per. I. Peeters ex. An.
legalól középütt: Per P. de Hooghe in.

Rm., mér. a vk. 15.1: 19.7 cm.

140-95

Hadjárat. T.5693.

Az előtérbeli fahidon törökök és keresztények küzdenek, kik közül többen a folyóba esnek. A háttérben épületek látszanak és nagy robbanás történt. Felirata

jobbra: Mines et assauts des Turcqs Contremies et Sorties des Assieges.
balra: Mynen Stormen etc der Turk, Contramynen en uytvallen der beleegerden.

középütt: N. 5.
legalól középütt: Per R. de Hooghe in.

Rm., mér. a vk. 15.4: 19.7 cm.

140-95

Hadjárat. T.5691.

Az előtérben balra a török vezér előtt hodoló küldöttség térdel, mig a földön pénzes zsákok és kulcsok hevernek, jobbra pedig a kereszténveket gyilkolják le. A hegyes háttérben város látszik és a középtérben tüz pusztit. Felirata

balra: Huldigung der Hongaren en Tyrannie der Rebellen Turken Tartaren.
jobbra: Hommage des Hunarois et Tirannie des Rebelles Turcqs et Tartares.
középütt: N. 1.
a kereten belől balra: Per. Iacobus Peeters Antver.
legalól középütt: Per. R. de Hooghe in.

Rm., mér. a vk. 15.7: 20.2 cm.

140-95

Hadjárat. T.5697.

Az előtérben a török kettős lófarkért küzdők közül Szobieszky alakja válik ki, a háttérben pedig török és keresztény lovasok küzdenek. Felirata

balra: Veroven der groote Standaert en Nederlaeg
der Turken.
jobbra: Prise du grand Estendart et defaicte entiere
des Turcqs

középütt: N.9.
a kereten belül középütt: per Iacobus Peeters ex Antver:
legalól középütt: Per Roomyn de Hooghe in.

Rm., már. a vk. 15.4: 19.7 cm.

140-95

Hadjárat. T. 1399.

Az előtérben a szövetséges csapatok küzdenek a törökökkel, mig a háttérben jobbra város köti le figyelmünket, mely körül heves küzdelem folyik. Felirata:

középütt: N. 8.
balra: Bataille der Keyserse tegen de Turken int ontsetten van Weenen
jobbra: Bataille des Imperiaux contre les Turcqs pour lever le Siège de Vienne.
legalól középütt: apud N. Visscher cum Priv.
alól balra: Per R. de Hooghe Amst:

Rm., mér. a rl. 16.3 : 20.3 cm.

Hadjárat. I-VI. T. 5698.

Az előtérben van a nagyvezér diszes sátorja, a hová Lipót császár kiséretével együtt belép. Előtte hódoló küldöttség van lobogókkal, jobbról pedig egy török nőt vezetnek szine elé. A háttérben hegyes vidék látszik. Felirata

balra: Triumfante Intree van S.K.M. in de Tent
des Grooten Vizirs.
jobbra: Entree Triumphante de sa M. Imp. dans la Tente
du Grand Vizir.

középütt: N. 10.
a jobbsarokban: per I. Peeters ex Anv.
legalól középütt: Per. F. de Hooghe inv.

Rm., mér. a vk. 15.7: 19.7 cm.

140-95

Hoogh (Hooghe),

Romain de

l.

Bpgrafabr

11. 113, 162, 163,
164, 241, 251. ar

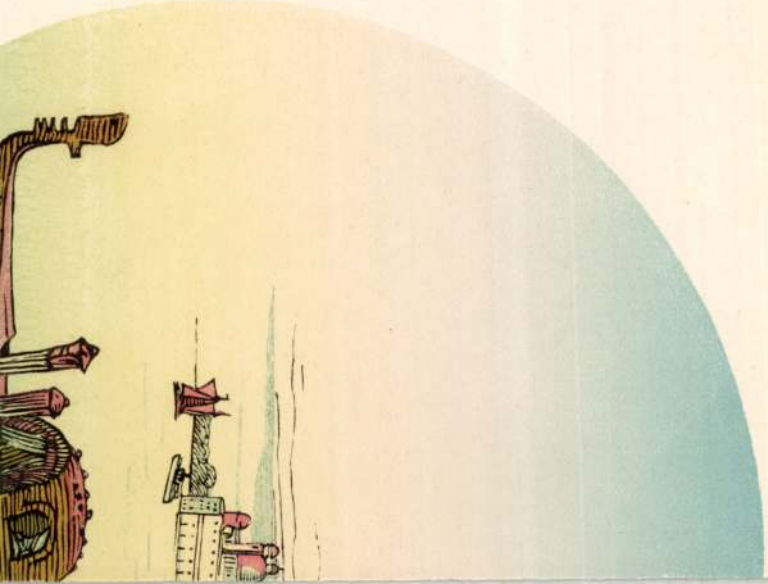

Hooghe, Romeyn de

1645-46 — 1708

1.

Ernst-Múzeumaukció ja I.

23 l.

Hooge, R. de

Catmedagingh

Assedio di Buda nel 1686, visto da nord.

5. Con iscrizione tedesca. J. Cristoph Haffner sculp., sull'originale di R. de Hooge. (incisione su rame)

Hadjárat. T. 2636.

A háttérbeli hegyeken innen város látszik, a melynek épületei közül gotikus templom tornya emelkedik ki, mig az előtérben balról a magyarok hódolnak a kiséretétől körülvett török vezérnek és jobbról a tatárok kegyetlenségének szemlélhető. Felirata

középütt: N. 1.
balra: Huldigung der Hongaren en Tyrannie der Rebellen Turken Tartaren.
jobbra: Homage des Hunarois et Tirannie des Rebelles Turcqs et Tartares.

alól balra: Per Iacobus Peeters Antver.
legalól középütt: Per R. de Hooghe in.

Rm., mér. a rl. 16.4 : 20.4 cm.

140-95-23B.

Hooghe, R. de

Buda vissza foglalása 1686. ben.

Wawra aukció 1901. ápr. Bécs

Esterházy dr. gróf tatai mottetgyűjtemenye.

Utiszám

A sárospataki Rákóczi vá
történt mérnök

Indulás: 1949. augusz
sebesvonat I

Érkezés: Budapestre,
1949. augusz
gyorsvonat I

Napidij: 1 1/2 nap

Ö

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
215 /1917 szám
Érk.: 917 ápr. 15. n.

3809/1917.
----------szám.
eln.

Folyó évi február h
jesztésére értesitem a t. Ors
m. kir. miniszter úr folyó év
alatt kelt rendeletével Surán
gos Bizottsághoz rendelt főgi
évi junius hó 30-áig meghossz

Budapest, 1917. évi

A miniszter re

Hooge R. de

laid

Lam 1887 91.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

R. de Hooge

laid

Bmk 37 l

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
láírása.

. — Endrényi Imre, Szeged.

R. de Hooge

laid

=

Perlajst 158

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Hooghe Romain

de

rezim

Érsekujvár ostroma

c. metszete repr-

kilágji: M. neuvet

tört. VII. 434. l.

lásd még

Romein de

Hooghe

alatt is

De Hooghe alatt

indikálva

Hooghe

Bécs. T. 5696.

A bécsi erdő előterében keresztény és török lovasság küzd egymással. Felirata

balra: Opening en flaen der Turken aent Weener Wald.
jobbra: Ouverture du Grand Bois de Vienne et defaicte des Turcqs.

középütt: N. 7.
a kereten belül középütt: P. de H. in. és per Iacobus Peeters ex Antv.

Fm., mér. a vk. 15.5: 20 cm.

140-95

Bécs. I-II T. 5695.

A bécsi Burg alatti aknába, ahol a törökök puskaport rejtegettek, a felszabaditó csapatok törnek be és mészárolják le a hitetleneket. Felirata

balra: Ont deckte en vernietigde Myn der Turken onder
de Keyserlyke Burgh.
jobbra: Mine des Turcqs soubs la Cour Imperiale, decou
verte et defaicte.

középütt: N. 6.
az előtérben középütt: per Iacobus Peeters Antv:
legalól középütt: Per: R. de Hooghe in.

Pm., már. a vk. 15.3: 19.9 cm.

140-95

Hoogh.

Eszék. I - II

T. 5464.

E csatakép Eszéket és környékét tünteti föl az ütközet egyes részeivel és az előtérben a török sátor körüli élénk harczczal, hol az ostromot a szüz Máriás lobogó közelében a Lothringeni herczeg vezeti. Alól a szövetséges csapatok elhelyezését feltüntető térrajz után e czimmel:

MARCHE, CAMPEMENT, LEGER ORDRE
NEVENS DE GLORIEUSE VICTORIE DER
KEYZERLYKE EN CHURVORSTLYKE BEYERSCHE
ARMEEN, MET DE TOTALE RUINE DER TURKSE, TARTARSE ETC.
LEGERS EN HET VEROVEREN VAN ALLE HAER KRYGS AMMONITIE,
PROVISIE, TENTEN, VANEN, EN SCHATTEN, DEN 12 AUGUSTI 1687.

térkép szemlélhető.
Jelzése alól jobbra: R. de Hooge fecit.

Rm., mér. a vk. 44.1: 59.5 ~~cm~~ (?)cm.

140-95

Buda

Beothius Christophorus:

Kriegs-Helm: II. (444.

Nürnberg, 1688.

„Belager und Eroberung der Königl. Ungarischen Hauptstadt Ofen, durch die Kayserl: und dero Hohen Allijrten glückseelige Waffen." (1686. szept. 2.)

Hooghe Romeijn de

Ostrom. A középtérben a balról jobbra folyó ~~Duna~~ s az előtérbe kanyarodó Duna egész tulsó oldalát az ostromlócsapatokkal minden felé telt Buda foglalja el, míg balról Pestből látszik egy a középtérbe ~~balról~~ benyúló részlet. Az előtérbeli vezérkarban (talán Lothringeni Károly előtt) egy férfialak a város falainak alaprajzát tartja.

Méretei 54 : 43 cm.

(Signat. nincs. Petrovics szerint: Romeijn de Hooghe metszete.)

Péterváradrad. T. 1283 II.

A háttérben balra van a vár; a középtérben, a hol jobbra Zalánkemén épületei kötik le figyelmünket, a csata dül; az előtérben pedig balra, a török nagyvezér sátora előtt, a bádeni herczeg alakja válik ki, a ki előtt a hitetlenek fegyvereiket rakják le. Alól a Párkánytól Eszékig elterülő vidéket feltüntető térkép felett, a csatarendet nyerjük. Felirata:

MARCHE, CAMPAMENT, LEGERORDRE
NEVENS DE GLORIEUSE VICTORIE DER
KEYZERLIKE, EN CHURVORSTLYKE BEYERSCHE
ARMEEN, MET DE TOTALE RUINE DER TURKSE, TARTARSE ETC.
LEGERS EN HET VEROVEREN VAN ALLE HAER KRYGS AMMONITIE,
PROVISIE, TENTEN VANEN EN SCHATTEN, DEN 12. AUGUSTI 1687.

alól jobbra: R. de Hooge fecit.

Rm., mér. a rl. 44.8: 60 cm.

Pétervárad. T. 1274. II.

A háttérben balra van a vár, a középtérben a csata dúl, a hol jobbra Szalánkamén épületei kötik le figyelmünket, az előtérben pedig balra a török nagyvezér sátora előtt [illegible] bádeni herczeg alakja válik ki, a kinek a hitetlenek kardjaikat adják át. Felirata:

Gelukkige en seer groote Victorie, door Syne Doorluchtigheyd den Heer Markgraaf Lodewyk van Baden tegens de Turksche Armee bevochten, tusschen Peter Waradyn ende Salankement, den 19. Augusti 1691.

alól jobbra: R. de Hooge fecit.
a leiró szöveget követő magyarázat után: t´AMSTERDAM, By [illegible] JOHANNES de RAM, Konstverkooper op den Dam, dy be Kalverstraat in de Ram 1691.

Szines rm., mér. a vk. 27.9: 59.9 cm.

Budapest. T. 1181. II.

A háttérben látjuk a minden oldalról ostromlott várat, a hol robbanás történt, balra Pest előtt két hadi naszád áll és épületein a kétfejü sasos lobogó leng, az előtérben pedig az aranygyapjas rend jelvényét viselő Lothringeni herczeg szemléli Ofen és Pest térrajzát, mig mögötte a hajdúknak a török fejek után a jutalmat osztják ki. Felirata:

BELAGERING DER STERKE STAD, BUDA OF OFEN, DOOR DE KEYSERLYKE EN GEALLIEERDE MACHTEN 1686.

alól balra: R. de Hooge jnv. et fecit 1686.
a hozzá tartozó Belegeringen Verovering der sterke Stad BUDA ofte OFFEN, door de Keyserlijke en Geallieerde Machten, op de 2. Septemb. 1686 czimü, továbbá a Gyerggelez S. Gerads Berg en Slot kezdetü és 54. De 20 Standars door S.K. de van Beyerenverovert befejezésü magyarázó szöveg alatt: t'Amsterdam, by AERT DIRKSZ. OOSSAEN, Boekverkooper op de hoek van de Beurstraet.

Rm., mér. a vk. 44.7: 55.5 cm.

Hoghe, Romeinde

l.

Budavursaf 1936

33. l.

Getner

gitő állapotban van és a további
cserép tetőfedés gyökeres kijavi-
ta összegyült és néhól 60-80 cm.
et hátrányosan terhelö denevér
ban az 5.00/3.oo m.méretü területen,
gerenda födém helyreállitása sür-

kintve a déli homlokzaton mutat-
hiánytól, általában kielégitő,-repe-
házának baloldali emeleti bolto-
földrengés okozta repedés van az
i oldalán, mely a földszinttől a
tve a földszinti és emeleti abla-

[77]) Venezia 1686.
[78]) Ulm 1683.
[79]) Kelényi i. m.
[80]) Der Türkische Gubernator ... Nürnberg 1684.
[81]) Relatio captivo-redempti ... Wien 1689.
[82]) Marburgi 1684.
[83]) Glück u. Sieg ... Nürnberg 1684. — Diarium der ... Belägerung ... Hamburg 1684.
[84]) Modona : Soliani 1684.
[85]) Glück u. Sieg ... Nürnberg 1684. — Zwey schöne neue Triumph-Lieder ... 1684. Apponyi II. 1150.
[86]) V. ö. Buonvisi bíbornok, bécsi nuncius jelentései. Bev. ellátta Fraknói Vilmos. Monumenta Vaticana. Ser. II. Tom. II. Bp. 1886. CLIV, 308 p.
[87]) Ruhm-belorberter Kriegs-Helm ... Nürnberg, 1688. Bd. II. p. 435. Apponyi IV. 2241.
[88]) Szekfű i. m.
[89]) V. ö. Károlyi Árpád : Buda és Pest visszavívása 1686-ban. Bp. 1886. 437 p.
[90]) V. ö. Napkelet 1930. 4. sz.
[91]) Buda visszafoglalása (1686) a korabeli olasz költészetben. Bp. 1936. 67 p. (A bpesti Pázmány Péter tudományegyetem olasz intézetének kiadványai. 9.) — L. még Szabó Mihály : Buda visszafoglalását dicsőítő olasz szonett Romain de Hoogh egyik ismeretlen metszetén. Az újpesti Könyves K. reálgimn. 1929/30. évi értesítőjében.
[92]) Firenze 1686.
[93]) Alla Maestà Caesarea di Leopoldo ... Ancona 1686.
[94]) Roma 1686.
[95]) Roma 1686.

[25]) I. h.
[26]) Bleyer i. m.
[27]) Pukánszky i. m.
[28]) Commentarii della guerra di Transilvania. 1566.
[29]) Commentaire des gestes des Turcz.
[30]) Epitome des Histoires des Roys. Apponyi I. 330.
[31]) Győry i. m.
[32]) U. ott.
[33]) U. ott.
[34]) Ballagi 81.
[35]) Ballagi 74.
[36]) Apponyi III. 1611. — Ballagi 159.
[37]) Ballagi 169.
[38]) Ballagi 171.
[39]) Ballagi 244.
[40]) Ballagi 501.
[41]) Ballagi 502.
[42]) Ballagi 282.
[43]) Apponyi I. 200. — Ballagi 351, 438.
[44]) Apponyi I. 277. — Ballagi 473. etc.
[45]) Apponyi I. 275. — Ballagi 472.
[46]) Apponyi I. 556. — Ballagi 899, 900.
[47]) Apponyi III. 1643. — Ballagi 261.
[48]) Apponyi I. 286. — Ballagi 506.
[49]) Ballagi 571, 852.
[50]) Apponyi III. 1748. etc. — Ballagi 577, 610, 616, etc.

Budapest. T.7147. II.

A háttérben látjuk a minden oldalról ostromlott várat, a hol robbanás történt, balra Pest előtt két hadi naszád áll és épületein a kétfejü sasos lobogó leng, az előtérben pedig az aranygyapjas rend jelvényét viselő Lothringeni herczeg szemléli Ofen és Pest térrajzát, mig mögötte a török fejek után a hajdúknak osztják ki a jutalmat. Felirata:

VEROVERING DER STERKE STAD, BUDA OF OFFEN, DOOR DE KEYSERLYKE EN GEALLIERDE MACHTEN 1686.

alól balra: R. de Hooge inv. et fecit 1686.

Rm., mér. a vk. 45: 56.2 cm.

R. de Hooge fecit

A péterváradi ütközet

1691. aug. 19.

Rézmenet nagy folio-

fenti jelzés.

Holland szöveggel.

Nyáglap.

Belgrad. T. 1151. II.

A vár ostromát feltüntető látképen a DONAV FLV-on hadihajók vannak, a melyek közül némelyeket a császáriak elsülyesztettek, mig az előtérben a lovasság küzd. Felirata:

BELGRADO MET SYN SLOT EN VOOR-STEEDEN STORMENDERHAND VEROVERT DOOR DE KEYSERLIKE MACHTEN DEN 6. SEPT. 1688.

alól jobbra: R. de Hooghe f. 1686.

Rm., mér. a vk. 46.2: 57.3 cm.

Pétervárad. I - II T. 6257.

A hegyes háttérben jobbra látjuk a várat, a középtérben a nagyvezir sátra körül a keresztények és törökök küzdenek, akiknek egy részét a Dunába szoritották, az előtérben pedig jobbra két előkelő császári tiszt üldözi a visszafordulo török előkelőséget. Felirata fölül a rojtos kendőn:

Afbeeldinge van de
Schandelyke vlugt der
Turken den 2. Octob: 1694.

alól középütt: P.v.d. Berge In: Fec: et ex: cum Previleg:
jobbra az ágaskodó ló hátsó lábánál: P.v. Berge fec.
jelzése a REPRESENTATION DU Camp des Turcs, et de l'Armée Impériale; les Approches de ces derniers, et leur fuite honteuse de devant PETRIWARADIN. Le 2. d'Octobre 1694. (AFBEELDINGE DER Retrenchementen, Schermutseringen, en de schandelyke vlucht der Turken by PETRI-WARADIN Den 2. October 1694) czimü szöveget követő magyarázat után: Tot Amster-

dam by PIETER van den BERGE op de Regulirsgraft, het derde huys van de Amstel Kerkstraat, met Privilegie van de Hoog Mog. Heeren Staten van Hollant en West-Vrieslant.

Rm., mér. a rl. 27.6: 40.2 cm.

140-95

Pétervárad. T. 6260.

A háttérben balra látjuk a várat, melytől jobbra Titel és Salankement mecsete tünik szemünkbe; a középtérben a keresztény és török csapatok küzdenek; az előtérben pedig a nagyvezér sátora közelében Lajos bádeni herczeg lovas alakja válik ki, a kitől nem messze a szüz Máriás lobogó leng. Felirata:

Gelukkige en seer groote Victorie, door Syne Doorluchtigheyd
den Heer /// Markgraaf Lodewyk van Baden tegens/// de Turksche
Armée
bevochten, tusschen Peter Waradyn ende Salankement, den 19.
Augusti 1691.

czimű szöveget követő magyarázat után: t'AMSTERDAM, by JOHANNES
de RAM, Kostverkooper op den Dam, by de Kalverstraat in de
Ram 1691
és alól jobbra: R. de Hooge fecit.

Rm., mér. a vk. 28.3: 60 cm.

140-95

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

? Hoós Elvira

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1966 MÁR 20.

1021

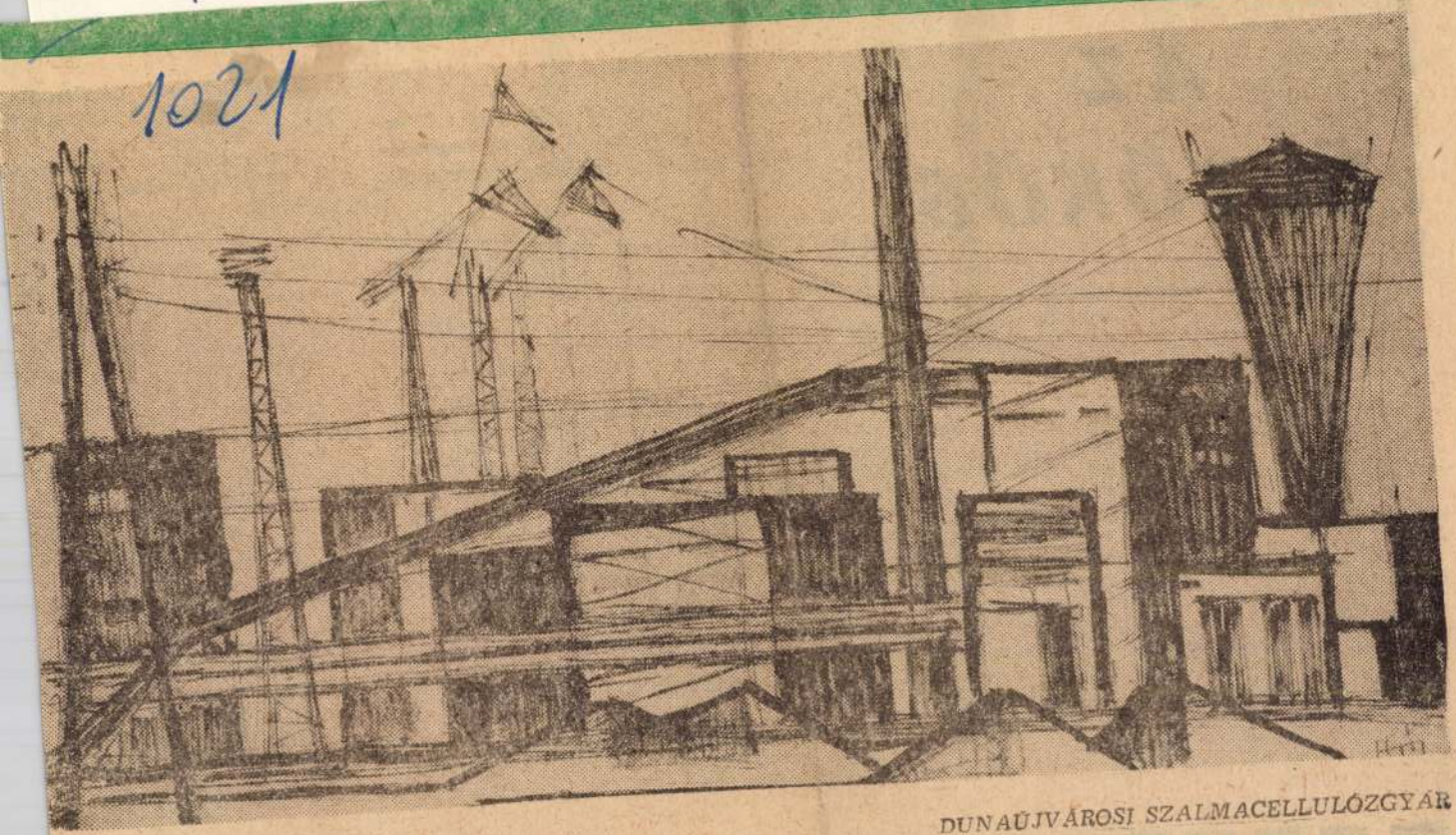

DUNAÚJVÁROSI SZALMACELLULÓZGYÁR

HOÓS ELVIRA

AZ ÜSTÖKÖS

Valamivel hét után — szokás szerint — bedobták az ajtón az újságot. Fölvette, magával vitte a szobába, s míg reggelizett, átlapozta.

1.

Föltűnő cím ötlött szemébe: „Ma este üstököst látni az égbolton". Azonnal olvasni kezdte a cikket, a lap népszerű magyarázatát. Többször is elolvasta. „Egyesek szerint az üstökös nem valóságos égitest, csupán tünemény, visszfénye valamely pályája távolabbi részén tartózkodó bolygónak. Mások viszont úgy vélték, hogy az üstökös, miután végtelen hosszú körutat tett az űrben anélkül, hogy látható és megfigyelhető lett volna, viszonylagos földközelbe kerülve fölizzik..."

Az már nem érdekelte, melyik feltételezés a legvalószínűbb. Az újságot szokatlan hanyagsággal zsebre gyűrte, de gyakran elővette és újra meg újra elolvasta ezt az frást.

2.

Sokáig kellett villamosozn
találta ért. A város egyik
ben lakott, egy öreg házbán, a
emeleten.

A munkahelyén is észrevették, mintha másutt járna az esze. Pedig megszokták, hogy pontos munkaerő, keveset szól, teszi a dolgát. Most azonban sűrűn elmélázott, s mintha mondani akart volna valamit. Az ebédnél aztán megkérdezték végre, mi történt vele.

„Semmi" — válaszolta, és mégis így folytatta: — „Más foglalkoztat. Ha nem untatja önöket... Évezredekig, vagy még hosszabb ideig nem vette észre senki, sötétben bolyongott az űrben s ma itt lesz a közelben. Elröpül felettünk és egy pillanatra bevilágít az éjszakába. Olyan erős a fénye, hogy amerre jár, nem is látjuk majd tőle a csillagokat. Nyomában a csóva: elementáris erővel tör ki belőle mindaz, ami beleszorult... Évezredekig ismeretlenség, és egyszer eljön a nagy pillanat: előtör, berobban az életünkbe, fölgyullad, izzik, lángol, ránkvilágít, mint valami óriási fáklya..."

Elcsöndesedett, el is röstellte magát. Még sosem beszélt ennyit. A csekély érdeklődés rádöbbentette, hogy túlságosan elragadta a hév.

3.

Mindig arra vágyott, ho
a szürkeségből és valami n
dolgot cselekedhessen. De ez
körvonalazódott benne, hog
üstökösre. Ezért nem is m
határozott, hogy sétálva, a s
meg a nagy pillanatot. A vá
sehol egy ember, de még h

Észre sem vette: beborult
hogy megdördül az ég és
lik. A több hetes szárazság
ge hirtelen elviselhetetlenné
nem esett, csak sűrűn villá

4.

Hirtelen sikoltást hallott
nyába szaladt. Valahonnan
Odaért: kis faházat ért a v

Fölordított: „Emberek!
Tétovázott: egyedül nem b
a másokért szalad, nem l
hány lépést tovább rohant
közben szüntelenül ordított:
jöjjenek!"

Ø

Hoor Károly

1917. Szent György Cék 33-ik
aukciójáni.
4 db figurális pavitett

A Grüfts. 1917. 158. l.

~~Anjou-liliomos vert erüst fövegdiszek~~

~~VII. 247~~

HOÓR KÁLMÁN • Született: 1950-ben Aldebrőn • Iskolái: 1964–68. Bláthy Ottó Villamosipari Technikum, Miskolc. 1968–73. BME Építészmérnöki Kar • Munkahelyei: 1973–83. EGERTERV. 1983–87. Heves Megyei Állami Építőipari Vállalat Tervezési Osztály. 1987-től EGERTERV • Fontosabb munkái: Eger, Zalár u. 5–7–9. rekonstrukció 1980. Szilvásvárad, orvosi rendelő 1982. Várkút, menedékház 1986. Eger, Posta telephely 1987. Aldebrő, Tanácsház 1988. • Lakcím: 3300 Eger, Zúgó u. 6.

HOÓR KÁLMÁN

Egri Építőm Kör. Kiáll.
Bp. 1991

gyérebben...

s és következetes tenyésztő volt. Igy
gyszerü teljesítményei után Waternymph
Cambuscanhoz osztotta be fedeztetésre.
za, amelyből három csikó született,
re, méghozzá sárga mén. A csikóhoz
zött a tulajdonos és birtoka után a
Bizonyságául azonban a tenyésztés,
salanságának, az egyébként valóban
csikó meg sem közelítette testvér-
yzésben. 14-szer futott, 5 győzelmet
ncsem teljesítményétől...
ttük már, Kincsem utódaival, Buda-
s, Talpra Magyar stb. számos szép
askovich, - de Kincsem többé nem szü-

D Hoogenbergh.

XVII. n.

wod

z

Benyov Bratisl.

89. l.

Van Hoom jelzéssel

„Északi kikötőváros" o. fa. 25 x 47 cm

J. l. j. Van Hoom

kikiáltási ár: 8000 ft.

BÁV 57. Képaukció Bp. 1982. május

Hoom Simon

aism.

1721–22

Erzsébetvárs

Schuller Zwei

442, 443. 1.

Könyvnyomda Könyvkötészet
PÁRKÁNY, Telefon: 30

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

H ooman, Juraj épitész /Bratislava/ K.D.K.

Egyes életek megvásárlása / 6000 Ft/

Társtervező: P. Nahalka, J. Bóna, I. Sjuiska, Jxx Stru
J. Struhar és M. Sutak

repr.

Lux Kálmán: A magyar szocialista falu tervpályázat

Magyar Epitömüvészet 196. 4.sz. 9 -25.l.

Hoor József

Szerepel a BÁV 21. aukcióján

N.N.: Megnyílt a BÁV 21.
Képaukciójának kiállítása

Nepszabadság 1969 XII. 7

MDK

Hoor József, festő

Múlt századi festő, szerepel a kiállításon.

–: Megnyílt a BÁV 21. képaukciójá nak Kiállítása 8.

Népszabadság, Bp. 1969. dec. 7.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-295, 188-307

Dunántúli Napló

Hoós Elvira

1968 FEB 25
1021

Dunántúli Napló

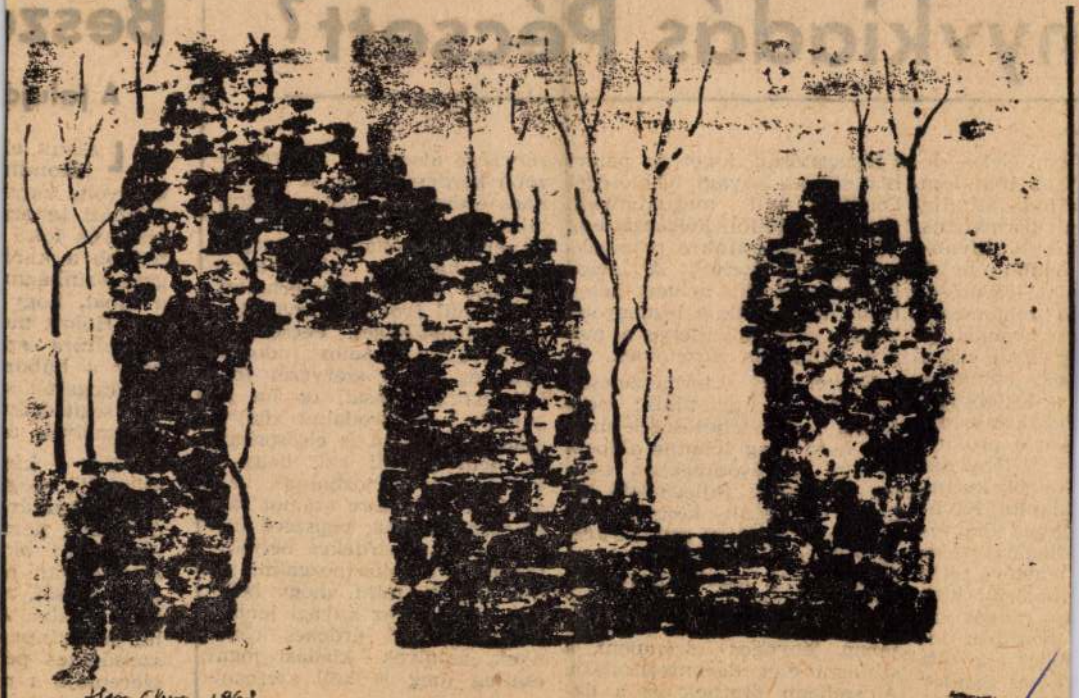

Hoós Elvira rajza

nyvkiadás Pécsett?

llemi élet — de
ı az irodalom
ı időn át alig
s permanens
vénylő kíván-
önálló helyi
alat létesítése.
n rohamosan
rszínvonalával
j és új erőre
sek, időnként
a legtöbbjük
adt lokális el-
sőt a provin-
n, és lényegé-
komoly kultu-
lakulni. Kivé-
Janus Pannó-
zdeményezése,
lehetővé tette
tömörült köl-
ek rangos ki-
keretben je-
ábbek között
Veöres Sándor
Miklós első
azóta neves-
vei.

Főigazgatóság jogot és papírt biztosít, az anyagi lehetőséget helyileg kell megteremteni. Ezt a Kiadói Főigazgatóság vezetői kérdésünkre a napokban megismételték. A javaslat most készül, néhány héten belül megküldik a legnagyobb vidéki városok, illetve a megye kulturális vezetőinek.

Képzelődni természetesen könnyű, de úgy tűnik: megfelelő, reális lehetőségek mellett most meg lehetne alapozni egy, a későbbiekben esetleg jelentőssé fejleszthető vidéki, dunántúli könyvkiadót. Sohase látszott ez ennyire kézzelfoghatónak, mint most, az új gazdasági mechanizmus viszonyai között.

A párt művelődési politikájában lényeges szempont a szellemi élet decentralizálása. A szellemi életnek ez a decentralizációja ugyan megkezdődött, de rendkívül lassú folyamatnak bizonyul, s jócsrénysége átsegíthet a legnehezebb kérdéseken is. A két tanács érdemben még nem foglalkozhatott a javaslattal, de az előzetes álláspont nagyon reális: ha nem jelent eleve különös anyagi megterhelést, feltétlenül érdemes megfontolni a lehetőséget. Pécsett és Baranyában számos tudományos és egyéb szervezet foglalkozik kiadással, és ha az „ajánlat" szépirodalmi könyvkiadásra gondol is elsősorban, ez nem jelenti azt, hogy e körbe nem tartozhatnak bele a közérdeklődésre számot tartó szociográfiák, népszerű útikalauzok, az érdekes helytörténeti és munkásmozgalmi tanulmányok, mint ahogy beletartozhatnak az anyagi lendületet biztosító érdekes regények, amelyek kiadási jogát esetleg meg is kell szerezni.

S ami az élő szépirodalmat, elsősorban a fiatal írókat illeti? Egy ilyen könyvkiadó kü-

Besz

A falujá

Lássuk el
Mondh
kor volt, tényl
színházi tehera
bizonyos fokú
feljebb a karó
gyar színházm
a hibát, hogy
jük. Holott me
házkultúra szó
hogy a hábor
házlátogatók s
nek segítségév
el, amelyek a

Ezt a kív
szüntette meg
házkultúra ára
általában nem
Az ismert ok
messze van a
kocsiba, sőt, n
kultúrházba, h
het a „színpad
szélsőséges pél
szereplője a m
a felvonás vég
ideje öt perc.
észre.

Hoós Elvira

Szerepelt a dél-dunántúli képzőművészek-
tárlatán

Dunántúli Napló, 1967. jul. 23

Hoós Elvira

Legelésző tehéén /repr/ A gyulai nyári müvésztelep kiállitásának anyagából.

Rajztanitás 1963. IV. 12.1.

Hoós Elvira

MDK

„Szádfalverés a Dunán" (repr.)
c. rajza

Napló, 1965. jún. 23. 2. lap

Hoós Elvira

Rajz Szepkój

Jelenkor 1966 VIII n. ~~690~~ 711 old

Hoós Elvira

MDK

„Vasmű" (repr.)

Napló, 1965. dec. 19. 9. lap

Hoós Elvira grafikus
A pénzi bőrgyárban

Kiállítása nyílt

Szocialista Művészetért 1969 VII. sz.

Hoós Elvine

Kiállít Pécsett

Jelenkor, Pécs 1970. febr.

Hoós Elvira

Szerepel az alábbi tárlaton
Veszprémben

(csezhát): Az Ex libris művészei
Kiállítás a megyei könyvtárban

Napló 1969. VII. 18

Hoós Elvisa

Metszetekkel

szerepel az alábbi tárlaton

Pécsett

B. L.: Az Oparmüvészeti Studió

kiállítása

Dunántuli Napló 1970 I. 18

Hoós Elvira

„Olvasztárok" Repr.

Dunántúli Napló 1966. okt. 31. 2.

Hoós Elvira

Bigrafikáiból Liáhítása-lesz a Hislapolvasóban

N.N.: Elkészült a pécsi Liáhítások programja

Dunántuli Napló 1971 I.7.

Magyar Hirdető
SAJTÓ[illegible]YELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dunántúli Napló

1021

1969. május 11.

Hoós Elvira

HOÓS ELVÍRA LINOMETSZETE

1969. m

Hunyadi Lá

Erkel Ferenc operájának bemu

Többszörösen ünnepi alkalomra gyúltak ki a Pécsi Nemzeti Színház rivaldafényei, május 2-án este Erkel Ferenc: Hunyadi László című operájának bemutatóján. Jubileumot ünnepeltünk, a működésének első évtizedét lezáró operaegyüttest, jóllehet e jelentős évfordulót nem hozták a közönség tudomására (még a szokásos műsorfüzet sem készült el a premierre!) Pedig operaegyüttesünk figyelemreméltóan hosszú utat járt be e tíz év alatt. Megteremtette a népszerű operarepertoár alapjait és országos figyelmet, elismerést vívott ki néhány ritka zenei csemege bemutatásával. Az utóbbi években mintha kissé megfáradt

a rendezőn, a sor, hogy ezt a tet megtöltsék zönséget megr ködtető tartalo

Horváth Zol munkájának é már korábban térformák beál komponáltságá nösen ezúttal *gó Nelli* szín zeibe bujtatot statisztéria átg tásánál jelente feladatot.

Impozáns forrósítják fe főleg a finálé meggyilkolásár rály esküjének Hunyadi Lászl drámaiággal ben. Horváth jában a látván hatások alkal

Kocsis Elvira
grafikus

Metszetein gépkonstrukciók ihlette formák felhasználásával sajátos világot

Bükkösdi László: Pécsi iparművészeti studio.
Művészet, 1970.november - 43.lap

Hoós Elvira

„Tusrajz" Repr.

Dunántúli Napló 1968 IX-22-6.

Hrós Elvira

Emlitve

A Pécsi Képzőművészeti Stúdió kiállítása
Dunántúli Napló Pécs 1970. jún. 5.

Hoós Elvisa

Tükröződő fermák c. mehszete (eml.)

Szerepel az alábbi. tárlatom

Borbély László: A Pécsi Képzőművészeti Stúdió kiáll. a Miskolci galériában

Nagyjaink 1970 jul.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Hoós Elvira
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1966 OKT 30

1021

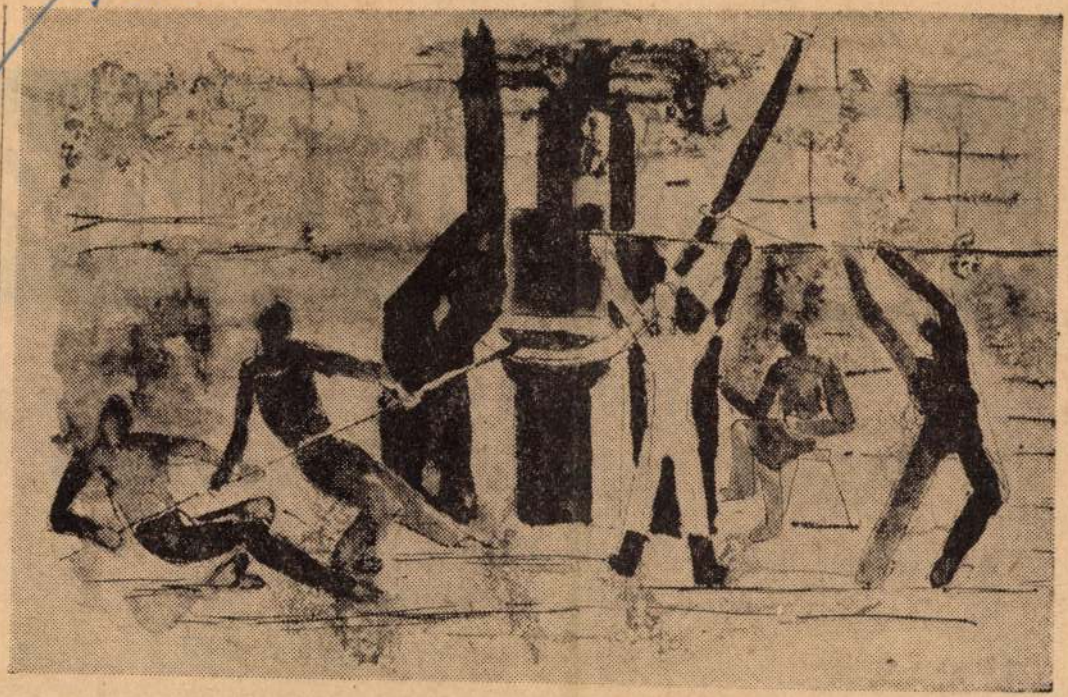

HOÓS ELVIRA: OLVASZTÁROK

Dn Vasárna

Megnyílt a Pécsi Ifjúsági Színház

A műsoron Babay—Buday: Három szegény szabó legény című vidám zenés történet

Látszólag különös dolog történt pénteken az újjávarázsolt pécsi kamaraszínházban, a gyermekeknek szánt sorozat első előadásán. kell ide, hanem művész!" — írta Gorkij, és hadd idézzük Sztanyiszlavszkij híres mondását is: „A gyermekek számára ugyanolyan komoly felkészültséget kell ifjúságunk

ban darabokat, de mi is nyújthatunk ifjúságunknak olyan előadásokat, amelyekben saját életének és a közvetlen valóságnak a tükrét látja. Az alapvető feladat ter-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Hoós Elvira

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
1965 JUN 2 5.

1021

Szádfalverés a Dunán

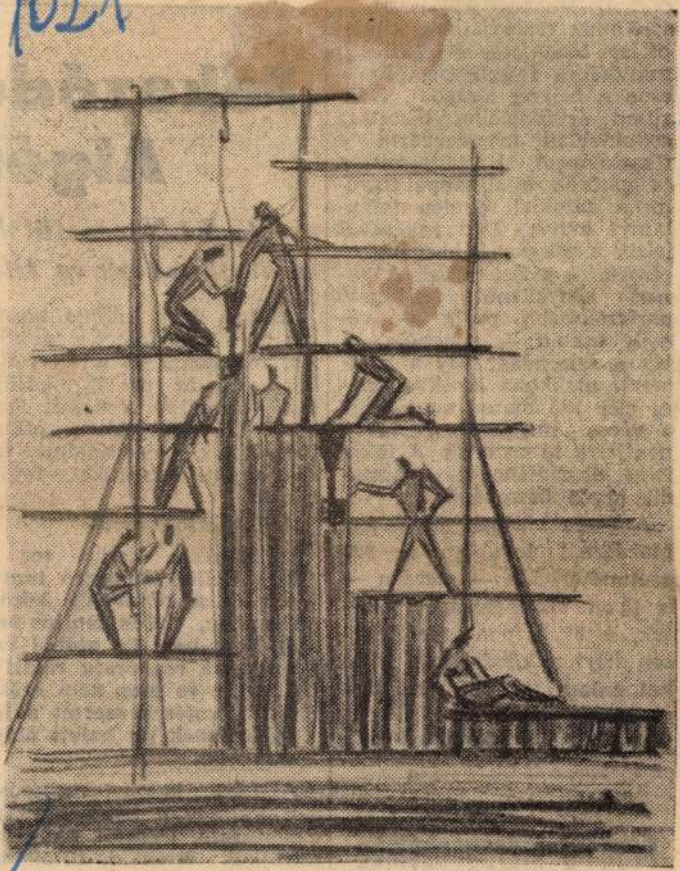

Hoós Elvira rajza

...jét, akkor a b... tság
ködése megszűnik.

Kedden délután ... dött Uj-Mohács. Als... ső-Kanda családjain... pítése Mohácsra. A... ma délben fejezik b... cson a helyzet nyug... rületi árvízvédelmi...

sokoldalúan megszervezte a riasztóláncot. Karhatalmisták és gátőrök éjjel-nappal figyelik a gátoldal minden talpalatnyi helyét. Zöld rakétával jelzik a csurgást, a buzgárt; — pirossal a gátszakadást. A várost közvetlenül fenyegető partszakaszon pedig — veszély esetén — megszólaltatják a szirénákat. Igy a partmenti utcákban lakók számára elég idő marad arra, hogy a város magasabban fekvő pontjaira távozzanak. A tökéletes riasztólánc már harmadik napja üzemképes.

A Duna vízének magassága Mohácsnál továbbra is 930 centiméter. Ma — szerdán — is ilyen vízmagasságot jeleztek. A 85. napon is erőteljesen folyt a küzdelem a gátakat erősen igénybe vevő magas árral.

Gáldonyi Béla

Francia hidrogénbomba

A francia hatóságok kedden adott közleményükben meg...

Algé...

Az FLN vezetői h... nyilatkozatok és tilt...

Algéria és a külföld között továbbra is szünetel a távközlési forgalom. Az algíri rádió felolvasta az ország különböző városaiból érkezett üzeneteket, amelyekben ottani szervezetek a forradalmi tanács iránti hűségüket fejezték ki.

A fővároson kívül

összetűzésre került sor a Ben Bellát támogató tüntetők és a rendőrség között Oranban, Constantine-ben és Bone-ban. Ez utóbbi városban a rendőrség rálőtt a tömegre és meg nem erősített jelentések szerint a lövöldözésnek tíz halott áldozata van.

Algírba katonai megerősítést küldtek a rendőrség támogatására. Orantól nyugatra sztrájkok törtek ki, tiltakozásul a Forradalmi Tanács megalakítása és Bumedien hatalomátvétele ellen.

Kocsis Elvira
grafikus

Részt vett a tárlaton

Galambos Ferenc: Ex libris kiállítások . . .
Művészet, 1971. március – 3 ¼ lap.

Hoós Elvira

művészetének ismertetése és méltatása.

Beke László: Pécsi jegyzetek - fiatal művészekről.
- Magyar Építőművészet, 1970.5.sz. 53-55.l.

Hoàs Elvira

Ex libris (repr.)

Pécsi siker a budapesti ex-libris
Kiállítéson
Dunántúli Napló, 1970. nov. 12.

M.D.K.

Hoos Konrád, épitőmester

1576-ban kap megbizást a kassai városi tanácstól a főtéren, a mai városház helyén álló városház kibővitésére, melyre vonatkozólag október 26-án kötnek vele egyességet. 1580-ban három ajánlható közül ő nyeri el a városi kőmivesi hivatalt.

Kemény Lajos: Kassai épitőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp. 1910. 44. köt. 48. old.

Hoós Elvira

Pécsett élő pedagógus- művész.
1962-ben a Szadáról Dunaujvárosba települt művésztelep kiállitásán részt vett. A mintegy 50 műből álló tárlatot a Művelődési Házban rendeztek meg.

Juhász Anta-l: A Székely Bertalan nyári művésztelep munkabemutatója.
Rajzta nitás 1962. V.sz. 31.l.

Hoós Elvira

A dunaújvárosi művésztelepen dolgozik.

Dunaújváros 1965. jul. 16.

Régiek és újak. R.A.

Hoós Elvira
grafikusművész munkáiból nyílt kiállítás tegnap a pécsi Kisgalériában. A pécsi képzőművészeti stúdió tagjakent dolgozó művész épületek belső és külső díszítésére szolgáló terveket, valamint linoleumba metszett ex libriseket mutatott be.

Kronika.

Magyar Hírlap 1971/55 6old.

Gloós Elvira grafikus

Márciusban nyílik Gdanskban a magyar napok keretében 37 magyar grafikus Pécs és Baranya műemlékeit bemutató kiállítása, amely a magyarországi kisgrafikai pályázat anyagát tartalmazza. A művész albotása szerepel e tárlaton.

Dunántúli Napló, 1978. márc. 8.

Hvós Elvira, grafikus

Az I. balatoni kisgrafikai biennálé

anyagából :

Metszet : Rep.
[Ex libris]

Hvós Elvira: linómetszete
[Zákonyi Ferenc]

Hátsó-kutsó
— bosító.

XXII
2.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1972. Február

38.
+ 1.

Hoos Konrád

épitomester

1576 ban a kassai tanács
rábizza a városháza ki-
bővítést. Ez év oktober
26 án vet számot vele
a város. Munkájáert 150
frtot kapott.

irod

Ks. 48. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

1971 FEB 28

1021

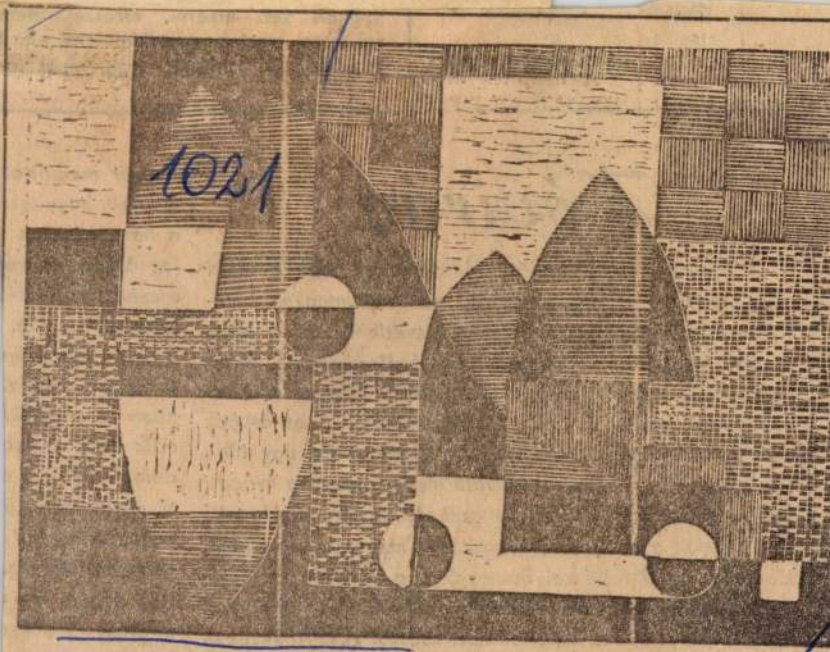

HOOS ELVIRA LINÓMETSZETE

KISS A

Hóv

A néni a hegy felől jött. Télikabátban, mint a többi ember. Fekete fejkendője az álla alatt volt megkötve, kezében barna műanyag-szatyor. Észrevétlenül ért a térre. Amikor megláttam, a templom sarkánál álldogált. Megvárta, amig egy autóbusz elszuszogott fölfelé az emelkedőn, majd átment az úton, és lassú léptekkel az áruház sarkáig ereszkedett. Újra megállt, s pillanatra úgy tünt, tanácstalan. Az épület északi fala mellől átment a nyugati mellé, majd vissza. Délnyugati szél fújt. A néni a fal mellé állt, benyúlt a szatyorba, kotorászott, megmarkolt valamit, kiemelte, majd félkézzel összegyürte a szatyrot, és belegyömöszölte a bal zsebébe. Ekkor derült ki, hogy valójában nem is szatyor, csak füllel ellátott zacskó. A jobb kezében hóvirág volt. Néhány mini-csokor. Együttesen sem tettek ki nagyobb csomót, mint egy naposcsibe. Kicsit rendezgette,

fog örülni az öre
eszében hazafelé.
nézett a virágra.
virág! – lelkende
a térre, s eladja.
lássa a meghökl
adja a kis csokr
dolog, mondják
ni, de valami kü
amit tovább kell
a tizenöt-húsz fo
tük, hanem az
szivébe, és soksz
hozzá a nyelve,
megöregedett va

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Hóós Elvira

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1971 FEB 24

Grafikák a Hírlapolvasóban

Hoós Elvira kiállítása

1971

A pécsi kisgalériában tegnap nyitották meg Hoós Elvira grafikáinak kiállítását. A nagyszámú érdeklődő jelenlétében Várady Géza, a Városi Tanács népművelési csoportvezetője mutatta be Hoós Elvirát s műveit: évek óta a Pécsi Képzőművészeti Stúdió keretében dolgozik és főleg épületek külső, s belső díszítésére szolgáló terveket készít.

A kisgalériában látható grafikák két csoportja: az ornamentika és az ex librisek. A díszítőjellegű munkák tervek, amelyeket nemes anyagból — tűzzománcból, faintarziából, textiliából — tetszés szerinti méretben lehet megvalósítani. A linóleumba metszett ex librisek koncentráltan jelenítenek meg embereket, tulajdonságokat.

elterjedésének va-
gyunk a tanúi. A probléma
nagyon is reális dolog, amely
közvetlen összefüggésben van
gazdasági fejlődésünk jelen-
legi intenzív szakaszával,
amely elképzelhetetlen haté-
konyság nélkül.

A hatékonyság tartalma
általában ismert fogalom: az
elért gazdasági eredmény és
az erre történt ráfordítások

$$\textbf{Komplex hatékonyság} = \frac{\text{eredmény}}{\text{eszközérték}}$$

Ez a mutató tulajdonkép-
pen azt jelzi, hogyan vi-
szonylik valamelyik gazdál-
kodó egység (vagy ágazat)
ténylegesen realizált tiszta-
jövedelme az általa igénybe-
vett alapvető forrásoktól el-
várt minimális hozadékhoz

Hoós Elvira, grafikus MDK.

Kiállítása nyílt meg Pécsett
a Kis Galériában.

— : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1971. febr. 24. [Vidéki]

EST/ HIRLAP,

Hoós Elvira

művei szerepelnek a
„Pécsi Képzőművészeti Stúdió kiállításán a Miskolci
Galériában

„Tükröződő formák" c. munkája emlitve

Napjaink 1970 július
6. old.

Hoós Elvira

grafikus

A szőlős-boros témaláppain

gyakran visszatér.

Gahambos Ferenc: Ex libris ki állítások.

~~Ferékgyártó István: Halmy Miklós képeiről.~~

Művészet, 1971.március - 32.lap

Hopfer Dániel

rézm. 1530

l.

Fürsthangsz

27 l.

Hopfer Daniel

Török portyázók, verm. 1530 körül –

Repr. –

Magyarország Tört.

III. k. 27. l.

II. Szulejman szultán (1520–1566) fiatal-korában. Kerin –

Repr. M. o. III. k. 58. l.

II·13

T. EUROPA RT.

Az Önök terjesztésében lévő kiadványokból részemre az alanti példányszámot kérem küldeni:

Collisban vagy Postán *(nem kívánt rész törlendő!)*

Magyar Nemzet		Film, Szinház, Irodalom	Független Magyaror.	Képes Sport	Rejtv. Ujság	Sztár			
köznap	vasárnap								
—	—	2.	—	—	1	—			

Kelt Tisnecsff 42 II/10.

Schwartz József
aláírás.

Hopfer Dániel

német farmetrő 1N.4

l.

Majkönyvdisz

53. l.

Hopfer Daniel

nyomdász

l.

Novák II

12, 125, 129 l

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Höpfner Guido

wód

Épitő Ipar – Épitő

Művészet. 1929.

29. l. (Szélegyzetek)

indult meg. A szürrealistának végtelenül
hogy kísérleteit ecsettel, pasztellkrétával vag
tékekkel végzi. A nagy középületek új típusa
országban is megteremtette a hatalmas, c
célzatú falképfestészetet. Ez a műfaj kiváló
nyekre tekinthet gall földön, gondoljunk Pu
Marice Denis freskóciklusaira. A budapesti k
résztvevő művészek nagy része szép munk
ezen a téren, s szívesen kapcsolódik bele, min
tőr és kosztümtervező egy beláthatatlan
lehetőségű művészetbe, a balettbe.

A háborús pusztulás és pusztítás éveiben
sen hálásak vagyunk az Association Francaise
Artistique-nek, hogy a magyar közönséget s
három modern francia képpel megismertette.
jól, hogy nem a főműveket látjuk megur
De ízelítőt kapunk, a mai francia művészet
metszetét. A szemlélőre nem is annyira
művek hatnak, hanem a francia *bon sens*,
és mértéktartás, mely egyetlen nagy család
össze a sokfelé indulő vándorokat. Talán csak
sajnálatos, hogy a szürrealisták s azoknak soka
feje, André Masson kevés szerepet kapott a ki
Nem sokat jelent, hogy a sokra becsült Jean
Langlenne-ben csalódtunk: két képe alapján
szabad oeuvre-jét megítélni. Qudot Alvó nim
szett a legjobban. E mély költői hangulatú kép
színei muzsikálnak.

A kiállítási anyag megszerzése s annak
és kulturával való rendezése a magyar művész
és tevékeny jóbarátjának, Francois Jachotnak

GENTHON I.

Hopfer Dániel M.D.K.

Török lovas zenészek. 1530 körül készült rézmetszet.

/ a rézmetszet után rajzolta
Gáll Gyula/ repr.

Keresztury-Vécsey-Pelvy: A magyar zenetörténet képeskönyve
Bp. 1960. 69.1.

HOPFER DÁNIEL, rézmetsző

9.ábra.-Török zenészek.-Hopfer Dániel 1530 körül készült rézmetszete.- Fekete repr. 19.old.-Képek jegyzéke 41.old

BÉKEFI ANTAL: A vasi várak zenei élete a török megszállás idején 8.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv.-XX.évf. 1966. 1.szám. -- Szombathely, 1966.

Hopfer, Hieronymus
(emlitt 1528-1550)

„Mitológiai jelenet" rézmetszet 13,5 x 8,5 cm
s. f. j. I. H. Tiziáltási ár: 2500 ft.

BÁV 49.Képaukció Budapest,1979.szeptember

Ø

Hopfer Joh. Gottfr.

rajzolo

XVIII. n

l.

Nyári Kup

106. l.

EGYETEMI NYOMDA BUDAPEST

SZÁMLA

Telefon: *46—
Várbeli nyomdai alos
I, Iskola-tér 3.
Telefon: 60—4
Könyvesbolt: IV. k
Kossuth Lajos-utca
Telefon: 89—5

Másolat.

Budapest, 1935.december 14.

K 47700 szám.

T.Müemlékek Országos Bizottsága,Budapest.

Postatakarékpén
csekkszámla: 37.47

Felszólalásokat csak 14 napon belül és csak e számla beküldése mellett vehetünk figyelembe. A lejárattól bankkamatot szá

Mennyiség		Öss
loo	példány Rados:Magyar kastélyok kötése á P 2.--	P

HOPFNER Guidó építész

KÖRMÖCZY Katalin: Lakáspolitikai törekvédek a fővárosban a két világháboru között. = Folia Historica , 14.1989 84, 85,

Ø

Hoós Margit

textil

1925–27.

Éimisk 1930. 84. l.

A SZENTFÖLD MAGYARORSZÁGI BIZTOSI HIVATALATOL
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRUT 23.
POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA: 6.063.

FILLÉR

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos
Főtisztelendő

9

Müemlékek Orsz. Bizottsága tiszto kavánal
úrnőnek

30.595

Válasz esetén kérjük ezen számra hivatkozni.

Y

Arena ut 41.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Erzsébet Hopp

1977 AUG 1

1021

DIE STICKERIN

Meisterin der Volkskunst

Frau Józsa, geborene Erzsébet Hopp, ist eine schlanke, immer lächelnde junge Frau. Sie arbeitet als Assistentin in Győr. Mit 12 Jahren begann sie zu sticken. Sie lernte zufällig im Stickzirkel einer Grundschule Dr. Margit Jámbor kennen, eine Győrer Stickerin von gutem Ruf. Nadel und Faden bezauberten zur allgemeinen Überraschung dieses quicklebendige Mädchen, die bunten Blumenmuster, die unter ihrer Hand entstanden.

Tante Margit, ihre erste und einzige Lehrmeisterin, besucht sie auch heute noch sehr oft. Mit ihr bespricht sie alles, von ihr erhält sie die alten Muster. Die Stickereien von Rábaköz sind sehr formenreich und vielfältig. Frau Jámbor schrieb auch ein Buch darüber, das aber leider noch nicht veröffentlicht wurde. „Ich finde, die Sticker sind die Stiefkinder unter den Volkskünstlern", sagt Frau Józsa. „Man schreibt und spricht über uns viel weniger, als über die Holzschnitzer. Obwohl das fehlerlose Sticken eines schönen Musters gar nicht leicht ist!"

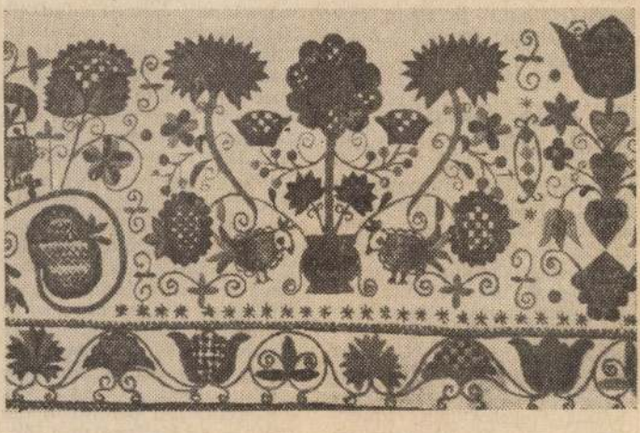

Uraltes Muster von Rábaköz

Im August 1976 erwarb sie den Titel „Junge Meisterin der Volkskunst", dessen können sich in Ungarn bisher nur sechs Personen rühmen. Sie wendet verschiedene Arten von Stickereien an, ihre Kompositionen sind schwungvoll symmetrisch, die Ausführung einwandfrei, stellten ihre Kritiker fest. Sie bevorzugt die uralten Muster von Rábaköz, und zwar arbeitet sie auf Leinwand und nur in roter Farbe. „Meine Lieblingsfarbe ist rot", sagt sie. „Es nimmt sich gut aus und paßt zu allen Möbeln..."

Einen Fingerhut braucht sie nicht, sie stickt nur zu ihrem eigenen Vergnügen: „Für Geld könnte ich es nicht machen..." Ihr Mann und ihr 6jähriger Sohn sind über diese zeitraubende Leidenschaft gar nicht erbaut, bewundern aber doch die fertigen schönen Decken.

Sie hat auch schon Schüler: Kinder vom Pionierhaus. Auch ihrem Sohn bringt sie das Sticken bei. Um noch andere Arten von Stickereien kennenzulernen, besucht sie einen Kurs für Fachzirkelleiter. Einmal möchte sie sich nur mit Stikken und Unterrichten beschäftigen.

Im kleinen Zimmer — wo wir uns unterhalten —, sind viele ihrer Arbeiten zu sehen. An der Wand hängt ihr Lieblingsstück, ein aus Blumenmotiven gestickter Lebensbaum. Eine künstlerische Wiederbelebung der reichen Stickkunst von Rábaköz durch eine geschickte moderne junge Frau.

Éva Eöry

8 BUDAPI

FABRIKBAUUNTERNEHMEN DER METALLURGIE

Export und Kooperat

Das Fabrikbauunternehmen der Metallurgie erhielt 1969 das selbständige Exportrecht, und seither hat sich sein Export sprunghaft gesteigert. Anfangs wurden hauptsächlich Lichtbogenöfen abgesetzt, heute ist die Produktenskala sehr vielseitig und das Unternehmen produziert und exportiert fast alle Ofentypen. Generaldirektor Ferenc Hammer machte den Mitarbeiter der Budapester Rundschau mit dem Außenhandelsprogramm und den Entwicklungsvorstellungen des Unternehmens bekannt.

1974 wurde bei uns der 100. Lichtbogenofen hergestellt, 89 Stück davon setzten wir im Ausland ab. In eigener Entwicklung bauten wir 1975 den ersten 25—30 Tonnen Lichtbogenofen, den wir nach Holland lieferten, der zweite dieser Art ging nach Singapur.

An erster Stelle in die DDR

Unter den exportierten Öfen sind Ofenanlagen fast allen Typs vorhanden, wertmäßig gesehen haben aber die Lichtbogenöfen den größten Anteil. An unserem Export sind auch die Kupolöfen für Gießereien, gas- und ölbeheizte Schmelzöfen, Glüh- und Wärmebehandlungsöfen in bedeutendem Ausmaß beteiligt. Gegenwärtig unterhalten wir Beziehungen zu

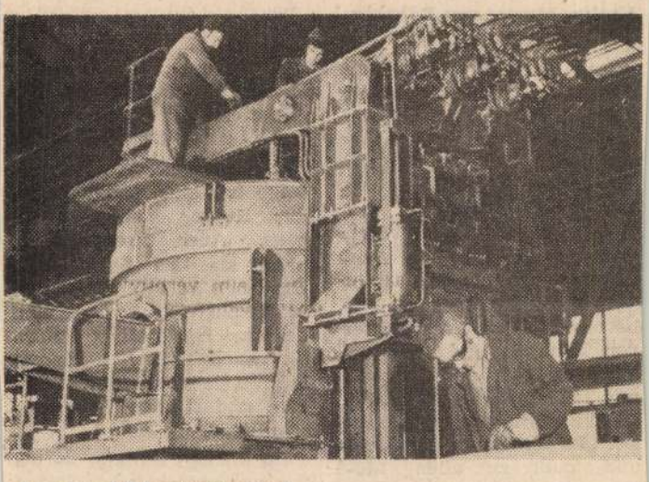

Bau eines Lichtbogenofens

40 Ländern. Auf dem ersten Platz unseres Absatzes steht die Deutsche Demokratische Republik, der wir bisher 20 Lichtbogenöfen lieferten. Auch der Absatz in der Tschechoslowakei und in Rumänien ist beträchtlich. Den sozialistischen Markt beliefern wir seit Jahren mit großen Mengen metallurgischer Anlagen. 1976 hat sich unser Export in Rubelverrechnung — gemessen zu

und auf den Philippinen. Nach unseren Plänen werden auch in Indien Lichtbogenöfen gebaut. Übrigens zeigt sich auch in Lateinamerika reges Interesse an unserer Konstruktionsarbeit, wo wir seit Jahren intensive Marktforschung betreiben. Vor kurzem nahmen wir in Venezuela Verhandlungen über die Gründung eines gemischten Unternehmens auf, das seine Tätigkeit plangemäß 1978 aufnehmen soll.

Wir kooperieren mit mehreren ausländischen Firmen, um unseren Umsatz zu steigern. In Kooperation mit der Firma CEAG aus der Bundesrepublik Deutschland entwickelten wir zu unserem 5 Tonnen Lichtbogenofen eine Absaug- und Staubscheideanlage. Der Erfolg läßt sich daran abmessen, daß wir diese Anlagen bereits in die DDR, nach Holland und Singapur exportiert haben. Die Zusammenarbeit ist für beide Unternehmen von Vorteil, da die Firma CEAG durch unseren Betrieb neue Märkte für ihre Erzeugnisse erschließen kann. Wir sichern uns mit den aufgrund der CEAG-Konstruktion erzeugten Staubscheideanlagen vermehrte Exporterlöse.

In bezug auf Produktions-, Konstruktions- und Markt-

Hopp Erzsébet, népmű vép

L.: Jófejű Emil

— : Hír 8.

Ni szabadság, Bp. 1977 jan. 25.

Hopp Erzsébet

Jófejü Emil és Nagy Sándor kiállitása nyilt meg I. 24-én a komáromi müvelődési központban.

Magyar Hirlap 1977/2o/1o

Hopfner János, művészi vasműves

Sárádi Kalman: Művészi kovacsolas, c. könyvében nem szerepel Hopfner János/valószinüleg Hiffner Menyhért/fia/, a Vpécsi kastély kovacsolt vasracsai alkotójának, neve sem, de említés érdemelt volna e kor mesterei közül Pügl Ignac, aki a XVII. sz közepe tájan Budan jelentős alkotakat remekelt. 67.old. v pecsi

Perehazy Károly: Sárádi Kálman: Művészi Kovácsolás c. könyvének kritikaja 66.old

Miv.Tört.Ert. 1976. XXV. 1.sz. Bp.

Hopka János

N.J.: Laboratórium, szociális épület és kazánház, Kertészeti Kutató Intézet, Szentes. - Építész: Nagy János, statikus Bari Éva, út- és tereptrendező Hopka János. - Ismertetés, fotók: Buzsáki Ferenc.

34-37.l.

Magyar építőművészet, 1971.5.sz.

Hopka János

T.I.: MTA Szegedi Biológiai Kutató központ /I.ütem/ Építészek: Károlyi István /beruházási program/, Tarnai István /laboratórium/, Nagy János /műhelyépület/, Pazár Miklósné /üvegház/, Somos Irma /porta, tűzveszélyes épület, raktár; brigádépítész Sági József, statikus Libor Rajmund, út- és tereprendezés: Hopka János, kertészet: K.Szabó Sándor, Mátyás Sándor. - Ismertetés, fotók: Buzsáki Ferenc.

Magyar Építőművészet, 1972.1.sz. 16-19.l.

Hopka János

Hopp András

Pénzverő. Kassai. 1538. april végéről emlitetik.

Fabricius Károly. Vázlatok a rozsnyai régi városi könyvből. Századok. 1877. 532. l.

Hopp András

pénzverő

A kassai pénzverő műhelyben működött 1528-ban. A meisseni püspökséghez tartozó Gedawban született.

Kemény Lajos: Műtörténeti adatok Kassa múltjából. Arch. Ért. 1906. 56. l.

Andreas Hopp Monetarius

1536–1538. A peinzverő házban mint dőtt mint peinzverő. 1536-ban Endres Rott gisser fiatol 210 frtért házat ~~vásárol~~ és szöllőt vásárol.

Mihalik József Kassavárosot vösségének története. Bpest. 1900. 146. l.

Maschkó Tarab

ötvös.

XVII. sz.

Hopfer Daniel

T. Ferdinand s V. Károly:

A jobbra lévő T Ferdinanddal a balra látható V Károly az ablak mellett beszélget, minek következtében mind a kettő csak derékig szemlélhető. Leírásuk:

V. Károly:

Ötnyolczad jobbra. Fején lapos kalap van, haja göndör, bajusza kicsiny s elválasztott szakála rövid. Jobb kezét a párkányon lévő himzett párnán pihenteti, míg balját felemelve tartja. Szükújú brokát köntöse alól fodros kezelejű inge kilátszik s bő újú palástja felett az aranycsyapjas rendet láncson hordja.

T. Ferdinánd:

Ötnyolczad balra. ~~Fején~~ Lapos kalapját ékkövek díszítik, haja hosszú, bajusza kicsiny s szakála nincs. Kezeit a párnán pihenteti. Öltözete: fodros újú ing, brokát köntös és prémes palást bő ujakkal, ~~[illegible]~~ Az aranycsyapjas rendet vállaira vetett láncson hordja.

Középütt az ablak díszéről lelógó czimer alatt a mester jegye van, míg az ablak oszlopain baltól az almáért nyuló Adám s jobbról az almát leszakító Éva s a kiszáló tünik szemünkbe.

Felirata alól balra: „58".

Rézkarci (Hopfer Danieltől) méretei 19.4: 27.5 c/m.

Ltha 294.

wie es die Wiedergabe der Augen und d
sich unschwer zwei Hände und zwei Techni
den Nonnenköpfe die Augenpartien weicher
unbestimmtes, schattenhaftes, verschwimmend
tenplativen Charakter bekommt. Bei den der
leider stark beschädigten bärtigen Fragme
erscheinen die Einzelheiten von Auge und
ein starrer, fast glotzender Blickeindruck ent

Auch zwei Arten der H
ten erkennen. Eine fliessende, weiche Haarm
losen Männern unter der Bare und einem fo
torso. Daneben findet sich ein aufgelöster
Hilfe nehmendes Verfahren, wofür der schön
torso einen guten Beweis liefern kann.

Trotz den verhält
schlecht erhaltenen Resten komt dieser Fu

Hóra Majos

(itt H. Antalnak
írva)

l

Márk Barónclatr

7. l. 216. l

Ravaszdi Kapcsolótű, hallstatti IV. 69

Flora Alajós

festo

ród

Kert. Ung. 127. l.

905. J.

Sz. Geisslingenben 1704 febru
márczi

G. Ph. Rugendas.

Derékig látható, kissé
néz. Bal kezében, melyen
kék köpenyt szorítja ma
parókája göndör, szeme é
arcza beretvált. Fehér ny
ingének ujja a kézcsuklóná
»*Georg Philipp Rugendas*
der Mahler Academie in Au
A. 1666. d. 27. november.
May. G. 1666. Joh. Jac. I

Vászon, méretei 64·5 : 48
1901 márczius 12-én dr. Bókai
Kifizettetett 1901 április 4-én.
10-én (157–903). — Az elszám
4-iki 13903 (449–903), illetőle
(710–903) szvsz. határozat.

Kifüggesztésére vonatkoz
retlen festő a XVIII. szból : Ru

Flora Tanösztlajos

l.

Kelp 16, l. 17. l.

Rhizophora mangle

Mangrove

Flora Alajós

wód
e

Kapnüvénönélet

33. l.

MDK

Hora János Alajos

Biró Béla dr.: Sikó Miklós élete és müvészete 1818-19oo. Kolozsvár, 1944.

MDK

Hóra János

Önarckép, festm. repr.

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.

Hora Alapos

Hosszu László Kővárvidéki
fő jegyző és Köret.

Szentiváni Csula
feljen zékei

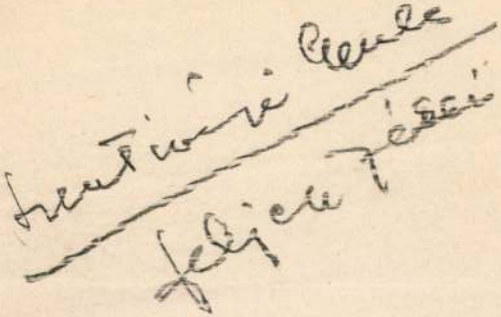

Tájkép szarvasmarhával.

914 Holland festő a XVIII. sz.-ból

Hóra Alajós

Hollósy Cornélia arch.

~~vr Ernst Mizamba~~

Opera Mus

Lintia Denes VI. 182

Hora Alajos

1863. Pesten élt

Ez évben archépet
allitott Éj a Nungyletben

Szalóksámsoni templomhely VIII. 126.

Flora Alajos

1864. Pesta

Minesyl 1864. maj.

Ziall. Archep

Archep

Archep

Archep

1864. dec. Ziall

2 archep

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

.....

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Hoża Alajís

Lásd Kiáll-i balanz

K Rimay 1882. 11. 1.
Komlat

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu.....

n.

.....hó.....

sajátkezü aláírás és munkásszám.

Flora Alajos

Cased

Perlajst 120

A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárából

kölcsönvettem a következő munkát:

Szerző, vagy rendszó	czím, rész	darab-szám	alak	kötés	jegy
Hajnal naptár önzés cof 1860-as evekbol					

Kelt 1925. I. 25

Határidő 1925 IV. 1

Hivatalos jegyzet:

Sajátkezű aláírás: Dr Szentivanyi Gyula m. titkár

Állás:

Lakás: I. Horthy M. u. 63

Hóra Alajos

1868-ban

Pesten élt.

Lásd

Ugházy Ferenc

vésszel kiállított

a jóm lakban

alácsúszott.

rsak voltak, csak néhány év kü-
t átlépünk másfél évszázadot
ében, érdekes állomáshoz ju-
mbrandt büvöli el képeivel a

szögéből vizsgálva nem lehet
tenni, mint az előző két mes-
változott az izlés, fejlődött
ezelés technikája: Rembrandt!/
az előadás. Ne felejtsük el,
n Franz Hals! Óriási ut ez Le-

szélhetünk kimondottan sfumato-
ála a fény és árnyék használata
ellegü már, másrészt jobban
t hangulatba. Egészen msá a

k önarcképet festett. Egész é-
etének minden mozzanatát és a
lehet állapitani és figyelemmel
zt a keretek nem engedik és
teszünk emlitést.)
s korában festette. Saját ko-
álófülke pamlagján. Fektében
jzolja a test minden részletét
hivó mozdulatot tesz a látha-
é. Arca nem is olyan fontos,

Flora Alajos

l.

Strana 1890

42. l.

43. l.

61

Flora Alajos

l.

Szabómagyarok.

154. l.

Hóra Alajós

[illegible] Szana Szárév

38, 55, 122 l.

képpel

Flóra Alajos

l.

Szana 1890

61. l.

hető határozatai ellen benyújtott fellebbe-

•

egyszer és azon kívül még annyiszor tar-
ügyek zavartalan ellátása szükségessé

bon az esetben is, ha azt a szavazati jog-
ülés okának és céljának megjelölése mel-
szerint a teljes ülés hatáskörébe tartozik.
a főtitkár javaslata alapján az elnöki
meghívót 15 nappal a teljes ülés előtt
a idejét, helyét és tárgysorozatát feltün-

képes, ha arra valamennyi tag meghivatott
bb egyharmad része jelen van.

Hóra Alajos

Önarckép

M. Biedermeier kiáll. képes tárgymutató. 1937.

nov. Műcs. 30 l.

EA .....ltsz. Gyűjtés

Hóra János

MDK

Női arckép

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Hóra János MDK

Önarckép

Műcsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Hora Alajos

festő

más befutt Janos Lajos.
Zsombolyi (Hatzfeld) szüle-
tésű. Amerling legügyesebb ta-
nítványai egyike, jeles arckép-
festő, különös finom ecsetelés,
élénk szinezés és alakhűség
jellemzék műveit. 1837-38-
ban Pesten nyitott mű tér-
met, hol több jól sikerült
arcképet festett. Meglepő volt
ezek közt Landvay Már-
ton szinész arcképe, mint Zam-
pa-e térdig felfogva. Ugyan
az időben végzett be egy eredeti
nagy képét, meg egy öreg köldust
egy hegette kolduló kis gyer-
mekkel abrazol, megnét a
berendezés, az alakok természe-
tes állása kitűnő. E mű-
veszünkről még nyit Andunk,
hogy pontban nekány evet
Párisban töltött és 1841-ben
ismet svégképes Pestre tele-
pedett. Két arcképe a nemze-
ti muzeumban.

Flora Alajos

Festö nul. 1812. okt. 11.

Zsombolya

ivód

Krück I. 511. l.

Rámai szarkófágok II. 20

Érkezett 1904. november 2.

843/1904. q. (Nagyszeben, 1904. október 29-én 371. sz. a.)

A nagyszebeni erdélyi Kárpát-egyesület elnöksége jelenti, hogy az államsegélyt nem kívánja igénybe venni s az 1904. évi segélyt az 1903. évi segély maradványával együtt rendelkezésre bocsátja (Felterjesztés, 1904. XI. 10.)

Hora Alajos

festő

Cásd Ibent

HOLITSCHER
ANTICHITĂȚI ȘI LUCRURI DE ARTĂ | MŰ- ÉS RÉGISÉG-KERESKEDÉS
CLUJ
STR. N. IORGA (JÓKAI-U.) 2

CLUJ, 927. II. 22

Mélyen tisztelt Uram!

Mellékelve beküldöm egy nálam lévő nagyon kép portraits fényképét azzal a kéréssel, lenne olyan szíves megválaszolni, hogy kit ábrázolhat a kép; a kép mérete 90 x 110 cm. Signálva: Hora 1836. A képen 2 lövés van.

Ha doktor Úr nem tudná az ábrázolt magnást megállapitani, nagyon kérem azt illetékes helyre, megállapitás céljából, továbbitani.

Szíves válaszát nagyon kérem. Szivélyesen üdvözli

Kiszt. hive
Holitscherferm

Fiatal férfi magyar diszruhában, asztal előtt ül, hátra vetett ülésben

Tip. Lepage Cluj

MDK

Hóra Alajos

Női arckép, olajf.

A Székesfővárosi Képtar és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa.1937.Jan.Nemzeti Szalon.

Festészet, önálló táblakép
Erkel Ferenc arcképe, Hora Alajos

Divatcsarnok, 1854. márc. 15. 15. 333.

Művészet

Hóra János Alajos

Önarckép 68.5 x 56

Istvánffy Gyulánc

Anlajd

Jul.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}$5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Flora Alajós

Szentpétery József
ötvös archépe
1846 ból
Tört. Képes

Hóra Alajos

1832 – 1884.

Honnan vette Lázár az eiszámokat ??

Vigyázz! Hasból!

Hollósy Cornélia archeje, Ernst Lajos tulajdona.

Az Ernst Múzeum kiállitásai. XLVII. Magyar remekművek, I. sö sorozat. Bpest. 1921.

Gáspár, ö. 1485-1450. Bártfa.
Gáspár, éö. 1439. Bártfa.
Gáspár, éö. 1475. Kassa.
Gáspár, f. 1489-1493. Sölse.
Gáspár, kf. XVIz Kassa.
Gáspár, é. 1497-1506. Nagyszeben.
Gáspár, é. XVI. Brassó.
Gáspár, áö. 1478-1504. Nagyszeben.
Gáspár, ö. 1541. Brassó.
Gáspár Alfonz, f.
Gáspár György, porczellán f. 1885-
Gärtner Henrik l. Kóbor G. H.
Gebauer Gizella f.
Gebel Ferencz, f.
Gebel György, f ö. + 1645.

Flora Alajos

Ábel Márton
a Szarvasteri iskola
igazgatója és neje
Zóner Franciska
arcképe.

Ábel Kálmán
Kűküllő utca
12. Budapjónegyé-
nél leszállni.
2 utca vinzatelé.

Ugyanitt Fuss János
zene szerző arcképe
allitolag Horatol

Hora János Alajos, festo*

szül. 1812 x.ii. Zsombolyán,
megh. 1868 u. Bécsben Amer-
ringnél tanult, 1837-tól Pesten
amtan (eichinger) Parisban ~~élt~~ 1841. ismét Pesten
1842. Kolozsvárt élt s végül a magyar fovarosba
~~Pesten~~ telepedett le. A bieder-
meier kor egyik legjobb magyar festője
Életképeket (Öreg Koldus, Az
apáca stb) s arcképeket

(Lendvay Márton, Szent-
péterg Sonef, Istrán Sohercej stb
festett).

178.

...ra. Hátrafésült hosszú haja s szemöldöke
...lt. Jobb kezét a zongorára teszi, hol öt kettős
„Liszt" s balját csipőjére támasztja. Ingé-
...újú s piros bélésű kabátja fekete bársony s

...ei 132:102 cm.

...beirattal a Barabás kiállításra engedé-
...án érkezett vissza (559/99)
... Kesetét javíttatta (321/98)

Flóra Lajos

Amerling tanítványa
volt, archepfertő

Ujházy Ferenc felgyógyt.
Szejsm. Mész-

Komárom V. 66.

Hora F. L

Jesto

Card

Kohlmann Karol

BUDAPEST Szarvas-tér.
Szarvas-Platz.
Place Szarvas.
Szarvas square.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA.
Landeskommission der Baudenkmäler. – Commission des monuments historiques. – Commission of artistic monuments.

Hornyánszky Viktor R.-T., Budapest.

LEVELEZŐLAP

Ábel Kálmán
úrnak
Budapest
II. Kútfúllő utca 12

Flora Janos Alajos

l.

Biró Erdmüv

158. l.

1941

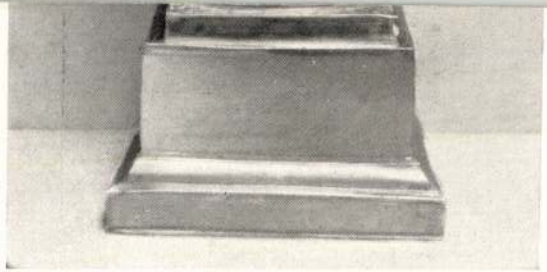

621

938

Flóra Alajos

l.

Pásztortűz

1842. 23 i. l.

VASÁRNAP

13

Kath. Ipoly
Prot. Ipoly

☾ Utolsó negyed 4 ó. 49 p.

HÉTFŐ

14

Kath. Özséb
Prot. Özséb

Ógörög Augusztus 1.

KEDD

15

Kath. Nagy-B.-A.
Prot. Nagy-B.-A.

SZERDA

16

Hóra Alajos

MAGYAR MŰVESZET

1925. 286

Mehádia.

A térrajzban feltüntetett
Caransebes közelében az iránytü

MEDIA.//

oldalt balra: oder MEADIA ligt 5
fölül jobbra: 62.
és az Erklärung der Buchstaben k
u. Erden 15 Schuh breit és
einem Berg herunter lauft

Rm., mér. a rl. 13.6: 20.7

140-91-

zad jobbra, állva. Szürke parókája egy-
ete, szeme barna, s arcza s bajusza le-
agját tartja s baljával oldalán lógó kard-
ket nyakra valója alól ingének gallérja kis-
éből való, s prémes fehér ~~[illegible]~~ men-
aniken nadrágja gazdagon zsinórzott.
rend díszíti s derekát szolgálati jelvény
o 855" olvasható.

etei III. 89 cm.

az 1885: III. 28-dikai ajánlat alapján (39/85)
lontól 1888. applis hó 10-en. – Kifizettetett a
28. XII. 30-án. (146/88) (30/88)
8. № 4.).
F. Keretét javítottá (321/98)

Splennyi Ödön -

Hora János Alajos

lásd

Művészeti lexikon
3421.

Hora Alajos genre- és arcképfestő MDK

Zsombolyán született

-ván: Régi pesti müvészek. Müvészet 1912. 241-2.l.

Flora Alagia

Neuvième 1910. 163
- 1911. 392
- 1912. 242
- 1914. 380

Mappa Neuvième
1925. 286

'ossuth Lajos" Felsőkereskedelmi Iskola

1927-28. tanév.

..... csoport.

i Gyula

a. évfolyam.

észlet

HORA János festő

1

GERGELYFFY András: Máriapócs. = Műemlékvédelem,
XXXV.évf.2.sz.1991 106.p.

als Ingenieur in den Dienst der Budapester Elektrizitätswerke Ganz & Comp. und habilitierte sich 1894 als Privatdozent für Elektrotechnik an der Budapester Franz-Josefs-Polytechnik. Von seinen wissenschaftl. Schriften und Werken sind bekannter: *Über den Einfluss des ultravioletten Lichtes auf negativ-elektrisch geladene Conduktoren* (1888), *Über den Einfluss des ultravioletten Lichtes auf elektrische Ladungen und Entladungen* (1889), *Az elektromos kondenzator és gyakorlati alkalmazása* (Der elektrische Kondensator und seine praktische Anwendung, 1893), A *villámháritókról* (Von den Blitzableitern, 1894), *Az elektromosság és magnesség elmélete* (Theorie der Elektrizität und des Magnetismus, 1892), *Elektromos mérések és mérőeszközök* (Elektrische Messungen und Messapparate, 1894), *Az elektromotor alkalmazása* (Die Verwendung des Elektromotors, 1899).

Hopp, Franz, Weltreisender und Kunstsammler, geb. 28. Apr. 1833 in Fulnek, kam 1845 nach Pest und erlernte bei dem Optiker Stephan Calderoni das Optikerhandwerk. Dann war er in Wien und New-York Optikergehilfe. 1861 kehrte er nach Budapest zurück und wurde der Compagnon seines Chefs; 1866 aber kaufte er das Geschäft an, welches er 1872 mit einem von ihm gegründeten, gross angelegten physikal. mathemat. Lehrmittelgeschäft verband. Dieses erste derartige Unternehmen in Ungarn erlangte bald auch einen grossen Export nach dem Auslande. H. ist einer der bedeutendsten Kunstsammler. Er machte fünfmal die Reise um die Erde und durchquerte sie nach allen Richtungen. Von seinen Reisen brachte er sehr viele kostbare und seltene, insbesonders japan. und chines. kunstindustrielle und ethnograph. Gegenstände mit, welche er in seiner Villa zu einem interessanten und kostbaren Museum vereinigte. Von seiner letzten Reise um die Welt kehrte er im Aug. 1914, beladen mit neuen Kunstschätzen, zurück. H. hielt mehrere Vorträge, in denen er über seine Reisen referierte und deren Resultate darlegte.

Hoppe, Rudolf, Komponist, geb. 24. Jan. 1866 in Budapest, absolvierte seine Studien an der Landes-Musikakademie. 1885/1899 war er Chordirigent mehrerer hauptstädt. Kirchen. Er redigiert das Fachblatt *Magyar Dal* und schrieb viele Lieder und Klavierstücke und, im Vereine mit Béla Sztankó, ein ungar. Gesangbuch (1908).

Hora, Aloys, Maler, geb. 11. Okt. 1812 in Zsombolya; sein Todesjahr ist unbekannt. Er war ein Schüler Amerling's und beschäftigte sich hauptsächlich mit Portraitmalerei. Sein *Portrait des Malers Johann Müller* (1836) befindet sich im Museum der schönen Künste.

Horánszky, Ferdinand v., Staatsmann, geb. 15. Jan. 1838 in Eger, gest. 19. Apr. 1902 in Budapest, widmete sich, nach Beendigung der jurid. Studien, dem Richterstande, war während des Provisoriums als Advokat tätig und beteiligte sich, nach der Wiederherstellung der Verfassung, in hervorragender Weise am öffentlichen Leben des Heveser Komitates. 1872 entsandte die Stadt Szolnok ihn zum ersten Male als Abgeordneten ins Parlament, wo er sich später der staatsrechtl. Opposition, der späteren Apponyi'schen Nationalpartei, anschloss, deren be-

gabtestes, tätigstes Mitglied und langjähriger Präsident er war. Im März 1902 wurde H. zum Handelsminister ernannt, bekleidete aber diese Würde kaum sechs Wochen, als ihn der Tod dahinraffte.

Horánszky, Ludwig, Politiker und Volkswirt, geb. 3. Juni 1871 in Szolnok, studierte acht Jahre hindurch im Auslande die volksw. Verhältnisse und wurde dann Oberbeamter der ungar. Agrarbank. 1901/1905 war er Abgeordneter und Mitglied der liberalen Partei. Nach dem Sturze der Partei zog er sich eine Zeit lang vom polit. Leben zurück, um später mit aller Kraft an der Gründung des nationalen Geselligkeits-Klubs und 1910 an der Organisierung der nationalen Arbeitspartei teilzunehmen. Ausser zahlreichen publizist. Artikeln gab er auch das selbständige Werk: *Bacsányi János és kora* (Johann Bacsányi und seine Zeit, 1907) heraus.

Horányi, Franz Alexius, Literaturhistoriker und Philosoph, geb. 15. Feb. 1736 in Buda, gest. 11. Sep. 1809 in Pest, war als Mitglied des Piaristenordens Gymnasialprofessor und schrieb zahlreiche literaturhistor. und philosoph. Werke. Bekannter sind: *Memoria Hungarorum* (1774/6), *Joannis Comitis Bethlen Rerum Transsylvanicorum continuatio* (1778/9), *M. Simanis de Kéza Chronicon Hungaricum* (1782), *De sacra corona Hungariae* (1790), *Scriptores Scholarum Piarum* (1808/9), *Nova Memoria Hungarorum.*

Horárik, Johann, Reformer, Schriftsteller, geb. 1808 in Banovcze, gest. 20. Mai 1864 in Beszterczebánya, erhielt 1831 die geistl. Weihe. 1841 schrieb und agitierte H., im Gegensatz zum kathol. Klerus, trotzdem er selbst kathol. Geistlicher war, für die gemischte Ehe und für den freien Übertritt zu einer andern Religion. Er entsagte deshalb auch dem Geistlichenstande und trat zur protestant. Religion über. Er erwarb sich alsdann mit Unterricht und publizist. Arbeit sein Brot. Selbständige Werke: *Die Ehe im Geiste Christi* (1843), *Johann Horárik's Kampf mit Hierarchie und Kirche* (1847), *Szózat Némethonból a Habsburgház és Kossuth Lajos felől* (Ein Wort aus Deutschland an das Haus Habsburg und über Ludwig Kossuth, 1849), *Regék a görök és római őskorból* (Sagen aus der griech. und röm. Urzeit, 1859).

Horeczky, Franz, Baron, Domherr, geb. 8. Aug. 1819 in Rohovo, wurde 1845 zum Priester geweiht und 1863 zum Domherrn in Pozsony ernannt. Er publizierte zahlreiche Kirchenpredigten und eine Studie über den Dichter und Reitergeneral Josef Gvadányi.

Horger, Anton, Philologe, geb. 8. Mai 1872 in Lugos, absolvierte seine Universitätsstudien in Budapest, wurde 1896 an der Oberrealschule in Brassó, 1906 an der Budapester höheren Mädchenschule und dem Mädchengymnasium, 1911 an der Elisabeth-Mädchenschule Professor. Er beschäftigt sich hauptsächlich mit den Dialekten der Széklersprache und mit den Fragen der ungar. Tongeschichte. Seine Artikel und Studien erscheinen seit 1896 in allen wissenschaftl. Fachschriften Ungarns. Selbständige Werke: *Hétfalusi csángó népmesék* (Volksmärchen der Csángó's aus Hétfalu, 1908), *Egy ismeretlen magyar hangtörvény* (Ein unbekanntes ungar. Tongesetz, 1911), A *halmágyi nyelvjárássziget* (Die

MDE

Hora

Ltáb IV.

137. l.

HORA *János Alajos*, festő, * Zsombolya 1812 okt. 11., † 1868 után. Bécsben tanult s néhány évi párizsi tartózkodás után 1841. hazatérve, Pesten s a vidéken életképeket és képmásokat festett (Vén koldus, Lendvay, Szentpétery stb.). Előkelő tónusú, derekasan megmunkált képei révén a táblabíróvilág művészeinek legjobbjai közé tartozik. Művei közül Szentpétery József ezüstmíves, Müller János és István főherceg a M. Tört. Képcsarnokban, Hollósy Cornélia képmása az Ernst-múzeumban van.

E. G. I. 475 l

Éber László z Gombosi Győrgi – Művészeti lexikon edi II 1935 – [2 vol].

Zólyom vármegye VIII. 42.

Hóra Alajós

erőd

z

Myskemő

72. l.

Leszámitolási jegyzék.

Szentiványi Gyula

Lejárat:

191 4. ápr hó 14

Tőke 200.—

% kamat 90 napra

Törlesztés

K	f	K	f
		4	02
Összesen:		4	02

Szeged, 191 4 11/14

A Szeged-Csongrádi Takarékpénztár
VÁLTÓ-OSZTÁLYA.

Endrényi Imre Szeged

Hora Alajos

l.

Gerő Művészetről

70. l.

Flóra Janis Alajos

1812 - 1868

l.

Balás Reformator

7 - l -

Köbaltafok, öskori VIII. 87

Flora Janos Alajos

wód

Thieme-Becker

XVII. 502.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Stóra János Alajos

(1812 – 1868) emlitésre méltó portrékat alkotott.

Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX században, Budapest, 1970.

· 131.

Flora Alagós

---

l.

Lykanemzromantika

201. l.

Flora Alajos

l.

LykaMagyműI800-50

57-2, 193, 263,
290, 430, 531. l.
570 képpel

Flora János Alajos

Női arckép. (1840)

Repr.

Kopp

MAGYAR MUVESZET

1937. 17. l. 22. l.

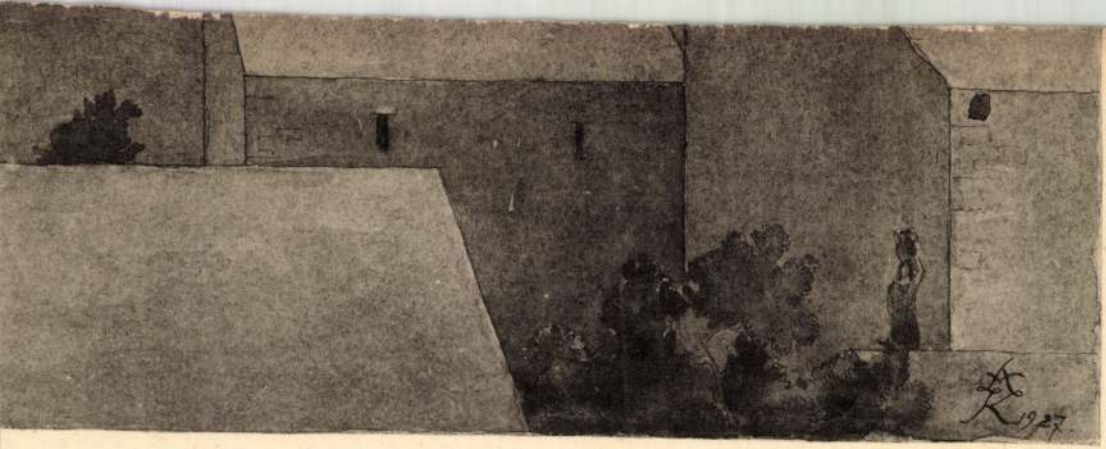

Hora János Lajos

Több évet töltött Párisban, több művét is a párisi műegyesület is elfogadta műki áll itaraiba. 1841. elején vezett Nara s az alábbi cikk melegen ajánlja a műbarátok figyelmébe.

M-J Hora János Lajos. Hon művész 1841. 99. l. és 325. l.

Honmuvesz 1837. II. 620. l.
" " 1838 I. 163 l. (lakosaki pesti in [illegible])
" " 1840. II. 444. l.
" " 1841. I. 99 l.
" " 1841. I. 325. l.
M. Kejzőmin. Társ. Évkönyve.
1865-66 évre. 242. l.

Nagy Iván. Magyarország kejzőmeszek. legrégibb. Költöl 1850 ig. Szaradok 1874. 86. l.

Hora János Alajos 1838-ban Párisban tanul, párisi útjának emlékei 1841-ben Pesten kiállított képei: Egy párisi ügyvéd arcképe, Bretagne-i leány. Arcképei a romantikus irány követőjének mutatják, pl. „Lendvay Márton Zampa jelmezében" (Tört. képes.) csinpadias beállításával, a félvállról leszúhott vörös köpeny hatástkeltő elrendezésével. „Müller János festőművész arcképé-n (kll.) sötét viharfelhős ég képezi háterét a mezén tartású nyílt tekintetű fejnek. A hanyagul a vállra vetett köpeny fekete bársonygallérjának festő ketelése a köpenybe belemarkoló jobbkéttel, a gallér és nyakkendő rappogó fehér-fekete szinellentéteivel ~~[illegible]~~ csabadalt, testőiben törekvésekre vallának, mint korabeli ~~festőink~~ ~~[illegible]~~ festénetünk átlaga." (Kelp A.)

* 1812-Pest

Amerling Tanto

Ernst Mór. Operahás kúz. Hikócs Kornélia portréja.
Pesti Hirl. Vasárnapja 1932. I. 10.

Pesti Hirl. 1841. 448. l.
Nyugat, 1922. p. 377.
Házadok 1874.
Hejm. kúz. adatt.
Ungarn Kanzler p. 127.

Művészet 1912. 242 — IX. 163 XI. 242, X. 392, XIII. 380.

Magyar Tört képes. kat 1922. — p. 39, 46,

Ernst-Auke. XXXVII. 1927., XXXIX. 1928.
XXXVIII. 1928.

Szana 100 év. p. 29.

Házadok

Teljes irod. lol.

ThB. XVII. 502. p.

Hora János Alajos

M.D.K.

Hóra Alajos, festő

mint a táblabíró-világ egyik elfelejtett művészéről,
emlités történik róla

Bényi László: XIX. századi magyar festészet
kiállitása a Magyar Nemzeti Galériában,

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei,

1960. II. sz. 96.old.

MDK

Hóra Alajos

Tört.Képes. műtárgyainak lajstroma. Bp.1907.
111, 128, 194 l.

Flora Alajós

festő

Laid: Wurzbach

Biogr. Lex. Wien
IX k
1863. 296. l.

felhasználandó

az adatok nekünk a balesetbiztositási já-
m járulékai nagyságának megállapitásánál
zért Cimed fontos anyagi érdeke, hogy
s hozzánk beküldje. Ez annál is inkább
g a kimutatást nem küldi be, akkor az
t. Cim költségén a helyszinen fogjuk
itásunk által felvett munkabérösszegek tul-
ninthogy a becslés szerint kiadódó lehető
és igy a t. Cim járulékai is a kelleténél
t. Cim ezen megállapitás ellen nem él-
X. t.-c. 157. § a kimondja, hogy „a feleb-
ható javadalmazás hibás megállapitása a

zért is érdeke a t. Cimnek, minthogy azokat
mbözetre a járulékokat pótlólag kifogjuk
„Figyelmeztetés“ 5 pontjában olvasható
ok beszolgáltatása kihágás és 400 K-ig

imet, hogy a bekivánt kimutatást a relzett
lje be.

H.)

Rhémann Zsigmond
igazgatósági elnök.

va. 12 1915

Hóra Alajos

MDK

Megemlitve azon festők közt, akik kulturviszonyainkra nem voltak kedvező hatással.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

72.l.

Hora Alajos

Amerling tanítványa a lefolyt béla (1837) festette Lendvay szinész arcképét (térdkép) mint Zampa. Most (1838. márc) fejezte be öreg Koldus c. művét. Az öreg mellett egy gyöngyöri kisgyernek csengő állásba kongörög az emberek részvétezett.

Látogatás pesti magyar festő inkuál. Honmüvész 1838. 163. l.

Hóra Alajos

Hóra Alajos (Alois), szül. (geb.) 1812.
215. MAGYAR FŐUR ARCKÉPE (Bildnis eines ungarischen Magna
zeichnet links unten): Hóra 836. A kevéssé ismert magyar fest
des wenig bekannten ungarischen Meisters).
Vászon (Leinwand). 79×63 cm.

Ernst-Museum auktiói
38. sz. Bpest 1928.

ten). Jelezve lent balra (Be-
ő szép műve (Schönes Werk

MDK

Hóra Alajos, 1812--

Magyar főur arcképe

Ernst Muz. 39. aukc. 19. 1.

MDK

Hóra Alajos

Önarckép, festm.

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov.

3o l.

"Tanulmányfő" – Hóra Alajos festmé-
nye

Fővárosi Lapok 1865. IX. 1. 789.

Hír a Müeggler kiállításának megyi-
tásáról

Hora (Janos) Lajos-
festő

1843. Kolozsvárt. élt.
Azt írja róla tudosító, hogy
városunkat idehagyni szándé-
kozik Bukarestbe s onnan
Pestre menendő

n. ott a 486 lapon
hasszúpárítja, hogy nem
Janós, hanem Lajós a
neve

Gerley: Erdélyi Galambposta.
Honderu 1843. I. 453 l

Hora 7. L.

1841 Pest.
Az 1841 pesti mukiállitason a köv-
olaff.
1. Arckép.
2-3. Arcképek
4. Tanulmányfő.
5. Bretagnei pórnő.
6) nyabb 2 arckép.
7) Bern vidéki hajadon.

Pesti mukiállitás ~~[illegible]~~ Honmuvész
1841. 403. l. 404. l.

Horn a) Alajos festö.1846.

Pesti Divatlap.1846.II.656/58.1.

Hóra festő

Pesti Divatlap, 1844. II.
254.

Pesti műkiállítás.

Szentcsalád

Zápolya - kápolna freskója, XIX. nd.

Religio, 1877, II. 33. n.

Egyh. Tudósítások. (262.-263.)

Flora, festés

Pesti Divatlap, 1846. I.

240

Flora.

Három kivályok

XIX. nd, Gauser J. műve

Religio, 1855. dec. 18. - 577 - 79. o.

Gryncens: A fóthy egyház...
stb.

Pest (Hora festész itt szándékozik megtelepedni)

Pesti Divatlap 1846. I.

240.

Hora.

Ikonográfia, XIX. nd.

„Szentháromság", (Kovács Mi-
„hály festő" oltárképe.)

Religio, 1853. aug. 7. 123. o.

Egyh. Tudósitások.

Hora Alajos festőművész

Olasz és Francia országi tanulmány útjá-
ból hazatérvén. Pesten telepedett meg. [1]
Több olajba festett arczképe volt kiállítva a
1846 iki pesti műkiállításon. 2.)

1.) Pesti Divatlap. 1846. évf. 240 lap.
2.) " " " " 657. "

Hóra Alajos

Szód

Z

Pesti Divatlap

1844. 254. h (Pesti
mühiattetas)

MDK

Hora Alajos

Ney Ferenc: Az idei mükiállitás. Életképek, 1844.
I. évf. II. félév. 181 l.

Hársfa u

Hora Alajos

festő

2 női arckép az 1840. pesti kiállitason.

Parlagi. Pesti műkiállitás Honmüvész. 1840. 444. l.

Pest

Hora Alajos /ill.János-Lajos/, Zsombolyi /Hatzfeld/ arcképfestő Pesten 1837-38, 1841-től

Századok 1874. ~~26-47~~. 84-102 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Hóra Alajos festőműcész tanulmány-
fejéről

Fővárosi Lapok 1866. V. 19. 464.

Hír a Műegyllet sorsolásáról

Hóra Alajos festőművész

Fővárosi Lapok 1865. IX. 1. 789.

Hír a Müegglel kiállításának megnyitásáról

Grafika

Rézmetszet

Hóra kép, 1785

Tört.Tár, 1904, 481

Hora Alajos /ill.János-Lajos/,Zsombolyi /Hatzfeld/

Arcképfestő, Pesten:1837-38,1841-től.

Élete, művei.

Századok 1874.26-44 o. 84-102 o.

Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

Hora Alajos, festő

Divatcsarnok, 1854. márc. 15. 15. 333.

Művészet

Hóra Alajos, festő

Honderü, 1845. II. 358.
Heti szemle

Mora Alajos, festő

Életképek, 1846. II. 186-188, 217-220.

Ney: A pesti mükiállitás

Hora festö.

Pesti Hirlap.1841.53.sz.448-49.l.

Hóra Alajos, festő

Honderü, 1844. II. 115.

Mükiállitás

Festészet, önálló táblakép, XIXsz.e.f.

Hora Alajos /ill. János-Lajos/, Zsombolyi /Hatzfeld/: Öreg koldus helyette kolduló kis gyerekkel /1837-38?/

Századok 1874. 26-44 o. 84-102 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Hóra János festö.

Katol.Szemle.1938.I.88-92.l.

Hóra János, festő

Honderü, 1843.I.k. 453.

Erdélyi galambposta

Hóra alajos festő

Pesti Hilap. 1880. jul. 4.

Kaas Ivor: Magyar festők

MDK

Hora Alajos

O.Képzm.társ... Vas. Ujs. 1874. 572. l.

HÓRA ALAJOS

Sokáig Párisban élt.
Szerepel a magyar biedermeier
kiállításon a műszaméban

Nemzeti Cyság 1937 XII. 1.

Hóra János Alajos

Önarcképe a magy.művészképmások kiállitásán
a Szépmüv.Múz.-ban.

Ujság, 931.V.6.

Hóra Alajós

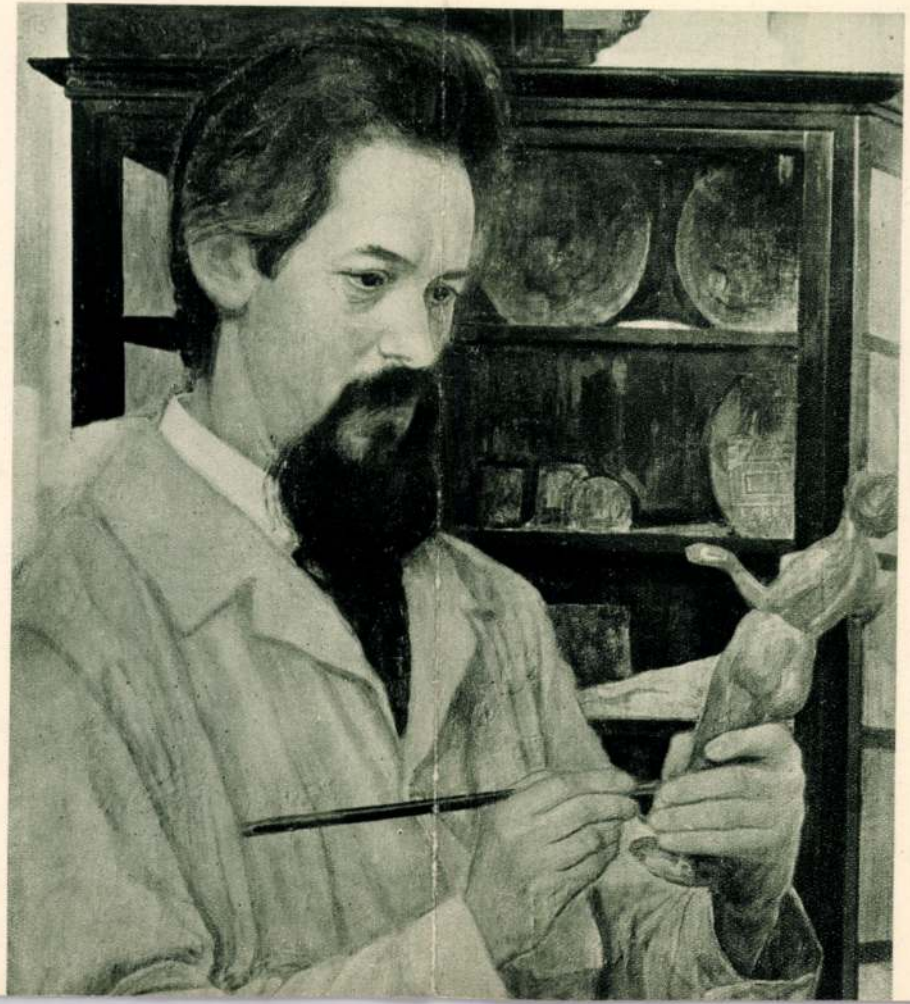

Hora János Alajos: Női arckép MFI. Petrás felv.

MAGYAR MŰVESZET
1937. 17. 6.

MDK

Hóra János

Női arckép

M. Biedermeier kiáll. Képes tárgymutató. 1937.nov.

Műcs. 30 l.

Hóra Alajos
Női arckép, olaj

Székesfővárosi Képtár és Történeti Muz. kiáll.
Nemz. Szal. 1937. jan. lo 1.

Hóra János Alajos
Női képmás, olaj

Reformkor művészete. Főv.Képt. XXXVI.kiáll.
1948. jul. 9 l.

MDK

Hóra János Alajos

Női képmás, of.

Reformkor művészete. Főv. Képt. 36. kiáll. 1948. jul.

9. 1.

Hóra János MDK

Önarckép, rőpr.

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Mögyar Biodermeier Kiállítás, Budapest 1937

Hóra Alajos

Biedermi. kiáll. 1937

XIII. terem

Müller János festő
archépe, felr. Hora 1836.

Ön archép, olajf (olajf) Repr. a kat. ban

Női archép, olajf.
felzére L. Hora
Páris, kivehetetlen
évszámmal

Szentpétery József archépe
olajf

Hétfő **17** Antal ap.		Prot. Antal
Kedd **18** Piroska sz. vt.		Prot. Piroska
Szerda **19** B. Margit		Prot. Sára
Csütörtök **20** Fábián és Seb.		Prot Fábián é
Péntek **21** Ágnes sz. vt.		Prot. Ágnes
Szombat **22** Vince vt.	4. hét	Ixr. S. Jithro Prot Artur

6. Csendélet. Glück Frigyes ur tulajdona.

STERIO KÁROLY (1821—1862).

7. Női arckép. Drucker Géza ur tulajdona.

CANZI ÁGOST (1813—1866).

8. Női arckép. Hoffmann Hugó ur tulajdona.

MARKÓ KÁROLY (1791—1860).

9. IV. Béla menekülése. Ernst Lajos ur tulajdona.

UJHÁZY FERENC (sz. 1827).

10. Olasz táj. Drucker Géza ur tulajdona.

HÓRA ALAJOS (1832—1884).

11. Hollósy Cornélia arcképe. Ernst Lajos ur tulajdona.

alföldi és balatonmenti szürkeség is színessé lesz, legalább is Mészöly palettáján — ebből a földből nőtt ki az igazi magyar piktura, az, amely a népek egyetemességében éppen kolorisztikus értékeivel különálló helyet biztosit neki.

Ez a kis gyüjtemény — azt hisszük — ezt a felismerést szolgálni hivatott.

Dr. Lázár Béla.

A pesti műegylet 1854. évi
kiállitásán: (febr. – márcz.)
Arczkép, olajf.; (150 ft).

Flora Alajos

Pesten

1851. pesti kiäll.

Archép, olajf.

L 1851.

Esztergomi ötvöscéh hitelesítő jele TV. 82

Hóra Alajos.

A Nmezeti Képcsarnok képet vásárol a müvésztől 1851-ben.

Bende J:
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézirat.

Hora Alajos

Pest

1846 . inicpl.

Arczkep. olaszt. (91 sz)

" " (108)

" " (215)

L.

Flora T. L. Pesten

1844. mineral.

Archeji. olaff. (64.)

" " (75)

" " (86)

1841: Divitor archiepiscopi

L.

Hora Alajos

Pest

1841. pesti kiáll.

Archeje, olajf.
Archeje, olajf.
körethezetesen Hora T. L. –
nek szedve.
Falusi leányka Bretagne
környékéből, olajf.
Tanulmányfő, olajf.
Archeje, olajf.
Archeje, olajf.
Bern felső vidékéről egy
hajadon, olajf.
Egy párisi ügyvéd archeje, olajf.
L. 1841.

Téglák, római, feliratai V. 262.

H-D.K.

HÓRA Alajos festő

Szentpéteri József ötvös arcképe

1846.

Nikolák Sándor: Szentpéteri J... Nyr. 1954.

(kép)

M.D.K.

Művért. Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban

Hora Alajos

Vöi archép. olajf.

570 l.

Szentpétery József
Ötvös archépe
olajf. 571. l

I. Lyka Magymű 1800-50

Praxiteles-féle mantineai dombormű

III. 202

Alajos

festő

„Szentpétery József", arckép,
„Nemzeti Képcsarnokban, 1846.

Fejős J.: A Nemz. Képcsarnok Alapító Egy. története
Művészettörténeti Értesítő, 1957 II évf. 1. sz.

40. l.

Hóra Alajos.
festő

lásd

Mihalik: Szentpéteri

Szentpéteri József,
ötvös arcképe a
címlap előtt.

Hora Alajos

festő

Szentpéteri Jónsf

archépe

irod.

Mátray Nemz Képes

22. l.

Hóra János Alajós

Szentpéteri József archeje

repr. Eredeti je a Tört Képcsarnokban

Horváth Szentpéteri

201. l.

230. l.

Viselet:

Beregmegyei oroszok.

Az előtérben balra fiatal orosz legény áll vállra vetett tarisznyával és botjára támaszkodva, középütt egy hajadon leány van s jobbra egy kezet fogó fiatal pár tünik szemünkbe. Az asszony balra néz s a férfi, kinek szájában pipa van, botját bal vállára teszi. A hegyes háttérben házakat s három tornyú templomot látunk. A férfiak öltözete: karimás kalap, ködmön vagy guba, tarisznya, szíj, fejér szőr nadrág s bocskor. Az asszonyoké: kucsmaformára öszetekert kendő, mit a leányok nem hordanak, darócz csuha, fehér szoknya a nyaktól bokáig, csikos kötény elöl s hatúl és bocskor. Nyakékül gyöngyfüzér szolgál. Felirata a kép alatt:

„Beregh vármegyei oroszok
Rusznyaken im Beregher Comitat."

balra: „Hora F.L. rajz"
s jobbra: „Kohlmann m:"
s legalól balra: „Nemzeti öltözetek"
s jobbra: „National Trachten."

Acélmetszet, simerve meretei az acéllapnak 18.2: V7 c/m.
Hora F.L. rajza után metszette Kohlmann

A Régelő 1841. évf. 35. számának mellékelte.
Ltpa T. 4351.

11/93 № 241

Hora Alajós

Az apáca c. olajf.
„Hora Alajós 1848"
Signatúrával látta
1926. V. 6.

Feliratot 1768-ból való aranyozott ezüst
pohárról III. 23.

Hora J. Lajos

festő. (~~pesti Hülcken~~)

Gróf Bethen Adél
ifj. gróf Cákiné
Gróf Teleki Józsefné

Archkepei fantitól
festette Kolocsvárt
1842-ben, hol
hosszasabban adozott;
tavaszal nincsen Erdély fő-
városába, hol az év őszén
is él. Az év végén tavozott

erőd

Regélő. 1842. 573. l.

Hóra Alajos
festő

M.D.K.

Beniczky Ágoston képmása.

Birankció 1957. Budapest.

16 l.

Hora F. L.

Viselet. T. 4351.

Beregi oroszok.

A négy alak közül kettő a férfi és kettő a női viseletet ábrázolja. A háttér hegyes vidék templommal és épületekkel. Felirata:

Beregh vármegyei oroszok.

ez után: Rusznyaken im Beregner Comitat.
jobbra félmagasságban: Kohlman m.
balra félmagasságban: Hora F. L. rajz.
legalól balra: Nemzeti öltözetek.
középütt: 13.
jobbra: National-Trachten.

Szines rm., mér. a rl. 18.2: 26.8 cm.

112-93-241.

MDK

Hóra Alajos

Szentpétery József, festm.

M. Biedermeier kiáll. Mücs. 1937. nov.

3o l.

Hóra Alajos

Szentpétery József

M. Biedermeier kiáll. Képes tárgymutató. 1937.nov.

Mücs.

30 l.

Hóra János Alajos festő

„Szentpéteri József ötvös mellképe" 1846
Nemz. Képcsarnokban

Fejős J.: A Nemz. Képcsarnok Alapító Egy. Története
Művészettörténeti Értesítő 1957 VI. évf. 1 n.

42, l.

Hora Alajos

archiepit dicséri.
1 szent pétery József archépe

Ney: A pesti mükiállítás
1846. van Életképek. 1846.
II. 188. l. és 219 l.

Hóra Alajos MDK

Szentpétery József

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

Hóra Aladós

MDK

Szerkesztette Jósaef

Megjelent 1927 Magyar Bicskamester Kiadó.

123. Hora Alajos. Janos

Sz. Zsombolyán 1812. október 11-én.

123. Szentpéteri József ezüst müves Magy. Képt. 25.

Mk 25 JK

376

Térdig, jobbra fordul, ül. Jobbkezében kalapácsot, baljában pedig az előtte lévő ezüst dombormü készitéséhez való öt különféle vésőt Fart. Feje kopasz, hosszú haja és oldalszakálla galambősz, szemöldöke őszbevegyült, szeme sötétbarna, arcza és bajusza leberetvált. Ingének széles gallérja lehajtott, kabátja barna, derekára kötényt kötött. Jelzése alól jobbra: Hóra Alajos fest. 1846. Pesten. 4

Vászon, méretei 100: 82 cm. — Magy. Képt. 25. — Selt. sz. 123. — Szentpéteri

~~Festette: Hóra Alajos 1846. — A müvés~~

Pery Dózsef ~~Szentpéteri József~~ ajándéka 1846 ~~[illegible]~~ -ban.

~~A Nemzeti Muz. képcsarnokban.~~

~~Jozsef Magy. Képt. 25.~~

Kifüggesztésére vonatkozó adatok.

A Nemzeti Muzeumban. 1868: VII. 14. - 1870: VII. 2. - 1871: VII. 2. - 1873: VII. 3. - 1876: VII. 14. - 1878: VII. 14. - 1880: VII. 14. - 1881: VII. 14. - 1883: VII. 299. -

A Tört. Képcsarnokban. 1884: VIII. 128. - 1894: VIII. 351.

904: v. 2.

Szentpéteri József az 1846

TK. 123.

II
376

123. Hora János Alajos.

Sz. Zsombolyán 1812. október 11-én.

Szentpéteri József ezüstműves.

Térdig, jobbra fordultan ül. Jobb kezében kalapácsot, baljában pedig az előtte lévő ezüst dombormű készítéséhez való öt különféle vésőt tart. Feje kopasz, hosszú haja és oldalszakálla galambősz, szemöldöke őszbevegyült, szeme sötétbarna, arcza és bajusza leberetvált. Ingének széles gallérja lehajtott, kabátja barna, derekára köténynyt kötött. Jelzése alól jobbra: »*Hora Alajos fest. 1846. Pesten*«.

Vászon, méretei 100: 82 cm. — Magy. Képt. 25. — Lelt. sz. 123. — Szentpéteri József ajándéka 1846-ban.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1868: VII. 14. — 1870: VII. 2. — 1871: VII. 2. — 1873: VII. 3. — 1876: VII. 14. — 1878: VII. 14. — 1880: VII. 14. — 1881: VII. 14. — 1883: VII. 299.

A Tört. Képcsarnokban. 1884: VIII. 128. — 1894: VIII. 351.

M. 25.

Hora Alajós

festó

MDK

Hóra Alajos, 1832-84.

Hollósy Cornélia arcképe, festm.

Magy. remekművek. Ernst Muz.47. kiáll. 1921. máj. 1o 1.

Festészet, önálló.táblakép,XIXsz.e.f

Hora Alajos /ill.János-Lajos/,Zsombolyi /Hatzfeld/: Lendvay Márton színész arcképe /térdig/

Századok 1874.~~25-44-o.~~ 84-102 o.

Nagy Iván:Magyarország képzőművészei

MDK

Hóra Alajos, festő

1867. „Dacos leány" c képét a KT megveni

Egy női, egy férfi tanulmány fát és Tancsics Mihály

arcképét a KT zsűri nem fogadja el.

MDK-A-I-1/430.

MDK

Hóra János Alajos

M.Kiss P.: M.festők Bukarestben a XIX.században.

Müvészettörténeti Ertesitő. 1952. 90-91.l./képpel/

HORA János Alajos Vettő M.D.K.

1812 – 1863?

Vőcarchér, román nő 1844. olaj (toló)

Müvért. (1952) M. Kiss Pál: Magyar festők Bukarestben a 19. században 90, 91,

Hora Alajos festő"

1, Szentpétery József erősteines arcképe. Szentpétery József ajándéka 1846-ban. M. N. Muz. Cat. 463. l. Jelenleg tört. Arckép-csarnokban.

2. Müller János arcképe. vászon. 72 x 59. Müller János ajándéka 1852. M. N. Muz. Cat. 466. l. u. oft.

3. István főherceg arcképe vászon, 224 x 146. Dalmer Mátyás ajándéka 1857. M. N. Muz. Cat. 468 l. u. oft.

Hora Alajos

festő

lásd

Perlajst 117 118 120

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Flora

MDK

A „Kommüvész" 1836-ban felveti, hogy művész-arckép sorozatot kell készíteni Flora részvételével.

Zádor Anna: Kiss Bálint

M.M.M. Évkönyve 1952, 301.

saytókiba Hóra hefett.

Móra Alajós

festő.

Lendvay Márton arckepe-
repr. Művészet. (Szabó K. fále)
1900. 1220 l.

MDK

Hora Alajos

M. Kiss Pál: Románia müvészetének fejlődése.
Sorsunk, Pécs, 1947, okt.sz. 604. l.

Hóra Alajós

Lendvay Márton
arcképe repr.
Művészet (Szabó féle)
1900. 1220 h.
tévesen Mórá
Alajósnak írva.

Meinl
kávé-kóstoló

most itt a

fióküzletben!

MDK

Hóra Alajos festőm.

Cikk a román művészetről. Magyar Művészet, 1925.

286. l.

MDK

Hora Alajos

Müller János

M.Biedermeier kiáll. képes tárgymutató,1937.

Mov. Mücs. 30 l.

helye: .....

MDK

Hóra János Alajos(szül.1812.halálának éve ism.)

Müller János festőművész (1809-1869) képmása.
Jelezve lent balra:Hóra 836.

Magymüvészképm. 11. 1.

Hóra Alajos

MDK

Müller János

[redacted]

Mücsarnok 1937 Magyar Biedermeier Kiáll.

TK. 104.

II
370

104. Hora János Alajos.

Sz. Zsombolyán 1812. október 11-én.

Müller János. festő

Mellen alól, kissé balra fordul, de jobbra néz. Jobb kezével a vállra vetett sötétkék köpenyeget fogja. Oldalt előrefésült haja őszbevegyült, szemöldöke és kis bajusza barna, szeme világosbarna, arcza leberetvált. Ingének gallérja álló, nyakkendője fekete, kivágott mellénye fehér, kabátja sötétbarna. Jelzése alól balra bekarczolt betükkel: »*Hora 836*«.

Vászon, méretei 72 : 59 cm. — Magy. Képt. 64. — Lelt. sz. 104. — Müller Lajos ajándéka 1852. szeptember 5-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1868: VII. 22. — 1870: VII. 12. — 1871: VII. 12. — 1873: VII. 13. — 1876: VII. 22. — 1878: VII. 22. — 1880: VII. 22. — 1881: VII. 22. — 1883: VII. 307.

A Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 105. — 1894: VIII. 365.

M. 64.

Hora Janós

festő

MDK

Hóra Alajos

Müller János, festm.

M. Biedermeier kiáll. Műcs. 1937. nov.
30 l.

DEBRECEN (Hajdu)

7.

Károly Ferenc József-ut 52. Ház,

(Karácsonyné, 1938)

Hóra Alajós

irod

(s. l.) Hollósy Kornélia. Egy nagy operaénekesnő s egy elfelejtett festőművész – A Pesti Hirlap Vasárnapja. 1932. jan. 10.

Élete végéről nem tud, a közölt adatok úgy látszi ismertek.

L. Siklossy L.

Legnagyobb elterjedtségnek örvendett az arckép terén, de nagy szerepe volt a tájábrázolásban, az archeológiai reprodukcióban, a folyóiratok és könyvek illusztrálásában, a karikatúrában, stb. is. A rézmetszést a kereskedelmi és ipari grafika összes területeiről kiszorította. A század első felében egyetlen vetélytársa az acélmetszet volt, de ez jelentősebb szerepet nem tölthetett be a diadalmasan térhódító litográfia

104. Hora János Alajos.
Sz. Zsombolyán 1812. October 11. én.

104. Müller János. festő

Magy. Képt. 64.

Mellen alól, kissé balra fordul, de jobbra néz. Jobbkezével a vállra vetett sötétkék köpenyegét fogja. Oldalt előrefésült haja őszbevegyült, szemöldöke és kis bajusza barna, szeme világosbarna, arcza leberetvált. Ingének gallérja álló, nyakkendője fekete, kivágott mellénye fehér, kabátja sötétbarna. Jelzése alól balra bekarczolt betükkel: Hora 836.

370

Vászon, méretei 72: 59 cm. — Mag. Képt. 64. — Lelt. sz. 104.
~~Festette: Hora Alajos 1836.~~
Müller Lajos ajándéka 1852. september 5. én.
[redacted]

Kifüggesztésére vonatkozó adatok.
A Nemzeti Muzeumban. 1868: VII. 22. - 1870: VII. 12. - 1871: VII. 12. - 1873: VII. 13. - 1876: VII. 22. - 1878: VII. 22. - 1880: VII. 22. - 1881: VII. 22. - 1883: VII. 307.
A Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 105. - 1894: VIII. 365. -

904: V. 3.

Müller Lajos aj. 1852.

Hoós Elvira

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

— **Hoós Elvira rajzaiból nyílik bemutató hétfőn a Bőrgyár kultúrtermében.** Bérczi Pál igazgató mond megnyitót a kiállításon, amelyen a gyárban készült a gyár munkásainak tevékenységét ábrázoló rajzokat tekinthetik meg az üzem dolgozói.

nekari hangverseny
deznek. Június 29-én
Strauss-estet szerveznek,
melyen a pécsi szimfoni-

Flora T. Alajós

Festó

TK. 140.

II
381

140. Hora János Alajos.

Sz. Zsombolyán 1812. október 11-én.

István főherczeg.

Egész alak, balra fordul, áll. Jobb kezével a sötétbarna rojtos terítővel letakart asztalra támaszkodik, a hol iratok és könyvek hevernek, balját pedig csipőjére tette. Az aranygyapjas-rend jelvényét piros szalagon viseli. Haja, barkója, szemöldöke és bajusza fekete, szeme barna.

Aranyzsinórzású és paszomántgallérú kabátja kék, sötétszürke nadrágja oldalt paszomántcsíkú, czipője sarkantyús, derekát kardkötő szorítja, kardja görbe. Balról, az asztalon túl, oszlop tűnik szemünkbe, melyet piros függöny vesz körül, míg jobbról kertre nyerünk kilátást.

Vászon, méretei 224 : 146 cm. — Magy. Képt. 90. — Lelt. sz. 140. — Dalmer Márton ajándéka 1857. április 2-án.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Tört. Képcsarnokban. 1884 : IX. 147. — 1894 : VIII. 356.

M. 90.

István főherceg, Magyarország Nádora (1817-1867.)

Olajf. v. – Hóra Alajos. –

M.T. képes. Kat. (1922.) 523.

Flora Alajós

140. Hora Janos Alajos.
Sz. Zombolyán 1812. október 11-én.

140. István főherczeg. Magy. Képt. 90.

387

Litakart

Egész alak, balra fordul, áll. Jobbkezével a sötétbarna rojtos teritővel [illegible] asztalra támaszkodik, a hol iratok és könyvek hevernek; balját pedig csipőjére tette. Az aranygyapjas-rend jelvényét piros szalagon viseli. Haja, barkója, szemöldöke és bajusza fekete, szeme barna. Aranyzsinorzású és paszomántgallérú kabátja kék, sötétszürke nadrágja oldalt paszomántcsikú, czipője sarkantyús, derekát kardkötő szoritja, kardja görbe. Balról az [illegible] asztalon túl oszlop tünik szemünkbe, melyet piros függöny vesz körül, mig jobbról kertre nyerünk kilátást.

Vászon, méretei 224: 146 cm. — Magy. Képt. 90. — Lelt. sz. 140. —
~~Festette: Hóra Alajos~~
— Dalmer Márton ajándéka 1857 április 2-án.
[illegible]
[illegible]

Kifüggesztésére vonatkozó adatok,
a Történeti Képcsarnokban. 1884: IX. 147. - 1894: VIII. 356. -

Dalmer Márton aj. 1857

HOPP FERENC

2002. november 4., hétfő
Magyar Hírlap
KULTÚRA

A tibeti és mongol népi vallásosság nyomában – Magángyűjteményekből is érkeztek műtárgyak

Démonok és megmentők a Hopp-villában

A Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Múzeumban a napokban nyílt meg a tibeti és a mongol népi vallásosságot bemutató tárlat. A Démonok és megmentők nevet viselő kiállításon a múzeum eddig még publikálatlan műtárgyai és dokumentációi mellett jelentős darabok láthatók különböző magángyűjtemények és a Néprajzi Múzeum anyagából.

Dudás Éva

Az elmúlt tíz évben két jelentős kiállítás mutatta be a Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Múzeumban a tibeti művészetet. Elsőként a lámaista szobrászat, majd néhány évvel később a tibeti és mongol buddhista tekercsképek nyűgözték le a látogatókat. A Kelet iránti érdeklődésnek egyébként régre visszanyúló hagyománya van hazánkban, mely még a főúri kincstárakban megjelent ázsiai műtárgyakkal kezdődött, új korszakához pedig a XIX. század utolsó harmadában érkezett el, amikor elindultak azok az utazók – köztük Hopp Ferenc is –, akiknek köszönhetően fellendült a keleti műgyűjtés a vagyonosodó polgárság körében.

A kiállítást a buddhista életkerék ábrázolása vezeti be, melynek megfelelően az első terem az emberek világát, a jó szerencse, az imaászló és az asztrológia kultuszát, a második terem a megmentő istenségeket és a védelmező amulettek különböző fajtáit mutatja be. A harmadik teremben a buddhista hitre térített tanvédő istenségek ábrázolásai láthatók, a negyedik terem pedig egy egyedülálló mongol képeskönyv révén a poklok világát mutatja be, valamint ízelítőt nyújt egy mára már csaknem kihalt „mesterség", a tanulságos történeteket képekkel magyarázó manilámák világából.

Az egykori Hopp-villa földszinti folyosóján papír-amulettek fogadják a látogatókat. Amulettek először Indiában készítettek, majd Tibetben, később Mongóliában. Több formája és típusa is létezett. A múzeum lépcsőjén felfelé tartva a tibeti népi vallásosság történetével találkozhatunk. „A világ tetején" ugyanis még mindig megtalálható az a különlegesen gazdag vallásos környezet, melyet ugyan a buddhizmus kifinomult szellemisége határoz meg, ám befogadta a tőle eltérő, így a buddhizmus előtti vallási kultuszokat is. A VIII. században meghatározóvá vált buddhizmus ugyanis nem tüntette el az ősi hiedelemvilágot, sőt bizonyos fokig segített is megőrizni a korábbi istenvilág különböző alakjait. A mongol népek viszonylag későn, a XVI. században találkoztak a buddhizmus eszméivel, s ugyanaz a folyamat játszódott le térségükben, mint Tibetben: a buddhizmus nem söpörte el az ősi vallási gyökereket. Az emeleti folyosón az életkerék ábrázolása mellett tibeti pénzérmékkel, tamkákkal is találkozhatunk. A pénzgyűjtemény egésze egy washingtoni műgyűjtő, George Contis adománya a múzeumnak.

A régi Hopp Ferenc-villában megrendezett kiállítás első állomása a Tibeti asztrológia világába kalauzolja a látogatókat, mely alapjában véve több forrásból ered. Szerepet játszik benne a buddhizmus előtti tibeti vallás, a bön, a kínai és az indiai asztrológia, s nem utolsósorban az Indiából származó Kálacsakra tantra című mű, melynek nyomán bevezették 1027-ben a tibeti időszámítást. A második teremben az amulettartók kapták a főszerepet, melyek a VII–IX. században terjedtek el, ám széles körű térhódítása az V. lalai láma nevéhez fűződik. A védő amulettek a férfiak viseletében visszafogottabb szerepet játszottak, míg a nőknél a különböző anyagú, formájú, féldrágakövekkel díszített amulettartók a mindennapi ékszerek közé tartoztak.

A Himalája félelmetes hegycsúcsai közt vagy a mongol pusztaságokon élő pásztorok, vadászok életét ezer veszély fenyegette, s az egyszerű túlélés sokszor csak csoda segítségével valósulhatott meg. Ahhoz, hogy a kiszámíthatatlan bajokkal felvegyék a harcot, az ember valósínűleg a legősibb idők óta a fenyegető és segítséget nyújtó erőket is megszemélyesítette: emberfeletti démonként vagy istenségként tisztelte. Ez az isten- és démonvilág az idők folyamán egyre bonyolultabbá vált, az egyik törzsnél a legfőbb segítőként tisztelt istenség a szomszédos törzs számára akár a legveszedelmesebb démon is lehetett. A kiállítás harmadik termében ezekkel a démonokkal és megmentőkkel találkozhatunk.

Az utolsó teremben a pokolról láthatunk képeskönyvet. A pokolról szóló elképzelések Indiából érkeztek Tibetbe, ahol további változásokon mentek keresztül. A most bemutatott képeskönyv a Hopp Ferenc múzeum gyűjteményének darabja, Mongóliában készült, ám tibeti nyelven íródott: ez a nyelv számított ugyanis az egyház nyelvének, s a szakralitást is fokozta, hiszen a beavatatlan emberek nem érthették. A képeskönyv a poklok bemutatása után megjeleníti a bolygó szellemek (préták) világát is, amely nem sokkal kellemesebb, mint a pokol. A bolygó szellemek a földön és a poklok között élnek, hatalmas hasuk van, melyet folyton éhség gyötör, ám mivel gyomruk tűfoknyi, nem tudnak semmit lenyelni. Ha mégis sikerül, az azonnal tűzzé válik, és belülről égeti őket.

A nemzetközi összehasonlításban is páratlan kiállítás egy évig várja a látogatókat, és arra vállalkozik, hogy a nagyközönség előtt ismeretlennek számító népi vallásosság kultuszát és tárgyait egy egységes, összefüggő vizuális környezetben mutassa be.

Grönholm ötödik sikere

Nyolcadszor végzett két Peugeot-pilóta az első két helyen

Az Ausztrál ralin a világbajnoki címet már korábban megszerző finn Marcus Grönholm végzett az első helyen, s ezzel ötödik győzelmét aratta az idén a vb-n.

Magabiztosan győzött a világbajnokság utolsó előtti versenyén, az Ausztrál ralin Marcus Grönholm, aki már az Új-Zéland-ralin megszerezte a világbajnoki címet. Már pénteken, a verseny harmadik gyorsaságija után átvette a vezetést, s azt végig megőrizve nyert. A huszonnégy gyorsaságiból tizenegyen ő volt a leggyorsabb, s végül majdnem egy percet vert rá a másodikra, a márkatárs Rovanperäre. Ezzel a Peugeot – már szintén világbajnokként – idei nyolcadik kettős győzelmét szerezte, s beállította a Lancia korábbi rekordját.

A rali egyik fontos kérdése volt, hogy miként alakul a világbajnokság második helyéért zajló harc, hiszen több pilóta is esélyes volt még az ezüstéremre. Nos semmi sem dőlt el, sőt még szorosabbá vált a verseny. A második helyezett Burns műszaki hiba miatt a hetedik gyorson esett ki. A harmadik helyen álló McRae a 14. gyorsaságin egy hatalmas ugrató után a Focus orrával ért talajt, s bár még eljutott a szakasz céljáig, a sérült hűtővel nem tudta folytatni a küzdelmet. A futam előtt a negyedik helyen álló Panizzi (Peugeot) nem tudott elindulni, mert kocsija az edzésen összetört. Így aztán most Rovanperä és Sainz (Ford) igencsak fontos pontokat szerzett, s úgy alakult, hogy a második Burns és a hetedik Solberg között mindössze hét pont a különbség. A negyedik helyen célba érkező Mäkinent a verseny után kizárták, mert kocsijának súlya nem érte el az előírt minimumot.

A pénteken töréseket és tüdőzúzódást szenvedő Grataloup állapota javult, már nincs az intenzív osztályon. Még egy nagyobb baleset történt: Duval nagy sebességgel fának repült, s Fordja totálkárosra tört. A pilótánál csak zúzódásokat állapítottak meg.

A vb utolsó versenyét, a Brit ralit november 14-e és 17-e között Cardiff környékén rendezik. *FG*

Az Ausztrál rali végeredménye: 1. Grönholm, Rautiainen (Peugeot 206 WRC) 3:35:56,5 óra, 2. Rovanperä, Silander (Peugeot 206 WRC) 57,3 másodperc hátrány, 3. Solberg, Mills (Subaru Impreza WRC) 1:28,7 perc h., 4. Sainz, Moya (Ford Focus WRC) 3:09,5 p. h., 5. Märtin, Park (Ford Focus WRC) 6:21,5 p. h., 6. Gardemeister, Lukander (Skoda Octavia WRC) 7:11,6 p. h.

A világbajnokság állása: 1. Grönholm 77 pont, 2. Burns (Peugeot 206 WRC) 34, 3. C. McRae (Ford Focus WRC) 33, 4. Sainz 32, 5. Panizzi (Peugeot 206 WRC) 31, 6. Rovanperä 30, 7. Solberg 27. A csapatverseny állása: 1. Peugeot 163 pont, 2. Ford 95, 3. Subaru 54, 4. Mitsubishi, Hyundai és Skoda 9-9.

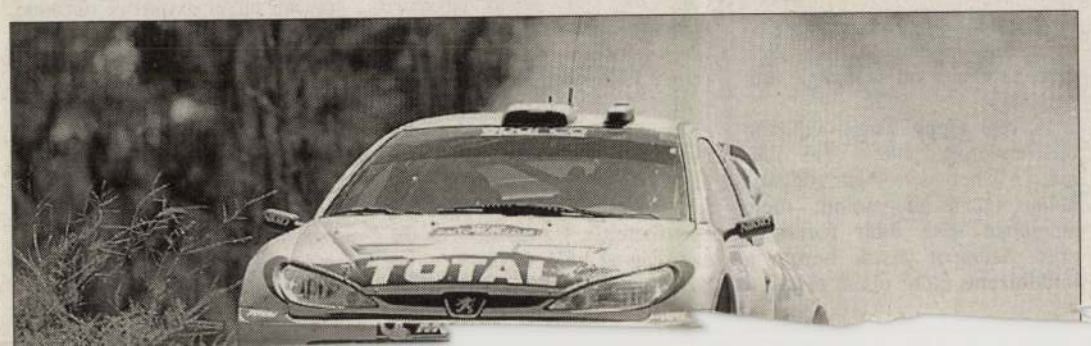

HETI SPORTKÉPERNYŐ

HÉTFŐ

M1
23.25 Labdarúgó BL-magazin
TV2
0.35 Eurogól
SPORT1
17.15 Labdarúgó-összefoglaló (spanyol, olasz, angol bajnokság)
20.45 Newcastle–Middlesbrough bajnoki mérkőzés
EUROSPORT
18.00 Eurogólok (labdarúgó-összefoglaló)
20.15 Tenisz (WTA-torna, előzetes)

KEDD

SPORT1
22.45 NY Rangers–St. Louis NHL-mérkőzés
EUROSPORT
18.00 Extrém sportok (összefoglaló)
21.00 Ökölvívógála
23.15 Japán GT-bajnokság

SZERDA

SPORT1
17.15 Detroit–Chicago NHL-mérkőzés
20.15 Empoli–Internazionale bajnoki mérkőzés
Rendhagyó módon a nyolcadik forduló után rendezik meg az elsőt az olasz labdarúgó-bajnokságban. Az ok: a „kiscsapatok" tv-részesedése miatti sztrájk, mely hetekkel késleltette az idénykezdetet. A várakozáson felül szereplő újonc Empoli a tavalyi bronzérmes – és idén is remeklő – Intert látja vendégül.
22.45 Oviedo–Real Madrid spanyol kupamérkőzés
EUROSPORT
18.00 Vitorlásmagazin
19.30 Golf (Challenge Tour, US PGA)

PÉNTEK

M2
17.55 FTC–Békéscsaba bajnoki meccs
SPORT1
20.15 Philadelphia–New Jersey NHL-mérkőzés
22.15 Labdarúgó BL-magazin
23.15 Ökölvívógála (Cook–Lakrib)
EUROSPORT
12.30 Ritmikus gimnasztika EB
21.30 Tenisz (WTA-torna)

SZOMBAT

M2
17.55 Győr–Dunaferr bajnoki mérkőzés
VIASAT3
22.45 Rali (osztrák bajnokság)
SPORT1
13.00 Manchester City–Manchester United bajnoki mérkőzés
15.15 Bayern München–Borussia Dortmund bajnoki mérkőzés
Rangadókat játszanak az angol és a német bajnokságban. Manchesterben városi derbit rendeznek, míg a Bundesligában vezető Bayern München a címvédő Dortmundot fogadja.
18.00 Arsenal–Newcastle bajnoki mérkőzés
20.15 Spanyol bajnoki labdarúgó-mérkőzés
EUROSPORT
16.00 Ritmikus gimnasztika EB
22.00 Tenisz (WTA-torna)

VASÁRNAP

M1
22.05 TS-Gól (labdarúgó-összefoglaló)
M2
18.00 Magyarország–Nagy-Britannia jégkorongmérkőzés
SPORT1
17.15 Hertha–Rostock bajnoki mérkőzés

Pesti Hirlap Vasárnapja 1932 jan. 10

a·színház·világa

Hollósy Kornélia.

Egy nagy operaénekesnő s egy elfelejtett festőművész.

Az Operaház muzeumi célt is szolgáló szép büféterme̊ben függ a kép, amely összehozza a két nevet: Hora Alajosét és Hollósy Kornéliáét. Ismerkedjünk meg először *Hora Alajossal*. A táblabirói világ tehetséges művészei közül talán Horáról tudunk legkevesebbet. 1812 október 11-én született *Zsombolyán*. Huszonötéves korában, 1837-ben bukkant fel azon a *Pesten*, amely még nem ismerte az állandó kiállításokat s ahol egy igazi komoly piktor lakott csak, állandóan: *Barabás Miklós*. Hora megjelenését örömmel üdvözölte az akkori sajtó. „Hora ur, — irja róla a *Honművész* — szorgalmát leginkább olajfestésre s különösen arcképekre fordítá; s e művészeti ágban máris oly fokra emelkedék, hogy őt méltán a legjelesebb honi festészek sorába lehet helyezni. Finom ecsetje, festéke, de különösen testi szinadása és a valódi nagyságnak arányos találása bélyegzik müveit. Műtermében azoknak több példányát láthatják a szives udvariassággal fogadott látogatók . . ."

1840-ben rendezte a *Pesti Műegylet* első tárlatát. Hora ezen is résztvett. Alig valószinü azonban, hogy a közbenső időt állandóan Pesten töltötte volna. Nyugtalan művészlélek volt, aki folyton járta a világot. Éveket töltött *Bécsben*, ahol *Amerling* tanitványa volt. Tanulmányainak második helyéül jól választotta *Párizst*. Lapjaink 1841-ben már arról tudósitanak, hogy Hora visszatért Párizsból Pestre. Ez alkalommal kiállitott művei párizsi, bretagnei és bernei témájuak. Tehát Svájcban is járt. A következő 1842-es évben *Kolozsvárra* ment, ahol 42 arcképet festett. *Bukarest* volt legközelebbi stációja 1843-ban. Ez időben Bukarestben megértően fogadták a magyar művészeket. Jó tapasztalatai voltak ott *Barabás Miklósnak* s ezek egyszer-másszor szinpadi művészeinknél is megismétlődtek, amint erre éppen *Hollósy Kornélia* a példa. Bukarest után ismét *Párizs* és *Olaszország* következett. 1846-ban ujból megjelent *Pesten*. A kritika dicsérte szellemes felfogását, meleg koloritját és korrekt rajzát. Ez időben *Szentpéteryt*, a nagyszerü magyar ötvösművészt festette s ezt a képét a *Nemzeti Muzeumnak* szánta.

Horának ez a pesti esztendeje azonban kevésbé ezért érdekel bennünket, mint inkább azért, mert ekkor nyilt alkalma látnia és hallania operánk uj primadonnáját, a fiatal *Hollósy Kornéliát*, akit ekkor a rajongás és ellenségeskedés tüze ragyogott be. Nyilván ekkor határozta el magát a művésznő megfestésére. Hollósy Kornélia ekkor huszadik életéve körül lehetett. Mai szemünkkel e képen idősebb nőt látunk. Ha ellenben figyelembevesszük, hogy az időben huszadik életévében már lehiggadt viselkedést, komolyságot kivántak egy uri leánytól, különösképpen egy olyan komoly pályán levő csodagyermektől, amilyen a széphangu Nelly volt: elfogadhatjuk ezt a képet a késő 1840-es évek termékének. Ezt támogatja az a körülmény is, hogy Hora Alajosról nincsenek hireink az abszolutizmus idejéből. Azt kell hinnünk, hogy Párizsban tartózkodott. 1866-ban annyit tudunk róla, hogy a Műegylet kiállitására egy tanulmányfejet állitott ki s ezt az egylet sokszorositás céljára meg is vásárolta. Nevével még 1867-ben találkozunk egyszer. Azután nincs róla hir . . . Hollósy Kornéliát tehát valószinüség szerint mégis csak mindkettőjük legjobb idejében festhette: az 1840-es években.

Hollósy Kornélia. Hora Alajos festménye. Ernst Lajos letéte az Operaház Muzeumában.

A most bemutatott képnek már közöltük egy pár darabját: *Dérynét arcképét*. Hogy viszonylanak egymáshoz ezek a művésznők? Ehhez tudnunk kell, hogy a mult század első felének magyar operai dicsőségén sorrendben a következő három énekesnő osztozkodott: *Dérynné Széppataki Rózsa, Schodelné Klein Róza és Hollósy Kornélia*. Felváltották egymást, de nem könnyhullatás nélkül. Szegény kis Dérynét is utólérte a primadonnák szokásos

NAGY EMBEREK TÉVEDÉSEI.

Tévedni — emberi dolog. S a *„nagyember"*, bármenynyire is az teszi naggyá, hogy különb a többi embernél, — mégis csak ember, s természetesen ő is *tévedhet*.

A nagyemberek tényleg sokszor — *legjobb meggyőződésük mellett is* — tévedtek. Sőt kezdjük ott: tévedtek egész korok is! Melyik kor látja például tisztán a maga embereinek nagyságát — vagy törpeségét? Hány embert kiásna egy későbbi század körmeivel is a sirból, akit az előbbi éhenhalatott, vagy felakasztott? Viszont hányat megbotozna az utókor szivesen az előző időkben élvezett nagy tiszteletért!

Hogy a régieknél kezdjük, mindjárt megállapithatjuk, hogy *Euripides*, a nagy görög tragikus szerint, *Aischylos*, a legnagyobb ókori tragédiairó „nagy száju, üres szópöffens" volt. *Euripidesről* pedig *Aristophanes*, az óvilág legnagyobb komédiairója azt mondja, legkomolyabban, hogy közönséges kofa. *Sokrates* se járt különbül. Ezt Aristophanes közönséges szélhámos gazembernek tartja, ki pénzért megtanitja a polgárokat körmönfontan beszélni, hogy aztán pereiket megnyerjék. Sokrates pedig, ez a nagy filozófus, egyszer Athénben három nap egyfolytában ült egy kövön, azon tünődve, hogy a hatalmas istenek hogyan hozhattak létre egy olyan rothadt, üres valamit, mint a költészet. Az „isteni" *Plato* pedig, az ókor legnagyobb filozófusa, könyvet irt egy elképzelt államról, melyből kirekeszti a művészeket és költőket teljesen, mint fölösleges, s a polgári rendet veszélyeztető dolgokat.

Az ókor még igen sok cimeres példával bővelkedik, de ne képzeljük, hogy az ujkor másképpen áll e tekintetben. Az angol renaissance egy idejében például naprólnapra játszották a szinpadon egy ember darabjait, s az előadásokat egész csomó *igazi nagy szellem* nézte végig. Köztük ott volt *Lord Bacon*, a nagy kancellár, az emberiség egyik legmélyebb gondolkozója. De még ő sem volt elég nagy ahhoz, hogy fölismerje e darabok mögött minden idők legnagyobb költőjét: *Shakespeare Vilmost! Lord Byron* pedig, kinek gondolatai az élet legmélyebb zugaiba bevilágitottak, azt mondta, hogy ő bizony többre tartja *Pope*-ot, *(egy üres formaművészt!)* mint *Shakespear*-t, és biztos benne, hogy az utókor neki fog igazat adni. *Nagy Frigyes*, porosz király irt egy német irodalomról szóló essayt, melyben lecsepüli az egész német szellemet, mondván, hogy most mindenki azt a bestiális barbár Shakespeare-t utánozza, s nemrégiben egy Goethe nevü is megkótyagosodott tőle és irt egy rossz utánzatot, (a Götzöt)... *Goethe* pedig nem ismerte föl a nagy lirikus Hölderlint és a drámairó *Kleist*-ot. *Heine Henrik* pedig azt irja egy helyen, hogy ott Weimár környékén él egy öreg idióta: ugy hivják, hogy Goethe. A mi *Petőfink* is elkövette a maga baklövését. Forgószélszerü nekilendüléssel nekidőlt a Goethe-kultusznak s kijelentette, hogy *Goethe* nem költő, de egy ember, akinek a szive tiszta békasó — s akit ugy le fognak szállitani nemsokára az Olympusról, hogy még a lába sem éri a földet! Evvel szemben pedig *Berangert*, ezt a középszerü franciát, a világ legnagyobb költőjének tartotta. (De Goethét még nem szállitották le — és Berangert senki se olvassa.) Világszerte ismeretes *Tolsztoj* nagy nekiiramodása *Shakespearenak* és *Beethovennek*. A nagy öreg ugy leszedte róluk a keresztvizet, hogy ma hirmondó se lenne belőlük, ha a világ ebben nem lenne okosabb. Mikor valaki azt kérdezte tőle, hogy mi a véleménye Goethéről, azt felelte: Az még aztán egy nagy senki! *Nietzsche*, a világ egyik legnagyobb gondolkozója, *Platot* dekadens, zavaros fecsegőnek tartotta, *Schopenhauert*, a nagy pesszimistát szóforgató körmönfont kópénak, kinek szükséges a filozófia arra, hogy kirakja benne a mérgét. Már hogyan lehetne egy olyan pesszimistát komolyan venni, — mondja — ki ebéd után fuvolázik? *Kantot* pedig, ezt a korszakalkotó gondolkozót, tudós dilettánsnak tartja Nietzsche. *Ibsenről* pedig ugy beszél: „Ez a tipikus aggszüz!" Kortársaink közül — nem véve számba általában azt a mániát, hogy *sok szeret feltünő lenni meghökkentő véleményekkel*, — elég ha elolvassuk a kétségtelenül kiváló *Knut Hamsun: Rejtelmek* cimü regényét, hogy megtudjuk, milyen lesujtóan vélekedik Tolsztojról. Korunk egy másik nagysága, *H. G. Wells*, ugy elzsákolja az egész latin-görög irodalmat, *Homert*, *Dantét* s *Goethét*, mint valami szintelen, rossz tanulókat. Ugyanezt a dolgot csinálja — néha igen rossz viccek mögé bujva — *Bernard Shaw*. Bár ő hajlandó elismerni, hogy kivüle a világon van még egy igazi iró, csak egyetlenegy: — *Shaw Bernard!*

Ezekből az elsorolt példákból nyilvánvaló, hogy a nagy irókat olvasni kell, de véleményeiket más társaikról nem mindig kell komolyan venni. Hisz tévedéseik többnyire abból az óriási egyoldalusságból keletkeznek éppen, mit a teljesen saját irányuknak való odaadottságuk jelent. Az a zseni, aki mindent objektiven meglátna, még nem született meg.

Kunhalom.

Elszállt felette év ezer. —
Annyi eső nem mosta el.

Eke még nem szántotta le, —
nem birt az elmúlás vele.

Az alacsony tanyák felett,
ma is feltünő emelet.

A nép úgy hivja: kunhalom. —
Lehet, hogy régi sirhalom.

Lehet, hogy egy kán tetemén,
emelték annak idején.

Ki tudja már a kán nevét?
Hol sátoroz már az a nép?

Hol vándorol már? Hova lett?
Tán visszahivta Napkelet.

Tán elkeverte Napnyugat.
Sirhalom őrzi nyomukat.

Még ezer évig, vagy tovább. —
Ők azt hitték: mig a világ.

De koptatják esők, szelek,
hetek, havak, nyarak, telek.

Egyszer csak elfogy teljesen,
nem marad hire, neve sem.

Győz a legvusztitóbb tatár,
a kánok kánja, a Halál.

Erdélyi József.

végzete: nem tudott megöregedni. Megmosolyogták, amikor hanyatló éveiben is úgy öltözött, mint egy szende leányka. És amikor 1837-ben megtörtént, hogy egyszerre lépett fel az Olaszországban tanult Schodelnével, a sajtó rögtön átpártolt „az ifju csengő orgánum mellé" és szivből kivánta, „bár e kimondhatatlanul kellemesen hangicsáló fülemile lépen ragadna nálunk". Schodelné ezután feltétlen urává lett a fiatal magyar operaművészetnek. Persze erélyes ellenzéke is támadt. Ehhez tartozott *Kossuth Lajos Pesti Hirlapja is*, amely 1841-ben igy sóhajtott fel:

— *Adj uram, ha már egyszer Nemzeti Szinházunk kornyika nélkül fenn nem állhat, valahára egy talpraesett énekesnőt!*

Ez a talpraesett énekesnő jelent meg 1846-ban *Hollósy Kornélia* személyében. Temesvárt született 1827-ben. *Bécsben*, majd *Milánóban* tanult és *Korfuban* lépett először szinpadra. 1846-ban Bukarestben találjuk őt, mint az olasz opera primadonnáját. Ez év juniusában hazamegy szülővárosába, ahol a *Somnambula*-ban lép fel. Ekkor már országszerte tudnak sikereiről s a *Honderü* e kedves sorokkal ünnepli:

Üdvözölve légy kies honodban
Szép virága Bánság mezejének.
Kit az Ének bájos Istennői
Mosolyogva társukká kenének.
S ajkaidnak édes hangját hallván,
Elandalodtak annak hatalmán...

Nelli 1846 julius 22-én lépett fel először a *Nemzeti Szinházban Donizetti Lindájában*. Még egy vendégművésznő volt, *Alboni Mária* személyében, akit ünnepelt a közönség. De ünnepelte Nellit is, akiért erélyesen szálltak sikra az *Életképek*. Ebben jelentek meg *Petőfi* legszebb versei is. Itt olvassuk, hogy Nelli eleinte feltünő elfogultsággal énekelt, „azonban oszolván az első meglepetés benyomása csakhamar a legtisztább csengő s bőterjedelmü hangot hallánk, mely kitünő képzettséggel bir, a tapsok, kihivások és a tetszés nyilatkozatai egymást érték miként eleinte szeretet és buzditás jeléül, ugy most kiérdemelt jutalmazásul."

Schodelné nyilván azt remélte, hogy a nyári hőség, közöny, valamint az idegen vendég az ő közreműködése nélkül is végezni fog a kisérletezővel s ezért *Balatonfüredre* vonult vissza, ahol azonban elébe tették az *Életképek* öles cikkét, amely irtózatosan neki megy a Nemzeti Szinház vezetőségének, amiért Hollósy Kornéliát lefitymálja és nem siet szerződtetni. Ez volt benne olvasható: „Amig Schodelnénk Füreden mulat, addig e fiatal, csinos, jeles iskoláju vetélytársnő hervadhatatlan babérokat gyüjtöget magának; a lelkesedés iránta folyton növekedik; még olyanokat is láttunk hatalmasan tapsolni, kik ezt tán kétszer sem tevék a Nemzeti Szinházban, ámbár ennek mindennapos látogatói... Viszont a tányérnyalók suttogva terjesztik azon hirt, hogy Schodelnét ugysem pótolhatja senki, még husz év mulva sem; hogy a kisasszonynak magának sincs ehhez nagy kedve, látván, hogy ily hatalmas versenytársa van, kivel ugysem állja ki a versenyt (a rekedtségben) stb...."

A Schodel- és Hollósy-párt közt végre is nyiltan kitört a harc 1846 szeptember 26-án, amikor a *Montecchi* és *Capuletti* cimü operát adták. Egyik párt sem ismerte el vereségét, a valóságban azonban *Nelli* győzött az egyébként szintén érdemes *Róza* felett. Schodelné 1854-ben elhunyt, Hollósy Kornélia pedig 1862-ben bucsuzott el a szinpadtól, amikor *Lonovics József* csanádi főispán neje lett. 1890-ben halt meg.

(s. l.)

Milyen ajándékokat kapnak a filmsztárok?

Azt tartja a közmondás, hogy apró ajándékok szilárditják a barátságot. Bizonyos, hogy apró ajándékok sokszor nagyon jól esnek, a filmvilágban pedig mindig a népszerüség jelei.

Lewis Ayres, a „Nyugaton minden csendes" cimü film egyik főszereplője, különösen büszke egy német sisakra, ugynevezett pikkelhaubera, amelyet egy német hadastyántól kapott. *Marion Davis* egyszer egy jókora sertést kapott egy iowai tisztelőjétől. Kosárban érkezett a lakására. *Dorothy Jordan* büszke egy hatalmas kaktuszra, amelyet Idahoból küldtek neki. *Janet Gaynor* kedvencei a két kacsa, amelyet ajándékba kapott. Nip és Tuck már elég öreg és kövér, de senkisem bántja őket. Pedig a vidéki gazda azért küldte a kacsákat, hogy Janet fogyassza el jóétvággyal. Egy angol hölgy, aki Hollywoodban nagyon jól érezte magát, hálából egy melltűt küldött *Ann Hardingnak*, hogy viselje az East Lynne cimü filmében. Az angol hölgy külön megköszönte, amikor látta a filmben Annt a brossal.

Mary Brian Jávából egy kézzel faragott kis csontbálványt kapott. A Ganesha istent ábrázoló szoborhoz levél volt mellékelve csupa jókivánsággal. *Joe Brownnak* egy texasi mérnök kétméteres villamos legyezőt küldött azzal, hogy a legyező teljesen zajtalanul forog s ezért kényelmesen használható a fülledt levegőjü studióban. *Harold Lloyd, Jean Harlow, Lupe Velez, Claire Luce*, ifj. *Douglas Fairbanks* ajándékkutyával járnak s alig győzik visszautasitani a felkinált ebkölyköket. *Robert Montgomery* egy newyorki bámulójától egy polóponnyt kapott. *Clara Bow* kedvence Kalgoordie, egy törpe medve, amely Ausztráliából érkezett. *Alice Whitenek* oroszlánja van. *Bebe Danielsnek* őszvére. A művésznő a „Rio Rita" cimü operettben őszvéren jelenik meg s ez adta az eszmét egy missouri farmernek, hogy őszvért ajándékozzon neki.

Dolores Del Rionak a „*Paradicsommadár*"-ban volt nagy sikere. Egyik bámulója egy hatalmas kitömött paradicsommadarat küldött neki. *Dick Barthelmesnek* a maga nagyszerü tennisz rakettjét küldte egy rajongója azzal, hogy ő már kiöregedett a játékból. *Greta Garbonak* kézifestéses szekrényt küldött Svédországból egy leány, aki maga festette a szekrényt. *Ralph Graves* legfurcsább ajándéka egy ejtőernyő, amelyet egy pilóta küldött neki, amiért a „*Szökés*" cimü repülőfilmben oly szépen játszott. A Cimarron premierje után *Richard Dix* két tömör ezüstkanalat kapott. *Sidney Foxnak* egy golfbot-gyüjteményt küldtek és egy fiatal rókát. A botok megvannak, a róka kimult. *Montgomeryt* egyszer sürgősen hivták egy kórházba. Oft egy fiatalember megmutatta neki a végrendeletét, amelyben 150.000 dollárt hagy reá és ugyanannyit a feleségére. Montgomery tiltakozni akart, de az orvos intett neki, hogy ne izgassa a beteget, fogadja el a hagyatékot. A művész nem ellenkezett, távozott, de a beteg felépült és nem tudni, nem csinált-e másik végrendeletet.

John Bolesnek ötvenkét pipája van. Az év minden hetére más-más. A gyüjteményt angoloktól kapta. *Chaplin* Londonban tömérdek ajándékot kapott. Még brillantines üvegeket is küldtek neki. *Douglas Fairbanks* és *Marry Pickford* Kinában egy nagyon szép hord-széket kaptak. Élelmiszereket is szoktak küldeni. *Joe Brownak* egyszer egy óriás csokoládétortát küldtek, *Irene Delroynek* pedig egy hordó egres-izt.

3489

A VILÁG MINDEN TÁJÁRÓL

Huszonhétezer méternyire a föld felett.

Két angol mérnök, *Eustace és Osvald Short* uj magassági rekord felállitására készül. *Piccard* tanár tudvalevően tizenhatezer méter magasra jutott. A két angol mérnök, aki utjára egy tudományos kutatót is magával akar vinni, huszonhétezer méteres magasságig szeretne a sztratoszférába jutni. Az üres gömb, amelyben Piccard tanárhoz hasonlóan el fognak helyezkedni, drótnélküli állomással is fel lesz szerelve.

Gyászolnak a prágai kávéházak.

A prágai kávéházak és szállodák legutóbb egész napra gyászlobogót tüztek ki. Ezen a módon kivántak a hatóságok ellen tiltakozni, amely nyakra-főre engedélyez uj szállodákat, vendéglőket és kávéházakat, noha a régiek sulyos válságba sinylődnek. A szállodák és kávéházak termeiben a szállodások és vendéglősök egyesületének gyászkeretes plakátjai függtek, amelyek iparuknak erre a gyásznapjára emlékeztettek.

Gavallér gesztus, amely kifizetődött.

Érdekes história esett meg a milánói tenniszpályán, ahova Bonacossa gróf, az ismert sportsman, Jeff Dicksont egy Tildennel megvivandó háromnapos vendégszereplésre szerződtette. A gróf Dicksonnak százezer lirás bevételt garantált. Elérkezett azonban a meccs első napja és az eső szakadt. Szakadt a második és harmadik napon is. Egyetlen néző sem jött a pályára és egyetlen lira sem került a pénztárba. Dicksont elutazásakor megkérdezte Bonacossa, hova küldje el neki a százezer lirát. Dickson, aki egészen elámult ezen a nagyvonalúságon, szintén nem akart a gróf mögött maradni: lemondott a honoráriumról és csak a költségei megtérítését fogadta el.

Kifütyölték Dempseyt.

Dempsey exvilágbajnok a tőzsdén szenvedett veszteségei következtében tudvalévőleg elhatározta, hogy folytatja az arénán megszakitott pályáját. Régi közönsége azonban kegyetlenül kifütyülte, amikor legutóbb két egészen ismeretlen, legfeljebb harmadosztályu nehézsulyu birkozóval megküzdött. Dempseytől elvárták, hogy ellenfeleivel villámgyorsan végez, ezek azonban sokáig tudták magukat tartani. Sőt még az a baj is megesett Dempseyvel, hogy birkózás közben a balszemén megsérült. Ezt a baját valószinüen gyorsabban fogja kiheverni, mint azt a csorbát, amely presztizsét érte.

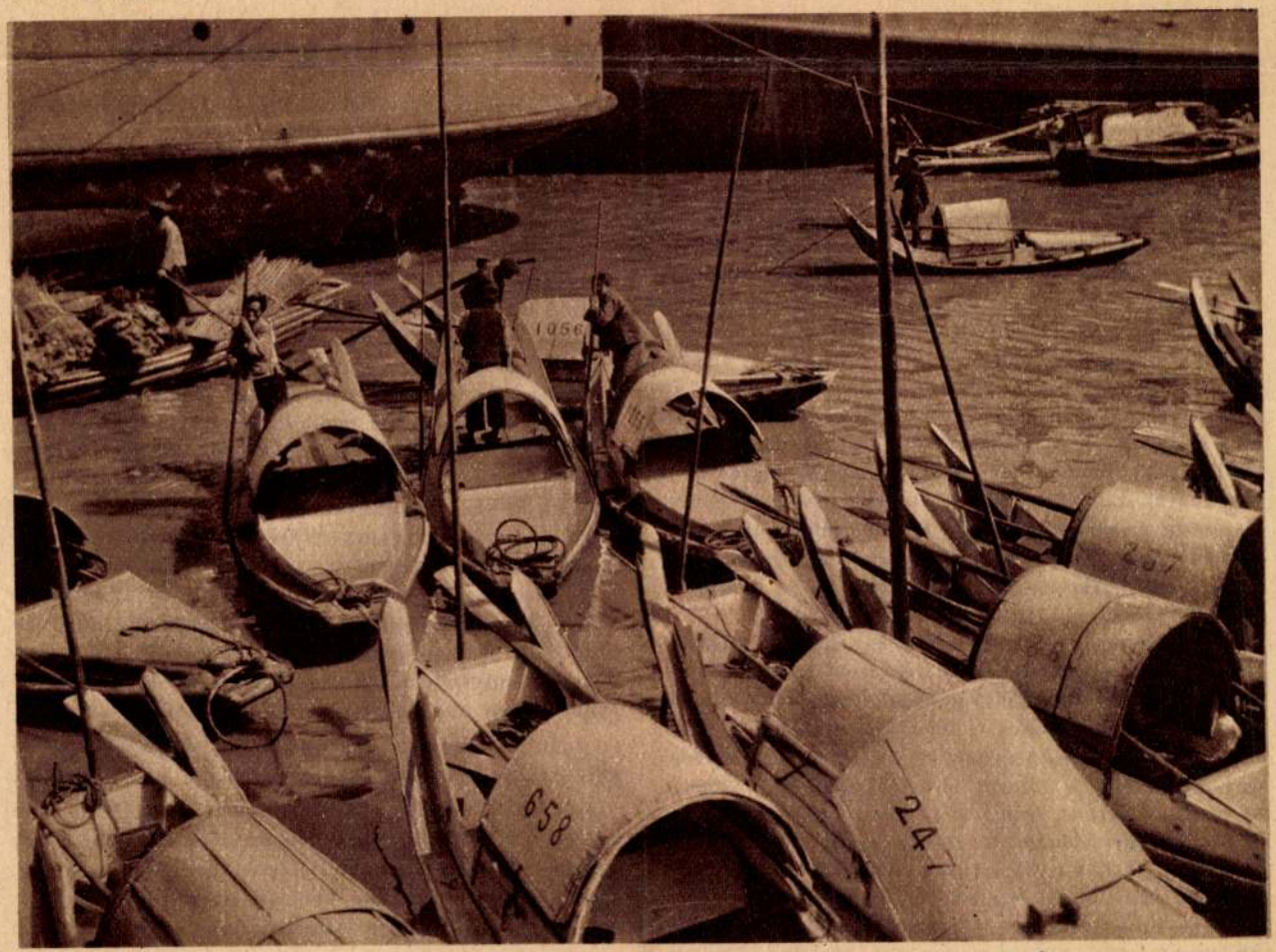

Személyszállitó csónakok a shanghai-i kikötőben.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 853.

Horacsek András

vasesztergályos

1837-ben 16 éves

rézm. szakmát

Horacsek András, vasesztergályos, 16 éves korában, 1837-ben látogatta a rézmetszők szaktanfolyamát.

bása

Fleischer Bécs 52. 1.

Hoppel Flora

1905/6 – 1906/7

Ferképzomfoiskèvk

92, l. 1.

mint híres festőt és jókedvű cimborát írják le. Ghiberti és Vasari is megemlékeznek róla, de munkáit legutóbbi ideig elveszettnek hitték, míg a firenzei Badiában 1910-ben felfedezett, Krisztus kinszenvedését ábrázoló freskókat (1330—40 között) neki nem tulajdonították. Ezek nem annyira Giotto követőjének, mint a későbbi naturalista festők előfutárjának mutatják. B. nevével hozták összefüggésbe az assisi Szent Ferenc-templom felső hajójában levő híres freskóknak legalább egy részét, amelyeket soká Giotto műveinek tartott a hagyomány, de amelyek az újabb kutatás szerint a nagy mester legrégibb tanítványának munkái. *Fónagy.*

BUFFET (francia). Régente értéktárgyak megőrzésére szánt helyiséget jelentett, majd a XIII. sz.-ban ezen értéktárgyak összességét. Midőn a XIV. és XV. sz.-ban divatba jött, hogy lakomák alkalmával a patkóalakban elrendezett asztalok közt a középütt szabadon hagyott helyen hímzésekkel és brokátokkal bevont állványokat helyeztek el, melyeken ételekkel megrakottan, részben üresen állították ki a család összes értékes felszerelését, a B. elnevezés átment magára az állványra. Ebből fejlődik ki a középkorban a dressoir, mely már a falhoz van állítva, de még szekrénynélküli, csak egymásfeletti polcokból áll, majd a credence, mely a tálaláshoz használt, asztallappal ellátott, alacsony szekrény. A kettőnek összeegyeztetéséből lesz a XVI. sz.-ban a most B.-nek elnevezett nagy bútor, mely egyformán alkalmas a tálalásra és a felszerelés megőrzésére, a renaissance-tól kezdve a bútor összes ízlésváltozásait követi úgy a felépítésben, mint a díszítés-

Hoppel János

ls. Horvát

János

Juno V. 254.

Hoppel János MDK

Vizözön, szobormü

Mücsarnok 1898/99. téli kiáll.

MDK

Hoppel János akad. hobrán

3 db faragványát Bécsbe kéri küldetni (KT)

eladásra. 1892.

MDK-A-I-1/3040.

M.D.K.

Hoppel János

Az Andrássy-uti Mücsarnok téli kiállitásán először mutatta be müveit a müvész, -közli "A HÉT TÜKRE" c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1894. dec. 2.
16. évf. 49. sz. 784. lap

Ügyintéző:
Tárgy:

Hoppel János MDK

Női képmás, gipsz

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Hoppel János MDK

Ádám és Éva szoborcsoport

Műcsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

MDK

Hoppel János

Vizözön, szobormü

KMT. 1898/99. téli kiáll. kat. 25.1.

MDK

Hoppel János, szobrászm.

Emberpár. Szobormü.

Müvs.-OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. 32.1.

MDK

Hoppel János, szobrászm.

73. Emberpár. szobormü.

Mücsarnok.1966. Tav. kiállitás. Kat. 32.l.

Hoppel János szobrász
Emberpár.Gipsz-szobor
Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása
1900 szeptember 16.

145. kép. *Német festő, 1500*

MDK

Hoppel János

Magyar kiállitó müvészek névsora. Mücsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

Hoppel János MDK

Emberpár, szobormü

Mücsarnok 1900. tavaszi kiáll.

M D K

Hopper Sebastianus, Pest, Belváros.

festő

Kaposssy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

Ø Hoppner, John

angol festó

Haydn József (venerszerű) arc-
képe, festette fenti
Londonban, 1791.
A kép a Buckingham
Palaceban van.

Repr.

Geiringer, Dr Karl

Joseph Haydn.
Leipzig, 1932.

NB. Haydn osztrák ztulé-
sésü volt, csak honzabb
ideig élt Kismartonban.

Kihagyni?
Kismartonban van eltemetve.

Hoprig Janos

asstalos

1721-22.

Erzsébetvarós

Schuller Zwei

444.445.l

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

HOPSTOCK / Hapstock / MÁRTON, asztalosmester

Pesti asztalos kontár volt 1828-ban.- Józsefvárosi lakos.-Helyrajzi szám: 1209.-Összeirási szám: 2478.- 47.old.

BATÁRI FERENC: Pest-budai asztalosok 1828-ban 39.old.

Az Iparmüv.Múz.Hopp Ferenc Múz.Évkönyve. XIII. 1970. Bp. 1971.

Hor István rajza

Kortárs 1971/8 1339. old.

Hora Antalné.

tanár

A Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán, – a Műcsarnokban – tanítványai munkáival szerepelnek. Osztálya a látszattan oktatásával számol be.

Budapesti Hírlap, 1928. Máj. 20.

HÓRA Alajos festő

1850

44. márc. 1. Az igazgató felszólítja Hóra Alajos akadémiai képíró urat arczképének valamint életrajzának a nemzeti múzeum számára való beküldésére

---

Művtört Ért. 1990 1-2 128.

..... (név) ..... sz.

..... Ft összegű megbízási díj kifizetését kérem.

p.

.....
aláírás

lás

.....

HORA János aranyozó

1798-ban Máriapócson a
egyik templomban dolgozott

MÉt 1995 177.

Hóra Alajós
rajzoló
Zsombolyáról, 1834-
ben 20 éves

Hóra Alajos, rajzoló, Zsombolyáról, 20 éves korában, 1834—35 Kupelwieser tanítványa volt.

Lásd Fleischer Béla 52. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

M.D.K.

Hóra Alajos Jestő 19 n.

A 30as érekben Pesten élt.

Bende János: Fichy Mihály élete s mü.
Bp. 1927 13.

Hora János (Alajos)

A müvész is azok közé tartozik, akik nem menekültek külföldre a magyar közöny elől, itthon maradt, de "csakis arcképfestészetből élhetett meg", mint I. F. irja: "A magyar művészet századunkban" cimmel.

A HÉT, Bp. 189o. okt. 12. I. évf.
41. sz. 237. lap.

Kassa

Andreas Hopp Monetarius 1536-38

Arch.Közl.1899. XXI. 146

Hora Alajos Pesten.

1854. febr. - märc. kiäll. Müegylet. Archép, olajf.

1863 jan. - febr. kiäll.: Archép, olajf.

1864. maj. - jun. kiäll.: Archép, olajf. — Archép. olajf. — Archép, olajf. — Archép, olajf.

1864. dec. - 1865. jan. kiäll.: Archép, olajf. — Archép, olajf.

Fangh Dersö, Kőszegi, főhadnagy

III. 144.

MDK

Hóra Alajos

A Pesti Műegylet 1841-ben a redoute-épületében rendezett kiállításon szerepelt.

Ujházy Ferenc: Fővárosi művészeti állapotai a mult század közepén.

Nyugat, 1922. márc. 16. 377. l.

Hóra Alajos

„Hollóssy kornélia" olaj, 1842.

Magyar pinészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX. század. Budapest, 1966. Katalógus, 32 l.

Hóra Flajos

„ifj. Lendvay Márton", Zampa szere-
pében, olaj, 1860 körül, 107 x 86 cm

Magyar színészportrék 2. Cenner
Mihály: Festmények, sobrok, domboi-
mürek, a XIX század. Budapest, 1966.
Katalógus, 34 l.

Hóra Slajos

signálatlan képet festett Lendvay Mártonról.-

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, domborművek a XIX. század. Budapest, 1966- Katalógus, 12 l.

Hára Alajos

magyar színészekről rajzokat mutat be a folyóiratokban és almanachokban.-

Magyar színészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX. század. Budapest, 1966. katalógus, 71.

Hóra Alajos

„Tóth József", olaj, 1844, 65x53 cm.-

Magyar vinészportrék 2. Cenner Mihály: Festmények, vobrok, domborművek a XIX század. Budapest, 1966. Katalógus, 40 l.

Hora Alojas

„Tóth József", fekete-fehér reprodukció, fél-táblán.-

Magyar színész portrék 2. Cenner Mihály: Festmények, szobrok, dombormüvek a XIX. század. Budapest, 1966. Katalógus, 67 l. 7. sz.

MDK.

Hoppál Mihály

Egyetemi Képzőmüv. pályadijat nyert

Hajdubiharmegyei Népujság 1965.ápr.2.

Hoppe,Hanz,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztaloslegények jegyzéke:"Hoppe,Hanz,Köthen,Anhalt,1677".
116.old. 13.jegyz.

Batári Ferenc: Asztaloslegények ~~xxxxxx~~ Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9. - Xantus János Múz.Győr,1967
A Győri Múz. Évkönyve

Hanz Hoppe, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből: "Hanz Hoppe von Coethen aus Anhalt Tischlergesel". 102. old 1675-ből

Szatári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 93. old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri Múz. Évkönyve

Hoppe H./Hanz ,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztalosleg é-
nyek jegyzéke származási hely szerint: "Köthen, Anhalt:
Hoppe H." 122.old

Batári Ferenc: Asztalosleg ények Győrött A~~xxx~~ XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességé-
nek történetéhez 93.pld

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz.Évkönyve

Hoppe István festőművész
Lengyelországi fatemplom / tollrajz
Bychawa
Magyar Aquarell és Pastellfestők Egyesülete
VI. kiállitása, 1919 február

Ex ribilis ē locus iste hic
domus dei ē et porta celi
uocabitur aula dei p̄. Q̄ d
lecta thabnacula tua dñe
virtutū. cōcupiscit ⁊ deficit
anima mea ī atria do. Q

Hoppe István

1912/13 – 1915/16

Ferkèpzomfoiskèvk

92.C.

Hoppe István

szül. Budapesten 1893 okt. 27
Rk. 8 gimn.
1912/13. I. - első osztálybeli mü-
vésznövendék. Balló E., Bosznay J.
1912/13. II. - első oszt. Zemplényi
Tivadornál -

Marosi Arnold VI. 310

Hoppe István

1919 feb. MAPE kiell. N. Kalon

Lengyelországi fatemplom, tollrajz 200.–

Bychawa, tollrajz 150.–

Archaeologiai Kiállitás, 1911-ik római

VII. 70.

Hoppe István

rajzai az alábbi
címben

Thirring Árpád

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

MDK

Hoppe István, festöm.

Lengyelországi fatemplom. Tollrajz.
Bychawa. "

Nemz. Szal. - A MAFE VI.kiáll. Kat. 1919.febr. 12.1.

~~Apulum, Dacia fővárosa területének~~

~~várlata VI. 258.~~

Hoppe Lipot

† 1916

66

50

U. 2214

Hoppé Lipót †

U. 2214

nyug. rajztanár
életének 66 évében
Zilahon meghalt
1916. május ~~elején~~
közepén.

Pesti Hirlap

1916. máj. 18
(Halálozás.)

Hoppe Lipót

1871/72 - 1874/75

Ferkèpzomfoiskèvk

92. l.

A MÁSODIK KÖTET TARTALMA:

I. Cseresnyés, Kristóffy és még néhány érdekes kortárs. Aradi kaleidoszkop.

II. A modern magyar ujságirás kialakulása. A Nap tündöklése. Emlék Bródy Sándorról. A Mihájlovics-affér. A Lengyel—Polónyi-ügy. Husz Ábrahám kivégzése.

III. A Légrády-vár. A Légrády-ház urai.

IV. Az Ujság alapitása, fölvirágzása és gárdája. Arcképek az Ujság szerkesztőségéből: Gajári Ödön, Ágai Béla, Kóbor Tamás, Biró Lajos, Szomory Emil.

V, Ujságiró-mozgalmak. Márkus Miksa. Surányi Pesti Naplója. Szerkesztőségi sztrájk a Pesti Naplónál.

VI. Az Est. Az Est főszerkesztője. A Délmagyarország megalapitása. Régi ujságház a Belvárosban. A megvesztegetett Latkóczy vesszőfutása és öngyilkossága. A vasutasok sztrájkja. Gromon Dezső, az utolsó magyar gavallér. A Rotschild-nász. Tréfák a sajtó régi

Hoppe Lipót

l. Gerecze rajztár
232 l.

Hoppe Lipót

??

Diós győr vár térrajza.
Hoppe Lipottól.

Gedulz Ferenc A magyarország műemlékek. ideigl. bizott-sága kiszletben levő rajzoknak és tetszőleknek lajstroma. Arch Ert 1878 eidgban.

HOPPÉ Lipót rajztanár

MOB iratai 1874/13
1874/50

Ø Hoppe Tibor

festő

1900–1901.

Érmisk 1930. 84. l.

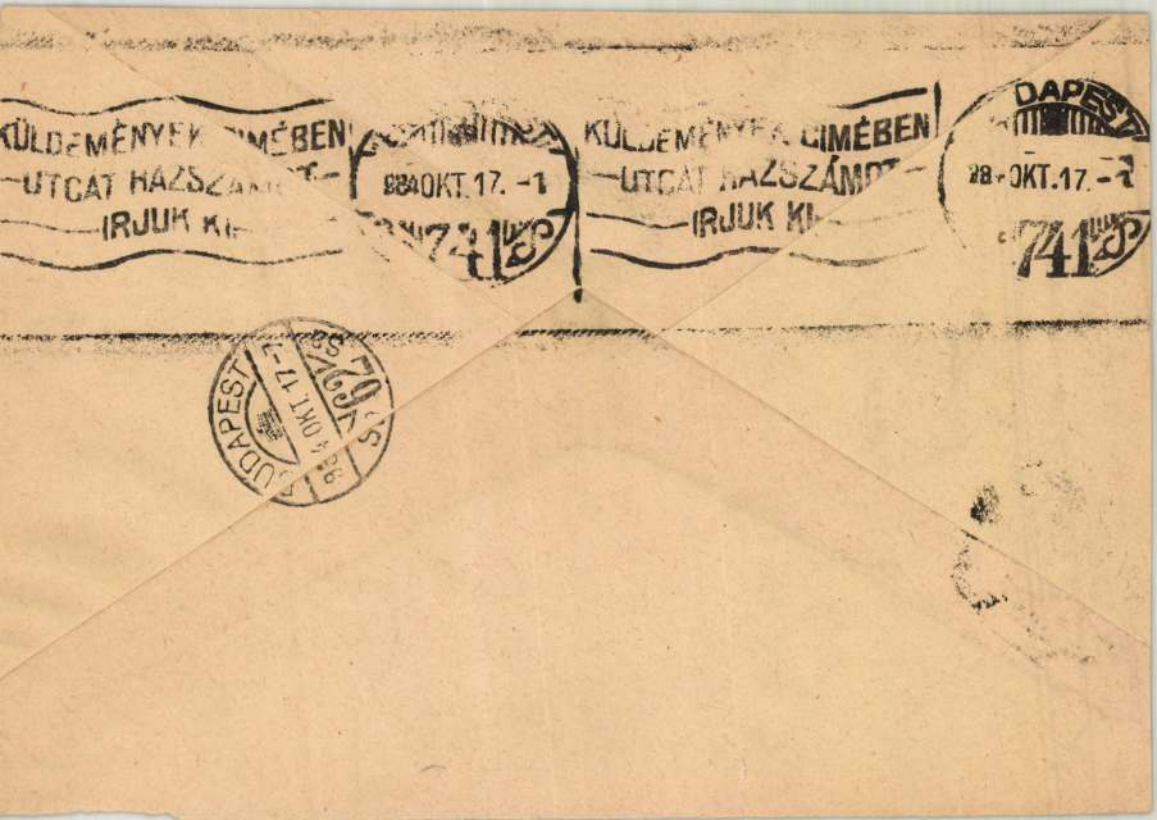
KÜLDEMÉNYEK CÍMÉBEN
UTCÁT HÁZSZÁMOT
IRJUK KI
28 OKT. 17. -1
741
KÜLDEMÉNYEK CÍMÉBEN
UTCÁT HÁZSZÁMOT
IRJUK KI
28 OKT. 17. -1
741

Hoppál Mihály
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1965 MÁR 13.
EGYETEMI É

1021

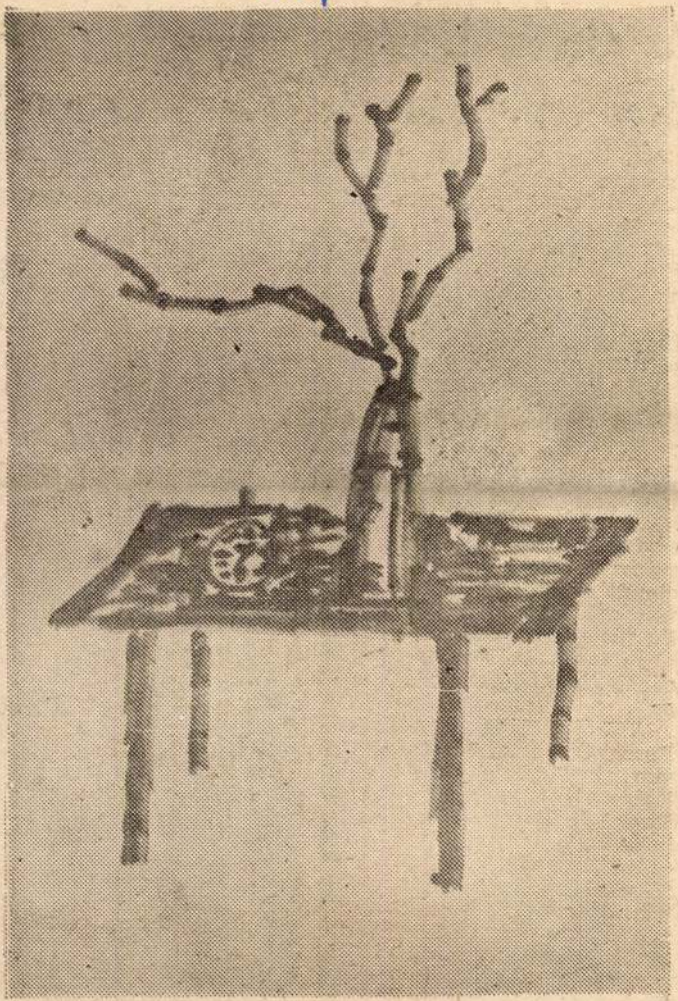

Hoppál Mihály: CSENDÉLET

Az Orvosi

debreceni sz

Különleges szempont szerint átnéztük az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezeti hetilapjának, az Orvosi Hetilapnak ebben az évben megjelent számait. A fontosabb cikkek átolvasása mellett főleg azokra a tanulmányokra figyeltünk, melyek a DOTE-ről kerültek ki, vagy amelyek Hajdú-Bihar megyével foglalkoznak.

Már az első számban találkoztunk megyénk nevével az ÉM járványügyi tájékoztatójában, amelyből megtudtuk, hogy bár a scarlatinával együtt a diphtheriás esetek száma is kevesebb, mint az elmúlt év első 11 hónapjában volt, mégis 1963 végén a diphtheriás esetek száma relatíve emelkedett,, sőt megyénkben néhol kisebb járvány is fellépett.

1889 januárjában született Rusznyák István orvosprofesszor, akadémikus, akit 75. születésnapján úgy üdvözölt az Orvosi Hetilap szerkesztősége, hogy 9 olyan munkatársának és tanítványának cikkét közölte, akik már katedrát nyertek. Örömmel láthattuk, hogy egyetemünk is képviseltetni magát a kilenc egyetemi tanár között. Petrányi Gyula professzor bőséges példaanyag feldolgozása után vonta le a végső konklúziót a 6-mercaptopurinnal történő lupus-nephropathiák gyógyítását illetően.

A Gyógyszertani Intézet és a kisvárdai kórház közös ku-

Rövidesen minden spor
indulnak a tavaszi idény ki
zel párhuzamosan megkez
lálgatások is: Mit várhatu

Hopp Ferenc

* **Magyar tudós előadása Oxfordban.** Az orientalista kongresszuson, amely most fejezte be ülését Oxfordban, *Felvinczi Takács* Zoltán dr., a budapesti Hopp Ferenc keletázsiai muzeum igazgatója, nagysikerű előadást tartott a kinai művészetről. Azt fejtette ki, hogy míg a nyugati művészetben hiányzik az összefüggés az őskor és a történelmi korok között, addig a kelet művészetében, különösen a kinaiban, ez az összefüggés megvan. Nyugaton ez a hiatus fejlesztette ki a művészet mai tulzó individualista irányát, mely ma a futurizmusban, kubizmusban keres kifejezést. A kinai művészet alapjai visszanyulnak az őskor régi hagyományaiba, közelebb van a természethez s kifejezésmódja háttérbe szoritja az ént. A kongresszust *Chalmers* lord nyitotta meg, aki azonban egyéb elfoglaltsága miatt csak az első ülésen vehetett részt s távozásával Takácsot kérte fel az elnöki tiszt vállalására. A kongresszuson Angliát sir *Denison Ross* és Mrs. *Rhys Davids*, Németországot *Becker* porosz közoktatásügyi miniszter, valamint *Schermann* müncheni professzor, Amerikát Mr. *Porter*, Olaszországot *Vacca* professzor, Japánt *Othani*, Hollandiát *Vogel*, Lettországot *Schmidt* tanár képviselték. A kongresszus befejeztekor Sir *Denison Ross* könyveket adományozott a Hopp Ferenc-muzeumnak. *Takács* Zoltán más forrásból is szaporitotta a muzeum gyüjteményét husz értékes mütárggyal. Az adományozó *Schwaiger* magyar származásu közismert indiai régiségkereskedő, aki már többizben adományozott értékes mütárgyakat a muzeumnak.

Magyarság, 1928. szept. 11.

Hopp Ferenc

— **Hopp Ferenc-emlékkiállítás.** A *Szépművészeti Muzeum Hopp* Ferenc születésének századik évfordulója alkalmából emlékkiállítást rendez a *Hopp Ferenc Keletázsiai Muzeumban* (VI., Andrássy-ut 103.). A kiállitás április hó 28-án, pénteken délelőtt fél 12 órakor nyilik meg.

N. Ú. 933 11/28

›rgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.
9.650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-
Ebben az esetben a kért könyvet pós-

Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,
›rök utáni állapotát rögziti.

Müvészettörténeti Dokumentációs
Központ

Hopp Ferenc

A Magyar Nemzeti Galériában első ízben rendezett Pest megyei tárlaton a dunabogdányi művész munkái szerepelnek.

Tárlatról tarlatva.

1971. X. 31. TV. 14.20 /12/ Kj

H opp Ferenc

A budapesti Fotóklub kiállitásán szerepelt Eötvös Lóránd, Hopp Ferenc századfordulón készült képei

Népmüvelés 1975/2/36

Hoppál Dezső
épitész

Hoppál Dezső volt az épitésze R.
Kiss Lenke „Gea" szobrainak.

——:Köztéri munkák.
Művészet, 1976.április - 48.oldal

Klapp Ferenc

Kölesden 1975 őszén a Kossuth Műv. Házban bemutatták Veszkei Sándor, majd Klapp Ferenc kiállítását.

Kölesd – a művészetpártoló falu.

1979. szept. 24. Petőfi 13. 25 [M.]

Hopp Ferenc, "műgyűjtő"

Különös fontosságot tulajdonítottak a múzeum intézményének. Hopp Ferenc adományozása nyomán ekkor hozták létre a Keleti Kelet-ázsiai Múzeumot és a lakosságra támaszkodva kezdték meg dokumentumok, művészeti alkotások gyűjtését, hogy megteremtsék a Kommunista Proletárművészet számára külön direktóriumot hoztak létre: (1919. IV. 12-i rendelet).

Aradi Nóra: Képzőművészeti Élet, 1919-ben.
Jelenkor, 1979.3.

Klopp Ferenc, műgyűjtő | 1833-1911.

Mai kiállítási programok.

~~a Petőfi Irodalmi Múzeumban~~:

a Klopp Ferenc ékelt-óriási művészeti múzeumban a 150 éve született Klopp-Ferenc kiállítás látható.

Előttünk a vasárnap.

1984. XI. 4. 5.00 | Kerekes |.

Hopp Ferenc, „műgyűjtő"
a múzeumok krónikájából.

A Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Művészeti Múzeumban, 150 éve született Hopp Ferencre.

Előttünk a vasárnap.

1984. IX. 2. Kossuth, 5,00 | J. Á.

M. D. K.

HOPPÁL Dezső építész

Szolnok - Zagyvaparti városrész rendezése - pályázat

(Megvétel)

Magyar Építőművészet 1959. 1/2. sz. 80. l.

M. D. K.

HOPPÁL Dezső építész

Mart-téri könyvpavilon (Repr.)

Társtervező: Kelemen Ede

Gerő László: A budapesti főutvonalak rekonstrukciója

Magyar Építőművészet 1959 5/6. sz. 184-187. l.

Az Iparművészeti Múzeum
és a Magyar Fotográfiai Múzeum
tisztelettel meghívja Önt

AZ UTAZÓ ÉS FÉNYKÉPEZŐ HOPP FERENC

(1833–1919)

című kiállításának
megnyitójára
1999. május 20-án
délután 17 órára
a Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai
Művészeti Múzeumba
Budapest, VI. Andrássy út 103.

A kiállítást megnyitja:
dr. Petneki Áron
művelődéstörténész

A kiállítás megtekinthető:
1999. július 18-ig,
hétfő kivételével
naponta 10–18 óráig

Hopp Ferenc

8 MAGYAR HÍRLAP : 1999. VI. 2

Hopp Ferenc fotói

Az utazó és fényképező Hopp Ferenc (1833–1919) címmel az Iparművészeti Múzeum és a Magyar Fotográfiai Múzeum közös szervezésében nyílt tárlat a Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Múzeumban (Bp. VI., Andrássy út 103). A kiállítás július 18-áig hétfő kivételével minden nap 10-től 19 óráig tekinthető meg

Mennyei csipesz

GALLÓ BÉLA

soóri Sándort, saját szavai szerint, Isten eddig mindig csipesszel emelte ki a személye ellen irányuló aljas intrikákból – s mi, az Úr által kevésbé számon tartott földi andók, mit is mondhatunk erre?

ó neki. Végre egy magyar költő, akivel a magasságos, íme, ztyűs kézzel bánik. Ám legyen. Ha így volt, jól volt. Legfelb azt tehetjük hozzá, hogy amennyiben ez így folytatódik, or a Mindenhatónak nemcsak az elnököt, előbb-utóbb a gyarok Világszövetségének egészét is meg kellene mente-

Ami ugyanis az MVSZ hétvégi küldöttgyűlésén végbeit, mintha arra utalna, hogy ez a jobb sorsra érdemes szeret eléggé beteg. Olyannyira az, hogy az a finom szerszám, ely az Örökkévalónak Csoóri megmentéséhez korábban gfelelt, ki tudja, most jó-e? Magyarán, hogy egy nagyobb pású kegyes művelethez a csipesz elég lenne-e?

Mert mi is történt ezen a napon – a bennünket kétszeresen tő szerbiai háború árnyékában?

Naiv polgárként azt hinné az ember, a világ minden tájáról eseregleett derék honfitársaink sose látott egységben hajolössze megvitatni egy képtelenséget. Nem kevesebbet, thogy immár az anyaországból felszálló repülőgépek is mbázzák a vajdasági magyarságot. Hiszen ha van helyzet, ely ezt a szövetséget, nomen est omen – a lázas tevékenysé- felizgathatná, gondolom ez az, vagyis a téma minden kétet kizáróan e komoly társaság asztalára való. Szombaton nban másról szólt a vita. A küldöttek arról kiabáltak, vajon ven céllal készülhetett az a levél, amelyet négy – a nyugati óból származó – tag írt alá, mégpedig az előző, áprilisi gyűlégkörét kifogásolva. A szerzők konkrétan azt nehezmézték, hogy a legutóbbi nemzeti összejövetelen néhány tagjuk, hangfelvételekkel igazolhatóan, „Soros-bérenceknek", ros-karvalyoknak" titulálta őket, és ettől ők idegennek érmagukat a hazájukban. Mi több, a levelezők még ennél is bb menve többről, egy folyamatról szóltak, mondván, y „a világszövetségben fokozatosan elmélyült, különösen a yarországi küldöttek és tisztviselők körében a soviniszta, zista és zsidózó szellem, amelyet Csoóri Sándor elnök nem pált megfékezni, sőt ezt a szellemet mintegy táplálni látt". És ez már nagyon komoly, nem pusztán egy-két MVSZ-

A HOPP FERENC-MÚZEUM JELENTŐSÉGE

Írta Felvinczi Takács Zoltán

Kayserling gróf, ki annak érdekében küzd, hogy Kelet és Nyugat világnézetét közelebb hozza egymáshoz, két előadást tartott Budapesten. Rendkívüli élményeim közé tartoznak ez előadások. Nemcsak az előadó érdekes gondolatainak ösztönző erejénél fogva, hanem azért is, mert különösen lehangoló érzést keltett bennem, látni egy embert, felfogásával a helyzet magaslatán, a helyzet örök félreismerőivel szemben. Kayserling a Keletet képviselte nálunk, az elkésett Nyugatosak előtt.

A világháborúnak vannak ideiglenes és végleges eredményei. A véglegesek közé tartozik az, hogy a „Nyugat" fogalma szűkebbre szorult. Míg a napról-napra tökéletesedő közlekedési eszközök és fegyverek magukhoz idomítják az egész földkerekséget, addig szükségképpen veszti el erkölcsi értékét az a világnézet, melynek végső eredménye a világ technizálása. Nem szabad hát csodálkoznunk, ha azt látjuk, hogy a vesztét érző ember metafizikai magasságokba igyekszik menekülni és elvont „természetfölötti" fogalmak kivetítésében keresi a művészetet is. Az expresszionizmus az újfajta idealizmus művészete.

A XIX. század hatvanas éveiben a japáni képírás mutatott kivezető utat a forrongó, erjedő állapotban levő nyugati művészetnek. Az akkori és a mai helyzet közt van valami hasonlóság. Ahol a nyugati öntudat legérzékenyebben vesz tudomást a mai még súlyosabb válságról, ott élénk érdeklődéssel fordul ismét a távol Kelet művészete felé. Kína és Japán művészetét azonban ma már sokkal helyesebben magyarázzuk és értékeljük, mint értékelték volt azt az impresszionista festők és esztétikusok. Ma már vannak beavatottak, kik a kínai tusfestményekben nem keresnek impresszionizmust, hanem éppen ellenkezőleg, a legnagyobb levezetettséget látják bennük. Ma már nem tartjuk a japáni színes fametszetet olyan nagy művészetnek, mint azelőtt és megértjük a lesujtó kritikát, melyet annak idején hazájában gyakoroltak fölötte. Nem szabad azonban azt hinnünk, hogy Kelet-Ázsia nagy festőművészete és szobrászata valójában csakugyan az, amit a mai expresszionista művész sejt benne. A közvetlenség alapjára helyezkedett impresszionisták közvetlenséget véltek látni a japáni fametszet levezetett formáiban. Az elmélkedő anarchista expresszionisták saját elméleteik igazolását látják ott, ahol a keletázsiai művészek, kozmikus felfogásukkal az ősi úton haladva, ösztönszerű alkotásoknak adtak életet.

Mégis azt kell mondanunk, hogy a félreismert japáni fametszet annak idején döntő és óriási mértékben termékenyítő hatást gyakorolt korunk európai művészetére. És ha nem is tekintenénk egyébre, mint arra, hogy mily nagy mértékben fejlesztette a mai művészi látást India, Kína és Japán meg nem értett régi művészete, akkor sem lenne szabad e nagy értékekkel szemben közönyösnek lennünk és azokat egyszerűen a specialisták érdeklődési körébe utalnunk.

A távol Kelet művészetének legnagyobb jelentősége azonban ránk nézve annak igazi mivoltában rejlik. A keletázsiai műveltség és művészet ősforrása Kína, hol, félreismerhetetlenül az őskori műveltség alapján, kozmikus és animisztikus világnézet fejlődött ki. Ezt a felfogást semmiféle kívülről vagy belülről jövő rázkódás sem tudta megingatni. Meg lehetünk győződve arról, hogy az őskínai kozmikus világnézet, melyben benfoglaltatik az energia és anyag fenmaradásának elve, kiállja azt az erőpróbát is, amellyel a közel jövő fenyegeti. A természettudományos alapon kifejlesztett nyugati felfogás nem döntheti meg, csak megtisztíthatja népies kinövéseitől azt a nézetet, mely a kínai társadalom kezdetleges állapotában ösztönszerűleg fejlődött ki és amelyik szerint az egész mindenség minden legcsekélyebb részében két erő, egy ható és egy visszaható tényező működik állandóan. E két erő alapjában egy.

Magyar Művészet
1925.

3. JAPÁNI NETSUKÉK: GAMA SENNIN, SHÓKI, SEYOBO.

4. MAJTREYA-BODHISATTWA. GANDHARA. II—III. sz.
Schwaiger Imre úr ajándéka.

A kínai művészet alaptörvénye szerint e két erő kifejezésre juttatása a festőművészet legelső és legfőbb feladata, nem valószerű ábrázolás, hanem a természet életmozgásának kifejezése által. A tétel úgy hangzik, mintha az expresszionistáknak a szellemet kivetítő művészete voltaképpen ugyanezt célozná. A különbség azonban a keleti kozmikus világnézetből kifejlődött animisztikus és a nyugati homocentrikus felfogásból leszármazott expreszszionisztikus művészet között lényeges. Az expresszionizmus szükségképpen akkor következett be, mikor az egyéniség érvényesülése az anarchiáig fokozódott. Az expresszionizmus szellemisége tulajdonképpen a természettel szembeforduló emberi elme képzeteinek a valóság fölé való helyezése. A távol Kelet gondolkozói és művészei ezzel szemben a természet egészének életnyilvánulásaiban látják a teremtő gondolatokat. Az anarchiáig fokozott és ennek folytán válságba jutott homocentrikus nyugati világnézet ma már szemben áll a keleti kozmikus felfogással; a spiritualizmus az animizmussal. A nyugati művészetben a formák elsődlegesítése és geometrizálása mutatja, hogyan törekszik egyetemes érvényűt teremteni a természetes ösztönösségétől megvált emberi szellem. A természet adottságaiból kiinduló és oda következetesen visszatérő keleti művészet eszménye az élet egysége és egyetemessége.

Vajjon melyik felfogás szolgálhatja eredményesebben a jövő művészetét?

*

Nálunk most, a magyarság legnagyobb letörtségében, mikor minden bajunkat a nyugati társadalmak korlátoltságának és elvadultságának köszönhetjük, a tudatlan ember félelmével tekint az átlagos műveltségű társadalmi lény a távol Kelet felé. Miközben pedig „Ázsiáról" beszél, „kultúrfölényét" hangoztatja. Fél a Kelettől, mert sokszor hallott már szajkózni bizonyos „sárga veszedelem"-ről. Fölényessége szintén tudatlanságán alapszik. Egyszerűen nem tudja (az iskolában sem tanították meg rá), hogy ami életét kellemessé teszi, annak nagy részét a Keletnek köszönheti. Nem veszi tekintetbe, hogy a szőnyeg, melyen jár, keleti, hogy a selyem, amelybe öltözködik, a papír, melyről olvas, a porcellán, melyből indiai vagy kínai teáját issza, keleti származású, hogy a színes plakát, melyet úton-útfélen lát, a távol keleti művészet hatását hirdeti, hogy ahol élete mindennapi megnyilatkozásaiban művészetet igényel, többnyire a kelettől szokta azt kölcsönözni.

A mai szorosabb értelemben vett Nyugaton napról-napra hódít a távol Kelet művészete és művészi ipara. Anglia, Amerika és Franciaország legnagyobb nyilvános gyüjteményei gazdag keletázsiai osztályokkal rendelkeznek. London, Newyork és Párizs nagy művészeti piacain a keletázsiai műtárgyak a legkeresettebb cikkek közé tartoznak. Németország sem marad el nyugati versenytársai mögött. A németek, szokott rendszerességükkel, külön keletázsiai múzeumokat rendeztek be. A nehezebb mozgású Ausztria még nem nyitotta meg, de már szervezi Bécsben keletázsiai művészeti múzeumát. Mi megelőztük őt e téren. Szovjetoroszország is megnyitotta már a maga keletázsiai művészeti gyüjteményét Moszkvában. A svédek vezető szerepet küzdöttek ki maguknak jelentős keletázsiai gyüjteményeikkel és tudományos expedícióikkal. Andersson svéd tudós érdeme Kína újabb kőkorszakának feltárása. Az ő nagy vállalkozásának eredményeként tudjuk ma már, hogy Ázsia legkeletibb részének újabb kőkorszakbeli műveltsége rokon vonásokat mutatott nemcsak Közép-Ázsiával, Indiával, Iránnal és Mezopotámiával, hanem délkeleti Európával, Galíciával, Besszarábiával, Bukovinával, Moldvával, Bulgáriával és Erdéllyel is.

Már az őskori műveltségnek ez a ma még meglepően hangzó összefüggése hazánktól Kináig, sőt Japánig azt a becsületbeli kötelességet rója ránk, hogy a távol Kelet régi műveltségével és művészetével behatóan foglalkozzunk. Ugyanezt a következtetést kell levonnunk abból a tényből is, hogy a legrégibb népvándorlások, különösen pedig a hunn- és avar-korszak magyarországi emlékei közt keletázsiai eredetű, azaz keletázsiai mintára készült tárgyak találhatók. Látható ebből, hogy a legelső „chinoiserie"-k Európában nem XVIII. századiak, hanem a keleti művelődési területek bronzkorából származnak. A mi

MI LO FO. (MAITREYA.) Kína. VI. század.
Jánoshalmi Nemes Marcel úr ajándéka.

régészetünkre és művészettörténelmünkre sok fontos kérdés megoldása várna e tényekkel kapcsolatban. Önállótlanságunkat bizonyítja, hogy tudományos köreinkben nincs meg ezirányban a hajlandóság. Nincs meg pedig azért, mert a keletkutatás szükségessége nem ment át nálunk a köztudatba. Úttörőnek lenni Magyarországon végtelenül hálátlan feladat; nem a konzervativizmus szilárdsága, hanem a meggyőződés, a látókör és az anyagismeret hiánya, az önálló gondolkozástól való félelem miatt, minek következtében az újítót bénító bizalmatlanság vagy legjobb esetben közöny fogja körül. (Az alantasabb „tudománypolitikai" machinációk mételyező hatásáról nem is akarok ezúttal beszélni.)

Egy széplelkű idegen, kinek egész életét nagy érzések kormányozták és aki nálunk magyar hazafivá és gazdag emberré lett, új hazája iránt való hálából nemzetünknek ajándékozta azt, amiben életében legtöbb öröme telt. Ebből az ajándékból keletkezett a Hopp Ferenc-Keletázsiai Művészeti Múzeum. Ennek a gyüjteménynek a hivatása nálunk feltörni a közöny jégbörtönét, mely a keleti művészetek iránt való érdeklődést kifejlődni nem engedi.

Lássuk, mennyire felelhet meg hivatásának ma a Hopp-Múzeum és mitől várható továbbfejlődése.

*

Az ősrégi kínai világnézet fentartója, a hagyományok végtelen tisztelete, a kínai díszítő művészet ősi elemeinek megőrzését is lehetővé tette. Nem szabad természetesen azt képzelnünk, hogy a Shan- és Chou-korszak (1766—1122, 1122—255 Kr. e.) egész díszítő rendszere változatlanul maradt volna életben a XIX. században is. A Han-, T'ang-, Sung- és Ming-korszakok mind kifejlesztették a maguk külön stílusát, amely az e korszakokban készült utánzatoknak és másolatoknak különös és a beavatottak által felismerhető jelleget adott. Mindez azonban legkevésbbé sem változtat annak a ténynek az értékén, hogy az ókori díszítő rendszerek alapformái használatban maradtak, mint kötelező archaizmusok, a mai napig.

Az ókori kínai áldozati edényeket utánzó bronzöntvények és jadefaragványok őrizték meg leginkább Kína klasszikus művészetét. Régies kínai bronzok szép számmal találhatók minden keletázsiai művészeti gyüjteményben. Céltudatos gyüjtésükre különösen jó példát ad a londoni Victoria & Albert-Museum. Az ott található példányokhoz hasonlókat szerzett *Hopp Ferenc* is és annak idején *Xantus János* is. Kettőjük gyüjtésének javából igen színvonalas kis sorozat volt összeállítható a Hopp-Múzeumban. (A Xantus-féle anyagot részben az Iparművészeti, részben a Néprajzi Múzeumtól vettük át.)

Eredeti ókori bronzokra sem kellett azonban sokáig várakoznunk. Ilyeneket kapott a Hopp-Múzeum *gróf Zichy Jenő* gyüjteményéből, melyet részint mint ajándékot őriznek a Magyar Nemzeti Múzeum Régiségtárában és Néprajzi Osztályában, részint mint a székesfőváros letétét az utóbbiban. A Zichy-féle darabokkal került a Hopp-Múzeumba egy tekintélyes méretű és súlyú bronzharang, mely stílusából ítélve Han-korszakbeli (Kr. e. 206 — Kr. u. 220) vagy annál is korábbi lehet. A harang falát harminchat cukorsüveghez hasonlítható kidudorodás díszíti, szabályosan négy mezőre osztva, tehát minden mezőben kilenc. E tüskeszerű kidudorodások értelmét a kínai régészek sem tudják megállapítani. Általában „csecsbimbók"-nak nevezik őket. E majdnem kötelező és mindig ugyanilyen számban ismétlődő díszítő motívumokon kívül csak alig észrevehetően kidomborodó köröcskék, közepükön ponttal, és az ú. n. „pa-lei" (pa-ékítmény, japáni nyelven „tomoye") díszítik még az értékes tárgyat. Ez utóbbit gyakran festik a kínaiak és japániak a dobok hártyáira és a fedélcserepek záródapját is szokták díszíteni vele.

Egy kisebb, de sokkal változatosabb dísszel ellátott bronzharangot ajándékozott a múzeumnak *Schwaiger Imre úr.* A tőle származó harang ékítményeiről ma az a vélemény, hogy a Chou-korszak (Kr. e. 1122—255) végén, a rákövetkező Ch'in-korszakban és a Han-korszak (Kr. e. 206—Kr. u. 220) elején uralkodtak.

Az itt másolatban közölt áldozati bortartóedény, — kínai nevén „i" — (1. kép) mely a Zichy-féle gyüjteményből való, szintén ezt a korszakot képviseli. Egyike ez az ókori kínai bronzok közt gyakori állatalakú edényeknek. Négy lábon nyugszik.

6. FUDÓ. Japán. XIII. század ?

7. JAMANTAKA. Tibet. XVII. század.
Schwaiger Imre úr ajándéka.

8. LÁMASISAK ARANYOZOTT BRONZBÓL. Tibet. XVII. század.
Schwaiger Imre úr ajándéka.

Fogantyúja szigorú ékítményes stílusban mintázott sárkány. Szája csatornaszerűleg alkotott sárkányfej, tágranyílt állkapcsokkal, elvont ékítményes elemekből összeállítva. Ez ékítményes formák részint csigaalakra sodort indák, részint gyűrűk, részint zsinór- és szalagidomok. Inda vagy gyűrű és szalag többhelyt egyesül e díszítő rendszerben olyanformán, hogy a már említett pa-ékítménynek ragadozó állat karmához, azaz metszőfogához hasonló alakját veszi fel. Japán történelemelőtti korának emlékei közt igen nagy számban fordultak elő az ilyen alakú függők, melyeket bizonyára amulettek gyanánt viseltek. Japáni nevük „magatama" („görbe drágakő").

A pa-ékítmény az uralkodó motívum egy rendkívül értékes, bronzból készült tengelyhüvelyen, melyet tizenegy más bronz dísztárggyal együtt *Porkay Márton úr* ajándékozott a Hopp-Múzeumnak. E bronzok egy császári fogatot díszítettek a Kr. e. 3. században. Az északkínai Ho Nan tartományban fekvő Lo Hanban ásták ki őket egy császársírból. Az indáknak, spirálisoknak, gyűrűs és szalagékítményeknek és különböző sárkányoknak remek példányai díszítik e nagyszerűen cizellált tárgyakat. A legnagyobb darab, a már említett hüvely, azért is érdekes, mert arany — azaz elektronmaradványok is láthatók rajta, jeléül annak, hogy a bemélyített nagyobb ékítmények arannyal voltak kiverve.

A Zichy-féle gyüjteményből átvett bronztárgyak közt fontosak még a Han-korszakból (Kr. e. 206 — Kr. u. 220) való fegyverek (egy kard, hét alabárd, két balta) és kerek tükrök. Az egyik alabárdon a tábornagy neve is olvasható, kinek csapatában használták. Egy másik példány finom vésésű ékítményeivel tűnik ki. Tökéletes csiszolás és hornyolás tesz értékessé egy feliratos baltát, melyet annak idején szertartásoknál szoktak volt használni. A tükrök közt vannak ép és csonka példányok. Az ókori kínai stílusról igen érdekes felvilágosítást adnak az utóbbiak is. Láthatók még a tükrök csoportjában hiteles T'ang- (7—9. sz.) és Sung-korszaki (10—13. sz.) példányok is. A múzeum figyelmes látogatója talál ilyenformán a mi kis keletázsiai gyüjteményünkben jellemző darabokat a kínai művészet minden nagy korszakából.

A Keletázsiára vonatkozó művészeti kutatás a Sung-korszak utáni időket sommásan szokta elintézni. Olyanformán bánik a Ming- (1368—1644) és az utána következő Ch'ing-, vagyis Mandzsu-korszak (1644—1912) emlékeivel, mint ahogy az európai művészettörténet bánt nemrégen a barokkal és a klasszicizmussal. Ezzel az előítéletes felfogással szakítanunk kell. Öt évszázad nem múlhatott el a kínai birodalom fölött úgy, hogy nagy alkotóerőket ne termelt volna. Igaz, hogy az a mindenben uralkodó formai kötöttség, amely a kínai felfogást egész történelme folyamán jellemezte, ez újabb korszakban nagy modorosságra vezetett, de legkevésbbé sem szabad azt hinnünk, hogy ezek a hozzánk időben közelebb eső korok olyan egyhangú és vigasztalan képet mutatnának, mint amilyent arról éppen a legújabb európai művészeti írók festenek.

Vessünk csak egy pillantást arra a három üvegszekrényre, mely a Hopp-Múzeumban a Ming- és Ch'ing-korszakból való kisbronzokat tartalmazza. Az első benyomás meggyőzhet bennünket arról, hogy itt különböző folyamatokról van szó, melyek természetesen különböző erős egyéniségekből kellett hogy kiinduljanak. A keletázsiai művészet szellemétől a l'art pour l'art-felfogás persze mindig idegen maradt, de azért még azt sem lehet mondani, hogy a távol Keleten a művészi ábrázolás szűkre szabott területen mozgott volna és csak bizonyos előre megállapított célok szolgálatában fejtette volna ki erejét.

Még az ókori áldozati edények utánzataiban is engedett magának szabad folyást a képzelőerő. Azokon is látszik, hogy minden idő meghozta a maga külön formaérzését. Három madárfejes főzőedény-„huo", melyek közül kettő nagyobb- és egy kisebbméretű, három különböző stílust példáz. Az egyik, amelyet gondosan vésett ékítmények borítanak, körülbelől a Kr. e. 3. század díszítő művészetének szellemében készült, de jóval később. Valószínűleg a Sung-korszakban (960—1280), mikor a kínai régészet egyik fénykorát élte és amikor ennélfogva a kínai művész nagy odaadással tudott elmerülni az ókori formák tanulmányozásába. A kisméretű bronzedénykék, melyekből vizet szoktak csepegtetni a csé-

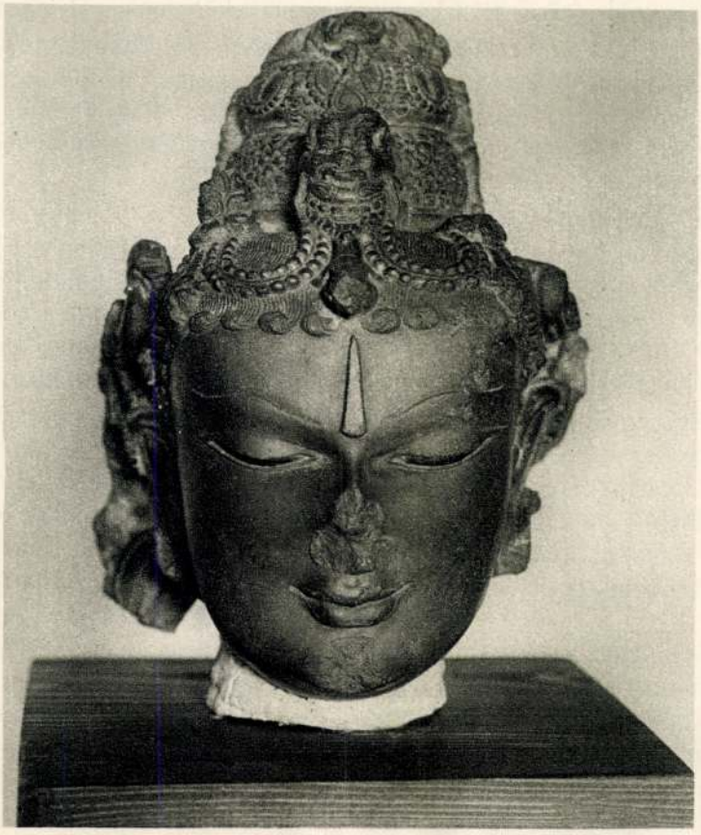

9. HINDÚ-ISTENSZOBOR FEJE. Bengal. XI—XII. század.
Schwaiger Imre úr ajándéka.

szében eldörzsölt tusra és amelyek ezért a kínai tudós, író és festő legszükségesebb felszereléséhez tartoznak, az imént említett főzőedények leszármazottai. Ezek közt a Hopp-Múzeumban madár- és oroszlánalakúak láthatók, különböző korokból. A legrégibb talán még a Sung-korszak emléke. A legszebb, melynek átmetszete négy cikkre oszló tojásidom, valószínűleg a Ming-korszakból való.

Ming-korszaki készítmény lehet egy csövestalpú váza, melynek teste alul gömbölyű és tetején újra szelid hajlású csöves formát ölt. Egyetlen dísze egy alig kiemelkedő, mintegy félcentiméteres párkány a szája körül. Mellette áll az üvegszekrényben egy hengeres falú csésze fehérbronzból, alacsony csöves talppal és szája körül ugyancsak keskeny párkánnyal. Ez is minden egyéb dísz nélkül. Mindkét edény szépsége éppen ebben a tökéletes merész egyszerűségben rejlik. Míg azonban az előbbi a Ming-korszakból származhat, az utóbbi koreai és a szokásos kormegállapítás szerint a Kr. utáni 6. századból való lehet. A ritka emléket nemes szürkészöld patina borítja. Múzeumunk *Schwaiger Imre úr* jóvoltából lett a tulajdonosa ennek az értékes tárgynak. Koreáról azonban meg kell jegyeznünk mindjárt, hogy művészeti szempontból teljesen Kínához tartozik. A szóban forgó bronz csésze is régi kínai mintára készült, mely az ókorban, amint Han-korszakbeli ábrázolásokból megállapítható, nagyon kedvelt lehetett.

A kínaiak, kik nagyszerűen értenek ahhoz, hogyan kell kimondhatatlanul kevéssel sokat kifejezni, a hajszálfinom árnyalatok emberei voltak mindig. Árnyalatokban végtelenül gazdag a gondolkozásuk, a látásuk, az írásuk, a művészetük. A nyugati ember öt érzéke a megtestesült durvaság és tökéletlenség a távol keletiekéhez képest. Ezt bizonyítja a kínaiak nyelve, amelyben hangsúlykülönbségek fejezik ki az egyébként hasonló hangzású szavak értelmi különbözőségét. Ezt bizonyítja a kínai szépírás, amiben a Mennyei

Birodalomban nagyobb művészetet látnak, mint a festészetben. Ezt bizonyítják azok a kínai képek, melyeknek tárgya annyira egyszerű, hogy nálunk a legkisebb igényű csendéletfestőt sem elégítené ki. Ennek meggyőző bizonyítékai a néhány ecsetvonással készült tusfestmények, melyekben a festő ecsetvonásában öntudatlanul kifejezésre jutó szellem, az ősidők varázslóinak öntudatalatti megnyilatkozása, a legtöbbre becsült érték. Az árnyalatokban kifogyhatatlan keletázsiai kolorizmusnak világszerte méltányolt alkotásai a porcellánkészítményeket borító színes mázak és a porcellán és keménycserép anyagának változatai. A kínaiak csodálatosan kifinomult érzékét és technikai hivatottságát bizonyítja azonban bronzaik ötvözetének változatossága is.

A különböző rendeltetésű bronztárgyakat a réz és ón különböző arányú vegyületéből öntötték már az ókorban. Később új ötvözeteket találtak ki. Hsüan Te császár korában (1426—1435) azután, amint a hagyomány mondja, egy nagy tűzvész után, mely a császári palota bronztárgyait összeolvasztotta, gyönyörű aranyszínű bronz öntésének titkára jöttek rá. Az új anyagot rendkívül megszerették és egyszerűen Hsüan Te-bronznak nevezték el. Ezen a néven ismerik ma is és a belőle készült tárgyak igen sok esetben viselik a Hsüan Te névvel ellátott pecsétet. Szinte felesleges mondanom, hogy az ilyen bélyegzőket nem szükséges komolyan venni minden egyes esetben. A Hopp-Múzeum tulajdonában levő Hsüan Te-bronzok közül éppen ezért nincs is sok kiállítva. A kiállítottak azonban (Hopp- és Xantus-féle szerzemények) feltétlenül megállják helyüket.

Találunk ezek közt szigorúan ókori, hogy úgy mondjam „klasszikus" stílusban mintázott edényeket, és találunk olyanokat is, melyeknek alakja és dísze kötetlenebb stílusban készült és alaposan cáfolja a kínai szellem mozdulatlanságáról terjesztett gyermekmeséket. Itt kell megemlítenünk azt is, hogy a japániak, mint mindenben, a bronztárgyak készítésében is tanítványai voltak a kínaiaknak. A japáni bronzok azonban még szabadabb felfogással készültek és nem is formáik törvényszerűségének erejével, hanem inkább ötletességükkel hatnak. A tapasztalatlan szem mindazonáltal könnyen téveszti össze őket a kínaiakkal. A Hopp-Múzeumban látható nagyon kis választék hangsúlyozottan juttatja kifejezésre a különbséget köztük és a kínaiak közt.

A Ming- és Ch'ing-bronzok közül kiállított emberi és állati ábrázolások a kínai taoista és buddhista mitológiát illusztrálják. Köztük látható maga Lao-tze, egy hozzá képest termetes bivaly hátán, Shou Hsing, a hosszú élet számtalanszor ábrázolt istene, Wen Shu, az írás, a tudomány istene, karosszékben ülve és egy másik megjelenésében, mint a buddhista pantheon Manjusri bodhisattwájának népies alakja. Itt van a seprűjét maga után hurcoló Shi Te, a gyakorlati bölcsesség istene, Kwan Ti, a hadisten, Kwan Yin, a könyörületesség és a gyermekek istene, Hsia Ma sennin, a szent remete, a háromlábú varangy hátán, egy buddhista jelvényekkel díszített köpenybe öltözött lo-han. Látható e szellemesen formált alakok közt néhány füstölő is, melyek közül az egyik a bagolyhoz hasonlítható garuda-madarat, egy másik a ragadozó külsejű ki-lint ábrázolja. A buddhista oroszlán erősen stilizált példányai se hiányoznak ebből a csoportból.

Ezek közt a szellemesen mintázott szobrocskák közt is nagyjában két stílusra, egy kötöttebbre és ékítményesebbre és egy szabadabbra találunk példákat. A jövendő művészettörténeti kutatásra sok kérdés megoldása vár még e téren.

Kína régi festőművészeiről rengeteg feljegyzés maradt az utókorra. A szobrászok közül aránylag igen kevésnek a nevét őrizte meg az irodalom. Ez is mutatja, hogy a távol Keleten mennyivel többre értékelik a festészetet a képfaragásnál. Nem bizonyítja azonban, hogy a plasztikában kevesebb genialitás kért volna eget, mint a festésben. Hiszen, ha Keletázsia művészetét vizsgáljuk, egyik alaptételnek kell elfogadnunk, hogy ott a kő, mint a művészi alkotás anyaga, sokkal jelentősebb szerepet játszott, mint a Nyugaton.

A nyugati művészet az emberből indul ki és emberi formák kifaragására használja a követ. A távol Keleten a kő formája adja meg a művészi gondolatot. A kő formájában jut kifejezésre a természet alkotó

ereje, amely két tényező egymásra hatásának eredménye. E két ellentétes tényező, melyeknek kínai neve *yang* és *yin*, elnevezhető volt és ábrázolható is volt, jelképes formulák segélyével, de nem volt végső okára visszavezethető és ennélfogva alapjában felfogható. A keletázsiai művész éppen ezért abban látja a legnagyobb művészetet, ha a mindenség önkénytelen alkotóerejére bízza magát, vagyis ezáltal az alkotóerő részesévé válik és ilyen módon a természet által adott formák határai közt marad.

Ezt a kozmikus felfogást nagyszerűen illusztrálják a keletázsiai kisplasztika minden ága, a fa- és csontfaragás, a lakk- és agyag-, azaz cserép- és porcellánkészítmények, de mindenekfölött a színes kemény kövekből faragott tárgyak. Az első hely ezek közt is a jade-faragványokat illeti meg.

A jade (yü) a kínai művészet ősi anyaga. A nyugati ember által a maga teljességében felfoghatatlan értéke a kőkorszakból származik. Mi elmondhatjuk magunkról, hogy tudunk gyönyörködni a nephrit és jadeit különböző festői színárnyalataiban és áttetszőségében, de nem tudhatjuk elképzelni azt az élvezetet, amelyet egy jadetárgy, mint természetes képződmény, mint faragvány, mint jelképesen beszélő forma, mint régiség, mint színérték és mint az idő és az emberi kéz által csiszolt felület nyujt a kínai műértőnek. Nem tudhatjuk pedig elképzelni azért, mert hiányzik belőlünk a több ezeréves iskolázottság, a sok-sok nemzedéken át öröklött érzék, a sajátos gondolkozásmód, melyet Kínában semmi sem zavart meg lényegesen a Mennyei Birodalom egész történelme folyamán.

A kozmosz, a yang és yin formai kifejezésére való törekvés eleven alkotóerő volt a kínai művészetben már az ókorban. Nyugati művészetbölcselők gyakran hangoztatják, hogy Kelet-Ázsia művészetében a szimmetria volt kezdetben a művészi alkotás felépítésének alapelve. Tény, hogy a szimmetrikus kompozíció jellemző vonása a kínai ókor legtöbb emlékszerű alkotásának. Ez a szimmetria azonban külsőséges. Hiányzik belőle a központi elem, melyből mint súlypontból szervesen fejlődnek ki a részek kétoldalt. A kínai szimmetria tulajdonképpen a művészi alkotás elemeinek szembeállításán alapszik, nem pedig egy központi érték egyenletes kifejlesztésén a képsíkban. Hogy mit értünk ezalatt, azt legjobban bizonyítja az ókori áldozati edényeket díszítő t'ao-t'ie szörnyeteg, mely úgy hat mint egy szemközt fordított álarc, mely körül, mint középpont körül csoportosul az edény falának többi dísze. A valóságban azonban ez a t'ao-t'ie-álarc nem egyéb, mint két egymással szembeállított arcél, mely rendesen nem is érintkezik közvetlenül egymással, amennyiben élesen kiugró borda ékelődik közéjük.

Az ilyen szimmetriát joggal foghatjuk fel úgy, mint az ellentétesség, a polaritás elve elsődleges naív megnyilatkozását. Az aegínai oromfal szimmetriája, Pallasz Athéné központi alakjával, mindenesetre egészen más természetű.

A fejlettebb és minden ízében ellentétes mozgást kifejező poláris kompozícióra is vannak azonban nagyszerű példáink már az ókorból, és pedig éppen az ókori jade-faragványok közt. A yang és yin elve szerint való alkotás tehát meghozta már akkor is a teljesen érett gyümölcsét. Sajnos, a Hopp-Múzeum még eddig nem jutott ókori jade-faragványok birtokába. A legkorábbi, egy korong, a pa-ékítményekhez hasonló indákkal, melyet *Schwaiger Imre* úrnak köszönhetünk, legjobb esetben a Sungkorszakból való lehet. A *Hopp Ferenc* által gyüjtött jade-tárgyak közül a legrégibbek Ming-korszakbeliek. Ezek közé tartozik egy a használat erős nyomait viselő teáskanna, nehány díszes faragású, áttört művű övcsat, egy érdekes kompozíció, mely két lo-hant ábrázol, derült mosolygós arcú suhancok alakjában, amint, fejük fölé ágazó indák közt, lótusztóban eveznek.

Nehány szép darab azt a benyomást kelti, mintha a régibb mandzsu-korszakból, a fényes Kang Hsi-korszakból (1662—1723) való lenne. Ezek közé tartozik egy illatszertartó is, az egyik oldalán a hosszú életet jelképező barackfával, ling-chi-gombával és darumadárral, a másikon pedig a bambusszal. Képét itt közöljük. (2 kép.) Ez a tárgy kínai felfogás szerint már azért is becses, mert a legjobban értékelt smaragdzöld foltos hófehér kőből készült. Tizennyolcadik századi lehet egy szürkés olajzöld ju-i (a hosszú élet istenének kor-

10. SZOBROCSKÁK ÉGETETT AGYAGBÓL. Kínai sírleletek. Han-korszak, vagy azt megelőző kor. Schwaiger Imre úr ajándéka.

mánypálcája), melynek értéke azonban már nem annyira anyagának szépségében, mint inkább megmunkálásának tökéletességében rejlik.

Az ilyen jelképes kormánypálcák, melyek a négy legjobb kívánság közül (hosszú élet, fiúutód, magas hivatal, gazdagság) a legfontosabbat szokták kifejezni, a babonás kínaiak legkedveltebb talizmánjai közé tartoznak. Alakjuk fölöttébb érdekes, művészeti és művelődéstörténeti szempontból egyaránt. Ivelt szárukkellemesen hajlik tartás közben az ember alsókarjára. Fejük ékítményes alakú és vagy a taoista bölcsek örökéletet adó ling-chi-gombáját ábrázolja ékítményes formában, vagy legalább annak körvonalait veszi fel. A kínaiak különböző anyagokból készítenek ilyen kormánypálcákat: bronzból, fából, lakkból stb. A Hopp-Múzeumban hat jade-példányon kívül kettő látható vörös lakkból. A jadekhez soroltak közül három tulajdonképpen fából készült, jade-betétekkel. Ilyen áttört művű betétek külön kiállítva is láthatók az egyik jade-szekrényben. Művelődéstörténeti szempontból azért fontos tárgy a ju-i, mert a kőkorszak baltáinak ősi formáját őrzi a mai napig.

A jadeket színük szerint szokták osztályozni és elsősorban aszerint szokták értékelni is. Amint említettem, a kínaiak a smaragdzöld foltos fehér jadet becsülik legtöbbre. Ilyen színű faragványokat a már említetten kívül is vásárolt Hopp Ferenc. Ezek közt figyelemreméltó egy kis tubákos flakon, egy indákkal díszített tányér, több függő és karperec, melyek azonban már az újabb időkben készültek. Szürkés árnyalatú smaragdzöld kőből készült egy igen érdekes kis oroszlán, mely a kölykével játszik. E tárgy a Kang Hsi-korszak emléke lehet. A sötétzöld faragványok közül figyelemreméltó egy bambuszalakú ecsettartó, egy tányér, egy kis medence két hallal, mint a boldog házasélet jelképével és egy tábla a virágzó szilvafa domború ábrázolásával és Ch'ien Lung császár (1736—1796) egyik versének bevésett szövegével, mely ilyen-

11. KWAN YIN. Kína. Ming-korszak. Schwaiger Imre úr ajándéka.

formán bizonyos mértékig kormeghatározó értékkel is bír. Olajzöldes árnyalata van egy nagy sötétzöld rangjelző függőnek (*Zichy Jenő* gyüjteményéből) és szürkészöld az alapszíne egy hengeresfalú, bizonyára egy-kétszáz éves csészének, melyet sötétzöld felhőzet tarkít. Újabb tárgy, de nemes felhőzött sötétzöld színe miatt említésre méltó egy kis illatszertartó váza két elefántfej alakú füllel és fedelén oroszlánnal.

Tekintélyes sorozat látható a múzeumban a halvány sárgás- és szürkészöld faragványokból, melyeket szintén nagyrabecsülnek a kínaiak. Színüket a megfagyott ürüfaggyúhoz szokták hasonlítani. Nem annyira megmunkálása, mint inkább hangulatkeltő sápadt és mégis melegárnyalatú színe, valamint mérete tesz érdekessé az előbbiek közül egy háromlábú fedeles füstölőt, melyet sárkányalakok díszítenek. Egy kisebb váza és két szigorúan egyszerű, tökéletesen csiszoltfalú teáscsésze is ezzel az elragadó színnel gyönyörködteti a szemet. A halvány szürkészöldek közt melegebb sárgás és hidegebb hamvas árnyalatúak különböztethetők meg. Az előbbiek közül érdekes három növényi kompozíció. Az egyik szövevényes indák közt látható tököket, a másik bambusz- és virágzó almafatörzset, a harmadik magnoliát ábrázol. A magnolia (a szépség jelképe) hidegebb szürke árnyalatban is látható a múzeumban egy a *Zichy Jenő*-féle gyüjteményből átvett példányon. Kolorisztikus átmenetet képvisel a kettő közt egy pár teáscsésze és határozottan hidegszürke árnyalatú egy ajakfesték tartására szolgáló, kivájt barack alakjára faragott csésze, oldalán az ugyancsak hosszú életet jelképező denevérrel. Ez utóbbi tárgy is magán viseli a Ming-jelleget.

A többszínű jadek közt feltűnően gondos munka egy Kang Hsi-korszakból való vagy talán még régibb kis váza („felhőékítményekkel" és két sárkánnyal), melyen halványszürke és melegbarna foltok váltakoznak. Színösszetételénél fogva érdekes egy kis ú. n. buddhaujjas citromalakú halványzöld váza, melynek oldalához sötét hamuszürke gránátalma és barack símul, valamint egy kis kompozíció két tudós aggastyánnal és egy daruval a ligetben, melynek lombsátora rozsdabarna keretbe foglalja az alakok halványszürke foltját. Egy övcsat gyanánt használt, közepén üres korongot, mely köralakban összehajló szarvas halat, azaz sárkányt ábrázol, igen halvány zöldes és nagyon sötét, feketébe játszó szürkésbarna foltok tarkítanak.

A jade mellett a kinaiak kedvence volt, különösen a fényűző és a festői szépségek legkeresettebb árnyalataiban kéjelgő XVIII. században, a chalcedon, az achát, a lapis lazuli, a hegyikristály, az ametiszt, a rózsakvarc és sok más féldrágakő. A ragyogó színek élvezetére épp úgy berendezkedtek a távol Keleten, mint a bágyadt féltónusokéra.

*Hopp Ferenc*nek sikerült e pompás színhatású faragványokból egy tekintélyes kis sorozatot összeállítani. Csinos példányokat szerzett a Kínában nagyon kedvelt élénkszínű tubákos flakonokból is. Említésreméltó ezekkel kapcsolatban egy élénk színhatásu és tökéletes faragású carneol talizmán két barackkal, egy denevérrel és a ling-chi-gombával, melynek korát megállapítani épp oly nehéz, mint az előbbi tárgyakét. Valószínű azonban, hogy a kínai művészet utolsó fénykorának, Ch'ien Lung császár idejének (1736—1796) emléke.

A Hopp-gyüjtemény különös dísze azonban az a kristály-, ametiszt- és rózsakvarccsoport, melyet ma külön szekrénybe állítva őrzünk. Kristályfaragványait külön cikkben ismertettem az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum legutóbbi évkönyvében. Röviden megemlékszem itt is arról, hogy e tárgyak közt különös jelentősége van egy összenőtt ametisztből és hegyikristályból faragott virágvázának, mely az örökélet barackfája alatt meghúzódó bölcset ábrázol. Kitünő foltkompozíció ennek a párdarabja is: a bambusztörzs mellett álló főnixmadár. Tekintélyes alkotás, már méreteinél fogva is, egy rózsakvarc illatszertartó, egyik oldalán a bambuszok közt kanyargó sárkánnyal, mint a pozitív elem jelképével, a másikon a basarózsával és a főnixszel, mely a negatív elem művészi megszemélyesítője. Egy kristálypohár, melynek oldalát emlékszerű összefoglaló vonalakkal bevésett tájképi elemek, sziklák és növények díszítik, régies jellegével tűnik fel. Az említett közleményemben éppen azért a Ming-korszakba helyeztem e tárgyat, jóllehet a kristályfaragványokat általában

legfeljebb XVIII. századiaknak szokták tartani. Véleményem szerint azonban aránylag koraiak az előbb említett ametiszt- és rózsakvarc-faragványok is. A barackfával együtt ábrázolt emberi alak különösen jól egyezik a Ming-korszak alkotásaival. Korai kell hogy legyen egy igen nagy vonalú Shou Hsing-ábrázolás is hegyikristályból, mely a hosszú élet népszerű istenét kormánypálcájával szigorúan zárt idomú kőtömegbe tömörítve ábrázolja. Ez a faragvány pl. szintén kitünő példája annak, hogyan alkot együtt a természettel a kínai kőfaragó éppen akkor, amikor kevés formával és kevés vonallal dolgozik.

Valóban: a kínaiak voltak éppen azok, kik kozmikus felfogásuk és ösztönös természetbölcseletük alapján leghamarabb jöttek rá a művészetben az anyagszerűség elvére, kik az anyag törvényeit, szabadjon azt mondanom, hogy az anyag szellemét, művészetbölcseletük alaptételévé tették. Amint megelőztek bennünket a lőpor, a papiros, a porcellán és sok minden egyéb feltalálásában, úgy előztek meg annak a törvényszerűségnek a felismerésében is, amelyre nálunk nyugáton a XIX. század derekán világított rá Gottfried Semper. A nyugati emberiség évezredek hosszú küzdelme árán jutott el a maga természettudományos világnézetéhez. A távol keletiek ösztönösen lettek kongeniálisak a természettel, mondhatni a maguk ősállapotában.

Ennek felismeréséből kiindulva tartottam éppen szükségesnek, hogy e közlemény kereteihez mérten aránylag hosszasan időzzem a múzeum kisplasztikai anyagánál, hogy annak jelentőségét jobban kidomborithassam. Keletázsia művészetében ugyanis sokkal nagyobb a kisplasztika jelentősége, mint a Nyugaton. A mi kisplasztikusaink a nagy méretekben alkotó szobrászok utánzói. A szobrocska nálunk kisebb kiadása a szobornak. A távol Keleten, hol a természet önkénytelen alkotó folyamata szolgáltatja a művészi formát, szükségképpen ragaszkodott az emberi szellem a természet kis darabkáihoz, mert azokban megtalálta a mindenség teljes kifejezését és mert a nagy tömegben nem a kicsinek a felnagyítását, hanem annak sokszorozását látta.

A távol Kelet őseredeti plasztikai géniuszának utolsó nagy fellángolása is a kisplasztika terén következett be. A kínai jade- és kristályfaragványok után következett a japáni okimono és netsuke. (Az okimónok gyakorlati célt nem szolgáló önálló kisplasztikai művek. A netsukék zsinórra felfűzhető, plasztikusan kiképzett peckek, azaz gombok, melyeknek segélyével a zsinór másik végén függő orvosságos dobozt, dohány- vagy írószertartót az övre akasztják.) A Hopp-Múzeumnak egyik szobájában a japáni kisplasztika uralkodik. Itt négy szekrényben csupa netsuke látható. Nagy részüket külön gyüjtötte *Hopp Ferenc*. Jelentős hányaduk azonban a gyüjtemény más részében elhelyezett inrókról (orvosságos dobozokról) való, melyekkel önkényesen voltak összepárosítva.

A netsukék közül csak néhány legendás darab való állítólag a XVI. századból. Az ismertek közül a legrégibbek XVII. századiak. Ilyen XVII. századi példányok azonban már találhatók a *Hopp Ferenc* gyüjtötte anyagban; sőt azt mondhatjuk, hogy annak éppen a legjobb darabjai ilyen régiek. Az itt bemutatott három netsuke közt (3. kép) két fa- és egy csontfaragvány látható. A két előbbi közül az egyik a legendás Nyugat királynőjét ábrázolja, kinek kínai neve Hsi Wang Mu, amit a japániak Seyobó-nak ejtenek. A másik Gama sennin (kínai nevén Hsia Ma) a háromlábú varanggyal. A csontból faragott szobrocskában a démonok pusztítójára ismerünk, ki eredetileg kínai tábornok volt és a Chang Kuei névre hallgatott. Az utókor istenné tette. A japániak már Shókira változtatták a nevét. A Shókinetsuke XVIII. századi alkotás, a másik kettő azonban korábbi; véleményem szerint nyugodtan helyezhető a XVII. századba. Mindenesetre oly darab mindkettő, különösen a Hsi Wang Mut ábrázoló, amelyben a keletázsiai kisplasztika emlékszerű vonása nagyszerűen jut kifejezésre.

A Hopp-Múzeum netsuke-gyüjteményével behatóan foglalkozott egy igen képzett szakember és gyüjtő, Uve Jens *Krafft* — az ismert filmrendező — ki a Pester Lloyd ezidei július 13-iki reggeli számában egy élvezetes tárca keretében be is számolt megfigyeléseinek egy részéről. Ugyanő kilátásba helyezte azt is, hogy tovább is fogja tanulmányozni az anyagot és a kiválóbb darabok egy részét szakszerűleg fogja közölni. Ebben a remény-

14. WANG CHI JUNG: ŐSZ.

15. KANÓ YEITOKU: BAMBUSZ ÉS VEREBEK.
Gaszner Aurél úr letéte.

ben tehát nem is időzöm ez alkalommal hosszasabban keletázsiai gyüjteményünk japáni kisplasztikai csoportjánál. Csak általánosságban tartom szükségesnek megjegyezni, hogy a netsuke-művészet történelme egyelőre, sajnos, megiratlan. Mai tudásunkra támaszkodva is megállapítható azonban, hogy a különböző stílusok, melyek a XVII., XVIII. és XIX. századi japáni művészetben uralkodtak, a netsuke fejlődésére is rányomták bélyegüket. Érdekes megfigyelnünk mindenekelőtt, hogy a régi netsukéken erősen látszik a kínai hatás. A Hopp-Múzeumban igen jó példányok vannak, melyek a Ming-korszak kínai szobrászatával nagyon közeli rokonságot mutatnak. A kínai művészet legmélyebb hatása azonban az újabb japáni művészet területén nem is a szobrászatban, hanem a festészetben észlelhető. Különösen a *wen-jen-hua* (japáni nyelven *bunjingwa*), azaz „irodalmi emberek festészete" név alatt ismert tájfestés tett szert óriási népszerűségre a XVIII. században, a már hanyatló Kanó-iskola mellett. Ez a könnyű vázlatos stílusban, de igen sok költői lendülettel alkotó művészet a kisplasztikát sem hagyta érintetlenül. Új formáknak adott életet az ember- és állatábrázolásban, de tájképformái sem lehettek közönyösek a netsuke-művészek szempontjából, hiszen az ő műveik közt a növényábrázolások, sőt a parányi tájrészletek, bokrok, ligetek, sziklák stb., egyáltalában nem tartoznak a ritkaságok közé.

A dolog természetéből folyt azonban, hogy az intím jellegű kisplasztika végeredményében mégis csak behódolt a naturalisztikus iránynak, melynek a festészetben Maruyama Ókyó és Matsumura Góshun voltak az atyamesterei. A kettőjuk által alapított, úgynevezett Maruyama-Shijó-iskola készítette elő a talajt a művészetben az európai naturalizmus teljes befogadására, melynek eredményeként készült azután a japáni Meiji-reformot követő évtizedekben az a rengeteg természethű csontfaragvány, bronzöntvény, tűfestés, rekeszzománcmunka, gyöngyház- és egyéb berakás stb., amely a Nyugaton annyi megértőre

12. K''AI CHI: SÉTA A SZABADBAN. Schwaiger Imre úr ajándéka.

és rajongóra talált, megnehezítve a keletázsiai művészet megértéséhez vezető utat.

Hopp Ferenc, ki a XIX. század naturalisztikus felfogásában nőtt fel és amellett hajlamos volt a természettudományok iránt és gyüjtőtevékenységéhez nem fogott szakszerű művészeti tanulmányok alapján, sok ilyen naturalisztikus alkotást gyüjtött. Ma ezek a tárgyak keletázsiai művészeti múzeumunk raktárában foglalnak helyet, részben mint tanulmányi anyag, részben annak reményében, hogy eljöhet még az ő idejük is, ha a kor, melyet képviselnek, teljesen történelmivé válik, részben pedig azért, hogy alkalmilag történelmi jelentőségű művekre becserélhetők legyenek.

Mióta a múzeum fennáll, kötöttünk is már több ízben előnyös csereüzleteket, melyek a gyüjtemény színvonalának lényeges emelésével jártak. *Hopp Ferenc* jól tudta, hogy amit ő vásárolt, annak csak egy része művészi érték. Ő nem is akart kizárólagos műgyüjtő lenni. Sohase feledkezzünk meg erről, mikor gyüjtőtevékenységének jelentőségét méltatjuk. Keletázsia művészetének némely területe azonban különösen érdekelte őt. Így elsősorban a távol Kelet mindkét nagy nemzetének kisplasztikája és a japáni lakk.

A lakkészítés Keletázsia egyik legősibb és kétségtelenül legsajátosabb iparága. Feltalálói természetesen a kínaiak voltak, valamelyik távoli, Krisztus előtti, évszázadban. Az ő életükben óriási szerepet játszott a lakk, mint épületek vázát, gerendázatát, bútorok, edények, védőfegyverek és egyéb használati tárgyak felületét bevonó, védő és díszítő anyag. A lakk volt a tust megelőző korszakban a legtöbbre becsült festőanyag is. A legkedveltebb szín a lakkfestékek közt, úgy látszik már az ókorban, a vörös volt (mint „pozitív" szín) és a vörös lakk előállításában és művészi feldolgozásában érték el a kínaiak legnagyobb sikereiket az újabb korban is. A japániak viszont, kik kezdetben a kínaiak tanítványai voltak, később azonban túlszárnyalták őket a lakkkészítés terén, a fekete- és arany-lakknak lettek nagy mestereivé.

Jó kínai vöröslakk-tárgy kevés van a Hopp-Múzeumban. Kétségtelen azonban, hogy a gyüjtemény fogalmat ad Kína művészetének erről az ágáról is. A múzeum méreteihez képest azonban igen jelentős a Hopp-féle japáni lakkgyüjtemény. A főhelyet ebben a kitünő inró-sorozat foglalja el. Az inró a legkedveltebb fényűzési tárgy volt a Tokugawa-korszakban (1603–1867). A nemesség és a vagyonos osztály, mely akkor a legnagyobb művészetté fejlesztette az élet élvezetét, a mámorító csillogást kedvelte mindenben. Káprázatosan öltözködött. Fegyverzetéből dísztárgyakat csinált és pompázatos külsőt adott egyáltalában mindennek, amivel magát körülvette. Így lettek a Tokugawa-nemesség által használt, teasüteményt, illatszert, orvosságot és írószert tartó dobozok a japáni művészet utolsó fénykorának ragyogó képviselői.

A mondottak után magától értetődő, hogy a Tokugawa-lakktárgyak dísze sokszor szenved halmozottságban. A Hopp-Múzeumban levő inrók és egyéb lakkdobozok közt is vannak olyanok, melyeknek nehány négyszögcentiméteres felületét egész tájképek díszítik. Gyakori közöttük az olyan, melyen az ábrázolás egyes részei, mint hangsúlyozott dombormű, erősen emelkednek ki a képfelületből. Általában azonban azt lehet mondani, hogy a Hopp-féle inró- és egyéb lakkgyüjtemény jól összeválogatott tárgyakból áll. Közülök nehány a lakkművészet legnagyobb klasszikusának, Ógata Kórinnak (XVI—XVII. sz.) stílusában készült és korban is közel áll a nagy mesterhez. Ezzel pedig a mi körülményeink közt nagyon sokat mondunk. Kórin ugyanis egyike a leghatalmasabb géniuszoknak, akiket az egész világ művészete valaha termelt. Összefogó ereje úgy tűnik fel, mint valami ősidőkben fogamzott hatalom, mely a távol Kelet mindenha termelt művészi értékeit mintegy varázsszóra jelenteti meg újra, tömörített formában. Igazi keletázsiai nagyság.

Óriási véletlen szerencsének kellene közbejátszani, hogy egy kis gyüjtemény, mint a Hopp-Múzeum, a maga kedvezőtlen körülményei közt egy eredeti Kórin-festményhez vagy lakktárgyhoz jusson. Éppen azért mondhatjuk, hogy gyüjteményünk hivatásának magaslatára jutott azáltal, hogy alapítója jóvoltából a japáni lakk nagymesteréhez művészi értékben és időben közelálló művek birtokosa lett.

Japáni lakktárgyainkkal egyébiránt úgy vagyunk, mint a kisplasztikai alkotások-

kal. Még alapos feldolgozásra várnak. A *Szemere Attila*-féle fésűgyüjtemény is úgy áll egyelőre előttünk, a Hopp-Múzeum két faliszekrényében, mint tiszta élvezeti tárgy. Most még csak művészi értékét érezzük. Ez azonban biztosra igéri, hogy történelmi jelentőségének felismerése nem fog csalódást okozni.

Mivel most az a célunk, hogy a távol Kelet művészetét legeredetibb oldaláról mutassuk be, szándékosan hallgattunk mindeddig a buddhizmus művészetéről és vele kapcsolatban Indiáról. India és az Indiából származó buddhizmus művészete Kelet-Ázsia művészetének egyik leghatalmasabb oszlopa. De nem képviseli azt, ami a távol Kelet határozottan kozmikus felfogásában a legjellemzőbb. India művészete elvont ugyan és nem annyira emberi, mint a hellén, amin az európai művészet épült, de azért éppen alapvonásaiban különbözik a kínaitól és japánitól.

A Hopp-Múzeumban lévő indiai műtárgyak legnagyobb részét *Schwaiger Imre úr* bőkezűségének és szülőhazája iránti ragaszkodásának köszönhetjük. Az ő ajándékai nálunk a buddhizmus művészetének a múzeumban látható legrégibb emlékei, a Gandharaból származó kőfaragványok. Gandhara-alkotások azok a sokat emlegetett szoborművek, melyek északnyugati Indiában (a mai Peshawar területén), továbbá Afghanisztánban és attól északra, vagyis a régi Baktriában, hellenisztikus hatás alatt készültek. A Gandhara-szobrok jelentőségéről eltérők a nézetek. Némelyek az antik művészet kétségtelen győzelmét látják bennük a Keleten. Mások éppen fordítva: a régi Gandhara-területen hellenisztikus hatás alatt kifejtett művészi tevékenységet epizódnak tekintik Ázsia életében, mely a távol Kelet művészetének lényegét nem érintette.

Az igazságot a középen kell keresnünk. Nem szabad felednünk, hogy Indiában a hellenisztikus áramlat előtt nem ábrázolták Buddhát és a hozzá legközelebb álló emberi lényeket, a bodhisattwákat, emberi formában, csak jelképesen. Buddha ábrázolására tehát csakugyan Apolló ösztönözte India szobrászait. A görög formakincsnek azonban csak kis részét sajátították el Gandharában. Azt se fogadták el a maga teljes mivoltában és nem dolgozták fel alaposan. A hellenisztikus művészetből valóban csak külsőségek kerültek az indiaiba. A rendszer és a szellem a megelőző kor buddhista művészetéből öröklődött át. A hellenisztikus művészek alkotásai cselekvő embereket ábrázolnak, kiknek tekintete kifelé irányul. A Gandhara-művészet középpontja a mozdulatlanul ábrázolt, vagy a cselekvést csak jelképesen, korlátolt módon kifejezésre juttató Buddha, kinek egész megjelenése és különösen arcformái a magábamélyedést juttatják kifejezésre. A Gandhara-alakok arcán ott ül a görög derű, mely a régibb indiai szobrokat nem jellemzi. Ez a derült mosoly azonban nem szól a világnak, hanem az élettől való elvonatkozás fölényes gyönyörűségét érezteti. A Gandhara-alakok keskenyre szabott, félig lehúnyt szeméből nem az érzéki élvezet, hanem egy a valóság fölé helyezkedő álomélet gyönyörűsége sugárzik. A görög művészet szabadon mozgó és cselekvő ember alakjában mutatja be az isteneket is. India művészetében a görög mintára szabott ember is jelkép és a kompozícióba helyezve kötött ékítményes érték marad.

A hellenisztikus vonás nem is maradt fenn végérvényesen India művészetében. A Gandhara-stílus a Kr. utáni VI. században már megszünt. Ami az átvett görög formákból megmaradt, teljesen átalakult. Még nagyobb változáson mentek át azután e formák, míg Indiától Kínáig és Japánig jutottak.

A *Schwaiger Imre úr* által nekünk ajándékozott szobrok érdekes áttekintést nyujtanak a Gandhara-stílus indiai változatairól és éppen ezért fejlődéstörténeti szempontból nagyon tanulságosak.

Igen közel áll a hellenisztikus eredetiekhez egy gondosan faragott dombormüvű alak, mely azonban sajnos töredékes állapotban maradt fenn. Jobbkarja, balkeze és két lábafeje hiányzik s miután nem tudjuk, mit tartott eredetileg a kezében, nem is tudjuk pontosan megállapítani, melyik bodhisattwát ábrázolta. Hogy azonban bodhisattwa-ábrázolás, az kitűnik díszes turbánjából és ékszereiből: a nyakán függő és mellén keresztbefutó gyöngysorokból. Élénk mozdulata csupa görögös contraposto. Ruházata, mely felsőtestének jobbfelét szabadon hagyja erősen, kidomborodó

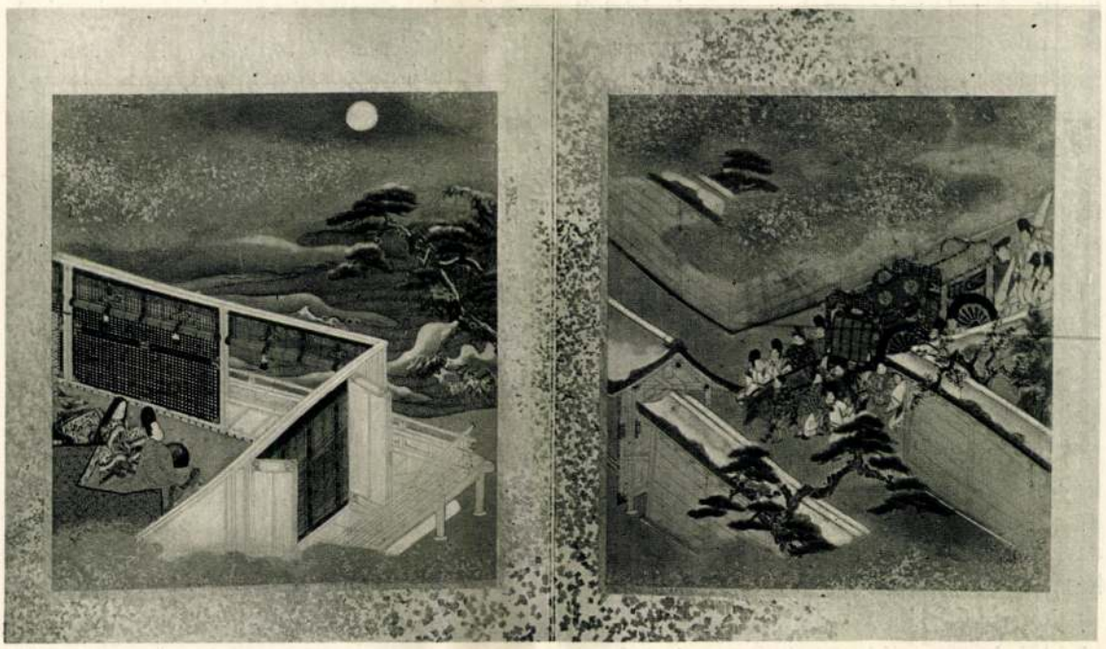

14/a. JELENETEK A GENJI MONOGATARIBÓL. Tosa-iskola. XVII. század.
Tornai Gyula úr ajándéka.

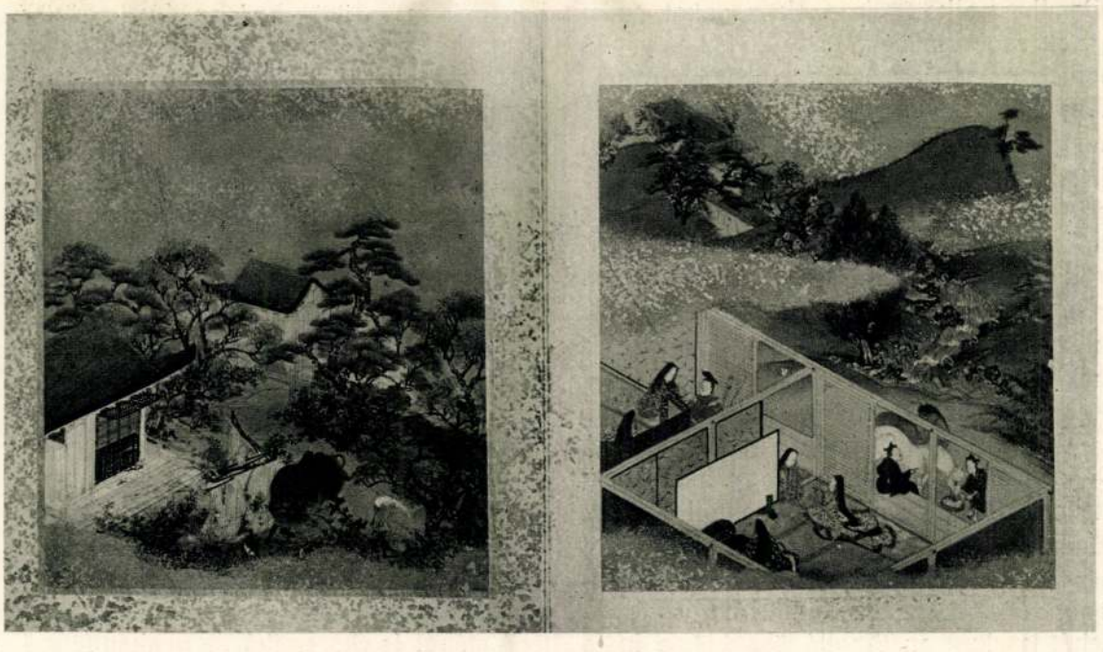

14/b. JELENETEK A GENJI MONOGATARIBÓL. Tosa-iskola. XVII. század.
Tornai Gyula úr ajándéka.

16. INDIAI FEJEDELEM ÉS UDVARHÖLGYE. Mogul-iskola. XVII. század első fele.
Schwaiger Imre úr ajándéka.

ráncokat vet. Közel áll érzésben ehhez az emlékhez négy kevésbbé gondosan faragott töredékes dombormű. Az egyiken bodhisattwa ülő alakját látjuk, indiai módra faragott trónon, baljánál egy és háta mögött két álló alakkal. Az utóbbiak feje mögött az indiai faépületeket jellemző rácsozat. A másik három töredék alakokat ábrázol Buddha környezetéből, azaz a Buddha születését ábrázoló jelenetből. A legnagyobbikon világosan kivehető a villámbuzogányt tartó Vajrapani alakja. Egy két egymásfölötti mezőre oszló tábla Buddha életének egyik legfontosabb jelenetét, a Krisztus hegyi beszédéhez hasonló jelentőségű benareszi prédikációt ábrázolja, középen a mester álló alakjával és két oldalán s mögötte a tömeget jelképező négy-négy alakkal. Az ábrázolásokat építészeti formák keretezik, melyek antik és indiai elemek keverékei. A görög formák itt már túlsúlyban vannak a belföldiek fölött.

Egy épületfríz-töredéken, erősen kiugrópárkány alatt, melyet antik konzolok tartanak, három meditáló Buddha. (Dhyani-Buddha)-alakot látunk. Az alakokat oszlopszerűleg alkalmazott, ékítményesen formált fák választják el egymástól. Egy másik szélesebb frízen, melynek antik elemei indiai érzésnek megfelelően alaposan átalakultak és az indiai épületformákkal teljesen egybefolynak, két Buddha-, egy teljes és egy töredékes bodhisattwa-alak foglal helyet. E nagyobbik frízen a ruhák redőzete is elvesztette teljesen antik jellegét és indiai módon párhuzamosan vésett vonalakkal van ábrázolva. A kisebbiken még érvényesül a plasztikus felfogás és ennélfogva az kétségtelenül korábbi alkotás. Stílusban megegyezik ez a darab egy másikkal, mely Buddhát a bodhi-fa, a felismerés fája alatt ábrázolja, jobbján egy imádkozó álló alakkal. Közel áll e két darabhoz egy harmadik is, mely aránylag kevéssé rongálódott meg. Ez Maitreya bodhisattwának, a Buddha nirvánája után ötezer évvel eljövendő Buddhának képe, ülő helyzetben, ölében nyugtatott két kezének összefont ujjai közt az illatszeres vázával. Ugyancsak ezt a vázát tartja balkezében az istenségnek egyik másik alakja (4. kép), melyet trónon ülve ábrázolt a képfaragó, bokában keresztbefektetett lábakkal. Az ülő Gandhara-alakoknak egyik legelterjedtebb típusa látható e töredékes emléken. Igen gyakran találkozunk e típussal a kínai buddhista művészet legrégibb alkotásai között is, pl. a yün-kangi és lung-meni barlangtemplomokban, melyek az V. századból valók. A Gandhara-művészet volt ugyanis az, mely a tannal együtt a távol keletig hatolva a kínai és ennek kapcsán a japáni buddhista művészet alapját megvetette.

Figyelemreméltó még e kőemlékek közül öt épülettöredék. Kettő ívelt alakjával is elárulja, hogy egy-egy stupa (ereklyetartó) maradványa. Az egyiken ezek közül, indohellenisztikus építészeti formák keretében, ötször ismétlődik Buddha ülő alakja a bodhi-fa alatt, imádkozó alakok közt. A másikon kilenc fej helyezkedik el konzolszerűleg. Egy párkánytöredéken hellenisztikus konzolok közt két sas és egy oroszlánfejű griff foglal helyet. Ez a darab tehát már érintkezési pontnak tekinthető a hellenisztikus Kelet és a hazánk területére is bevándorolt nomádok művészete közt, kiknek emlékein számtalan griffábrázolás található. Két fríztöredéket egy-egy sor imádkozó, azaz áldozati csészét tartó hellenisztikus alak díszít, indiai „szamárhátú“ boltozatos fülkékben. Gandhara-sorozatunk legélénkebb kompozíciója egy bacchusi jelenet töredéke, melyben az alakokon erősen érvényesül a hellenisztikus iskola, míg az ábrázolást magábazáró épület földszinti és emeleti részét egymástól elválasztó szalag sakktáblaalakú kiképzése keleti.

Mindezek a tárgyak a Krisztus utáni első századokból valók és, mint a Gandhara-faragványok egyáltalában, szürke Himalaya-palából készültek.

Buddhista emlékeink közül korban legközelebb esik hozzájuk egy Maitreya-Buddhát ábrázoló kínai fogadalmi tábla a T'ang-korszakot megelőző időből. (5. kép.) A festett kődombormű talapzatának közepét a Buddhát jelképező gyöngyszem foglalja el, melyet egy a földből mellig kiemelkedő géniusz tart egy tálcán. Mellette, kétoldalt egy-egy oroszlán és legszélről egy-egy lokapala. Fölöttük a közepén trónol, teljesen szemközt fordulva, a főalak. Két lábát egy-egy földből kiemelkedő gé-

A cikk befejezését lásd a komplett példányban.

16. INDIAI FEJEDELEM ÉS UDVARHÖLGYE. Mogul-iskola. XVII. század első fele.
Schwaiger Imre úr ajándéka.

ráncokat vet. Közel áll érzésben ehhez az emlékhez négy kevésbbé gondosan faragott töredékes dombormű. Az egyiken bodhisattwa ülő alakját látjuk, indiai módra faragott trónon, baljánál egy és háta mögött két álló alakkal. Az utóbbiak feje mögött az indiai faépületeket jellemző rácsozat. A másik három töredék alakokat ábrázol Buddha környezetéből, azaz a Buddha születését ábrázoló jelenetből. A legnagyobbikon világosan kivehető a villámbuzogányt tartó Vajrapani alakja. Egy két egymásfölötti mezőre oszló tábla Buddha életének egyik legfontosabb jelenetét, a Krisztus hegyi beszédéhez hasonló jelentőségű benareszi prédikációt ábrázolja, középen a mester álló alakjával és két oldalán s mögötte a tömeget jelképező négy-négy alakkal. Az ábrázolásokat építészeti formák keretezik, melyek antik és indiai elemek keverékei. A görög formák itt már túlsúlyban vannak a belföldiek fölött.

Egy épületfríz-töredéken, erősen kiugrópárkány alatt, melyet antik konzolok tartanak, három meditáló Buddha. (Dhyani-Buddha)-alakot látunk. Az alakokat oszlopszerűleg alkalmazott, ékítményesen formált fák választják el egymástól. Egy másik szélesebb frízen, melynek antik elemei indiai érzésnek megfelelően alaposan átalakultak és az indiai épületformákkal teljesen egybefolynak, két Buddha-, egy teljes és egy töredékes bodhisattwa-alak foglal helyet. E nagyobbik frízen a ruhák redőzete is elvesztette teljesen antik jellegét és indiai módon párhuzamosan vésett vonalakkal van ábrázolva. A kisebbiken még érvényesül a plasztikus felfogás és ennélfogva az kétségtelenül korábbi alkotás. Stílusban megegyezik ez a darab egy másikkal, mely Buddhát a bodhi-fa, a felismerés fája alatt ábrázolja, jobbján egy imádkozó álló alakkal. Közel áll e két darabhoz egy harmadik is, mely aránylag kevéssé rongálódott meg. Ez Maitreya bodhisattwának, a Buddha nirvánája után ötezer évvel eljövendő Buddhának képe, ülő helyzetben, ölében nyugtatott két kezének összefont ujjai közt az illatszeres vázával. Ugyancsak ezt a vázát tartja balkezében az istenségnek egyik másik alakja (4. kép), melyet trónon ülve ábrázolt a képfaragó, bokában keresztbefektetett lábakkal. Az ülő Gandhara-alakoknak egyik legelterjedtebb típusa látható e töredékes emléken. Igen gyakran találkozunk e típussal a kínai buddhista művészet legrégibb alkotásai között is, pl. a yün-kangi és lung-meni barlangtemplomokban, melyek az V. századból valók. A Gandhara-művészet volt ugyanis az, mely a tannal együtt a távol keletig hatolva a kínai és ennek kapcsán a japáni buddhista művészet alapját megvetette.

Figyelemreméltó még e kőemlékek közül öt épülettöredék. Kettő ívelt alakjával is elárulja, hogy egy-egy stupa (ereklyetartó) maradványa. Az egyiken ezek közül, indohellenisztikus építészeti formák keretében, ötször ismétlődik Buddha ülő alakja a bodhi-fa alatt, imádkozó alakok közt. A másikon kilenc fej helyezkedik el konzolszerűleg. Egy párkánytöredéken hellenisztikus konzolok közt két sas és egy oroszlánfejű griff foglal helyet. Ez a darab tehát már érintkezési pontnak tekinthető a hellenisztikus Kelet és a hazánk területére is bevándorolt nomádok művészete közt, kiknek emlékein számtalan griffábrázolás található. Két fríztöredéket egy-egy sor imádkozó, azaz áldozati csészét tartó hellenisztikus alak díszít, indiai „szamárhátú" boltozatos fülkékben. Gandhara-sorozatunk legélénkebb kompozíciója egy bacchusi jelenet töredéke, melyben az alakokon erősen érvényesül a hellenisztikus iskola, míg az ábrázolást magábazáró épület földszinti és emeleti részét egymástól elválasztó szalag sakktáblaalakú kiképzése keleti.

Mindezek a tárgyak a Krisztus utáni első századokból valók és, mint a Gandhara-faragványok egyáltalában, szürke Himalaya-palából készültek.

Buddhista emlékeink közül korban legközelebb esik hozzájuk egy Maitreya-Buddhát ábrázoló kínai fogadalmi tábla a T'ang-korszakot megelőző időből. (5. kép.) A festett kődombormű talapzatának közepét a Buddhát jelképező gyöngyszem foglalja el, melyet egy a földből mellig kiemelkedő géniusz tart egy tálcán. Mellette, kétoldalt egy-egy oroszlán és legszélről egy-egy lokapala. Fölöttük a közepén trónol, teljesen szemközt fordulva, a főalak. Két lábát egy-egy földből kiemelkedő gé-

niusz tartja. Jobbján s balján két-két bodhisattwa. Feje fölött két sárkány tartja a lotusztrónt. A sárkányok alatt jobbról s balról két-két angyal tartja a gyöngyfüzért. A stéla hátlapján kilenc kis ülő alak egysorban. Középen Buddha. Jobbján és balján négyesével legkiválóbb tanítványai.

Az itt-ott kissé sérült emlék azt a benyomást kelti, hogy egy mesteri kompozíció nyomán dolgozó kőfaragó munkája lehet. A kínai középkor kőemlékeinek nagy sokasága egyáltalában óriási sokszorosító tevékenység képét mutatja. A sok buddhista képfaragó neve nem maradt fenn az utókor számára. Hivatásukat nyilván nem tartották oly előkelőnek, mint a festőkét. Műveikben nem is kell a részletek egyéni tartalmát mérlegelnünk. A kompozíció, a stílus nagyságában rejlik azoknak értéke. Így azután különös megejtő hangulatot áraszt, ha e nagy stílus, mint a jelen esetben is, naív érzéssel egyszerűsített formákban jelentkezik. — *Jánoshalmi Nemes Marcel úr*, múzeumaink régi érdemes jóltevője különös hálára kötelezett bennünket azzal, hogy e hézagpótló tárgyat, mely véleményem szerint a VI. században készülhetett, nekünk ajándékozta.

India középkori buddhista szobrászatát egy körülbelől a X—XI. században készült Maitreya-stéla képviseli a Hopp-Múzeumban. Ez *újra Schwaiger Imre úr* ajándéka. Egy-két évszázaddal később készülhetett egy fából faragott japáni Fudó-szobor, mely eszerint valószínűleg a Kamakura-korszak emléke. (6. kép.) Az ádáz arckifejezéssel ábrázolt alak, egyik kezében karddal és a másikban kötőfékkel, újabb faragású lángdicsfény előtt ül. Egyéni érzéssel készült művészi alkotás. *Vay Péter gróf* szerzeménye, ki az állam szolgálatában kifejtett gyüjtőtevékenységével úttörő munkát végzett nálunk a keletázsiai művészet népszerűsítése terén. Neki köszönhető egy lótusztalapzaton ülő méltóságteljes Buddhát ábrázoló faszobor is, melynek korát megállapítani nem tudjuk.

Schwaiger Imre úr egy vörös homokkőből faragott sziámi buddhafejet is ajándékozott a gyüjteménynek; a sziámi szobrászatnak egy a nálunk rendesen előforduló átlagos alkotásokon magasan felülemelkedő példáját. Joggal tételezhetjük fel, hogy az érdekes töredék Sziám művészetének XV. századi fénykorát képviseli. A Néprajzi Múzeumból egy sárgás homokkőből nagy formákban faragott és amellett kifejezésében finom és érdekes fejet vett át a Hopp-Múzeum. Ez az emlék Burma művészetének egyik jellemző példája. A British Museumban kiállított analógiák alapján XVI. századinak tarthatjuk.

Nepal és Tibet buddhista tárgyú kisplasztikájának legjobbfajta példányai is *Schwaiger Imre úr* jóvoltából foglalnak helyet a gyüjteményben. Ezeknek java, éppen úgy, mint az ugyancsak Schwaiger Imre úrnak köszönhető tibeti buddhista-festmények legjobb példányai, leginkább a XVII. századból valók lehetnek. Különösen szép darabok az aranyozott bronz szobrocskák közt az alvilág fölött uralkodó Jamantaka vagy Samantaka (7. kép). Tara istenasszony, Samantabhadra és Manjusri bodhisattwák, Buddha Beshadjagura (az orvosság-Buddha) és Padmapani; a festmények közt Buddha Beshadjagura, Buddha Amitayus (a hosszú élet Buddhája), Vajrasattwa, Yamantaka, Pandita és Rolma képei. A Hopp-féle anyagból származik egy szép Buddha Amitayus, egy Vajradara, egy Tara és egy Milaraspa. Igen tanulságos dolog összehasonlítani e szobrocskákat ugyanazon istenek kínai ábrázolásaival. Ming-korszakból való kínai bronzszobraink: két Kwan-Yin (Avalokitesvara), melyek közül az egyik az Iparművészeti Múzeumból származik, egy Fu-Hsien (Samantabhadra) és egy Manjusri bodhisattwa. Az utóbbi a Néprajzi Múzeumból.

Kellemesen egészíti ki a képet, melyet e tárgyak a hindu vallás által megtermékenyített északi buddhista pantheonról nyujtanak, néhány értékes műipari alkotás. Ékkövekkel kirakott dobozok bronzból, nyakláncon hordható amulettek aranyból, függők, bronz lámasisakok (8. kép) stbi. Mind *Schwaiger Imre úr* ajándékai. Nepali (newari) és tibeti munkák ezek is. Mindkét terület főfészke a buddhizmusnak és művészi felfogásban annyira rokon, hogy alkotásaiban sokszor nem különbözhető meg egymástól.

A Hopp-Múzeumban őrzött plasztikai anyagban a legmagasabb művészi színtet a buddhista emlékek viszonylagos

ABA-NOVÁK VILMOS: ÖNARCKÉP. Rézmetszet.

sokaságának ellenére is a hindu jellegű művészet képviseli. A buddhizmus hatalma Indiában megdőlt és nyomában egy ú. n. „hindu-renaissance" következett be, mely a VI. századtól a XIII. századi mohamedán hódításig virágzott. E hindu-renaissance kezdetét és végét egy-egy figyelemreméltó alkotás képviseli a Hopp-Múzeumban. VI. századi munka egy dombormű, Suryának, a napistennek és környezetének képével. A főalak egyenesen áll, szemközt ábrázolva, két kezében egy-egy lótusszal. Lábai előtt Aruna, a féltestű kocsis, amint a rövidített formában ábrázolt hét lovat hajtja. Kétoldalt az isten kísérete. Fent angyalok. A főalak herkulesi és amellett karcsu termete az erő és a hatalom megtestesülése.

A XI. vagy XII. század művészetét csodálhatjuk egy sötétszürke kemény kőből faragott fejben (9. kép), mely valószínűleg szintén egy hindu-istenség szobrának töredéke. Véleményem szerint bengali alkotás. Sérülései bizonyára a mohamedán képrombolók kezétől erednek. Szépsége azonban így csonkaságában is sugárzó. Kifejezhetetlenül finom mosolya Leonardo Mona Lisájára emlékezteti a nyugati művészeten nevelkedett embert. Ajkának, szemének, hajfürtjeinek mesteri formálása a szigorú stílusművészet és a munkabeli fegyelmezettség remekei. *Schwaiger Imre úr* ajándékai közt ez a kőfej a legértékesebbek egyike.

Az általa ajándékozott hindu bronzszobrocskák közt elismeréssel kell megemlékeznünk egy gyertyatartó alakról (aratika), Chandrának, a holdistennek gyönyörű zöld patinától ragyogó szobrocskájáról, egy kis Lakshmi-szoborról stb. Siva mint Bor avatara szobrocskáját a Néprajzi Múzeumból hoztuk át.

A lépcsőház emeleti falához támaszkodik egy hatalmas indiai Jain-szobor, a jogik szokásos ülő helyzetében, két kezét a meditálást jelképező módon ölében nyugtatva. Teljes meztelenségét a márvány fehér színe is hangsúlyozza. Nehány évvel

ABA-NOVÁK VILMOS: ARATÓK. Rézkarc.

ezelőtt ez emlékszerű alak a Hopp-kert egyik délibáb-utcai sarkát díszítette. Most egy négy darabból álló kis csoport központja, melynek többi tagjai feje fölött láthatók a falhoz erősítve. Ezek is jain-templomból származnak, de fafaragványok és korban mintegy két-háromszáz évvel előzik meg a XIX. század elejéről származó márványszobrot. A faragványok közül kettő egy-egy díszes ruhát viselő tündért, a harmadik pedig egy tizenegyfejű elefántot ábrázol. Mindenik egy-egy konzolon foglal helyet. Figyelemreméltó ez alkotásokban az eredeti indiai művészi érzéknek megfelelő naiv és amellett gazdag stílus. Ékítményes részük, mint pl. a talapzatuk gyanánt szolgáló konzol, a legelemibb díszítőművészeti felfogásnak felel meg és azért mégis kielégíti a legfejlettebb művészi érzést. E jain-szoborművek egyébiránt a maguk nemében is a legjobb színvonalat képviselik. A londoni India-Museumban nem találhatók jobb példányok.

Hopp Ferenc kevés keramikát gyüjtött. A porcellántól valósággal félt „törékenysége miatt". Szívesebben vett újabbkeletű Satsuma-készítményeket, amelyek azonban nem adnak helyes képet a távol Kelet fazekasművészetéről. Keletázsiai múzeumunk keramiai csoportja tehát alapos kiépítésre vár. Igyekeztünk is már megtenni a magunkét ebben az irányban. Gyüjteményünk nehány barátja készséggel állt segítségünkre. *Gróf Teleki Tiborné* s *Dr. Delmár Jenő, Ernst Lajos, Neumann Lajos, Fränkl Ernő, Sebő Bertalan* urak, az *Ernst-Múzeum* és a *Magyar Studio* aukcióvezetősége hézagpótló tárgyakkal gyarapították kis keramikai csoportunkat, vagy alkalmilag a vételárat adták egy-egy fontos darab megszerzéséhez. Ilyen segítséggel jutott hozzá a múzeum egy zöld seladoncsészéhez, egy vérvörös és lila színekben játszó ú. n. yao-pien-vázához (XVIII. sz.), egy feketemázas porcellánvázához, melyet arannyal festett sárkány díszít (XVII—XVIII. sz.), egy fehér ú. n. jezsuita porcellándobozhoz (XVII. sz.), egy sokszínű bájos kis porcellán-flakonhoz (XVIII. sz.), egy aranyfestésű fröcsköltkobaltkék mázas nagy vázához (XVII. sz.) stb. Egy Ernst-aukción szereztünk meg egy pár butykosalakú kék-fehér porcellánvázát a WanLi-korszakból (1573—1620). Ebből az időből való egy másik keskenynyakú kék-fehér váza is, melyet még *Hopp Ferenc* vásárolt. Kang Hsi-korából való ragyogó színezésű kék-fehér porcellánok is származnak az általa gyüjtött anyagból.

Keramikai gyüjteményünkre azonban eddig *Schwaiger Imre úr* tette fel a koronát két terrakotta-szobrocskával (10. kép), melyekhez hasonló darabokat eddig egy gyüjteményben sem láttam és arról sincs tudomásom, hogy valaki a szakirodalomban ilyenfajta emlékeket közölt volna. A nagyobbik szobrocska szakállas férfit ábrázol, a kisebbik egy fiúgyermeket. Mindkét alak egyenesen áll, kifeszített könyökkel, de nem mereven. Fejük kissé előrehajlik, mint a legtermészetesebb tartásnál és ez azt bizonyítja, hogy a kínaiaknak művészetük kezdetén finom és alapos természetmegfigyeléseik voltak. A két kis szobrocska a Han-korszak első feléből vagy azt még megelőző időből származhat. Lelőhelyük állítólag Shantung. Bizonyosan sírmellékletek voltak, azzal a rendeltetéssel, hogy a halottat a túlvilági életben kísérjék. Formálásuk, ami a törzsüket és végtagjaikat illeti, igen nagyvonalú és szándékoltan egyszerű. Arckifejezésükben valami démoni erő van, amire sok példát lehet idézni a Han-korszakbeli emberábrázolások közül. Különösen átható kifejező ereje természetesen az alakok szemének és szájának van. A Han-korszak második feléből való domborműveken, Shantungban, a Wu-család sírboltjában több helyt ismétlődik szobrocskáink típusa. Meggyőző bizonyítékai ezek is annak, hogy a kínaiak ősi művészete animisztikus jellegű volt. A shantungi domborművek ugyanis voltaképpen nem csak annak az időpontnak a művészetét képviselik, amelyben faragtattak, hanem egy jelentősen régibb korét is, melynek hagyományait őrzik.

Hopp Ferenc, ki, már látszerészi hivatásából kifolyólag is, különös hajlammal gyüjtötte a távol keleti művészi ipar, a kőfaragás és csiszolás, a rekeszzománcművészet, a rinocerosztülök-faragás, a lakkművészet stbi alkotásait, rendkívül óvatosan viselkedett a kínai és japáni képekkel szemben. Tudta, hogy a hamisítás művészete milyen magas fokon áll a távol Keleten és

PATKÓ KÁROLY: NIOBE. Rézkarc.

éppen ezért szerényen beismerte, hogy nem tartja magát illetékesnek arra, hogy Kelet-Ázsia festői alkotásainak értékelésénél ítéletet kockáztasson. Utódaira hagyta hát azt a nehéz feladatot, hogy a róla nevezett múzeumban Kína és Japán festőművészetét jó eredetieken tanulmányozhatóvá tegyék.

A feladat annyira nehéz volt, hogy megoldása a reális számító előtt szinte lehetetlennek tűnt fel. A sors azonban nem szereti, ha szeszélyeit reális számításokkal akarják megtréfálni. Hol van az a józan gondolkozású ember, aki hinni merte, hogy 1919-ben lesz Budapesten keletázsiai művészeti múzeumunk? És ki merte hinni, hogy ebbe a múzeumba rövid idő mulva szinte maguktól jönnek a legnehezebben elérhető műtárgyak? Még amikor *Schwaiger Imre úr* évekkel ezelőtt kilátásba helyezte, hogy a gyüjteménynek juttatott régi ajándékait újakkal fogja tetézni, akkor se mertem hinni, hogy éppen kínai festményekre van kilátásunk.

Legjobb keletázsiai festményeink közül ugyanis kettőt neki köszönhetünk. Az egyiken ezek közül határozottan felismerhető a Ming-korszak stílusa. Ez a kép a mindenekfölött tisztelt Kwan Yin (Avalokitesvara) bodhisattwát, a könyörületesség istenét és a gyermekek védőjét ábrázolja egy gyermekkel, ki két kezét összetéve, boldogságtól sugárzó arccal néz rá. (11. kép.) A két alak fölött hosszú kínai szöveg olvasható, melynek minden írásjegye egy-egy kalligrafikus remek. Csodálatraméltó azonban az alakok kalligrafiája is. A kínai festőművészetben a T'ang-korszaktól kezdve két nagy iskola különböztethető meg: az északi és a déli. Ezek közül az északi szigorúan kötött stílust fejlesztett ki; a déli, mely általában szelidebb és egyénibb érzéseknek adott kifejezést, festői előadásában is szabadabb, kötetlenebb volt. A mi Kwan-Yin-ábrázolásunk is csupa szelid lirizmus. Kézírása nem akadémikus, ellenben ötletes és szellemes, leleményes hangsúlyokkal, melyeket gyors ecset nagy tudással, de

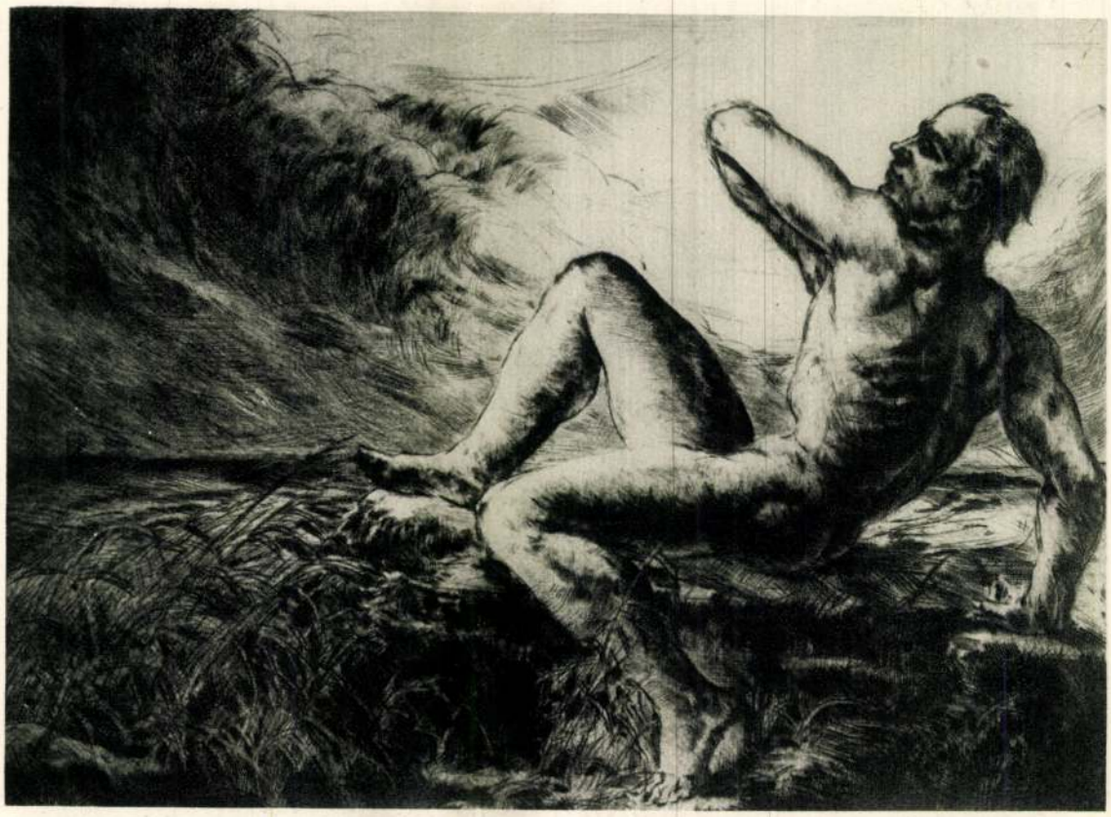

KOMJÁTI-WANYERKA GYULA: VIHARBAN. Hideg tű.

még elemibb erejű ösztönnel vetett papirra. Ha figyelemmel kísérjük a képen a vonalak mozgását, látjuk, hogy kompozíciójukban és festői hangsúlyaikban mindenütt a polaritás elve jut szabad lendülettel kifejezésre.

A kép érdekességét kalandos sorsa is fokozza. Kitchener lord egyik megbizottja vásárolta Kínában a hadvezér számára. Új gazdája azonban nem vehette birtokba, mert utolérte végzete. Hajójával együtt elsüllyedt. Schwaiger Imre úr örökösétől szerezte meg, hogy végül nekünk ajándékozhassa.

Két más kínai tusfestményt is köszönhet neki a Hopp-Múzeum. Ezek közül az egyik a nagy Ch'ien Lung császár egyik kortársának, egy K'ai Chi nevű művésznek az alkotása. (12. kép.) A mester híres volt arról, hogy a női szépségnek gondos szabatos rajzzal és légiesen finom elmosódó tónusokkal elragadó kifejezést tudott adni. A Hopp-Múzeumban levő képe is bájos előkelő kínai hölgyeket ábrázol, kik a szabadban sétálva egy öreg anyókával csevegnek. A festmény meglehetősen szenvedett már, de azért elárulja alkotója nagy tudását és finom érzését. Tájrészleteiből is látszik, hogy a mester igénytelen tárgyba is tudott költői tartalmat vinni. A másik kép a XVIII. század végén és a XIX. elején működött P'ien Shou Min jelzését viseli. Mint a művész legtöbb festménye, mandarinkacsákat ábrázol a nádasban. A lehető legkevesebb vonással dolgozó, friss és erőteljes ecset jellemzi.

A kínai és japáni festészetben bizonyos szabályok fejlődtek ki az ecset kezelésére, amelyek előírják, hogy milyen vonásokkal kell festeni azokat a tárgyakat, amelyeket a távol Kelet művészei leggyakrabban szoktak ábrázolni. Ezek közt a festői feladatok közt pedig különösen nagy szerep jutott Kínában és Japánban a bambusznak. A bambuszfestés módszere sokat is foglalkoztatta Keletázsia művészeit.

Múzeumunknak az idén módjában volt megszerezni egy albumot tizenkét különböző bambuszábrázolással. E tusfestmények iskolapéldái annak, hogyan festhető

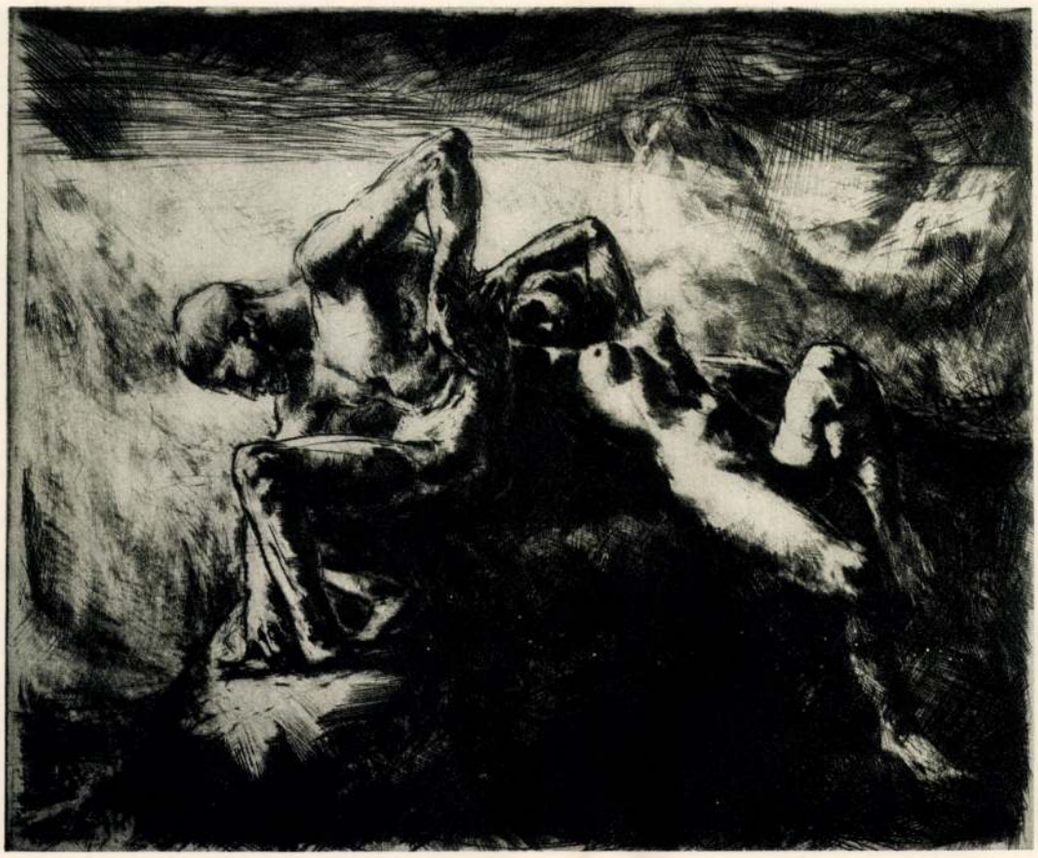

VARGA NÁNDOR LAJOS: ÉVA TEREMTÉSE. Hideg tű.

a bambusz egyenkint, tömegben, mozdulatlanul vagy szélfuvásban. Technikai szempontból is értékesek e lapok. Jó példáit szolgáltatják annak, hogyan remekelhet a nedves és a száraz ecset, különösen az utóbbi, mely sokszor csak nehány szálnak a nyomát hagyja maga után, a kínai műértőnek fokozott gyönyörűségére. E szabályok betartása természetesen sohasem vált szigorúan kötelezővé, sőt azt lehet mondani, hogy az előírások csak arra valók voltak, hogy azoknak alapján minden erősebb egyéniség külön stílust fejlesszen ki. A mi bambuszsorozatunk festője, *Hu Chi Lin,* aki 150—200 évvel ezelőtt működhetett, ugyancsak az egyéni szabadsággal dolgozó művészek közé sorozható. Bambuszkompozíciói most különkülön keretben láthatók a Hopp-Múzeumban, a többi kínai tusfestmény, a porcellánok, a jade- és kristályfaragványok közelében.

A vörös lakkokkal, színes üvegekkel, fából faragott aranyozott szobrokkal, színes fametszetekkel, élénk színű kövekkel és rekeszzománcos bronztárgyakkal egy teremben függnek a színes kínai képek: *Gróf Vay Péter* szerzeményei és *Kleinberger Ferenc úr* ajándékai. Ezek közül legértékesebb, azaz legköltőibb és legtöbb természetmegfigyeléssel készült egy őszi táj, a víz partján tollazkodó kacsával s a fák ágain és a levegőben berzenkedő szarkákkal. (13. kép.) Festője Wang Ssu Yűn, Yung Cheng császár korában (1725—1735) dolgozott. Felfogásából világosan kitűnik, hogy a szigorúbb akadémikus hagyományok alapján állott A Hopp-Múzeumban képviselt kínai festők közül az ő művészetében van legtöbb „északi" vonás.

Japáni festményeink közül két alkotásra óhajtok most különösen rámutatni. Az egyik a japáni nemzeti irányt, a másik a kínai iskolát képviseli. A nemzeti Tosa-stílusban festett mű, egy 53 kompozíciót egyesítő album, a leghíresebb japáni regény, a Genji herceg szerelmi kalandjaival foglalkozó Genji monogatari érzelmes jele-

VARGA NÁNDOR LAJOS: TAVASZI NAP. Hideg tű.

neteinek ábrázolását tartalmazza. (14—15. kép.) Alkotója Tosa Mitsunorihoz közelálló művész lehetett, ki a XVII. században élt. Felfogása méltó a költőhöz, a kit illusztrált. Meseszerű tájképeit aranyos fellegek bontják részekre. E tájképek erős rálátással készültek, minélfogva rajzuk majdnem térképszerű. Meg kell jegyeznem itt azt is, hogy a távol Keleten a tájkép őse a térkép volt, melynek a kínaiaknál nagy multja lehetett már akkor, amidőn a tájképábrázolásnak általunk is ismert első emlékei feltűnhettek. Történelmi feljegyzések (Shu Ching) említenek térképeket már a Chou-korszakból, bronzból készült díszedények falára vésve. Ha e tájképekre gondolunk, melyekről tudjuk, hogy Kína tartományait és egyben azok terményeit és lakóit is ábrázolták, figyelembe kell vennünk azt is, hogy a Han-korszakból fenmaradt tájképábrázolásokon a növények és állatok formáit különösen beható megfigyeléssel adták vissza az ókori kínai művészek. Valami naív formában, de egészen határozottan jelentkező természettudományos szellem nyilvánul meg ezekben a megfigyelésekben, ami nagyon is érthetővé válik, ha egybevetjük azzal, hogy Kína lakói éles természetmegfigyeléseik alapján óriási jelentőségű találmányokra jöttek rá már az ókorban. Ezek a természetmegfigyelések átszármaztak a japániakhoz is és elbeszélő jellegű művészetükben mint fontos tényezők érvényesültek.

Amit a japániak nemzeti—yamato—művészetnek neveznek és aminek legismertebb ága a Tosa-iskola, az tulajdonképpen szintén kínai eredetű, de annálfogva, hogy tárgykörét a nemzeti történelem és irodalom szolgáltatta, csakugyan egészen nemzetivé vált. Egyik lényeges része a tájfestés, melynek sajátos korai kifejlődése a távol keleti kozmikus világnézletből magyarázható. A tájkép első naivabb formáját a mondottakból kifolyólag bizonyos elbeszélő enciklopedikus vonás jellemzi.

Ez a vonás a japáni középkorban a leggyöngédebb költőiséggé nemesedik és

a Tosa-dicsőség fentartójává válik egészen a XVII—XVIII. századig. Mint a keletázsiai művészet minden ágát, ezt is jellemzi bizonyos jelképes emlékszerű rövidség, de nem annyira, mint azt a tájképábrázolást, amelyet a tusfestés fejlesztett ki és amelynek nehány példája szintén látható a Hopp-Múzeumban. Ezeket *gróf Vay Péter* gyüjtötte a távol Keleten.

A Tosa-albumot *Tornai Gyula* festőművész úr ajándékozta gyüjteményünknek. Okuma miniszterelnöktől kapta emlékül, mikor japáni tartózkodása alkalmával a nagy politikus arcképét festette volt meg.

Egy kitünő tusfestményt (16. kép), mely a japáni festőművészet erősen és tudatosan kínaias ágát példázza, *Gászner Aurél* úr helyezett el letétként a múzeumban. Ez a tusfestmény a Kanó-iskolát képviseli. A kínai jellegű Kanó-iskola a shógunok udvari művészete volt az Ashikagák óta, míg a Tosa-művészet ugyanolyan rangban volt a Kyótóban székelő császári udvarnál. A nagy Ashikaga-shógunok, Yoshimasa és Yoshimitsu környezetében a szemlélődő zen-buddhizmus szellemében fejlődött a tusművészet. Az őseredeti kínai taoizmus által megtermékenyített zen-szellem nyilatkozott meg az Ashikaga-korszakban chano-yu (tea-ceremónia) néven ismert baráti összejövetelekben is, melyeknek középpontja egy az elmét egy gondolatra irányító, nehány vonással készült tusfestmény szokott lenni. A tea-ceremóniák kedvelt összejövetelek maradtak az Ashikagák uralma után következő háborús Toyotomikorszakban, Oda Nobunaga és Toyotomi Hideyoshi uralma alatt is. Az utóbbinak korából való a Gászner-féle kép, mely szintén egyike a cha-no-yu résztvevőinek gyönyörködtetésére alkalmas, festői koncentrációval készült és elmélyedő szemléletet igénylő műveknek. Alkotója *Kanó Yeitoku* (1543—1590), Hideyoshi udvari festője, ki ura megrendelésére és annak ízlése szerint színektől és különösen aranytól ragyogó ellenzőket festett Yuryaku és Osaka várkastélyainak aranyfalaira, gyakran óriási méretekben. Amint azonban a Hopp-Múzeum netsukéi fölött függő képen látjuk, Yeitoku a legkevesebb kifejezési eszközre szorítkozó festőművészetben is elemében volt.

Ezen a kakemonón ugyanis nem látunk egyebet, mint három szál bambuszt és két kis verebet. Nálunk jelentéktelen, a távol Keleten nagy művészi téma. Nagysága azonban nem az ábrázolásra kiválasztott tárgy formai értékében, hanem annak eszmei jelentőségében van. A bambusz az állhatatosság jelképe. A három szárnak ellentétes hatások keltését célzó ritmikus elrendezése a yin és yang (in-yo) kifejezésére szolgál. A két elem szembehelyezését látjuk a hármas (három bambusz) és kettős szám (két veréb) ellentétében is. Az előbbi pozitív, az utóbbi negatív érték. Maguk az ecsetvonások a tudatosság, bátorság és művészi készség megtestesülései.

Ehhez a nagy gondolatokat kifejező magasröptű festőművészethez képest Ázsia másik nagy ecsetművészete, az indiai és perzsiai miniaturfestés egyszerűen élvezeti cikk. Mint olyan azonban természetesen igen magas színtű. A Hopp-Múzeumban nincs kiállítva perzsa miniatur, csak egy kis csoport indiai, a nagy mogulok udvarában virágzott iskolából. Jellemzi ezeknek szellemét mindenekelőtt a két mogul-arckép, mely még a Szépművészeti Múzeum Esterházy-féle grafikai gyüjteményéből tétetett át. Érdekesebb azonban ezeknél egy nászéjszakát ábrázoló, kevés színnel élénkített tusrajz, mely egykor Pulszky Károly tulajdona volt, és még nagyobb értéket képviselnek a költőnőt és az uralkodót és háremhölgyét ábrázoló lapok. Ezeket *Schwaiger Imre úr* ajándékozta a múzeumnak. Az utóbbit ezúttal másolatban is közöljük. (17 kép.) Mint indiai miniaturjaink legjobbjai, ez is Sah Djahan korába helyezhető; annak a nagy műértő uralkodónak korába, kinek ízlését kitünően jellemzi egy ugyancsak Schwaiger Imre úr által nekünk ajándékozott, aranyszálakkal átszőtt és rubinvörös virágokkal hímzett fűzöld selyemszövet. Leírhatatlan színjátékban ragyog a múzeum bronzszobájának egyik sarkában a letűnt nagyságnak ez a kis foszlánya, mikor a hegyeken túl leáldozó nap ráveti búcsúsugarát.

Hopp Ferenc fehér márvány képmása azalatt szemközt néz egy bronzból öntött különös szabású öreggel. Az öszvérháton poroszkálva ábrázolt Shou Hsing, a hosszú élet istene ez a mosolygós aggastyán.

Semmi szándékosság sem működött közre, mikor e két-háromszáz éves kínai szobor a Strobl-féle képmás elé került. Mindenesetre megtalálta ott a maga helyét. Hopp Ferenc, aki nem szakszerű tanulmányok alapján lett gyüjtő, magával hozta a világra azt a tulajdonságot, amit a messze Keleten sokkal jobban tudnak értékelni, mint nálunk, a tehetséget a szemlélődéshez, ami az emberi életnek nevezett tragikus pillanatot széppé és hosszúvá tudja varázsolni.

Miért szoktak volt Keletázsia tisztult szellemű uralkodói, hatalmuk tetőpontján, saját jószántukból visszavonulni egy-egy művészi remeteségbe? Miért látták be, hogy a mindenségben van valami nagyobb dolog is, mint az uralom az emberek fölött? A feleletet megkapjuk e kérdésre, ha a Hopp Ferenc-Múzeum mai értékeiben elmerülünk. A fentiekben nyujtott rövid áttekintés talán fogalmat ad arról, hogy ez értékeket hol kell keresnünk és hogy ez értékek csakugyan azok, amelyeken a távol Kelet művészetének nagysága alapszik.

A Hopp-Múzeum azonban mindezeken felül ébren tartja nálunk az érdeklődést Keletázsia iránt és legjobb szövetségesünk a szégyenletes előítéletek elleni küzdelemben, melyek a távol Kelet géniuszának termékenyítő erejét elzárják előlünk. Ebben kell látnunk az egyelőre még szerény gyüjtemény legnagyobb jelentőségét.

FELVINCZI TAKÁCS ZOLTÁN.

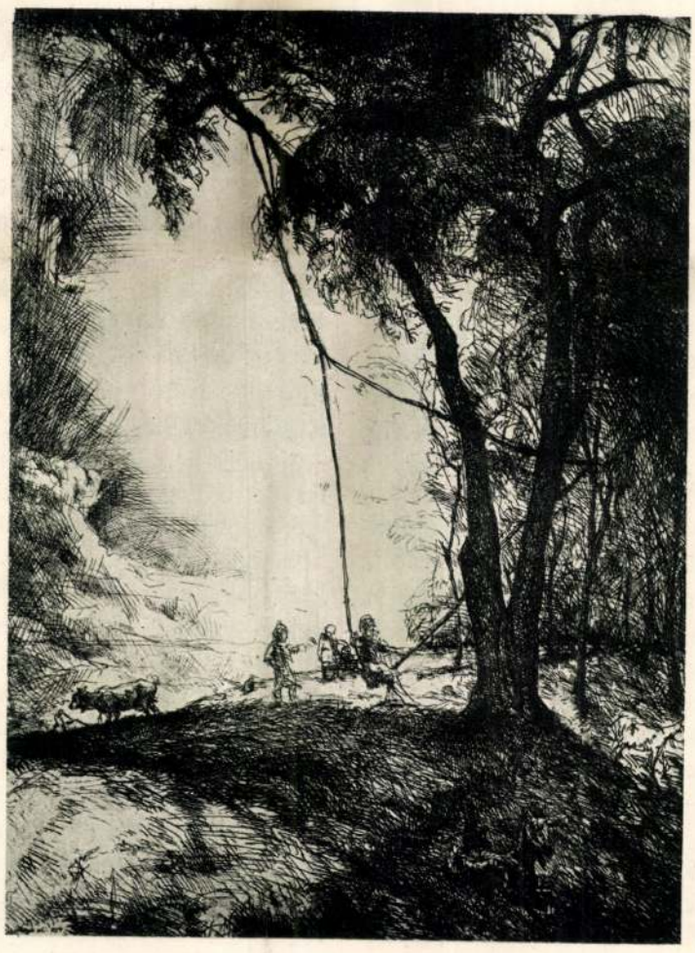

VARGA NÁNDOR LAJOS: HINTÁZÓK. Rézkarc.

A HOPP FERENC-MÚZEUM JELENTŐSÉGE

Kayserling gróf, ki annak érdekében küzd, hogy Kelet és Nyugat világnézetét közelebb hozza egymáshoz, két előadást tartott Budapesten. Rendkívüli élményeim közé tartoznak ez előadások. Nemcsak az előadó érdekes gondolatainak ösztönző erejénél fogva, hanem azért is, mert különösen lehangoló érzést keltett bennem, látni egy embert, felfogásával a helyzet magaslatán, a helyzet örök félreismerőivel szemben. Kayserling a Keletet képviselte nálunk, az elkésett Nyugatosak előtt.

A világháborúnak vannak ideiglenes és végleges eredményei. A véglegesek közé tartozik az, hogy a „Nyugat" fogalma szűkebbre szorult. Míg a napról-napra tökéletesedő közlekedési eszközök és fegyverek magukhoz idomítják az egész földkerekséget, addig szükségképpen veszti el erkölcsi értékét az a világnézet, melynek végső eredménye a világ technizálása. Nem szabad hát csodálkoznunk, ha azt látjuk, hogy a vesztét érző ember metafizikai magasságokba igyekszik menekülni és elvont „természetfölötti" fogalmak kivetítésében keresi a művészetet is. Az expresszionizmus az újfajta idealizmus művészete.

A XIX. század hatvanas éveiben a japáni képírás mutatott kivezető utat a forrongó, erjedő állapotban levő nyugati művészetnek. Az akkori és a mai helyzet közt van valami hasonlóság. Ahol a nyugati öntudat legérzékenyebben vesz tudomást a mai még súlyosabb válságról, ott élénk érdeklődéssel fordul ismét a távol Kelet művészete felé. Kína és Japán művészetét azonban ma már sokkal helyesebben magyarázzuk és értékeljük, mint értékelték volt azt az impresszionista festők és esztétikusok. Ma már vannak beavatottak, kik a kínai tusfestményekben nem keresnek impresszionizmust, hanem éppen ellenkezőleg, a legnagyobb levezetettséget látják bennük. Ma már nem tartjuk a japáni színes fametszetet olyan nagy művészetnek, mint azelőtt és megértjük a lesujtó kritikát, melyet annak idején hazájában gyakoroltak fölötte. Nem szabad azonban azt hinnünk, hogy Kelet-Ázsia nagy festőművészete és szobrászata valójában csakugyan az, amit a mai expresszionista művész sejt benne. A közvetlenség alapjára helyezkedett impresszionisták közvetlenséget véltek látni a japáni fametszet levezetett formáiban. Az elmélkedő anarchista expresszionisták saját elméleteik igazolását látják ott, ahol a keletázsiai művészek, kozmikus felfogásukkal az ősi úton haladva, ösztönszerű alkotásoknak adtak életet.

Mégis azt kell mondanunk, hogy a félreismert japáni fametszet annak idején döntő és óriási mértékben termékenyítő hatást gyakorolt korunk európai művészetére. És ha nem is tekintenénk egyébre, mint arra, hogy mily nagy mértékben fejlesztette a mai művészi látást India, Kína és Japán meg nem értett régi művészete, akkor sem lenne szabad e nagy értékekkel szemben közönyösnek lennünk és azokat egyszerűen a specialisták érdeklődési körébe utalnunk.

A távol Kelet művészetének legnagyobb jelentősége azonban ránk nézve annak igazi mivoltában rejlik. A keletázsiai műveltség és művészet ősforrása Kína, hol, félreismerhetetlenül az őskori műveltség alapján, kozmikus és animisztikus világnézet fejlődött ki. Ezt a felfogást semmiféle kívülről vagy belülről jövő rázkódás sem tudta megingatni. Meg lehetünk győződve arról, hogy az őskínai kozmikus világnézet, melyben benfoglaltatik az energia és anyag fenmaradásának elve, kiállja azt az erőpróbát is, amellyel a közel jövő fenyegeti. A természettudományos alapon kifejlesztett nyugati felfogás nem döntheti meg, csak megtisztíthatja népies kinövéseitől azt a nézetet, mely a kínai társadalom kezdetleges állapotában ösztönszerűleg fejlődött ki és amelyik szerint az egész mindenség minden legcsekélyebb részében két erő, egy ható és egy visszaható tényező működik állandóan. E két erő alapjában egy.

3. JAPÁNI NETSUKÉK: GAMA SENNIN, SHÓKI, SEYOBO.

4. MAJTREYA-BODHISATTWA. GANDHARA. II—III. sz.
Schwaiger Imre úr ajándéka.

Magyar Művészet
1925.

A kínai művészet alaptörvénye szerint e két erő kifejezésre juttatása a festőművészet legelső és legfőbb feladata, nem valószerű ábrázolás, hanem a természet életmozgásának kifejezése által. A tétel úgy hangzik, mintha az expresszionistáknak a szellemet kivetítő művészete voltaképpen ugyanezt célozná. A különbség azonban a keleti kozmikus világnézetből kifejlődött animisztikus és a nyugati homocentrikus felfogásból leszármazott expresszionisztikus művészet között lényeges. Az expresszionizmus szükségképpen akkor következett be, mikor az egyéniség érvényesülése az anarchiáig fokozódott. Az expresszionizmus szellemisége tulajdonképpen a természettel szembeforduló emberi elme képzeteinek a valóság fölé való helyezése. A távol Kelet gondolkozói és művészei ezzel szemben a természet egészének életnyilvánulásaiban látják a teremtő gondolatokat. Az anarchiáig fokozott és ennek folytán válságba jutott homocentrikus nyugati világnézet ma már szemben áll a keleti kozmikus felfogással; a spiritualizmus az animizmussal. A nyugati művészetben a formák elsődlegesítése és geometrizálása mutatja, hogyan törekszik egyetemes érvényűt teremteni a természetes ösztönösségétől megvált emberi szellem. A természet adottságaiból kiinduló és oda következetesen visszatérő keleti művészet eszménye az élet egysége és egyetemessége.

Vajjon melyik felfogás szolgálhatja eredményesebben a jövő művészetét?

*

Nálunk most, a magyarság legnagyobb letörtségében, mikor minden bajunkat a nyugati társadalmak korlátoltságának és elvadultságának köszönhetjük, a tudatlan ember félelmével tekint az átlagos műveltségű társadalmi lény a távol Kelet felé. Miközben pedig „Ázsiáról" beszél, „kultúrfölényét" hangoztatja. Fél a Kelettől, mert sokszor hallott már szajkózni bizonyos „sárga veszedelem"-ről. Fölényessége szintén tudatlanságán alapszik. Egyszerűen nem tudja (az iskolában sem tanították meg rá), hogy ami életét kellemessé teszi, annak nagy részét a Keletnek köszönheti. Nem veszi tekintetbe, hogy a szőnyeg, melyen jár, keleti, hogy a selyem, amelybe öltözködik, a papír, melyről olvas, a porcellán, melyből indiai vagy kínai teáját issza, keleti származású, hogy a színes plakát, melyet úton-útfélen lát, a távol keleti művészet hatását hirdeti, hogy ahol élete mindennapi megnyilatkozásaiban művészetet igényel, többnyire a kelettől szokta azt kölcsönözni.

A mai szorosabb értelemben vett Nyugaton napról-napra hódít a távol Kelet művészete és művészi ipara. Anglia, Amerika és Franciaország legnagyobb nyilvános gyüjteményei gazdag keletázsiai osztályokkal rendelkeznek. London, Newyork és Párizs nagy művészeti piacain a keletázsiai műtárgyak a legkeresettebb cikkek közé tartoznak. Németország sem marad el nyugati versenytársai mögött. A németek, szokott rendszerességükkel, külön keletázsiai múzeumokat rendeztek be. A nehezebb mozgású Ausztria még nem nyitotta meg, de már szervezi Bécsben keletázsiai művészeti múzeumát. Mi megelőztük őt e téren. Szovjetoroszország is megnyitotta már a maga keletázsiai művészeti gyüjteményét Moszkvában. A svédek vezető szerepet küzdöttek ki maguknak jelentős keletázsiai gyüjteményeikkel és tudományos expedícióikkal. Andersson svéd tudós érdeme Kína újabb kőkorszakának feltárása. Az ő nagy vállalkozásának eredményeként tudjuk ma már, hogy Ázsia legkeletibb részének újabb kőkorszakbeli műveltsége rokon vonásokat mutatott nemcsak Közép-Ázsiával, Indiával, Iránnal és Mezopotámiával, hanem délkeleti Európával, Galíciával, Besszarábiával, Bukovinával, Moldvával, Bulgáriával és Erdéllyel is.

Már az őskori műveltségnek ez a ma még meglepően hangzó összefüggése hazánktól Kínáig, sőt Japánig azt a becsületbeli kötelességet rója ránk, hogy a távol Kelet régi műveltségével és művészetével behatóan foglalkozzunk. Ugyanezt a következtetést kell levonnunk abból a tényből is, hogy a legrégibb népvándorlások, különösen pedig a hunn- és avar-korszak magyarországi emlékei közt keletázsiai eredetű, azaz keletázsiai mintára készült tárgyak találhatók. Látható ebből, hogy a legelső „chinoiserie"-k Európában nem XVIII. századiak, hanem a keleti művelődési területek bronzkorából származnak. A mi

MI LO FO. (MAITREYA.) Kína. VI. század.
Jánoshalmi Nemes Marcel úr ajándéka.

régészetünkre és művészettörténelmünkre sok fontos kérdés megoldása várna e tényekkel kapcsolatban. Önállótlanságunkat bizonyítja, hogy tudományos köreinkben nincs meg ezirányban a hajlandóság. Nincs meg pedig azért, mert a keletkutatás szükségessége nem ment át nálunk a köztudatba. Úttörőnek lenni Magyarországon végtelenül hálátlan feladat; nem a konzervativizmus szilárdsága, hanem a meggyőződés, a látókör és az anyagismeret hiánya, az önálló gondolkozástól való félelem miatt, minek következtében az újítót bénító bizalmatlanság vagy legjobb esetben közöny fogja körül. (Az alantasabb „tudománypolitikai" machinációk mételyező hatásáról nem is akarok ezúttal beszélni.)

Egy széplelkű idegen, kinek egész életét nagy érzések kormányozták és aki nálunk magyar hazafivá és gazdag emberré lett, új hazája iránt való hálából nemzetünknek ajándékozta azt, amiben életében legtöbb öröme telt. Ebből az ajándékból keletkezett a Hopp Ferenc-Keletázsiai Művészeti Múzeum. Ennek a gyüjteménynek a hivatása nálunk feltörni a közöny jégbörtönét, mely a keleti művészetek iránt való érdeklődést kifejlődni nem engedi.

Lássuk, mennyire felelhet meg hivatásának ma a Hopp-Múzeum és mitől várható továbbfejlődése.

*

Az ősrégi kínai világnézet fentartója, a hagyományok végtelen tisztelete, a kínai díszítő művészet ősi elemeinek megőrzését is lehetővé tette. Nem szabad természetesen azt képzelnünk, hogy a Shan- és Chou-korszak (1766—1122, 1122—255 Kr. e.) egész díszítő rendszere változatlanul maradt volna életben a XIX. században is. A Han-, T'ang-, Sung- és Ming-korszakok mind kifejlesztették a maguk külön stílusát, amely az e korszakokban készült utánzatoknak és másolatoknak különös és a beavatottak által felismerhető jelleget adott. Mindez azonban legkevésbbé sem változtat annak a ténynek az értékén, hogy az ókori díszítő rendszerek alapformái használatban maradtak, mint kötelező archaizmusok, a mai napig.

Az ókori kínai áldozati edényeket utánzó bronzöntvények és jadefaragványok őrizték meg leginkább Kína klasszikus művészetét. Régies kínai bronzok szép számmal találhatók minden keletázsiai művészeti gyüjteményben. Céltudatos gyüjtésükre különösen jó példát ad a londoni Victoria & Albert-Museum. Az ott található példányokhoz hasonlókat szerzett *Hopp Ferenc* is és annak idején *Xantus János* is. Kettőjük gyüjtésének javából igen színvonalas kis sorozat volt összeállítható a Hopp-Múzeumban. (A Xantus-féle anyagot részben az Iparművészeti, részben a Néprajzi Múzeumtól vettük át.)

Eredeti ókori bronzokra sem kellett azonban sokáig várakoznunk. Ilyeneket kapott a Hopp-Múzeum *gróf Zichy Jenő* gyüjteményéből, melyet részint mint ajándékot őriznek a Magyar Nemzeti Múzeum Régiségtárában és Néprajzi Osztályában, részint mint a székesfőváros letétét az utóbbiban. A Zichy-féle darabokkal került a Hopp-Múzeumba egy tekintélyes méretű és súlyú bronzharang, mely stílusából ítélve Han-korszakbeli (Kr. e. 206 — Kr. u. 220) vagy annál is korábbi lehet. A harang falát harminchat cukorsüveghez hasonlítható kidudorodás díszíti, szabályosan négy mezőre osztva, tehát minden mezőben kilenc. E tüskeszerű kidudorodások értelmét a kínai régészek sem tudják megállapítani. Általában „csecsbimbók"-nak nevezik őket. E majdnem kötelező és mindig ugyanilyen számban ismétlődő díszítő motívumokon kívül csak alig észrevehetően kidomborodó köröcskék, közepükön ponttal, és az ú. n. „pa-lei" (pa-ékítmény, japáni nyelven „tomoye") díszítik még az értékes tárgyat. Ez utóbbit gyakran festik a kínaiak és japániak a dobok hártyáira és a fedélcserepek zárólapját is szokták díszíteni vele.

Egy kisebb, de sokkal változatosabb dísszel ellátott bronzharangot ajándékozott a múzeumnak *Schwaiger Imre úr*. A tőle származó harang ékítményeiről ma az a vélemény, hogy a Chou-korszak (Kr. e. 1122—255) végén, a rákövetkező Ch'in-korszakban és a Han-korszak (Kr. e. 206—Kr. u. 220) elején uralkodtak.

Az itt másolatban közölt áldozati bortartóedény, — kínai nevén „i" — (1. kép) mely a Zichy-féle gyüjteményből való, szintén ezt a korszakot képviseli. Egyike ez az ókori kínai bronzok közt gyakori állatalakú edényeknek. Négy lábon nyugszik.

6. FUDÓ. Japán. XIII. század ?

7. JAMANTAKA. Tibet. XVII. század.
Schwaiger Imre úr ajándéka.

8. LÁMASISAK ARANYOZOTT BRONZBÓL. Tibet. XVII. század.
Schwaiger Imre úr ajándéka.

Fogantyúja szigorú ékítményes stílusban mintázott sárkány. Szája csatornaszerűleg alkotott sárkányfej, tágranyílt állkapcsokkal, elvont ékítményes elemekből összeállítva. Ez ékítményes formák részint csigaalakra sodort indák, részint gyűrűk, részint zsinór- és szalagidomok. Inda vagy gyűrű és szalag többhelyt egyesül e díszítő rendszerben olyanformán, hogy a már említett pa-ékítménynek ragadozó állat karmához, azaz metszőfogához hasonló alakját veszi fel. Japán történelemelőtti korának emlékei közt igen nagy számban fordultak elő az ilyen alakú függők, melyeket bizonyára amulettek gyanánt viseltek. Japáni nevük „magatama" („görbe drágakő").

A pa-ékítmény az uralkodó motívum egy rendkívül értékes, bronzból készült tengelyhüvelyen, melyet tizenegy más bronz dísztárggyal együtt *Porkay Márton úr* ajándékozott a Hopp-Múzeumnak. E bronzok egy császári fogatot díszítettek a Kr. e. 3. században. Az északkínai Ho Nan tartományban fekvő Lo Hanban ásták ki őket egy császársírból. Az indáknak, spirálisoknak, gyűrűs és szalagékítményeknek és különböző sárkányoknak remek példányai díszítik e nagyszerűen cizellált tárgyakat. A legnagyobb darab, a már említett hüvely, azért is érdekes, mert arany — azaz elektronmaradványok is láthatók rajta, jeléül annak, hogy a bemélyített nagyobb ékítmények arannyal voltak kiverve.

A Zichy-féle gyüjteményből átvett bronztárgyak közt fontosak még a Han-korszakból (Kr. e. 206 — Kr. u. 220) való fegyverek (egy kard, hét alabárd, két balta) és kerek tükrök. Az egyik alabárdon a tábornagy neve is olvasható, kinek csapatában használták. Egy másik példány finom vésésű ékítményeivel tűnik ki. Tökéletes csiszolás és hornyolás tesz értékessé egy feliratos baltát, melyet annak idején szertartásoknál szoktak volt használni. A tükrök közt vannak ép és csonka példányok. Az ókori kínai stílusról igen érdekes felvilágosítást adnak az utóbbiak is. Láthatók még a tükrök csoportjában hiteles T'ang- (7—9. sz.) és Sung-korszaki (10—13. sz.) példányok is. A múzeum figyelmes látogatója talál ilyenformán a mi kis keletázsiai gyüjteményünkben jellemző darabokat a kínai művészet minden nagy korszakából.

A Keletázsiára vonatkozó művészeti kutatás a Sung-korszak utáni időket sommásan szokta elintézni. Olyanformán bánik a Ming- (1368—1644) és az utána következő Ch'ing-, vagyis Mandzsu-korszak (1644—1912) emlékeivel, mint ahogy az európai művészettörténet bánt nemrégen a barokkal és a klasszicizmussal. Ezzel az előítéletes felfogással szakítanunk kell. Öt évszázad nem múlhatott el a kínai birodalom fölött úgy, hogy nagy alkotóerőket ne termelt volna. Igaz, hogy az a mindenben uralkodó formai kötöttség, amely a kínai felfogást egész történelme folyamán jellemezte, ez újabb korszakban nagy modorosságra vezetett, de legkevésbbé sem szabad azt hinnünk, hogy ezek a hozzánk időben közelebb eső korok olyan egyhangú és vigasztalan képet mutatnának, mint amilyent arról éppen a legújabb európai művészeti írók festenek.

Vessünk csak egy pillantást arra a három üvegszekrényre, mely a Hopp-Múzeumban a Ming- és Ch'ing-korszakból való kisbronzokat tartalmazza. Az első benyomás meggyőzhet bennünket arról, hogy itt különböző folyamatokról van szó, melyek természetesen különböző erős egyéniségekből kellett hogy kiinduljanak. A keletázsiai művészet szellemétől a l'art pour l'art-felfogás persze mindig idegen maradt, de azért még azt sem lehet mondani, hogy a távol Keleten a művészi ábrázolás szűkre szabott területen mozgott volna és csak bizonyos előre megállapított célok szolgálatában fejtette volna ki erejét.

Még az ókori áldozati edények utánzataiban is engedett magának szabad folyást a képzelőerő. Azokon is látszik, hogy minden idő meghozta a maga külön formaérzését. Három madárfejes főzőedény-„huo", melyek közül kettő nagyobb- és egy kisebbméretű, három különböző stílust példáz. Az egyik, amelyet gondosan vésett ékítmények borítanak, körülbelől a Kr. e. 3. század díszítő művészetének szellemében készült, de jóval később. Valószínűleg a Sung-korszakban (960—1280), mikor a kínai régészet egyik fénykorát élte és amikor ennélfogva a kínai művész nagy odaadással tudott elmerülni az ókori formák tanulmányozásába. A kisméretű bronzedénykék, melyekből vizet szoktak csepegtetni a csé-

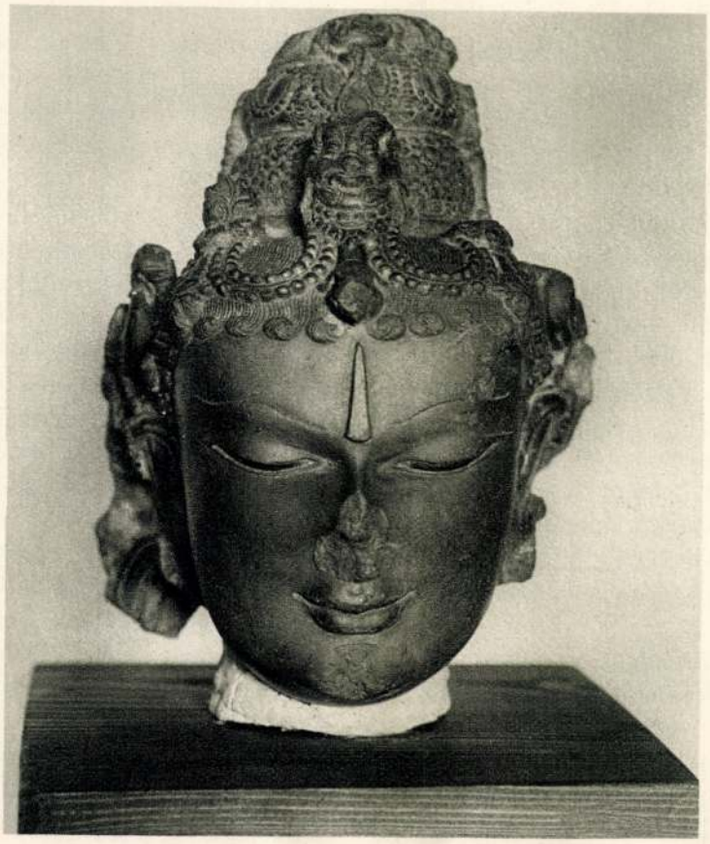

9. HINDÚ-ISTENSZOBOR FEJE. Bengal. XI—XII. század.
Schwaiger Imre úr ajándéka.

szében eldörzsölt tusra és amelyek ezért a kínai tudós, író és festő legszükségesebb felszereléséhez tartoznak, az imént említett főzőedények leszármazottai. Ezek közt a Hopp-Múzeumban madár- és oroszlánalakúak láthatók, különböző korokból. A legrégibb talán még a Sung-korszak emléke. A legszebb, melynek átmetszete négy cikkre oszló tojásidom, valószínűleg a Ming-korszakból való.

Ming-korszaki készítmény lehet egy csövestalpú váza, melynek teste alul gömbölyű és tetején újra szelid hajlású csöves formát ölt. Egyetlen dísze egy alig kiemelkedő, mintegy félcentiméteres párkány a szája körül. Mellette áll az üvegszekrényben egy hengeres falú csésze fehérbronzból, alacsony csöves talppal és szája körül ugyancsak keskeny párkánnyal. Ez is minden egyéb dísz nélkül. Mindkét edény szépsége éppen ebben a tökéletes merész egyszerűségben rejlik. Míg azonban az előbbi a Ming-korszakból származhat, az utóbbi koreai és a szokásos kormegállapítás szerint a Kr. utáni 6. századból való lehet. A ritka emléket nemes szürkészöld patina borítja. Múzeumunk *Schwaiger Imre úr* jóvoltából lett a tulajdonosa ennek az értékes tárgynak. Koreáról azonban meg kell jegyeznünk mindjárt, hogy művészeti szempontból teljesen Kínához tartozik. A szóban forgó bronz csésze is régi kínai mintára készült, mely az ókorban, amint Han-korszakbeli ábrázolásokból megállapítható, nagyon kedvelt lehetett.

A kínaiak, kik nagyszerűen értenek ahhoz, hogyan kell kimondhatatlanul kevéssel sokat kifejezni, a hajszálfinom árnyalatok emberei voltak mindig. Árnyalatokban végtelenül gazdag a gondolkozásuk, a látásuk, az írásuk, a művészetük. A nyugati ember öt érzéke a megtestesült durvaság és tökéletlenség a távol keletiekéhez képest. Ezt bizonyítja a kínaiak nyelve, amelyben hangsúlykülönbségek fejezik ki az egyébként hasonló hangzású szavak értelmi különbözőségét. Ezt bizonyítja a kínai szépírás, amiben a Mennyei

Birodalomban nagyobb művészetet látnak, mint a festészetben. Ezt bizonyítják azok a kínai képek, melyeknek tárgya annyira egyszerű, hogy nálunk a legkisebb igényű csendéletfestőt sem elégítené ki. Ennek meggyőző bizonyítékai a néhány ecsetvonással készült tusfestmények, melyekben a festő ecsetvonásában öntudatlanul kifejezésre jutó szellem, az ősidők varázslóinak öntudatalatti megnyilatkozása, a legtöbbre becsült érték. Az árnyalatokban kifogyhatatlan keletázsiai kolorizmusnak világszerte méltányolt alkotásai a porcellánkészítményeket borító színes mázak és a porcellán és keménycserép anyagának változatai. A kínaiak csodálatosan kifinomult érzékét és technikai hivatottságát bizonyítja azonban bronzaik ötvözetének változatossága is.

A különböző rendeltetésű bronztárgyakat a réz és ón különböző arányú vegyületéből öntötték már az ókorban. Később új ötvözeteket találtak ki. Hsüan Te császár korában (1426—1435) azután, amint a hagyomány mondja, egy nagy tűzvész után, mely a császári palota bronztárgyait összeolvasztotta, gyönyörű aranyszínű bronz öntésének titkára jöttek rá. Az új anyagot rendkívül megszerették és egyszerűen Hsüan Te-bronznak nevezték el. Ezen a néven ismerik ma is és a belőle készült tárgyak igen sok esetben viselik a Hsüan Te névvel ellátott pecsétet. Szinte felesleges mondanom, hogy az ilyen bélyegzőket nem szükséges komolyan venni minden egyes esetben. A Hopp-Múzeum tulajdonában levő Hsüan Te-bronzok közül éppen ezért nincs is sok kiállítva. A kiállítottak azonban (Hopp- és Xantus-féle szerzemények) feltétlenül megállják helyüket.

Találunk ezek közt szigorúan ókori, hogy úgy mondjam „klasszikus" stílusban mintázott edényeket, és találunk olyanokat is, melyeknek alakja és dísze kötetlenebb stílusban készült és alaposan cáfolja a kínai szellem mozdulatlanságáról terjesztett gyermekmeséket. Itt kell megemlítenünk azt is, hogy a japániak, mint mindenben, a bronztárgyak készítésében is tanítványai voltak a kínaiaknak. A japáni bronzok azonban még szabadabb felfogással készültek és nem is formáik törvényszerűségének erejével, hanem inkább ötletességükkel hatnak. A tapasztalatlan szem mindazonáltal könnyen téveszti össze őket a kínaiakkal. A Hopp-Múzeumban látható nagyon kis választék hangsúlyozottan juttatja kifejezésre a különbséget köztük és a kínaiak közt.

A Ming- és Ch'ing-bronzok közül kiállított emberi és állati ábrázolások a kínai taoista és buddhista mitológiát illusztrálják. Köztük látható maga Lao-tze, egy hozzá képest termetes bivaly hátán, Shou Hsing, a hosszú élet számtalanszor ábrázolt istene, Wen Shu, az írás, a tudomány istene, karosszékben ülve és egy másik megjelenésében, mint a buddhista pantheon Manjusri bodhisattwájának népies alakja. Itt van a seprűjét maga után hurcoló Shi Te, a gyakorlati bölcsesség istene, Kwan Ti, a hadisten, Kwan Yin, a könyörületesség és a gyermekek istene, Hsia Ma sennin, a szent remete, a háromlábú varangy hátán, egy buddhista jelvényekkel díszített köpenybe öltözött lo-han. Látható e szellemesen formált alakok közt néhány füstölő is, melyek közül az egyik a bagolyhoz hasonlítható garuda-madarat, egy másik a ragadozó külsejű ki-lint ábrázolja. A buddhista oroszlán erősen stilizált példányai se hiányoznak ebből a csoportból.

Ezek közt a szellemesen mintázott szobrocskák közt is nagyjában két stílusra, egy kötöttebbre és ékítményesebbre és egy szabadabbra találunk példákat. A jövendő művészettörténeti kutatásra sok kérdés megoldása vár még e téren.

Kína régi festőművészeiről rengeteg feljegyzés maradt az utókorra. A szobrászok közül aránylag igen kevésnek a nevét őrizte meg az irodalom. Ez is mutatja, hogy a távol Keleten mennyivel többre értékelik a festészetet a képfaragásnál. Nem bizonyítja azonban, hogy a plasztikában kevesebb genialitás kért volna eget, mint a festésben. Hiszen, ha Keletázsia művészetét vizsgáljuk, egyik alaptételnek kell elfogadnunk, hogy ott a kő, mint a művészi alkotás anyaga, sokkal jelentősebb szerepet játszott, mint a Nyugaton.

A nyugati művészet az emberből indul ki és emberi formák kifaragására használja a követ. A távol Keleten a kő formája adja meg a művészi gondolatot. A kő formájában jut kifejezésre a természet alkotó

ereje, amely két tényező egymásra hatásának eredménye. E két ellentétes tényező, melyeknek kínai neve *yang* és *yin*, elnevezhető volt és ábrázolható is volt, jelképes formulák segélyével, de nem volt végső okára visszavezethető és ennélfogva alapjában felfogható. A keletázsiai művész éppen ezért abban látja a legnagyobb művészetet, ha a mindenség önkénytelen alkotóerejére bízza magát, vagyis ezáltal az alkotóerő részesévé válik és ilyen módon a természet által adott formák határai közt marad.

Ezt a kozmikus felfogást nagyszerűen illusztrálják a keletázsiai kisplasztika minden ága, a fa- és csontfaragás, a lakk- és agyag-, azaz cserép- és porcellánkészítmények, de mindenekfölött a színes kemény kövekből faragott tárgyak. Az első hely ezek közt is a jade-faragványokat illeti meg.

A jade (yü) a kínai művészet ősi anyaga. A nyugati ember által a maga teljességében felfoghatatlan értéke a kőkorszakból származik. Mi elmondhatjuk magunkról, hogy tudunk gyönyörködni a nephrit és jadeit különböző festői színárnyalataiban és áttetszőségében, de nem tudhatjuk elképzelni azt az élvezetet, amelyet egy jadetárgy, mint természetes képződmény, mint faragvány, mint jelképesen beszélő forma, mint régiség, mint színérték és mint az idő és az emberi kéz által csiszolt felület nyujt a kínai műértőnek. Nem tudhatjuk pedig elképzelni azért, mert hiányzik belőlünk a több ezeréves iskolázottság, a sok-sok nemzedéken át öröklött érzék, a sajátos gondolkozásmód, melyet Kínában semmi sem zavart meg lényegesen a Mennyei Birodalom egész történelme folyamán.

A kozmosz, a yang és yin formai kifejezésére való törekvés eleven alkotóerő volt a kínai művészetben már az ókorban. Nyugati művészetbölcselők gyakran hangoztatják, hogy Kelet-Ázsia művészetében a szimmetria volt kezdetben a művészi alkotás felépítésének alapelve. Tény, hogy a szimmetrikus kompozíció jellemző vonása a kínai ókor legtöbb emlékszerű alkotásának. Ez a szimmetria azonban külsőséges. Hiányzik belőle a központi elem, melyből mint súlypontból szervesen fejlődnek ki a részek kétoldalt. A kínai szimmetria tulajdonképpen a művészi alkotás elemeinek szembeállításán alapszik, nem pedig egy központi érték egyenletes kifejlesztésén a képsíkban. Hogy mit értünk ezalatt, azt legjobban bizonyítja az ókori áldozati edényeket díszítő t'ao-t'ie szörnyeteg, mely úgy hat mint egy szemközt fordított álarc, mely körül, mint középpont körül csoportosul az edény falának többi dísze. A valóságban azonban ez a t'ao-t'ie-álarc nem egyéb, mint két egymással szembeállított arcél, mely rendesen nem is érintkezik közvetlenül egymással, amennyiben élesen kiugró borda ékelődik közéjük.

Az ilyen szimmetriát joggal foghatjuk fel úgy, mint az ellentétesség, a polaritás elve elsődleges naív megnyilatkozását. Az aegínai oromfal szimmetriája, Pallasz Athéné központi alakjával, mindenesetre egészen más természetű.

A fejlettebb és minden ízében ellentétes mozgást kifejező poláris kompozícióra is vannak azonban nagyszerű példáink már az ókorból, és pedig éppen az ókori jade-faragványok közt. A yang és yin elve szerint való alkotás tehát meghozta már akkor is a teljesen érett gyümölcsét. Sajnos, a Hopp-Múzeum még eddig nem jutott ókori jade-faragványok birtokába. A legkorábbi, egy korong, a pa-ékítményekhez hasonló indákkal, melyet *Schwaiger Imre* úrnak köszönhetünk, legjobb esetben a Sungkorszakból való lehet. A *Hopp Ferenc* által gyüjtött jade-tárgyak közül a legrégibbek Ming-korszakbeliek. Ezek közé tartozik egy a használat erős nyomait viselő teáskanna, nehány díszes faragású, áttört művű övcsat, egy érdekes kompozíció, mely két lo-hant ábrázol, derült mosolygós arcú suhancok alakjában, amint, fejük fölé ágazó indák közt, lótusztóban eveznek.

Nehány szép darab azt a benyomást kelti, mintha a régibb mandzsu-korszakból, a fényes Kang Hsi-korszakból (1662—1723) való lenne. Ezek közé tartozik egy illatszertartó is, az egyik oldalán a hosszú életet jelképező barackfával, ling-chi-gombával és darumadárral, a másikon pedig a bambusszal. Képét itt közöljük. (2 kép.) Ez a tárgy kínai felfogás szerint már azért is becses, mert a legjobban értékelt smaragdzöld foltos hófehér kőből készült. Tizennyolcadik századi lehet egy szürkés olajzöld ju-i (a hosszú élet istenének kor-

10. SZOBROCSKÁK ÉGETETT AGYAGBÓL. Kínai sírleletek. Han-korszak, vagy azt megelőző kor. Schwaiger Imre úr ajándéka.

mánypálcája), melynek értéke azonban már nem annyira anyagának szépségében, mint inkább megmunkálásának tökéletességében rejlik.

Az ilyen jelképes kormánypálcák, melyek a négy legjobb kívánság közül (hosszú élet, fiúutód, magas hivatal, gazdagság) a legfontosabbat szokták kifejezni, a babonás kínaiak legkedveltebb talizmánjai közé tartoznak. Alakjuk fölöttébb érdekes, művészeti és művelődéstörténeti szempontból egyaránt. Ivelt szárukkellemesen hajlik tartás közben az ember alsókarjára. Fejük ékítményes alakú és vagy a taoista bölcsek örökéletet adó ling-chi-gombáját ábrázolja ékítményes formában, vagy legalább annak körvonalait veszi fel. A kínaiak különböző anyagokból készítenek ilyen kormánypálcákat: bronzból, fából, lakkból stb. A Hopp-Múzeumban hat jade-példányon kívül kettő látható vörös lakkból. A jadekhez soroltak közül három tulajdonképpen fából készült, jade-betétekkel. Ilyen áttört művű betétek külön kiállítva is láthatók az egyik jade-szekrényben. Művelődéstörténeti szempontból azért fontos tárgy a ju-i, mert a kőkorszak baltáinak ősi formáját őrzi a mai napig.

A jadeket színük szerint szokták osztályozni és elsősorban aszerint szokták értékelni is. Amint említettem, a kínaiak a smaragdzöld foltos fehér jadet becsülik legtöbbre. Ilyen színű faragványokat a már említetten kívül is vásárolt Hopp Ferenc. Ezek közt figyelemreméltó egy kis tubákos flakon, egy indákkal díszített tányér, több függő és karperec, melyek azonban már az újabb időkben készültek. Szürkés árnyalatú smaragdzöld kőből készült egy igen érdekes kis oroszlán, mely a kölykével játszik. E tárgy a Kang Hsi-korszak emléke lehet. A sötétzöld faragványok közül figyelemreméltó egy bambuszalakú ecsettartó, egy tányér, egy kis medence két hallal, mint a boldog házasélet jelképével és egy tábla a virágzó szilvafa domború ábrázolásával és Ch'ien Lung császár (1736—1796) egyik versének bevésett szövegével, mely ilyen-

11. KWAN YIN. Kína. Ming-korszak. Schwaiger Imre úr ajándéka.

formán bizonyos mértékig kormeghatározó értékkel is bír. Olajzöldes árnyalata van egy nagy sötétzöld rangjelző függőnek (*Zichy Jenő* gyüjteményéből) és szürkészöld az alapszíne egy hengeresfalú, bizonyára egy-kétszáz éves csészének, melyet sötétzöld felhőzet tarkít. Újabb tárgy, de nemes felhőzött sötétzöld színe miatt említésre méltó egy kis illatszertartó váza két elefántfej alakú füllel és fedelén oroszlánnal.

Tekintélyes sorozat látható a múzeumban a halvány sárgás- és szürkészöld faragványokból, melyeket szintén nagyrabecsülnek a kínaiak. Színüket a megfagyott ürüfaggyúhoz szokták hasonlítani. Nem annyira megmunkálása, mint inkább hangulatkeltő sápadt és mégis melegárnyalatú színe, valamint mérete tesz érdekessé az előbbiek közül egy háromlábú fedeles füstölőt, melyet sárkányalakok díszítenek. Egy kisebb váza és két szigorúan egyszerű, tökéletesen csiszoltfalú teáscsésze is ezzel az elragadó színnel gyönyörködteti a szemet. A halvány szürkészöldek közt melegebb sárgás és hidegebb hamvas árnyalatúak különböztethetők meg. Az előbbiek közül érdekes három növényi kompozíció. Az egyik szövevényes indák közt látható tököket, a másik bambusz- és virágzó almafatörzset, a harmadik magnoliát ábrázol. A magnolia (a szépség jelképe) hidegebb szürke árnyalatban is látható a múzeumban egy a *Zichy Jenő*-féle gyüjteményből átvett példányon. Kolorisztikus átmenetet képvisel a kettő közt egy pár teáscsésze és határozottan hidegszürke árnyalatú egy ajakfesték tartására szolgáló, kivájt barack alakjára faragott csésze, oldalán az ugyancsak hosszú életet jelképező denevérrel. Ez utóbbi tárgy is magán viseli a Ming-jelleget.

A többszínű jadek közt feltűnően gondos munka egy Kang Hsi-korszakból való vagy talán még régibb kis váza („felhőékítményekkel" és két sárkánnyal), melyen halványszürke és melegbarna foltok váltakoznak. Színösszetételénél fogva érdekes egy kis ú. n. buddhaujjas citromalakú halványzöld váza, melynek oldalához sötét hamuszürke gránátalma és barack símul, valamint egy kis kompozíció két tudós aggastyánnal és egy daruval a ligetben, melynek lombsátora rozsdabarna keretbe foglalja az alakok halványszürke foltját. Egy övcsat gyanánt használt, közepén üres korongot, mely köralakban összehajló szarvas halat, azaz sárkányt ábrázol, igen halvány zöldes és nagyon sötét, feketébe játszó szürkésbarna foltok tarkítanak.

A jade mellett a kinaiak kedvence volt, különösen a fényűző és a festői szépségek legkeresettebb árnyalataiban kéjelgő XVIII. században, a chalcedon, az achát, a lapis lazuli, a hegyikristály, az ametiszt, a rózsakvarc és sok más féldrágakő. A ragyogó színek élvezetére épp úgy berendezkedtek a távol Keleten, mint a bágyadt féltónusokéra.

*Hopp Ferenc*nek sikerült e pompás színhatású faragványokból egy tekintélyes kis sorozatot összeállítani. Csinos példányokat szerzett a Kínában nagyon kedvelt élénkszínű tubákos flakonokból is. Említésreméltó ezekkel kapcsolatban egy élénk színhatásu és tökéletes faragású carneol talizmán két barackkal, egy denevérrel és a ling-chi-gombával, melynek korát megállapítani épp oly nehéz, mint az előbbi tárgyakét. Valószínű azonban, hogy a kínai művészet utolsó fénykorának, Ch'ien Lung császár idejének (1736—1796) emléke.

A Hopp-gyüjtemény különös dísze azonban az a kristály-, ametiszt- és rózsakvarccsoport, melyet ma külön szekrénybe állítva őrzünk. Kristályfaragványait külön cikkben ismertettem az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum legutóbbi évkönyvében. Röviden megemlékszem itt is arról, hogy e tárgyak közt különös jelentősége van egy összenőtt ametisztből és hegyikristályból faragott virágvázának, mely az örökélet barackfája alatt meghúzódó bölcset ábrázol. Kitünő foltkompozíció ennek a párdarabja is: a bambusztörzs mellett álló főnixmadár. Tekintélyes alkotás, már méreteinél fogva is, egy rózsakvarc illatszertartó, egyik oldalán a bambuszok közt kanyargó sárkánnyal, mint a pozitív elem jelképével, a másikon a basarózsával és a főnixszel, mely a negatív elem művészi megszemélyesítője. Egy kristálypohár, melynek oldalát emlékszerű összefoglaló vonalakkal bevésett tájképi elemek, sziklák és növények díszítik, régies jellegével tűnik fel. Az említett közleményemben éppen azért a Ming-korszakba helyeztem e tárgyat, jóllehet a kristályfaragványokat általában

legfeljebb XVIII. századiaknak szokták tartani. Véleményem szerint azonban aránylag koraiak az előbb említett ametiszt- és rózsakvarc-faragványok is. A barackfával együtt ábrázolt emberi alak különösen jól egyezik a Ming-korszak alkotásaival. Korai kell hogy legyen egy igen nagy vonalú Shou Hsing-ábrázolás is hegyikristályból, mely a hosszú élet népszerű istenét kormánypálcájával szigorúan zárt idomú kőtömegbe tömörítve ábrázolja. Ez a faragvány pl. szintén kitünő példája annak, hogyan alkot együtt a természettel a kínai kőfaragó éppen akkor, amikor kevés formával és kevés vonallal dolgozik.

Valóban: a kínaiak voltak éppen azok, kik kozmikus felfogásuk és ösztönös természetbölcseletük alapján leghamarabb jöttek rá a művészetben az anyagszerűség elvére, kik az anyag törvényeit, szabadjon azt mondanom, hogy az anyag szellemét, művészetbölcseletük alaptételévé tették. Amint megelőztek bennünket a lőpor, a papiros, a porcellán és sok minden egyéb feltalálásában, úgy előztek meg annak a törvényszerűségnek a felismerésében is, amelyre nálunk nyugaton a XIX. század derekán világított rá Gottfried Semper. A nyugati emberiség évezredek hosszú küzdelme árán jutott el a maga természettudományos világnézetéhez. A távol keletiek ösztönösen lettek kongeniálisak a természettel, mondhatni a maguk ősállapotában.

Ennek felismeréséből kiindulva tartottam éppen szükségesnek, hogy e közlemény kereteihez mérten aránylag hosszasan időzzem a múzeum kisplasztikai anyagánál, hogy annak jelentőségét jobban kidomborithassam. Keletázsia művészetében ugyanis sokkal nagyobb a kisplasztika jelentősége, mint a Nyugaton. A mi kisplasztikusaink a nagy méretekben alkotó szobrászok utánzói. A szobrocska nálunk kisebb kiadása a szobornak. A távol Keleten, hol a természet önkénytelen alkotó folyamata szolgáltatja a művészi formát, szükségképpen ragaszkodott az emberi szellem a természet kis darabkáihoz, mert azokban megtalálta a mindenség teljes kifejezését és mert a nagy tömegben nem a kicsinek a felnagyítását, hanem annak sokszorozását látta.

A távol Kelet őseredeti plasztikai géniuszának utolsó nagy fellángolása is a kisplasztika terén következett be. A kínai jade- és kristályfaragványok után következett a japáni okimono és netsuke. (Az okimónok gyakorlati célt nem szolgáló önálló kisplasztikai művek. A netsukék zsinórra felfűzhető, plasztikusan kiképzett peckek, azaz gombok, melyeknek segélyével a zsinór másik végén függő orvosságos dobozt, dohány- vagy írószertartót az övre akasztják.) A Hopp-Múzeumnak egyik szobájában a japáni kisplasztika uralkodik. Itt négy szekrényben csupa netsuke látható. Nagy részüket külön gyüjtötte *Hopp Ferenc*. Jelentős hányaduk azonban a gyüjtemény más részében elhelyezett inrókról (orvosságos dobozokról) való, melyekkel önkényesen voltak összepárosítva.

A netsukék közül csak néhány legendás darab való állítólag a XVI. századból. Az ismertek közül a legrégibbek XVII. századiak. Ilyen XVII. századi példányok azonban már találhatók a *Hopp Ferenc* gyüjtötte anyagban; sőt azt mondhatjuk, hogy annak éppen a legjobb darabjai ilyen régiek. Az itt bemutatott három netsuke közt (3. kép) két fa- és egy csontfaragvány látható. A két előbbi közül az egyik a legendás Nyugat királynőjét ábrázolja, kinek kínai neve Hsi Wang Mu, amit a japániak Seyobó-nak ejtenek. A másik Gama sennin (kínai nevén Hsia Ma) a háromlábú varanggyal. A csontból faragott szobrocskában a démonok pusztítójára ismerünk, ki eredetileg kínai tábornok volt és a Chang Kuei névre hallgatott. Az utókor istenné tette. A japániak már Shókira változtatták a nevét. A Shóki-netsuke XVIII. századi alkotás, a másik kettő azonban korábbi; véleményem szerint nyugodtan helyezhető a XVII. századba. Mindenesetre oly darab mindkettő, különösen a Hsi Wang Mut ábrázoló, amelyben a keletázsiai kisplasztika emlékszerű vonása nagyszerűen jut kifejezésre.

A Hopp-Múzeum netsuke-gyüjteményével behatóan foglalkozott egy igen képzett szakember és gyüjtő, Uve Jens *Krafft* — az ismert filmrendező — ki a Pester Lloyd ezidei július 13-iki reggeli számában egy élvezetes tárca keretében be is számolt megfigyeléseinek egy részéről. Ugyanő kilátásba helyezte azt is, hogy tovább is fogja tanulmányozni az anyagot és a kiválóbb darabok egy részét szakszerűleg fogja közölni. Ebben a remény-

13. WANG CHI JUNG: ŐSZ.

15. KANÓ YEITOKU: BAMBUSZ ÉS VEREBEK.
Gaszner Aurél úr letéte.

ben tehát nem is időzöm ez alkalommal hosszasabban keletázsiai gyüjteményünk japáni kisplasztikai csoportjánál. Csak általánosságban tartom szükségesnek megjegyezni, hogy a netsuke-művészet történelme egyelőre, sajnos, megiratlan. Mai tudásunkra támaszkodva is megállapítható azonban, hogy a különböző stílusok, melyek a XVII., XVIII. és XIX. századi japáni művészetben uralkodtak, a netsuke fejlődésére is rányomták bélyegüket. Érdekes megfigyelnünk mindenekelőtt, hogy a régi netsukéken erősen látszik a kínai hatás. A Hopp-Múzeumban igen jó példányok vannak, melyek a Ming-korszak kínai szobrászatával nagyon közeli rokonságot mutatnak. A kínai művészet legmélyebb hatása azonban az újabb japáni művészet területén nem is a szobrászatban, hanem a festészetben észlelhető. Különösen a *wen-jen-hua* (japáni nyelven *bunjingwa*), azaz „irodalmi emberek festészete" név alatt ismert tájfestés tett szert óriási népszerűségre a XVIII. században, a már hanyatló Kanó-iskola mellett. Ez a könnyű vázlatos stílusban, de igen sok költői lendülettel alkotó művészet a kisplasztikát sem hagyta érintetlenül. Új formáknak adott életet az ember- és állatábrázolásban, de tájképformái sem lehettek közönyösek a netsuke-művészek szempontjából, hiszen az ő műveik közt a növényábrázolások, sőt a parányi tájrészletek, bokrok, ligetek, sziklák stb., egyáltalában nem tartoznak a ritkaságok közé.

A dolog természetéből folyt azonban, hogy az intim jellegű kisplasztika végeredményében mégis csak behódolt a naturalisztikus iránynak, melynek a festészetben Maruyama Ókyó és Matsumura Góshun voltak az atyamesterei. A kettőjuk által alapított, úgynevezett Maruyama-Shijó-iskola készítette elő a talajt a művészetben az európai naturalizmus teljes befogadására, melynek eredményeként készült azután a japáni Meiji-reformot követő évtizedekben az a rengeteg természethű csontfaragvány, bronzöntvény, tűfestés, rekeszzománcmunka, gyöngyház- és egyéb berakás stb., amely a Nyugaton annyi megértőre

12. K"AI CHI: SÉTA A SZABADBAN. Schwaiger Imre úr ajándéka.

és rajongóra talált, megnehezítve a keletázsiai művészet megértéséhez vezető utat.

Hopp Ferenc, ki a XIX. század naturalisztikus felfogásában nőtt fel és amellett hajlamos volt a természettudományok iránt és gyüjtőtevékenységéhez nem fogott szakszerű művészeti tanulmányok alapján, sok ilyen naturalisztikus alkotást gyüjtött. Ma ezek a tárgyak keletázsiai művészeti múzeumunk raktárában foglalnak helyet, részben mint tanulmányi anyag, részben annak reményében, hogy eljöhet még az ő idejük is, ha a kor, melyet képviselnek, teljesen történelmivé válik, részben pedig azért, hogy alkalmilag történelmi jelentőségű művekre becserélhetők legyenek.

Mióta a múzeum fennáll, kötöttünk is már több ízben előnyös csereüzleteket, melyek a gyüjtemény színvonalának lényeges emelésével jártak. *Hopp Ferenc* jól tudta, hogy amit ő vásárolt, annak csak egy része művészi érték. Ő nem is akart kizárólagos műgyüjtő lenni. Sohase feledkezzünk meg erről, mikor gyüjtőtevékenységének jelentőségét méltatjuk. Keletázsia művészetének némely területe azonban különösen érdekelte őt. Így elsősorban a távol Kelet mindkét nagy nemzetének kisplasztikája és a japáni lakk.

A lakkészítés Keletázsia egyik legősibb és kétségtelenül legsajátosabb iparága. Feltalálói természetesen a kínaiak voltak, valamelyik távoli, Krisztus előtti, évszázadban Az ő életükben óriási szerepet játszott a lakk, mint épületek vázát, gerendázatát, bútorok, edények, védőfegyverek és egyéb használati tárgyak felületét bevonó, védő és díszítő anyag. A lakk volt a tust megelőző korszakban a legtöbbre becsült festőanyag is. A legkedveltebb szín a lakkfestékek közt, úgy látszik már az ókorban, a vörös volt (mint „pozitív" szín) és a vörös lakk előállításában és művészi feldolgozásában érték el a kínaiak legnagyobb sikereiket az újabb korban is. A japániak viszont, kik kezdetben a kínaiak tanítványai voltak, később azonban túlszárnyalták őket a lakkkészítés terén, a fekete- és arany-lakknak lettek nagy mestereivé.

Jó kínai vöröslakk-tárgy kevés van a Hopp-Múzeumban. Kétségtelen azonban, hogy a gyüjtemény fogalmat ad Kína művészetének erről az ágáról is. A múzeum méreteihez képest azonban igen jelentős a Hopp-féle japáni lakkgyüjtemény. A főhelyet ebben a kitünő inró-sorozat foglalja el. Az inró a legkedveltebb fényűzési tárgy volt a Tokugawa-korszakban (1603–1867). A nemesség és a vagyonos osztály, mely akkor a legnagyobb művészetté fejlesztette az élet élvezetét, a mámorító csillogást kedvelte mindenben. Káprázatosan öltözködött. Fegyverzetéből dísztárgyakat csinált és pompázatos külsőt adott egyáltalában mindennek, amivel magát körülvette. Így lettek a Tokugawa-nemesség által használt, teasütemény, illatszert, orvosságot és írószert tartó dobozok a japáni művészet utolsó fénykorának ragyogó képviselői.

A mondottak után magától értetődő, hogy a Tokugawa-lakktárgyak dísze sokszor szenved halmozottságban. A Hopp-Múzeumban levő inrók és egyéb lakkdobozok közt is vannak olyanok, melyeknek nehány négyszögcentiméteres felületét egész tájképek díszítik. Gyakori közöttük az olyan, melyen az ábrázolás egyes részei, mint hangsúlyozott dombormű, erősen emelkednek ki a képfelületből. Általában azonban azt lehet mondani, hogy a Hopp-féle inró- és egyéb lakkgyüjtemény jól összeválogatott tárgyakból áll. Közülök nehány a lakkművészet legnagyobb klasszikusának, Ógata Kórinnak (XVI—XVII. sz.) stílusában készült és korban is közel áll a nagy mesterhez. Ezzel pedig a mi körülményeink közt nagyon sokat mondunk. Kórin ugyanis egyike a leghatalmasabb géniuszoknak, akiket az egész világ művészete valaha termelt. Összefogó ereje úgy tűnik fel, mint valami ősidőkben fogamzott hatalom, mely a távol Kelet mindenha termelt művészi értékeit mintegy varázsszóra jelenteti meg újra, tömörített formában. Igazi keletázsiai nagyság.

Óriási véletlen szerencsének kellene közbejátszani, hogy egy kis gyüjtemény, mint a Hopp-Múzeum, a maga kedvezőtlen körülményei közt egy eredeti Kórin-festményhez vagy lakktárgyhoz jusson. Éppen azért mondhatjuk, hogy gyüjteményünk hivatásának magaslatára jutott azáltal, hogy alapítója jóvoltából a japáni lakk nagymesteréhez művészi értékben és időben közelálló művek birtokosa lett.

Japáni lakktárgyainkkal egyébiránt úgy vagyunk, mint a kisplasztikai alkotások-

kal. Még alapos feldolgozásra várnak. A *Szemere Attila*-féle fésűgyüjtemény is úgy áll egyelőre előttünk, a Hopp-Múzeum két faliszekrényében, mint tiszta élvezeti tárgy. Most még csak művészi értékét érezzük. Ez azonban biztosra igéri, hogy történelmi jelentőségének felismerése nem fog csalódást okozni.

Mivel most az a célunk, hogy a távol Kelet művészetét legeredetibb oldaláról mutassuk be, szándékosan hallgattunk mindeddig a buddhizmus művészetéről és vele kapcsolatban Indiáról. India és az Indiából származó buddhizmus művészete Kelet-Ázsia művészetének egyik leghatalmasabb oszlopa. De nem képviseli azt, ami a távol Kelet határozottan kozmikus felfogásában a legjellemzőbb. India művészete elvont ugyan és nem annyira emberi, mint a hellén, amin az európai művészet épült, de azért éppen alapvonásaiban különbözik a kínaitól és japánitól.

A Hopp-Múzeumban lévő indiai műtárgyak legnagyobb részét *Schwaiger Imre úr* bőkezűségének és szülőhazája iránti ragaszkodásának köszönhetjük. Az ő ajándékai nálunk a buddhizmus művészetének a múzeumban látható legrégibb emlékei, a Gandharaból származó kőfaragványok. Gandhara-alkotások azok a sokat emlegetett szoborművek, melyek északnyugati Indiában (a mai Peshawar területén), továbbá Afghanisztánban és attól északra, vagyis a régi Baktriában, hellenisztikus hatás alatt készültek. A Gandhara-szobrok jelentőségéről eltérők a nézetek. Némelyek az antik művészet kétségtelen győzelmét látják bennük a Keleten. Mások éppen fordítva: a régi Gandhara-területen hellenisztikus hatás alatt kifejtett művészi tevékenységet epizódnak tekintik Ázsia életében, mely a távol Kelet művészetének lényegét nem érintette.

Az igazságot a középen kell keresnünk. Nem szabad felednünk, hogy Indiában a hellenisztikus áramlat előtt nem ábrázolták Buddhát és a hozzá legközelebb álló emberi lényeket, a bodhisattwákat, emberi formában, csak jelképesen. Buddha ábrázolására tehát csakugyan Apolló ösztönözte India szobrászait. A görög formakincsnek azonban csak kis részét sajátították el Gandharában. Azt se fogadták el a maga teljes mivoltában és nem dolgozták fel alaposan. A hellenisztikus művészetből valóban csak külsőségek kerültek az indiaiba. A rendszer és a szellem a megelőző kor buddhista művészetéből öröklődött át. A hellenisztikus művészek alkotásai cselekvő embereket ábrázolnak, kiknek tekintete kifelé irányul. A Gandhara-művészet középpontja a mozdulatlanul ábrázolt, vagy a cselekvést csak jelképesen, korlátolt módon kifejezésre juttató Buddha, kinek egész megjelenése és különösen arcformái a magábamélyedést juttatják kifejezésre. A Gandhara-alakok arcán ott ül a görög derű, mely a régibb indiai szobrokat nem jellemzi. Ez a derült mosoly azonban nem szól a világnak, hanem az élettől való elvonatkozás fölényes gyönyörűségét érezteti. A Gandhara-alakok keskenyre szabott, félig lehúnyt szeméből nem az érzéki élvezet, hanem egy a valóság fölé helyezkedő álomélet gyönyörűsége sugárzik. A görög művészet szabadon mozgó és cselekvő ember alakjában mutatja be az isteneket is. India művészetében a görög mintára szabott ember is jelkép és a kompozícióba helyezve kötött ékítményes érték marad.

A hellenisztikus vonás nem is maradt fenn végérvényesen India művészetében. A Gandhara-stílus a Kr. utáni VI. században már megszünt. Ami az átvett görög formákból megmaradt, teljesen átalakult. Még nagyobb változáson mentek át azután e formák, míg Indiától Kínáig és Japánig jutottak.

A *Schwaiger Imre úr* által nekünk ajándékozott szobrok érdekes áttekintést nyujtanak a Gandhara-stílus indiai változatairól és éppen ezért fejlődéstörténeti szempontból nagyon tanulságosak.

Igen közel áll a hellenisztikus eredetiekhez egy gondosan faragott dombormüvű alak, mely azonban sajnos töredékes állapotban maradt fenn. Jobbkarja, balkeze és két lábafeje hiányzik s miután nem tudjuk, mit tartott eredetileg a kezében, nem is tudjuk pontosan megállapítani, melyik bodhisattwát ábrázolta. Hogy azonban bodhisattwa-ábrázolás, az kitűnik díszes turbánjából és ékszereiből: a nyakán függő és mellén keresztbefutó gyöngysorokból. Élénk mozdulata csupa görögös contraposto. Ruházata, mely felsőtestének jobbfelét szabadon hagyja erősen, kidomborodó

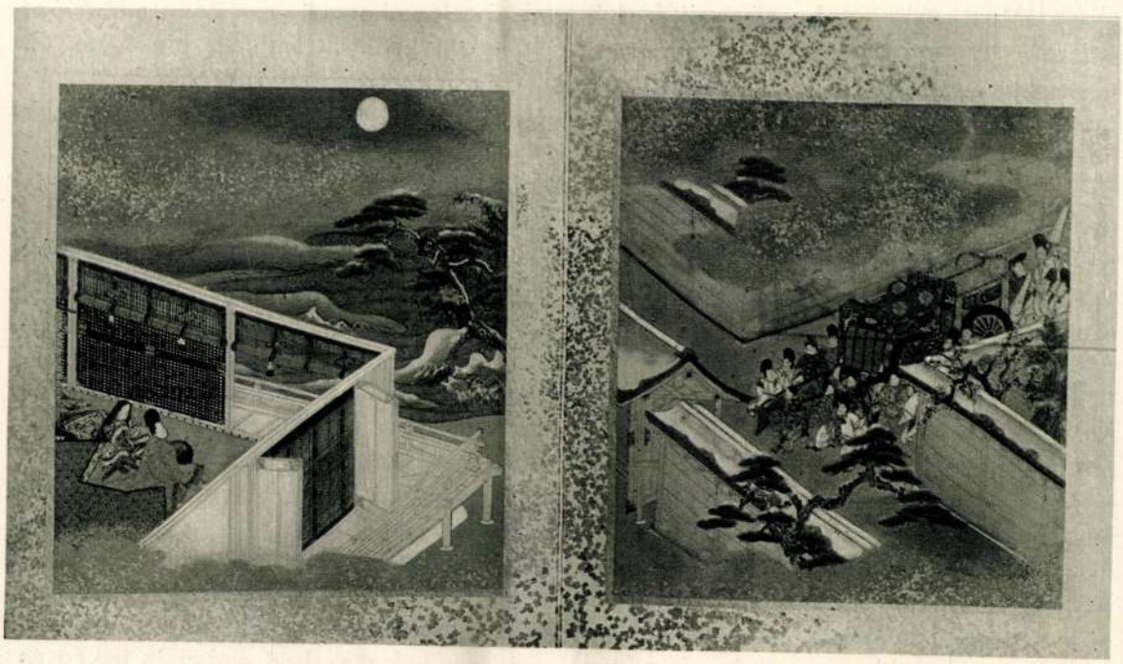

14/a. JELENETEK A GENJI MONOGATARIBÓL. Tosa-iskola. XVII. század.
Tornai Gyula úr ajándéka.

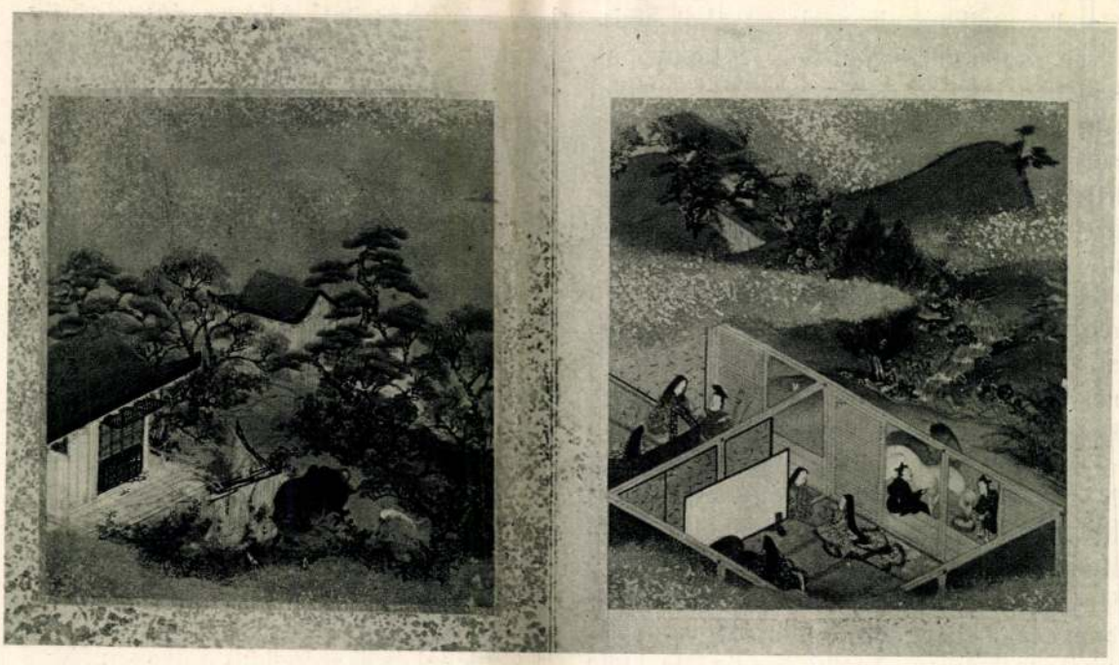

14/b. JELENETEK A GENJI MONOGATARIBÓL. Tosa-iskola. XVII. század.
Tornai Gyula úr ajándéka.

Hopp Ferenc kelet-
ázsiai múzeum

Felvinci Takács Zoltán
önzefoglaló ismertetése

Karczagmagyállam

180 – 184. l.